

РОБЪРТ ДЖАКСЪН БЕНЕТ

ГРАД НА СТЬЛБИ

Част 1 от „Божествени градове“

Превод от английски: Милена Илиева, 2015

chitanka.info

НЯКОЙ ОЩЕ ПО-ЛОШ

И рече им Олвос:

— Защо сторихте това, деца мои? Защо небето е забулено в дим? Защо воювахте в далечни земи и проливахте кръв по чужди места?

А те отвърнаха:

— Ти ни благослови като Своя народ и ние се възрадвахме. Но после открихме такива, които не бяха Твой народ и не искаха да бъдат Твой народ и бяха непочтителни към Теб. Не искаха да си отворят ушите си за Твоите песни, нито да сложат Твоето слово на езика си. Затова разбихме ги ние в скалите, съборихме им къщите, проляхме кръвта им и ги пръснахме по вятъра. И с право, защото сме Твоят народ. Носим Твоята благословия. Ние сме Твои, значи сме прави. Нима не е така?

Но Олвос мълчеше.

Книга на червения
лотос,
том IV, 13.51–13.59

— В такъв случай според мен — казва Василий Ярослав — се касае за намерение. Давам си сметка, че съдът може и да не се съгласи с мен — този съд винаги е отсъждал според резултата, не според намерението, — но не е възможно да наложите толкова голяма глоба на честен и скромнен бизнесмен като мен заради една напълно неволна простъпка, нали така? Особено когато се касае за... ами, за една абстракция.

Кашлица отеква в съдебната зала и разпръсква натежалото мълчание. През прозореца се виждат сенките на облаци, препускащи

по стените на Баликов.

Губернатор Тюрин Малагеш преглъща напиреща въздишка и си поглежда часовника. „Ако продължи в същия дух още шест минути — мисли си тя, — ще поставим нов рекорд.“

— Чухте вече свидетелските показания на мои приятели — казва Ярослав, — на мои съседни, на мои служители, на семейството ми, на моите... на моите *банкери*. Все хора, които ме познават добре и които нямат причина да лъжат! Те до един ви увериха, че всичко това е просто злополучно съвпадение и нищо повече!

Малагеш поглежда надясно по протежение на съдебната банка. Прокурор Джиндаш, образ и подобие на върховната загриженост, е зает да очертава собствената си длан върху бланка на външното министерство. Вляво от Малагеш главен дипломат Труни зяпа с нескрит интерес надареното момиче на първия ред в залата. От другата страна на Труни, в края на банката, има празен стол, където обикновено седи гост-професор доктор Ефрем Пангуи. Професорът напоследък все по-често отсъства от съдебните заседания. Откровено казано, Малагеш няма нищо против липсата му, защото присъствието му в съдебната зала, а и в тази проклета страна като цяло, ѝ е причинявало достатъчно главоболия.

— Съдът — Ярослав удря два пъти с юмрук по масата — трябва да се вслуша в здравия разум!

„Трябва да намеря някой — мисли си Малагеш, — който да идва на тези заседания вместо мен.“ Но това е невъзможно, разбира се. Като губернатор на Баликов, столицата на Континента, нейно задължение е да присъства на всички съдебни процеси, дори на най-глупавите.

— Вече се каза в съдебната зала и вие трябва да разберете, че никога не съм имал *намерението* табелата, обозначаваща доскоро бизнеса ми, да бъде... знаете каква!

При този опит на Ярослав да заобиколи деликатната тема тълпата в съдебната зала се разшумява. Труни поглажда брадата си и се навежда напред, когато момичето на първия ред кръстосва крака. Джиндаш оцветява ноктите на рисунката си. Малагеш обхожда с поглед навалищата и прави каталог на различните заболявания и недъзи: момчето с патериците — рахит; жената с надупченото лице — шарка; трудно ѝ е да определи какво му е на мъжа в ъгъла, но искрено се надява, че просто е омазан с кал. Ярослав и още неколцина други,

като сравнително преуспяващи континентали, могат да си позволят течаша вода и по тази причина в тяхно лице човек може да наблюдава типичния континентал, такъв какъвто би бил под слоевете мръсотия — блед, с тежки черти, тъмноок, а при мъжете и с невчесана дълга брада. Малагеш и другите сейпури, тъкмо наопаки, са ниски, стройни и тъмнокожи, с въздълги носове и тесни брадички, а както показва нелепото палто от меча кожа на Труни — свикнали с топлия сейпурски климат от другата страна на Южното море.

В някаква степен — съвсем нищожна — Малагеш може да разбере липсата на интерес, която демонстрират Труни и Джиндаш. Континентът е потънал упорито и безвъзвратно в своя провинциализъм и изостаналост, дотолкова, че понякога човек забравя многобройните основателни причини, поради които Сейпур си прави труда да окупира един толкова западнал народ. („Макар че можем ли наистина да се наричаме окупатори — мисли си Малагеш, — щом сме тук вече близо седемдесет и пет години? И кога ще се превърнем в жители?“) Ако сега Малагеш предложи пари на всички присъстващи в залата и им каже: „Ето, вземете ги и си купете лекарства и прясна вода“, континенталите най-вероятно биха й се изплюли в шепата, вместо да приемат и един червен цент от нея.

Малагеш разбира защо ги мразят толкова. Сега може и да изглеждат като последните просяци, но същите тези хора до не много отдавна са били най-силните и опасни човешки същества. „Факт, който те не са забравили, разбира се — мисли си Малагеш, уловила пълния с ненавист поглед на един мъж в залата. — И точно затова ни мразят толкова...“

Ярослав видимо събира кураж да продължи.

„Ей сега ще го каже“ — мисли си Малагеш.

— Никога не съм имал намерението — изрича ясно той — табелата ми да препраща по какъвто и да било начин към някаква Божественост, към който и да било бог, нито да има някаква връзка с небесното!

Шепот изпълва съдебната зала като жужене. Малагеш и останалите сейпури на съдийската банка не са впечатлени от драматичното изявление на Ярослав.

— Чудя се откъде знаят — измърморва Джиндаш, — че това неизбежно се случва на всеки процес, свързан със Световните

регулации.

— Тихо — прошепва Малагеш.

Това публично нарушение на закона дава кураж на Ярослав.

— Да, аз... аз никога не съм възнамерявал да показвам вяност към което и да било Божество! Не знам *нищо* за Божествата, какво са били или кои са били...

На Малагеш ѝ иде да завърти очи, но се сдържа. Всеки континентал знае *нещо* за Божествата; да твърдиш противното е като да твърдиш, че не знаеш дали дъждът е мокър.

— ... следователно не бих могъл да знам, че табелата, която поставих пред своята шапкарница, злополучно и *напълно случайно* наподобява знака на Божество!

Пауза. Малагеш вдига поглед, осъзнала, че Ярослав е спрял да говори.

— Приключихте ли, господин Ярослав? — пита тя.

Ярослав се колебае.

— Да? Да, да, мисля, че да.

— Благодаря. Можете да се върнете на мястото си.

Прокурор Джиндаш става, излиза напред и вади голяма снимка на рисуванa табелка с надпис „Шапките на Ярослав“. Под надписа е нарисувана възголяма емблема — права линия, завършваща със завъртулка в единия край, леко променена, за да напомня периферията на шапка.

Джиндаш се извъръща към публиката.

— Това ли е вашата табела, господин Ярослав? — Джиндаш произнася името му неправилно. Малагеш не може да прецени дали е нарочно. Имената на континенталите гъмжат от „-слави“, „-илии“, „-алии“ и какво ли още не до такава степен, че запознанствата се превръщат във високорисково начинание за всеки, който не е живял тук поне десетина години. Малагеш няма този проблем, но тя живее тук отдавна.

— Д-да — отговаря Ярослав.

— Благодаря. — Джиндаш размахва снимката да я видят от съдийската банка, от залата, отвсякъде. — Моля съдът да отбележи, че господин Ярослав потвърждава, че този знак, да, *този* знак, е негов.

Главен дипломат Труни кима, сякаш е получил прозрение свише. Множеството от континентали се разшумява неспокойно. Джиндаш

тръгва към куфарчето си като фокусник, който се кани да представи най-зрелищния си номер за вечерта — „Как можаха да пратят в Баликов точно това надуто малко лайно“, мисли си Малагеш, — и вади оттам голямо изображение на подобен символ: права линия със завъртулка в края. Символът наподобява сплетени лиани, при завъртулката има миниатюрни листа.

Съзряла символа, тълпата ахва. Неколцина понечват да направят свещените знаци, но се спират, спомнили си къде са. Ярослав пристъпва от крак на крак.

Труни изсумтява гръмогласно.

— Нищичко не знаел за Божествата, моля ви се!...

— Ако уважаваният доктор Ефрем Пангуи беше тук — Джиндаш сочи празния стол до Труни, — той без съмнение би определил това като свещения знак на Божеството... простете, на *покойното* Божество...

Тълпата става все по-гневна, усеща се във въздуха. Малагеш си отбелязва да възнагради арогантността на Джиндаш с преместване — на място студено, негостоприемно и пълно с плъхове.

— ... познато като *Аханас* — завършва Джиндаш. — Според континенталите този конкретен знак се свързва с изключителна плодовитост и жизнена енергия. Използван от шапкар, той намеква, макар и непряко, че шапките, които продава шапкарят, ще надарят носещите ги с гореспоменатите качества. Господин Ярослав несъмнено ще възрази срещу това, но от счетоводителите му научихме, че след като табелата с този знак се е появила пред шапкарницата му, неговият бизнес е отбелязал забележим възход! И по-точно, приходите му за тримесечието са нараснали с двайсет и три процента. — Джиндаш оставя изображението и вдига ръце, като показва два пръста с едната и три с другата. — Двайсет. И три. Процента.

— Леле! — казва Труни.

Малагеш покрива с ръце очите си от срам.

— Ами вие как?... — заеква Ярослав.

— Моля да ме извините, господин Ярослав — прекъсва го Джиндаш, — но сега аз имам думата, нали? Благодаря ви. Нека продължа. Световните регулации бяха приети от Сейпурския парламент през 1650-та, обявявайки извън закона всяко публично позоваване на Божествата на територията на Континента, без значение

колко бегло или завоалирано е то. Законът третира еднакво всички нарушения, от това да паднеш на колене насред площада и да крещиш молитви до това да промълвиш под нос името на някое Божество. Всяко позоваване на Божествата — всяко — попада под ударите на Световните регулации и води до наказание. Значителната финансова изгода говори, че господин Ярослав е поставил табелата, като напълно е съзнавал...

— Това е лъжа! — прекъсва го с вик Ярослав.

— ... божественото естество на емблемата. Няма значение, че Божеството, с което е свързан символът, е мъртво и че символът не би могъл да дари каквито и да било качества на когото и да било. Позоваването е налице. В резултат действията на господин Ярослав подлежат на глоба от — Джиндаш поглежда записките си — петнайсет хиляди дрекела.

Тълпата се раздвижва, мърморенето нараства до сподавен рев.

— Не е възможно да... — пръска слюнки Ярослав. — Не можете да...

Джиндаш се връща на мястото си, като пътьом стрелва Малагеш с горда усмивка. Малагеш сериозно се замисля дали да не изтрие усмивката му с юмрук в лицето.

Иска ѝ се да заобиколи някак цялото това нелепо зрелище. Дела по закона за Световните регулации рядко стигат до съдебната зала — веднъж на пет-шест месеца, защото повечето биват уреждани чрез извънсъдебни споразумения между канцеларията на Малагеш и обвиняемите. Много рядко някой се чувства толкова уверен в невинността или правотата си, че да настоява за съдебен процес, и когато това се случи, делото неизменно се превръща в нелепо и драматично представление.

Малагеш обхожда с поглед препълнената зала. Има и правостоящи отзад, сякаш това скучно дело е хитова театрална постановка. „Но те не са тук за делото — мисли си тя и поглежда към празния стол в края на съдийската банка. — Не, дошли са да видят човека, който ми причини толкова проблеми.“

Така или иначе, почти всички дела, свързани със Световните регулации, завършват с осъдителна присъда. За двайсетте си години като губернатор Малагеш е оправдала само трима души. „А осъдителните присъди са толкова много — мисли си тя, — защото

законът изисква да санкционираме местните, задето живеят според собствените си традиции.“

Изкашля се да си прочисти гърлото.

— Прокуратурата приключи с пледоарията си. Можете да пристъпите към възражението си, господин Ярослав.

— Но... Но това не е честно! — казва Ярослав. — Защо вие имате правото да говорите за нашите знаци, за нашите свещени символи, а ние не можем?

— Щабът на губернатора — Джиндаш махва с ръка да обхване с жест залата — по закон е на сейпурска територия. Не попадаме под ударите на Световните регулации, които се отнасят само за Континента.

— Това е... Това е нелепо! Не, не просто нелепо, това е... еретично! — Ярослав скача на крака.

Съдебната зала тъне в тишина. Всички гледат Ярослав.

„Е, супер — мисли Малагеш. — Сдобихме се с поредния протест.“

— Нямате право да ни причинявате тези неща — казва Ярослав. — Сваляте произведения на изкуството от фасадите на нашите обществени сгради, разграбвате библиотеките ни, арестувате хора, задето са споменали едно име...

— Не сме се събрали тук — казва Джиндаш, — за да дебатираме закона или историята.

— Напротив! Световните регулации ни лишават от собствената ни история! Аз... аз никога преди не бях виждал този символ, който ни показахте, знака на... на...

— На едно от вашите Божества — казва Джиндаш. — Аханас.

Малагеш поглежда към двама от градските старейшини, местната версия на градски съветници на изборна длъжност. И двамата гледат Джиндаш със студена ярост.

— Да! — казва Ярослав. — И никога не ми е било позволено да видя знака й! А тя е била *наша* богиня! *Наша!*

Тълпата обръща поглед към приставите, сякаш очаква всеки момент да се втурнат и да посекаат Ярослав на място.

— Мислех, че ще правите възражение — казва Труни.

— Вие... вие позволявате на онзи човек — Ярослав сочи с пръст празния стол на доктор Ефрем Пангуи — да дойде в страната ни и да

чете историческите ни архиви, народния ни фолклор, легендите ни, все неща, за които *ние* не знаем нищо! Които не ни е било *позволено* да научим!

Малагеш примижва. Наясно е, че рано или късно ще се стигне до това.

Малагеш отлично съзнава, че в исторически план глобалната хегемония на Сейпур е в младенческата си възраст. Стотици години преди Великата война Сейпур е бил колония на Континента, колония, създадена от континенталните Божества, разбира се, и в Баликов малцина са забравили това — защо иначе градските старейшини биха наричали настоящото управление „господарите, които слугуват на слугите“? Само помежду си, разбира се.

С други думи, външното министерство е допуснало непростимо глупава грешка, когато си е затворило очите за съществуващото напрежение и е позволило на уважавания доктор Пангуи да дойде тук, в Баликов, и да проучва на воля историята на Континента — архиви, до които самите континентали нямат право да се докосват. Малагеш е предупредила министерството, че решението ще породи хаос в Баликов, и точно както е предрекла, престоят на доктор Пангуи в столицата не се оказва планираната мисия за мир и взаимно опознаване, а тъкмо напротив — в резултат Малагеш трябва да се справя с протести, заплахи, а веднъж дори и с нападение, когато някой е хвърлил камък по доктор Пангуи, но вместо него е уцелил полицай по брадичката.

— Този човек — казва Ярослав, като все още сочи празния стол, — е обида за Баликов и за целия Континент! Този човек е... той е олицетворение на презрението, с което Сейпур се отнася към Континента.

— Е, хайде сега — казва Труни, — това вече е малко прекалено, не мислите ли?

— Позволявате му да чете неща, които никой друг няма право да чете! — казва Ярослав. — Позволявате му да чете неща, писани от нашите бащи и дядовци!

— Позволява му го външното министерство — казва Джиндаш. — Поканен е тук като един вид посланик на мира. А и това няма нищо общо с вашия про...

— Само защото сте спечелили войната, не означава, че можете да правите каквото си искате! — казва Ярослав. — А само защото ние сме я загубили, не значи, че трябва да ни лишите от всичко, което ценим!

— Браво, Василий, кажи им го в очите! — крещи някой от дъното на залата.

Малагеш удря с чукчето си. Залата се смълчава моментално.

— Правилно ли разбирам, господин Ярослав — казва тя уморено, — че сте приключили с възражението си?

— Аз... аз не признавам легитимността на този съд! — казва прегракнало Ярослав.

— Ще го вземем предвид. Главен дипломат Труни, присъдата ви?

— О, виновен — казва Труни. — Много виновен. В най-висша степен виновен.

Всички в залата гледат Малагеш. Ярослав клати глава и оформя с устни беззвучно „не“.

„Човек убивам за една цигара“ — мисли си Малагеш.

— Господин Ярослав — казва тя, — ако се бяхте съгласили на извънсъдебно споразумение след като обвинението ви бе предявено, глобата ви щеше да е много по-малка. Вместо това и въпреки препоръката на този съд — и въпреки моя *личен съвет*, — вие решихте делото да влезе в съдебна фаза. Вярвам, разбирате, че доказателствата срещу вас, представени от прокурор Джиндаш, са силно уличаващи. Както отбеляза прокурор Джиндаш, тук ние не си говорим за история, а просто работим с нейните резултати. Затова аз със съжаление съм принудена да...

Вратата на съдебната зала се отваря с трясък. Седемдесет и две глави се обръщат нагам.

На прага стои дребен сейпурски чиновник, видимо притеснен и нервен. Малагеш го познава — Питри някой си, от посолството, един от лакеите на Труни.

Питри преглъща и тръгва с бърза крачка по пътеката към съдебната банка.

— Да? — казва Малагеш. — Има ли причина за това нахлуване?

Питри протяга ръка, държи някакъв лист. Малагеш го взема, разгъва го и прочита:

ТЯЛОТО НА ЕФРЕМ ПАНГУИ Е НАМЕРЕНО В
КАБИНЕТА МУ В УНИВЕРСИТЕТА НА БАЛИКОВ.
ВЕРОЯТНО СЕ КАСАЕ ЗА УБИЙСТВО.

Малагеш вдига глава и осъзнава, че всички в залата я гледат.

„Този тъп процес — мисли си тя — сега е дори по-маловажен отпреди.“

Изкашля се.

— Господин Ярослав... В светлината на последните събития съм принудена да преосмисля приоритета на вашия процес.

Джиндаш и Труни казват едновременно:

— Какво?

Ярослав смръщва вежди.

— Какво?

— Бихте ли казали, господин Ярослав, че сте си взели поука? — пита Малагеш.

Двама континентали се промъкват през вратата на съдебната зала. Откриват свои приятели сред множеството, шепнат им нещо. След броени секунди мълвата плъзва. „Убит?“ — надига глас някой сред публиката.

— Поука? — повтаря Ярослав с вдигнати вежди.

— Ще бъда съвсем ясна, господин Ярослав — казва Малагеш. — Питам ви дали и занапред ще проявите глупостта да окачите на вратата си символ, който откровено се свързва с Божество, с надежда да подпомогнете бизнеса си?

— Какви ги *вършиш*? — казва Джиндаш. Малагеш му подава листа. Той му хвърля един поглед и пребледнява. — О, не... О, морето да не дава...

— ... пребит до смърт! — чува се откъм публиката.

„Сигурно вече целият град знае“ — мисли си Малагеш.

— Аз... Не — казва Ярослав. — Не, аз бих... Не бих?

Труни също е прочел бележката. Ахва и зяпва празния стол на доктор Пангуи, сякаш очаква да види там мъртвото му тяло.

— Правилен отговор — казва Малагеш и удря с чукчето. — В такъв случай и с властта си в тази съдебна зала, аз няма да се съобразя

с мнението на почитаемия главен дипломат Труни и отхвърлям иска срещу вас. Свободен сте да напуснете залата.

— Свободен? Сериозно? — казва Ярослав.

— Да — казва Малагеш. — И ви съветвам да се възползвате от този факт, като напуснете залата по най-бързия начин.

В залата вече цари хаос, хората се надвикват. Някой крещи:

— Мъртъв е! Наистина е мъртъв! Победа! По-бе-да!!!

Джиндаш се смъква на стола си, сякаш гръбнакът му внезапно е омекнал.

— Какво ще *правим*? — пита Труни.

Откъм тълпата се чува вик:

— Не. Не! *Кого* ли ще пратят сега?

— Хич не ми пука кого ще пратят! — отвърща друг.

— Не виждате ли? — крещи първият глас. — Сега ще ни окупира наново, ще ни накажат! Ще пратят някой *още по-лош*!

Малагеш оставя чукчето настрана и най-последно пали пурета.

„Как го правят? — чуди се Питри. — Как е възможно жителите на Баликов да стоят близо до стените или да живеят в съседство, да надникват през щорите и завесите на прозорците си и да се чувстват дори в минимална степен нормални?“ Опитва се да гледа другаде — поглежда си часовника, който изостава с пет минути, макар редовно да го сверява; оглежда ноктите на ръцете си, които са си добре, ако не броим кутрето, чийто нокът дере и го дразни; поглежда дори към носача на жп гарата, който не спира да го зяпа изпод вежди. Уви, накрая се предава пред изкушението и хвърля поглед наляво, на изток, към стената.

Не размерът ѝ го притеснява, макар нормално размерът ѝ да го притеснява сериозно. Има нещо друго, по-неуловимо — опита ли се да обхване с поглед безкрайната ѝ дължина, окото му много бързо се разсейва и на Питри му става все по-трудно да *види* стената. Вместо нея вижда далечни хълмове и звезди, трепет на клони под ласката на вятъра — намеци за нощния пейзаж от другата ѝ страна, сякаш стената е прозрачна като мътно стъкло. Вместо да види върха на стената, Питри вижда само нощното небе и плоското ведро лице на луната. Ала понечи ли да плъзне поглед *по протежение* на стената, да види

широката ѝ дъга, стената бавно се материализира отвъд къщите и паянтовите постройки на стотина метра от него, градските светлини се отразяват в гладката ѝ повърхност.

„Но ако бях от другата им страна — мисли си той, — ако вървях покрай стената, щях да видя само бял камък.“ Слаба утеха. Създанията, сътворили тази стена, са искали да защитят жителите на Баликов, без да ги лишат от гледката на изгревите и залезите. Но като всяко чудо, дори най-ненатрапчивото, и това смуцава дълбоко всеки сейпурец.

Поглежда отново часовника си и прави сметка. Закъснява ли влакът? И могат ли изобщо да закъсняват влакове, които не се движат по разписание? Или си имат свое? Може би машинистът му изобщо не е бил уведомен, че в телеграмата изрично се посочва „03:00“, и няма представа, че високопоставени представители на властта приемат тази тайна среща много сериозно. Или пък на никого не му пука, че посрещачът зъзне от студ и глад, че стените го изнервят и се чувства сериозно застрашен от втренчения млечносин поглед на носача.

Питри въздъхва. Ако сега умре и в последния си миг види живота си като на лента, филмът ще е доста скучен. Смятал е, че назначението в сейпурско посолство ще е нещо интересно и екзотично, ще го отведе в нови и екзотични земи (сред нови и екзотични жени), но досега работата му се състои предимно в чакане. Като асистент в администрацията на посолството, Питри се е научил да чака нови и безинтересни неща по нови и безинтересни начини, овладял е до съвършенство изкуството да гледа как минутната стрелка бавно изяжда часовете. Стигнал е до извода, че предназначението на асистентите е да поемат всички смъртоносно незначителни и скучни дреболии, които изпълват деня на по-висшите бюрократи.

Поглежда си часовника. Двайсетина минути може би. Дъхът му се къдри в студа. „Морето да ми е на помощ. Каква ужасна работа е моята!“

Сигурно би могъл да си потърси друга, разсъждава Питри. Всъщност тук има много възможности за един сейпурец — Континентът е разделен на четири области, всяка със свой областен губернатор; под тях са градските губернатори, които управляват големите метрополиси; следващи в йерархията са посолствата, които отговарят за... е, откровено казано, Питри така и не е установил за

какво точно отговарят посолствата. Неща във връзка с културата, която явно обхваща много широко поле на действие и контакти.

Носачът излиза от кабинката си и застава на ръба на перона. Хвърля поглед през рамо към Питри, който му кимва с усмивка. Носачът спира поглед върху шала на главата му и късата тъмна брада, после смръква два пъти — „надушвам лукче“, след което тръгва обратно към кабинката си, като току поглежда назад, сякаш да каже: „Знам, че си тук, затова не смей да задигнеш нещо.“ Сякаш има какво да се открадне на пустата жп гара.

„Те ни мразят“ — мисли си Питри. Не би могло да е другояче. За кратката си служба в посолството Питри се е примирил с това. „Казваме им да забравят, но могат ли? Ние можем ли? Може ли някой?“

До неотдавна Питри е подценявал естеството на омразата им. Не я е разбирал, докато не е дошъл тук и не е видял празните места по стени и витрини, празните рамки и фасади, лишени от предишните си изображения, пана, релефи. Сега вижда как гражданите на Баликов се държат в определени часове на деня, сякаш знаят, че това са часовете, в които следва да отдадат почитание, но нямат право, затова просто се мотаят умърлушени. Неведнъж, разхождайки се из града, е попадал на задънени улички и отклонения, очевидно приютявали нещо преди — великолепна статуя, да речем, или пълен с тамян параклис, — и които сега стоят празни без друго великолепие освен улична лампа, скучна градинка или самотна пейка.

В Сейпур всички вярват, че Световните регулации са постигнали невидан успех, че вече седемдесет и пет години ефективно озаптяват и коригират поведението и нравите на Континента. Но откакто е в Баликов, Питри все по-осезаемо усеща, че макар Регулациите да са постигнали някакъв повърхностен ефект — защото е вярно, че никой в Баликов не възхвалява, не споменава и не припознава Божественото в нито един негов аспект, публично поне, — в действителност те са се провалили.

Градът знае. Помни. Миналото е записано в костите му, макар сега миналото да говори с мълчания.

Питри потръпва в студа.

Не че предпочита да е в посолството, което още се гърчи в хаос след убийството на доктор Ефрем Пангуи. Телеграфите плюят хартия

като пияници, които повръщат след няколко часа в кръчмата. Телефоните звънят неуморно. Секретарки търчат из канцелариите и разнасят документация.

А после една телеграма е смълчала всички.

КУЛПОС ТИВАНИ В БАЛИКОВ СТАНЦИЯ
МОРОВ 03:00 КРАЙ ВТС512

От кода в края на текста е ясно, че телеграмата не идва от офиса на градския губернатор, а на областния, единственото място на Континента, което има пряка връзка със Сейпур. Затова секретарката на комуникационния отдел с ужас обявява, че не е изключено телеграмата да е препратена през Южното море директно от външното министерство.

Настава паническа дискусия кой трябва да посрещне този Тивани, защото очевидно го изпращат тук да въздаде бързо и страшно възмездие за смъртта на професора, славил се като един от най-умните и любими синове на Сейпур. Посланическата му мисия пък се слави като едно от най-великите научни начинания в историята. И бързо се взема решение, че Питри — който е млад, усмихнат и не присъства на дискусията — ще е най-подходящият човек за тази цел.

Другият код ги смущава обаче, онзи в началото на телеграмата. КУЛПОС — културен посланик. Защо им пращат *такъв*? Нима КП-тата не са най-низшата каста в министерството? Повечето са недорасли студентчета, често с нездравословен интерес към чуждите култура и история, нещо, на което сериозните сейпури гледат с отвращение. КП-тата обикновено служат за декорация на приеми и галавечери и много рядко за нещо друго. Така че защо им пращат най-обикновено КП да се оправя с една от най-големите дипломатически каши за последното десетилетие?

— Освен — зачудва се на глас Питри в посолството — ако появата му няма нищо общо с професора. Може да е съвпадение.

— О, има общо — казва Нидаин, асистент в комуникационния отдел на посолството. — Телеграмата пристигна само няколко часа след като ги уведомихме за случилото се. Затова го изпращат.

— Но защо КП? Със същия успех могат да пратят водопроводчик или арфистка.

— Освен — казва Нидаин — ако този Тивани *не е* културен посланик, а нещо съвсем друго.

— Казваш — казва Питри и бръква под шала да си почеше главата, — че телеграмата *лъже*?

Нидаин поклаща глава.

— О, Питри. Как изобщо са те назначили в министерството?

„Нидаин — мисли си Питри в студа, — колко те мразя само. Някой ден ще танцувам с красивата ти приятелка, тя ще се влюби до уши в мен, а ти ще ни хванеш как ти мачкаме чаршафите и калното ти сърце ще се скове в лед...“

Но сега Питри си дава сметка, че наистина е задал глупав въпрос. Нидаин е намеквал, че този Тивани може да пътува като КП, а в действителност да е високопоставен таен агент, пратен да се внедри във вражеската територия и да се бори с местната съпротива. Питри си представя едър брадат мъж, коланът му натъпкан с експлозиви, стиснал лъскав нож между зъбите си, нож, който неведнъж е вкусвал кръв в сенките... Колкото повече мисли за това, толкова повече се засилват опасенията му за този Тивани. „Сигурно ще слезе от вагона като някой караконджул — мисли си той, — от очите му ще бълват пламъци, а от устата — черна отрова.“

От изток се чува громолене. Питри поглежда към градската стена и мъничкия отвор в ниското. Оттук отворът прилича на миша дупка, но в действителност е висок почти трийсет стъпки.

Тъмната малка дупка се изпълва със светлина. Ярък блясък, пронизително скърцане и влакът се появява.

Не е точно влак, а само очукан мръсен локомотив и малък пътнически вагон зад него. Прилича на миньорска вагонетка в рудодобивен район, от онези, с които миньорите пътуват между забоите. Категорично не подхожда на посланик, дори на културен посланик.

Влакът спира на перона. Питри притичва и застава пред вратите, изпъчил храбро гърди. Копчетата му закопчани ли са? Шалът му добре ли е? Излъскал ли си е еполетите? Не помни. Близва панически палеца си и започва да търка единия. Вратите се отварят с трясък и...

Червено. Не, не е червено, а бургундско. Много бургундско, все едно зад вратите на вагона има завеса. Но после завесата помръдва и Питри вижда, че в средата ѝ има бяла ивица копчета.

Не е завеса, а гърдите на човек с палто в бургундско червено. Най-едрият мъж, когото Питри е виждал, истински гигант.

Гигантът слиза от вагона. Краката му изтрещават върху дъските на перона като воденични камъни. Питри отстъпва бързо назад да му направи място. Дългото червено палто на гиганта облизва върховете на исполински черни ботуши, ризата му е разкопчана на врата, шал не носи, вместо него на главата му има широкопола сива шапка, кривната по пиратски. Дясната му ръка е с мека сива ръкавица, лявата е гола, ако не се брои красива златна гривна, бижу, по-подходящо за жена. Висок е над два метра, гръдният му кош е огромен, но по снагата му няма и грам тлъстина — лицето му е изпито и гладно някак. Такова лице изобщо не подхожда на сейпурски посланик, мисли си потресеният Питри — кожата на мъжа е светла с множество розови белези, брадата и косата му са руси до бяло, а очите му — или по-скоро *окото*, защото от другото е останала само тъмна кухина, — е с цвят толкова светъл, че отива към промито сиво.

Мъжът е дрейлинг, северняк. Посланикът, колкото и невъзможно да изглежда това, е планински дивак, чужденец както за Сейпур, така и за Континента.

„Ако това е реакцията им на историята с професора — мисли си Питри, — значи нищо добро не ни чака.“

Гигантът го гледа с празен, пасивен поглед, сякаш се чуди дали си струва да стъпче сейпурския дребосък.

Питри се сгъва в недодялан поклон.

— Добре дошъл, посланик Тивани, в п-прекрасния град Баликов. Аз съм Питри Сатурашни. Добре ли пътувахте?

Мълчание.

Питри, все така наведен, вдига глава. Гигантът го гледа отвисоко, макар че едната му вежда се кривва леко сякаш в израз на сдържан смях, смесен с дълбоко презрение.

Някъде иззад гиганта се чува звук от прочистено гърло. Гигантът, без да каже и дума, било за поздрав, било за довиждане, тръгва към офиса на началник-гарата.

Питри гледа след него и се чеше по главата. Тихото покашляне се чува отново и той си дава сметка, че на вратата на вагона има и друг.

Дребна сейпурка, по-дребна от Питри дори, с тъмна кожа. Облечена е скромно — със синьо сако и роба, нищо особено, ако не броим сейпурската кройка, — и го гледа иззад очила с адски дебели стъкла. Над сакото носи светлосив шлифер, на главата си има синя шапка с малка периферия и хартиена орхидея, прикрепена към лентата. Има нещо особено в очите ѝ, мисли си Питри. Докато погледът на гиганта го е смутил с невероятната си, почти безжизнена неподвижност, погледът на жената е коренно различен — очите ѝ са големи, меки и тъмни, като дълбоки кладенци, в които плуват рояци рибки.

Жената се усмихва. Усмивката ѝ не е нито приятна, нито неприятна, прилича на хубава сребърна чиния, която се използва по специален повод, а после се излъсква и прибира в скрина.

— Благодаря ви, че сте дошли да ни посрещнете въпреки късния час — казва тя.

Питри мести поглед между нея и гиганта, който тъкмо се намъква в кабинката на носача въпреки неговите протести.

— По-посланик Тивани?

Тя кимва и слиза на перона.

Жена? Тивани е жена? Защо не са ги?...

О, проклети да са онези тъпацы от комотдела! Проклети да са клюките и лъжите им!

— Предполагам, че главен дипломат Труни — казва тя — е зает с последствията от убийството. Иначе би дошъл лично?

— Тъ... — Питри не иска да признае, че е в течение с намеренията на ГД Труни толкова, колкото и с движението на звездите в небето.

Тя примигва към него иззад очилата си. Тишината захлупва Питри като приливна вълна. Той неистово се мъчи да измисли нещо, да каже нещо, каквото и да е. Хваща се за следното:

— Много е хубаво, че вече сте при нас, в Баликов. — „Не, не, крайно неподходящо!“ И въпреки това продължава: — Надявам се, че пътуването ви е било... приятно. — Ужас! Още по-неподходящо!

Тя не бърза да отговори, но след като го гледа още миг-два, казва:

— Питри, нали така бяхте?

— Д-Да.

Зад тях се чува вик. Питри поглежда натам, но не и Тивани. Тя все така гледа него, както се гледа интересна буболечка. Гигантът дърпа нещо от ръцете на носача — нещо като папка с твърда подложка — и носачът никак не изглежда доволен. Гигантът надвисва над него, сваля сивата ръкавица от дясната си ръка и разтваря шепа да му покаже... нещо. Червеното до този миг лице на носача изведнъж побелява. Гигантът откъсва лист от папката на носача, връща му я и си излиза.

— Кой е?...

— Това е секретарят ми — казва Тивани. — Зигруд.

Гигантът вади клечка кибрит, драсва я в нокътя си и подпалва хартията.

— С-секретар? — казва Питри.

Пламъците облизват пръстите на гиганта. И да го боли, не личи по нищо. След като решава, че листът е изгорял в достатъчна степен, гигантът духва силно и по перона се разхвърчава пепел. Мъжът си слага сивата ръкавица и обхожда гарата със студен поглед.

— Да — казва жената. — А сега, ако не ви затруднявам, бих искала да отида право в посолството. Посолството уведомило ли е висшите администратори на Баликов за моето пристигане?

— Ами. Тъъ...

— Разбирам. Тялото на професора при нас ли е?

Вие му се свят. Пита се, вероятно за пръв път, какво се случва с тялото на човек, след като той умре, и този въпрос внезапно му се струва много по-труден от въпроса за местонахождението на душата му.

— Ясно — казва жената. — С кола ли сте?

Питри кимва.

— Заведете ми при нея, моля.

Той кимва отново, все така шашнат, и я повежда през потъналата в сенки гара към уличката отпред. Постоянно поглежда през рамо към жената.

Това ли им пращат? Това миниатюрно момиченце със скучна външност и писклив гласец? Какво би могло да постигне то в този безкрайно враждебен град, където всичко и всички са под подозрение? Чудо ще е, ако изкара и една нощ.

ТРЯБВА ДА ГИ ЦИВИЛИЗОВАМЕ

Дори днес, след сериозни по обем проучвания и възстановяването на множество артефакти, все още не разполагаме с визуална концепция за това как са изглеждали. Всички статуи, картини, барелефи и стенописи ги представят или неясно, или по твърде различен начин. Колкан например бива изобразен ту като гладък камък под дърво, ту като планина на фона на ярко небе, ту като човек от глина, седнал на планински връх. И това несъответствие в изобразяването на Колкан изглежда незначително в сравнение с други изображения, които представят своите обекти като увиснали във въздуха безформени цветни петна, сякаш дете е бръснало с четка по белия лист. Например, ако решим да тълкуваме буквално древното изкуство на Континента, то Божеството Юков явно прилича на ято скорци.

Както често се случва в подобни проучвания, трудно е да се стигне до валидно заключение на базата на толкова различни и противоречиви доказателства. Неизменно стигаме до въпроса дали обектите на тези творби съзнателно са решили да приемат въпросните образи. Или средствата на конвенционалното изкуство не са били в състояние да предадат видяното.

Може би никой на Континента така и не е разбрал какво точно вижда. И сега, когато Божествата ги няма, вероятно никога няма да разберем как са изглеждали.

*Времето смълчава всички и всичко.
Боговете явно не правят изключение.*

Природата на
континенталното
изкуство,
доктор Ефрем
Пангуи

Тя гледа.

Гледа очуканите арки, килналите се гигантски куполи, кулите с ронеща се мазилка, лъкатушните улици. Гледа избелелите фризове по фасадите, закърпените и провиснали покриви на кулите, почернелите от сажди декоративни ниши над вратите, напуканите стъкла на прозорците. Гледа хората — ниски, дрипави, недохранени — как влачат крака под портици и портали, просящи в един град на чудеса. Очаквала е да види точно това, ала мрачното запустение все пак я вълнува, кара я да се пита как ли е изглеждал градът преди седемдесет, осемдесет, деветдесет години.

Баликов. Градът на стените. Най-свещеният връх. Престолът на света. Градът на стълбите.

Последното винаги я е озадачавало. Стени, върхове, престоли — все неща, с които е нормално да се фукаш. Но стълби? Защо стълби?

И сега Ашара — само Шара обикновено — най-последно разбира. Стълбите водят навсякъде и никъде. Има стълби като планини, които се издигат внезапно от бордюрите и пълзят нагоре по хълмовете; има други, неравномерни някак, които се спускат на криволици като поточета; трети се появяват внезапно пред теб като водопади на река с бързеи и виждаш как само на метри от теб е зейнала пропаст...

Името явно е ново. Това със стълбите може да се е случило единствено след войната. Когато всичко... се е счупило.

„Значи така изглежда Примигването — мисли си тя. — Или по-скоро това е резултатът от него...“

Пита се накъде ли са водели стълбите преди войната. Не където водят сега, това поне е сигурно. Трудно ѝ е да повярва, че наистина е тук, че това наистина се случва.

Баликов. Свещеният град.

Гледа през прозореца на колата. Най-великият град на света доскоро, а сега най-опустошеното човешко поселище. И въпреки това хората не са го изоставили — Баликов си остава третият или четвъртият по население град на света, макар преди да е бил много по-голям. Защо остават тук? Какво задържа хората в този полуград, изтерзан, призрачен, студен?

— Болят ли ви очите? — пита Питри.

— Моля? — казва Шара.

— Очите. Когато дойдох тук за пръв път, очите ми постоянно се насълзяваха. Като погледнеш града, на някои места нещата не са точно... в ред. Прилошава ти, като ги гледаш. Чувал съм, че това се е случвало много по-често преди и все по-рядко напоследък.

— И какво е усещането, Питри? — пита Шара, макар да знае отговора. От години проучва този феномен.

— Ами като... не знам. Все едно гледаш в стъкло.

— В стъкло?

— Е, не точно в стъкло. Като в прозорец. И прозорецът гледа към място, което вече не е там. Трудно е да се обясни. Като го видите, сама ще разберете.

Историкът в нея води борба с инстинктите на агента. „Виж арковидните входове, имената на улиците, вдлъбнатините и нагънатите места по градските стени!“ — казва историкът. „Виж хората, виж как вървят, виж как поглеждат през рамо“ — казва агентът. Няма много хора по улиците и как иначе — отдавна е минало полунощ. Всички сгради й се струват много малки. Когато колата прехвърля билото на възвишение, пред погледа й се открива море от ниски постройки с плоски покриви, плъзнали чак до далечния край на стената. Не е свикнала с толкова еднообразен градски пейзаж.

„Имали са и по-величествени сгради — напомня си тя, — преди войната.“ Ала странната празнота и еднообразие я навеждат на друга мисъл. „Възможно ли е толкова много да е изчезнало изведнъж, за броени минути?“

— Сигурно вече го знаете — казва Питри, — но в кварталите около посолството винаги е добре да разполагаш с кола. Посолството се намира във... не е в най-добрата част на града. Казват, че когато сме се настанили тук, по-заможните и почтени граждани се преместили. Не искали да са близо до лукчетата.

— А, да — казва Шара. — Забравила бях, че тук ни наричат така. — „Лукчета“ заради щедрите количества лук от различни видове, които сейпурите слагат в храната си. Което не е съвсем точно, защото нормалните сейпури предпочитат чесън.

Хвърля поглед към Зигруд. Той гледа право напред — може би. Винаги е трудно да се каже какво е ангажирало вниманието му. Седи толкова неподвижно и изглежда толкова блажено безразличен към всичко наоколо, че човек неволно започва да го игнорира, все едно е статуя. Така или иначе, градът, изглежда, не му прави впечатление. Баликов е просто поредното събитие, което не представлява заплаха, нито изисква насилие, следователно не представлява интерес за него.

Шара се опитва да пести умствената си енергия за предстоящите няколко часа, които няма да са лесни. Опитва се най-вече да избегне една мисъл, която я измъчва от вчера, когато телеграфът в Аханаштан е изплюл съобщението в ръцете ѝ. Но не успява.

„О, бедничкият Ефрем. Как можа да ти се случи това?“

Кабинетът на ГД Труни е свършена реплика на кабинетите на сейпурските големци, макар и малко прекалено натруфен — тук са и тежките дървени щори, и червеният килим с флорални мотиви, сините стени, инкрустираните с мъниста медни лампи над бюрото. Слонска папрат, характерна за Сейпур, цъфти край едната стена, нежните ѝ широки листа се разгъват ветрилообразно от мъхнатата основа като вълна в сивкавозелено; отдолу има малък съд с вода, загряван от миниатюрна свещичка, и издигащата се струйка пара осигурява на растението така необходимата му влага. Няма и следа, отбелязва си Шара, от официалната политика за сливането на културите, стремежа към взаимно опознаване, комуникация и пострегионално обединение, които са любимата дъвка на всички министерски комисии в Сейпур.

Ала незачитането на официалната държавна политика, личащо в обзавеждането на кабинета, бледнее несравнимо пред онова, което виси на стената зад бюрото.

Шара го зяпа вбесена и едновременно с това очарована по един почти перверзен начин. „Как е възможно да е толкова тъп?“

Труни влита в кабинета си с лице толкова скръбно, че все едно той е умрял, а не Ефрем.

— Културен посланик Тивани — казва той. Издава напред лявата си пета, повдига нагоре дясното си рамо и се сгъва в поклон по всички правила на етикета, че и отгоре. — За нас е чест, че сте тук, пък макар и при такива тъжни обстоятелства.

Първата мисъл на Шара е какво ли подготвително училище е завършил Труни в Сейпур. Прочела е досието му, преди да дойде тук, разбира се, и то само е потвърдило впечатлението ѝ, че плявата на влиятелните семейства твърде често бива изхвърляна в сейпурските посолства по света. „Смята, че и аз съм от такова семейство — напомня си тя, — и точно затова ми изнася представление.“

— За мен е чест да бъда тук.

— Колкото до нас, ние... — Труни вдига глава и чак сега забелязва Зигруд, който се е проснал на един стол в ъгъла и си пълни лениво лулата. — Тъхм. К-кой е този?

— Зигруд — казва Шара. — Моят секретар.

— Налага ли се да присъства?

— Зигруд ми помага във всичко, било то поверително или не.

Труни се взира в него.

— Той да не е глух или ням?

— Нито едното, нито другото — отговаря Шара.

— Е — казва Труни, попива с носна кърпичка челото си и идва на себе си. — Е, фактът, че министър Комейд изпраца толкова бързо хора да се погрижат за останките на добрия професор, показва колко високо са го ценили приживе. Цяла нощ ли пътувахте?

Шара кимва.

— Какъв ужас. Чай! — виква внезапно и без никаква видима причина. — Чай!!! — Грабва едно звънче от бюрото си и започва да го тръска неистово, а когато не получава желанието отклик, го удря с все сила в плота на бюрото. Момиче на не повече от петнайсетина години влиза в кабинета с гигантски поднос за чай. — Защо се забави толкова? — сопва му се той. — Имам *гост*. — Момичето свежда очи, а Труни се обръща отново към Шара, все едно са сами в стаята: — Разбрах, че новината ви е заварила в Аханаштан? Ужасен град, поне според мен. Чайките там са обучени крадци, а хората следват примера им. — Махва с пръсти на момичето да излезе и то се оттегля с нисък поклон.

— Трябва да ги цивилизоваме. Хората, не чайките. — Засмива се. — Ще пийнете ли чай? Много е хубав, от най-добрия ни сирланг...

Шара клати глава. Истината е, че като пристрастен към кофеина човек, отчаяно се нуждае от чаша чай, но проклета да е, ако вземе и едно нещо от ГД Труни.

— Както искате. Но Баликов, както несъмнено сте чували, е съвсем различен. Тук има структури, които не са претърпели никаква промяна и не се поддават на нашето влияние. И нямам предвид само стените. Ето, преди три месеца градският губернатор трябваше лично да се намеси, за да не обесят някаква жена, задето се хванала с друг мъж — ще прощавате, че говоря за такива работи пред млада жена като вас, но... — задето се хванала с друг мъж, след като съпругът ѝ починал. При това въпросният съпруг, оказа се, бил покойник *от години!* Градските старейшини изобщо не ме слушат, разбира се, но Малагеш... — Не довършва. — Странно, нали, че градът, пострадал най-тежко от миналото, сега най-силно се съпротивлява срещу реформите.

Шара се усмихва и кимва.

— Напълно съм съгласна. — Полага сериозни усилия да не поглежда към картината, която виси на стената зад него. — Значи останките на доктор Пангуи са при вас?

— Какво? О, да — казва той, малко неясно, защото устата му е пълна с полусдъвкана бисквита. — Моля да ме извините... Да, да, тялото е при нас. Ужасно нещо. Трагедия.

— Бих искала да огледам тялото, преди да бъде транспортирано.

— Искате да видите *останките*? Те не са... Съжалявам, но човекът не е за гледане.

— Знам как е загинал.

— Знаете? Смъртта му е била ужасна. *Ужасна*. По-добре си спести гледката, моето момиче.

„Моето момиче“ — мисли си Шара.

— Уведомиха ме как е станало. И въпреки това държа да направя оглед на тялото.

— Сигурна ли си?

— Да.

— Ами... хм. — Удостоява я с най-дружелюбната си усмивка. — Нека ти дам един съвет, моето момиче. Преди години и аз попаднах в такава ситуация — млад КП, патриот, стремях се да следвам протоколите до точката и запетайката. Сещаш се, готов бях на всичко

да си създам добра репутация. Едно ще ти кажа, можеш да се стараяш от тук до края на света, да излъчваш добросъвестност и прочие, но няма кой да те чуе. Никой не *слуша*. Министерството не обръща никакво внимание на културните посланици. Приеми го като задължително военно обучение — търпиш, докато обучението свърши, и се махаш. Не си давай зор. Забавлявай се. Сигурен съм, че много скоро ще изпратят някой друг да се заеме сериозно с проблема.

Шара не е ядосана. Раздразнението ѝ отдавна е преляло в скрит смях. Докато се чуди как да му отговори, погледът ѝ се насочва отново към картината на стената.

Труни забелязва какво е привлякло вниманието ѝ.

— А. Явно и на теб ти харесва моята красавица. — Махва с широк жест към картината. — „Нощта на червените пясъци“ на Ришна. Една от най-великите патриотични творби. Не е оригиналът, за жалост, но копието е отлично. Отлично, наистина.

Макар Шара да е виждала репродукции много пъти — „Нощта на червените пясъци“ е доста популярна в училищата и кметствата на Сейпур, — в картината има нещо, което упорито я смущава. Картината представлява нощна батална сцена в пясъчна пустиня. На най-близката дюна стои малка окъсана войска от сейпури и гледа към огромна армия от бронирани мечоносци в далечината. Бронята на враговете е тежка и блестяща, покрива всеки сантиметър от телата им; шлемовете са оформени като пищящи демони; мечовете им са исполински, по два метра дълги, и студен огън облизва остриетата им. Очевидно е, че тези страховити мъже от стомана ще размажат бедните окъсани сейпури. Ала мечоносците изглеждат безмълвни, шокирани — взират се в един самотен сейпурец, застанал на висока дюна зад войската си, смел и великолепен с развято си от вятъра палто, явно е генералът на тази опърпана армия. Той държи странно оръжие, нещо като дълга и тънка пушка, деликатна като водно конче, от дулото ѝ излиза топка пламък, която минава над главите на войниците му, над вражеската армия и поразява...

Нещо. Човек може би — гигантска сенчеста фигура. Трудно е да се различат детайли, или пък художникът не е бил сигурен как изглежда фигурата.

Шара се взира в сейпурския генерал. Знае, че картината е исторически неточна — в Нощта на червените пясъци кадът не е бил

зад, а *пред* армията си и не е произвел лично фаталния изстрел, дори не е бил близо до оръжието. Някои историци отдават това на смелостта му като водач, други твърдят, че каджът, който дотогава не бил тествал експерименталното си оръжие в такъв мащаб и не знаел дали ще се окаже успех или провал, предпочел да е далеч от него, в случай че вярно се окаже второто. Но без значение къде е стоял, онзи фатален изстрел е бил мигът, когато е започнало всичко.

„Дотук с любезностите.“

— В този кабинет ли се срещате с градските старейшини, посланик? — пита Шара.

— Хм? О, да. Разбира се.

— И те никога ли не са... коментирали тази картина?

— Не помня такова нещо. Е, понякога я зяпат, вярно, губят ума и дума. Великолепна творба, както вече казах.

Шара се усмихва.

— Главен дипломат Труни, знаете ли с каква цел дойде в този град професорът?

— Мм? Знам, разбира се. Голям шум се вдигна. Ровеше се в старите им музеи, четеше архивите им... Куп писма получих по този повод. Някои от тях още са тук. — Отваря чекмедже, пълно с папки.

— И знаете, че мисията му беше одобрена лично от външния министър Виня Комейд?

— Да?

— Тогава разбирате, че кончината му не попада в юрисдикцията нито на посолството, нито на градския губернатор, нито на областния губернатор, а на самото външно министерство?

Очите на Труни — с цвят на птичи курешки — примигват, докато той се ориентира в йерархията.

— Смятам, че... в това има някаква логика...

— Може би не знаете обаче — казва Шара, — че титлата културен посланик ми е дадена *формално*.

Мустакът му потрепва. Труни поглежда към Зигруд, сякаш за потвърждение, но Зигруд седи кротко, преплел пръсти в скута си.

— Формално?

— Да. Защото макар вие очевидно да смятате, че и появата ми в Баликов е формалност, редно е да знаете, че съм тук по други причини. — Бърка в джоба на робата си, вади кожена значка с формата на щит и

я плъзга по плота на бюрото към него, така че Труни да види семплия герб на Сейпур в средата и надписа под него — МИНИСТЕРСТВО НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ.

Минават няколко секунди, докато Труни осмисли новата информация. Успява да измънка:

— Ка... Хм.

— Точно така — казва Шара. — Вече не сте най-старшият представител на министерството в това посолство. — Пресяга се, взима звънчето и го разклаща. Момичето с чая влиза и ококорва очи, когато към него се обръща Шара, а не главният дипломат: — Моля те, доведи някой от поддръжката да свали тази картина.

Труни буквално се запенва.

— Какво! Как така да...

— Така — казва Шара. — За да изглежда този кабинет като работно място на отговорен сейпурски представител. Няма да е лесно, но като за начало ще сваля *тази* картина, която представя в романтична светлина повратната точка, отвъд която историята на Континента се превръща в кръвопролитие.

— Да бе! Това е велико събитие за нашия народ, госпожице...

— Да, за *нашия* народ. Не за *техния*. Ако трябва да гадая, господин Труни, бих казала, че причината старейшините на Баликов да не ви слушат и да не ви *уважават*, и причината кариерата ви да е в застои вече *пет години*, е, че сте окачили в кабинета си картина, която несъмнено обижда и вбесява същите онези хора, с които сте изпратен да работите! Зигруд! — Гигантът става. — Тъй като хората от поддръжката явно реагират твърде бавно, когато нареждането не е издадено лично от ГД Труни, моля те, свали картината и я *строши* на коляно. Колкото до вас, господин Труни, моля, седнете. Трябва да обсъдим условията по оттеглянето ви.

Малко по-късно, след като е разкарала сащисания Труни, Шара се връща при бюрото, налива си щедра доза чай и го изпива на екс. Доволна е, че картината я няма, колкото и непатриотично да изглежда това чувство. Колкото по-дълго работи за министерството, толкова повече я дразнят тези прояви на войнстващ шовинизъм.

Поглежда към Зигруд, който седи в ъгъла, вдигнал крака на бюрото, и държи парче от разкъсаното платно.

— Е? — казва тя. — Прекалих ли?

Той вдига поглед: „А ти как мислиш?“

— Добре — казва Шара. — Радвам се да го чуя. Беше ми доста приятно, в интерес на истината.

Зигруд се изкашля и казва с глас от кал и дим, с акцент, гъст като асфалт:

— Коя е Шара Тивани?

— Незначително КП, преди около шест години е била прехвърлена в Юкоштан. Загинала при инцидент с лодка, но била забележително добра в попълването на всякакви формуляри — навсякъде разполагат с доклади за работата ѝ. Когато дойде ред да я заличат от ведомостта, реших да отложам временно процедурата и лично да използвам самоличността ѝ.

— Защото първите ви имена са еднакви?

— Може би. Но си приличаме и по друго. Нима не съм досущ дребен бюрокраат, незабележима и безцветна бурмичка в машината?

Зигруд се подсмива.

— Да де, но никой няма да ти повярва, че си обикновен културен посланик. Та ти току-що уволни Труни.

— Така е, но аз и не искам да го вярват. Искам ги на нокти. Искам да се чудят дали наистина съм онова, за което се представям. — Отива до прозореца и плъзва поглед по омазаното с пушек нощно небе. — Когато бръкнеш с пръчка в гнездо на стършели, стършелите излизат и те погват, вярно, но поне можеш добре да ги огледаш.

— Ако наистина си искала просто да ги разръчкаш — казва той, — достатъчно би било да използваш *истинското* си име.

— Искам да ги разръчкам, да, но не искам да *умра*.

Зигруд се усмихва хищно и отново свежда поглед към парчето платно в ръцете си.

— Какво толкова гледаш? — пита тя.

Той обръща парчето към нея. Вижда се лицето на каджа, в профил, строгите му патрициански черти озарени от блясъка на оръжието.

Зигруд обръща парчето от картината към себе си и го повдига, така че малкото нарисувано лице на каджа да е на еднаква височина с

лицето на Шара.

— Семейната прилика определено се забелязва — казва той.

— О, я млъкни — сопва се Шара. — И махни това, ако обичаш!

Зигруд се усмихва, навива платното на руло и го хвърля в кошчето до вратата.

— Добре — казва Шара. Изпива още една чаша чай и усеща как тялото ѝ реагира с въодушевление. — Е, да се хващаме на работа. Доведи ми Питри. — И добавя, по-меко: — Трябва да огледаме тялото.

В малкото помещение е горещо, няма вентилация, нито мебелировка. Разложението още не е започнало и поне миризмата им е спестена. Шара се визира в дребното тяло върху кушетката, единият крак — така малък и тънък — виси отстриани. „Все едно е легнал да подремне.“

Не вижда своя герой. Това не е прекрасният мъничък човек, когото познава. Вижда само подута разкъравена плът, която смътно напомня за човешко лице. Главата е прикачена към нещо много по-познато — тънкия като на птичка врат. Тя оглежда ленения костюм, изящните ръце с дълги пръсти, както и нелепите му шарени чорапи, разбира се... Но това не е Ефрем Пангуи. Не може да е той.

Докосва реверите на самото му. Нарязани са като панделки.

— Какво се е случило с дрехите му?

Питри, Зигруд и пазачът, който охранява подземиято, се навеждат да погледнат.

— Извинете? — казва пазачът. Посолството не разполага с морга, затова тленните останки на доктор Ефрем Пангуи са прибрани в мазето, върху някаква кушетка, като ценна плячка, която чака бюрократите да попълнят нужните документи, за да се прибере у дома. „Кое то отчасти е точно така“ — мисли си Шара.

— Вижте му дрехите — казва тя. — Всички шевове и подгъви са разпрани. Дори подгъвът на панталона. Всичко.

— И?

— Така ли получихте тялото? В това състояние?

Пазачът удостоява тялото с подозрителен поглед.

— Е, това определено не сме го направили *ние*.

— А градската полиция? Дали е тяхно дело?

— Може би. Съжалявам, мадам, но наистина не зная.

Шара мълчи. И преди е виждала това, разбира се, дори лично е изпълнявала процедурата няколко пъти — колкото повече дрехи носи човек, с джобове, подплата и подгъви, толкова повече са местата, които би могъл да използва за скривалище.

„Кое то повдига въпроса — мисли си тя — защо някой е сметнал, че един историк с дипломатическа мисия има нещо за криене.“

— Можете да си вървите — казва тя.

— Какво?

— Оставете ни.

— Ами... Вие сте в подземията, мадам. Не мога просто да ви оставя във...

Шара вдига глава да го погледне. Може да е от натрупалата се умора, или от скръбта, която пробива през маската ѝ, или от поколенията генералска кръв, която тече във вените ѝ, но така или иначе пазачът се покашля, почесва се по главата и изведнъж се сееща, че има да свърши нещо в коридора отвън.

Питри понечва да излезе след него, но Шара го спира.

— Не, Питри. Ти остани.

— Сигурна ли сте?

— Да. Предпочитам да присъства някой от посолството. — Поглежда към Зигруд. — Е, какво мислиш?

Зигруд се навежда над миниатюрното тяло. Оглежда черепа внимателно, като художник, който се опитва да разпознае фалшификат. Повдига едно парче кожа, скандализирайки Питри, и оглежда вдлъбнатините по костта отдолу.

— Инструмент — казва той. — Вероятно гаечен ключ. Нещо със зъбци.

— Сигурен ли си?

Той кимва.

— Значи нищо, което да ни насочи?

Зигруд вдига рамене. „Може би да, може би не.“

— Първият удар е бил отпред. — Сочи към място над лявата вежда на професора, където е била въпросната вежда, преди да размажат цялото му лице на каша. — Тук вдлъбнатините са дълбоки. На другите места... не толкова.

„Някакъв инструмент — мисли Шара. — Някакво оръжие. Всеки може да е направил това.“

Не сваля поглед от тялото. За втори път тази нощ си казва да не обръща внимание на орнаментите. Но това е съсипаният образ на нейния герой, ръцете му, вратът му, ризата, вратовръзката, как да отхвърли всички тези познати детайли като орнаменти?

„Чакай малко. Вратовръзка?“

— Питри... често ли виждаше професора по време на престоя му тук?

— *Виждах* го, да, но не бяхме приятели.

— Значи не знаеш — пита меко тя — дали междуременно не е започнал да носи вратовръзки?

— Вратовръзки? Не зная, мадам.

Шара посяга към вратовръзката. Раирана, в червено и кремаво, от качествена коприна. Северняшка мода, при това последна.

— Професорът, когото аз познавах — казва тя, — предпочиташе шалове, винаги. Стил, запазен за академичните среди. Шалове, обикновено в оранжево, червено или розово. Училищни цветове. Не помня някога да е носил вратовръзка. Ти какво знаеш за вратовръзките, Питри?

— Достатъчно, струва ми се. Тук много се носят.

— Да. А в Сейпур никой не носи вратовръзка. Тази е с необичайно добра изработка, нали? — Обръща вратовръзката да му покаже. — Платът е много мек и... тънък?

— Ами... Да?

Без да сваля очи от вратовръзката, тя протяга ръка към Зигруд.

— Нож, ако обичаш.

В ръката на гиганта моментално се появява малко парче лъскав метал, нещо като скалпел. Шара го взима, побутва очилата на носа си и се навежда над тялото. Слаба миризма на разложение я лъхва изпод ризата. Шара се опитва да не ѝ обръща внимание, да я отмине като поредния орнамент.

Вглежда се в бялата коприна. „Не, той не би го направил с бяло — мисли си. — Би било твърде забележимо...“

Забелязва линия от невероятно тънки червени конци напърно на тъканта. Срязва ги със скалпела. Нишките оформят мъничък прозорец към вътрешността на вратовръзката, нещо като джоб.

Вътре има ивица бял плат. Различен е от плата на вратовръзката. Шара го измъква и го вдига към светлината.

Нещо е написано с въглен от едната страна на ивицата — нещо като код.

— Никога не биха се сетили да потърсят във вратовръзката — казва тя тихо. — Не и в една толкова хубава вратовръзка. Не биха очаквали подобно нещо от сейпурец, нали така? И той го е знаел.

Питри се взира в изкормената вратовръзка.

— Къде е научил този номер?

Шара връща скалпела на Зигруд и казва:

— Това е един наистина много добър въпрос.

Зората се промъква през прозореца на кабинета, пълзи по празното бюро и килима, надупчен от отпечатъците на изнесената по нейна заповед мебелировка. Тя застава до прозореца. Толкова е странно — градските стени би трябвало да хвърлят сянка, освен ако слънцето не пече право отгоре, ала ето че светлият му диск се вижда току над хоризонта, макар и замъглен донякъде от странната прозирност на стената...

„Как му беше името — мисли си тя, — на онзи човек, който беше писал по въпроса?“ Щрака с пръсти в опит да си спомни.

— Вочек — казва накрая. — Антон Вочек. Точно така. — Преподавател в университета на Баликов. Според неговата теория, датираща отпреди няколко десетки години, фактът, че Чудото на стените — едно от най-старите и най-прочутите чудеса на Баликов — все още функционира, е доказателство, че поне едно, ако не и няколко от оригиналните Божества, все още съществуват под някаква форма. Естествено, след подобно открито нарушение на СР Вочек е изчезнал незабавно, но истината е, че населението на Континента така и не е приело теорията му присърце — защото ако Божествата наистина все още съществуват, къде са и защо не помагат на своя народ?

„Това е проблемът с чудесата — казал ѝ е веднъж Ефрем. — Хората ги възприемат буквално. Като ще е чудо, чудо да е.“

Тя има чувството, че е говорила с него едва вчера, а в действителност от последния им разговор е минало повече от година...

Когато Ефрем Пангуи пристигна на Континента, Шара му показва най-основното в занаята — простишки неща като това как да се изтегли по спешност от вражеска територия, как да се отърве от опашка, как да се ориентира в сложния лабиринт на местната власт, както и — макар че едва ли би стигнал чак дотам — как да създаде и поддържа явки, безопасни места, където агент и информатор да се срещат или да си предават информация. В голямата си част това обучение беше предпазна мярка, защото за един сейпурец безопасни места на Континента не съществуват. В качеството си на най-опитния оперативен агент на територията на Континента Шара беше абсурдно свръхквалифицирана за такава задача, която всеки редови агент би отписал като досадна и тривиална, но тя бе драпала със зъби и нокти да я получи, защото в нейните очи Ефрем Пангуи беше най-достойният за уважение и подражание сейпурец, реформатор, лектор, всепризнат познавач на историята. Именно той без чужда помощ беше променил представата на Сейпур за собственото му минало, именно той беше възродил сейпурската правосъдна система, пак той беше изтръгнал училищата от ръцете на богатите и беше направил образованието достъпно за всички, дори за децата от най-бедните квартали... Не беше за вярване, че този велик човек седи срещу нея на една маса в Аханаштан и кима търпеливо, докато тя обяснява — с надеждата, че не прилича твърде много на ученичка, прехласната по учителя си, — че когато баликовски граничар ти иска документите, всъщност иска банкноти от по двайсет дрекела. Сюрреалистично преживяване, да, но се нареждаше сред най-ценните спомени на Шара.

А после тя го отпрати, като се чудеше дали ще се видят някога пак. И ето, година по-късно, вчера, на бюрото ѝ се появи телеграма, в която пишеше, че същият този човек е намерен мъртъв, и не просто мъртъв, а *убит*. И сякаш не ѝ стигаше този шок, току-що беше открила тайно съобщение, зашито в дрехите му, трик, на който не го беше учила *тя*...

„И изведнъж започвам да се чудя — мисли си Шара — дали мисията му наистина е била посветена само и единствено на историческите проучвания.“

Търка очи. Гърбът ѝ е схванат от дългото пътуване с влака. Поглежда часовника си и мисли.

В Сейпур е почти осем сутринта.

Не ѝ се иска да го прави, изтощена е и твърде слаба, но знае, че ако не го направи сега, по-късно ще си плати. Безбройни са дребните пропуски, незначителните недоглеждания — като да не докладваш за разходката си до Баликов например, — които лесно могат да бъдат разчетени като измяна.

Отваря вратата на новия си кабинет да се увери, че в коридора отвън няма никого. После затваря вратата и я заключва. Отива при прозореца и затваря външните капаци (истинско облекчение, оказва се, защото странната гледка на мътното слънце я е уморила, без тя да усети). Затваря прозореца.

Подсмърква, раздвижва пръсти. После близва върха на показалеца си и започва да пише по стъклото.

Покрай занаята си Шара често прави незаконни неща. Но едно е да нарушиш закона на дадена държава, когато си действащ оперативен агент на нейна територия, и съвсем друго да правиш онова, което Шара прави в момента, действие, което предизвиква искрен ужас в Сейпур и е най-строго забранено на Континента, родното място на същото това действие.

Защото в момента, в кабинета на ГД Труни, Шара прави чудо.

Както винаги, промяната е почти недоловима. Само лек хлад във въздуха, като течение, сякаш някой някъде е забравил отворена врата; после, докато пише, Шара усеща как стъклената повърхност под пръста ѝ става някак все по-мека и податлива, като вода.

Стъклото се променя — заскрежава се постепенно, после скрежът се отдръпва, но сега от другата му страна не се виждат капаци на прозореца. Не, стъклото е като дупка в стената, а от другата му страна има кабинет с голямо тиково писалище, зад което седи висока красива жена и чете нещо от дебела папка.

„Колко странно е чувството — мисли си Шара — буквално да променяш света...“

Шара не е от сантименталния тип и рядко се прехласва, но искрено се дразни, че въпреки значимия си напредък в технологиите Сейпур все още диша прахта на Божествата и техните трикове. Божеството Олвос създадо това малко чудо преди стотици години, така че да погледне в едно замръзнало езерце и да се свърже с друго замръзнало езерце, по свой избор, независимо от разстоянието, което ги дели. Шара така и не проумява защо чудото работи върху стъкло —

според общоприетата теория старата континентална дума за стъкло била много близка до тази за лед, така че може би ставаше дума за уподобяване. От друга страна, Божествата обичали да използват стъкло за най-различни странни цели, например да съхраняват неща и дори хора в нишки от стъкло — като слънчев лъч, уловен в кристал.

Жената в стъклото вдига глава. Перспективата е леко изкривена, все едно гледаш през шпионка. Шара знае, че от другата страна на стъклото всъщност има само дървени капаци, а отвъд тях — трийсетметрова пропаст. Всичко това е игра на образи и звуци и някъде в Галадеш, отвъд Южното море, в Сейпур, стъкло в кабинета на тази жена показва Шара, права в кабинета на Труни.

Жената изглежда стресната, устата ѝ се раздвижва. Глас придружава движението на устните ѝ, но звукът е тих и кух, сякаш ехти през отточна тръба.

— О!

— Друг ли очакваше? — пита Шара.

— Не. Чудех се дали ще се обадиш, но не очаквах да използваш *спешната* линия. — Въпреки изкривяването гласът ѝ е нисък и хриплив, глас на страстен пушач.

— Предпочиташ да не използвам *спешната* линия?

— Ти толкова рядко използваш инструментите, които ти давам — казва жената, става и пристъпва напред, — по предназначение.

— Вярно, че това не е точно... *спешно* — казва Шара. — Просто исках да те информирам, че... че поех една задача в Баликов.

Жената в стъклото се усмихва. Въпреки зрялата си възраст тя е забележително красива. Черната ѝ коса пада на големи къдрици до раменете, един посребрял кичур на челото се спуска настрани. На нейните години повечето жени зарязват опитите си да поддържат хубава фигура, но тази жена е запазила почти всяка своя извивка, а извивките ѝ са много повече, отколкото Шара би могла да има някога. Ала чарът на леля Виня съвсем не се дължи само на красотата ѝ. Има нещо в очите ѝ, едновременно големи, раздалечени и наситено кафяви. Сякаш някъде на заден план леля Виня претака спомените си от дълъг живот, за какъвто повечето хора могат само да мечтаят.

— Не ще да е просто задача — казва Виня. — Повече прилича на дипломатическа мисия.

Шара въздъхва вътрешно.

— Как се сети?

— Заради самоличността, която си избрала. На Тивани — казва Виня. — От години я къташ. Забелязвам такива неща. Когато някой... как да се изразя, минава покрай масата със закуски и си скрива бисквитка-две в ръкава. А после името внезапно се активира, не кога да е, а в нощта, когато научаваме за бедния Ефрем... Има само едно обяснение, нали така?

„Направих грешка — мисли си Шара. — Не биваше да водя този разговор, когато съм толкова уморена.“

— Шара, какви ги вършиш? — нежно пита Виня. — Знаеш, че никога не бих одобрила това.

— Защо? Бях наблизил и съм най-квалифицираният агент.

— *Не си* най-квалифицираният, защото имаш специално отношение към Ефрем и защото се познавахте лично. По-полезна би ми била другаде. А и първо трябваше да пратиш молба.

— Добре ще е да си провериш пощата — казва Шара.

Сянка на раздразнение минава по лицето на Виня. Тя отива при вратата на кабинета си, разравя купчината, пусната през пощенския отвор, и вади малък лист.

— Отпреди четири часа — казва тя. — Тъкмо навреме.

— Да. Както виждаш — казва Шара, — спазила съм всички процедури. Не съм нарушила нито едно правило. Аз съм агентът с най-висок чин. И съм експерт по въпроса. Никой не знае повече от мен за историята на Баликов.

— О, да — казва Виня и се връща да погледне в стъклото. — Ти си нашият специалист по континентална история. Сега, когато Ефрем го няма, едва ли има друг, който да знае повече от теб за мъртвите им богове.

Шара отклонява поглед.

— Аз... извинявай — казва Виня. — Беше грубо от моя страна. Сигурна съм, че разбираш обаче... Рядко мога да си позволя дори обикновено съчувствие, дори в този случай.

— Знаем — казва Шара. Леля Виня е поела поста на външен министър преди малко повече от седем години. Но и преди това, винаги, именно тя е била човекът с власт в министерството, офицерът, до когото стигат всички решения, преди да продължат в една или друга посока; накрая просто са го направили официално. След повишението

й границите на министерството са се разширили, пипалата му са проникнали надълбоко — в търговията, икономиката, политическите партии, управлението на околната среда. И сега всеки път, когато Шара се озове близо до Сейпур — което се случва много рядко, — чува хората да шушукат, че Виня Комейд, матриархът на изтъкнатото семейство Комейд и една от най-големите клечки в Галадеш, е хвърлила око на още по-висок пост, този на министър-председател. Тази идея едновременно плаши и вълнува Шара — ако леля ѝ заеме най-високия пост в Сейпур и на практика в света, може би тя най-сетне ще може да се върне у дома... Но какъв ще е домът, в който да се върне?

— Ако не ти беше обучила Ефрем — казва Виня, — ако не се беше писала доброволец да го запознаеш с основите на занаята, ако не беше прекарала толкова много време с него... знаеш, че бих възложила тази мисия на теб, при това без да се замислям, скъпа. Но на водещите офицери е забранено да разследват смъртта на свои оперативни агенти и ти го знаеш.

— Не съм била негов водещ агент. Само го обучих.

— Така е. Но трябва да признаеш, че и преди си била склонна към рисковото поведение, особено когато става въпрос за неща от лично естество.

Шара въздъхва.

— Честно, не мога да повярвам, че отново говорим за *това*.

— Аз пък мога, дори ако ти не искаш да слушаш. Защото в политическите кръгове все се намира някой да го припомни, опитам ли се да набера средства.

— Беше преди седемнайсет години!

— Преди шестнайсет. Знам. Избирателите може и да имат къса памет. Не е така при политиците.

— За всичките години, откакто работя в чужбина, да е имало и сянка от скандал около мен? Познаваш ме, лельо. Добра съм в работата си, много добра.

— Няма да отрека, че си ми от голяма помощ, скъпа — казва Виня, после въздъхва и се замисля.

Шара контролира грижливо изражението си, докато премисля на бързи обороти случилото се през последните пет минути. Разговорът не върви според очакванията ѝ — смятала е, че леля ѝ ще я смъмри

строго, защото по всичко личи, че Шара се е натъкнала на много по-сериозна и опасна операция, в която Пангуи очевидно е бил замесен. Но дотук леля Виня реагира, все едно Пангуи е обикновен историк на дипломатическа мисия... „Кое то означава, че или не знае, или не иска аз да знам, че знае.“

Затова Шара чака. Открила е, че ако чакаш и си отваряш очите, нещата често сами се разкриват въпреки усилията на противника да ги премълчи. И макар Виня да ѝ е леля, в отношенията между командир и неговия подчинен агент винаги съществува напрежение, противопоставяне.

— Добре де — казва Виня. — Каква е ситуацията там, слушам те?

„Интересно“ — мисли си Шара.

— Не е добра. Под повърхността ври и кипи. Малко ще е да се каже, че ГД Труни е ръководил посолството зле.

— Труни... О, съвсем бях забравила, че го пратиха там. Има ли някакви млади жени наоколо?

Шара се сеца за момичето с чая.

— Една.

— Бременна ли е?

— Мисля, че не.

— Е. Да благодарим на морето за малките дарове.

— А Малагеш, градският губернатор? Тя сякаш... е оставила Баликов да се управлява сам. Избягва да се намесва. Мога ли да разчитам на нея?

— Вероятно. Тя е офицер от кариерата, участвала е в потушаването на бунтовете. Войник до мозъка на костите. Ти обикновено добре се погаждаш с хора от нейния сорт. Е, какво ще ми кажеш за професора?

— Събирам информация — отговаря Шара: скрива се зад служебната терминология, за да избегне прекия отговор.

— И като разбереш кой го е убил и защо, какво ще правиш? — пита Виня.

— Ще анализирам ситуацията, за да преценя дали има заплаха за Сейпур.

— И не обмисляш отмъщение?

— Няма място за отмъщение — казва Шара, — когато очите на света те гледат. Трябва да сме здравомислещи и да не леем кръв. А аз, както винаги, ще съм просто инструмент в ръцете на своя народ.

— Не ми пробутвай официалната реторика — казва Виня. — Не знам дали има и един, който още ѝ се връзва. — Поглежда настрани, обмисля нещо. — Ще ти кажа какво ще направим, Шара. Ще бъда щедра с теб. Искам до една седмица да си приключила случая.

Шара я зяпва.

— Една седмица!?

— Да. Една седмица да установиш касае ли смъртта на професора Сейпур. Цялото население на Баликов го мразеше и в червата, скъпа! Като нищо може да го е пребил някой *портиер*. Давам ти една седмица да ми докажеш, че има нещо по-сериозно, което да оправдава присъствието ти там, след това ще те изтегля и ще пратя друг да довърши нещата. Губиш си времето там, скъпа. Има много по-важни задачи, с които да се заемеш.

— Една седмица... — Шара за миг се замисля дали да не каже на Виня за съобщението, но бързо решава, че възможните неприятни последици ще са несравнимо по-сериозни от добрите.

— Чакай, това същото момиче ли е, което преди малко се обяви за най-висшестоящия офицер в областта? Останах с впечатлението, че стига само да духнеш и къщата от карти ще се срине. — Виня раздвижва пръсти, имитирайки лавина от падащи карти. — Ако си толкова добре подготвена, скъпа, ще приключиш за *часове*.

Шара побутва очилата на носа си, объркана и ядосана едновременно.

— Добре.

— Хубаво. И бъди така добра да се погрижиш за своя човек. Ще ми се поне няколко дни да не убива никого.

— Това не мога да ти го обещаая.

— Знам. Но все пак реших да опитам.

— И ако разнищя случая за една седмица — казва Шара, — ако направя невъзможното за толкова къс срок, има ли някакъв шанс да...

— Да какво?

— Да ме прехвърлят.

— Да те прехвърлят?

— Да. Да ме върнат в Галадеш. — После добавя заради празния поглед на Виня: — Говорихме за това предния път.

— А, да — казва Виня. — Наистина говорихме...

„Знаеш го отлично — мисли си Шара. — Говорихме за това и предпоследния път, и преди това, и още преди това...“

— Да ти призная — казва Виня, — не съм чувала друг оперативен агент да си мечтае за работа на бюро у дома. Мислех, че на Континента ще ти хареса, нали точно за това си учила.

— Зад граница съм вече шестнайсет години — тихо казва Шара.

— Шара... — Виня прикрива с усмивка неудобството си. — Ти си най-добрият ми континентален агент. Никой не знае повече от теб за Божествата. Нещо повече, почти никой в Галадеш не подозира, че на Континента все още съществуват следи от Божествата...

„Колко ли пъти съм чувала тази реч“ — мисли си Шара.

— Наясно си с политиката на министерството при никакви обстоятелства да не се разкрива информацията, че Божествата съществуват и до днес, макар и едва доловимо. Хората в Сейпур предпочитат да вярват, че всичко това е минало, мъртво и забравено. Те не бива да узнават, че някои чудеса все още работят на Континента... и със сигурност не бива да узнават, че някои Божествени създания все още съществуват, макар че ти и онзи твой тип правите и невъзможното да покривате нещата.

Шара мълчи. Леля ѝ си няма представа какво означава да се занимаваш с това.

— Докато Божествата ги няма, а ние сме изключително доволни, че това положение остава непроменено вече десетилетия, няма причина да казваме на хората онова, което те не искат да знаят — продължава Виня.

Шара се спира на очевидното:

— Значи понеже съм видяла много, което не можем да признаем, че съществува, не мога да се върна у дома.

— Върнеш ли се, ще те разпитват подробно, знаеш го. Защото си тази, която си. А не можем да допуснем друг да научи това, което знаеш...

Шара затваря очи.

— Дай ми време, скъпа — казва Виня. — Правя каквото мога. Гласът ми се чува все повече. И все по-убедително.

— Проблемът е — тихо казва Шара, — че ние, агентите, се борим, за да защитим дома си. Но трябва от време на време да се прибираме, за да си спомним този дом и за какво рискуваме живота си.

Виня сумти.

— Я не се размеквай! Ти си *Комейд*, момиче. Ти си дете на родителите си, ти си *мое* дете. Ти си патриот. Сейпур е в кръвта ти.

„Виждала съм десетки хора да умират — мисли си Шара, иска й се да го каже на глас, но мълчи, — подписвала съм смъртните присъди на други. Изобщо не съм като родителите си. Вече не.“

Виня се усмихва, очите й блестят.

— Моля те, пази се, миличка. В Баликов историята има по-голяма тежест, отколкото навсякъде другаде. На твое място щях да си отворям очите на четири, още повече че си пряка потомка на човека, сринал целия Континент.

После посяга с два пръста, бръсва стъклото и изчезва.

НЕСПОМЕНАВАНИТЕ

Дълг на външното министерство е да регулира онова, което не може да бъде регулирано.

Ала само защото нещо е невъзможно не означава, че народът на Сейпур не бива да го очаква от нас. В крайна сметка нима преди войната на Континента не се случваха невъзможни неща, ежедневно и ежесечно?

И нима не е това причината Сейпур, а и целият свят, да спи неспокойно всяка нощ?

Министър-
председател Анта Дуниеш,
писмо до министър
Виня Комейд, 1712 г.

Университетът на Баликов е сложен комплекс върху огромна площ, гъста мрежа от камък, атриуми и проходи, скрита зад висок зид в западната част на града. Каменният градеж на университета е петносан от влага и плесен; подовете и тротоарите му са изгладени от милиони стъпки; тлъстите му издути комини, които приличат повече на осарници, отколкото на функционални архитектурни елементи, са изработени по начин, който не се използва поне от няколко века.

Ала водопроводната система на университета, както забелязва Шара още с влизането си, е в отлично състояние. Като при повечето сгради, само отделни елементи на тази система се виждат с просто око — малка част от тръбите, пръскачките по тавана, мивки и кранове, разбира се. Но и малкото, което се вижда, прави впечатление.

Шара се старее да скрие усмивката си. Защото знае, че въпреки древния си облик сградата на университета е само на двайсетина години.

— В кое крило се намираме? — пита тя.

— Лингвистичното — казва Нидаин. — Но тук не им казват крила, а камери.

Шара примигва, не е очаквала да я поправят толкова смело. Нидаин е типичният служител в посолство — надут и неучтив, с високо мнение за себе си. Отговаря за връзките с обществеността, тоест именно той води посланици и дипломати на важните места в Баликов, места като университета.

— Много дълги камери — казва Питри и се оглежда. — Това всъщност е коридор.

— Терминът „камери“ — тросва се Нидаин — има дълбоко *символично* значение.

— Което е?

Нидаин, който очевидно не е очаквал да го разпитват по този начин, казва:

— Сигурен съм, че това няма връзка с разследването. Не е важно.

Стъпките им ехтят по камъка. След смъртта на доктор Пангуи университетът е празен. Вероятно заради начина, по който синята светлина на лампите (*газови* лампи, отбелязва си Шара) играе по каменните стени, или заради нещо друго, но атмосферата тук създава усещането за органична структура, сякаш се намират в гнездо на насекоми или в търбуха на някакво великанско създание. „И сигурно точно това е била идеята на архитектите“ — мисли си Шара.

Пита се какво ли е мислел Ефрем за това място. Вече е огледала стаите му в посолството и точно според очакванията ѝ те са се оказали полупразни, без никаква декорация — Ефрем винаги е бил влюбен в работата си, особено в *този* вид работа, на такова място, където историята е обект на изследване. Не се съмнява, че в кабинета му тук има чекмедже, пълно със скици на корнизи, портици и други интересни елементи от архитектурата на университета, както и — несъмнено — с десетки скицирани дръжки на врати, защото Ефрем открай време е изпитвал почти неестествен интерес към онова, което хората правят с ръцете си. „Именно по този начин хората общуват със света — казал ѝ е веднъж. — Очите може да са прозорец към душата, но подсъзнателното, тъканта на поведението ни, те са в ръцете. Наблюдавай ръцете на човек и ще видиш сърцето му.“ И сигурно е бил прав, защото самият той винаги е докосвал нещата при всяко ново

откритие — плъзгане на пръсти по плотовете на маси, почукване по стените, мачкане на бучки пръст, галене на зрял плод... Ненаситна жажда за знание.

— Да, ама ми стана любопитно — казва Питри.

— Не е важно — повтори Нидаин.

— Просто не знаеш — казва Питри.

— Знам. Просто в момента не разполагам с необходимите ресурси. Не бих искал да дам неточна информация.

— Да бе — казва Питри.

Зигруд въздъхва тихо, което по неговите стандарти е израз на голямо раздражение.

— Университетът има шест камери — казва Шара, — защото континенталите възприемат света като сърце с шест камери, всяка от които е дом на едно от първоначалните Божества. Потокът между Божествата ражда потока на времето, на съдбата, на всичко, което се случва, тоест е кръвта на света. Университетът е замислен като микрокосмос на това отношение. Тук студентите научават всичко за всичко или поне това са искали да внушат.

— Сериозно? — казва Питри.

— Да — казва Шара. — Но това не е оригиналната сграда на университета. Оригиналната е била изгубена през войната.

— След Примигването тоест — казва Нидаин. — Изчезнала е заедно с по-голямата част от Баликов. Нали?

Шара не му обръща внимание.

— Университетът е бил издигнат отново, като са използвали скици и картини отпреди войната. Искали да е съвсем същият като преди. Дотолкова, че съборили други оцелели стари сгради, за да построят университета с оригинален каменен материал. Искали да е автентичен, или най-малкото — казва тя и докосва нежно една газова лампа — максимално автентичен, но с някои съвременни удобства.

— Откъде знаете всичко това? — пита Питри.

Шара побутва очилата си.

— Какви специалности се изучават тук?

— Ъъ, предимно икономически — казва Нидаин. — Търговия, такива неща. Най-вече защото градът полага усилия да се превърне в значим финансов играч на световната сцена. Това е част от движението за Новия Баликов, макар че напоследък се появи съпротива, защото

някои хора го разбират като модернизация. И са прави, между другото. На територията на университета постоянно има протести. Било заради Новия Баликов, било заради...

— Заради доктор Пангуи — довършва вместо него Шара.

— Да.

— Е — казва Питри, докато оглежда разсеяно вратите, — едва ли могат да преподават история.

— Така е — казва Нидаин. — Малкото история, която се преподава тук, е строго регулирана, благодарение на СР. Регулациите ги спъват на всяка крачка тук, в университета. Трудно им е да преподават наука и основна физика, защото много дълго време нещата тук не са функционирали в съгласие с физичните закони. И на някои места това все още е вярно.

„Разбира се — мисли си Шара, — как да преподаваш на хората наука, когато местният изгрев всяка сутрин нарушава законите на физиката?“

Зигруд спира. Вдишва шумно през носа, сякаш души, и поглежда към вратата вдясно. Като повечето врати в университета, и тази е от масивно дърво с прозорец от дебело стъкло в центъра. Няма табела или номер.

— Това ли е кабинетът на доктор Пангуи? — пита Шара.

— Да — казва Нидаин. — Той как?...

— Друг освен полицаите влизал ли е?

— Едва ли.

Въпреки това Шара прави физиономия. Знае, че и полицаите са достатъчни да объркат нещата.

— Нидаин, Питри, ще ви помоля да проверите всички кабинети и стаи в тази камера на университета. Трябва да знаем кои служители и преподаватели са били наблизко, както и какви са били отношенията им с доктор Пангуи.

— Сигурна ли сте, че такова разследване е наша работа? — пита Нидаин.

Шара го удостоява с поглед, който не е точно студен, по-скоро е изстиващ.

— Тоест, не искам да ви засегна, но... вие сте само КП, при това с временно назначение при нас — казва той.

— Да — казва Шара. — Вярно е. — Вади телеграма на малка розова бланка и му я подава. — И изпълнявам заповеди на градския губернатор, както ще видите сам.

Нидаин разгъва телеграмата и чете:

КУЛПОС ТИВАНИ ПРЕДВ РАЗСЛ ГРАДСКИ
ВЛАСТИ СЪДЕЙСТ ТЧК ГХС512

— О — казва Нидаин.

— Отнася се изрично за предварителното разследване — казва Шара. — Но трябва да огледаме доказателствата по най-бързия начин, поне аз така знам. Греша ли?

— Не — казва Нидаин. — Не, не грешите.

Двамата с Питри тръгват на обиколка из съседните кабинети. След двайсетина крачки отново започват да се дърлят. „Това би трябвало да им отклони вниманието за известно време“ — мисли си тя.

Прибира телеграмата във вътрешния джоб на палтото си. Знае, че скоро отново ще ѝ потрябва.

Естествено, градският губернатор Малагеш не е изпращала такава телеграма, но е полезно да имаш приятели в комуникационните отдели на посолствата, без значение какво си намислил.

— Така — казва Шара. — Да видим какво са ни оставили.

Кабинетът на доктор Ефрем Пангуи прилича на дълбоко до коляното езеро от накъсана хартия, а бюрото му е като баржа върху жълти вълни. Шара включва газовите лампи и обхваща с поглед погрома. На корковата дъска още има десетки кабарчета с парченца прикрепена хартия.

— Полицаите са ги откъснали — тихо казва тя. — Бас държа.

Кабинетът е малък и тъмен, крайно неподходящ за бележит учен като Пангуи. Прозорец има, но стъклото му е рисувано, и то в толкова тъмни цветове, че със същия успех прозорецът може да е зазидан с тухли.

— Май ще трябва да приберем всичко това и да го отнесем в посолството. — Прави пауза, после пита: — Е, колцина ни проследиха по пътя дотук?

Зигруд вдига два пръста.

— Професионалисти?

— Съмнявам се.

— Нидаин или Питри дали са ги забелязали?

Зигруд я стрелка с поглед: „Ти как мислиш?“

Шара се усмихва.

— Казах ти. Като разръчкаш гнездо на стършели... Но да се съсредоточим върху настоящата си задача. Какво мислиш?

Той подсмърква и се чеше по носа.

— Ами... Явно някой е търсил нещо. Но май не го е намерил. — Шара кимва, доволна, че изводите му съвпадат с нейните. Бледосивото око на Зигруд се плъзга по морето от хартия. — Ако са търсели нещо конкретно и са го намерили, щяха да спрат. Но не личи да са спрели.

— Да. Не личи.

Остава да разберат какво са търсили. Бележката във вратовръзката на Пангуи? Още не е сигурна, но вече не ѝ се вярва, че Пангуи е бил убит само заради еретичните си действия в Баликов.

„Не бързай с изводите — напомня си тя. — Не знаеш нищо, докато не разбереш всичко.“

— Така — казва Шара. — Къде?

Зигруд подушва отново въздуха, рови в хартиите по бюрото, разчиства с крак пода от предната му страна. На каменния под още се вижда голямо тъмно петно. Чак когато се приближава непосредствено до петното Шара долавя киселата миризма на стара кръв.

— Значи не е бил на бюрото си — казва тя.

— Така изглежда.

Иска ѝ се да знае къде е лежал, когато са го намерили, какво е имало до него, върху него... Местопрестъплението е описано в полицейския доклад, разбира се, но в доклада не се споменава нищо за нарязаните дрехи на Пангуи, така че едва ли може да му се вярва докрай. Явно ще трябва да работи с малкото, което има пред себе си.

— Ще ми донесеш ли някаква торба за тези хартии? — казва тя.

Зигруд кима и излиза в коридора.

Шара оглежда стаята. Прави няколко предпазливи крачки, навежда се и взема един лист.

... но твърдението е, че битието на каджа като един необичайно титулуван и овластен сейпурец по никакъв начин не подкопава действията му. Баща му е бил колаборационист с Континента, за майка му не знаем нищо. Знаем, че каджът е бил високо образован и нещо като изследовател, че е провеждал експерименти в дома си и че макар да не е дал нито една жертва сред своите в клането...

Взема друг.

... не е ясно за какво е била използвана камерата на Олвос в оригиналния университет, защото се смята, че тя не е одобрявала действията на Континента, както и на останалите Божества. Считана за Божество на надеждата, светлината и издръжливостта, Олвос се оттегля от света през 775-та, в самото начало на континенталния Златен век, и това е било възприето като голяма трагедия. Причината да се оттегли е била повод за разгорещени дебати — в някои текстове се твърди, че Олвос е предсказала катастрофа в края на пътя, избран от другите Божества, макар че много от тези текстове са били унищожени своевременно, навярно от другите Божества...

И още един.

... всичко сочи, че при престоая си на Континента каджът е живял много аскетично и така чак докато починал от инфекция през 1646-та. Спял, хранел се и живеел сам, не проговарял, освен да издаде заповеди. Сагреша,

неговата сподвижница и първи лейтенант, пише в писмата си: „Сякаш разочарованието му от родината на онези, които толкова дълго бяха владели народа му, бе така голямо, че му причиняваше болка. Така и не го каза на глас, но аз лесно можех да се досетя за мислите му — не трябваше ли земята на боговете да е достойна за богове?“ Разбира се, каджът не е могъл да знае, че именно той носи отговорност за опустошението на Континента, че когато е убил Божеството Таалхаврас, неволно е предизвикал Примигването...

Шара познава тези текстове на Ефрем, те са сравнително стари и отдавна публикувани. Явно бе донесъл книгите със себе си и полицията ги беше разкъсала по време на „огледа“ си. „Сигурно им е било приятно да унищожат книги, с които сейпурите се гордеят — мисли си тя. — Стига да е дело на полицията, разбира се.“

Погледът ѝ се спира на нещо голямо в единия ъгъл. Оказва се сейф с дебели стени и открената вратичка. Ключалката изглежда от най-сложните. Шара не е майстор касоразбивач, но познава неколцина такива и знае, че всички те биха зяпнали при вида на тази ключалка. Но по ключалката няма следи от насилие, нито по вратичката или останалата част от сейфа, няма и никаква следа от незнайното съдържание на сейфа.

Спира да помисли и погледът ѝ попада върху ъгълчето на някакъв лист, който се различава значително от останалата хартия по пода — не е страница от академична публикация, а официален формуляр с герба на външното министерство в горния ляв ъгъл и герба на градския губернатор в горния десен.

Навежда се да го вземе. Формуляр за молба, подадена от Ефрем. Трудно е да се каже за какво точно става въпрос — самата молба е сведена до код: ДОССКЛ 14–347. Ефрем се е подписал в долния край, но на бланката има място за още един подпис и под празното място са напечатани думите: ТЮРИН МАЛАГЕШ, ГРАДСКИ ГУБЕРНАТОР, БАЛИКОВ.

— Намерила си нещо — казва Зигруд от прага.

— Още не мога да преценя дали е важно — казва Шара.

Прибират разкъсаните книги в чувала и Шара открива, че и други документи с печата на градския губернатор са се озовали сред вещите на Ефрем — сред накъсаната хартия има забележително количество пропуски, или по-скоро онази тяхна част, която охраната ти връща, след като е откъснала своята половинка по перфорираната линия.

Когато приключват, Шара ги преброява. Общо в кабинета на Ефрем има изрезки от деветнайсет пропуска. Шара знае, че Ефрем едва ли ги е запазил нарочно — в този си вид пропуските са напълно безполезни. Вероятно просто е изпразвал джобовете си, след като се е връщал в кабинета.

Шара хвърля поглед към сейфа в ъгъла. „И едва ли се е връщал само с изрезки от билетчета.“

Нидаин и Питри се появяват на прага, и двамата изглеждат изнервени. Нидаин стиска дълъг омачкан лист.

— Е — казва той. — Ние приключихме. Записахме шейсет и три имена, заедно с факултетите им, длъжността, дали са имали вземане-даване с професора и...

— Браво на вас — прекъсва го Шара. — Зигруд, би ли прибавил и техния списък към колекцията ни? Мисля, че свършихме всичко възможно тук. Да се връщаме в посолството. След това ще е добре да сипеш още гориво в колата, Питри. Ред е да си направим малка екскурзия извън Баликов.

— Къде ще ходим? — пита Питри.

Шара свива ръка около пропуските в джоба си и отговаря:

— Откровено казано, не знам.

Когато излизат от университета и тръгват към колата, Шара забавя крачка.

Зигруд върви зад нея. Издиша шумно през нос.

Тя поглежда настрани и надолу, към ръцете му.

Той потупва леко по бедрото си с показалеца и средния пръст на дясната си ръка. Шара поглежда надясно.

Изглеждат съвсем обикновени хора, седнали в кафене, но друго не би могло да се очаква — мъж с дебело сиво палто, мазна коса и четина на два дни, който бавно сваля целофанената обвивка на пура;

жена на петдесетина години с изпито лице и захабени ръце, сивата ѝ коса прибрана на стегнат кок. Жената не вдига поглед от бродерията си, но Шара вижда, че ръцете ѝ треперят.

„Да. Не са професионалисти.“

— Ще те оставим зад ъгъла — казва Шара. — Искам да ги проследиш.

Зигруд кимва и се качва в колата.

Да напуснеш Баликов по шосе не е лесно — свързано е с купища разрешителни, пропускателни пунктове, стеснения и задръствания, боядисани на бели и червени ивици порти, пазачи и безкрайни списъци. Всички служители — облечени с черни или лилави униформи, накичени с десетки пиринчени копчета — са континентали. „Нима сме наложили толкова строги регулации в този град — мисли си Шара, — че собствените му жители с охота се опитват да го задушат?“ Документите ѝ действат като вълшебна пръчица, предизвикват френетично махане с ръка, че и козирувания даже, така че двамата с Питри успяват да минат през мрежата от пропускателни пунктове за няма и половин час — нещо, което обикновените граждани на Баликов не биха могли да постигнат, освен ако не станат много рано сутринта.

„Щабквартирата“ на градския губернатор открай време е щекотлив въпрос на Континента. Шара знае, че според официалната позиция на Сейпур щабквартирите на губернаторите, както областните, така и тези на градско ниво, са временни. По-нататък официалната позиция гласи, че губернаторските щабквартири са мониториращи станции, създадени от Сейпур с единствената цел да опазват мира, докато мирът не стане устойчив и самоподдържащ се. Но — както всички на Континента се питат ежедневно — кога точно ще стане това?

Ако се съди по седемметровите бетонни стени, артилерийските гнезда, стоманените врати и войнишките викове, които ехтят иззад зидовете (които са приблизително на две мили от стените на Баликов), щабквартирата на градски губернатор Малагеш оставя впечатлението, че мирът в Баликов няма скоро да стане самоподдържащ се. Комплексът е внушителен, тежък, грозноват и категорично не е временен. Зад бюрото на губернатора има прозорци от пода до тавана

и през тях Шара вижда ниски зелени хълмове, заградени с бетонната стена на комплекса. Виждат се войници, които тренират на плацовете, десетки шалове за глава в нежносиньо, които подскачат нагоре-надолу, следвайки гръмогласните команди на сержанта.

— Губернатор Малагеш ще дойде при вас след малко — казва служителят, млад мъж с остри черти и зли очи. — Прави натоварвания в момента.

— Прави какво, извинете? — пита Шара.

Мъжът се усмихва по начин, който очевидно смята за любезен.

— Упражнения.

— О. Разбирам. В такъв случай ще изчакам.

Той се усмихва отново, сякаш да каже: „Колко очарователно. Наистина ли смяташ, че имаш друг избор?“

Шара оглежда кабинета. Той има душата и украсата на брадва — всичко тук се състои от чисти сиви повърхности, предназначени да бъдат функционални, и то в най-висша степен.

Има малка врата отстрани, която скоро се отваря. В кабинета влиза ниска жена на видима възраст четирийсет и пет години, облечена със сив потник стандартна направа, светлосин клин и ботуши. Цялата е потна, потта се стича на капки по раменете ѝ, много широки и много кафяви. Жената спира, претегля Шара със студен поглед, после се усмихва също толкова студено и отива при бюрото. Хваща с лявата си ръка ъгъла на плота и вдига рязко десния си крак, като хваща глезена му с дясната си ръка. Упражнение за разтягане.

— Здрасти — казва жената.

Шара се усмихна и става. Тюрин Малагеш, точно като кабинета си, е студена, пестелива, брутална и ефикасна, човек, закърмен до такава степен с военна дисциплина и ред, че всеки друг начин на живот му се струва немислим. Освен това е една от най-мускулестите жени, които Шара е виждала — мускулите се опъват като въжета по врата, раменете и ръцете ѝ. Шара е чувала разкази за подвизите на Малагеш по време на малките бунтове след Лятото на черните реки и сега, при вида на големия белег отляво на челюстта ѝ и смачканите кокалчета на ръцете, е склонна да повярва на всичко чуто. С други думи, Малагеш е изключително необичаен избор за поста на градски губернатор, пост, който е фундаментално чиновнически по своята природа.

— Добър ден, губернатор Малагеш — казва Шара. — Аз съм...

— Знам коя си — прекъсва я Малагеш. Пуска глезена си, отваря едно чекмедже и вади пурета. — Ти си новото момиче. Как беше... Главният посланик.

— Да. Ашара Тивани, формално погледнато културен...

— Да, да. Културен посланик. Пристигнала си снощи, нали?

— Точно така.

Малагеш се тръшва на стола и вдига крака на бюрото.

— Имам чувството, че Труни го сметоха тук само преди броени седмици. Истинско чудо е, че още имам работа. Сигурна бях, че Труни ще подпали целия град. Адски тъп тип, честно. — Вдига поглед към Шара. Очите ѝ са стоманеносиви. — Е, не успя да го подпали, но може и да е драснал клечката. Така де, Пангуи умря по негово време. — Сочи Шара с пуретата. — Затова си тук, нали?

— Това е една от причините, да.

— А друга причина, без съмнение — казва Малагеш и пали пуретата, — е министерството да провери дали моите действия — или *липсата* им — не са допринесли с нещо за смъртта на техния културен емисар. Защото, в известен смисъл, го убиха и по мое време. Нали така?

— Този въпрос не е сред приоритетите ми — казва Шара.

— Поздравления — казва губернаторът. — Явно си превърнала дипломатичността в изкуство.

— Не, казвам ви истината.

— За теб може и да е истина. За министерството — едва ли. — Малагеш въздъхва и лицето ѝ се скрива зад валмо дим. — Виж, радвам се, че си тук, защото ако *ти* им кажеш онова, което *аз* говоря вече една година, може и да те чуят. Защото откакто се заговори за тази простотия с културната експедиция, моментално разбрах, усетих просто, че всичко това ще свърши зле. Баликов е като слон, ясно? Има дълга памет. Аханаштан, Таалваштан и другите... те се стегнаха. *Модернизират* се. Строят железни пътища, подобряват медицинското обслужване... дори позволиха на жените си да гласуват, мамка му! — Кашля, изхрочва се и изплюва хрочката в едно кошче до бюрото си. — Този град обаче — маха към прозореца и стените на Баликов, — този град още си мисли, че е в Златния си век. Или че *би трябвало* да е. От време на време забравя за това и тогава имаме някакво подобие на мир,

но после някой разръчква отново кошера и на главата ми се стоварва поредната криза. Криза, която няма как да овладея, забележи, заради официалната ни политика на ненамеса. Поредната политика, която звучи адски смислено и солидно на един океан разстояние оттук, в Галадеш, но когато тези стени са само на ден път пеша от теб, всичко това са само думи.

Шара решава да я прекъсне:

— Губернатор Малагеш, преди да продължим...

— Да?

— Кой, според *вас*, е убил доктор Пангуи?

Малагеш явно не е очаквала този въпрос.

— Според мен ли? Откъде да знам аз? Може да е бил всеки. Целият град го мразеше и в червата. Освен това никой не ми е възлагал да провеждам разследване.

— Но все трябва да имате някаква идея.

— О, да. Имам. — Дълго претегля Шара с поглед. — А на теб защо ти пука? Ти си дипломат. Основното ти занимание са коктейлите в посолството. Или бъркам?

Шара бърка в джоба си и вади значката от министерството на външните работи.

Малагеш се навежда напред да прочете надписа. Демонстрира завидно спокойствие.

Разглежда известно време значката, най-вече името в долния край.

— Комейд.

— Да — казва Шара.

— А не Тивани?

— Да — казва Шара.

— Комейд. Като *Виня* Комейд?

Шара отвърща спокойно на изпитателния ѝ поглед.

Малагеш се обляга назад, все така без да сваля очи от Шара.

Накрая пита:

— На колко си години?

— На трийсет и пет.

— Значи... Онова нещо отпреди шестнайсет години. Националистическата партия. Ти ли?...

Шара потиска емоциите си с цената на голямо усилие.

Малагеш кимва. Има някакъв неприятен блясък в очите ѝ.

— Ха. Трябваше с това да започнеш.

— Боя се, че вие взехте думата, без да ми дадете възможност.

— Е, сигурно си права — казва Малагеш. — След упражненията винаги ставам приказлива. — Налапва отново пуретата. — Така. Значи наистина си тук, за да разследваш убийството на професора?

— Тук съм — казва Шара и прибира значката, — за да установя дали нещо в Баликов представлява заплаха за Сейпур.

— В Баликов? Глупости. Баликов изпълзя от калта преди има-няма петнайсет години. Когато дойдох тук, заварих града в ужасно състояние, сякаш каджът го е завладял не преди десетилетия, а преди броени дни. Хората още серяха в кофи. Трудно ми е да си представя, че може да бъде заплаха за каквото и да било.

— Мислели са си същото и преди Лятото на черните реки, когато сме въвели Регулациите и Баликов е въстанал, а тогава градът е бил в още по-лошо състояние. По всичко личи, че страстите, които кипят в Баликов, значително надминават градоустройствените му ограничения.

— Поетично — казва Малагеш и плъзва палец по белега на челюстта си. — Но вярно донякъде. — Отпуска се още по-назад в стола си, макар това да изглежда практически невъзможно, и като че ли се замисля.

Шара знае за какво мисли Малагеш в момента. Пита се дали е разумно да протегне ръка на това ново и мистериозно административно попълнение. Защото в министерството добрите дела често се наказват, а когато някой загуби позициите си, повлича и онези, които са му съдействали.

— Имам нужда от помощта ви — казва Шара. — На посолството не мога да разчитам.

Малагеш сумти.

— Кой ли може?

— Знам. И съм готова да направя необходимото, за да спечеля подкрепата ви.

— Сериозно?

— Да. Искам да приключа разследването по най-бързия начин и за тази цел ще ми е нужна вашата помощ.

Малагеш дъвче крайчето на пуретата си.

— Не знам дали можеш да ми дадеш онова, което искам.

— Не е изключено да се изненадате какво мога.

— Може би. Нямам нищо против да бъда слуга, посланик Комейд. Нали сме точно такива, слуги на обществото. Но вече служих достатъчно. Ще ми се да ида някъде другаде, не в тази провинциална руина.

Шара мисли, че се досеща накъде бие Малагеш.

— Аханаштан?

Малагеш се изсмива.

— Аханаштан? Мислиш, че искам още по-големи отговорности? Не, морето да не дава! Не, посланик, искам да ме преместят в *Джаврат*.

— Джаврат? — повтаря изненадано Шара.

— Да. Далече в Южното море. Искам да ида някъде, където има палми. Слънце. *Плажове*. Някъде, където виното е хубаво, а кожата на мъжете не е с цвета на свинска мас. Искам да отида някъде далече от Континента, посланик. Много далече. Да се махна оттук веднъж и завинаги.

Шара не е очаквала това. В Аханаштан се намира единственото функциониращо международно пристанище на Континента и тъй като след войната търговията все по-често разчита на морските пътища, пристанището на Аханаштан се е превърнало в златна мина и обуславя сравнителното благоденствие на града. Освен това, понеже военната мощ на Сейпур е съсредоточена основно в бойните му кораби, от всички градове на Континента Аханаштан поддържа най-близки връзки със Сейпур и това превръща губернатора му в една от най-влиятелните фигури на света. Следователно всеки сейпурски администратор на Континента би дал мило и драго за този пост... От друга страна, желанието на Малагеш да бъде изпратена на миниатюрния остров Джаврат означава, че настоящият губернатор на Баликов иска да се оттегли от политиката *изцяло*, а Шара не познава нито един сейпурец на държавна длъжност, който да не е роб на амбицията си за вечни времена.

— Е — казва Малагеш, — мислиш ли, че желанието ми е изпълнимо?

— Ами... определено е изпълнимо — казва Шара. — Макар че в министерството има да се чудят.

— Не искам повишение — казва Малагеш. — Остават ми колко, двайсетина години живот? По-малко? Искам да ги прекарам някъде на топло, посланик, на слънце. А и всички тези политически игрички... съвсем ми опротивяха напоследък.

— Ще се постарая да ви съдействам.

Малагеш се усмихва хищнически.

— Отлично. Е, да се хващаме на работа тогава.

— Едно ще ти кажа. Това движение за Новия Баликов разръчка голяма кофа с лайна — казва Малагеш. — Къкри от доста време. Хората виждат, че от модернизацията могат да се изкарат пари, от сътрудничеството със Сейпур, иначе казано, и са готови да запретнат ръкави. Обаче богатшите на Баликов не искат и да чуят за сътрудничество и вдигат достатъчно врява, така че беднотията да ги чуе.

— Какво общо има това с доктор Пангуи?

— Ами, един от силните аргументи, които противниците на Новия Баликов изтъкват, е, че поддръжниците му „се отклоняват от правия път“. — Последното Малагеш подчертава с подбелване на очите, сумтене и презрителен жест. — Не така са стояли нещата и не така следва да бъдат според тях. Най-крайните смело наричат себе си „реставратори“. Самоназначени пазители на националната и културната идентичност на Баликов... Сещаш се за кой сорт задници ти говоря. Така че, когато Пангуи се появи и взе да ровичка в историята им, те нададоха вой до небесата.

— А — казва Шара.

— Именно. Реставраторите губеха дебата, защото... така де, никой нормален човек не би гласувал срещу благоденствието. А когато губиш дебата, просто сменяш темата.

— С други думи, използвали са доктор Пангуи да отвлекат вниманието на масите.

— Да. Посочиха с пръст този гаден сейпурец, появил се с благословията на чуждата сила, в чието легло се кани да скочи градът, и като отвориха едни уста, да не ти разправам. Какво нечувано светотатство било и прочие. Мисля, че изобщо не им пукаше за Пангуи и неговата „културна мисия“... е, на някои може и да им е пукало, не

знам, но определено го използваха като политически коз. А сега в хор отричат всякакво съпричастие в убийството му и твърдят, че просто са водили честен политически дебат. Така де, познатия ни старомоден, отворителен, омаскаряващ политически дебат. Нищо необичайно.

Нищо от казаното не изненадва Шара. Политическият инстинкт носи различни одежди при различните народи, но под помпозността и церемониите се крие все същата грозота.

— Ясно, но има ли това някакво конкретно отношение към убийството на доктор Пангуи?

— Може би да. Може би не. Възможно ли е някой психически нестабилен индивид да се е надъхал дотолкова, че да пребие професора до смърт? Възможно е. Значи ли това, че отговорността за смъртта му пада върху политическите фракции? Може би. Можем ли ние да направим нещо по въпроса? Вероятно не.

— Ами ако институциите на Баликов са в съучастие? — казва Шара.

Малагеш спира да дъвче пуретата си.

— И какво по-точно имаш предвид?

— Огледахме кабинета на професора. Някой го е претърсил преди нас, основно. Това едва ли би могло да се случи без знанието на *някой* в местната полиция. Голяма част от книгите му са били буквално разкъсани. Някой е търсил нещо.

— Какво?

— Не знам.

— И защо идваш при мен с този въпрос?

— Ами... Може би има връзка с конкретния обект на проучванията му.

Шара вади от джоба си пропуските, слага ги на плота на бюрото и ги плъзва към Малагеш.

Лицето на Малагеш се изопва. Тя вади пуретата от устата си, седи застинала миг-два, после оставя пуретата на бюрото.

— Ох, мамка му!

— Какво има? — пита Шара.

Малагеш сумти, видимо разстроена.

— Какви са тези пропуски?

— Посетителски баджове — отговаря с неохота Малагеш. — Закачаш ги на дрехата си, за да се вижда, че имаш право на достъп.

Валидни са само една седмица, защото... ами, защото достъпът е силно ограничен. Явно е запазил изтеклите въпреки изричните указания да ги *унищож*и. Така става, като си имаш работа с цивилни.

— Достъп до... какво?

Малагеш побутва пуретата си.

— Мислех, че знаеш. Така де, *всички* знаят за складовете.

Когато чува това, Шара зяпва.

— Складовете? Тоест... *Нespoменаваните* складове?

Малагеш кимва неохотно.

— Те са *истински*?

Губернаторът въздъхва отново.

— Да. Да, истински са. — Почесва се по главата, после пак пъшка: — Ох! Мамка му!

— Показаха ми ги първата седмица, след като поех губернаторския пост — казва Малагеш. — Преди години. Тръгнахме с кола извън града. Не ми казаха къде отиваме. И после стигнахме до гигантски комплекс от бункери. Десетки. Попитах какво има вътре. Свиха рамене. „Нищо особено.“ Зърно, гуми, кабели, такива неща. Освен в един от бункерите. Той беше различен, макар да приличаше досущ на останалите. Камуфлаж един вид. Скрит на видно място. Много сме умни ние сейпурите. Така и не ми отвориха вратите. Казаха само: „Ето го. Тук е, съвсем истински. Най-добре ще е никога да не споменавате за него, да не мислите за него дори.“ Така и направих. Докато не дойде професорът, разбира се.

Шара я зяпа все така изумена.

— И... доктор Пангуи е ходел *там*?

— Дошъл беше да изучава история — казва Малагеш и вдига рамене. — Къде има повече история, отколкото в *Нespoменавания*? Точно затова... Точно затова е толкова опасен.

Шара седи и мълчи зашеметена. За всички в министерството *Нespoменаваните* складове открай време са нещо като глупава легенда. Единственият намек за съществуването им се намира в една кратка алинея на Световните регулации.

Всички предмети, включително на изкуството, или устройства, ценени от народите на Континента, следва да останат на територията на Континента, но да бъдат защитени чрез ограничено право на достъп, в случай че тези предмети или устройства пряко нарушават Регулациите.

А както знаят всички студенти, изучавали историята отпреди Великата война, по онова време Континентът буквално е бил *заят* от подобни неща. Преди каджът да нахлуе на Континента ежедневието на местните е било задвижвано, поддържано и подпомагано от безчет вълшебни предмети — чайници, които никога не се изпразват, ключалки, които реагират единствено на капка от кръвта на конкретен човек, одеяла, които осигуряват топлина и защита без значение какво е времето... Стотици такива примери се цитират в текстове, открити от сейпурите след Великата война. Разбира се, някои вълшебни предмети далеч не са били толкова безобидни.

Кое то повдига въпроса къде са всички тези предмети сега? И щом Божествата са създали толкова много вълшебни предмети и щом СР не позволяват на Сейпур (едно необичайно и прекомерно дипломатично решение според мнозина) да ги изнася от Континента, нито да ги унищожи, тогава къде са те?

И според някои отговорът може да е само един — че вълшебните предмети още са си там. Някъде на Континента, скрити грижливо. Прибрани на сигурно място, в складове толкова тайни, че не бива да се споменават.

Но това би трябвало да е невъзможно. В министерството, където всички си врат носа в работата на другите, изглежда немислимо някой да скрие такива големи и важни конструкции, нали така? Самата Шара никога не е виждала документ или друго, което да подсказва за съществуването им, а Шара е видяла доста покрай занаята си.

— Как е?... Как е *възможно*? — пита тя. — Как е възможно нещо толкова голямо да се пази в тайна?

— Може би защото складът е много стар — казва Малагеш. — Хората си мислят, че има много такива складове, но всъщност е само този. Съществува отпреди създаването на всички разузнавателни

мрежи, които действат понастоящем. Със сигурност е по-стар от системата на континенталните губернатори, съществувал е много преди нашите опити да засилим комуникацията си с Континента. Министерството те уведомява само ако сметне, че трябва да знаеш, а това се случва много рядко.

— Да, но тук? В Баликов?

— Складът не е в града, не. Наблизо е, но извън границите на Баликов. След като каджът умрял, неговите лейтенанти събрали всички вълшебни предмети, които бил намерил, и ги заключили. Оказали се толкова много, че станало невъзможно да бъдат преместени, без всички на Континента да разберат за склада. Затова се наложило да ги оставят тук.

— Колко са?

— Хиляди. Така мисля.

— Мислите?

— Е, на мен и за секунда не ми е хрумвало да вляза там. Така де, кой знае какво има вътре? Всичко е описано, каталогизирано и заключено, да, но... Предпочитам да не знам. А и вълшебните предмети би трябвало вече да са *мъртви*, нали така, да не функционират. Предпочитам да си останат мъртви.

С цената на огромно усилие Шара насочва разговора към основната тема:

— Но не и Пангуи?

— Дошъл беше да изучи миналото по един напълно нов начин — казва Малагеш. — Бас държа, че е дошъл именно заради склада. Тук ние клечим върху истинска планина от история и изглежда някой в министерството е станал нетърпелив. Решили са да отворят кутията.

Този нов поглед върху нещата кара Шара да се чувства предадена. Ефрем никога не е споменавал за това. „Нищо чудно, че усвои с такава охота основите на шпионския занаят — мисли си тя. — Вече е имал свои тайни, които да пази.“

Виня със сигурност е знаела за това. Противното би било немислимо. „А аз наистина ли искам да обърна тези камъни?“ — пита се Шара. Не за пръв път се оказва намесена в някой от лелините си проекти и всеки път досега си е затваряла, като разумен човек, очите.

Ала пред вътрешния ѝ взор се появява Ефрем, вдървен на кушетката в мазето на посолството, деликатното му лице изгубено в

отоците на жестокия побой...

Нещо студено разцъфва в стомаха ѝ. „Ефрем... леля Виня ли те докара дотук?“

— Знаете ли какви артефакти е изучавал? — пита Шара.

— Каза, че искал да прегледа само книгите в склада и няколко неактивни предмета.

Шира кимва. Терминът ѝ е познат. „Активни“ предмети са онези с ежедневна употреба — кутия, химикалка, картина или нещо друго от този сорт, което притежава видими или прикрити вълшебни свойства. Картините на свети Варчек например са видимо вълшебни, защото фигурите се движат по платното, разхождат се и клюкарстват, докато чаршафите на Божеството Юков притежават не толкова видими вълшебни характеристики, поне докато не легнеш в застланото с тях легло и не се озовеш гол-голеничък на огрян от лунни лъчи плаж.

Но пресекне ли божествената сила, отговорна за магическите характеристики на тези предмети — тоест след като съответният бог умре, — в общия случай вълшебните свойства на предмета отслабват бързо и изчезват. Тези предмети се смятат за „неактивни“ — вече не са вълшебни, но въпреки това към тях трябва да се подхожда предпазливо.

— Не знам кои предмети е изучавал — казва Малагеш. — Не знам много за тези неща и не искам да знам. Всичко това е било организирано отдавна, във времената на каджа. И никой не е правил проучване на склада преди Пангуи. Той си даваше сметка за рисковете. Беше изключително добре информиран за онези неща. Предполагам, че е изчел и проучил достатъчно стари текстове, преди да прекрачи прага на Неспоменания. Беше наистина внимателен. А нещата, които изнесе, съхраняваше и пазеше острожно.

— *Изнесъл* е неща?

Малагеш свива рамене.

— Да, някои. Ако се съди по думите му, повечето предмети в склада са обикновен боклук, стари вещи. Освен това имало страшно много книги. А той търсел главно книги, така твърдеше. Направи внимателен подбор и се зае с проучването им извън... територията на склада. Предполагам, че атмосферата там е била доста потискаща.

„Сейфът“ — мисли си Шара.

— Според вас убийството му има ли нещо общо със склада?

— На пръв поглед изглеждат свързани — казва Малагеш. — Но лично аз се съмнявам. Както вече казах, за склада не се знае почти нищо. Комплексът бункери се охранява изключително строго. И не е имало проблеми. Според мен има куп други, много по-видими причини за убийството му.

— Но складът представлява сериозна опасност и...

— Виж, аз не мога да направя много в Баликов, но мога да наблюдавам. Нищо не се е чуло за склада, никой не е проявявал интерес към него. Сигурна съм. Ти поиска съвета ми и той е да насочиш вниманието си към Реставраторите.

Шара кимва неохотно и след кратка пауза казва:

— Предполагам че няма как да ми позволите достъп до този склад...

— Да — прекъсва я остро Малагеш. — Няма как.

— Знам, че не разполагам с одобрение за достъп, но ако има начин това да си остане между...

— По-добре не завършвай това изречение. Дори фактът, че го предлагаш, се равнява на държавна измяна.

Шара я поглежда гневно.

— Знам за историята почти колкото Пангуи.

— Браво на теб — казва Малагеш. — Но не за това са те изпратили. Нямах допуск. Единственият начин да се опази такава тайна е да държиш хората далече от нея. А това включва и теб, посланик Комейд.

Шара наглася очилата си. Решена е по-късно да обмисли всичко това на спокойствие.

— Ясно — казва накрая. — Добре. Реставраторите.

Малагеш кима одобрително.

— Точно така.

— Някакви информатори имате ли?

— Нито един — казва Малагеш. — Или поне не такъв, който да мине за надежден. Не искам да нагазвам в онова блато. Усетят ли ме, ще издадат вой до небесата, че ги шпионирам.

— Поддръжниците на Новия Баликов няма ли да помогнат?

— Само до известна степен. Един от градските старейшини е голям ентузиаст, което само по себе си е необичайно. Но и той едва ли иска да си има вземане-даване твърде отблизо с нас, сейпурите. Иначе

току-виж го обвинили в колаборационизъм. Съществуват обаче възможности за официална комуникация. Всеки месец дава прием за своята партия, събира поддръжници. Набира средства, един вид — тази година ще има избори. Обикновено кани мен и главния дипломат. Така че ако искаш да поговориш с него, ще трябва да го направиш на следващия прием.

— Какво друго можете да ми кажете за този старейшина?

— Стари пари. Семейство със сериозни позиции. Преди много години пробили в търговията с тухли, а когато трябва да построиш наново цял един град, тухлите са търсена стока. Имат сериозни традиции и в политиката. Членове на семейство Вотров са били градски старейшини през последните... колко... шейсет години, ако не и повече.

Шара, която кима на думите ѝ, внезапно застива.

Повтаря наум чутото току-що, после още веднъж, и още веднъж.

„О — мисли си, — дано не е казала онова, което си мисля, че каза...“

— Извинете — казва на глас. — За кое семейство става дума?

— Вотров. Защо?

Шара бавно се отпуска назад на стола си.

— А името му... Първото име на старейшината.

— Да?

— Случайно да е Воханес?

Малагеш вдига вежда.

— Познаваш го?

Шара не отговаря.

Думите я застигат като вълна, сякаш са били изречени едва вчера.

„Ако дойдеш с мен у дома, ще те направя принцеса“ — беше ѝ казал при последната им среща. А тя бе отговорила: „Според мен, скъпо дете, ти не искаш принцеса, а принц. Но не можеш да имаш такава нещo у дома, нали? Там биха те убили, ако дръзнеш.“ И тогава закачливата усмивка се бе стопила, сините очи се пропукаха от горчивина като лед, потопен в топла течност, и Шара разбра, че го е наранила, че го е наранила истински, че е намерила в него някакво дълбоко място, за което не знае никой, и го е изпепелила.

Затваря очи!

— Майко мила!

Колони пронизват сивото небе, бодат го като саби, разсичат го. То кърви с лек дъжд, от който оронените фасади лъщят като потни. Макар че войната, белязала града с такива рани, е свършила отдавна, скелетите на сградите и до днес стърчат така, голи, осквернени. Изпосталели деца се катерят по останките на храм, полусринатите му стени танцуват под светлика на лагерни огънове, кухините и каверните му ехтят от викове. Малчуганите закачат минувачите като маймунки, умоляват ги за някоя монета, за храна, за усмивка, за топло място, където да поспят; ала метален блясък прозира през дрипите им, малки ножове, скрити там, готови да отвърнат с мълниеносен удар на всяка проява на щедрост. Новото поколение на Баликов.

Малцината, които виждат Зигруд да минава, не казват нищо — не го умоляват, не отправят заплахи. Само го проследяват мълчаливо с поглед.

Голяма група жени пресича улицата пред него, раменете им прегърбени, очите сведени страхливо, фигурите им погребани под купове тъмна вълна. Вратовете, раменете и глезените им са грижливо прикрити. Рев и скърцане на автомобили. Смрад на конски фъшкии. От горните етажи на сградите стърчат отходни тръби и изливат съдържанието си върху тротоарите. Град твърде стар и закостенял за нормална канализация. Колонади от безлики статуи го гледат отвисоко, безоки, нащрек. Музика и смях звънтят откъм ниски сгради с дебели зидове и красиви балкони, домовете на влиятелните, на богатите, на скритите. Мъже с дебели черни палта, обсипани с медали и значки, стоят на терасите, зяпат злобно Зигруд и се питат: „Какво става тук? Как е възможно планински дивак да се мотае из квартала ни?“ Нерядко досами тези издути господарски къщи стърчи част от фасада като парче от пъзел, половин стена с празни прозорци и дървено стълбище. А още по-нататък се разливат лъкатушни реки от стълбища, някои огладени от вековете, други съвсем нови, едни широки, други толкова тесни, че едвам да мине сам човек.

Докато следи плячката си, Зигруд се качва по тях. Мъжът и жената са избягали от университета, но преследването им е скучно — не са професионалисти, слепи са за изкуството на улицата. Карат се на

висок глас, после шепнат, след това отново отварят гърла. Макар че се държи на разстояние, Зигруд чува част от разговора.

Мъжът казва: „Това можеше да се очаква. И ти го знаеш, предупредиха те.“ Жената отговаря, първо тихо, после с все по-силен глас, прищпорвана от яда си: „Появяват се, моля ти се, на работното ми място! Където съм по цял ден, където закузвам! Където от десетилетия мета подовете!“ После мъжът: „Знаеше, че има опасности! Знаеше го! И сега се разколебаваш? Нямах ли вяра, жено?“ При което тя млъква.

Зигруд извърта единственото си око към небето. Толкова са некадърни, че му се повръща от тях. Защо ли изобщо си прави труда да се крие? Навил е червеното си палто и го носи под мишница, за да не привлича вниманието, но и без яркия цвят на палтото двуметров гигант като него трудно може да се слее с тълпата. Но Зигруд знае, че тълпите притежават някои характеристики на отделния индивид, имат своя собствена психика, свои навици, свой темперамент. Че несъзнателно формират определен модел — канали и коридори на движение, заобиколни маршрути около различни препятствия — и пак несъзнателно го нарушават, по начин, който изглежда организиран до степен на предварителна хореография, особено ако го наблюдаваш от страни. Достатъчно е да се влееш на свой ред в тези модели, все едно се лепваш откъм пасивната страна на рибен пасаж, който се стрелка по океанското дъно. Тълпите, също като хората, никога не познават добре самите себе си.

Мъжът и жената спират пред някаква кооперация, килната леко на една страна и странно заоблена. Жената, пребледняла до сиво и крайно изнервена, кима, докато мъжът ѝ шепне последните си указания. После влиза в кооперацията. Зигруд е потърсил прикритие в една конюшня наблизко и си записва грижливо адреса.

— Хей! — Коняръче се появява от един страничен вход. — Кой си ти бе? Какво пра...

Зигруд се обръща и го поглежда.

Коняръчето се разколебава.

— Тъ...

Зигруд му обръща гръб. Мъжът тъкмо тръгва. Зигруд излиза от конюшната и тръгва след него.

Сега преследването става по-различно. Мъжът навлиза на бърз ход в квартал, който очевидно е пострадал тежко от Примигването, от

войната или каквито там други катастрофи са сполетели града в онзи труден период от световната история. Бройката на стълбите се утрява и учетворява дори. Спирални стълбища се издигат и свършват внезапно наред празния въздух, някои само на три метра от земята, други на седем или десет. Нещо в тях навява усещане за кост, за извитите рога на някакво странно и огромно преживно животно. Тук-там по най-горните стъпала са се заселили птици и котки. На едно място гигантско базалтово стълбище разсича хълм и потъва тринайсет-четиринайсет метра вертикално в земята, подкопавайки основите на няколко малки къщи, чиито руини клечат под изнервящ ъгъл току на ръба на бездната.

За радост на Зигруд, плячката му не поема по нито едно от тези прекъснати стълбища, нито нагоре, нито надолу, а се придържа към улиците, които често са почти толкова шизофренични в подредбата си като стълбите. Зигруд волю-неволю оглежда сградите наоколо, които сякаш са се слели с други сгради — като играчки, сбутани на купчина от небрежно дете. От едната стена на масивна адвокатска кантора като грозна брадавица сгърчи четвъртинка от обществена баня. На места тези нахални израстъци са били подложени на некадърно отстраняване — по всичко личи например, че парче от магазин за обувки съвсем наскоро е било изтеглено от предишното си място във вътрешността на банка.

Преследването набира скорост. Плячката на Зигруд завива наляво. Зигруд я следва. Плячката се мушва под порутените останки на голяма стена. Зигруд минава през друга дупка, но без да изпуска мъжа от поглед. Плячката — Зигруд е почти напълно сигурен, че мъжът изобщо не подозира за присъствието му — се затичва по паянтово стълбище и стига до покрива на стара църква. С няколко предпазливи стъпки Зигруд се качва след него, като скъсява дистанцията.

Стига до върха и надзърта през билото на покрива. Мъжът тича стремглаво към ръба, не дава никакъв признак, че ще спре. До ръба остават само десет метра, а той тича все така бързо, после седем, после два, а после...

Скача.

Сивото му палто се развява, ръцете му са протегнати, пръстите — разперени, после мъжът пропада към улицата долу и изчезва от погледа на Зигруд.

Зигруд смръщва вежди и тръгва към ръба.

Улицата е на повече от десет метра под него. Но тяло няма, нито някаква следа, че е било там. Няма и нищо, на което мъжът е могъл да скочи — стените под стряхата са без прозорци или издатини. Сякаш човекът е скочил и след това просто е...

Изчезнал.

Зигруд изсумтява. Това е неприятно.

Замисля се дали да не се спусне по стената, но решава, че рискът е неоправдан. Връща се по стълбището и излиза на улицата.

Там няма никого, нищо. Тази част на Баликов изглежда съвсем пуста, изоставена.

Навежда се и докосва паветата едно по едно. Всичките са с еднаква температура и изглеждат съвсем обикновени.

Въздъхва.

Работата с Шара Комейд е сблъсквала Зигруд с много изумителни събития и с десетки неща чудни, ужасяващи или странни. Ала нито едно от тях Зигруд не би определил като вълнуващо или вдъхващо страхопочитание. Него тези неща чисто и просто го дразнят.

Обръща се да поеме назад към посолството. И докато се обръща, го обзема изключително странно усещане.

Улицата наистина ли се е променила за миг? Промяна, доловена с периферното зрение? Изглежда невъзможно, но той е сигурен — само за секунда порутените фасади и изоставените домове са изчезнали и са се сменили с изящни небостъргачи, които се протягат златни и бели към висините.

МЪРТВИ ЕЗИЦИ

На практика е невъзможно да се изчисли размерът на щетите, нанесени от Примигването.

И това не касае единствено разрушенията, които сами по себе си са били гигантски; не, става въпрос за това, че причинените от Примигването разрушения са от естество толкова странно и толкова сложно, че ние — сейпури, континентали и всеки, който го е преживял или е дошъл тук по-късно — не можем да проумеем какво е загубено.

Фактите обаче са прости, пък макар и по един повърхностен начин.

През 1639-та, след успеха си с първото убийство на Божество и унищожението на континенталните бази в Сейпур, Авшакта си Комейд, наскоро коронован за кадж, организира малка флотилия и отплавал към Континента, който по онова време все още се наричал Свещените земи.

Свещените земи били напълно неподготвени за подобно действие — след като близо хиляда години били живели под крилото на Божествата, за тях било немислимо, че някой, още по-малко сейпурец, би дръзнал да нахлуе в Свещените земи или, което изглеждало още по-немислимо, да убие едно от Божествата. Свещените земи и останалите три Божества (три, защото Олвос и Колкан отдавна ги нямало) били силно разтревожени заради проточилото се отсъствие на Божеството Воортя, без да

подозират, че Воортя и нейните войски са избити в Нощта на червените пясъци през 1638-ма. Затова когато недалече от южните брегове на Аханастан била забелязана флотилия, Божествата реагирали бързо, смятайки, че се завръщат липсващите им приятели.

И това се оказало фатално. Каджът очаквал, че ще се стигне до битка на брега, затова бил снаряжил няколко от своите кораби със същата машина, с която убил Воортя. Божествата, от своя страна, били толкова разтревожени и нетърпеливи, че не друг, а самият Таалхаврас, техният водач, посрещнал флотилията на аханастанското пристанище.

Записаните свидетелства на сейпурските моряци варират. Някои твърдят, че видели на пристанището „човекоподобна фигура, висока близо четири метра, с глава на сокол“. Други говорят за „гигантска статуя, смътно човекоподобна“, която успявала някак да се движи, макар да била покрита цялата със скеле. Трети казват, че видели само „лъч синя светлина от земята до небето“.

Така или иначе, Таалхаврас се появил, каджът насочил към него оръжието си и го поразил така, както бил поразил и Воортя.

Ала тъй като Таалхаврас бил богът-строител, всичко, построено от него, изчезнало в мига на смъртта му, а ако се съди по огромните щети, нанесени от Примигването, той бил построил много повече, отколкото човек може да си представи. В действителност Таалхаврас бил внесъл значителни промени в самия фундамент на континенталната реалност. Природата на тези промени е немислима и недостъпна за ума на обикновения смъртен. Така или иначе, в мига, в който тези промени

изчезнали — нека си го представим като срутващи се подпори, носещи греди, колони и прочие, — самата реалност на Свещените земи се променила драстично.

Моряците на каджа не станали свидетели на Примигването — те разказват само за ужасна буря в морето, която ги държала далече от брега в продължение на два дни и три нощи. Сметнали, че това е отбранителен ход на Божествата, и сигурно щели да бият отбой, ако не била желязната решимост на каджа. Няма да знаят, че само на мили от тях се разигравала катастрофа с космически мащаби.

Цели страни изчезнали. Улици се превърнали в бездни. Храмове станали на прах. Звезди угаснали. Небето се покрило с облаци и така започнала промяната в климата на Континента — сухата песъчлива слънчева земя скоро щяла да се превърне в облачно дъждовно и мразовито място, почти като дрейлингските земи на север. Сгради, създадени от Божествата, се свили експлозивно до единични камъни, заедно с всичките си обитатели, обричайки ги на несъмнено незавидна съдба. А Баликов, понеже бил най-свещеният град от всички и любима строителна площадка на Таалхаврас, само за един миг се свил двойно, самата му реалност се разкъсала непоправимо и отнесла стотици хиляди хора по начин, който и най-смелото въображение не смее да си представи. Престолът на света, храмът, където се срещали Божествата, изчезнал безследно, останала единствено камбанарията му, но смалена само до няколко етажа височина.

Накратко, цял един начин на живот, заедно с историята и познанията си, изчезнал за едно мигване на окото.

За изгубената
история,
доктор Ефрем
Пангуи, 1682 г.

Миниатюрните букви се сливат под светлината на лампите. Шара цъка раздразнено с език, пали още една лампа, слага я на бюрото си и се взира отново в написаното. „Проклет да е този град — мисли си тя. — Колко трябва да е изостанал, щом дори собственото ни посолство няма достатъчно газ да освети една стая?“

Преписала е шифъра на професора върху няколко листа в опит да измъкне нещо смислено от разкривените символи, но има усещането, че се опитва да изстиска вода от камък. Чаша с чай нунян изстива на бюрото ѝ. (Шара е решила да обуздае набезите си срещу запасите на посолството от сирланг, защото ако продължава така, до една седмица ще е изпила всички налични в посолството количества.) Навежда се толкова ниско над листовете, че топлината от лампите става нетърпима.

Смята, че шифрованият текст е адрес. Съди по подредбата на символите. Вече е разбила малка част от кода, но подозира, че не се касае за шифър в конвенционалния смисъл на думата. По-скоро посланието е било „преведено“ на смесица от чужди азбуки. Съгласните звуци например, или поне горната им половина, са изписани на гешати, мъртва азбука от Западен Сейпур. Долната им половина я е затруднила много повече, но след няколко часа чудене е стигнала до извода, че в долната си част съгласните са изписани на чотокан, изключително рядък и почти неразбираем език от планинския изток на Дрейлингските републики.

Сега остава да разбие гласните.

И след това цифрите.

А цифрите са...

Възхищението, което изпитва към професора, се е смесило с голяма доза раздразнение. „Пангуи, стар гущер такъв! Що за код си измислил?“

Отпива глътка чай и се обляга назад. Опитва се да повярва, че губи толкова време с разчитането, защото самият код е изключително

труден. Упорито бяга от мисълта, че просто не може да се съсредоточи, че е разсеяна.

„Той е тук. Той е тук, в града, с мен. Може би само на няколко пресечки. Защо не се сетих, че може да стане така? Как е възможно да съм била толкова глупава?“

Започнало бе — като много от другите проблеми, белязали живота ѝ за дълго време — с игра.

Първите дни на всеки семестър в академията „Фадхури“ в Галадеш винаги бяха най-напрегнатите. Най-ярките млади звездички от всеки район и остров на Сейпур се събираха в еквивалентните коридори и зали на академията и бързо откриваха, че въпреки високото си и напълно основателно самочувствие може и да не се окажат чак толкова специални. Всеки студент в академията се бе водил гений досега и затова всеки пристигаше тук с мисълта дали наистина ще се окаже изключителен в компанията на други изключителни.

За да намали напрежението, академията си бе създала традиция да провежда турнир по батлан в уикенда преди началото на семестъра. Турнирът бе станал толкова популярен, че родителите насърчаваха децата си да се готвят предварително и сериозно за играта, да изучават предишни партии и стратегии, като смятаха, съвсем погрешно, че едно добро класиране в турнира ще гарантира по-високи оценки и по-светло бъдеще за отрочетата им.

Шара Комейд, тогава на шестнайсет, не страдаше от подобни съмнения. Първо, беше дълбоко убедена, че е най-умното дете в академията, и второ — винаги се бе отнасяла с известно пренебрежение към батлан. Смяташе играта за твърде показна, игра, в която късметът има прекалено голяма тежест като фактор — способностите на играчите се променяха при всеки ход според това как се обърне зарът. Да, това правеше играта по-спонтанна, несъмнено, но и ограничаваше значително контрола на играча върху ситуацията. Винаги бе предпочитала товос ва, подобна игра, но с много повече мислене и с много по-бавно темпо, игра, която изискваше от участниците да мислят с няколко хода напред. Ала рядко имаше шанс да я играе — товос ва идваше от Континента и не бе популярна в Сейпур.

Ала наученото покрай товоc ва имаше отношение и към батлан, поне до някаква степен, макар че за да елиминираш тежестта на късмета, трябваше да планираш много, много напред. Ако подходиш по този начин от самото начало на партията, лесно ще победиш всеки редови играч на батлан.

В онзи първи уикенд преди семестъра Шара разкъса противниците си като акула. Тя не печелеше, тя *съсипваше* другите играчи. Тъй като на практика печелеше игрите още в първата дузина разигравания, но трябваше да издържи и останалите три дузини, преди да бъде обявена за победител, бързо губеше търпение и се изпълваше с все по-дълбока неприязън към противниците си. Освен това не криеше презрението си — въздишаше, въртеше очи, седеше, подпряла брадичка на дланта си, и пъшкеше при поредния глупав ход на противника си.

Останалите студенти започнаха да я гледат с нескрита омраза. А когато се разбра, че е с две години по-малка от останалите първокурсници във „Фадхури“, омразата им се превърна в гняв.

Убедена, че ще спечели турнира, Шара изобщо не поглеждаше към данните за временния резултат. А когато най-сетне го направи, видя, че друг играч е дублирал постижението ѝ — ВОТРОВ.

Облегна се на стола си и огледа залата да го открие. Намери го лесно.

За нейна изненада той не беше сейпурец, а континентал — висок слаб и блед младеж със светлорижа коса и сини очи.

— Готов съм с хода си — каза противникът на Шара.

— Шшш — изшътка му Шара, загледана в момчето.

— Какво? — сопна се противникът ѝ.

— О, добре де — каза Шара и направи два хода, които най-вероятно щяха да му видят сметката още в следващия рунд. После отново се загледа в континентала.

Не беше необичайно богати семейства от Континента да изпращат децата си в Сейпур, за да получат образование. Така де, понастоящем Сейпур беше най-богатата нация на света, а Континентът все още бе твърде опасен. Момчето определено имаше аристократично излъчване — седеше отпуснато на стола си, сякаш хем се наслаждава на ситуацията, хем я намира за отегчителна, бърбеше с противниците си, подкачаше ги с усмивка, сякаш са в кафене, а не на състезание.

Момчето вдигна глава и видя, че Шара го гледа. Ухили се и ѝ намигна.

Шара се стресна и насочи вниманието си към дъската.

Накрая, след два часа игра и след като разби всички, Шара се озова на една маса с континентала. Бяха останали само те двамата. Всички останали — студенти, преподаватели и служители в академията — стояха наоколо и чакаха да видят последния сблъсък.

Шара оглеждаше с подозрение континенталното момче. То се усмихна широко, облегна се назад, изпука кокалчетата на пръстите си и каза:

— Нямам търпение да започна първата си истинска игра. А ти?

И започна да подрежда фигурите си.

— Не знам какво имате предвид — каза Шара, подреждайки своите.

— Хм. Щом казваш. Да те питам нещо. Чувала ли си някога за товос ва?

Нещо трепна в стомаха на Шара и тя се поколеба едва доловимо, преди да сложи следващата си фигура.

— В моята страна е много популярна — каза с усмивка момчето.

— В Баликов даже има ежегоден турнир. Спечелих няколко, но не помня кои точно. Знам, че спечелих три един след друг.

Шара приключи с подреждането на фигурите си.

— Предлагам, сър — каза тя, — да не говорите, а да играете.

Той плъзна поглед по подредбата ѝ и се засмя.

— Май ще излезе, че съм бил прав! Страхотно! Това прилича на Маневрата Мисчени. Или би приличало, ако играехме товос ва. Добре, че играем батлан, нали? — В същия момент приключи с подреждането на своите фигури.

Шара ги погледна.

— А това — каза тя — е Врътката на Стровски.

Той се ухили победоносно.

— Или поне вие бихте искали да стигна до този извод — продължи Шара, — макар да подозирам, че след три хода ще се окаже Авангардов блок, а след това атака по фланга.

Момчето примигна, сякаш някой го е шамаросал. Усмивката му изчезна.

— Но добре, че играем *батлан*, нали? — каза отровно Шара. Наведе се напред. — По-хубав си — добави — без онази самодоволна усмивка.

Студентите наоколо почнаха да дюдюкат.

Момчето я гледаше втренчено. После се засмя кратко, невярващо, и каза:

— Хвърляй.

— С удоволствие — каза Шара.

Хвърли заровете и играта започна.

Не игра, а истинска битка, която се проточи четири часа — битка на изчакване, силна отбрана, постоянно прегрупиране. Според думите на един преподавател това била най-консервативната партия *батлан*, която бил виждал. Само дето те изобщо не играеха *батлан*, а някаква смесица от *батлан* и *товос ва*, която измисляха в движение.

Той й говореше постоянно, давеше я в неспирното си бърборене. Три часа Шара издържа героически, оставаше глуха за закачките му, но накрая момчето от Континента попита:

— Каж ми, толкова ли е скучен животът ти, че имаш достатъчно време да изучаваш трудни чужбински игри? — Направи ход, който изглеждаше агресивен, но всъщност бе за заблуда и Шара го знаеше. — Нямах ли приятели? Семейство?

— Вярващ, че вашата игра е трудна за усвояване — каза Шара, раздражена. — За мен и играта, и културата ви са смешни.

Игнорира заблуждаващия му ход и премина към фронтална атака по начин, който би изглеждал самоубийствен за всеки, който не разбира какво става.

Младежът се засмя.

— То можело да говори! Малкото сърдито момиченце говори!

— Не се съмнявам, че за човек като теб всеки, който не приема прищевките ти със сляпо подчинение, вероятно изглежда напълно непонятен.

— Може и да е така. А може би съм тръгнал да пътувам с единствената цел да намеря някой, с когото да си чеша езика на равни начала. Ала се питам... какво ли те е натупало толкова зле, че да ти наточи така острието, сърдитке?

Премина в отстъпление и удвои отбраната си. (Някакъв студент наблизко изсумтя: „Кога най-после ще започнат да *играят*?“)

— Грешите, сър — каза Шара. — Просто вие сте твърде чувствителен. Даже очаквах, че толкова часове на стол без възглавничка вече ще са прежулили кралското ви дупе.

Докато студентите се смееха, Шара се зае да построи таен капан.

Не личеше момчето от Континента да се е засегнало, дори напротив — в очите му се появи блясък.

— О, скъпа моя — каза той. — Ако държиш да провериш, не бих те спрял. — И направи своя ход.

— Това пък какво трябва да означава? — попита Шара. Игра, уж се оттегля, концентрирайки силите си в тила, но всъщност залагаше капана си.

— Не се прави на толкова невинна — каза той. — Ти повдигна въпроса, скъпа. Аз просто ти угаждам.

Следващият му ход беше лош, глупав.

— Не личи да ми угаждаш — каза Шара. Оттегли се още, залагайки допълнителна стръв, като си мислеше: „Защо изведнъж започна да играе толкова зле?“

— Не се доверявай излишно на привидностите. Те често лъжат — каза той, хвърли заровете и продължи да атакува.

— Вярно — каза Шара. — Е? Искаш ли да спрем сега?

— Какво да спрем сега?

— Играта. Ако искаш, можем да спрем и да си тръгнем.

— Какво, реми?

— Не — каза Шара. — Аз току-що победих. Ще са нужни още няколко хода, за да стане очевидно, но... това е. Победих те.

Останалите студенти взеха да се споглеждат учудено.

Момчето от Континента се наведе напред, огледа фигурите ѝ и разместванията от последните няколко хода, сякаш ги вижда за пръв път. Шара си даде сметка, че поне от няколко минути младежът изобщо не е поглеждал дъската, а е гледал само нея.

Устата му провисна.

— О — каза той. — О. Виждам за какво говориш.

— Да — каза Шара.

— Хм. Ами... Не, не. Хайде да разиграем битката докрай, така е редно, нали?

Беше чиста формалност, проточена повече от необходимото заради няколко късметлийски зара, но много скоро Шара вече махаше

негови фигури от дъската. За нейно раздражение обаче момчето не изглеждаше нито засрамено, нито смутено; не, просто продължаваше да ѝ се усмихва.

Шара направи предпоследния си ход.

— Длъжна съм да попитам... Какво е чувството да те победи сейпурско момиче?

— Ти — каза младежът, докато подлагаше фигуративно врата си под брадвата — не си момиче.

Тя се поколеба, преди да направи следващия си ход. Какво искаше да каже континенталът?

Шара взе последната му фигурка. Студентите наоколо се развикаха одобрително, но тя почти не ги чуваше. „Поредната му игричка.“

— Преди да си попитал — ще се радвам да играем пак.

— Ами, честно да ти кажа — отвърна бодро той, — чукането ми харесва много повече.

Тя го зяпна изумена.

Той ѝ намигна, стана и отиде при приятелите си. Тя го проследи с поглед, после огледа студентите, които още ръкопляскаха и подвикваха.

Дали го бяха чули? И наистина ли беше казал *онова*? *Възможно* ли бе да го е казал?

— Кое е този? — попита тя, повишила глас да надвика врявата.

— Наистина ли не знаеш? — попита един от студентите.

— Да. Не знам.

— Сериозно? Не знаеше, че играеш с Воханес Вотров, най-богатото момченце на целия проклет Континент?

Шара впери поглед в празната дъска и се запита дали момчето не е играло някаква напълно различна игра през цялото време — не батлан, нито товос ва, а друга игра, която тя изобщо не познава.

Цифрите ѝ разказват играта.

Превела е голяма част от шифрованото съобщение на професора. Сега то гласи следното:

Ц*НТРАЛНА *ЛИЦА ****, БАНКА СВ*ТИ
М***В**ВА, Л**ЕН СЕ*Ф ****, ??

Личен сейф, в банка. Банка с името на някакъв светец. Обичайно това би стеснило значително вариантите, но Централната улица в Баликов е много дълга, а почти всички банки носят името на светци.

Шара отлично знае, че почти всичко на Континента е кръстено на един или друг светец. Според сейпурските историци преди Великата война тук е имало приблизително седемдесет хиляди светци. Явно Божествата са канонизирали щедро този и онзи, считайки това си задължение за досадна формалност, която следва да се отхвърли без много мислене. След като СР влезли в сила, идеята да се сменят имената на куп градски институции — както и на цели градове и области, всички те наречени на Божество или Божествена креатура, — се оказала толкова депресираща в своята необозримост, че с цената на уж много голям компромис властите в Сейпур просто вдигнали рамене и се отказали. „Ако не се бяха отказали — мисли си Шара, — сега задачата ми щеше значително да се опрости.“

„Имената — мисли си тя, — имената винаги са проблем.“ Южното море например всъщност е на североизток от Сейпур, и е наречено така само защото го е кръстил Континентът, а имената, както Сейпур е установил от собствения си горчив опит, умират трудно и бавно.

Колкото до цифрите... Шара още не е стигнала до тях, само им е хвърлила един поглед. Всички цифри и числови символи по дефиниция са изключително трудни на древните езици — един фанатичен култ, славец Божеството Юков например, отказва да признае числото седемнайсет, макар че нито един историк не е наясно с причината.

Сеща се за разговор, който е водила с доктор Пангуи в Аханаштан...

— Древните езици — каза той — са многобройни като звездите.

— Чак толкова? — попита тя.

— Древните континентали не са били глупави. Знаели са, че най-лесният начин да контролират останалите народи и начина им на мислене е като контролират начина, по който говорят. И когато онези

езици отмрели, с тях изчезнали и съпровождащите ги начини на мислене, съпровождащият ги светоглед. Мъртви са и ние не можем да ги върнем.

— Да не сте от онези учени, които се опитват да съживят майчиния сейпурски език? — попита Шара.

— Не. Защото Сейпур е голяма страна и е имал много майчини езици. Подобни суетни и шовинистични мисии не представляват интерес за мен.

— Тогава защо си губите времето с проучвания?

Той запали лулата си.

— Всички ние реконструираме миналото си, защото искаме да разберем как се е стигнало до настоящето ни, нали така?

И въпреки това Пангуи я беше излъгал, беше я използвал, за да осъществи собствените си тайни цели...

Шара се връща към работата си, защото знае, че ще минат часове, докато постигне желания резултат, както и защото се надява, може би, че така ще се откъсне от спомените.

Бяха минали два месеца от началото на семестъра, когато го срещна отново. Седеше в библиотеката и четеше за политическите подвизи на Сагреша, първи лейтенант на каджа и почитана героиня от войната, когато усети, че някой е седнал на масата до прозореца.

Главата му беше наведена, къдравата му златисточервена коса хвърляше сянка върху челото му. Май никога не сядаше на стол нормално, ето и сега — приседнал почти на ръба и леко извит настрани, облегнал гръб назад, разтворил в скута си дебела книга за Тинадеша, инженерката, започнала строежа на железните пътища на Континента.

Шара го стрелна с поглед. Замисли се за миг, после стана, събра си книгите, премести се на неговата маса, седна срещу него и го зяпна.

Той не вдигна поглед. Обърна страницата и чак тогава каза:

— Е, какво искаш?

— Защо ми каза онова? — попита тя.

Той я погледна изпод рошавата си коса. Макар самата Шара да не пиеше, лесно се досети по подпухналите му клепачи, че е „вчерашен“, както се изразяваха преподавателите във „Фадхури“.

— Какво? — попита той. — На турнира ли?

Тя кимна.

— Ами... — Примижа леко, сякаш се е засрамир, и отново сведе очи към книгата си. — Може пък така да ми действаш, възбуждащо. Стори ми се толкова сериозна. Така де, цял ден не те бях видял да се усмихнеш, макар да побеждаваше всичко живо.

— Да, но какво имаше *предвид*?

Това й спечели дълъг и объркан поглед.

— Ти... сериозно ли ме питаш?

— Да.

— А ти какво си помисли, че имам предвид, когато си поисках от теб... чукане? — попита той, бавно и неуверено.

— Не, не, не *онова*. — Шара размаха ръка. — *Онова* беше очевидно. За другото те питам... дете не съм била момиче.

— Ама ти за това ли си бясна? За *това*?

Шара отвърна с отровен поглед.

— Добре де — каза той. — Как да ти обясня... Познавам много момичета. Много. Можеш да си момиче на всякаква възраст между другото. Има момичета на четирийсет. На петдесет. Те са някак лекомислени, точно както мъж на четирийсет може да е нетърпелив и агресивен като петгодишно момче. По същата логика можеш да бъдеш *жена*, без значение на колко години си. А ти, скъпа, вероятно още от шестгодишна си душевният еквивалент на петдесет и три, петдесет и четири годишна жена. За мен е очевидно. Ти *не си* момиче. — Върна се отново към книгата си. — Определено си жена. При това *стара* жена, ако трябва да гадая.

Шара се замисли върху казаното. После разтвори собствените си книги и започна да чете. Чувстваше се объркана, вбесена, но и някак странно поласкана.

— Тази биография на Тинадеси е пълен боклук, между другото — каза той.

— Така ли?

— Да. Авторът е пристрастен, а източниците му са подозрителни.

— А. Източниците му. Много важно.

— Да.

Той прелисти страницата.

— Да те питам — каза отново той, — случайно обмисляла ли си онова другото, дето го казах. За чукането?

— Млъкни.

Той се усмихна.

Започнаха да се срещат в библиотеката почти всеки ден и тези срещи бяха като продължение на онази партия батлан — дълъг и изтощителен конфликт, в който всеки брани територията си със зъби и нокти. Шара отлично си даваше сметка, че ролите им са разменени — тя беше строгият и подозрителен консерватор, който фанатично брани традиционни ценности като дисциплина и ползотворност, а той бе нехайният свободомислещ негодник, който твърди, че ако искаш да направиш нещо, което не вреди на околните — и още повече ако имаш *парите* да го направиш, — то защо някой трябва да ти се меси?

Но и двамата бяха съгласни за едно — че народите им са в лошо и опасно състояние.

— Сейпур преяжда системно. Станали сме дебели и следователно трудноподвижни — каза му веднъж Шара. — Въобразяваме си, че можем да купим безопасността си. Мисълта, че трябва да се борим за нея, да се борим всеки ден, изобщо не ни минава през ума.

Воханес завъртя очи.

— Не прекаляваш ли малко с тъмните краски?

— Не — настоя Шара. — Сейпур е стигнал дотук благодарение на военната си сила. Цивилното му ръководство е прекалено отстъпчиво.

— А ти какво би направила на тяхно място? Ще накараш децата да наизустят още една клетва за вяност към Майка Сейпур? — Воханес се засмя. — Скъпа Шара, не виждаш ли, че страната ти е велика именно защото позволява на хората си да бъдат хора, за разлика от Континента?

— Ти се възхищаваш на Сейпур? Въпреки че си континентал?

— Разбира се! И не само защото тук няма опасност да се заразя с чума, което не може да се каже за Континента. А защото тук вие позволявате на хората да... да бъдат хора. Нима не си даваш сметка колко рядка ценност е това?

— Мислех, че си привърженик на дисциплината и наказанията — каза Шара. — Вярно и себеотричане.

— Само колкаштанските континентали мислят по този начин — каза Воханес. — Това е отвратителен начин да се живее, между другото. Повярвай ми.

Шара поклати глава.

— Грешеш. Силата и непреклонността гарантират мира. А светът не се е променил чак толкова.

— Ти виждаш света като място студено и гадно, скъпа Шара — каза Воханес. — А твоят праядо е показал нагледно, че един човек може да подобри в огромна степен живота на много хора.

— Кажеш ли нещо такова на Континента, нещо толкова позитивно за каджа, ще те убият.

— *Много* неща на Континента могат да ме убият.

И двамата бяха приели, че като образовани потомци на влиятелни семейства ще променят света, но не можеха да решат как най-добре да стане това. Един ден Шара решаваше, че ще напише многотомна и епична история на Сейпур и на целия свят, на следващия — че ще се заеме с политика като леля си. Един ден Воханес мечтаеше да финансира голям артистичен проект, който да промени драстично градовете на Континента, на следващия замисляше гениално бизнес начинание. Категорично не си харесваха взаимно идеите и не пропускаха да изразят презрението си по най-красноречивия начин.

Така погледнато, можеха да стигнат до леглото и без друга причина освен комуникационното изтощение.

Но имаше и нещо повече. Дълбоко в себе си Шара знаеше, че никога не е имала с кого да си поговори, *наистина* да си поговори, преди да срещне Воханес, и подозираше, че той се чувства по същия начин. И двамата бяха от известни семейства с добра репутация, и двамата бяха сираци, следователно и двамата бяха поставени в специфична изолация. Точно като играта им на турнира, отношенията им се променяха ежедневно, по правила, които самите те създаваха и разбираха.

През първата и втората си година в колежа, когато не учеше, Шара се занимаваше със секс в твърде щедри количества, макар че последната оценка си я даде доста по-късно. А през уикендите, когато служителите и преподавателите се прибираха вкъщи, а студентите

оставаха в кампуса, тя буквално се пренасяше в стаята му, по цял ден лежеше в прегръдките му и често се питаше какво точно прави с този чужденец, с това момче от място, което би трябвало да мрази до мозъка на костите си.

Не мислеше, че е любов. Не мислеше, че е любов, когато се разделяха за кратко и странна болка стягаше сърцето ѝ; не мислеше, че е любов, когато получи бележка от него и от това я залееше облекчение; не мислеше, че е любов, когато се чудеше какъв ли ще е животът им след още пет, десет, петнайсет години заедно. Мисълта за любов изобщо не ѝ хрумна.

„Колко са глупави младите — мислеше си по-късно Шара, — колко слепи са да не виждат очевидното.“

Шара се обляга в стола си и плъзва поглед по резултата от работата си:

ЦЕНТРАЛНА УЛИЦА 3411, БАНКА СВЕТИ
МОРНВИЕВА, ЛИЧЕН СЕЙФ 0813, ГИВЕНИ ТАОРСКАН
6361 1

Изтрива с ръка потта от челото си, поглежда си часовника. Три след полунощ е. И щом си дава сметка за часа, си дава сметка колко е уморена.

„Сега остава най-трудното — мисли си. — Да стигна до онова, което е в сейфа.“

На вратата се чука.

— Влез — казва тя.

Вратата се отваря със замах. Зигруд влиза, тръшва се на стола пред бюрото ѝ и започва да си пълни лулата.

— Как мина?

Гримасата му е странна — изглежда едновременно смутен, объркан и заинтригуван.

— Зле?

— Зле — казва той. — Добре, в някаква степен. Също... странно.

— Какво стана?

Зигруд захапва лулата си с известно ожесточение.

— Ами, за жената. Тя работи в университета, чистачка е. Ирина Торскени. Неомъжена. Няма семейство. Само работата. Проверих — чистила е кабинета на професора в университета. Била е един вид зачислена към него още от пристигането му.

— Добре — казва Шара. — Ще я държим под око.

— Другият обаче... мъжът... — Зигруд ѝ разказва как го е проследил през разнебитените квартали на Баликов.

— И този тип просто... изчезна? — пита Шара.

Зигруд кимва.

— Някакъв звук имаше ли? Като плющене на камшик?

Зигруд клати глава.

— Хм — казва Шара. — Ако е имало камшичен звук, бих си помислила, че...

— Шкафът на Парези.

— Парнези.

— Все едно.

Шара разтрива слепоочията си, мисли. Макар свети Парнези да е мъртъв от стотици години, неговите дела упорито я смуцават. Бил жрец на Божеството Юков и страстно се влюбил в една колкаштанска монахиня. Понеже Божеството Колкан имало изключително строги виждания за сексуалните щения, за Парнези се оказало изключително трудно да посещава любимата си в нейния манастир. Юков, който бил Божество находчиво и умно, създал чудо, което да скрива Парнези от погледа на врагове, както смъртни, така и Божествени — „шкаф“, или невидим въздушен джоб, в който да пристъпи и така лесно да се вмъкна в манастира.

Разбира се, чудото можело да се използва и за други, не толкова приятни цели. Преди две години на Шара ѝ трябваха почти три месеца да разкрие случай с изтичане на документи в Аханаштан. Виновни се оказаха трима търговски аташета и ако единият от тях не бе прекалявал с одеколона — защото Шкафът на Парнези залъгва очите, но не и носа, — Зигруд едва ли щеше да го хване. Но все пак го хвана и ситуацията загубя... Макар че онзи тип доста бързо разкри имената на съучастниците си.

— Притесних се, че чудото може да е станало популярно след Аханаштан — казва Шара. — Случи ли се нещо такова... би било

катастрофа. Но щом не е Парнези... *Сигурен* ли си, че е изчезнал?

— Мога да намирам хора — казва Зигруд с неумолима, безразлична самоувереност. — Онзи не го намерих.

— Да е вадил парче сребрист плат? Казват, че Скалпът на Юков имал подобен ефект... Но пък никой не е виждал парче от него вече четирийсет години. Според описанията прилича на сребрист плат.

— Догадките ти заобикалят по-големия проблем — казва Зигруд. — Дори да беше невидим, онзи тип пак щеше да падне няколко етажа и да се пребие.

— О. Прав си.

— Нищо не видях. Обиколих улиците наоколо. Няколко пъти. Задавах въпроси. Нищо не открих. Но...

— Но какво?

— Имаше един миг... за миг изпитах усещането, че не се намирам там, където съм.

— *Това* пък какво означава?

— Не знам — признава Зигруд. — Беше все едно съм на някакво място... на по-старо място. Видях сгради, които всъщност не бяха там.

— Какви сгради?

Зигруд свива рамене.

— Няма думи за онова, което видях.

Шара побутва очилата на носа си. Разказът на Зигруд не вещае нищо добро.

— Някакъв напредък? — пита Зигруд и кимва към няколкото лампи на бюрото и купищата хартия. — Виждам, че си изпила колко... три кани чай. Значи новините или са много добри, или много лоши.

— И двете, точно като при теб. Съобщението е за личен сейф, депозитна кутия в банка. Въпросът е как да се доберем до съдържанието.

— Няма да ме пратиш да обирам банка, нали?

— Морето да не дава, не! — възкликва Шара. — Представям си заглавията... — „И трупове...“ — добавя наум.

— Няма ли конци, които да дръпнеш?

— Конци?

— Нали си дипломат — казва Зигруд. — Градските старейшини са повече или по-малко марионетки, нали? Не можеш ли да използваш тях?

— В много малка степен. Бих могла да ги принудя, може би, освен ако кутията не е под наблюдение. А по всичко личи, че Пангуи е бил наблюдаван много сериозно. Занимавал се е с неща, които... за които не съм и подозирала. Явно не ми е казал цялата истина. — Вдига поглед към Зигруд. — Дори не съм сигурна, че е редно да го споделям с теб. Но ако искаш, ще ти кажа.

Зигруд свива рамене.

— Откровено казано, не ме интересува много.

Шара не си прави труд да крие облекчението си. Едно от най-ценните качества на нейния „секретар“ е липсата му на интерес към светлосенките. Зигруд е чул в свят от пирони, знае го и друго не му трябва.

— Добре — казва Шара. — Предпочитам да не се знае, че проявяваме необичаен интерес към изследванията на Пангуи. Да разберат, че ние не знаем какво е знаел Пангуи, би било... Ами... Лоша идея. Трябва да подходим деликатно към проблема. Само дето още не знам как.

— И какво ще правим сега?

Шара не знае какво да отговори, но после бавно осъзнава, че през цялата нощ е обмисляла стратегия, просто не си е давала сметка, че го прави.

Сърцето ѝ се свива при мисълта за правилното решение, но едновременно с това е сигурна, че ще сработи и че би била пълна глупачка, ако не се възползва.

— Е — казва тя. — Имаме нещо. Кой от нашите в министерството разбира от финанси?

— Финанси?

— Да. И по-конкретно от банки.

Зигруд свива рамене.

— Май чух, че Йонджи още е там.

Шара си записва името.

— Ще свърши работа. Трябва да се свържа с него и да проверя дали... макар да мисля, че съм права. Но предпочитам и той да потвърди как точно стоят нещата от финансова гледна точка.

— Значи все така сме сами? Само ние двамата срещу цял Баликов?

Шара слага точка на кратката бележка.

— Хм. Не. Едва ли ще се справим без чужда помощ. Започни да се оглеждаш. Вероятно ще трябва да наемем неколцина. Не бива да знаят, че това има нещо общо с министерството. Но ти знаеш как да се оправяш с наемници.

— Колко сме склонни да им платим?

Шара му казва.

— Ето *затова* ти се струва, че умея да се оправям с наемници — казва той.

— Браво. Още нещо. Имаш ли някакво официално облекло, като за прием?

Зигруд махва лениво към опръсканите си с кал ботуши и потъмнялата от смог риза.

— Защо — пита, — тези не стават ли?

Вече се зазорява, а Шара чака съня и си спомня...

Беше към средата на връзката им, макар че тогава нито тя, нито Воханес го знаеха. Заварила го бе да седи под едно дърво и да гледа как гребният отбор тренира в река Камарда край академията. Момичетата от женския отбор тъкмо бяха спуснали лодката си на вода и се качваха в нея. Шара седна в скута на Воханес, както правеше често, и усети нещо твърдо да се притиска в долната част на гърба ѝ.

— Да се тревожа ли? — попита тя.

— За какво?

— А ти как мислиш?

— Когато съм навън, изобщо не мисля, скъпа, или поне се опитвам. Мисленето обикновено скаква нещата.

— Да се тревожа ли — каза тя, — че някой ден ще удостоиш с вниманието си друго момиче?

Воханес се разсмя, видимо изненадан.

— Не знаех, че си толкова ревнива, малка ми сърдитке!

— Човек ревнува само ако са му дали повод. — Пресегна се и стисна твърдото нещо. — А *това* определено ми прилича на повод.

— Не подозирах, че толкова държиш на формалностите.

— Формалности? За теб това е *формалност*?

— Ами да. Какво друго да е? Какво, смяташ, че ти си *моя* и аз съм *твоя*, така ли? Сигурна ли си, че искаш да бъдеш *моето* момиче

завинаги и да принадлежиш само на *мен*?

Шара замълча. Отклони поглед.

— Какво? — каза Воханес.

— Нищо.

— Какво? — повтори той малко смутено. — Какво толкова казах?

— Нищо!

— Очевидно не е нищо. Даже въздухът стана по-студен.

— *Би трябвало* да е нищо. Проблемът е... проблемът е мой. Сейпурски.

— О, изплюй камъчето, Шара. За мен е важно да знам.

— За теб това не значи нищо, нали? Да наречеш някого свой. Да кажеш, че ти принадлежи. Че съм *твое* момиче. Но тук ние не казваме такива неща. Може би няма да го разбереш... но пък твоят народ никога не е бил поробен. И звучи много различно, когато излиза от твоята уста, Во.

Воханес рязко си пое дъх.

— О, богове, Шара, знаеш, че нямах предвид да...

— Знам. Знам, че за теб това са съвсем невинни думи. Но да си нечий, да направиш някого свой... тук тези неща имат различно значение. Ние не ги изричаме. Хората още помнят какво е било преди.

— За разлика от нас — каза Воханес с внезапна горчивина. — *Ние* не знаем какво е било. Изгубили сме това знание. Било ни е *отнето*. От тъпия ти пралядо, между другото.

— Мразя, когато говориш за то...

— О, знам, че мразиш. Но вие поне си имате своята памет, пък била тя и неприятна. Тук ви е позволено да четете за *моята* история. По дяволите, в библиотеката на академията има повече информация за нас, отколкото имаме самите ние! Но ако се опитам да занеса някоя книга у дома, ще ме глобят, ще ме хвърлят в затвора или нещо още по-лошо, и ще го направи *твоят* народ.

Останала без думи, Шара мълчеше. И двамата се обърнаха към реката. Млад лебед заби тъмната си човка сред тръстиките. Дългата му бяла шия се вдигна рязко, малка бяла жаба се гърчеше в човката му.

— Мразя това — каза Воханес.

— Кое?

— Когато усещам колко сме различни. — Дълга пауза. — И че изглежда не се познаваме чак толкова добре.

Шара гледаше гребците. Лодките летяха по водата, бицепси и трицепси лъщяха на слънцето. Първи минаха момичетата, след тях и момчетата, чието облекло бе доста по-оскъдно, а мускулната маса — доста повече.

Може да беше плод на въображението ѝ, но ѝ се стори, че твърдото между краката на Воханес помръдна едва доловимо, когато момчешкият отбор се появи изпод сянката на една върба и излезе на слънце.

Той въздъхна.

— Какъв ден само.

ВСЕКИ С ТАЛАНТА СИ

Ние не сме себе си. Не ни е позволено да бъдем себе си. Да бъдем себе си е престъпление, да бъдем себе си е грях. Да бъдем себе си е кражба.

Ние сме работници и само работници. Ние сме дървеният материал, който изтръгваме от горите на страната си, ние сме ралото, което забиваме в плътта на земята си, царевичката и житото, което отглеждаме в нейните ниви.

Ала никога не ще ги вкусим. Никога не ще живеем в къщи, построени от дърветата, които сечем. Няма да изковем своя метал в инструменти, които да използваме. Тези неща не са за нас.

Ние не сме за себе си.

Ние сме за хората отвъд водата. Ние сме за децата на боговете. Ние сме метал, камък и дърво за техните цели.

Не протестираме, защото нямаме глас. Да имаш глас е престъпление.

Не ни хрумва да протестираме. Да мислиш за такива неща е престъпление. Тези думи, тези думи, които чувате, те са откраднати от мен.

Ние не сме избрани. Ние не сме децата на боговете. Ние сме бездушните, ние сме децата на пепелта, ние сме кал и пръст.

Но ако е така, защо изобщо са ни създали боговете? И ако е трябвало единствено да се трудим, защо са ни дали умове, защо са ни дали желания? Защо не сме като кравите на полето или като пилетата в кокошарниците?

Бащите и майките ми умряха в робство. Аз ще умра в робство. Децата ми ще умрат в робство. Ако сме просто собственост на децата на боговете, защо боговете ни позволяват да скърбим?

Боговете са жестоки не защото ни карат да работим. Те са жестоки, защото ни позволяват да се надяваме.

Сейпурски апокриф,
1470 г.

Къщата на Вотров е един от най-модерните домове в цял Баликов, макар на пръв поглед да не ѝ личи — тя е масивна, тежка, лишена от изящество сграда от тъмносив камък с наглед крехки колони. Миниатюрни прозорци се редят по издутите ѝ стени като дупчици, в някои от тях прозират тънките пламъчета на свещи. На южната ѝ стена, на завет от преобладаващите северни ветрове, има големи зеещи балкони, всеки следващ по-тесен от долния, като тази странна подредба завършва с миниатюрна тераска на върха, която прилича на свраче гнездо. В очите на Шара, която е израснала сред изящните и изчистени дървени здания на Сейпур, тази къща е примитивна, дивашка, не прилича на дом, а на гигантска грозна брадавица. Ала за Баликов къщата е доста нова и за разлика от домовете на повечето стари семейства, конструкцията ѝ е съобразена с ветровития и студен климат. Който, да не забравяме, е едно сравнително ново явление.

„За тези хора признанието, че нещата са се променили, е равносилно на смърт“ — мисли си Шара, докато колата приближава къщата.

Стомахът ѝ е свит. Нима той наистина е там, в къщата? Вижда къщата му за пръв път и мисълта, че е истинска и че той има живот извън връзката си с нея, я смущава по странен начин.

„Млъкнете“ — казва тя на тихите гласове в главата си, но това само налива масло в огъня и те стават по-напористи.

Дълга колона от автомобили и карети се движи пълзешком към централния вход на имението Вотров. Шара гледа как богатите и

изтъкнати граждани на Баликов излизат от превозните си средства, вдигнали яки срещу мразовития вятър, и бързат да влязат на топло. След почти половин час Питри, с много сумтене, цъкване и примижаване, вкарва колата им през портите на имението и спира пред вратите на къщата.

Лакеят я посреща с поглед студен като нощния вятър. Тя му подава официалната си покана. Той я взема, кимва отсечено и вместо да ѝ задържи вратата, само махва навътре с ръка. Носи бели ръкавици.

Амортисьорите на колата надават жален вой, когато Зигруд слиза. Застава на най-долното стъпало. Лакеят трепва едва доловимо, покланя се ниско на Шара и ѝ отваря вратата.

Тя прекрачва границата. „На колко приеми съм била в живота си — мисли си, — в компанията на военачалници, генерали и горделиви убийци! Ала от този прием ме е страх неизмеримо повече.“

В ярък контраст с външния си вид, отвътре къщата е шеметно пищна — стотици лампи обточват преддверието, стъклата им са източени в горния край и оцветени, за да придадат златист оттенък на трепкащите светлинки; изумителен кристален полилей виси от кръглия таван като грейнал сталактит, а в средата на помещението огън пламти в две гигантски камини, между тях — спирална стълба, която се извисява към горните етажи.

Глас, който звучи като гласа на леля Виня, казва в главата ѝ: „А можеше да живееш тук с него, ако не беше гордостта ти.“

„Той не ме обичаше — отвърща тя, — и аз не го обичах.“

Шара не е толкова глупава да вярва, че тези думи са пълната истина, но знае и че не са изцяло лъжа.

— Нямаше да е толкова голяма — казва някой, — ако той не държеше в ръчичките си всички проклети строители, разбира се.

Малагеш стои мирно до една колона. Шара я заболява гърбът само при вида на стойката ѝ. Малагеш е с униформата си, изгладена, колосана, безупречна. Косата ѝ е прибрана в стегнат кок, а високите до коляното ботуши са излъскани до блясък. Лявата половина на гръдния ѝ кош е покрита с медали, дясната геройски поема онези, за които не е останало място отляво. Общото впечатление не е за добре облечен човек, а за грижливо сглобен. Шара се изкушава да огледа шевовете на куртката ѝ за нитове.

— Старата къща изчезнала по време на Примигването — казва Малагеш. — Или така поне се говори.

— Здравейте, губернаторе. Изглеждате... внушително.

Малагеш кимва, но не сваля очи от гостите, които разговарят на групички пред камините.

— Държа тези хора да не забравят какво съм. Въпреки дипломатическите преструвки ние сме военно присъствие в града им, ни повече, ни по-малко.

„Войникът си остава войник“ — мисли си Шара. До камината вдясно има постамент с пет статуетки.

— А това е поводът за събитието? — пита Шара.

— Така изглежда — казва Малагеш. Двете с Шара се приближават до постаментата със статуетките. — Търг в полза на партията за Новия Баликов и още куп други „добри“ каузи. Вотров има репутацията на ценител на изкуството. И то все на такова изкуство, противоречиво.

Шара вижда какво има предвид губернаторът — макар нито една от каменните фигури да не е гола в степен да показва нещо, което зрителят действително би искал да види, намекът за голота е повече от достатъчен, като съществените телесни части са умело прикрити от гънка на дреха тук или гриф на китара там. Три от статуетките са на жени, две на мъже, но нито една не е красива — всичките са едри, плещести, с широк ханш, дебели бутове.

Шара примижава да разчете табелката на постаментата.

— „Селяни в покой“ — прочита на глас.

— Да — казва Малагеш. — Има две неща, за които Баликов не обича да мисли — голотата и бедните. Повече за голотата обаче.

— Запозната съм с отношението на този град към сексуалността.

— Не е толкова отношение, колкото възмущение — казва Малагеш. Взема висока чаша с бира от подноса на един сервитьор и отпива дълга глътка. — Дори не мога да говоря за това с тях.

— Нищо чудно. Отвращението им към нашите по-... по-либерални брачни порядки е всеизвестно — казва Шара.

Малагеш изпръхтява.

— Никак не ми се струваха либерални, докато аз бях омъжена.

Тъй като в периода на Континенталната империя почти всички сейпури били смятани за движимо имущество, мнозина били женени

или развеждани насила и по каприза на континенталната компания или индивид, които ги притежавали. След като каджът отхвърлил континенталното владичество, сейпурските закони за брака и личната свобода се люшнали в противоположната посока като реакция срещу травмите от предишния период — в Сейпур съпрузите доброволно сключват шестгодишен брачен договор, който след изтичането си може да бъде подновен или не, по взаимно съгласие. Не са малко сейпурите, които имат по двама, трима и дори по повече брачни партньори в живота си; колкото до хомосексуалните бракове, те не са официално разрешени в Сейпур, но строго съблюдаваната защита на личната свобода не позволява на държавата да ги забрани.

Погледът на Шара се спира върху скандалната издутинна подробата на една от статуите.

— Значи тази творба на изкуството минава за провокативна? В противовес на местните културни традиции?

— Или като начин да се изпикаеш в очите на силните, ако щеш.

— Доста груб коментар от ваша страна — чува се глас. Висока и стройна млада жена, облечена в кожите на цяла менажерия, застава зад тях. Ужасно млада е, на двацетина години, с тъмна коса и високи остри скули. Съумява да изглежда континентална до мозъка на костите си и едновременно с това светски обръгнала, две качества, които често са несъвместими. — Аз бих казала, че по-скоро прегръща новото.

Малагеш вдига чашата си като за тост.

— Ще пия за това. Дано това изкуство стъпи здраво на краката си и стигне далеч.

— Защо ми се струва, че май не вярвате да стане така, губернаторе?

Малагеш изсумтява в бирата си.

Младата жена не изглежда изненадана, но въпреки това казва:

— Винаги приемате с подозрение нашите усилия, губернаторе, и това е обезсърчаващо. Все още се надявам обаче, че като представител на своята нация ще ни дарите с подкрепата си.

— Не съм в позиция да дарявам каквото и да било, най-малко подкрепа. Нито да говоря надълго и нашироко всъщност. Затова пък често се оказвам принудена да слушам вашите градски старейшини, госпожице Иваня. И не съм сигурна, че вашите амбициозни идеи са намерили плодородна почва.

— Нещата се променят — казва младата жена.

— Така е — казва Малагеш. Взира се ядосано в огъня. — Но не толкова много, колкото си мислите вие.

Младата жена въздъхва и се обръща към Шара.

— Надявам се, че госпожа губернаторът не е успяла да помрачи и вашето настроение. Ще ми се първото ви социално събитие в Баликов да е *по-светло*. Вие сте нашият нов културен посланик, нали?

— Да — казва Шара и се покланя учтиво. — Шара Тивани, културен посланик втора степен и изпълняващ длъжността ръководител на сейпурското посолство.

— Аз съм Иваня Рестройка, помощник-куратор в студиото, което дарява тези статуетки за благотворителния търг. Искрено се радвам, че сте тук, но трябва да ви предупредя, че не всички ще ви посрещнат толкова топло. Понякога е трудно да се отърсим от старите си предразсъдъци. Въпреки това се надявам, че до края на тази вечер вече ще ме смятате за своя приятелка.

— Много мило от ваша страна — казва Шара. — Благодаря ви.

— Елате, нека ви запозная с хората — казва Иваня. — Сигурна съм, че губернаторът предпочита друг да се заеме с тези социални задължения.

Малагеш си взема нова бира и казва:

— Погребението си е твое, посланик. Но внимавай с тази. Тя обича неприятностите.

— Не, просто имам добър вкус — казва Иваня и се усмихва благо.

Веднага става ясно, че въпреки младостта си госпожица Иваня Рестройка има значителен опит с приемите — врязва се в групите на известните и влиятелните като акула в рибни пасажи. След час Шара вече е стиснала ръката на повечето знаменитости в залата.

— Искях да стана художничка — доверява ѝ Иваня. — Но не се получи. Не притежавах... знам ли. Въображението, може би, или амбицията, или и двете. Трябва да си поне малко извън нещата, за да създадеш нещо ново, а аз май винаги съм твърде *навътре* в нещата.

Пред една от камините се вдига шум.

— Какво ли става? — казва Иваня, но Шара вече вижда какво е предизвикало вълнението. Зигруд се е навел пред камината, опрял е единия си крак на ръба ѝ и бърка в огъня да вземе малко въгленче.

Дори от своето място Шара чува характерното изсъскване, когато нажеженият въглен се допира до върха на пръстите му, но лицето на Зигруд остава напълно спокойно, докато той приближава въглена към лулата си, всмуква два пъти да разпали тютюна, издишва кълбо дим и чак тогава мята въглена обратно в камината. После се оттегля в един тъмен ъгъл, скръства ръце, обляга се на стената и смръщва вежди.

— *Този път кой е?* — пита Иваня.

Шара се изкашля.

— *Моят секретар. Зигруд.*

— *Секретарят ви е дрейлинг?*

— *Да.*

— *Но те нали са диваци?*

— *Всички сме продукт на собствените си обстоятелства.*

Иваня се засмива.

— *О, госпожо посланик... Вие сте така прекрасно и неочаквано провокативна. Наистина ще станем приятелки, сигурна съм. А! Тъкмо навреме!* — Откъсва се от Шара и хуква към висок мъж с брада, който слиза бавно по стълбите, като си помага с бяло бастунче. Изглежда, дясната тазобедрена става го мъчи, защото при всяка втора стъпка дясната му ръка се стрелка натам, но въпреки това мъжът запазва благородната си осанка. Облечен е в отлично скроено и донякъде консервативно бяло сако с бродиран златен пояс на кръста.

— *Ето го най-послед моя красавец! Защо се забави толкова? Мислех, че жените се контят с часове пред огледалото, а не мъжете.*

— *Много скоро ще поръчам да монтират някакъв асансьор в тази проклета къща — казва той. — Тези стълби ще ме убият, сигурен съм.*

Иваня се мята на врата му.

— *Говориш като старец.*

— *Чувствам се като старец.*

— *Но целуваш ли се като старец?* — Иваня го придърпва към себе си и той ѝ угажда, но не без кратко колебание. Някой в множеството подсвирва. — *Не — установява тя. — Още не. Налага ли се да проверявам всеки ден, скъпи?*

— *Ако държиш, ще трябва да си уговаряш среща. Понеже съм ужасно зает. Така. Кой е дошъл да проси пари от мен тази вечер?* — пита весело той.

Вдига глава да огледа събралите се хора. Светлината от огъня окъпва лицето му.

Сърцето на Шара се смразява — сметнала го е за стар човек, но той не е стар. Всъщност изобщо не се е променил.

Косата му е по-дълга и макар да сребрее по слепоочията, още има онзи характерен червеникав нюанс. Брадата му е наситено медна, но много късо подстригана за разлика от валмото чорлави косми, така популярно сред богатите континентали. Силната челюст не се е променила, самодоволната усмивка още е там и макар дивашкият блясък в очите му да е загубил остротата си, те все още са наситено, пронизително сини, точно каквито ги помни Шара.

Гостите се стичат към него.

— Леле-мале! — казва той. — Каква навалица. Дано си носите чековите книжки... — Посреща ги със смях. Сигурно познава едва шепа от тях, но поздравява всички, сякаш са негови стари приятели.

Шара го гледа пленена, ужасена, объркана. „Колко малко се е променил“ — мисли си.

И с изненада установява, че го мрази заради това. Толкова непоносимо грубо е от негова страна да премине през всичките тези години и да излезе същият човек от прехода.

— Видя ли статуетките? — пита го Иваня. — Непременно трябва да ги видиш. Много са *грозни*. Обожавам ги. Нямам търпение да прочета какво ще напишат вестниците.

— Вероятно все неприятни неща — казва той.

— Е, това е ясно. Ще има да си чешат езиците. Така и трябва. Ривегни от леярната е тук, нали все го каниш? Е, сега най-последно се появи. Мислех, че ще е някой едър грубиян, предвид попрището му, но той се оказа доста строен и приятен мъж. Трябва да поговориш с него. Ще ти донеса плик за чека. О, а това е новият културен посланик. Можеш ли да си представиш, че асистентът ѝ е северняк? Личният ѝ секретар? Той също е тук, скъпи. Бръкна в огъня с голи ръце, ако щеш вярвай! Вечерта е *страхотна!*

Той вдига отново глава и обхожда с развеселен поглед помещението. В първия миг погледът му я подминава. Въпреки това Шара се дръпва инстинктивно назад, като от удар.

Миг по-късно в очите му грейва пламъче и той бавно обръща глава към нея.

В рамките на няколко секунди с лицето му се случват много неща — изглежда объркан, после я познава, после явно не вярва на очите си, накрая гняв помита всичко останало. Ала след тази каша от изражения лицето му се сляга в една добре позната ѝ физиономия — самодоволна усмивка от най-арогантен вид.

— Новият посланик? — казва той.

Шара побутва очилата на носа си.

— О.

Зигруд се взира в огъня и потрива с палец дланта на облечената си в ръкавица ръка. Спомня си поговорка от своята родина: „Завиждай на огъня, защото той или гори, или не. Огънят не е нито щастлив, нито тъжен, нито гневен. Той или гори, или не.“

Минали са няколко години, докато проумее тази поговорка, и доста повече, докато заприлича на огъня — да е жив и нищо повече.

Наблюдава как Шара и мъжът с бастунчето се дебнат в навалищата. Никога не се поглеждат открито, но и никога не обръщат гръб на другия, стоят така, че да са в полезрението си, стрелкат се с погледи над нечие рамо или извърщат рязко глава да зърнат престореното безразличие на другия.

Наблюдават, без да гледат. Доста тромав танц, ако питат Зигруд.

Мъжът с бастунчето постоянно си гледа часовника. Сигурно за да не изглежда твърде нетърпелив, мисли си Зигруд. След като е пообиколил достатъчно гостите, мъжът дръпва един сервитьор и му шепне нещо в ухото. Сервитьорът прави няколко кръгчета из множеството, преди да се приближи към Шара и да ѝ подаде малка бяла визитка. Шара я прибира с усмивка, успява да се отърве от приказливото младо момиче с кожите и се измъква по стълбите към горния етаж.

Зигруд се втрещва отново в огъня. Любовници, без съмнение. Движенията им пеят за прежни ласки. Забавно му е — Шара Комейд може да е дребна и тиха, но е оръжие в не по-малка степен от него. Ала си дава сметка, че е глупаво да се изненадва. Всички създания имат някаква малка любов в живота си, колкото и кратък да е той.

Спомня си китоловния кораб „Свордяалинг“. Палубата е хлъзгава от кръв и мас, екипажът смъква кожата на мъртъв кит, както

човек бели ябълка. Китът, кървав и зловонен, е привързан към единия борд, следван от талази крещящи чайки. В дните след успешен улов, след гонитбата, след като главният китоловец е сякъл с алебарда по дробовете на чудовището, докато от дихателния му отвор не изригне кръв, след като са довели кита при кораба... В такива дни Зигруд слизаше в трюма, вадеше от джоба си медальонче, държеше го в шепи, отваряше го и се взираше под мъждивата светлина на свещите...

Свежда поглед към ръката си. Боли го под ръкавицата. Вече не помни как изглежда медальончето, не помни и портретчето вътре. Струва му се, че помни усещането за медальончето в ръката си. Но може би просто си въобразява разни неща.

— Изглеждате ми зает — казва някой. Жена на средна възраст, видимо богата и с позиции, сяда до него пред камината. — Нещо за пиене? — Предлага му чаша вино.

Зигруд свива рамене, взема чашата и изпива виното на един дъх. Златната гривна на лявата му китка извънтява, ударила се в копчетата на ръкава. Жената го наблюдава с нескрито любопитство.

— Интересен гост сте вие, забележителен — казва тя. — Не мисля, че Вотров е имал друг такъв гост под покрива си досега.

Зигруд дръпва силно от лулата си и забива поглед в огъня.

— Е, чудя се какво ви води тук? — пита жената.

Той дръпва отново от ароматния дим. Замисля се над въпроса.

— Неприятностите — отговаря накрая.

Някой си е направил груба шега — част от множеството избухва в смях, а някои с по-деликатна натура се извързват обидени.

Звън на стъкло, приглушен смях. Врява избухва нейде далеч, в някоя от кухините на тази странна, усукана къща. „Колко кух и грозен звучи нестройният шум на един прием, когато е минал през филтъра на метри каменна зидария“ — мисли си Шара.

Спиралното стълбище сякаш няма край. Шара се пита дали той я чака на върха. Ако е там, по-добре тя да се катурне назад и да се изтърколи обратно по стълбите, отколкото да говори с него.

Овладеява се малко преди да стигне до помещение, което явно е библиотеката, помещение толкова голямо, че би трябвало да е разделено на няколко стаи. На едната стена има огромен семеен

портрет. Връзката им е продължила две години, без Воханес и веднъж да спомене за родителите си — което сега ѝ се струва странно, — а те изглеждат точно така, както си ги е представяла Шара, горди, царствени, сурови. Татко Вотров е облечен в нещо като униформа с множество медали и лентички; мама Вотров е с кадифена бална рокля в розово. „От онези хора, които вместо да отглеждат децата си, постоянно ги подлагат на анализ“ — мисли си тя. Ала голямата изненада е друга — до единайсетинагодишния Воханес стои друго момче, малко по-голямо, с по-тъмни очи и по-светла кожа. Двамата си приличат толкова много, че трябва да са братя, а Воханес никога не е споменавал, че има брат.

Вятърът се усилива, пламъчетата на свещите потрепват. Шара близва пръсти и ги вдига да усети посоката на течението. Повеят идва от един прозорец наблизо. Тя тръгва натам.

Светлините на Баликов се разливат под нея като море от синьо-бели звезди. Тази нощ луната е слаба, ала Шара различава чудати, чужди на пейзажа форми сред релефа на покривите полусрутен храм, опоскан скелет на господарско имение, лудешки завой на ронещо се стълбище.

Поглежда надолу. Трима стражи с тенекиени шлемове патрулират стените на къща Вотров с арбалети в ръце. Интересно — не е видяла никакви стражи при пристигането си пред централния вход.

Изщракване на отваряща се врата. Шара се обръща точно когато двете крила се отворят и през пролуката се показва върхът на бяло бастунче.

„Това е последният ти шанс да избягаш!“ — казва някакво гласче в главата ѝ. Склонна е да го чуе и това я изпълва със срам.

Той влиза с накуцване. Бялото му сако изглежда златно като пчелен мед под светлината на лампите. Воханес гледа в нейната посока, но без да среща очите ѝ. Отива при една количка с напитки и си сипва нещо. После тръгва бавно към нея.

— Тази стая — казва той — е твърде голяма. Не мислиш ли?

— Зависи за какво се използва. — Не е сигурна какво да прави с ръцете си, с тялото си. Срещала се е с толкова много знаменитости, с толкова благородници, а сега изведнъж се чувства като неопитна ученичка! — Извинявай, че те откъсвам от приема.

— О, това ли? Гледал съм го и преди. Знам как свършва. — Усмивва се широко. Усмивката му е все така ослепителна. — Приемите не ме изпълват с трепетно очакване. Харесва ли ти гледката?

— Да, доста е... великолепна.

— Може и така да се нарече. — Застава до нея пред прозореца. — Баща ми постоянно говореше за гледката от къщата. Каква е била тоест. Сочи и казва: „Ето, на онзи ъгъл, там беше Нокътят на Киври! А там, отвъд парка, там беше Кладенецът на Аханас, хората се редяха и опашката стигаше чак до нашия тротоар, през улицата!“ Бях впечатлен, пленен, докато не си дадох сметка, че скъпият ми татко още не е бил роден тогава и няма начин да е виждал тези неща с очите си. Всичко това е било много преди неговото време. Не го е виждал. Просто е преразказвал чужди спомени. А сега вече не ме интересува какво е имал предвид, нито какви са били онези стари неща.

Шара кимва вдървено.

Воханес я стрелва с кос поглед.

— Хайде, давай.

— Какво?

— Давай, кажи ми. Знам, че те напъва отвътре.

— Ами... — Шара се изкашля. — Ако наистина питаш... Нокътят на Киври е бил висок метален монумент с малка врата отпред; посетителите влизали и намирали вътре да ги чака нещо, нещо, което променяло живота им. Понякога го променяло за добро, например лекарство, което да отнесат вкъщи за болен роднина, друг път променяло живота им към по-лошо — кесия с монети и адреса на проститутка, която по-късно да ги разори.

— Интересно.

— Вероятно е било плод на странното чувство за хумор на Божеството Юков. Един вид шега с дългосрочни последици.

— Ясно. А кладенецът?

— О, целебна вода. Божеството Аханас е имало целебни води из целия Континент.

Той клати глава и се усмивва.

— Същата непоносима умница си.

Тя го стрелва с напрегната, горчива усмивка.

— А ти си същият самонадеян, доволен от невежеството си игнорант.

— Невежество ли е, ако не искаш да знаеш?

— Да. Всъщност точно това е невежеството.

Той я претегля с поглед.

— Между другото, изобщо не изглеждаш както очаквах.

Обидата оставя Шара без думи.

— Мислех, че ще си с тежки ботуши и военно сиво, Шара — казва той. — Като губернатор Малагеш, но по-креслива.

— Толкова ужасна ли съм била?

— Ти беше една много умна малка фанатичка, истински балсам за душата — казва Во. — Или най-малкото фанатизирана малка патриотка, каквито са повечето деца в Сейпур. Ако знаех, че ще се появиш, бих очаквал да нахлуеш тук като триумфиращ герой, а не да се вмъкваш през задния вход като мишчица.

— О, я млъкни, Во.

Той се смее.

— Не е за вярване, че след толкова дълга пауза толкова бързо влязохме в старите си роли! Я кажи, трябва ли да те арестувам, задето нарушаваш СР? Ти току-що изрече няколко забранени имена...

— В Световните регулации има клауза — отговаря Шара, — която изрично постановява, че местопребиваването на посланика автоматично се счита за сейпурска територия. Между другото, глупавата ти реч отпреди малко е най-дългото нещо, което съм те чувала да казваш за семейството си.

— Сериозно?

— Докато бяхме в академията, изобщо не си споменаваха за тях. — Шара кимва към портрета на стената. — Определено не си казвал, че имаш брат. Приличате си много.

Усмивката на Воханес застива.

— *Имах* брат — поправя я той. — Не много добър брат, сигурно затова не съм ти казвал за него. Той ме научи на тавос ва, така че... вероятно на него трябва да благодарим, че ни събра. — Шара се пита доколко ироничен е коментарът му, но не стига до категорично заключение. — Умря, преди аз да замина за академията. Не с родителите ми, не по време на Чумните години, а... преди това.

— Съжалявам.

— Така ли? Аз пък не съжалявах особено. Както казах, той не беше много добър брат.

— Получил си великолепна къща от семейството си. Но и за това не спомена нито веднъж.

— Защото по онова време тази къща още не съществуваше. — Тропва с бастунчето си по каменния под. — Още щом се върнах от академията, на секундата съборих старата къща и построих тази. Разните ми законни настойници — старите тролове ходеха след мен като пиленца след квачка, честно, — всички до един бяха ужасени, не преувеличавам. А онова дори не беше истинската къща Вотров! Или поне не вековната къща, за която всички говореха. Никой не знае къде е тя сега, тя, както и останалото от Баликов. Всички просто се преструвахме, че онова е старата къща, че нищо не се е случило, не е имало Примигване, нито Велика война, нищо. Е, вече съжалявам, че включих толкова много стълби. — Примижава и докосва болното място.

— По стълбите ли си паднал?

Той кимва мълчаливо. Личи си, че го боли.

— Съжалявам — казва Шара. — Болката силна ли е?

— Когато е влажно — да. Но бъди честна с мен. — Разперва ръце и обръща глава, така че светлината да очертае профила му. — Извън това, било ли е жестоко времето към мен? Още ли съм хубавецът, в който се влюби до уши от пръв поглед? Така е, признай.

Шара устоява на желанието си да го бутне през прозореца.

— Ти си пълен задник, Во. *Това* не се е променило.

— Ще го приема за „да“. Ролята ти на вежлива мишчица няма да ме заблуди, Шара. Ръбовете на момичето, което познавах, никога не могат да се огладят.

— Може би не си ме познавал толкова добре, колкото си смятал — казва Шара. — Питаш ли се дали родителите ти биха одобрили тази къща, нея и малкия ти прием?

Той се усмихва широко.

— Предполагам, че биха ги одобрили толкова, колкото биха одобрили факта, че разговарям с офицер от сейпурското разузнаване.

Някой долу се смее с цяло гърло. Долита звън на счупено стъкло и хорово „ох“ в израз на съчувствие.

„Ето че стигнахме и до това“ — мисли си Шара.

— Радвам се да видя, че не си изненадана — казва Воханес. — А и не личи да го криеш. Няма начин Ашара Комейд, първенец на

випуска си във „Фадхури“, племенница на външния министър и правнучка на омразния кадж, да се издигне едва до поста на културен посланик.

Тя се усмихва невесело на ласкателството.

— И макар Ашара да е често срещано име — продължава той, — Комейд... не е. Трябвало е бързо да се отървеш от него. Оттам и „Тивани“.

— Може да съм се омъжила — казва Шара — и да съм взела името на съпруга си.

— Не си омъжена — махва с ръка Воханес. Излива остатъка от питието си през прозореца. — *Познавам* омъжените жени. Има сигнали, знаци, които ти не излъчваш. Не те ли е страх, че някой ще те познае?

— Кой? — казва Шара. — Освен теб и мен, на Континента няма нито един студент от „Фадхури“. Всички политически контакти на семейството ми са в Галадеш. Тук има само континентали и военни, а от тях нито един не ме познава лично.

— А ако някой тръгне на лов за Ашара Комейд?

— Ще открие документи, според които тя се е оттеглила от общественото внимание и преподава в малко училище в Тохмей, в южните предели на Сейпур. Училище, което беше затворено преди четири години.

— Умно. Така. Единствената възможна причина агент от твоето, предполагам, доста високо ниво да се появи в Баликов точно сега... Трябва да е заради Пангуи, нали? Но не се сещам защо си дошла при мен. Аз избягвах професора, като да беше чумав. Противното би повлякло след себе си твърде много политика.

— Реставраторите — казва Шара.

Воханес кимва бавно.

— А. Ясно... Ориентирала си се вече. Кой по-добре да ти разкаже за тях от човека, когото те мразят от дъното на душата си? — Воханес се замисля. — Нека обсъдим това другаде — казва той. — Някъде, където ехото е по-слабо.

Моротка, личният камериер на Вотров, потропва с крака да се стопли. Адски тъпо е, че стои тук, навън. Приемът е започнал преди

колко... час? По-малко от час? Ала той е камериер и негово задължение е да държи вратата на всички гости, да вика колите им, да ги настанява. А немалко от тези глупци обичат просто да се отбият, да направят едно кръгче сред гостите, да бъдат видени и да си тръгнат след има-няма половин час. Господин Вотров е достатъчно умен и знае, че именно тези хора, за жалост, обикновено са по-важни от останалите и следователно им се полага най-доброто обслужване. Но толкова ли не могат да постоят малко повече, та Моротка да гаврътне чаша сливово вино, да изпуши една лула и да си стопли краката край огъня? Не могат, естествено, затова той тропа с крака на студа и се чуди дали няма да му е по-добре като кухненски помощник. Няма нищо против морковите и картофите. Би могъл да преглътне понижението.

Откъм запад се чува дрънчене, сякаш консервена кутия се търкаля по улицата. Той проточва любопитно врат. Вижда един страж на западната стена на къщата... не трябва ли да са двама? Господин Вотров предпочита гостите му да не виждат грозните последствия от неговите доста радикални позиции, но след като приемът започне, охраната обикновено се връща към нормалния си режим.

Моротка изсумтява. „Онзи глупак сигурно не е чак толкова глупав — мисли си той — и при всяка възможност влиза на топло.“ Ала все пак примижава, напрегнал очи. Сякаш има нещо на стената. Нещо, което се движи много бавно към единствения страж.

Фарове светват в дъното на алеята. Двигател се събужда с прокашляне и автомобилът потегля към къщата.

— О, не — казва Моротка. Пристъпва напред и размахва ръце. — Не, не, не. Какви ги вършиш?

Колата се приближава. Завива пред къщата въпреки виковете на камериера:

— Идваш, като те повикам, ясно? Още не съм ти дал знак. Не ме интересува какво казва господарят ти, няма да идваш преди да съм ти дал знак с флагчето.

Колата спира пред него. С периферното си зрение Моротка съзира някакво движение върху стената на къщата — тъмен силует се надига над парапета и насочва нещо към стража. Чува се щракване, после стражът изведнъж застива и се килва назад, тенекиеният му шлем полита през парапета и издрънчава на паважа долу.

Дуло лъсва през прозореца на автомобила. Някой казва:

— Е, нас ни повикаха.

Чува се силно изщракване и колата пропада пред погледа на Моротка.

Зигруд се вира в огъня, потънал в спомени.

Кръвта във водата, алебардата в ръцете му. Чудовищният силует в морето, който се мята, стене, пръска кръв. Смятал е онези дни за адски, но по онова време още не е познавал ада.

Кожената ръкавица изскърцва, когато той свива ръка в юмрук.

— Добре ли сте? — пита жената и го гледа изпитателно. — Още една чаша вино? — И дава знак на един сервитьор.

Точно тогава Зигруд го чува, звукът е изключително слаб, но го има — съвсем тихо изщракване, някъде пред къщата. Звук, който той познава отлично.

„Най-последно. Нещо, което да ми отвлече вниманието.“

— Ето — казва жената и се обръща към него с нова чаша. — Заповя...

Млъква, вперила поглед в празното място до себе си.

— Врагът на стария Баликов — казва Воханес — не е Сейпур, не съм аз, не е и движението за Новия Баликов. *А времето.* — Седят на легло в една от стаите за гости. Като голяма част от етаж и тази стая е издържана в златно и топли оттенъци на червения цвят. Стаята се пада в края на комплекса и стената, която огражда имението, е съвсем близо до прозореца. — Работата е там, че в Баликов съществува огромна времева пропаст. След Великата война и Примигването е минало страшно много време, преди животът да се върне към нормалното. Понастоящем в Баликов има едно отмиращо поколение, което още помни старите нрави и се е вкопчило в тях със зъби и нокти. Друга, нарастваща като процент част от населението не знае нищо за тях и не се интересува какво е било. Знаят само, че са бедни, когато могат да са богати.

— Движението за Новия Баликов — казва Шара.

Воханес махва с ръка.

— Това е просто име. Става въпрос за нещо много по-голямо от обикновената политика. Става въпрос за драматична смяна на поколенията, която определено не е мое дело. Аз просто яхнах вълната й.

— И Реставраторите те мразят заради това.

— Както вече казах, те се борят с историята. А тази битка никога не може да я спечели.

— Заплашвали ли са те по някакъв начин, Во?

— Не ставай смешна.

— Тогава защо имаш стражи по стените?

Той прави физиономия.

— Пфу. Предпочитам охраната да е дискретна, но... Точно теб едва ли бих могъл да заблудя. Никога не са ме заплашвали директно, не. Но налице е немалко политическо говорене, което залита към агресивността и насието. Най-шумен е Ернст Уиклов, той е и най-големият играч, повече или по-малко, в играта на Реставраторите. Градски старейшина. Силно консервативен. Пръска страшно много пари за каузата си. Може да се каже, че той е основният ми политически опонент. Избягвам да влизам в единоборство с него, не виждам нужда да го правя, но той упорито ме представя не толкова като политически опонент, колкото като демон, изпълзял право от ада.

— Изглежда е много умен човек.

— Не се прави на сладурана. Не те бива в това.

— И този Уиклов — казва Шара. — Той би ли?...

— Би ли се ангажирал като един от най-силните агитатори, които стоят зад протестите срещу Пангуи? — Воханес се усмихва хищнически, изражение, което изненадващо загрозява иначе деликатното му лице. — О, да. Не се съмнявам, че е загънал до шията в това и няма да се разплача, ако насъскаш кучетата си по него. Този тип е воняща торба с фъшкии и брада.

— Има още двама градски старейшини, които са свързани с движението за Новия Баликов — казва тя, — но те не привличат и наполовина толкова омраза като теб.

— Е — казва Воханес. — Аз някак се превърнах в символ. Както знаеш, винаги съм имал вкус към модата и архитектурата... Отчасти защото това ги вбесява. Обичам да развявам на открито вкуса си към декадентството и това обижда мухлясалите им стари ценности,

фалшивата им скромност. В резултат те ме заливат с омраза и това ми печели куп нови гласоподаватели. — Дръпва изящно от цигарата си. — От моя гледна точка, това си е печалба отвсякъде. Друго, което ги дразни, е фактът, че съм получил образованието си в Сейпур. В техните очи това ме прави наполовина сейпурец. — Виноват поглед, после: — Имам и няколко... свои проекта, които вероятно са им трън в очите.

— Какви проекти?

— Ами... Сейпур е най-големият купувач на оръжия в света. Но всичките им войници са въоръжени с метателни оръжия — механизирани арбалети и стрели, а не с пушки. Проблемът, както вероятно знаеш, е в селитрата. Сейпур и неговите съюзници разполагат с минимални количества селитра, а без нея не можеш да направиш барут. Континентът, от друга страна, има селитра в изобилие...

— И ти искаш да произвеждаш муниции за *Сейпур*? — пита с изумление Шара.

Онова, което не казва, е: „Защо не съм чула нищо за това?“

Той свива рамене.

— Семейството ми е произвеждало тухли. Минното дело не е много по-различно.

— Но, Во, това е... Пълен *идиотизъм*.

— Идиотизъм?

— Да! Това е много, много по-опасно от всяка политическа лудория, която може да ти хрумне! Търговското сътрудничество със Сейпур е достатъчно противоречиво дори когато се отнася до конвенционални стоки, но производството на оръжия... Чудо е, че още си жив!

— Е, истината е, че още не съм обявил официално идеята си... Явно правителството на Сейпур не бърза с подписването на такива сделки.

— Значи наистина искаш да се превърнеш в човек, който прави печалба от войната?

— *Искам* — подчертава той — Баликов да се превърне в център на промишлеността и благосъстоянието. Индустрията на Сейпур е съсредоточена около войната. Войната е най-големият индустриален отрасъл на света. Баликов е много беден, дори свястно пристанище си

нямаме, ако не броиш Аханаштан, докато корабостроителниците на Галадеш през месец бълват нов крайцер. Бедни сме, но разполагаме с ресурс, който военната индустрия може да използва. Не мога да променя проклетите геополитически обстоятелства, Шара. Но мога да ги използвам.

Шара се изсмива невярващо.

— Леле... имала съм си работа с много разбойнически крале и военни лордове, но никога не ми е хрумвало да сложа и Воханес Вотров в тяхната категория.

Воханес изправя гръб в царствена поза.

— Правя каквото трябва, за да помогна на народа си.

— Стига, Во — въздъхва тя. — Спести ми реториката си, моля те. Наслушала съм се на речи.

— Не е реторика. И не е реч, Шара! И преди съм се опитвал да привлека вниманието на Сейпур и неговите търговски партньори, но Сейпур мълчи. Сейпур не иска промяна, иска да задържи пълния си контрол над всичко. Исква да ни държи в бедност. Ако трябва да тръгна гол по улиците и да се предлагам като последната проститутка, за да измоля помощ за своя град, за своята страна, ще го направя.

„Той всъщност изобщо не се е променил — мисли си тя, разкъсвана между изумлението и напушилия я смях. — Все същият благороден идеалист, но по своя си перверзен начин...“

— Во, слушай — казва Шара. — Работила съм с хора, които правеха същото, което ти правиш сега. Резултатът винаги е един и същ. Всички те сега са храна за червеите, рибите, птиците или корените на дървета.

— Ясно. Тревожиш се за живота ми.

— Да! Естествено, че се тревожа! Точно в тази игра не ми се ще да се забъркваш!

— В *твоята* игра тоест — казва той.

— Да! И не разбирам защо не си доволен от това, което вече имаш.

— И какво имам?

— Ами, явно си много богат, имаш обещаващо политическо бъдеще, любовница, която те обожаваш!

— Годеница всъщност — казва той с необяснимо безразличие.

Пронизва я остра болка. Стомахът ѝ се свива.

— А — казва тя.

„Изобщо не би трябвало да ми пука — мисли си Шара. — Аз съм професионалист, а не някаква проклета глупачка...“

— Да. Днес не си носи пръстена. Камъкът е като чаша за уиски. — Вдига шепа, уж държи въображаем камък. — Казва, че бил конвенционален. Претрупан. И е права, разбира се, но... Още не сме определили дата. И двамата не сме по планирането. — Свежда поглед към ръцете си. — Извинявай. Това вероятно не е най-приятната тема за, въ — изкашля се, — за разговор.

— Винаги съм знаела, че си роден за велики дела, Во — казва тя, — но ако трябва да съм откровена, и за миг не ми е хрумвало, че си от семейния тип мъже. Тоест...

Мълчанието се проточва.

Накрая той кимва.

— Да — казва внимателно. — Но... Определени практики, които са приемливи в чужбина, тук... не се гледат с добро око. Както казват, веднъж колкаштан, винаги колкаштан... — Въздъхва и потрива тазобедрената си става. — Имам нужда от помощта ти, Шара. Баликов тъне в бедност, но има потенциала да стане велик град. Сейпур държи връзките на световната кесия. Достатъчно е да ги отпусне съвсем мъничко, само това искам. Поискай ми нещо, каквото и да е, и аз ще го направя.

„Занаятът ми — мисли тя — никога не ми е изглеждал толкова нереален и толкова нелеп.“

Но преди да е отговорила, от долния етаж долитат писъци.

— Това пък какво е? — казва Воханес, но Шара вече е изтичала при прозореца. Различава силуетите на две тела, проснати в сянката под стените на имението.

— Хм — казва Шара.

Отварят вратата с ритници и нахлуват в стаята едновременно. Съвършено е, наистина — красива, смъртоносна хореография, сивите им дрехи се развяват в напора на атаката срещу тънещите в декадентска развала гости на приема. Маската на Чейчек се е смъкнала малко и той не вижда добре с едното око, но извън това чувството е великолепно, абсолютно великолепно.

„Виж как тези предатели и грешници пицят и вряскат. Виж ги как бягат. Вижте мен и бойте се!“

Един от другарите му сритва бара. Чупят се бутилки, алкохолни пари изпълват залата. Чейчек и неговите бойни другари крещят на хората да легнат на пода, лягай долу, долу, казах. Чейчек насочва арбалета си към единствения мъж, който изглежда склонен към съпротива, крясва в лицето му и го бута на пода.

„Да си инструмент на Божественото — мисли си Чейчек — е вълнуващо и праведно.“

Жена пици. Чейчек ѝ крясва да млъкне.

Всичко приключва бързо и лесно. Нищо чудно, като се има предвид какви са гостите — културни, мекушави. Градският губернатор също е тук, както се очаква, макар че те имат изрични заповеди да не я докосват. „Но защо? Защо? — пита се той. — Защо да прощаваме на човека, одобрил толкова много несправедливи присъди?“

Когато заложниците се укротяват, водачът на групата (Чейчек не знае името му, нито неговото, нито на останалите; нямат *нужда* от имена, защото всички са *едно*) тръгва бавно между гостите, хваща ги за косите да вдигне главите им и да види лицата.

След минутка казва:

— Не е тук.

— Сигурен ли си? — пита Чейчек.

— *Знам* кого търся. — Обхожда с поглед заложниците, спира се на една възрастна жена и свежда арбалета към главата ѝ, докато върхът на стрелата не трепва на сантиметри от лявото ѝ око.

— Къде?

Тя започва да плаче.

— Къде?

— Не знам какво ме питате!

— Някой специален липсва, не мислиш ли? — пита той сардонично. — И къде ли е тази персона?

Засрамена, старата жена посочва към стълбите.

— Не ме лъжеш, нали? — казва той.

— Не! — надава писък жената. — Вотров и жената се качиха горе!

— Жената? — Той прави пауза. — Значи не е сам? Сигурна ли си?

— Да. А и... — Оглежда се.

— Какво? Какво?

— Онзи с червеното палто... Не го виждам.

— Кой? — Жената не отговаря, той я стисва за косата и разтърсва главата ѝ. — За кого говориш?

Възрастната жена започва да хлипа, стресът ѝ пречи да отговори.

Водачът им я пуска. Посочва трима от тях и казва:

— Останете тук. Наблюдавайте ги. Убийте всеки, който помръдне. — После посочва Чейчек и другите четирима. — Вие идвате с мен горе.

Качват се мълчаливо по стълбите, като вълци в планинска гора. Чейчек трепти от радост, вълнение, гняв. Такова праведно дело, да стовари ужас и болка изневиделица върху главите на предатели, грешници и мръсни игноранти. Очаквал е да ги заvari в разгара на някакъв порнографски ритуал може би, кръвта им замърсена с чуждоземски алкохол, въздухът вонящ на тамян, докато те се посрамват съзнателно. Чуval е например за места близо до Кивос, където — със съгласието на Сейпур, разбира се — жените ходели по улиците с толкова къси поли, че им се виждало... виждало им се...

Изчервява се само при мисълта за това.

„Да си представяш такива неща е грешно. Те трябва да бъдат изрязани дълбоко от ума и духа.“

Когато стигат до втория етаж, водачът им вдига ръка. Те спират. Той завърта скритото си под маска лице, взира се през малките дупки за очите. После им дава сигнал със знаци — Чейчек и още двама хукват да огледат етажа, а водачът и останалите продължават нагоре по стълбите.

Чейчек тича по коридорите, надниква в стаите, но не намира нищо. Къщата е необичайно празна, предвид размерите си. „Поредното доказателство за наглостта на Вотров — мисли Чейчек. — Дори камъните на родината пилее с лека ръка!“

Стига до един ъгъл и почуква два пъти по стената. Заслушва се, чува друго двойно почукване, после още едно, по-отдалече. Кимва, доволен, че другарите му са наблизно, и продължава с огледа.

Поглежда през прозорците. Нищо. Поглежда в стаите. Нищо, само празни легла. „Може би Вотров държи любовниците си тук, по една във всяка стая“ — мисли си Чейчек, чувства се скандализиран и омърсен.

„Съсредоточи се. Провери отново.“ Почуква повторно. Чува друго почукване от друго място в къщата, после...

Нищо.

Изчаква. Ослушва се. Почуква отново. Както и преди, му отговаря само едно почукване.

„Сигурно е много далеч и не ме чува.“ Но инструкциите им са ясни, затова той тръгва назад по коридорите към стълбището.

При стълбите почуква отново на стената и се ослушва.

Този път мълчанието е пълно, никой не му отговаря.

Той потиска нарастващата паника в гърдите си и почуква отново.

Нищо. Оглежда се, чуди се какво става — и тогава вижда:

Някой седи в тъмното фоайе на втория етаж, излегнат в бяло кресло с дебела тапицерия.

Чейчек вдига арбалета. Човекът не помръдва. Явно не го е видял. Чейчек се отдръпва към стената и тръгва покрай нея в сенките, като държи арбалета си насочен към човека в креслото...

Ала когато приближава, вижда, че човекът е облечен в сиво, а в скута му има сива маска.

Чейчек сваля арбалета.

Човекът е един от неговите другари. Само дето маската му е свалена, а на тях им е заповядано *никога* да не си свалят маските.

Чейчек прави две крачки напред и спира. Напряко на шията на другаря му има червена ивица, а очите му се взират празни в тавана, мъртви.

На Чейчек му прилошава. Озърта се за помощ, иска му се да почука на стената, да повика другите, но в коридорите на етажа има някой или *нещо* и той не иска да издаде местоположението си.

„Не е възможно. Нали уж всички трябваше да са мекушави богаташчета, артисти...“

После застива.

Откъм северния коридор долита звук. Сякаш някой се задушаваше?

Чейчек вдига арбалета. Пулсът трещи в ушите му. Промъква се напред, минава зад ъгъла и вижда...

Един от другарите му стои на прага на една стая, полускрит. Другарят му потрепва леко, раменете му се тресат, но ръцете му са прилепени към тялото, а върху маската му има нещо, нещо голямо, белезникаво и неравно, което се подава от стаята, извън полезрението на Чейчек.

Чейчек прави още крачка напред и вижда, че нещото върху лицето на другаря му са две неща — две исполински ръце стискат отстрани главата му, а палците им са забити дълбоко в очите, чак до второто кокалче.

Другарят му се дави, хърка. Кръв блика около палците, пръска по китките, по стените, по пода.

Сега вече Чейчек вижда.

В сянката на прага стои великан и убива другаря му с голи ръце.

Гигантът вдига поглед, светъл огън гори в единственото му око.

Чейчек надава писък и стреля слепешката. Гигантът се дръпва, пуска другаря му и полита назад. Пада по гръб в коридора и не помръдва повече.

Чейчек хуква разплакан към другаря си и дръпва маската му. Когато вижда какво се крие отдолу, хлиповете му се превръщат във вой.

Прегръща мъртвия си другар. „Виж какво застига добрите синове на моята родина — иска му се да каже. — Виж какво се случва с праведните в тези омърсени времена.“ Но няма необходимия контрол над гласа си, за да изрече думите.

— Поне го убих — прошепва през сълзи той на мъртвия си другар. — Нека това е достатъчно. Моля се да е достатъчно. Поне убих човека, който ти стори то...

Чува се раздражено пръхтене. Стреснат, Чейчек млъква и се оглежда.

С удивителна решителност гигантът се надига бавно и свежда поглед към ръцете си.

Отваря лявата. Там, грейнала под светлината на газовите лампи, е стрелата от арбалета на Чейчек — очевидно уловена във въздуха, преди да е достигнала целта си.

Гигантът оглежда развеселено стрелата, така както възрастен би гледал чудата детска играчка. После вдига поглед към Чейчек и

единственото му око е пълно със студено сиво-синьо спокойствие, като сърцето на айсберг.

Чейчек се опитва да презареди арбалета, но ръцете не го слушат. Светкавично движение... Чейчек усеща пръсти около гърлото си, кръвта пулсира болезнено по вътрешната дъга на очните му ябълки, подът пропада под краката му и последното нещо, което вижда, е прозорец, който лети срещу него, чупи се около него, студената нощ го прегръща за кратко и само миг след това го прегръща улицата долу.

Когато двамата мъже нахлуват в стаята, Шара е готова — седи неподвижно на леглото с вдигнати ръце. Воханес обаче е останал глух за съвета ѝ и вместо да кротува, скача на крака, протегнал бастунчето си напред като рапира, и реди ругатни в скоропоговорка.

— Горе ръцете! — вика един от нападателите.

— Очевидно съм направила точно това — казва Шара.

— На пода! — крещи другият. Облечени са, забелязва Шара, в сиви роби, пристегнати на врата и при ставите. Облеклото им прилича на някаква церемониална одежда, имат и странни плоски сиви маски на лицата.

— Всички ще седнем — казва Шара.

Воханес не е толкова спокоен:

— По-скоро ще сера в устите на всичките ви предци, отколкото да чуя и една ваша дума!

— Во — спокойно казва Шара.

— Долу! На пода! — крещи вторият мъж. — Веднага! Лягай!

— Дръж го! — казва първият.

— Слушайте — казва Шара.

— Майната ви! — крещи Воханес и мушва с бастуна си един от нападателите.

Мъжът изохква.

— Престани!

— На пода, проклет да си! — крещи другият.

Но Воханес вече замахва повторно. Един от маскираните улавя бастуна му, следва кратко боричкане, Воханес пуска бастуна и двамата залитат.

Арбалетът на маскирания изщраква и Шара се накланя леко наляво миг преди стрелата да разцепи въздуха на сантиметри от шията ѝ и да се забие дълбоко в таблата на леглото.

Стреснати, тримата мъже местят погледи между Шара и трептящата зад нея стрела.

Шара се изкашля.

— Чуйте — казва на двамата нападатели. — Чуйте ме. Направили сте ужасна грешка.

— Млъкни и лягай на пода! — кресци единият.

— Трябва да оставите оръжията си — казва Шара с глас, леещ се като прясно издоено мляко. — И да се предадете мирно и кротко.

— Мръсно лукче — ръмжи един от тях. — Млъкни и лягай.

— Какви ги... — започва Воханес, опитвайки се да стане.

— Спри, Во — казва тя.

— Защо?

— Нищо не ни заплашва.

— Млъкни! — кресва един от нападателите.

— Та те едва не те простреляха в лицето! — казва Воханес.

— Добре де, има известна опасност — признава тя. — Но трябва да... Трябва просто да почакаме.

Двамата нападатели, забелязва Шара, изглеждат все по-несигурни, така че когато Воханес пита: „Какво да чакаме?“, те сякаш изпитват известно облекчение, задето е попитал.

— Зигруд.

— Какво? За какво говориш?

— Трябва просто да почакаме — казва Шара, — докато той свърши онова, което върши най-добре. — Обръща се към нападателите. — А сега ще помогна на приятеля си да се изправи. Не съм въоръжена. Моля, не ме наранявайте. — Навежда се и помага на Воханес да седне на леглото.

— Кой е... Зигруд? — пита той.

Някъде отблизо долита писък на ужас и звън на счупено стъкло. После тишина.

— Това е Зигруд — казва Шара.

Двамата маскирани се споглеждат. Шара не може да види лицата им, но се досеща за тревогата им.

— Трябва да оставите оръжията си — казва им тя. — И да изчакате тук с нас. Ако го направите, може и да оцелеете. Бъдете разумни.

Един от маскираните, явно водачът, казва:

— Играе си с нас. Мръсното лукче се опитва да ни бръкне в мозъците. Не я слушай. Сигурно икономът вдига шум. Иди да провериш. Ако видиш някого, убий го с чиста съвест. — Вторият маскиран, видимо изнервен, кимва и тръгва към вратата. Водачът го хваща за рамото и казва: — Върти ни номера, това е. Ще бъдем възнаградени. — Потупва го насърчително по рамото и му кимва да продължи.

— Току-що го изпрати на сигурна смърт — казва Шара.

— Млъкни — сопва се водачът. Диша тежко.

— Останалите ти хора или са мъртви, или умират. Трябва да се предадеш.

— Вие все това повтаряте, нали? Предай се, предай се, все това. Повече няма да се предаваме. Вече няма какво да ви дадем.

— Аз нищо не ти искам — казва Шара.

— Искаш от мен да си оставя оръжието, да се откажа от свободата си, а това е много, това е всичко.

— Не сме във война. Живеем в мир.

— Във вашия мир. Мир за нищожества като *него* — казва с отвращение той и маха към Воханес.

— Хей... — настръхва Воханес.

— Вие прегръщате грешници, страхливци, богохулници — продължава водачът. — Хора, които са обърнали гръб на историята си, на всичко, което представляваме като народ. Ето така водите войната си с нас.

— Ние — казва бавно и натъртено Шара — не сме във война.

Водачът се навежда напред и прошепва:

— Аз съм във война с всяко лукче, което стъпи в Свещения град.

Шара мълчи. Водачът изправя гръб и се заслушва. Няма какво да се чуе.

— Приятелят ти е мъртъв — казва Шара.

— Млъкни — казва водачът. Посяга над рамото си и вади меч с късо и тънко острие. — Ставайте. Лично ще ви изведе оттук.

Шара помага на Воханес да излезе от стаята за гости. Двамата тръгват по коридора, следвани от водача на нападателите.

След няколко крачки Шара спира.

— Не спирай — излайва водачът.

— Ти сляп ли си? — пита Шара.

Той минава пред тях и вижда, че нещо лежи в коридора.

— Не — прошепва мъжът и тръгва към нещото.

Тяло с маска на лицето лежи свито в голяма локва кръв. Трудно е да се прецени, защото сивите му дрехи са напоени и потъмнели, но изглежда гърлото му е било прерязано. Водачът коленичи и бръква нежно под маската да докосне челото на мъжа. Прошепва нещо. След миг се изправя, ръката му с меча трепери.

— Тръгвайте — казва дрезгаво и Шара се досеща, че мъжът плаче.

Тръгват. Отначало къщата им се струва ужасяващо тиха. Но още преди да са стигнали до стълбите, чуват шум от борба — цепещо се дърво, счупена посуда, хриплив вик, после виждат отворената врата на голямо помещение вляво. Сенки танцуват на прага му.

— Балната зала — прошепва Воханес.

Водачът тръгва бързо натам, стиснал меч пред себе си; поспира колкото да събере кураж и се втурва в залата.

Шара, все така подпирайки Воханес, тръгва след него и надниква през прага, макар да знае какво ще види.

Балната зала е богато украсена или поне е била. Един маскиран е коленичил на пода, стиска китката си и пици — ръката му е отрязана, кръвта блика по дървения под. Друг маскиран седи в един ъгъл, съвсем мъртъв, от шията му стърчи дръжката на нож. В средата на стаята голямата маса е прекатурена и зад тази импровизирана барикада стои Зигруд, целият в пот и кръв, стиснал с левия си лакът през шията друг маскиран мъж, който се мятта френетично. С дясната си ръка Зигруд държи останките на полилея, явно изтръгнат от тавана на балната зала, и с негова помощ държи на разстояние друг нападател, който му налита с меч. Трудно е да се каже при толкова лъскави кристали, разсичащи въздуха, но маскираният, изглежда, губи дуела и отстъпва след всяка размяна на удари, между които Зигруд забива десния си юмрук — същия, с който държи полилея — в лицето на нещастника в хватката на левия си лакът.

Водачът на нападателите се стъписва за миг при тази гледка, после вдига високо меча си, надава силен вик и се втурва напред, като прескача масата.

Зигруд го стрелва с раздражен поглед — „Ти пък какво искаш?“ — и повдига мъжа в хватката си тъкмо навреме, та мечът на водача да се забие в гърба му.

И двамата маскирани онемяват от ужас. Зигруд замахва с полилея, който помита оръжието на третия нападател, а самия него събаря на пода, после пуска полилея.

Водачът зарязва меча си, вади къс нож и с измъчен вик се хвърля към Зигруд.

Зигруд отпуска хватката си около мъртвия (или умиращ) мъж, улавя китката на водача, преди ножът да е стигнал до целта си, набива му една глава и после — за пълен ужас на Воханес — отваря широко уста, мята се напред и отхапва голяма част от гърлото на водача.

Кръвта бликва ударно. С известно отвращение от самата себе си Шара установява, че единствената ѝ свързана мисъл в момента гласи: „Това със сигурност ще стигне до вестниците.“

Зигруд, вече целият в кръв, пуска водача, дръпва меча, който стърчи от гърба на мъртвия, и го мята небрежно, като копие, към пицциния с отрязаната ръка. Върхът на острието се забива точно под ставата на челюстта му. Мъжът се срива мигновено. Мечът се разклаща и макар че се е забил достатъчно дълбоко в черепа, за да не падне, клатушкането е придружено от неприятен звук.

Зигруд се обръща към стенещия мъж, затиснат под останките от полилея.

— Не — казва Шара.

Той се обръща да я погледне. Единственото му око свети със студена ярост.

— Един ни трябва жив.

— Простреляха ме — казва той и вдига кървяща длан. — Със стрела.

— Един ни трябва жив, Зигруд.

— Простреляха ме — повтаря той вбесен, — със стрела.

— Долу сигурно има още — казва Шара. — Заложниците, Зигруд. Мисли. Погрижи се за тях... внимателно.

Зигруд прави физиономия, досущ като дете, на което са дали неприятна задача. Отива при мъжа с ножа в шията, издърпва оръжието и излиза.

Воханес обхожда с поглед съсипаната бална зала.

— *Това?* — пита. — *Това ли прави най-добре твоят човек?*

Шара отива при маскирания, който се бори с притисналия го полилей, взема му оръжието и казва:

— Всеки с таланта си.

Зигруд се спуска на бегом по стълбите; маскирани нападатели, които да охраняват заложниците, не се виждат никъде.

— О, добре че дойдохте, ние... — казва една жена, преди да го е видяла добре. После започва да пици.

Малагеш не е от пицциите. Само си прочиства гръмко гърлото откъм една колона във фоайето — госпожа градският губернатор се е навела над човек в сива роба и изглежда спокойно го души с панделка в празнични цветове. Малагеш поглежда към Зигруд, лявото ѝ око се затваря от морав оток — ударът трябва да е бил ужасен — и казва:

— Още двама. Излязоха. — И кимва към вратата.

Когато Зигруд излиза от къщата, колата вече се отдалечава, но още не е набрала голяма скорост. Ботушите му гръмват в бърз ритъм по настланата с камъни алея. Той чува как един от мъжете в автомобила крещи:

— Давай! По-бързо!

Чува и отговора:

— Опитвам се!

Колата включва на по-висока скорост, но точно преди да набере преднина, Зигруд скача напред и се хваща за задната врата.

— Мамка му! — крещи един от мъжете. — О, богове!

Ръцете на Зигруд са хлъзгави от кръвта и му е трудно да се задържи. Успява да стъпи стабилно на страничната стъпенка, протяга дясната си ръка и забива ножа си в тавана на колата.

— Застреляй го, проклет да си! — вика някой.

Зад прозореца се появява арбалет. Зигруд се навежда настрана. Стрелата пробива стъклото, минава на сантиметри от Зигруд, но самото стъкло не се строшава докрай. Зигруд пробива отслабения

прозорец с левия си юмрук, сграбчва за яката мъжа, който е стрелял по него, и започва да го блъска във вратата и тавана на автомобила.

Шофьорът, вече напълно паникьосан, криволича по улицата. С периферното си зрение Зигруд зърва клиенти на кафенета и ресторанти, минувачи и колари, които ги зяпат с изумление. Едно малко дете ги сочи и се смее.

Зигруд усеща, че мъжът в хватката му е изпаднал в безсъзнание, и се опитва да го издърпа с една ръка през счупеното стъкло с намерение да го изхвърли от колата. Но точно тогава колата прави рязък завой...

Зигруд вдига поглед. Ъгълът на сграда лети към тях. Явно шофьорът иска да остърже фасадата ѝ с колата и така да се отърве от Зигруд.

Би могъл да се покатери на покрива на автомобила, но преценява, че няма да му стигне времето, затова издърпва ножа си и скача.

Приземяването е болезнено, но не толкова, колкото онова, което се случва на изпадналия в безсъзнание мъж, висящ през прозореца на колата — чува се влажен звук, после нещо се търкулва по каменната настилка на улицата. Зигруд чува ужасените писъци на шофьора, после тялото на обезглавения се изхлузва през прозореца и пада в канавката.

Колата прави широк завой и свързва с рев в една пресечка. Зигруд, вече сериозно ядосан, скача и хуква след нея.

Завива в пресечката. Колата е спряла няколко метра по-нататък. Той стига до нея, отваря със замах вратата на шофьора и вижда...

Нищо. Колата е празна.

Оглежда се. Пресечката свършва при голия калкан на сграда, от двете ѝ страни няма нищо — няма прозорци, нито противопожарни стълби, нито врати, големи или малки.

Зигруд изсумтява, прибира ножа в канията и тръгва бавно по пресечката, като опипва стените. Зидарията никъде не поддава под пръстите му. Шофьорът сякаш просто е изчезнал.

Зигруд въздъхва и се почесва по бузата.

— Пак ли?

ВПЕЧАТАН СПОМЕН

*Аз съм камъкът под дървото.
Аз съм планината под слънцето.
Аз съм реката под земята.
Живея в пещерите под хълмовете.
Живея в пещерите на сърцето ти.
Знам какво се крие там.
Знам какво живее в умовете ви.
Знам кое е право. Кое е справедливо.
Аз съм Колкан и вие ще ме чуете.*

Из „Колкаштава“,
том втори

Офицерската столова в полицейското управление на Баликов предлага уникален изглед към разрастващата се паника. Част от прозорците ѝ гледат към приемната, където се вихри същински бунт с участието на политици, репортери, гневни граждани и роднини на заложниците, други прозорци гледат към стаите за разпит, където градските полицаи все още не могат да решат кой точно е заподозрян, кой трябва да бъде закаран в болница и какво по-точно да правят със Зигруд.

— За мен това е нещо ново — казва Шара.

— Сериозно? — пита Малагеш. — Не са ли те арестували преди?

— Не. Мен никога не ме арестуват. Това е едно от предимствата да ръководиш нещата отстрани.

— Сигурно е хубаво. Изглеждаш ми много спокойна като за човек, когото току-що са се опитали да убият. Как се чувстваш?

Шара свива рамене. Истината е, че се чувства нелепо, седи тук и пие чай с Малагеш, докато наоколо се вихри хаос. Моментално са ги отделили от останалите спасени заложници — заради политическия

им статут и най-вече заради Малагеш, която очевидно е добре позната на всички полицаи тук. Малагеш притиска торбичка с лед към окото си и току ругае цветисто сама себе си, ту че е била твърде бавна, ту че е твърде стара. Вече е пратила заповеди на местната гарнизонна част и всеки момент взвод сейпурски ветерани трябва да пристигне и да поеме охраната им. Това не е по вкуса на Шара, защото твърде често собствената ти охрана се явява сериозна пречка пред това да проникнеш зад охраната на противника. А и Зигруд обикновено ѝ е достатъчен да я пази. Само че понастоящем Зигруд охлажда гнева си в арестантска килия. Заловеният нападател е в добро здраве, затворен в миниатюрна килия, резервирана за най-агресивните престъпници.

Един офицер долива чай в каната, но Шара бързо изпива и него.

— Това ти е четвъртата кана — отбелязва Малагеш.

— И?

— Винаги ли пиеш по толкова чай?

— Само когато съм на работа.

— Защо ли имам чувството, че си от онези, дето винаги са на работа.

Шара свива рамене, без да прекъсва глътката си.

— Ако продължаваш със същото темпо, посланик, добре ще е да си запишеш час при нефролог.

— Как ти е окото?

— Унизително. Но съм била и по-зле.

— Едва ли е чак толкова унизително. Все пак излезе победител в малката ви схватка.

— Имаше време — въздъхва Малагеш, — когато се справях с такива дребни кретенчета, без да се задъхам дори. Вече не е така. Бих дала всичко да си върна силата на младостта. — Примижава и докосва внимателно отеклото си око. — Макар че и в най-силните си години едва ли бих могла да се меря с твоя човек. Онова, дето той го направи в къщата... Къде го намери този тип?

— На едно много лошо място — отговаря Шара.

После бавно се вглъбява в себе си. Врявата се отдалечава и утихва, а тя се заема да направи списък.

Опитът на Шара показва, че списъците съставляват половината от работата на разузнавача, а другата половина е търпението. В крайна сметка шпионажът до голяма степен се върти около събирането на

информация и нейния анализ — кой към коя група принадлежи и защо, къде е в момента, сигурни ли сме в данните, има ли и други в района; и след като сме анализирали групите, следва да преценим какво е нивото им на заплахата, и така нататък, и така нататък.

Затова случи ли се нещо да я озадачи, Шара се заема да сортира мислите си, да ги овършее като плява от жито, да ги прекара отново и отново през мозъка си, докато изстиска ценното. Често се получава почти безкраен списък от бележки, квалификации, категории и изключения, събрани по време разпита, на който Шара се подлага сама:

ФАКТ: НАПАДНАХА МЕ НЯМА И СЕДМИЦА СЛЕД ЕФРЕМ ПАНГУИ.

I. Не съм сигурна, че аз съм била целта на нападението.

A. Тогава кой?

1. Во иска да прави муниципии за Сейпур. Това само по себе си е достатъчна причина да го убият.

a) Тогава защо просто не го убиха? Можеха да го застрелят още щом влязоха в стаята.

b) Сделката не е официална, следователно не е обществено достояние.

1) Не значи нищо — може да е изтекла информация.

II. Ефрем е бил пребит до смърт в кабинета си. Тези мъже действаха много по-професионално.

A. Не е така. Убиецът на Ефрем още не е задържан, а това е най-сигурният белег на професионалиста.

1. Професионализмът и некомпетентността на местните власти са различни неща.

B. Ефрем може да е бил нападен във връзка със Склада. Нито аз, нито Во имаме нещо общо с това.

1. Аз знам, че Складът съществува.

a) Това едва ли е достатъчно, за да ме убият.

2. От гледна точка на континенталите, и тримата сме еретици.

а) Не е достатъчно. За континенталите почти всичко е еретично.

ФАКТ: ЕФРЕМ ПАНГУИ Е ПРАВЕЛ ПРОУЧВАНЕ НА НЕСПОМЕНАВАНИЯ СКЛАД.

I. Виня знае ли? Възможно ли е да не знае?

A. Ефрем е работил за Континента? Предател?

1. Не ставай идиот.

Б. Защо не са ми казали? Какво е скрито там, за което аз не трябва да зная?

1. Вероятно много неща, разбира се.

2. Възможно ли е континенталите да са го убили, за да си осигурят достъп до Склада?

а) Малагеш твърди, че освен Ефрем никой не е влизал в Склада.

В. Ако Виня знае за операцията на Ефрем, защо ми позволи да остана в Баликов?

1. Може би смята, че не съм достатъчно умна да разплета нещата.

2. Защищава ли ме? От какво?

а) Не ставай смешна. Току-що се опитаха да те убият, естествено, че не те защитава.

3. Иска да ме убият?

а) Тя ти е леля.

1) На първо място е министър и чак на второ — леля.

1.1) Добре де, защо *МИНИСТЪР* Виня Комейд би искала да ме убият?

2) Ако Виня ме искаше мъртва, щях да съм мъртва, край на историята.

4. Виня искала ли е Ефрем да умре?

а) Изглежда твърде вероятно Ефрем да е бил агент на министерството. Защо да убиваш собствения си агент?

ФАКТ: НЕ СЪМ СПАЛА ОТ ДВАЙСЕТ И ТРИ ЧАСА.

I. Имам нужда от още чай, проклет да е.

Шара въздъхва.

— Още ли няма знак от твоя капитан Несрев?

— Да — казва Малагеш. — Още не е пристигнал. Но все пак е четири сутринта, а той живее далече.

— Знаеш къде живее? Защо знаеш такива неща?

— Не се прави на света вода ненапита, посланик — казва Малагеш. — Не ти отива.

Шара се усмихва вътрешно. „Силата на младостта ѝ липсвала, моля ви се...“

— Както и да е — продължава Малагеш. — Двамата с Несрев може и да сме имали... *нещо*, но това още не значи, че той ще се примири току-така с идеята един чужд посланик да си присвои разследване от такъв мащаб.

— Не си го присвоявам — казва Шара. — Те ще си водят тяхното разследване, аз ще си водя моето. Просто държа първа да разговарям с арестанта.

„Колко по-просто би било в Кивос — мисли си тя. — Можехме просто да го приберем от улицата и да твърдим, че изобщо не е бил там...“ Замисля се за кратко върху факта, че цивилизованите страни все по-често я поставят в затруднение, и за миг я изпълва завист към Воханес задето е опазил идеализма си, без значение колко неефективен е той.

Внезапно ѝ хрумва нещо и тя грабва един вестник от съседната маса. Разлиства страниците, докато не попада на статия със заглавие: „Градски старейшина Уиклов срещу имигрантската служба“. Отдолу има снимка на мъж с кръгло лице, сурово изражение и пищна брада. Изглежда е от онези хора, които постоянно водят дебат със себе си дали да крещат, или само да говорят на много висок глас.

— Защо четеш за Уиклов? — пита Малагеш.

— Познаваш ли го?

— Всички го познават. Голям лайнар е.

— Намекнаха ми — казва Шара, — че е възможно да има някаква връзка с убийството на Пангуи.

— Вотров ли ти го намекна?

Шара кимва.

— На твое място бих внимавала, посланик — казва Малагеш. — Възможно е Вотров просто да ти пробутва личната си класация на

лайнарите.

Шара все така се взира в снимката, но истината е, че Малагеш току-що е изрекла на глас едно от най-сериозните ѝ опасения. „Летя на сляпо — мисли си тя. — Обикновено разполагам с шест месеца или поне с шест седмици да подготвя една операция, а не с шест часа...“

Сипва си още чай, но премълчава, че се налива с кофеин по този начин само когато работата ѝ върви много, много зле.

Капитан Несрев — който е доста привлекателен и поне с десет години по-млад от Малагеш — най-сетне пристига, към пет и половина сутринта. Отначало не е склонен да се примири с каквото и да било, поведение, характерно за хората, събудени по никое време, но Шара има опит в битката със значки и документи и след като няколко пъти вмъква в разговора фразата „международен инцидент“, Несрев неохотно се съгласява на „един час, броено от този момент“.

— Това ще ми бъде достатъчно — казва Шара, макар че няма никакво намерение да се съобразява с отпуснатия ѝ срок. — Какво стана с Вотров?

— След като дал свидетелски показания, малката му приятелка го откарала вкъщи — казва Несрев. — Този човек можеш да го водиш за оная му работа, стига да ти е добър хватът.

Капитанът, изглежда, очаква да се засмеят на шегата му, но Шара не си прави труда дори да се престори на развеселена.

Арестантът, оказва се, е младеж с жълто около устата — по преценка на Шара едва ли е на повече от осемнайсет. Седи зад голяма дървена маса в килията, гледа я злобно и потрива китката си.

— О, това си ти — казва младежът. — Какво искаш?

— Най-вече да ти бъде оказана медицинска помощ — отговаря тя и задържа вратата на лекаря, който изглежда на ръба на силите си.

Лекарят се заема да прегледа момчето и с течение на прегледа веждите му се катерят все по-високо.

— Това дете през затворен прозорец ли е паднало?

— Не, удряли са го многократно с полилей.

Лекарят сумти и клати глава, сякаш казва: „Хората измислят такива глупави начини да се нараняват.“

— Повечето наранявания изглеждат повърхностни. Но китката му е изкълчена лошо.

След като приключва с прегледа, лекарят се покланя и излиза. Шара сяда срещу момчето и оставя чантата си на пода. В килията е доста студено, стените са от дебела каменна зидария, а проектантите на сградата явно не са сметнали за необходимо да включват помещението към отоплителната инсталация.

— Как се чувстваш? — казва Шара.

Момчето мълчи и се муси.

— Или пък да карам направо — казва Шара — и да те попитам защо ме нападна.

Той я стрелва с поглед за миг, после извъръща очи.

— Това ли беше задачата ви? Защото ако е така, колегите ти имаха предостатъчно възможности да го направят.

Той примигва.

— Как се казваш?

— Ние нямаме имена — казва момчето.

— Нямате?

— Да.

— И защо?

— Защото ние сме смълчаните — казва момчето.

— Какво означава това?

— Ние нямаме минало. Нямаме история. Нямаме родина. — Думите му звучат като многократно репетирани реплики. — Тези неща са ти отказани. Ние нямаме нужда от тях. И без тях знаем кои сме.

— И кои сте?

— Ние сме оживялото минало. Онова, което не може да се забрави или пренебрегне. Впечатан спомен.

— Реставраторите тоест — казва Шара.

Момчето мълчи.

— Права ли съм?

Той поглежда настрана.

— Оръжията ви, дрехите, колата — казва Шара. — Все скъпи неща, много скъпи. Когато се харчат толкова пари, хората забелязват. Вече проверяваме. Кого ще открием? Уиклов? Ернст Уиклов? — Никаква реакция. — Той е богат поддръжник на Реставраторите, нали? Ако съм разбрала правилно, политическите му изявления не са лишени

от намеци за въоръжена борба. Него ли ще намерим в дъното на всичко това, дете?

Момчето е забило поглед в плота на масата.

— Не ми приличаш на обръгнал и агресивен престъпник — казва Шара. — Тогава защо се държиш като такъв? Нямах ли дом, където да се прибереш? Всичко това е само политика, неприятна политика. Мога да сложа край на това. Мога да те измъкна.

— Няма да говоря — казва момчето. — Не мога да говоря. Аз съм смълчан, от теб и твоите хора.

— Боя се, че грешиш за това.

— Не греша, жено — казва момчето. Поглежда я за миг в очите, после, докато навежда глава, погледът му се спира върху шията и деколтето ѝ.

„Аха. Значи е от старомодните.“

— Надявам се, че не нарушавам никакви правила — казва Шара. — Ще бъдеш ли наказан, задето си останал сам в стая с неомъжена жена?

— Ти не си жена — казва момчето. — За да си жена, първо трябва да си човек. Лукчетата не влизат в тази категория.

Шара се усмихва любезно.

— Ако е така, защо си толкова нервен?

Момчето не отговаря.

Шара не се смята за особено привлекателна, но винаги е готова да използва всичко налично.

— Тук е доста топло, не мислиш ли? — казва тя. — Когато ми е горещо, ръцете ми се потят. — Сваля бавно ръкавиците си, издърпва ги пръст по пръст, сгъва ги деликатно и ги оставя на масата. — Твоите ръце потят ли се? — Посяга към изкълчената му ръка.

Той се дръпва като от отровна змия.

— Не ме пипай, жено! И не се опитвай да ми въздействаш със своята... със своята тайна женственост!

Много ѝ коства да не избухне в смях. Никога не е чувала този термин да се изрича извън часовете по история и *никога* не го е чувала изречен толкова искрено.

— За човек, който отказва да говори, всъщност си доста приказлив. Но все пак трябва да призная, че говориш доста по-малко от своя приятел. — Изважда папка от чантата си и я разгръща.

— Кой? — пита с подозрение момчето.

— Другият, когото заловихме — казва Шара. — И той не пожела да си каже името. Макар да бе на прага на смъртта. Но се разприказва за други неща. — Това не е вярно, разбира се. Зигруд беше избил всички други нападатели, без онзи, който изчезнал, но Шара се усмихва широко на момчето и пита: — Как работи онзи трик с изчезването?

Момчето трепва.

— Знам, че така се придвижвате из града — казва Шара. — Коли. Хора. Отиват в някаква уличка или пряка, тръгват по нея и после... пуф. Изчезват. Това е доста... вълшебно.

По слепоочията на момчето лъщи пот.

— Той каза много, но повечето беше несвързано — продължава Шара. — Беше изгубил много кръв. Не мога да бъда сигурна кое е вярно и кое не е, но... склонна съм да мисля, че повечето от нещата, които каза твоят приятел, са истина. Една изключително интересна истина, между другото.

— Това... това не може да я вярно — казва момчето. — Никой от нас не би проговорил. Дори ако умира. И в Слондхайм да ни хвърлите, пак ще мълчим.

— Това мога да го уредя всъщност — казва Шара. — Била съм в този затвор. По-лошо е, отколкото си го представяш, уверявам те.

— *Никога* не бихме проговорили.

— Да, ако сте с ума си, ако имате контрол над съзнанието си... В противен случай е напълно нормално да се разприказва човек, напълно разбираемо. Какво друго ще ни каже твоят приятел? Ако ти ни кажеш сега и ни го кажеш честно, ще бъдем снизходителни към теб. Ще се погрижим да се прибереш в дома си. Ще си затворим очите за всичко това. Но ако не ни съдействаш...

— Не — казва момчето. — *Не*. Никога не бихме могли... Ние *ще* бъдем възнаградени.

— С какво?

Момчето си поема треперливо въздух и започва да напява.

— Какво е това? — пита Шара и се навежда да чуе по-добре.

Момчето напява:

— В планината, до камъка, ще бъдем възнаградени, светая светих. В планината, до камъка, ще бъдем възнаградени, светая светих.

— Възнаградени със затвор, смърт... — казва Шара. — Вече мнозина от вас загинаха. Видях го с очите си. Знам, че и ти си го видял. Те възнаградени ли бяха? Получиха ли желаното?

— В планината, до камъка, ще бъдем възнаградени, светая светих — напява с по-силен глас момчето. — В планината, до камъка, ще бъдем възнаградени, светая светих.

— Семействата им възнаградени ли са? Приятелите им? Или дори семейства и приятели нямате?

Но момчето продължава да напява, повтаря отново и отново все същия стих. Шара въздъхва, замисля се, после излиза от килията.

— Трябваш ми, войнико — казва Шара.

Зигруд отваря око. Седи изгърбен в ъгъла на килията си. Ръката му е превързана, поизчистили са го донякъде от кръвта. Не спи обаче — лулата му дими.

— Скоро ще те пуснат — казва тя. — Успях да го уредя въпреки... труповете. Заложниците свидетелстваха, че си се държал като герой.

Зигруд свива рамене — безразлично, с презрение.

— Добре. Така. Помолих те да се огледаш за подизпълнители, които да наемем. Успя ли да намериш някого?

Той кимва.

— Добре. Ще ни трябва малко помощ в груба сила. Като те пуснат, искам да прибереш онази чистачка от университета. Онази, дете е чистела кабинета на Пангуи и която ни следеше. Трябваше да го направим още тогава, но бяхме... заети с друго. Доведи я в посолството. Искам лично да я разпитам. Хората, които ще наемеш, да наблюдават апартамента ѝ, да следят за някакво движение. Искам това да бъде свършено до... — тя си поглежда часовника, — до шест тази вечер. И бъди дискретен. Приеми, че и двамата ви наблюдават, и теб, и чистачката. Разбрано?

Зигруд въздъхва. После прави гримаса, сякаш е претеглил вариантите си и е стигнал до извода, че няма нищо по-добро за правене довечера.

— До шест — казва той.

— Да.

— Оцелелият — пита Зигруд. — Говори ли?

— Не. И според мен няма да проговори.

— Тогава какво?

Шара побутва очилата си.

— Извоювах си още малко време, но не толкова, че да го пречупим с обичайните методи.

— Тогава какво?

— Ами. — Шара се взира замислено в стената на килията. — Май ще се наложи да го приспя.

Зигруд изведнъж живва. Поглежда я невярващо. После се усмихва.

— Така значи. Е, поне ще ти е забавно.

Шара стои пред вратата на килията и наблюдава момчето през прозорчето на вратата. Поглежда си часовника — четирийсет минути. Момчето тръска глава, сякаш са го побили тръпки, после посяга към чашата с вода и отпива. „Седем глътки дотук — мисли си Шара. — Ако само имах време да го сложа на безводен режим...“

Момчето бавно се отпуска напред, като балон, който изпуска въздух. Шара си поглежда отново часовника. Темпото е нормално предвид обстоятелствата, но тя не би имала нищо против, ако се случва по-бързо.

— Гледката едва ли е много интересна — казва Малагеш и застава до нея.

— Не е — съгласява се Шара.

— Хм. Чух, че нашият оцелял не иска да говори.

— Така е. Той е фанатик — неприятно, но можеше да се очаква. Явно не се бои от смъртта. А от онова, което идва след нея.

Момчето в килията вдига глава и се втренчва в стената. Лицето му е разкривено от страхопочитание, ужас, омая. Цялото му тяло започва да трепери.

— Какво му е? — пита Малагеш. — Луд ли е?

— Не, не. Е, може и да е луд, предвид какво е направил. Но *това* е друго.

— Какво?

— Това е... един неконвенционален метод, който научих в Кивос. Полезен е, когато си притиснат от времето, а нашето наистина е малко... Ще ми се да имах поне четири-пет часа. Но иначе е евтино. И лесно. Трябват ти само тъмна стая, малко звукови ефекти... и философски камък.

— И какво?

— Не се преструвай на света вода ненапита, губернаторе — казва Шара. — Не ти отива.

— Упоила си го?

— Да. Използвах силен халюциноген, който е доста популярен по тези места, между другото, макар че не се използва за забавление. И нищо чудно, защото е част от историята на Континента.

Маллагеш все още я зяпа с отворена уста.

— Има десетки истории за хора, които са го използвали за по-близко общение с Божествата — продължава разсеяно Шара. — Твърди се, че сваля бариерите, че ти помага да се слееш с безкрайността и прочие. Дори че подсилва ефекта на някои чудеса — дякони на Божествата го вземали, преди да сътворят невероятни възшебства. Силна субстанция, но все пак опият.

— И ти просто държиш у себе си това нещо?

— Накарах Питри да ми го донесе от посолството. Обикновено правя така, че подлежащият на разпит да се почувства болен, с висока температура, създавам му илюзията, че е в дома си, заобиколен от собственото си семейство, или поне от хора, които твърдят, че са му роднини. В повечето случаи упоеният е толкова щастлив и развълнуван, че си казва всичко. Не съм сигурна, че и сега ще стане така обаче. Момчето очевидно не е в дома си и килията може да предизвика делириум от много по-силно...

Момчето ахва, поглежда ръката си, после нагоре към тавана. После стиска главата си с ръце и започва да плаче.

— ... по-кошмарно естество.

— Това не е ли изтезание?

— Не — тихо казва Шара. — Виждала съм изтезания. Това не е такава, повярвай ми. А и с този метод има голям шанс да чуеш истината. При изтезанията обикновено получаваш онова, което искаш да чуеш. А и хората са много по-склонни да ти простят този метод. Най-вече защото никога не са докрай сигурни какво се е случило.

— Толкова съм щастлива, че избрах да си остана войник — казва Малагеш, — вместо да се прехвърля към твоя занаят. Тези ваши методи ми оставят неприятен вкус в устата.

— Вкусът би бил доста по-неприятен, ако не получавахме нужната информация, която често спасява живота на много хора.

— И това означава да си зарежем морала на прага?

— Нациите нямат морал — казва Шара, цитирайки по памет леля си. — Само интереси.

— Може и така да е. Но въпреки това съм изненадана, че би направила нещо такова.

— Защо?

— Ами... аз не бях в Галадеш, когато избухна онзи скандал с Националната партия. Но не е нужно да си бил там, за да знаеш какво е станало. *Всички* говореха за това. Човекът, който трябваше да стане министър-председател, претърпя пълен провал... Да не споменавам за ковчежника на партията, който направи опит да се самоубие. Не се сещам за по-ужасно нещо от неуспешно самоубийство, което е трябвало да ти спаси честта. Но най-горещата клюка беше за момичето, което било в основата на всичко това и което разклати лодката на цялата държава.

Шара примигва бавно. Малко по-нататък по коридора трима полицаи, разговаряли кротко допреди миг, внезапно повишават тон.

— Твърдеше се, че вината всъщност не била нейна — казва Малагеш. — Просто момичето било много наивно и много младо. Най-много на двайсет, така казваха. Още не знаело, че има видове корупция, които не вадиш на бял свят, че има камъни, които не обръщаш.

Ядосана секретарка излиза от кабинета си и изшътква на тримата полицаи, които се разотиват с гневни погледи.

— Позволила на сърцето си да я води — продължава Малагеш, — вместо да послуша здравия разум. И станали грешки.

Шара се вира в килията и треперещото момче, разкъсвано сякаш между смях и плач.

— Винаги съм смятала — казва Малагеш, — че онова добро момиче просто е попаднало на лоша професия. Това е всичко.

Момчето се обляга назад и опира глава на стената, вперило оцъклен поглед пред себе си. Шара затваря капака на малкото

прозорче.

„Достатъчно.“

— Извинявай — казва тя, отваря вратата, влиза и я затваря след себе си.

За пръв път е толкова щастлива да влезе в затворническа килия.

Момчето се опитва да фокусира погледа си върху нея и пита:

— Кой е?

Шара отвърща тихо:

— Шшш. Не се тревожи. Аз съм. Всичко е наред.

— Кой? Кой е? — Облизва устни. Целият е в пот.

— Трябва да си почиваш, моля те. В болницата си.

— Така ли?

— Да. Падна лошо. Не помниш ли?

Той присвива очи, мисли над казаното.

— Май да. Мисля, че... мисля, че паднах на онзи прием...

— Да. Наложил се да те настаним на тъмно и хладно място, за да се успокоиш. Беше превъзбуден, но вече всичко е наред.

— Сигурна ли си? Сигурна ли си, че всичко е наред?

— Да, сигурни сме. В болница си. Ще поостанеш още малко при нас, за всеки случай.

— Не! Не, трябва да си ходя! Трябва да... да... — Опитва се да стане.

— Какво трябва да направиш?

— Трябва да се върна при другите.

— При кого? При приятелите си?

Той преглъща и кимва. Диша тежко. Сигурно вижда ослепителни взривове от цветовете, мисли си Шара, гърчещи се сенки, студени огньовете...

— Къде искаш да отидеш? — пита тя.

Въпросът сякаш го затруднява.

— Н-не... трябва да... да вървя.

— Боя се, че не може — казва тя успокоително. — Трябва да се погрижим за теб. Но можем да съобщим на приятелите ти. Те къде са?

— Къде? — казва момчето, видимо объркано.

— Да. Къде са приятелите ти?

— Те са... те са на друго място. Място от друго място. Така мисля.

— Добре. И къде е това място?

Той търка силно очи. Когато отново поглежда към нея, Шара вижда, че е спукал няколко капиляра в очите си.

— Къде? — пита тя отново.

— То не е... не е *такова*. То е... старо място. Където нещата трябва да бъдат.

— Трябва да бъдат?

— *Каквито* трябва да бъдат.

— Но как стигаш до това място, за да се видиш с приятелите си?

— Трудно е. — Взира се в лампата на тавана, после бързо извърща поглед, сякаш светлината му причинява болка. После казва: — Светът е... изнесен. Износен. Изтънял.

— Да?

— Непълен. Градът — също. Има места, където е имало нещо, но сега няма нищо там. Отнето ни е. Съединителна... — бръчки разсичат челото му — *тъкан*. Но все още можеш да стигнеш до тях. До местата. Ако принадлежиш. Златото е... зацапано, но още блести. Перлата се е пукнала. Но все още е градът. Все още е каквото чувствам... — слага ръка на сърцето си — ... тук.

— Така ли изчезват разни хора?

Той започва да се смее.

— Изчезват? Каква... каква смешна идея. — Идеята явно наистина му се вижда смешна, до такава степен, че той едва не се катурва от стола.

Шара решава да изпробва друга тактика:

— Защо дойде на приема снощи?

— Снощи ли?

— Да.

— О. — Хваща се за главата. — Сигурна ли си, че е било снощи?

Струва ми се толкова отдавна...

— Не беше отдавна. А само преди няколко часа.

— Но аз усетих как години се изсипват през пръстите ми — шепне той. — Като вятър. — Замисля се. — Отидохме за... метал.

— За *метал*?

— Да. Опитвахме се да купим, но беше твърде бавен. Онзи никак не го харесвахме... Мразим го. Но трябваше да го имаме.

— Вотров?

— Да. Него.

Шара кимва.

— А жената имаше ли нещо общо?

— Кой?

— Же... — Замисля се и променя въпроса: — Лукчето?

— О. О, *тя* ли? — Започва отново да се смее. — Изобщо не знаехме, че и *тя* ще е там.

— Ясно — тихо казва Шара. — За какво ви е металът?

— Не можем да летим във въздуха с дървени лодки — казва момчето. — Така казаха. Щели да се разпаднат. Дървото е твърде слабо. — Очите му проследяват движението на нещо невидимо във въздуха. — О, майко мила... Красиво е.

Шара започва да се чуди дали не е предозирала опиата.

— Вие ли убихте доктор Пангуи?

— Кой?

— Професорът. Лукчето.

— Лукчетата нямат професори. Не са достатъчно умни.

— Дребният чуждестранен професор, който... богохулстваше.

— Всички чужденци са богохулници. Богохулство е, че са живи. Само ние сме важни. Ние сме децата на боговете. Всички други са хора от пръст и пепел. Това, че живеят, без да ни служат, е богохулство, най-голямото богохулство. — Смръщва чело и се навежда напред, все едно го боли коремът. — О! О, ужас!

— Имаше един човек тук, правел е проучване в университета — казва Шара бавно и отчетливо. — Не сте го искали тук. Целият град не го е искал. Вдигнал се е голям шум.

Момчето търка отново очи.

— Главата ми. Има нещо... има нещо в главата ми...

— Той умря преди няколко дни. Сещаш ли се?

Момчето скимти.

— Има нещо *вътре*... — Удря се с кокалчета отстрани по главата, толкова силно, че се чува звук. — Моля те... Помогни ми да го *извадя* оттам, моля те...

— Някой го е нападнал в университета. Пребил го е до смърт.

— Моля те. *Моля те!*

— Каж ми какво знаеш за професора.

— Той е в главата ми! — писва момчето. — Той е в главата ми! Затворен е от толкова време! Нека видя светлина, о, нека видя светлина!

— По дяволите — казва Шара. Отива при вратата и слага ръка върху миниатюрното прозорче. — Искаш светлина?

— Да! — пици момчето. — Всички богове да са ми на помощ, да!

— Добре. — Шара отваря капака. Сноп светлина се излива в килията. — Ето — казва тя и се обръща. — Сега ще ми кажеш ли?...

Момчето го няма.

Не само момчето — половината помещение го няма. Все едно килията е разделена по вертикалата от черна вода и само в центъра на тази нова „стена“ има дупчица жълтеникаво сияние, жълто като небе пред буря.

— О — казва Шара.

Дупката жълта светлина се разширява. Шара изпитва усещането, че някой бърка в главата ѝ с големи тежки ръце и отваря малка вратичка...

Остава ѝ време само за една мисъл: „А си мислех, че аз съм упоила него.“ Сетне започва да вижда много, много неща.

Има дърво, старо и разкривено.

Издига се на върха на самотен хълм. Клоните му са като тъмен купол на фона на жълто небе.

Под дървото има камък. Камъкът е тъмен и лъскав, толкова лъскав, че изглежда постоянно мокър.

В центъра на камъка има лице. Не се вижда ясно, Шара трудно различава чертите му...

А после се появява глас, еквив като гръмотевица:

КОЯ СИ ТИ?

Всичко изчезва — хълмът, дървото, камъкът — и нещата се изместват.

Слънцето, ярко, ужасно, жарещо. Не е гигантската топка от светлина, която е свикнала да вижда. Не, небето прилича на лист тънка жълта хартия, а някой стои зад него и държи пламтяща факла.

„Тази земя е огряна от древен огън. Ала кой го е запалил?“

Под слънцето има самотна странна планина. Издига се от земята право нагоре. Билото ѝ е гладко и заоблено — прилича на камъка, който е видяла току-що, — стените ѝ са отвесни и леко нагънати. Има нещо смущаващо органично в тази планина или пък е така заради начина, по който силната слънчева светлина огрява гладките ѝ форми.

После отново се чува гласът:

КАК ВЛЕЗЕ ТУК?

И сцената отново изчезва.

Възвишение се издува пред нея, огряно от огън. Нощ е. Сенки подскочат около нея — лица, ръце, всичките хищни, разкривени. Над нея е луната, гигантска и подута като яйце на паяк. Сякаш е кацнала на върха на възвишението. Шара се вира в нея и различава силует с тривърха шапка, който танцува пред лицето на луната и подхвърля нещо към небето — стомна? — сякаш кани луната да се включи в танца.

Скорци се носят по нощното небе като тъмен порой.

НЕ ТЕ ВИЖДАМ. ПРИБЛИЖИ СЕ.

Мракът изчезва. Шара има чувството, че са я изтеглили оттам.

Път в равнина. Небето отново е жълто, осветено от слънце със светлика на загасваща факла. Извън това няма нищо, само пътят и равнината.

Нещо я дърпа по пътя, сякаш се носи на сантиметри от земята.

Хълмове се надигат в далечината, жълти и голи, приличат на буци. Тя свръща рязко натам, сякаш я теглят на каишка, полита покрай

гладките им склонове и скоро съзира пукнатина между два хълма, малък отвор, рана от наръгване, пещера.

В пещерата има нещо, което я тегли навътре.

Шара влиза. Светлината угасва.

„Тези хълмове са кухи.

Не, не са хълмове, статуи са.

Ала кого наподобяват?“

Има някой в дъното на пещерата. Шара не го вижда. Струва ѝ се, че различава висока фигура, облечена в сиво, в плътна роба сякаш.

Лице не вижда, но усеща, че я гледат очи.

ЕТО ТЕ.

Ръце не вижда, но усеща, че нещо я държи.

КАК ВЛЕЗЕ? НЕ, ТОВА НЯМА ЗНАЧЕНИЕ.

ПУСНИ МЕ.

Движение не вижда, но има чувството, че стените я притискат.

ПУСНИ МЕ. ТРЯБВА ДА МЕ ПУСНЕШ.

Шум от сив плат. Звучи по-отблизо, но тя все още не го вижда.

ТЕ НЯМАХА ПРАВО.

НЯМАХА ПРАВО ДА МИ СТОРЯТ ТОВА.

Шара се бори. Пресяга се навън, опитва се да го отблъсне. „Не! Не!“

ТРЯБВА ДА МЕ ПУСНЕШ.

В мрака се появява ярък огън.

Минават няколко секунди, докато Шара си дава сметка, че стои в затворническата килия.

В средата на килията гори ослепителен огън и отразената от каменните стени светлина придава на килията нещо примитивно, нещо родеещо се с виденията ѝ отпреди миг. Но после чува виковете на Малагеш: „Излез оттам! Шара! Защо стоиш? Излизай, мамка му!“ — и си дава сметка къде е.

Има и друг глас. Някой пици, осъзнава тя.

После огънят в килията се изправя, поглежда към нея и се пресяга.

Шара вижда в пламъците лице, което се покрива с мехури, кожата се цепи.

Момчето гори, сякаш са го залели с керосин.

То отваря отново уста за писък. Пламъци нахлуват в устата му, в гърлото. Шара вижда как езикът му възвира.

Вратата зад нея се отваря с трясък. Малагеш я хваща и я издърпва в коридора.

Вратата на килията се затваря, ярка светлина прониква покрай ръбовете и през цепнатините. От другата страна се чуват писъци и тропане. Дотичват полицаи, но не знаят какво да правят.

— О — казва Малагеш. — О, морето ми е свидетел. Какво става, мамицата му?! Някой да донесе одеяла! Трябва да го изгасим! Хайде, размърдайте се!

Тропането по вратата отслабва. Въздухът се насища с миризма на вряща мазнина като в свещоливница. Докато полицаите сварят да се върнат с одеяла и лекар, над вратата вече се просмуква тъмен дим.

Събират кураж и отварят вратата. Вътрешната ѝ страна е черна, овъглена. Димът в килията е плътен като стена, като черна вода.

— Не — казва Малагеш. — Не. Закъсняхме. Късно е.

Тъмен сгърчен силует изплува от черното море. Шара прави крачка напред да погледне, но Малагеш я избутва.

Пълен хаос. Коридорите са пълни с хора, които крещат и се бутат в стремежа си да излязат. На Шара ѝ иде да попита: „За какво е цялата тази врява?“, но се чувства твърде потресена и глупава, за да изрече въпроса.

Вижда сейпурски войници, които си пробиват път през тълпата, за да стигнат до нея; усеща как Малагеш я избутва към тях; усеща как

я изтръгват от мелето.

Усеща тези неща, но съзнанието ѝ не ги регистрира. „Сигурно това е да си в шок“ — мисли си тя с известно любопитство.

Набутват я в кола заедно с Малагеш и двама войници. Питри поглежда през рамо към тях от шофьорското място, уплашен е.

— Към посолството. Тръгвай! — казва му Малагеш.

Когато потеглят, една бронирана кола с емблемата на градския губернатор тръгва след тях.

— *Нагоре* гледайте — казва Малагеш на войниците. — Покривите. Пресечките също.

— За какво да гледат? — тихо пита Шара.

— Ти луда ли си? За още убийци! Колко станаха — *два пъти* за шест часа? Морето да ми е на помощ, дори не знам как го е направил... Сигурно е имал някакво устройство у себе си, шише със запалителна течност или нещо друго... Умът не ми го побира как полицаите са го пропуснали, освен ако някой от тях не му го е дал по време на ареста. Не бих се учудила, между другото.

„Тя си мисли, че момчето ме е нападнало“ — съобразява Шара.

„Но не стана така. Знам точно какво стана. Макар че само съм чела за това...“

— Аз бях с гръб — казва Шара. — Ти какво видя?

— Не, не беше с гръб — казва Малагеш. — Гледаше го право в очите. Мислех, че му бърникаш нещо в мозъка, внушаваш му нещо. Дойде при вратата, отвори капака на прозорчето, така че и аз да виждам. После каза нещо за светлина, обърна се и двамата просто... просто се *гледахте*.

— Колко дълго?

— Не знам, мамка му. А после той... избухна в пламъци. Не го видях да активира нищо, да натиска копче, да пали клечка кибрит, нищо. Не помръдна дори. Искам да знам какво е използвал. Може да ми влезе в работа.

— А... а чу ли някакъв глас в килията?

— Какво да съм чула?

— Глас? Докато сме се гледали?

Малагеш откъсва поглед от улицата и се обръща да погледне Шара.

— В шок си. Трябва да си починеш, да поспиш. Остави на мен. На мен това ми е работата. От това разбирам. Става ли?

„Той ми говори от сърцето на света.

Не... той беше сърцето на света.“

— Няма нужда да вдигаш хората си по тревога — тихо казва Шара.

— Шара, просто се облегни назад и...

— Не — прекъсва я тя. — Чуй ме. Това не беше планирана и координирана атака. И със сигурност не беше опит за покушение.

— Тогава какво беше?

Шара се пита дали да ѝ каже. По принцип не би споделила с външен човек, но... „Някои тайни не можеш да носиш сам“ — мисли си.

Надига се и казва на Питри:

— Питри, би ли спрял за момент? И като спреш, би ли вдигнал преградата?

— Какво? — казва Малагеш. — Защо?

— Защото твоите войници ще седнат отпред при Питри — казва тя. — Този разговор ще трябва да си остане между нас.

Порутените сгради, покрай които минават с колата, са като див пейзаж, като сиви глетчери, пълзящи по склона на планина. Бледо лице се появява в един прозорец — младо момиче изхвърля съдържанието на пълно нощно гърне. Минувачите спират само за миг — не им е за пръв път.

— Знам много за историята на Континента, едва ли има друг човек на света, който да е чел повече от мен за това — казва Шара. — Единственият, който знаеше повече, беше Ефрем Пангуи. Него вече го няма, разбира се. Което означава, че оставам само аз.

— Накъде биеш? — пита Малагеш.

— Чела съм за случаи на спонтанно самозапалване тук, на Континента. Не се е случвало от десетилетия, но преди, много отдавна, се е случвало от време на време. Причината за тези спонтанни самозапалвания не е била тайна за никого тук — по онова време — те били резултат от Божествено обладаване.

— От какво? — пита Малагеш.

— Божествено обладаване. Божествено създание можело да влее интелигентността си в смъртен и така да комуникира с него директно, на практика да го използва като марионетка. Това била често срещана практика сред по-нисшите божествени създания — призраци и духове от различен вид.

— Които каджът избил до крак по време на Голямата чистка — казва Малагеш. — Нали?

— Вероятно. Но *основните* Божества не можели да обладаят смъртен в същата степен. Съзнанията им са твърде големи, твърде могъщи, твърде плътни. Смъртното тяло не може да ги понесе. Представи си го като духовно триене, което води до запалване.

Малагеш дълго мълчи.

— И... казваш, че според теб се е случило нещо такова?

— Сигурна съм.

— Защо?

— Защото... — тя си поема дъх, — защото онова, което облада момчето, говори и на мен. Ти си ни видяла просто да стоим неподвижно. Но за мен... нещо ме отнесе някъде. Останах там известно време. То ме притегли. Искаше да ме види. И искаше да го пусна от... онова място, каквото и да беше то.

— Говорило ти е?

— Да.

Малагеш преглъща.

— Напълно ли си... сигурна?

— Да.

— И няма шанс да е страничен ефект от опиата, който даде на момчето? Може да е проникнал през кожата ти или нещо такова?

— Сигурна съм, че опиатът е помогнал, но не както си го представяш ти. Вече споменах, че философският камък често е бил използван за общуване с Божествата. Има текстове, които го описват като един вид смазка. Изглежда, неволно съм отворила онова момче за... обладаването, откъдето и да е дошло то.

— Откъдето и да е дошло — повтаря Малагеш като ехо.

— Да.

— Но... защо ми се струва, че ти знаеш какво точно е обладало момчето?

— Да. Знам.

— Защото ако си права, то единственото нещо, което е... карало хората да избухнат в пламъци...

— Да. Основно Божество.

— И... щом твърдиш, че някой е поел контрол над момчето и в резултат то е избухнало в пламъци, това би трябвало да означава, че...

— Да — казва Шара. — Би трябвало да означава, че поне един от боговете е оцелял.

ОПАСНО ОТКРОВЕНА

Победата във Войната отвъд всяко съмнение е най-голямата промяна в историята на Сейпур. Често обаче каджът и Войната засенчват шепата години непосредствено след поражението на Континента, които са не по-малко ключови за Сейпур от смъртта на Божествата. Ала онзи период е почти напълно забравен.

Забравен е най-вероятно защото събитията, последвали Войната, са толкова неприятни, че предпочитаме да не ги помним.

След като каджът убил и последното Божество, станало ясно, че Божествата са предпазвали Континента, а до някаква степен и Сейпур, не само от външни инвазии, а и от немалък брой вируси и болести. През двайсетте години след смъртта на Юков, последното Божество, ужасни зарази и епидемии атакували ежегодно хората, превърнали се в предсказуема част от живота им, както са предсказуеми дъждът и снегът.

В периода на Чумните години загубите сред населението били гигантски. Континентът, който дотогава зависел изцяло от Божествата, се оказал особено уязвим — непосредствено след Примигването близо една трета от цялото му население загинала в резултат на различни болести. В писма до дома сейпурски войници, пребиваващи по онова време на Континента и следователно също толкова уязвими като местните жители, пишат за разлагащи се по

улиците трупове, за купища мъртви, високи два човешки боя, за постоянно извозване на трупове към множество клади в покрайнините на всеки по-голям град. Градовете били нападнати от безчет насекоми, плъхове, котки, вълци, истински взрив от вредители. Целият Континент вонял на разлагаща се плът.

Сейпур обаче, като колония, която допреди Войната се възползвала едва периферно от магическата защита на Божествата, имал по-голям опит в конвенционалната борба със заразите. Заразените били поставяни под карантина, същото се случвало и с войниците, които се прибирали у дома — решение, което предизвикало сериозни брожения в Сейпур по онова време. Като цяло, макар Чумните години да не били леки за никого, Сейпур дал под десет хиляди жертви на внезапния бум от епидемии.

По отношение на технологиите Сейпур също се оказал в печеливша позиция, отново заради специфичната си самостоятелност в тази област. В течение на осемстотин шейсет и седемте години Континентално владичество Сейпур бил принуден да захранва Континента с ресурси, при това основно със собствени средства и методи, без Божествено съдействие. (Защо изобщо Божествата са използвали Сейпур като източник на ресурси, вместо сами да си ги осигуряват с помощта на някое и друго чудо, е любима тема за дискусии сред сейпурските историци, тема, която често води до спорове и скандали.) След като в продължение на столетия Сейпур бил принуден да се развива технологично под външна заплаха, а после внезапно се оказал господар на собствените си богати ресурси, страната неизбежно влязла в период на невиджан технологичен напредък. Самата

Валайча Тинадеш, която се смята за най-великата от великите инженери на онзи период, преди да изчезне във Воортяштан, казва, че в продължение на две десетилетия „можеше да хвърлиш камък от който да е прозорец в Галадеш и той да удари най-малко четири гениални глави по пътя си надолу“. (Може би си струва да отбележим, че самият кадж е бил любител на науката и е провел немалко научни експерименти в дома си.)

За разлика от Сейпур, Континентът — разяждан от болести и глад — потънал в собствената си безпомощност. При липсата на единна управляваща сила градовете станали жертва на вътрешни конфликти. Разбойнически крале никнели като гъби след дъжд. Сейпурски войници разказват за зверствата, на които станали свидетели по време на изтеглянето си от Континента — канибализъм, изтезания, робство, масови изнасилвания. Същите хора, които доскоро били благословените светли умове на цялото човечество, буквално за една нощ се превърнали във варвари, в чудовища.

За новоизлъчения Сейпурски парламент решението сигурно е изглеждало лесно, макар и не особено приятно — Сейпур, доскоро подчинена нация, да се намеси и да въведе ред на Континента. Да стъпят отново там, този път под знамето на мирна мисия, и да съградят отново разрушеното.

Не съм сигурен обаче, че тогавашните наши управници са си давали ясна сметка за паметта на Континента, която, въпреки Примигването, въпреки Чумните години, въпреки разбойническите крале, до ден-днешен остава силна и пропита с горчицина.

Те помнят какви са били и знаят какво са изгубили.

Из „Внезапната
хегемония“,
доктор Ефрем
Пангуи

Ленива утринна светлина се стича по покривите. Шара присвива очи в опит да различи къде точно започват и къде свършват стените на Баликов, ала вижда само ранното небе... или пък диамантените петънца на звезди над изгряващото слънце са само плод на въображението ѝ. „Това всъщност не е слънцето — мисли си тя. — Не виждам истинското небе, а само картинка на слънцето и небето, прожектирана от стените. Или поне аз така си мисля...“ Гълъбите на Баликов явно не виждат разликата — излизат от убежищата си по покривите на сградите, чистят си перцата и се спускат на рояци към улиците на града.

Шара не се страхува. Повтаря си го непрестанно със спокойния и уверен глас на лекар.

„Никога не съм гледала на знанието като на товар — мисли си тя, — ала това знание ме смазва с тежестта си...“

Но вътре в нея едно тихо гласче ѝ нашепва, че няма причина да е толкова изненадана. Прекарала е достатъчно време сред архивите с ограничен достъп в министерството и знае, че историята, която се преподава в сейпурските училища, е само един вариант на истината, при това вариант с много, много пропуски. „Но само защото си очаквала кошмара, който събитията потвърдиха — казва си тя, — не значи, че страхът и опасенията ще ти бъдат спестени.“

Все по-често и с все повече тревога се пита какво ли има в Склада. И все повече се тревожи, че и друг освен Ефрем е ходил там. Това би трябвало да е невъзможно, но след като самата тя се е изправила лице в лице с Божество, което би трябвало да е мъртво, си дава сметка, че няма право да изключва невъзможното от уравнението.

Взема вестника от бюрото си и за стотен път прочита репортажа за снощните събития, като обръща по-специално внимание на два абзаца:

Воханес Вотров изрази скръбта си за загиналите членове на домашната прислуга, както и съжалението си за станалото, но каза, че не е изненадан. „Предвид политическия тон, на който сме свидетели напоследък, не съм изненадан, че някои наши съграждани са видели в насилието единствения възможен отговор. Ежедневно им се внушава, че нашата визия за развитието на града (визията за Новия Баликов, б.ред.) е визия на унищожението и смъртта, че ние сме лъжци и измамници. Не се съмнявам, че онези хора са действали, водени от заблудата, че защитават някакви морални принципи, и струва ми се за това съжалявам най-много.“

Градски старейшина Ернст Уиклов, политически противник на Вотров и Новия Баликов, побърза да отхвърли тези обвинения. „Самата мисъл, че някой се опитва да трупа политически капитал от тази трагедия, е мерзка — каза той в интервю броени часове след нападението. — Сега трябва да скърбим и да се замислим, а не да се тупаме в гърдите.“ Не открихме господин Воханес за отговор.

На вратата се чука и след миг Малагеш подава глава през прага.

— Мислех днес да не пускам никого, но реших да направя едно изключение... твоето момче е тук.

— Моето какво?

Малагеш отваря вратата докрай да ѝ покаже Воханес, който стои в коридора и видимо се чувства смутен въпреки елегантния си сив костюм и бялото кожено палто.

— А — казва Шара. — Влизай.

Воханес влиза с накуцване.

— Радвам се да видя, че си добре... Два опита за покушение само за един ден! Знаех си, че си важна особа, Шара, но... — Потрива хълбока си. — Но не чак толкова важна.

Шара извърта очи към тавана.

— Виждам, че чарът ти не е изгубил силата си въпреки последните събития. Седни, Во. Имам лоши новини за теб.

Докато той се настанява на стола, Шара с известна изненада установява, че намира всичко това за удобно съвпадение, без съвестта да я гризе непоносимо — факт е, че Воханес ѝ трябва уплашен, за да направи онова, което тя иска от него.

— Лоши новини? — пита Во. — Извън всичките щети и... петна, които домът ми понесе?

— Ще те компенсирате за щетите — казва Шара. — Те в крайна сметка бяха нанесени от служител на министерството.

— Онзи тип работи за министерството? За теб? Но той е дрейлинг, нали? Мислех, че след като малкото им кралство се срина, всички те са станали диваци и пирати.

— Може и така да е — казва Шара, — но той ти спаси живота.

Воханес мълчи и вади цигара. После казва:

— Е, не мисля, че... Чакай, какво? *Моя живот?*

— Да — казва Шара. — Защото онези мъже не бяха дошли за мен. А за теб, Во.

Той я гледа втренчено. Цигарата чака забравена на сантиметър пред зяпналата му уста.

— Това е лошата новина, за която ти споменах преди малко — меко добавя Шара.

— И той?... Ме е спасил?...

Шара разказва накратко какво е научила от разпита на оцелелия нападател.

— Може да се каже все пак, че имаш късмет, задето седиш точно пред мен — добавя утешително. — Защото, изглежда, аз съм единственият човек на Континента, който може да ти помогне.

— За какво да ми помогне?

— Да останеш жив. Забеляза ли как бяха облечени онези мъже?

Огорчение изопва лицето му.

— Колкаштански роби...

— Да. Каквито не са се появявали на Континента от десетилетия. Последователи на Божеството Колкан. Не става въпрос за политика, Во. Според мен става въпрос за *вяра*. Тези хора са готови да умрат за убежденията си. И искат нещо от теб. И щом са готови да умрат, няма да се поколебаят да опитат отново.

— Да опитат отново... какво?

— Нападателят, когото разпитвах, не беше във... в състояние да даде много подробности, но спомена, че им трябвал твоят „метал“. Имаш ли представа какво означава това?

Воханес се вира с празен поглед в стената цяла минута, сякаш му е трудно да проумее какво го питат.

— Моят *метал*?

— Да. Струва ми се, че нямаше предвид ценен метал от сорта на злато, сребро или нещо такова. Но както ти сам спомена, прицелил си се в играта с ресурси... и затова те питам.

— Ами... вече ти казах, че най-големият ми проект е свързан със селитрата... но тя не е метал.

— Запозната съм с природата на металите — казва тя. — Все пак учихме в едно и също училище...

— Да, да... Единственото друго, за което се сецям... — Воханес се чеше по веждата, после я приглажда, — са стоманолеярните. Но това е съвсем ново.

— Стомана?

— Да. Никой друг на Континента не може да произвежда стомана, най-вече защото производственият процес е невъзможно скъп.

— Но ти можеш?

— Да, макар и в ограничени количества. Нужна е специална пещ, чието изграждане и поддръжка са много скъпи. Това е нещо като изпитателен проект, но интересът ми към него спадна много бързо заради изключително голямата инвестиция, които изисква. И защото Баликов не строи нищо достатъчно голямо, за да изисква големи количества стомана.

— Но все пак произвеждаш стомана?

— Да. Нямам представа защо някакви крайни реставратори биха проявили интерес към нея.

— Той намекна, че им трябва за кораби, които да плават във въздуха.

— За какво?!

Шара свива рамене.

— Той така каза.

— Значи е луд. Луд за връзване. Кое то, признавам си, в известен смисъл ме радва...

— Да речем, че беше под въздействие. За съжаление няма как да го разпитаме отново. Защото е мъртъв.

— Как така?

Шара мълчи. Спомня си лицето на младежа, как пламъците нахлуват в зейналата му за писък уста...

— Не мога да ти кажа. Но беше неприятно. Всичко това е твърде неприятно за мен, Во. И не ми харесва, че ти също си замесен. Че се явяваш нещо като гръмоотвод. — Слага ръка върху вестника пред себе си. — И ми се ще да не влошаваш нещата допълнително.

Воханес я претегля с поглед.

— О... О, Шара. Надявам се, че не намекваш за онова, за което си мисля, че намекваш.

— Позволи ми да предположа, че вече си бил посетен от повечето си поддръжници и съюзници — казва Шара, — и че всички те са те уверили, по един или друг начин, че току-що си се сдобил с безценен политически капитал. Че нападението — и фактът, че си оцелял след него — слага в ръката ти силно оръжие. Ще предположа също, че всички вие гледате на широкото медийно отразяване като на печеливша краткосрочна стратегия.

— Бях нападнат — казва той. — Не ми е позволено да разоблича нападателите си, така ли?

— Не и когато аз се опитвам да ги хвана — казва Шара. — Не те искам във вестниците, Во, не искам да усложняваш ситуацията допълнително.

Кратък смях.

— Сериозно?

— Сериозно. Тази ми задача се оказва трудна. Но ти си в състояние да ме улесниш.

— *Твоята* задача е трудна? Идваш в моя град и той изведнъж се превръща в *твоя* арена? *Ти* си човекът, който казва как ще стават нещата в Баликов? Богове... Ако не бях толкова просветен, сигурно бих казал, че подобно поведение е характерно за един...

Шара вдига вежда.

Воханес се изкашля.

— Слушай, Шара. Цял живот градя кариерата си. Вложил съм цяло състояние в това. Ежедневно си блъскам главата в невидимите стени, стегнали отвсякъде Континента, само и само да докарам тук

помощ, благосъстояние, подкрепа, образование. И сега, точно когато изглежда, че имам известен напредък, точно когато изглежда, че съм на път да обединя реформаторския потенциал на Баликов... ти искаш да *спра*? Когато изборите за градския съветници са другия месец?

— Става въпрос за нещо по-голямо от избори.

— Не е въпросът в изборите. Въпросът е за града, за Континента!

— Същото важи и за моята задача.

— Хора зависят от мен!

— Хора зависят и от мен — казва Шара. — Просто не го знаят.

— Е, с този аргумент можеш да оправдаеш на практика всичко.

— Аз не съм ти враг — казва тя. — Аз съм твой съюзник. И съм откровена с теб, Во, опасно откровена. Трябва да ми се довериш. Искам да се оттеглиш от общественото внимание, само за кратко. Ако твоето политическо движение е толкова успешно, колкото твърдиш, една стъпка встрани няма да бъде катастрофална.

Този апел към суетата му се оказва добър ход и Воханес веднага омеква.

— За колко време?

— Съвсем за кратко, надявам се. Колкото по-скоро приключи с това, толкова по-скоро ще можеш да се върнеш към делото си и да се отървеш от охраната.

— Аз... Чакай, каква охрана?

Шара разбърква чая си.

— Телохранители. Сейпурски войници, които ще назнача да те пазят.

Воханес я зяпва, после избухва в смях.

— Стига... Не можеш да ми назначиш охрана. Това е нелепо!

— Мога. Това няма да те ограничи, пак ще правиш каквото искаш. До някаква степен. Те просто ще те пазят.

— Даваш ли си сметка колко ужасно ще изглежда това? Ще се разхождам из града, следван по петите от въоръжени сейпурски войници?

— Ако не се лъжа, току-що уточнихме, че не бива изобщо да се разхождаш из града — казва Шара. — За известно време ще бъдеш един обикновен гражданин, който не се набива на око и който е в

безопасност. Но би могъл да съкратиш въпросния период... ако направиш нещо за мен.

— Леле майчице... — Воханес разтърква очи. — Искаш ми услуга? Така ли действа министерството, когато иска нещо?

— Шестнайсет души са мъртви, Во. Сред тях и членове на твоето домакинство. Приемам това съвсем сериозно. Така би следвало да го приемаш и ти.

— Аз го приемам много сериозно, уверявам те. *Ти* си тази, която иска да не правя нищо!

— Не нищо. Има нещо, което се съхранява в личен сейф в една банка. Не съм сигурна какво е, но трябва да го имам.

— И искаш аз да го взема?

Тя кимва.

— И как очакваш да го направя? Да се облека в черно и да се вмъкна в банката посред нощ? Това би трябвало да е по твоята част.

— Очаквам да измислиш по-лесен начин. Най-вече защото въпросната банка е твоя.

Воханес примигва.

— Моя?!

— Да. — Шара му подава копие от разшифрованата бележка на Пангуи.

Воханес плъзга поглед по листа.

— *Сигурна* ли си, че е моя? Името не ми звучи познато...

— Сигурно е много хубаво — казва Шара — да си толкова богат, че да не си знаеш имотите и компаниите. Но — да. Проверих и знам, че банката е твоя лична собственост. Ако измислиш как да вземеш съдържанието на онази кутия и ми го донесеш, това ще ни помогне да разплетем загадката. А разплетем ли я, аз ще отзова охраната ти и ще можеш да се върнеш към обичайното си ежедневие.

Воханес мърмори нещо за нарушаването на правата му, после сгъва листа с адреса и го прибира ядосано в джоба си. Изправя се и казва:

— Ако ще си мой съюзник, очаквам да се държиш подобаващо.

— И какво означава това?

— Сама каза, че искаме едно и също нещо — мирен и проспериращ Баликов. Нали?

Шара моментално съжалява, че е създала такова впечатление, защото външното министерство категорично не иска такова нещо.

— Работи с мен — казва той. — Помогни ми.

— За мунициите, чието производство искаш да започнеш? За това ли става дума?

— Говоря за това Сейпур да се ангажира повече с развитието на Баликов — казва той. — Да се ангажира истински. Да ни помага истински. А не с крайната неохота, която демонстрира в момента. В момента ни отпускате струйка вода, а на нас ни трябва порой, за да отмием застоя. Натисни където трябва, Шара. Осигури ми истинска политическа подкрепа.

— Няма как да застанем открито зад местен политик. Един ден може и да стане възможно, но сега не е. Обстоятелствата...

— Обстоятелствата никога няма да са подходящи — прекъсва я Воханес, — защото става въпрос за нещо много трудно.

— Во...

— Шара, моят град и моята страна са отчайващо бедни и аз искрено вярвам, че сме поели по път, който може да завърши единствено с насилие. Предлагам ти да ни помогнеш, за да поемем по друг път.

— Не мога да приема — казва Шара. — Не и сега, Во. Съжалявам. Може би някой ден, скоро...

— Не. Ти не вярваш в това. Ти не вярваш в промяната, Шара. Ти не искаш да направиш света по-добър, а да го съхраниш какъвто е. Реставраторите са се втренчили в миналото, Сейпур иска да запази настоящето, но никой не мисли за бъдещето.

— Съжалявам — казва тя. — Но не мога да ти помогна.

— Не, не съжаляваш. Ти си представител на своята страна. А държавите не изпитват жал.

Обръща се излиза с накуцване от стаята.

Шара отново стои до прозореца. Зората се е плъзнала по покривите на Баликов и позлатява немирните колони дим над комините. Тя отпива голяма глътка чай. „Вносен е — мисли си. — Вероятно произведен в Галадеш.“ За миг се пита дали не е

пристрастена към чая не толкова заради кофеина му, колкото заради вкуса и аромата, които свързва с далечния си дом.

Отворя прозореца, присвива се от студения полъх, после затваря външните капаци, затваря и прозореца.

Близва пръсти, поколебава се, после започва да пише по стъклото.

„Защо винаги правя това, когато съм най-уязвима?“ — мисли си.

Сенките се изместват постепенно. Усеща се нов полъх. Някъде в стаята, незнайно как и невидимо, се отваря врата към друго място. А в стъклото Шара вижда...

Празен кабинет.

Сяда на стола си и чака.

След двайсетина минути Виня Комейд влиза в кабинета, понесла куп документи и облечена в „бойната си броня“, както обича да се шегува — яркочервена и изключително скъпа рокля, която е едновременно много хубава и много стряскаща. Тази рокля открай време притежава странното качество да поставя Виня в центъра на вниманието. Когато видяла роклята в един магазин, Виня си купила пет бройки, после уредила всички останали да бъдат изтеглени от продажба. „Никога не бих допуснала друга да облече тази рокля — бе добавила, докато разказваше на Шара за покупката си. — Тази рокля е твърде опасна.“

— Важна среща? — пита Шара.

Леля Виня вдига поглед и смръщва вежди.

— Не — казва с известно раздражение, — но присъстваха важни хора. Защо се обаждаш по спешната линия? Ако си открила нещо, изпрати го по нормалните канали.

— Имаме шестнайсет жертви — казва Шара. — Континентали. Загинаха при нападение срещу местна политическа фигура, градски старейшина. Самият той оцеля.

Виня прави пауза. Поглежда документа, който държи — работа, която очевидно не търпи отлагане, — въздъхва и го оставя настрана. Сяда пред своя прозорец и пита:

— Как?

— Нападението беше извършено по време на светско събитие, на което присъствах и аз.

Виня присвива очи.

— Аха. Ти и... как му беше името...

— Зигруд.

— Да. Колко са жертвите?

— Шестнайсет.

— Е, значи се движи с нормалното си темпо. Всички проклети морета да са ми на помощ, Шара, нямам... нямам представа защо упорито държиш такъв човек при себе си! Постоянно имаме проблеми с дрейлингите! Те са *пирати*, скъпа!

— Невинаги са били пирати. Не и докато кралят им е бил жив.

— А, да, мъртвият им крал, за когото така обичат да пеят... Той и малкият им изгубен принц, който един ден ще доплава при тях. Предполагам, че не спират да пеят и докато опожаряват половината крайбрежие на Континента! Така де, скъпа, трябва да признаеш, че тези хора са *диваци*!

— Според мен Зигруд е доказал многократно колко е полезен, снощи и много пъти преди това.

— Разузнавателната дейност има за задача да избягва кръвопролитие, а не да го генерира с литри!

— Да, но разузнавателната дейност е податлива на околната среда не по-малко от всяка друга дейност — казва Шара. — Ние работим в условия на променливи, които често не подлежат на контрола ни.

— *Мразя*, когато ме цитираш — казва Виня. — Добре. И какво? Някакви негодяи се опитали да гръмнат градски големец или какъвто е там. Това не е новина. За теб пък направо си е един вид ежедневие. Не разбирам защо ме търсиш.

— Защото съм убедена — казва Шара, — че има някаква връзка с Пангуи.

Виня замръзва. Извързва поглед, после бавно поглежда пак към стъклото.

— Какво?!

— Подозирам — казва Шара, — че смъртта на Пангуи вероятно е свързана с дейността на местно реакционерско движение, което цели да отхвърли сейпурското влияние и да върне Континента — или поне Баликов — към предишното му величие.

Виня мълчи. После казва:

— И как стигна до този извод?

— Следили са го — казва Шара. — И подозирам, че са го следили агенти на същото това реакционерско движение.

— *Подозираш?*

— Да кажем, че го смятам за много вероятно. И по-точно, макар че все още не мога да го потвърдя, мисля, че смъртта му вероятно е настъпила като резултат от дейността му тук, за която реакционерите са научили. Истинската му дейност, а не мисията за културно разбирателство, която е била огласена.

Виня въздъхва и разтрива врата си отстрани.

— А. Така значи.

Шара кимва.

— Така.

— Разбрала си за тази малка... историческа експедиция.

— Значи наистина си знаела за Склада?

— Естествено, че знам за Склада! — тросва се Виня. — Нали затова Пангуи отиде там!

— И си подписа!

Виня завърта очи.

— О. Ти всъщност си го *планирала* — поправя се в движение Шара.

— Разбира се, че аз го планирах, скъпа. Но идеята си беше на Ефрем. Просто неговата идея и моите интереси съвпаднаха.

— И каква беше тази идея?

— Е, понеже си експерт по Божественото, вероятно знаеш всичко за това... Или би знаела, ако Ефрем беше получил разрешение да го публикува. Идеята му не беше... ако трябва да употребим съвременния жаргон... *одобрена*. И все още си остава една крайно опасна идея.

— И каква беше идеята?

— Тук не говорим много за Божествата. Както знаеш, бихме предпочели тези неща да си останат мъртви... но когато все пак говорим, ние, както и на самия Континент, приемаме, че е ставало въпрос за отношения на стриктна субординация. Тоест Божествата са били на върха на веригата и са казвали на континенталите, а и на целия свят, какво да правят. И всички са се подчинявали. Самата *реалност* се е подчинявала.

— И?

— И — бавно казва Виня — колкото повече напредвал с проучванията си Ефрем, толкова по-неубедително му се струвало това. Стигнал до извода, че отношенията между Божествата и хората са били много по-сложни и двупосочни, отколкото си мислим сега. Божествата налагали своите собствени светове, своите собствени реалности, които нашите историци са реконструирали в по-голяма или по-малка степен на базата на противоречащите си митове за сътворението, за живота след смъртта, за остатъчната реалност и какво ли още не. — Размахва ръка в знак че не иска да навлиза в излишни подробности.

— Разбира се — казва Шара, която е добре запозната с темата.

Знае, че един от най-големите проблеми на Континента, произтичащ от факта, че има цели шест Божества, са били многото противоречащи си митологии — как например е възможно светът хем да е нажежен златен въглен, изваден от огньовете в сърцето на Олвос, хем да е камък, който Колкан лично изсякъл от планината отвъд залязващото слънце? И как е възможно душата на починалия хем да се присъедини към ятото скорци на Юков, хем да се влее в реката на смъртта и да бъде отнесена от водите ѝ в градината на Аханас, където да се превърне в орхидея? Всички шест Божества били повече от ясни по тези въпроси, но всяко защитавало своята реалност и не било склонно на никакви отстъпки.

Сейпурските историци дълго не можели да проумеят как всичко това сработвало на Континента и така, докато някой не изтъкнал, че разнопосочните митологии изглеждат преди всичко *географски* обусловени — че хората, живели близо до определено Божество, записвали историята в строго съответствие с митологията на въпросното Божество. Скоро след като се заели да картографират писмените паметници, историците открили, че границите са шокиращо ясни — можело буквално да се *види* къде отслабвало влиянието на едно Божество и започвало влиянието на друго. Историците стигнали до неминуемия извод, че ако живееш вътре в сферата на дадено божествено влияние, ти съществуващ в различна реалност, където всички твърдения на конкретното Божество са реално и неоспоримо верни.

Така, ако си живял на територията на Воортя, светът е бил създаден от костите на войска, която тя избила на ледено поле в

небето.

Отидеш ли обаче в земите на Аханас, светът се превръща в семе, което тя е спасила от речната кал и е напоила със сълзите си.

Отидеш ли още по-далеч, в територията на Таалхаврас, светът се превръща в машина, която той е построил от небесния фундамент, която е проектирал и конструирал в продължение на хиляди години. И така нататък и така нататък.

На онези места всичко, в което вярвали Божествата, било истинско. И когато каджът ги убил, онези неща спрели да бъдат истински.

Последното доказателство в полза на тази теория била така наречената „остатъчна реалност“, която се появила непосредствено след като каджът убил четири от шестте Божества — светът очевидно „помнел“, че доскоро е съществувал в друга реалност, и не успявал да се нагоди към липсата ѝ. Сейпурски войници разказвали за реки, които течели към небето, за сребро, което се превръща в олово, ако го занесеш на определено място, за дървета, които разцъфвали и изсъхвали по няколко пъти в рамките на един ден, за плодородни земи, които се превръщали в напукана пустош, ако застанеш на определено място, а напуснеш ли го, моментално възвръщали предишния си вид. С течение на времето светът постепенно се нагодил и проявите на остатъчна реалност секнали. Континентът оцелял и след това изпитание, но така и не възвърнал целостта си.

Виня продължава:

— Ефрем вярваше, че смъртните последователи на Божествата са имали някакъв дял в оформянето на тези реалности. Ала не знаеше как е ставало това, защото нямаше достъп до необходимите исторически източници. *Опасни исторически източници.*

— Които са били събрани в Склада.

— Именно. Всъщност той беше написал и предал научен доклад за тази своя теория, който ми бе своевременно изпратен, защото на тези неща винаги се гледа с неодобрение. Сигурно са очаквали да го хвърля в затвора, да го заточа или нещо такова.

— Вместо това си му дала онова, което е искал. Защо?

— Ами, помисли, Шара — казва Виня. — Сега Сейпур е най-силната нация на света. Силата ни е неоспорима. Не съществува дори сянка на външна заплаха. Само дето... знаем, че някога Божествата са

съществували. И макар да са били убити, ние все още не разбираме какво са били или как са правели онова, което са правели, или откъде са дошли, дори не знаем как каджът ги е убил.

— Мислиш за тях като за оръжия.

Виня свива рамене.

— Може би. Представи си само... ако едно Божество поискало дадена земя да изгори в огън, тя изгаряла в огън. В известен смисъл те биха били оръжие, което да сложи край на съвременното военно дело такова, каквото го познаваме. Край на армиите. Край на бойния флот. Край на войниците... ще останат само жертвите.

Шара усеща как в стомаха ѝ се събира топка от студен ужас.

— И си решила да... *създадеш* едно такова за Сейпур?

Виня избухва в смях.

— Не, моретата да не дават, не. Не, не, не! Настоящото положение на нещата си ми харесва. Би било лудост да отворя вратите пред нещо, което ще има повече... как да се изразя... ще разполага с повече власт от мен. Не, желанието ми беше да направя така, че *никой друг* да не се сдобие с такова оръжие. Това... Това е нещо, което отдавна ме държи будна нощем, мен и мнозина други в Сейпур. Ако Ефрем откриеше отговори откъде са дошли Божествата и какъв е бил източникът на силата им, тогава бихме могли да вземем активни предпазни мерки, така че Божествата никога да не се върнат. А ако в добавка се добереше и до някаква информация за оръжието на каджа, за което ние и до ден-днешен не знаем абсолютно *нищо*, това би подобрило съня ми в голяма степен.

— Ще спиш по-добре, ако знаеш как се убиват богове?

Небрежно свиване на раменете в отговор.

— Такава е тегобата на властта — казва Виня. — Този аспект на проучванията не вълнуваше особено Ефрем, даже мисля, че той го намираще за скучен, но каквото и да откриеше, все щеше да е повече от онова, което знаем в момента.

— А и така бихме разбрали... Хм. Най-после бихме разбрали защо ние сме били отхвърлени — казва Шара.

Виня не бърза да отговори, но накрая кимва бавно.

— Да. Най-сетне бихме разбрали.

Не казват нищо повече по тази тема, няма и нужда — макар да не минава и ден без всеки сейпурец да си спомни как предците му са

живели в унижително робство, не минава и час, без да се запита защо. Защо *на тях* им е бил отказан бог? Защо Континентът е бил благословен със защитници, със сила, с инструменти и привилегии, които така и не са стигнали до Сейпур? Как и защо е било допуснато такова въпиещо неравенство? И макар в очите на света Сейпур да изглежда малък и донякъде странен народ, просветен и богат, всеки, който се озове там дори за кратко, скоро разбира, че дълбоко в сърцата си сейпурите таят студен гняв, който често ражда неподозирана жестокост. „Наричат ни безбожници — казват често, — все едно сме имали *избор!*“

— Представихме задачата на Ефрем като дипломатическа мисия — казва Виня. — Като усилие да се затвори пропастта между двата народа. Искахме просто да разлистим книгите, които се съхраняват в Склада. Нищо повече. Аз... и за секунда не допуснах, че Ефрем е в опасност, честно. Решихме, че Баликов ще си остане Баликов — затънал в мръсотия до гуша, — а той ще си свърши работата и ще се прибере жив и здрав.

Шара мълчи и се чуди как да постави най-очевидния въпрос.

— Аз... питам се — бавно казва накрая, — защо не ми каза нищо за това, когато дойдох в Баликов?

Виня изсумтява и изправя гръб. Ала за миг очите ѝ трепват, докато тя трескаво мисли как да отговори на въпроса.

Шара се навежда леко напред и наблюдава неотклонно леля си.

— Този проект беше с най-висока степен на секретност — казва накрая Виня, но погледът ѝ се задържа ниско, преди да се вдигне към лицето на Шара. — Ако беше хванала някого, добре дошло. Ако не, щяхме да продължим разследването по други канали.

Виня се усмихва високомерно.

„Лъже — крещи мислено Шара. — Тя лъже! Лъже, лъже, лъже, лъже!“

И в този миг Шара решава да не казва на леля си за видяното в арестантската килия. Това ѝ решение противоречи на всяка логика — Виня иска да знае как би могла да унищожи някое ново Божество, следователно новината, че Шара е срещнала такова, би била безценна от нейна гледна точка, — но Шара усеща, че нещо изобщо, ама изобщо не е наред. Знае, че трябва да игнорира тази проява на параноя. Както е казвала неведнъж на собствените си информатори, подозрението към

командващия офицер е напълно естествено и обяснимо чувство, но напоследък Виня се държи странно и сега всички инстинкти на Шара крещат, че леля ѝ лъже. А след близо седемнайсет години опит в разпитите Шара се е научила да вярва на инстинктите си.

Възможно ли е леля ѝ да е попаднала под чуждо влияние, пита се Шара, без сама да вярва, че подобна мисъл може да се пръкне в главата ѝ. Възможно ли е някой да разполага с материал толкова компрометиращ, че да постави под властта си очевидния наследник на министър-председателския пост? „Корумпиран политик — мисли си Шара. — Класика в жанра.“ Така де, невъзможно е да изкачиш последните няколко стъпала, без да направиш куп грозни компромиси. Нещо повече, ако някой е успял да надникне в гардероба на леля Виня, със сигурност е видял не една и две кирливи ризи.

Изненадана е все пак колко виновна и засрамена се чувства от взетото решение. В крайна сметка това е жената, която я е отгледала, която се е грижила за нея и за образованието ѝ след като родителите на Шара са починали по време на Чумните години. Ала точно както Виня е на първо място министър и едва на второ място леля, така и Шара винаги е била преди всичко агент на разузнаването.

Затова се връща към старата си максима: „Когато се съмняваш, бъди търпелива и си отваряй очите.“

Виня пита:

— Така. Онова движение, за което спомена. Какво е то?

Шара обобщава с няколко изречения движението за Новия Баликов.

— О — казва Виня. — Да, сецам се. Свързано е с онзи тип, който иска да ни произвежда пушки.

— Да. Вотров.

— Точно така. Някои министри взеха присърце идеята, но аз правя всичко възможно да отложа решението... Категорично не искам да зависим за *каквото и да било* от град като Баликов. Особено за барут! Значи са нападнали Вотров, така ли?

— Да. — Шара трескаво мисли какво да сподели и какво не и решава да премълчи, че Реставраторите са хвърлили око на стоманата.

— Вотров... името ми е познато, но нямам представа откъде...

— Ние... бяхме състуденти.

Виня вдига пръст.

— А! Сега се сещам. Той ли е? Момчето от „Фадхури“? Той ли иска да ни произвежда оръжия? Помня колко ме беше страх, че ще ти надуе корема.

— Лельо Виня...

— Не го е направил, нали?

— Лельо Виня!

— Добре де, добре...

— Мисля, че няма да се откаже от предложението си за мунициите — казва Шара. — Имай го предвид. Твърдо е решен да индустриализира Континента.

— Хич не ми дреме колко е решен — казва Виня. — Това няма да се случи, докато аз командвам тук. Континентът си е добре така. Ситуацията там е стабилна.

— Стабилна? — казва Шара. — В Баликов очевидно не е така.

Виня махва с ръка.

— Континентът си е такъв. От края на Войната до ден-днешен Континентът си е такъв. Ти нали не се размекваш, Шара? Наясно си, че всяка държава на света иска да изпие кръвчицата на Сейпур. Дечица гладували по улиците, невинни умирали и прочие, и прочие... Чуваме го десетки пъти всеки ден. Мъдрият политик се грижи за своите, а другите оставя на съдбата, особено когато става дума за Континента. Но стига за това. Е? Ако разбирам правилно, искаш да удължа срока, който ти отпуснах за задачата. На какво основание?

— Много скоро ще разполагаме с вероятен агент на Реставраторите, когото да подложат на разпит. Неофициално.

— И кой е този агент, когото ще отвлечете за разпит?

— Една... чистачка.

Виня се размива.

— Една какво?!

— Чистачка в университета. Където, както знаеш, е работил Пангуи. Наясно си също, че подобни нискоквалифицирани хора често са слабото звено, което ни осигурява пробив в разследването.

— Хм — казва Виня. — Така е. В тази връзка, откри ли нещо ново за убийството на Пангуи?

„Стигна се и до централния въпрос“ — мисли си Шара. Мобилизира самообладанието си, слага си маска.

— Нищо засега. Но работим по няколко следи.

— Съвсем нищо?

— Засега. Но работим.

— Интересно. — Езикът на Виня, червен като нар, изучава един от резците ѝ. Миг по-късно Виня се усмихва. — Защото знам, че само преди два дни си направила проверка на една банка. Но не споменавах нищо за това.

Кръвта на Шара изстива. „Леля следи кореспонденцията ми с министерството?“

Трескаво търси някакво логично обяснение.

— Да — казва накрая. — Проверяхах Вотров.

— Сериозно? — Виня вдига вежди. — Вотров притежава няколко банки в Баликов. Сред тях и доста по-големи от онази, за която си поискала проверка. Да не говорим, че собствеността на въпросната банка минава през една доста заплетена схема от фирми. Затова ми е интересно... какво те накара да провериш точно тази конкретна банка?

— Поради причините, които ти очерта току-що. Реших, че ако има нещо за криене, то ще е там.

Виня кимва бавно.

— Но ако действително си търсела нещо такова, щеше да поискаш пълна финансова проверка. А ти не си поискала такава.

— Отклониха ми вниманието — казва Шара. — Твърде много трупове, забрави ли?

Лицата им висят в прозорците, двете се взират една в друга с безизразни физиономии.

— И няма нищо общо с факта — тихо казва Виня, — че тази конкретна банка е най-близката до университета, която предлага лични депозитни кутии?

„Знае.“

— Лични депозитни кутии? — пита Шара. Невинност капе от думите ѝ.

— Ами да. Нали точно този метод предпочиташ за комуникация с информаторите си. Оставяш указания в депозитна кутия, информаторът ги прибира оттам и така осъществявате връзка, без да се срещате лице в лице. Ти обичаш финансовите институции, Шара. Те са ефикасни също като теб.

— Тук съм отскоро и нямам мрежа от информатори, с които да се свързвам по този начин, лельо.

— Така е. — Очите на Виня сякаш се отдръпват назад в главата ѝ и Шара внезапно изпитва неприятно усещане, че я разглеждат под лупа. И разбира как Виня е председателствала толкова комисии и изслушвания, без да загуби и за миг самообладанието си. — Но вероятно си научила Ефрем на този метод.

„Дано не започна да се потя точно сега.“

— Накъде биеш, лельо Виня?

— Шара, миличка — бавно казва Виня, — нали не *криеш* нещо от мен?

Шара прави опит да се усмихне многозначително.

— Не *аз* крия разни неща.

— Аз съм твой началник. Част от работата ми е да преценявам кой какво трябва да знае. И ще ти кажа на какво ми прилича това... Според мен си се натъкнала на депозитна кутия, която Пангуи е използвал за обмен на информация и съобщения, но още не си се добрала до съдържанието ѝ. И не искаш да докладваш за откритието си, докато не видиш какво има вътре. Нека ти напомня обаче... — думите ѝ са толкова студени, че Шара ги усеща като шамари, — че Пангуи беше *мой* агент. Операцията беше *моя* операция. Напоследък рядко ръководя операции, но когато се заема с това, държа да ги контролирам от началото до края. И резултатът от тази операция, без значение какъв е той, стига първо до мен. До *мен*, Шара. А не до оперативен агент, който *случайно* е на място, агент, който дори не е прикрепен към въпросната операция. Противното би означавало този агент да бъде изтеглен много рязко от сцената. Ясна ли съм?

Шара примигва бавно.

— Разбираш ли, Шара?

Макар външно да е напълно пасивна, в главата си Шара води разгорещен дебат. Както тя вижда нещата, разполага с четири възможности. Би могла да направи едно от следните неща:

1. Да каже на леля си, че е имала контакт с Божество и следователно ѝ е необходим достъп до всичко, което Пангуи е събрал като материал от проучванията си. (Това обаче би означавало да информира един потенциално

компрометиран държавен служител за най-опасния разузнавателен пробив в съвременната история.)

2. Да премълчи както за депозитната кутия на Пангуи, така и за контакта си с Божеството, и сама да продължи разследването си по двете следи. (Така обаче рискува да я изтеглят от Баликов, нищо че това би забавило леля й в достъпа до депозитната кутия, която очевидно представлява сериозен интерес за нея.)

3. Да каже на леля си всичко за депозитната кутия на Пангуи, чието съдържание най-вероятно е станало причина за убийството му — някой се е опитал да стигне до въпросното съдържание, но не е успял, — и да продължи сама разследването на контакта си с Божеството и убийството на Пангуи.

4. Да каже на Виня, че няма да чете материалите в кутията, а по-нататъшните си действия ще съобрази с резултатите *от разпита на чистачката*.

„Добре — мисли си Шара, — нека е номер четири.“

— Ако открия нещо от Ефрем — казва тя, — ще ти го пратя директно, лельо Виня.

— Без да го проучиш самата ти?

— Разбира се. Операцията на Ефрем ме интересува само доколкото е свързана с убийството му като евентуална причина.

Виня кимва и се усмихва широко.

— На това му казвам аз удовлетворителен брифинг! Толкова много интрига, история, култура... Смятай, че в най-скоро време ще ти пратя свои хора. Защото подозирам, че проучванията на Пангуи наистина са дали някакъв резултат, и вярвам, че ти скоро ще го намериш.

Превод: Знам, че резултатът е налице, и ще пратя свой човек да го вземе, преди ти да си направила нещо с материалите.

— Благодаря ти, лельо — казва Шара. — Ще се радвам на всяко съдействие, което можеш да ми окажеш.

— О, разчитай на мен, скъпа — казва Виня. — Силата на една разузнавателна агенция се определя от силата на оперативните й

агенти. *Задължително* е да подкрепяме всячески своите хора отвъд океана — в крайна сметка основната работа се върши на терен. — Усмивва се отново и добавя: — Пази се, миличка, и ме дръж в течение. — После бръсва стъклото с пръсти.

Докато лицето на леля й се стопява, Шара се пита от коя ли своя реч е заела последните изречения Виня Комейд.

Хората често ми казват каква велика жена съм, щом съм помогнала на каджа да убие боговете. Казват ми го с насълзени очи. Посягат да докоснат дрехите ми. Отнасят се към мен така, сякаш самата аз съм бог.

Но аз им казвам: „Не съм вдигнала и веднъж меча си срещу боговете. Не съм ги посякла. Не съм пуснала и една стрела срещу тях. Той го направи, единствен той. Само той знаеше как работи неговото оръжие. И когато умря, отнесе тайните си в гроба.“

Така и трябва. Такова нещо не бива да се знае от всички, никога.

В действителност ние почти не водихме битки на Континента. Боговете бяха или мъртви, или умираха. Земята беше или мъртва, или умираща. Видяхме ужасни неща, които нито мога да опиша, нито искам да опиша. Повечето битки водихме в душите си.

Единствените хора, с които се сражавахме на Континента, беше едно племе от континентали, наречено Благословените. Както разбрах по-късно, Благословените били потомци на лични връзки между човечеството и Божественото, изчадия на перверзни съешавания било с боговете, било с техни креатури. Тези същества събраха около себе си част от населението на Континента, население в голямата си част болно и гладуващо, и ни оказаха отпор.

Битката беше люта, а Благословените намразих от цялото си сърце. Беше почти невъзможно да ги убиеш. Не

че кожата им беше като желязо, нито силата им беше великанска, не, просто имаха невъзможно добър късмет. Животът им беше омагьосан, защото бяха деца на боговете, макар че колкото повече разреждаха кръвта си с тази на други смъртни, толкова отслабваше закрилящата ги магия.

Ала оказа се все пак, че не са достатъчно омагьосани. Посякохме ги наред с обикновените хора. Изклахме малобройните им войски, проляхме кръвта им по улиците. Натрупахме телата им по площадите и ги запалихме. И те горяха съвсем като другите мъже и жени. И като другите деца.

Гражданите излизаха да видят кладите. Гледаха, а аз виждах как надеждата им умира, как сърцата им съхнат, отвътре.

И се почудих дали ние, войниците на Сейпур, още сме мъже и жени, отвън.

Такъв е пътят към победата.

Мемоарите на Джиндей Сагреша,
Първи лейтенант на каджа

Шара си поглежда часовника за шести път и той потвърждава, че, да, все още е три и половина следобед. Тя въздъхва.

Днес нищо не се случва навреме. Пуснали са Зигруд от ареста в началото на работния ден, а по това време чистачката вече била застъпила на смяна в университета. И макар да се ползва със значителна свобода на действие покрай службата си за министерството, дори Шара трудно би могла да отиде на работното място на една жена, да я грабне оттам и да я изведе необезпокоявано.

Вероятно остават още час и половина преди чистачката да се върне в жилището си, преценява Шара. Подхвърля на Питри, че излиза да се поразходи до ъгъла, Питри възразява, но Шара го стрелва с поглед и той млъква. Все пак облича палто с качулка, така че националната ѝ принадлежност да не личи отдалеч.

Големите и малки улички на Баликов се разстилат налудничаво пред нея, оградени от влажни сиви стени, лъскав камънак и кафенееща ледена киша. Носът ѝ бързо замръзва, пръстите на краката ѝ изтръпват от студа. Надявала се е разходката да ѝ прочисти главата, но подозренията и параноята все още я затискат като гъста мъгла.

После вдига поглед, вижда мъжа, застанал на улицата пред нея, и спира.

Облечен е само с бледооранжева роба; няма обувки, нито шапка — всъщност няма и коса, — нито ръкавици. Ръцете му са голи до раменете и също като лицето му са силно загорели от слънцето.

Шара го гледа втрещено. „Не... Не може да бъде. Това е незаконно, нали така?“

Леденият вятър набира сила. Мъжът с робата не реагира. Вижда, че Шара го гледа, и се усмихва ведро.

— Търсите ли нещо? — Гласът му е дълбок и радостен. — Или сте тук за топлинка?

Сочи нагоре. Над него има табелка с надпис: **ТОПЪЛ ПОДСЛОН
УЛИЦА ДВОРСКАНИ.**

— Аз... не знам — казва Шара.

— О. Или сте дошла да направите дарение?

Шара се замисля и открива, че този тип е събудил любопитството ѝ.

— Възможно е.

— Чудесно! — виква той. — Елате, елате, нека ви покажа нашите добри дела. Толкова мило от ваша страна да ни подкрепите, особено днес, в такъв лош ден.

Шара тръгва след него.

— Да...

— Хората рядко събират смелост да излязат от къщи, какво остава да даряват.

— Да... Извинете. Мога ли да попитам нещо?

— Може да ме попитате каквото искате — казва той и отваря вратата.

— Вие... олвоштан ли сте?

Той спира и я поглежда. Изглежда едновременно объркан и леко засегнат.

— Не. Това би било незаконно, нали, да почиташ Божество.

Шара не е сигурна какво да каже. Мъжът с робата се ухилва отново и двамата влизат в подслона.

Дрипави деца, мъже и жени са се струпали около грамадно огнище, отрупано с множество къкрещи казани. Чува се хор от кашлица и стонове, децата мрънкат.

— Но облеклото ви — казва Шара. — Поведението...

— Какво общо имат те с Божеството? — пита той.

— Ами... *исторически* са свързани с последователите на Олвос.

— Исторически, когато човек е искал да възхвали Божество, е поглеждал към небето с протегнати ръце. — Измъква празен казан от кухнята и пресипва супа в него, черпакът потропва в метала. — Но ако човек направи същото днес, на улицата, ще го арестуват ли?

Шара поглежда към кухнята. Там има доста хора, явно служители на подслона, всичките с бледооранжеви роби, всичките гологлави, нехаещи за ледения въздух, усмихнати, заети с приготвянето на храната.

— Щом не сте олвоштани — казва Шара, — тогава какво сте?

— Как какво, топъл подслон, разбира се.

— Добре де, но *вие* какъв сте?

— Човек, предполагам. Човек, който иска да помага на други хора.

Шара пробва от друг ъгъл:

— Защо не се пазите от студа?

— От студа?

— Навън е много студено. И отгук виждам хора, които пробиват дупки в леда, за да ловят риба.

— Това си е работа на водата — казва той. — Температурата на вятъра си е негова работа. Температурата на моите стъпала, на моите ръце... е *моя* работа.

— Защото — казва Шара, спомнила си стари текстове, — пазите тайно пламъче в сърцето си.

Мъжът застива. Изглежда, не може да реши дали да си замълчи, или да покаже одобрението си към нейните думи.

— Олвоштан ли сте? — пита отново Шара.

— Как мога да съм олвоштан — казва мъжът с робата, — щом няма Олвос?

И тогава Шара се сеца.

— О — казва тя. — Да, сега си спомням. Вие сте... Разпилените. Мъжът прави физиономия, сякаш да каже: „Щом така ви харесва.“

Когато Олвос изоставила Континента, нейните хора не последвали примера ѝ, не напълно поне. Юкоштан и Воортяштан били първите градове, оставили писмени сведения за появата на хора, които приличали на олвоштански жреци, облечени само с жълти или светлооранжеви роби, без обувки, ръкавици и коса дори, нехаещи за негодите на климата. Тези хора пътували от град на град и от село на село като номади и без друга цел освен да помагат на онези, които най-отчаяно се нуждаят от помощ. В същото време не се обявявали за олвоштани, за жреци или за част от друг религиозен орден; макар някои да ги наричали Изоставените или Разпилените, самите те не претендирали за никакво име. Обикновено казвали: „Тук сме. Останалото има ли значение?“.

— Боя се, че грешите — казва мъжът с оранжевата роба. — Ние не си приписваме това название.

— Да, сигурно е така — казва Шара. — Вие отхвърляте имената, нали?

— Няма какво да отхвърляме. Имената са работа на други хора. С тяхна помощ хората назовават нещата извън самите себе си.

— И какво правите тук, в Баликов? Защо сте тук?

Той махва към множеството нещастни хорица, сгушили се край огъня. Има и семейства с малки деца; един баща събува миниатюрните ботушки на сина си, за да стопли посинелите му крачета.

— Това — казва мъжът с робата, този път без следа от усмивка, — ми се струва достатъчно основателна причина.

— Значи живеете, за да давате надежда, както се казва в старите текстове. Да бъдете светлина в тъмното.

— Старите текстове казват много неща. Цитирате ги, сякаш тези думи са нещо специално, сякаш е изключение да видиш страдалец и да му помогнеш. Сякаш — добавя тихо той, — за да направиш нещо изключително, или поне нещо, което вие смятате за изключително, е нужно изрично напътствие от Божествата.

— И вие не правите така?

— А вие? Още не сте направили дарение, но ако го направите, защо ще е? Защото някой ви е казал? — пита той и взема самун черен

хляб.

— Не.

— На вас, очевидно сейпури, необходимо ли ви е Божество, за да живеете живота си?

— Това е различно. Ние сме от различни страни.

— Не знам какво е това страна — казва мъжът. — Аз виждам само земята под краката си.

— Правите тези неща — казва Шара настоятелно, — защото Олвос ви е казала да ги правите.

— Никога не съм се срещал с Олвос — казва той. Набучва черния хляб на парче дебела тел и го вдига над огъня. — А вие?

— Нямаше да сте тук, ако не беше Олвос — казва Шара. — Олвос е създала вашия орден. Ако не беше тя, този подслон нямаше да съществува.

— Ако тази Олвос — чието съществуване, ако не бъркам, законът забранява да споменаваме дори...

Шара махва с ръка, раздразнена и нетърпелива.

— ... ако Олвос е била някога тук, то най-големият ѝ дар за нас е съзнанието, че *нямаме нужда от нея*, за да правим добро. Доброто може да се прави навсякъде и по всяко време, за всеки и от всеки. Измисляме си толкова много правила... — отчупва парче от горещия хляб; изпод препечената коричка се вдига малко облаче пара, — а често нещата могат да са съвсем прости. — Предлага ѝ парчето горещ хляб. — Хапнете си. Изглеждате ми премръзнала.

Преди да е отговорила, тя вижда през прозореца как Питри тича по улицата и я вика. Шара мята на мъжа с робата монета от десет дрекела — той я улавя сръчно във въздуха и се усмихва широко — и излиза навън.

„Той все още следва своя бог, по свой си начин“ — мисли си тя. Което повдига въпроса кой друг в Баликов прави същото, но със съвсем не толкова добри намерения?

Старата жена седи в коридора на посолството, очите ѝ са червени от плач. По горната ѝ устна са размазани сополи и лъщят под светлината на лампата. Кокалчетата на ръцете ѝ са морави от годините киснене в сапунена вода.

— Това ли е тя? — тихо пита Шара.

— Да — отговаря Зигруд. — Сигурен съм.

Шара се вглежда в жената. Значи това е единият от двамата „експерти“ в шпионажа, които ги бяха следили в университета преди два дни — Ирина Торскени, чистачка в университета, обслужвала кабинета на Пангуи и вероятен шпионин на Реставраторите. Възможно ли е тази тъжна стара жена да е свързана някак със смъртта на професора?

Шара смръщва вежди и въздъхва. „Със сигурност не мога да си позволя втори провален разпит“ — мисли си.

— Сложи маса и два стола в ъгъла на приемната, до прозореца — казва тя на Питри. — И свари кафе. От хубавото, витловско, ако имате.

— Имаме, но... е скъпо — казва Питри.

— Не ме интересува. Направи го. Извади и най-хубавия ни порцеланов сервиз. И побързай.

Питри се отдалечава с подтичане.

— Тя си мисли, че ще я убиеш — тихо казва Зигруд.

— И защо си мисли такова нещо? — пита Шара.

Зигруд свива рамене.

— Не е оказала съпротива?

— Дойде с мен — отговаря Зигруд, — сякаш цял ден е очаквала някой да я потърси.

Шара се заглежда отново в старицата. Ирина се опитва да избърше сълзите си, но ръцете ѝ треперят толкова силно, че накрая се вижда принудена да използва ръкавите си. „Де да беше някоя обикновена мутра...“ — мисли си Шара.

Когато всичко е готово, Питри довежда старата жена при Шара и малката скромна маса в ъгъла на приемната, на която са сервирани две чаши с чинийки, бисквити, захар, сметана и димяща каничка с кафе. Макар приемната да е голяма, ъгълът с масата се е сдобил с атмосферата на нечия спретната гостна.

— Седнете — казва Шара.

Ирина Торскени подсмърча за пореден път и сяда.

— Да ви наля кафе? — пита Шара.

— Кафе?

— Да — казва Шара и налива в своята чашка.

— Защо ще ми наливате кафе?

— А защо не? Вие сте наша гостенка.

Ирина се замисля над думите ѝ, после кимва. Шара ѝ налива кафе. Старата жена подушва парата, която се издига над чашката.

— Витлов?

— Ще ми е интересно да чуя мнението ви за кафето — казва Шара. — Твърде често хората, на които сервираме, се чувстват длъжни да ни отправят комплименти. Това е... любезно, но не и докрай искрено. Разбирате ли какво имам предвид?

Ирина отпива и млясва.

— Добро е. Много добро. *Изненадващо* добро.

Шара се усмихва.

— Отлично. — После усмивката ѝ става някак тъжна. — Кажете ми нещо. Защо плачехте?

— Какво?

— Преди малко плачехте. Защо?

— Защо? — Ирина се замисля, после казва: — А защо да не плача? То всичкото си е за плач. Друго не ми остана.

— Да не сте направили нещо лошо?

Ирина се засмива горчиво.

— А вие не знаете ли?

Шара не отговаря, само я наблюдава внимателно.

— Като се замисля, май само лоши неща съм правила — казва Ирина. — Всичко, което... всичко беше една гигантска грешка. Затова им трябваме, нали? Затова им трябваме на разните там идеалисти и визионери — да правим грешките им вместо тях.

— За кого сте направили грешки?

Пак същият горчив смях.

— О, те са твърде умни, за да се разкрият пред старица като мен. Даваха си сметка, че аз съм... как да се изразя... че представлявам риск. Необходим риск, но все пак риск. Майка ми, баба ми... постоянно си мисля как биха се срамували, ако можеха да ме видят отнякъде, и аз... — Лицето ѝ се сгърчва, сякаш сълзите отново ще потекат.

Шара бърза да попита, преди жената да се е разплакала.

— Защо сте им била необходима?

— Как защо? Защото само аз имах достъп до него.

— До професора?

Тя кимва.

— Само аз имах достъп до нещата му зад стените на университета. Дойдоха при мен и ме питат: „Не си ли ти гордо дете на Баликов? Не гори ли миналото като въглен в сърцето ти?“ И аз казах — да, разбира се. Те нито се изненадаха, нито ми благодариха особено. Предполагам, че хората често им отговарят по този начин.

Шара кима съпричастно, но истината е, че прави скоростна преоценка на подхода си. Само няколко пъти досега си е имала работа с източници като този — хора толкова гневни, толкова износени и изнервени, че информацията се излива от тях като опасен порой. Разпитът на тази жена щеше да е като да яздиш побеснял кон.

Шара смекчава тона си още повече.

— Как се казваш?

Ирина изтрива очи.

— Не знаете ли?

Шара ѝ отправя тъжен поглед, който може да значи какво ли не.

— Казвам се Ирина Торскени — тихо отговаря жената. — Чистачка съм в университета. Вече двайсет и четири години търкам стените и подовете му. Бях тук, когато го построиха... когато го построиха повторно тоест. А сега имам чувството, че като умра, стените му ще ме забравят.

— И сте работили с доктор Пангуи?

— Да съм работила? Ха. Казвате го, сякаш към била негова колежка, негова равна... сякаш се е допитвал до мен, сякаш е казвал: „Хей, Ирина, би ли погледнала това...“ Аз бях неговата *чистачка*. Прибирах мръсните му чаши за чай. Метях пода, лъсках дръжките на врати и шкафове, бършех праха от книгите му... А книги той имаше много. — Праведната ѝ горчивина се отлива. — Ще ме убие ли?

— Защо да правим такова нещо?

— Заради смъртта му. Задето допуснах сънародникът ви да умре.

— Допуснала си? Не ми се вярва ти да си го убила.

— Не. Не съм го направила аз. Но... пак може да се окаже, че съм виновна, че съм помогнала да се случи.

— Как, Ирина? Кажи ми, моля те.

Жената си поема дълбоко въздух, кашля.

— Беше пристигнал в университета само от няколко дни, когато онези се свързаха с мен. Дойдоха в апартамента ми. Бях ходила на...

събрания. Сбирки на хора, които искат да се отърват от лук... от сейпурите.

Шара кимва. Разбира и Ирина вижда, че тя я разбира.

— Мразите ли ме, задето съм ходила на онезибирки? — пита Ирина.

— Преди време сигурно бих те намразила — казва Шара в пристъп на изненадваща откровеност.

— Но сега не ме мразите?

— Нямам нито времето, нито енергията да мразя — казва Шара. — Искам единствено да разбера. Хората са такива, каквито са. — Усмивва се вяло и свива рамене, все едно казва: „Какво да се прави?“.

Ирина кимва.

— Мисля, че това е мъдър начин да се гледа на света. Аз не бях толкова мъдра. Ходих на онези срещи. Бях гневна. Всички бяхме гневни. Там са ме забелязали.

— Кои?

— Така и не ми казаха имената си. Попитах, но отвърнаха, че не било безопасно. Казаха, че ни грозяла опасност, че винаги ни грози опасност. Но не казаха откъде.

— Колко бяха?

— Трима.

— Как изглеждаха?

Ирина ги описва, а Шара си води бележки. Описанието на първите двама — ниски, тъмнооки, тъмнокоси и с дълги бради — може да се отнася до повечето мъже в Баликов. Но последният е различен.

— Той беше висок — казва Ирина. — И светъл. И много слаб, кльощав направо. Все едно се храни само с бульон, бедничкият. Ако не се беше запуснал така, щеше да е красив мъж, много красив. Говореше най-малко от тримата. Всъщност само ме гледаше. И сякаш нищо, което казвах, не го изненадваше. Знаеха, че работя в университета, откъде — не знам. Помолиха ме да им помогна, да помогна на Баликов. Както е било преди. И аз го направих. — Ирина кашля отново. — Искаха от мен да шпионирам професора. Да откъвам разни неща, документи предимно, да му ровя в чекмеджетата, да търся в папките.

— Какво да търсиш?

Ирина се изчервява и мълчи.

— Какво търсеше, Ирина?

— Аз? Нищо.

— Тогава как се е очаквало да разбереш, че си намерила нещо?

Ирина се изчервява още повече.

— Просто трябваше да... да *гадая*.

— Защо?

— Защото думите... — Отново е на ръба на сълзите. — Гледам ги на страницата, но те не ми говорят нищо.

— Какво имаш предвид?

— Никога не са ме учили, ясно? Когато бях малка, в Баликов нямаше училища. А когато отвориха училища, вече бях твърде стара и не можах да се науча... Можех само да се преструвам. Вземах книга, преструвах се, че гледам написаното и... — Свива устни като унижено дете. — *Опитах* се. — Бърка в джоба си и вади смачкан лист, антисейпурска пропагандна листовка.

— Опитах се да се науча. Исках да се науча на правото слово. Исках да знам. Но се научих единствено да се преструвам...

Шара не е изненадана. Голяма част от населението на Континента все още е неграмотно.

— И какво направи, когато поискаха от теб да шпионираш доктор Пангуи?

— Съгласих се. Не исках да ги разочаровам. А и... мразех професора. Мразех го, защото беше толкова развълнуван, че чете за нашата история, докато ние, докато аз... — Не довършва. После: — Дадох им един списък.

— Списък на какво?

— Не знам. Професорът го ползваше постоянно и аз си помислих, че трябва да е важен. Но за мен беше просто списък, подробен списък, който явно съдържаеше много информация. Много квадратчета, по целия лист, нагоре и надолу, настрани, с букви и цифри в тях. Отне ми няколко седмици. Не можех да го изнеса, защото професорът щеше да разбере, а и той никога не го вадеше целия. Отмъквах по една страница, понякога по две или три накуп, занасях ги в килера с метлите и ги преписвах, както се копира рисунка. Първия път ми беше много трудно, но после свикнах и го правех за минути.

Може да не знам да чета, но ме бива да преписвам — казва тя в изненадващ пристъп на суета. — После им носех преписите.

— Колко преписани страници им занесе?

— Десетки. Може да са били и над сто. Много бях добра в това — казва Ирина, видимо доволна от себе си. — А и те толкова се зарадваха, когато им занесох първия препис. Развъълнуваха се до *сълзи*. Не преувеличавам. А аз се почувствах... почувствах се... — Млъква, неспособна завърши мисълта си.

— Защо спря?

— Те ми казаха. Не веднага. Но с всеки следващ препис, който им носех, бяха все по-недоволни. „Това е добро — казваха, — но не него търсим, изобщо.“ И за всичко бях виновна аз! Но после един ден високият светъл мъж видя нещо на преписа, който бях донесла, и... е, не се *усмихна* точно, но очите му се присвиха доволно и той кимна. А другите взеха да се смеят и казаха: „Браво! Това е добре, много, много добре.“ Сякаш най-после са открили каквото търсят. И повече не поискаха да им нося друго.

Шара усеща в стомаха си прилив на бездънен ужас.

— Кога се случи това? На коя дата?

— Дата? Не знам, не мога да си спомня.

— В кой месец тогава?

— Ами, още беше топло. Късна есен, предполагам. Може би в месеца на Тува.

— Има ли нещо друго, каквото и да било, което можеш да ми кажеш за списъка?

— Казах ви каквото знам.

— Преписала си го. Преписала си десетки страници. Какво имаше на тях?

Ирина се замисля.

— Ами. Страниците бяха номерирани.

— *Освен* това.

— Освен това имаше... Имаше печат в ъгъла. Не, не точно печат, а... нещо като знак или емблема в ъгъла на всяка страница. Като... птица върху стена.

Шара мълчи. После пита:

— Птицата имаше ли гребен? Крилете ѝ разперени ли бяха? — И протяга ръце да покаже.

— Да. Никога не бях виждала такава птица.

„Защото такива птици има само в Сейпур“ — мисли си Шара, която добре познава описания от Ирина знак. Има само един списък с печата на канцеларията на градския губернатор, който да предизвика такова вълнение сред Реставраторите. „Излиза, че враговете ни не само са знаели от месеци за съществуването на Неспоменавания склад — мисли си тя, — но са знаели и *съдържанието* му, нещо, до което дори на мен ми отказват достъп...“ Вече съжалява горко за обещанието, което е дала на леля си. По всичко личи, че в депозитната кутия на Пангуи има информация за онова, което Реставраторите са търсели толкова упорито.

— Какво означава всичко това? — пита Ирина.

— Не знам със сигурност — казва Шара.

— Мислех си, че мразя професора — казва Ирина. — Но когато чух, че е мъртъв, осъзнах, че не е било така. *Искала* съм да го мразя. Но всъщност съм мразила неща много по-големи от него. Мразех, че се чувствам толкова... унижена. — Поглежда Шара и очите ѝ отново се пълнят със сълзи. — Какво ще правите с мен? Ще ме убие ли?

— Не, Ирина. Аз не наранявам невинни.

— Но аз не съм невинна. Заради мен го убиха.

— Едва ли. Както сама каза, мразила си неща много по-големи от себе си... Според мен неща много по-големи от теб и от мен, и дори от професора, са намесени тук.

Ирина изглежда обнадеждена и облекчена.

— Мислите ли?

Шара се опитва да скрие ужаса си.

— Знам го.

После и двете вдигат глави, защото откъм улицата долитат виковете: „Пуснете ме! Пуснете ме!“

— Какво става? — пита Ирина.

Шара се протяга и отмества леко завесата. Пред портите на посолството се е събрала малка тълпа. Шара мярва блясък на златен шарф, което означава, че сред множеството има градски старейшина, и немалко официални на вид лица с белезникави роби. А пред всички тях, от вътрешната страна на портата, стои Малагеш, скръстила ръце и изправила гръб във военна стойка, стои и излъчва презрение както огънят бълва дим.

Шара се усмихва на Ирина.
— Извини ме.

Шара чува крясъците още преди да е излязла през централния вход.

— Това е политическа и етична перверзия, чувате ли! — крещи някакъв мъж. — Престъпление, което граничи с обявяване на война! Да отвлечете жена от дома ѝ? Стара жена, скромна чистачка, която цял живот е работила за една от най-обичаните и почитани институции на Баликов? Губернаторе, *настоявам* да я освободите незабавно! Ако не я освободите, ще направя всичко по силите си това да се превърне в международен скандал! Ясен ли съм?

Малагеш отвърща нещо, но Шара не чува какво.

— Нападение? *Нападение?* — отвърща разгорещено мъжкият глас. — Единственото нападение тук е атаката срещу правата и привилегиите на нашите граждани!

Шара пресича двора. Вижда как Зигруд дебне в сенките край стената на посолството. Градският старейшина стиска решетките на портата, както затворници стискат решетките на килиите си. Висок е за континентал, тъмното му лице се е зачервило от ярост. Прилича на печен във фурна картоф, мисли си Шара. Само дето лицето му е наполовина скрито зад гъста брада, която стига почти до очите.

Шара знае кой е. „Снимката във вестника — мисли си тя — не е и наполовина толкова въздействаща, колкото Ернст Уиклов на живо...“

Зад него стоят петнайсетина брадати мъже със семплите белезникави роби на баликовската адвокатура. Всички те наблюдават Малагеш с малки хладни очички и държат в десните си ръце кожени куфарчета, както повечето мъже биха държали мечове.

„Ще трябва да се оправяме и с адвокати — мисли си Шара. — Късмет ще е, ако умра сега.“

— Тъй като това посолство по закон е сейпурска територия... — казва Малагеш.

Уиклов я прекъсва със смях.

— О, не се съмнявам, че *с радост* бихте обявили целия свят за сейпурска територия!

— Тъй като това посолство е част от Сейпур — продължава мисълта си Малагеш през стиснати зъби, — не сме длъжни да ви информираме кое се намира или не се намира на територията на този имот.

— Не се и налага! Защото моите приятели и колеги са видели с очите си как водят жената тук!

Шара поглежда към Зигруд — челото му е навъсено. Много е трудно да проследиш Зигруд, без той да те забележи, и всеки, успял да го направи, трябва да е изключително талантлив.

Уиклов продължава:

— Предупреждавам ви, губернатор Малагеш — нарочно изговаря името ѝ с неправилно ударение, — че ако рожба на Баликов пострада или се почувства застрашена от действията на вашите служители, улиците ще екнат от възмутени викове срещу посолството ви и срещу самата вас, докато не ви изгоним, както трябваше да направим много отдавна!

— Спести си реториката, Уиклов — казва Малагеш. — Няма кой да те чуе. Тук сме само ти, аз и един празен двор.

— Но ще има много хора, ако не пуснете жената! Гарантирам, че ще пламнат бунтове, ако не освободите бедната жена!

— Да я освободим? Тук никого не държим принудително. Дошла е по своя воля.

— По своя воля! След като е била посетена от *това*? — Уиклов посочва с пръст Зигруд, който се чеше отегчено по носа. — Използвали сте сплашване! Заплахи! Това е равносилно на отвличане!

Шара се изкашля и казва:

— Грешите, сър. Двете с госпожа Торскени пихме кафе. Мога лично да ви гарантирам това.

Той насочва презрителния си поглед към нея.

— Вие пък коя сте? Заместничката на онзи глупак Труни? Ако е така, за мен думата ви струва колкото думата на пиян малоумник!

Шара примигва бавно. От доста време не са ѝ говорили по този начин.

— Вие сте Ернст Уиклов, ако не греша? — пита тя.

Той кимва ожесточено.

— Знам, че името ми фигурира в някой от списъците ви. В списъка с враговете на Сейпур, без съмнение, и се гордея да нося

мишената ви на гърдите си!

— Отново грешите, сър — казва Шара. — Разбрах за вас от вчерашния вестник.

Малагеш слага ръка на устата си да скрие напушилия я смях. Уиклов се изчервява още повече.

— Безочieto е сред малкото неща, в които сте отличници — казва той. — Малка госпожице, нито вие, нито вашият губернатор ще съумеете да се измъкнете от това с лъжи. Никакви дипломатически трикове няма да ви помогнат. Фактите са ясни — вие държите гражданин на Баликов като заложник, дребно отмъщение за неприятностите от снощи!

— Неприятности ли? — казва Малагеш. — Умряха шестнайсет души. От насилствена смърт. Бях там. Видях труповете. А ти?

— Не се нуждая от поредното потвърждение — казва той — за варварството на вашите хора.

— Първо неприятности, сега пък варварство — казва Малагеш.

— Това е без значение в момента — казва Уиклов. — Жена на име Ирина Торскени намира ли се на територията на посолството ви? Ако продължите да лъжете и да твърдите, че не е тук, тогава заедно с колегите си аз ще поставя въпроса на най-високо ниво, ще подам иск за нарушаване на няколко международни договора! Лично ще се погрижа да ви изгонят от нашата страна и повече никога да не се върнете! Това как ви се струва?

Шара прави физиономия. Подобни нелепи заплахи не я плашат, разбира се, но Уиклов, изглежда, има талант да привлича несъразмерно внимание към себе си, а точно сега Шара предпочита да работи на спокойствие. От виденията си в арестантската килия насам тя живее с усещането, че седи на бъчва с експлозивни и че разни хора постоянно се опитват да изритат бъчвата изпод нея.

— А! — виква внезапно Уиклов. — Ето я! Ето я!

Всички се обръщат. Сърцето на Шара се свива, когато тя вижда Ирина Торскени да наднича през предните врати на посолството.

— Виждате ли? — вика Уиклов. — Виждате ли я?! Наистина е задържана! Казах ви! Това е тя, нали?

Шара тръгва към Ирина, която зяпа Уиклов с разширени, пълни със страхопочитание очи.

— Ирина, не трябваше да слизаш — казва ѝ Шара. — Тук не е безопасно.

— Чух името си — тихо казва жената. — Този *градски старейшина* ли е? Градският старейшина *Уиклов*?

— Познаваш ли го? Него или някой от другите мъже? — спокойно пита Шара.

Ирина клати глава.

— Те за *мен* ли са дошли?

— Ирина! — крещи *Уиклов*. — Не я слушай! Ела при мен, Ирина! Не я слушай!

— Сигурно са наблюдавали апартамента ти — казва Шара. — Следили са те постоянно дори след като си приключила работата си за тях.

— Ирина! Ела при нас! Не ѝ обръщай внимание!

— Моят съвет е да не тръгваш с тях, Ирина. Не нам защо са дошли да те търсят, но едва ли е с почтени намерения.

Ирина гледа към портата. *Уиклов* разтърсва енергично решетките. Малагеш му кръсва да спре, но той само повишава глас:

— Те не ти мислят доброто, Ирина! Искат да навредят и на теб, и на *Баликов*! Не слушай тази глупава жена!

— Ирина... не те съветвам да тръгваш с тях — повтаря Шара. — Хората, които стоят зад тези действия, са изключително опасни. И ти го знаеш.

— Но един градски старейшина не би...

— Чувам те! — крещи *Уиклов*, което си е чиста лъжа. — Чувам те какви ѝ ги говориш, казваш ѝ да се откаже от правата си на гражданка! Не я слушай, Ирина *Торскени*!

— Ирина — казва Шара. — *Мисли*.

Но *Уиклов* не млъква:

— Тя не е от твоята раса, от твоя народ! Не е свещена, каквито сме ние с теб и всичките ни братя и сестри. Да изрека такова нещо на глас е в нарушение на техните закони, но в сърцето си ти знаеш, че е истина!

Ирина поглежда Шара и Шара разбира, че жената е взела решение.

— Аз... съжалявам — прошепва Ирина и тръгва към портата.

Уиклов разтърсва отново решетките и вика на Малагеш да отвори. Малагеш поглежда Шара. Шара се опитва да измисли нещо, каквото и да е, но напразно. Малагеш кимва отсечено и с горчива гримаса. Хидравликата се задвижва с тракане, въртят се зъбчати колелета и портата бавно се отваря.

ОНОВА, НА КОЕТО НИ УЧИ ИСТОРИЯТА

Да напрегнеш слух срещу
вълните,
душата си да огънеш по
скалите,
ръце да измиеш в кръв и сол,
да затвориш очи и дървото да
чуеш.

Ние сме острие на вятъра,
въглен в снега,
сянка под тъмна вълна.
И помним.

Помним морските дни и реката
от злато.
Дни на победи и плячка безспир.
Наричат ни варвари диви,
но ние знаем, че живели сме в
мир.

С насилието се знаем добре,
то бе наш неканен приятел.
В сянката му дълго живяхме,
после кралят ни извади оттам.

Стрела от стомана,
алчен пламък от факла
да оближе сал и покрив от
слама.
Вик в мрака без отговор.

*Изгубихме го. Семейството му
изгубихме.*

*Своето семейство, защото
изгубихме краля си.*

*Дори да го оплачем не сварихме,
защото отнесоха Харквалд
надалеч.*

*Нахраниха с него вълните и
морската твар,
реколтата, с която храним
децата си.*

*Червени са дните сегашни, дни
тъмни.*

*Дни на пиратство, дни без
закони.*

*Дни на бран безкрайна,
дни на празни брегове и пълни
гробове.*

*Помним го. Помним
семейството му.*

Помним изгубения му син.

Помним Даувкинд.

*Знаем, че един ден
той ще се върне
и ще ни спаси от самите нас.*

*Анонимн
а дрейлингска
песен, 1700 г.*

Шара стои на двора и гледа как малката тълпа се разотива.
Малагеш и Зигруд бавно се приближават към нея.

— Е — казва Малагеш, — това... не мина добре.

Шара е съгласна. Всъщност нищо през последните трийсет и шест часа не върви добре. Ако питат нея, последните трийсет и шест часа са истинска катастрофа.

Прави мислен преглед на ситуацията. Реставраторите знаят за Неспоменания склад. Не само знаят за него, а явно са се добрали до информация за нещо важно, което се съхранява в Склада, нещо, което да използват. „Въпросът е — мисли си Шара — дали вече са успели да *влязат* в Склада? И ако е така, започнали ли са да използват намереното? Затова ли влязох в контакт с онова Божество?“

И нещо още по-странно: „Защо им е било да убиват Пангуи *след* като са намерили онова, което са искали от него? Особено щом убийството му неминуемо е щяло доведе «лоши хора» в Баликов?“

Разтърква очи. Гърлото ѝ е пресъхнало. Има чувството, че ще припадне.

— Тъ... Добре ли сте? — пита Питри.

— Не — тихо отговаря Шара. — Не съм.

— Да ви донеса нещо?

Шара се ощипва силно по ръката. Тъпата болка не успява да разчупи леда, обвил мозъка ѝ с пукаща кора.

„Не ми остава друго освен...“

— Трябва ми нож — казва тя.

— Какво? — казва Питри.

— Нож. Много остър нож.

— Тъ... — Той я гледа уплашено.

— И голям тиган.

Малагеш кривва глава.

— Какво?

— Също две глави лук, магданоз, сол, пипер, черен и червен, и около килограм и половина козе месо.

Зигруд изпъшква и захлупва лице в шепи. Шара тръгва към сградата на посолството, без да погледне към секретаря си.

— Хайде — казва и им махва да я последват.

— Какво? — пита Малагеш. — Какво става, мамка му?

Зигруд измърморва нещо под нос, но накрая все пак обяснява с неохота:

— Когато е много ядосана, готви.

Шара спира и посочва Зигруд, без да се обръща.

— Още ли си във връзка с информаторите си?

— Разбира се — казва Зигруд.

— Искам да проследят Торскени и Уиклов. И да докладват на всеки час.

— Не искаш ли аз да го направя? — пита Зигруд.

— Ти ми трябваш тук — казва Шара. Тръгва по коридорите на посолството. — Време е да анализираме някои неща.

— Какви неща? — пита Малагеш.

— Мъртви неща — казва Шара. — Неща, които *би трябвало* да са мъртви.

Колко ли е приятно да си нож, винаги готов да поемеш пътя на най-слабото съпротивление, винаги насочващ се към слабите места, да потъваш в кожа и жили като стръкче трева, понесено от речното течение. Ножът се плъзга леко и оставя купчинки от парченца портокалова кора, лимонова кора, пъпешова кора, някои малки и безформени, други на дълги спирали. Впива се бавно в месото, разделя кръвоносни съдове и мускули, сухожилия и мазнини, раздробява козешкия котлет, докато той не загуби всяка прилика с част от живо същество.

„Трябват ти само остър нож и хубав тиган — мисли си Шара. — С тези простички инструменти човек може да създаде всичко.“

Драсва клечка кибрит и я приближава към газовия котлон. Лумват пламъци и облизват тигана. Тя слага в съда малко олио и взема едната глава лук.

— Първоначално са били шест — тихо казва Шара. Светлината от газовия котлон танцува по лицето ѝ. — Или поне шест са оповестили присъствието си. Олвос, светлоноската. Колкан, съдията. Воортя, дамата воин. Аханас, сеячката. Юков, шегобиецът, пастирът на скорците. И Таалхаврас, строителят.

Малагеш свива дясната си ръка в юмрук и кокалчетата ѝ изпукват хорово.

— Това го знам. Всички го знаят.

— Знаеш *част* от него — казва Шара. Стои пред редицата готварски печки в просторната кухня на посолството, която е

обслужвала многобройни приеми и социални събития преди Труни да превърне посолството в нежелан домакин. Малагеш и Зигруд седят на слугинската маса и бълват дим — Малагеш с пуретата си, Зигруд с лулата си. Питри тича напред-назад между печката и килера, носи още зеленчуци, подправки, осолено месо. — Има още много, което не се преподава в училище. Световните регулации налагат пълно мълчание по тези теми на Континента, но и в Сейпур има достатъчно ограничения по въпроса. На историците е позволено да публикуват само определени свои открития, останалите се завеждат в архива и потъват в забвение. Особено когато засягат Древните, Небесните, Божествата. И шестте са се появили на Континента — никой не знае точно кога, — и шестте са създали своите сфери на влияние тук, и шестте са се сражавали помежду си като котки и кучета в продължение най-малко на петстотин години, ако оценката ни е правилна.

— Не знаех, че са се сражавали помежду си — казва Малагеш. — Мислех, че са били съюзници.

Ножът се плъзва по външната люспа на глава лук. Шара захваща люспата с ножа, обелва я и я захвърля настрана.

— Накрая се съюзили, така е. Но в началото се сражавали ожесточено — за територии, последователи, за каквото се сетиш. Но по някое време в началото на осми век решили да сложат край на надпреварата и да се съюзят. Малко след това решили, че е време да разширят влиянието си. Да го разширят *бързо*. Това сложило началото на Златната ера тук и на сейпурското робство. За което ние знаем много, разбира се, макар че бихме предпочели да е друго. — Вади дъска за рязане, пробва еластичността ѝ и я плясва върху плота. — Представете си Континента като торта, защото е приблизително кръгъл по форма, разделен на шест парчета. И там, в центъра, главата на колелото...

— Баликов — казва Зигруд. Думата излиза от устата му в кълбо дим.

— Да — казва Шара. Срязва лука на две, удря едната му половина върху дъската за рязане и я стисва толкова силно, че по пръстите ѝ се стича сок. Ножът хвърква в бързо темпо и стакатов щрих, зеленчукът се превръща в купчинка бели парченца. — Престолът на света. Град хем ничий, хем на всички, основан, когато Божествата решили да се обединят. В крайна сметка всяко Божество си

имало свой град — Колкаштан за Колкан, Таалваштан за Таалхаврас, Аханаштан за Аханас, Юкоштан за Юков и Воортяштан за Воортя. Баликов бил замислен като общ град.

— Изброихте само пет Божества — обажда се Питри иззад малка планина от целина.

— Така е. Олвос също е имала свой град, навремето. Но тя напуснала Континента малко след като Божествата решили да се обединят. И когато си тръгнала, последователите ѝ напуснали града. Изоставили го, по думите на един историк, да бъде превзет от прах и пепел. Днес дори не знаем къде се е намирал.

— Защо си е тръгнала? — пита Малагеш.

— И това не знаем със сигурност. Може би просто е предпочела самотата. Или не е била съгласна с нещо. Или пък не е искала да участва във Великата експанзия, по време на която Континентът завладял почти целия свят. Каквато и да е била причината, Олвос изчезнала безследно. За последно са я видели през 775-та.

— Чакай, чакай — казва Малагеш. — Значи през всичките тези години е било ясно, че едно от Божествата може още да съществува? Мислех, че каджът ги е убил *всичките*!

— Наистина ли? Я си спомни какво точно са те учили за това. Конкретно? За всяко от Божествата? — Шара отброява на пръсти. — Каджът убива Воортя в Сейпур, в Нощта на червените пясъци. Таалхаврас и Аханас убива, когато войската му стъпва на континенталния бряг. А Юков убива тук, в Баликов. Казвал ли ти е някой къде и кога е била убита Олвос? Или Колкан?

— Но... Всички знаем, че няма ясни исторически сведения за периода непосредствено след сейпурската инвазия на Континента — казва Малагеш. — Никой не знае какво точно се е случило тогава. Може да е убил Олвос или... или Колкан тогава, нали?

— Възможно е. Знаем само онова, което ни разкриват оскъдните исторически източници. Знаем например, че каджът е използвал оръжието си срещу Божествата, каквото и да е било то, и в резултат те са изчезнали. Но това не означава непременно, че са напълно изчезнали от настоящето ни. Някои чудеса все още са активни. Божествата не са напуснали напълно Континента, без значение какво ни се иска на нас. В архивите ни няма достатъчно информация дори за това как каджът е убил онези, за които знаем, че са били убити —

Юков например е бил убит *цели три години* след като каджът завладял Баликов, факт, който не се споменава в учебниците.

— Това не го знаех — казва Питри. — Мислех, че Юков е бил екзекутиран по време на Голямата чистка. Така са ни учили в училище.

— Да, защото темата за късното убийство на Юков не е политически коректна — казва Шара. — Фактът, че толкова дълго е убягвал на каджа, не говори добре за самия кадж. Юков не е оказал съпротива на сейпурските войски, не ги е атакувал, просто се е скрил от тях. Въпреки това каджът продължил напред или просто е знаел, че понякога трябва първо да сразиш духа на врага си, преди да го сразиш физически. И точно затова е започнал Чистката.

Шара намачква чесъна с ножа, нарязва го на филийки и го слага при пържещия се лук.

— Голямата чистка не е справедливото деяние, което често се описва в сейпурските исторически текстове. Каджът не е използвал оръжието си да унищожи безкръвно всички божествени създания на Континента едновременно. Не ги е прогонил обратно нито в небесата, нито в морето.

— Тогава какво? — пита Питри.

— Извлекли са ги от домовете им, на улицата — казва Шара. Прехвърля ножа в другата си ръка. Дръжката му е мазна и хлъзгава. — Вкарали ги в кошари като животни и ги изклали като такива. За разлика от създателите си, низшите божествени създания можели да бъдат убити и по конвенционалния начин. — Зигруд се усмихва грозно, изглежда, се радва на някакъв неприятен, но скъп спомен. — В Баликов например има няколко масови гроба — продължава Шара. — Кой знае какви кости ще открием там, ако ги разкопаем? Деликатните криле на житир, крилатите понита на Аханас? Костици от пръстите на някоя ховтарик, двайсетопръстите арфистки от двора на Таалхаврас? Смазаните кокалчета на някой мховост, любимите биячи на Юков? Стига, разбира се, каджът и неговата армия да не са ги унищожили до степен на неразпознаваемост... а според мен точно това се е случило. Сигурно са се чувствали напълно в правото си. Нима всички сейпурци не са живели под ботуша на тези създания? Нима не са били те опасни чудовища? Но един войник е описал писъци на болка откъм кладите, пише също, че някои от онези създания приличали на деца и се

държали като деца, молели за милост. Каквато, разбира се, не получили.

Малагеш мълчи. Пуретата ѝ дими едва-едва. Зигруд прокарва пръст по острието на ножа си.

Шара проверява ориза, който е оставила да се накисне в пилешки бульон, и соса, който е тъмен и гъст. Подушва соса и добавя щипка чесън.

— Когато чистката свършила, Юков най-сетне се появил. Говори се, че се бил криел в стъклото на прозорец, макар че какво означава това, не знам. Както вече казах, знаем само онова, което ни дава историята. Юков пратил съобщение на самия кадж с молба да се срещнат. Насаме. За изненада на своите лейтенанти каджът се съгласил. Може би е имал предчувствие, не знам, но когато се срещнал с последното Божество, каджът видял — и това е документирано, — че то не представлява заплаха. Юков плачел горко, дълбоко разстроен от смъртта и разрушението, залели Континента.

— Ако беше прескочил до Сейпур — казва с горчивина Малагеш, — щеше да е подготвен за гледката.

— Може и така да е. Двамата се срещнали в изоставен храм. Не просто изоставен, а сринат, макар че от докладите на лейтенантите не става ясно къде точно са се намирили въпросните руини. Двамата останали там почти цялата нощ. Никой не знае какво са си казали. Каджът се забавил много и лейтенантите му се уплашили, че е станало най-лошото. Но после каджът се появил и през сълзи казал, че е убил Юков. Не казал защо плаче, казал само, че Юков е мъртъв. — Шара изтрива ножа. — След тази последна победа каджът станал мълчалив и мрачен и започнал все по-често да посяга към виното. След няма и четири месеца починал от инфекция. Най-вероятно е бил една от първите жертви на Чумните години.

Зигруд подсмърква и се чеше по носа. Явно историята не му е особено интересна. Малагеш обаче поглъща всяка дума.

— Значи Юков е бил последният убит бог?

Шара осолява козешкото, после го слага в тигана при зеленчуците.

— Да. Чумните години започнали броени месеци по-късно, след като и последната божествена защита отпаднала, което е сигурен знак, че Юков наистина е бил убит.

Малагеш мълчи замислено, после казва:

— Адски странно звучи да изброяваш Божествата сякаш са заподозрени в кражба. Сякаш можем да ги наредим до стената, да доведем жертвата и тя да ни посочи извършителя. Значи единствените богове, чиято смърт е потвърдена... или поне тези, чиято смърт е настъпила пред очите на свидетели... са Воортя, Таалхаврас, Аханас и Юков?

— Така изглежда.

— Значи остават Олвос и Колкан.

— Да.

— За Колкан не каза нищо.

— Така е. Знаем доста за него и за делата му, но не и за края му. За края му никой нищо не знае. Смятаме, че дори на Континента никой никога не е научил нещо за това.

— И той ли си е тръгнал като Олвос? — пита Питри.

Шара си мие ръцете.

— Не. Не си е тръгвал. Или поне нямаме данни да го е правил.

— Тогава какво е станало с него?

Шара поглежда часовника. След двацет минути яденето ще е готово.

— Това — казва тя и сяда — е друга история.

— Казват, че Колкан бил богът на справедливостта и реда. Той бил Човека от камък, Онзи от високите места, Далечния пастир. Изобразяван е по различни начини, но доминиращият образ е на мъж, който седи върху планина и е протегнал ръце напред с дланите нагоре. Готов, един вид, да претегли, да балансира, да отсъди. Бил е най-активното от шестте Божества. Юков е правил номера на смъртните си последователи, превръщал ги в животни — понякога във вълци, но най-често в скорци, — а понякога стигал дотам да ги забремени, без значение от пола им, вярвате или не. — Питри я зяпва с отворена уста, но Шара продължава: — Таалхаврас и Аханас, като строителя и земеделката, имали по-мощни задачи и рядко се занимавали с отделни представители на човечеството. Олвос, както знаем, предпочела да си тръгне. Колкото до Воортя, тя била доста активна по свой си начин, най-вече в празненствата и плякосването. Но никой от

тях не може да се сравнява с Колкан, който бил дълбоко заинтригуван, да не кажем вманиачен, от делата на смъртните.

Шара разбърква внимателно месото. Тлъстината се топи, цвърчи и пръска. Тя дръпва бързо ръка, преди врялата мазнина да я е опарила.

— Колкан искал само едно от своите последователи — да водят добър и подреден живот. След като основал град Колкаштан, той казал на последователите си, че могат да идват при него с всякакви въпроси, с всякакви тревоги и той щял с радост да им даде отговор, да отсъди в споровете им, да им помогне. И те се възползвали с ентузиазъм от предложението. Има писмени сведения за опашки от хора, дълги пет, десет, петнайсет мили. За хора, които припадали от глад и изтощение, разболявали се и остарявали, докато чакат. Историческите сведения не са напълно ясни, но изчисленията показват, че Колкан е изслушал милиони, отсъждал е денем и нощем, седейки на едно място в продължение на сто и шейсет години.

— Моретата да са ми на помощ — мърмори Малагеш.

— Да — казва Шара. — Историците са съгласни, че това вероятно се е отразило на Колкан. Накрая той си дал сметка, че този процес е неефективен. Затова сложил край на своето еднолично правораздаване, излязъл от храма си и започнал да създава закони, базирани на наученото през предишния период.

Зигруд вади пушен свински бут от килера. Сяда, отрязва парче с ножа си и започва да го дъвче.

— В рамките на две години Колкан написал хиляда и двеста закона. Според нашите съвременни стандарти неговите закони изглеждат меко казано странни — да не се слага един вид камък върху друг вид камък; жените да не си сплитат косата по определен начин; тези и тези часове от деня са подходящи да се говори, а другите — да се мълчи; тези меса могат да бъдат пушени, другите не могат... и така нататък, и така нататък. Изглежда логично обикновените хора да се разбунтуват, да отхвърлят тези глупави закони, или поне да се опитат... Но колкаштаните не го направили. Те посрещнали правилата с радост, всичките хиляда и двеста. Защото щом тяхното Божество казва, че ги заслужават, значи е така.

— Не говорите сериозно — казва Питри.

— Напротив, сериозна съм. Хората искрено се опитвали да спазват законите му, дори най-чудатите. Само че никой не е свършен,

естествено, и едва малцина успявали да следват законите с точките и запетаите. Хората обичали друг да им казва какво да правят, затова никой не се усъмнил в справедливостта на законите — те били закони все пак, божествени при това. На някакъв етап Колкан решил, че проблемът е другаде, че хората нямат достатъчно силен стимул да следват законите. — Шара вдига капака на тенджерата с ориз. Издига се пара и замъглява очилата ѝ. Тя отстъпва назад, слага капака и сваля очилата си да ги избърше. — Така се появило Наказателното писание. Един въздълъг и постоянно редактиран документ, в който се описвало как хората да бъдат... *насърчавани* да следват законите. С течение на времето се забелязва все по-ясна тенденция към... как да се изразя... към плътски страдания.

— Плътски? — повтаря Малагеш.

— Бичуване. Жигосване. Осакатяване, ослепяване, ампутация за най-тежките престъпления — на крадците им отрязвали дясната ръка и прочие. Никога смърт обаче. Колкан бил обявил, че животът е *свещен*. Самият той не искал да нарушава тази си прокламация. Едно от най-известните наказания се наричало Пръстът на Колкан — кръгло камъче, което при съприкосновение с жива плът ставало все по-тежко и все по-горещо. Палачите връзвали жертвата и слагали Пръста върху крака ѝ или върху корема, или върху гърдите, или...

Кожената ръкавица на Зигруд изскърцва пронизително — дясната му ръка трепери, свита в юмрук, зъбите му стискат силно лулата, черният му нож е забит дълбоко в свинския бут.

Шара се изкашля.

— Схващате за какво иде реч — казва тя. — Тези наказания били приемани от хората почти без възражения. Без негодувание. Приемали тези наказания с трезвото раболепие на обречени хора. С времето законите и наказанията на Колкан ставали все по-жестоки и все по-странни. Той се вманиачил на тема плът и желание, сексуалност и лъст. Решил да наложи пълна цензура над тези неща. Първият му метод на репресия вероятно би допаднал на повечето сейпури, между другото. Колкан забранил на обществени места да се споменава по какъвто и да било начин за женския пол и анатомия. Почти както собствените ни закони налагат цензура над говоренето.

— Какво!? — възкликва Малагеш. — Това не е... Това няма нищо общо със Световните регулации! Ние се опитваме да потиснем

нещо *опасно!*

— Да, а за Колкан сексуалността била най-опасното нещо. Сейпурските историци не са сигурни защо е решил да потисне *женския* пол... Сред определен вид специалисти тази тема е повод за разгорещени дискусии. Така или иначе, Колкан поискал от своите жреци и светци да принудят жените да се покриват от глава до пети на публично място и обявил извън закона всяко споменаване на женската анатомия, сексуалност, форми... всякакво споменаване или намек дори. Тази забрана станала известна като Изрязването на нечестивото и станала повод за една хумористична гатанка — как да напишеш закон, който забранява изричането на определени неща, ако не ти е позволено да напишеш тези неща дори в текста на закон? Накрая законотворците се спрели на неясния термин „тайна женственост“, която може да означава какво ли не, като си помислиш. В резултат законът допускал както проява на милост, така и на голяма жестокост, според това кой отсъжда и как тълкува провинението.

Студът в арестантската килия, тъмните сенки. Младежът, който шепти: „Не ме изкушавай с тайната си женственост!“

— Ставало все по-лошо. Скоро Колкан настоял *всичките* му последователи да „покриват плътта си“ и да се отрекат от *всички* смъртни наслади — вкуса на храната и пириетата, усещането за гола човешка кожа, дори съня в мека постеля. Всички последователи на Колкан например били принудени да спят върху легла от камък. Физическата наслада от всякакъв вид трябвало да бъде обезкуражавана. А наказанията станала гротескни. Кастрация. Изрязване на клитора. Ужасни ампутации. И така нататък. Ала другите Божества не останали безучастни. Макар често да си общували, а нерядко да влизали и в семейни отношения помежду си, като цяло Божествата предпочитали да не се бъркат в работата на колегите си. Но маниите на Колкан започнали да преливат извън сферата му на влияние. Той настоял Баликов да възприеме личните му възгледи за сексуалността — хомосексуалността и безразборните сексуални контакти например, които били позволени във владенията на по-либералните Божества, били обявени извън закона в Баликов. Юков енергично се противопоставил, но възгледът на Колкан надделял, намерил плодородна почва в Баликов и се задържал там въпреки

случилото се по-късно. Накрая Юков убедил останалите Божества да преминат към действия.

— Какви действия? — пита Малагеш. — Не ми казвай, че е имало втора война, за която никой не знае.

— Не — казва Шара. — Война не е имало. Защото през 1442-ра Колкан просто изчезнал. Без никакво обяснение.

Пауза.

— Просто... изчезнал? — пита Питри.

— Да.

— Като от оръжието на каджа? — пита Малагеш.

— Не точно — казва Шара. — Създаденото от него останало. Колкаштан също. Но имало и промени — буквално за една нощ всички, които били обезобразени по някакъв начин от наказателните методи на Колкан, се изцерили. Освен починалите, разбира се. Това е странно само по себе си, но още по-странно е, че жертвите не си и спомняли, че някога са били наказани... все едно някой бил замазал с боя тези спомени в умовете им.

— Тогава как... — Зигруд поглежда към тавана в опит да формулира въпроса си. — Откъде ти знаеш, че изобщо са били наказвани?

Шара кимва.

— Добър въпрос. Отнело е известно време, но накрая сейпурските историци стигнали до 1442-ра като годината на голямото историческо объркване. Проследили го по райони — всички исторически архиви, съдебни журнали и свидетелски показания в Колкаштан и Баликов от периода на масовите наказания внезапно и напълно изгубили съдържанието си. Онова, което знаем, го знаем от текстове, намерени далече от Колкаштан и Баликов, които незначайно как останали встрани от историческото прочистване.

— И ти предполагаш, че това е дело на другите Божества... — казва Малагеш.

— Да, най-вече защото останалите Божества запазили пълно мълчание във връзка с изчезването на Колкан. Не сме открили никакви сведения за прокламацията от тяхна страна или обяснение... Дори не споменават за него. Все едно изобщо не е съществувал. Реалността е била редактирана. Не, пренаписана по-скоро.

— И според теб... — казва Малагеш. — Според теб това ли си видяла? Изчезнало Божество, а не мъртво?

Шара се замисля, после казва:

— Не.

— Защо?

— Нашите нападатели бяха облечени като традиционни колкаштани и определено говореха като такива. Но аз съм чела свидетелства за общуване с Божества. Онова, което ми се случи в ареста, не приличаше на смислено общуване. Беше като какофония от гласове и образи — много хора в едно. Не знам как да го опиша. Мисля, че дори Колкан би провел по-смислен разговор от онова нещо, на което попаднах аз.

Всички мълчат. Зигруд се оригва тихо.

— Какво е станало — ново оригване — с хората?

— Хората?

Той размахва ръка.

— На Колкан.

— О. Не е за вярване, но те продължили да живеят почти по същия начин. Носели колкаштански роби, следвали предписанията на Колкан, дори прилагали до някаква степен Наказателното писание. Имали бегъл спомен за Колкан и запазили законите му — онези, които не били заличени по време на историческата чистка, — изобщо продължили да правят онова, което правели и преди. Не стигнали до жестокостите от времето на Колкан, но продължили да живеят според същия възглед за света, със същите вярвания... Както знаете, някои от тях са живи и до днес, не само в Колкаштан, но и в Баликов.

— Значи са сметнали приема и артистичната изложба в дома на Вотров за толкова скандални — бавно казва Малагеш — заради нещо, в което един луд бог е вярвал *преди триста години*?

— Нещо такова. — Шара проверява часа, после и козешкото. Повечето тлъстина се е стопила. Тя изважда с лъжица месото и го оставя да се отцеди. — Тези неща имат нещо общо с инерцията — казва тя. — Започнеш ли, трудно е да спреш.

Мазнина капва върху нагорещения плот на печката и кипва като лава, спускаща се към морето.

Зигруд, Малагеш и Питри лапат като изгладнели бежанци. Има козешко с къри, мек бял ориз, пържени зеленчуци и пъпеш в бекон. За броени минути от красивите блюда на Шара остават само огризки.

— Това — хлъцва Малагеш — е невероятно! Най-хубавото къри, което съм яла от години. Точно както го приготвят у дома. Къде си се учила да готвиш?

— Научи ме друг агент. — Шара отпива от чая си, но не посяга към храната. — По време на операция често трябва да търпиш дълги престои на едно място. И тогава се научаваш да запълваш времето си с всякакви неща. — Обляга се назад, поглежда нагоре. Димни следи са петносали каменния таван. Самите камъни изглеждат мазни — отлагания, без съмнение, от стотици връщи гозби. — Абсолютно си сигурна, без сянка от съмнение, че никой не е влизал в Склада, така ли?

— Да — казва Малагеш с пълна уста. — Пратих човек да провери, но съм сигурна, че те не разполагат с необходимите ресурси да организират нападение над Склада.

— Защо?

— Нападението срещу Вотров беше извършено с немалка жива сила. Не беше диверсия за отклоняване на вниманието. Не мисля, че могат да осъществят две подобни операции едновременно.

— Но ще подсилим охраната на Склада.

— Със сигурност.

— Както външната, така и вътрешната.

— Е, не. — Малагеш изтрива уста. — Нямаме охрана вътре в Склада.

— Никаква?

— Да. Никой не влиза в Склада.

— Дори на патрулна обиколка?

— Дори да исках да организирам такива обиколки, едва ли някой би се навил да влезе вътре. Онова място е пълно с призраци, Шара. По-добре да не закачаме обитателите му.

— Но имаш списък със съдържанието на Склада, нали?

— О, да. Определено.

— И едва ли — бавно казва Шара — имаш само едно копие от този списък. Така де, Ефрем е изнасял части от списъка за проучване,

затова изглежда логично да имаш резервно копие, в случай че нещо се случи с оригинала.

— Имаме го в два екземпляра, да. Накъде биеш?

— Ще ти кажа накъде бия — бавно продължава Шара. — Ирина Торскени ми каза, че е преписала стотина страници от списъка, преди Реставраторите да открият в преписите ѝ нещо важно — или онова, което са търсили от самото начало, или нещо друго, което са сметнали за полезно.

— И?

— И... Знаем, че са проявили интерес към *последните* няколко страници. След като са открили търсеното — или онова, което са сметнали за полезно, — са ѝ казали да не преписва повече. Според Ирина това се е случило през месеца на Тува. Значи трябва само да проверим кои части от списъка е проучвал Пангуи в посочения период...

— ... и ще разберем какво са намерили Реставраторите! Разбира се! Мама му стара, това е гениално!

— Не, просто стеснява търсенето ни от игла в купа сено до игла в малко по-малка купа сено — казва Шара. — От малкото, което Ирина ми каза за списъка, излиза, че на всяка страница е имало десетки вписвания. Значи ще намалим бройката на вписванията, които да проверим, от хиляди на... колко, може би само няколкостотин.

Малагеш провесва нос.

— Няколкостотин...

— Все е някакво начало — казва Шара. — А като говорим за Ирина... — Обръща се да погледне Зигруд.

— Следим я — казва той.

— Сигурен ли си в хората, които си наел?

— Знам колко им плащаме — казва Зигруд. — Задачата е съвсем проста, така че не очаквам проблеми. Докладваха ми, че се е върнала в къщата си. Завели я дотам и я оставили, сама. Следим я.

— Гледай да не я изпуснеш. Тя е една от последните ни стабилни нишки. Трябва да държим под око и Уиклов.

— Следим го — казва бавно Зигруд и измъква ножа си от пушения свински бут.

Шара потропва с пръсти по чашата си. Има една поговорка: „Седи върху уликите си, натискай ги, докато не се пропукаат под

тежестта ти.“

— Ако не ядеш, докато работиш, а само пиеш чай — казва Малагеш, — съветвам те да минеш на кафе. Непосредственото ни бъдеще изглежда пълно с работа, а кафето е по-силно.

— Кафето ободрява тялото — казва Шара. — Чаят ободрява душата.

— Толкова ли е наранена душата ти?

Шара не отговаря.

— Няма ли да хапнете? — казва Питри. — Скоро ще сме омели всичко.

— Не, толкова ядене не можем да изядем — казва Малагеш.

— Мм. Не — отговаря разсеяно Шара, защото мисли за друго.

— Защо? Не сте ли гладна?

— Не е там въпросът. Оказва се — казва Шара и посяга да си налее още чай, — че вкусът на кърито твърде силно ми напомня за дома. Ако ми се прииска щипка от Галадеш, предпочитам да си я доставя с чай.

Ковчегът се побира идеално в транспортния сандък — от всяка страна остава по два пръста разстояние. „Колко ли е голям пазарът на сандъци за транспорт на ковчези? — мисли си Шара. — Много хора ли умират в чужбина?“

— Искате ли да го заковем? — пита началникът. Той и тримата му работници дори не кривят нетърпението си.

— Не още — тихо отговаря тя. Докосва капака на ковчега — лакиран чам, нещо, което повечето сейпури не получават за погребенията си. — Бихте ли ми дали минутка, моля?

Той се колебае.

— Ами... Влакът за Аханаштан тръгва след един час. Ако закъснее заради нас...

— Ще трябва да платите неустойка, разбирам. Ако закъснеете заради мен, ще ви възстановя разликата, обещавам. Само минутка. Моля ви.

Началникът свива рамене, махва на хората си и Шара остава сама в уличката зад посолството.

Би трябвало да има някаква по-съществена церемония от тази, но това се случва рядко. Колегата ѝ агент в Джаврат; минният надзирател, когото привлякоха за информатор в Колкаштан; амбулантният търговец от Юкоштан, който чукаше от врата на врата, продаваше фотоапарати и правеше снимки на обитателите уж като част от занаята си... Нито един от тях не е могла да изпрати подобаващо. Те все още бродят в ума ѝ, както са бродили и в живота.

„Ако можех да си ида у дома заедно с теб — казва тя на ковчега, — за да те изпратя както трябва, щях да го направя.“

Спомня си първата им среща в Аханаштан и колко се беше зарадвала, че той е същият мъничък спретнат мъж с блясък в очите, какъвто си го бе представяла... Бързо го бе впечатлила с познанията си, още в първия ден от обучението. „Кой университет сте завършили? — беше я попитал. — Извинете, но не съм запознат с публикациите ви.“ А когато Шара му каза, че не е публикувала нищо и че *никога* няма да публикува нищо, че занаятът ѝ е твърде далеч от академичната общност, той млъкна замислено, а после каза:

— Извинете, но трябва да попитам... Вие сте, хм, Ашара *Комейд*, да? Имам чувството, че никой не иска да говори по този въпрос, но... наистина сте вие, нали?

Шара се усмихна леко и кимна неохотно.

— Гонеш и Ашадра... те са вашите родители?

Тя застина, но кимна отново.

Той се замисли за кратко.

— Аз ги познавах, между другото. Съвсем бегло. Отдавна, още по времето на реформите. Знаехте ли това?

Шара отвърна с едва доловим глас:

— Да.

— Те бяха много по-активни от мен. Аз седях по цял ден и по цяла нощ зад бюрото си, пишех писма и статии, а те наистина ходеха в гетата, в епидемичните райони, разпъваха медицински шатри и походни лазарети... Предполагам, че са си давали сметка за риска, всички знаехме колко заразна е Чумата, но въпреки това го правеха. Понякога, в светлината на тяхното дело, си мисля, че съм бил страхливец. Книжен плъх до мозъка на костите.

— Не мисля така — каза Шара.

— Така ли?

— Мисля, че вие... че вие променихте историята. Променихте я точно когато имахме *неужда* тя да се промени.

При тези думи лицето му се изопна.

— Да съм я променил? Не, нищо не съм *променял*, госпожице Коейд. Просто казах на глас онова, което смятах за истина. Според мен историците следва да бъдат пазителите на истината. Трябва да разказваме нещата такива, каквито са — честно и изцяло. Това е най-големият ни дълг. И като служител на министерството вие следва да си зададете въпроса коя истина искате да предпазите.

След този разговор Пангуи се отдръпна. Шара усещаше, че премълчава много неща, сякаш я е надушил, доловил е, че са хора с различни ценности, че тя се води от дневен ред и лична история, които един ден той ще се види принуден да опровергае. А на Шара ѝ се искаше да му извика: „Не, не, не ме отблъсквай. И аз съм историк като теб, и аз търся истината, точно както я търсиш ти!“

Но не можеше да го каже, защото дълбоко в сърцето си знаеше, че би било лъжа.

Никога не съм срещала човек в привилегировано положение, който да не се възползва в пълна мяра от привилегиите си. Говорете колкото и каквото искате за убеждения, партии, финансови системи, власт — аз пак ще виждам само привилегии и техните последствия.

Както аз виждам нещата, държавите не са изградени от структури, които поддържат привилегиите.

Не, те по-скоро са изградени от структури, които ги отказват — с други думи, структури, които решават кой не е поканен на трапезата.

За жалост хората често допускат предразсъдъци, стари сметки или суеверие да диктуват отказа на тези привилегии. А би било много по-ефективно да се подхожда към този въпрос на трезва глава, хладнокръвно.

Министър на външните работи Виня Коейд,
Писмо до министър-председателя, 1707 г.

Поредната мразовита утрин. Когато Шара отваря входната врата на посолството, пазачът в двора, увит в кожи до носа, се обръща и казва:

— При портата е. Не го пускахме, защото...

— Разбирам — казва Шара. Пресича двора на посолството. Дърветата са се привели под товар, който прилича на пластове черно стъкло, а безчетните пукнатини в стените на посолството са пълни с перлено бяло, сякаш незнайна бригада строители ги е гипсирала през изминалата нощ. Голямата чаша кафе в ръката ѝ влачи шлейф от пара след себе си като мехурчета след отплаващ кораб. Шара се замисля колко различно изглежда всичко сега, през деня — чисто, мразовито и бляскаво, — в сравнение с предната вечер, когато Уиклов лаеше през решетките на портата като куче пазач.

Портите се отварят с дрънчене. Момчето стои на алеята пред тях и държи сребърен поднос. Облечено е със слугински дрехи и изглежда от доста време е навън, на студа — горната му устна лъщи от замръзнал сопол. Ако не трепери толкова силно, изражението му сигурно би минало за усмивка.

— Посланик Тивани?

— Кой си ти? — пита Шара.

— Аз... имам съобщение за вас. — Протяга към нея сребърния поднос. В средата му има малка бяла картичка.

Шара я взема несръчно с премръзналите си ръце и примижава да прочете ситния текст:

НЕГОВО БЛАГОРОДИЕ ВОХАНЕС ВОТРОВ

ГРАДСКИ СТАРЕЙШИНА ОТ 14-ТИ, 15-ТИ И 16-ТИ РАЙОН

НА ГРАД БАЛИКОВ

ВИ КАНИ НА ВЕЛИКОЛЕПНА ВЕЧЕР

ДНЕС В 19:30

В КЛУБ „ГОШТОК-СОЛДА“

Шара свива юмрук около картичката.

— Благодаря — казва и хвърля ядно смачканото картонче.

„Да си имам късмета — мисли си. — Защо ми трябваше да обещавам точно това на Виня?“

— Извинете, госпожице — казва момчето. — Не искам да ви прекъсвам, но... м-мога ли да си вървя?

Шара го стрелва с яден поглед, после тиква чашата с кафе в ръката му.

— Вземи. На теб ще те свърши повече работа, отколкото на мен.

Момчето си тръгва. Шара се обръща и притичва назад към входа на сградата.

Откъм улицата зад посолството се чува детски плач. Бой със снежни топки е приел неприятен обрат — един от снарядите явно е съдържал прекомерно количество лед, което води до размахани пръсти и обвинителни викове: „Не е честно, не е честно!“.

Първото впечатление, щом пристъпиш през прага на клуб „Гошток-Солда“, е за плътна стена от дим. Шара се стряска от гледката, но присъстващите се държат, сякаш гъстият дим е нещо съвсем нормално, приятно дори. Вятърът нахлува през отворената врата, завихря дима и го разрежда малко, колкото Шара да различи треперливата светлина на свещи, лъщенето на мазни вилици и лицата на засмени мъже.

После наситената миризма на тютюн я удря като юмрук между очите и едва не я отвява назад.

Шара събира сили да влезе и очите ѝ постепенно се адаптират. Димът не е чак толкова гъст всъщност, макар че таванът си остава почти напълно невидим — полилеите и лампите сякаш висят от нищото. Служителят на рецепцията я поглежда — изненадан и видимо възмутен — и пита за име.

— Вотров — казва Шара. Мъжът кимва отсечено, един вид „можех и сам да се сетя“, и я кани с жест да влезе.

Превеждат я през лабиринт от сепарета, частни стаички и барове, всичките пълни с мъже с костюми и роби, отвсякъде лъщят сивкави зъби, плешиви глави и черни ботуши. Врѳхчета на запалени пури танцуват в мъглата като червеникави светулки. Сякаш цялото помещение е пропито с дим и мазнотия, а пушекът подрѳпва с изумление подгѳва на полата ѳ и се чуди: „Това пѳк какво е? Що за странно същество се е вмѳкнало тук? Какво става?“

Цели маси се смѳлчават при вида ѳ. Плешиви глави щрѳкват от сепаретата и я зяпат. „Ами да — мисли си Шара, — аз съм двойно неприемлива тук. Хем жена, хем сейпури...“

Каdifена завеса се отмества и тя влиза в голямо помещение в дѳното. На маса с размерите на речна баржа седи Воханес, наполовина скрит зад вестник с размерите на палатка, полуизлегнат в кресло с мека тапицерия и възглавнички, вдигнал крака на масата. Ботушите му са светлокафяви и кални. Зад него на хубави столове седят сейпурските му телохранители. Един от тях вдига поглед към Шара, свива рамене и махва извинително, сякаш да каже: „Идеята не беше наша.“ Вестникът, истински чаршаф, се смѳква леко, Шара зѳрва над горния му рѳб едно синьо око, после палатката от хартия и печатарско мастило се срива напѳлно.

Воханес скача енергично — доколкото му позволява болката в ставата — и се покланя.

— Госпожице Тивани!

„Би бил чудесен церемониалмайстор на прием с бални танци.“

— Не сме се виждали само от два дни — казва тя. — Няма нужда от такива церемонии.

— О, напротив, има, и още как! Особено когато имаш среща със... Как беше онази поговорка? Врагът на моя враг е мой...

— Какви ги приказваш, Во? Взе ли онова, за което те помолих?

— О, взех го. И беше крайно забавно, между другото. Но преди това... — Воханес плясва два пѳти. По рѳкавиците му, от бяло каdifе, има следи от печатарското мастило. — Бихте ли ни донесли две бутилки джанково вино и поднос с охлюви?

Сервитѳорът се покланя като играчка с пружинен механизъм.

— Охлюви? — казва Шара.

— А вие, господа — обрѳща се Воханес към своята сейпурска охрана, — искате ли нещо? Да хапнете, да пийнете?

Един от телохранителите отваря уста, улавя погледа на Шара, премисля отговора си и поклаща глава отрицателно.

— Както искате... Заповядай. — Воханес ѝ сочи с театрален жест стола до себе си. — Седни. Толкова се радвам, че успя да дойдеш. Сигурно си ужасно заета.

— Избрал си интересно място за срещата ни. Гледат ме все едно съм прокажена, че и по-лошо.

— Ами, сметнах, че този път може да се срещнем в *моята* месторабота за разнообразие. Това място може и да прилича на дупка, където се събират малоумни старци, госпожице *Тивани*, но всъщност е родилното и моргата на баликовската търговия. Ако си представим финансовите потоци като златна река с множество притоци, то тук — точно тук, сред тютюневия дим, вулгарните шеги, вареното телешко и плешивите темета — се намира най-големият, най-дълбокият и най-опасният ѝ водовъртеж. Каня те да видиш със собствените си очи паянтовия осран кораб, който влачи местната търговия към морето на благоденствието.

— Имам необяснимото усещане — казва Шара, — че не ти е приятно да работиш тук...

— Нямам избор — казва Воханес. — Така стоят нещата. И макар че изглежда като една сграда, всъщност са няколко. Всички къщи в Баликов са разделени, сърдитке моя, а тази къща е направо раздробена. Бих могъл да маркирам с цветен код всяко сепаре според партийната му принадлежност. Или да начертая линии по пода, стига изкорубените дъски да го позволяваха, линии, които някои членове на клуба не биха пресекли с цената на нищо. Ала напоследък този клуб, както и самият град, започва да се пренарежда около две основни групи. *Моята* група и... ами...

Слага със замах вестника в скута ѝ. Една малка статия е оградена. Заглавието гласи: „УИКЛОВ СЕ ОПЪВА НА ПОСОЛСТВОТО“.

— Започваш да се появяваш в пресата, скъпа — казва Воханес.

Шара плъзга поглед по статията и казва:

— Да. Уведомиха ме за това. На теб какво ти пука?

— Ами, размишлявах как бих могъл да ти помогна.

— Стига бе.

— А с Уиклов мога да ти помогна много.

Сервитьор изплува от димилката с шише джанково вино. Предлага бутилката на Воханес, той поглежда етикета, кима и протяга лениво ръка, в която своевременно се появява пълна с вино кристална чаша. Сервитьорът мести колебливо поглед между двамата, сякаш да каже: „Наистина ли искате да сервирам и на нея?“ Воханес кима ядосано и сервитьорът, без да крие раздражението си, налива вино и на Шара.

— Нахално лайно — казва Воханес, след като сервитьорът си тръгва. — Често ли се държат по този начин с теб?

— Какво предлагаш, Во?

— Предлагам да ти помогна с Уиклов. Бих го направил и просто от добро сърце... но не бих се разсърдил, ако погребеш това тлъсто копеле.

Шара отпива мълчаливо от виното. Вече е видяла куфарчето до Воханес — бяло, кадифено и нелепо като ръкавиците му. „Морето да ми е на помощ. Сериозно ли съм наела клоун за информатор?“ Само дето от другата страна на Воханес има второ куфарче. „Толкова много неща ли е имало в депозитната кутия?“

— И как ще ми помогнеш срещу Уиклов?

— Ами, точно тук идва трудната част... Аз не съм типичният непочтен интригантстващ политик въпреки, хм, разговора, който водим в момента. Моят стил е много по-... — размахва ръка, търсейки най-подходящите думи, — а бе аз съм идеалист с вкус към величавите жестове. Печеля поддръжници точно защото *не си* цапам ръцете с мръсотия.

— Но сега си готов да го направиш.

— Ако онова накацано от мухи лайно наистина и без съмнение е свързано с хората, които ни нападнаха, и със смъртта на Пангуи, то няма да скърбя прекомерно, ако бъде изритан от политическата сцена с моя помощ. Е, не мога лично да забия кинжала в гърба му, но вероятно бих могъл да дам въпросния кинжал на някой друг, който е по-даровит в употребата му.

Сервитьорът изскача от смрадливата мъгла, понесъл голям плосък камък, покрит с малки дупки. Камъкът плува в масло, а в дупките са натикани нещо като миниатюрни бежови копчета.

— По-конкретно, Во — подтиква го отново Шара.

Воханес подсмърква и взема виличка с размерите на игла.

— Имам приятел в търговската къща на Уиклов. Това е в основата на личния му успех, между другото — Уиклов е сред малцината от старата гвардия, които си цапат ръчичките с търговия. Забогатя от картофи. Съвсем подходящо, като си помислиш. Нещо, което расте в калта, далече от слънцето... — Набожда един охлюв, лапва го, изсумтява доволно и казва с пълна уста: — Хааа. Мм. — Премията малкото късче месо с език и преглъща. — Пари. Както и да е. Убедих този мой приятел в търговската къща на Уиклов да ми прехвърли данни за всички инвестиции и покупки, които Уиклов е направил *миналата година*. — Усмивва се победоносно и потупва второто куфарче до стола си. — Да кажем, че изпод робата му се носи миризма на нещо гнило. Нищо перверзно, за жалост — веднъж колкаштан, винаги колкаштан, както се казва, а Уиклов е колкаштан до мозъка на костите си... но все пак има нещо миризливо там. И бих бил предоволен, ако откриеш какво е то.

Шара кара направо:

— Финансира Реставраторите?

— Прегледах документите и за жалост не открих нищо в тази връзка. Но има друго, което прави впечатление.

— Какво например?

— Например тъкачниците.

— Например... Чакай, какво?

— Тъкачниците — повтаря Воханес. — Уиклов е купил три тъкачници в покрайнините на града, не просто дял в тях, а *изцяло*. Сещаш се, големите фабрики, където тъкат килими.

— Знам какво е тъкачница...

— Да. Та той ги е купил — не са евтини, имай предвид, — но не им е сменил имената.

— Тоест не иска да се знае, че са сменили собственика си, така ли?

— Да. Но трябва да има и *още нещо* в документите. Просто не мога да го откроя. Но пък аз не разполагам с цяла разузнавателна агенция зад гърба си.

Шара се замисля.

— Кога е купил тъкачниците? След месеца на Тува ли?

— М-м-м... Е, не мога да съм напълно сигурен, без да погледна в документите, но мисля, че да.

„Интересно“ — мисли Шара. После пита:

— Доколко надежден е източникът ти?

— Много надежден.

— Да, но колко?

Воханес се колебае.

— Познавам го в лично качество, отблизо — казва бавно. — Това би трябвало да отговаря на въпроса ти.

Шара отваря уста да задълбае, но после съобразява какво ѝ е намекнал Воханес, кашля смутено и казва:

— Разбирам. — Гледа го как отпива от виното. Той се поти, блед е; внезапно ѝ се струва набръчкан и мек, деликатен като фино тъкан лен. — Слушай, Во. Аз... ще ти дам нещо, което рядко давам на доброволни източници като теб.

— И какво е то?

— Ще ти дам шанс да си промениш мнението.

— Какво?!

— Ще ти дам възможност да премислиш — казва Шара. — Защото ако ми дадеш документите, аз ще ги използвам, повярвай ми. Противното би било непрофесионално от моя страна. И когато ме попитат откъде съм ги взела — а определени хора със сигурност ще ме попитат, — ще трябва да отговоря. Не мога да предскажа какво ще се случи, но след като свалим картите, има голяма вероятност някой ден в бъдещето, на някакъв публичен и леснодостъпен форум в Сейпур, някой да свидетелства, че Воханес Вотров, градски старейшина на Баликов, е предоставил на сейпурското правителство ценен материал с пълното съзнание, че въпросният материал ще доведе до унищожаването на друг градски старейшина. А такава нещо... Такова нещо си има последствия.

Воханес е вперил поглед в пламъка на една свещ, който танцува валс върху фитила си.

— Виждала съм го това — продължава Шара. — И преди съм губила източници по този начин. Аз използвам хората, Во. Това ми е работата. Грозно е, знам. Има тежки последствия. И... И ако отново ми предложиш тези материали, аз ще ги взема, защото съм длъжна. Но искам сериозно да си помислиш какво би могло да те застигне, ако ми дадеш куфарчето.

Воханес я фиксира със сините си очи. „Сигурно и като кърмаче е бил със същите сини очи“ — мисли си тя.

— Ела да работиш за мен — внезапно казва той.

— Какво?!

— Не ми изглеждаш особено щастлива в момента. — Набучва един охлюв и духа да го охлади. По покривката капе разтопено масло. — Ела да работиш за мен. Промяната ще ти се отрази благотворно. Ние не сме като старата гвардия. Нито една от компаниите ми не е такава. Ние правим големи нови неща. Освен това мога да ти предложа безобразно добро заплащане.

Шара го гледа невярващо, после избухва в смях.

— Не говориш сериозно!

— Напълно сериозен съм. Сериозен като смъртта.

— Аз... аз няма да работя за теб, Во.

— Добре де, тогава поемете командването. — Надига чашата, лапва още един охлюв. — Ще ми спестиш куп главоболия. Управлявай компаниите ми. Направлявай парите ми. Аз просто ще си седя, ще ме избират в градския съвет и, знам ли, ще поздравявам хората по парадите или нещо такова.

Шара се смее, захлупила лице в шепи.

— На какво толкова се смееш? — Той прави храбри опити да изглежда сериозен, но усмивката го предава. — Сериозно ти говоря. Ела с мен. — Усмивката му угасва. — Ела да живееш с мен.

Шара спира да се смее. Примижава, простенва.

— О, Во. Защо?!

— Защо какво?

— Защо ти трябваше да го казваш?

— Имах предвид... О, стига де, имах предвид да живееш в *Баликов*.

— Не прозвуча така. А и... а и точно това ми предложи, когато завършихме колежа.

Воханес поглежда смутено към сейпурските си телохранители.

— Дали бихте могли да, въ, да ни извините за мъничко, господа?

Телохранителите вдигат рамене и излизат да застанат на пост пред вратата.

— Това... Очевидно *не това* имах предвид, Шара — казва Воханес и се засмива горчиво, отчаяно.

— Затова ли ме покани тук? За хубава вечеря и предложения?

— Това не е хубава вечеря. Всичко има вкус на тютюн, за бога...

Мълчание. Гърлен смях откъм съседното помещение прераства в астматична кашлица.

— И да се върна, това няма да ни направи щастливи — казва Шара.

Воханес, наранен, се обляга назад и забива поглед в чашата си.

— Аз не съм същото момиче — казва Шара. — Ти не си същото момче.

— Защо всичко трябва да е толкова... трудно? — казва той намусено.

— Ти си *сгоден*.

— А, да, сгоден. — Вдига ръце, после ги спуска отново, сякаш да каже: „И какво от това?“. — Ние сме една много доволна двойка. Ходим по приеми. Вестниците пишат за нас.

— Но ти не я обичаш?

— Някои хора се нуждаят от любов в живота си. Други — не толкова. То е като да си купуваш къща. „Искате ли камина в салона? Искате ли прозорци в банята? Искате ли любов?“ За мен любовта не е от първа необходимост.

— Мисля, че това не е вярно.

— Е, не е като да имам *избор* — повишава глас той. — Нали видя онези типове в сепаретата? Можеш ли да си *представиш* какво биха... — Прави опит да се овладее. — Аз съм по-мръсен, отколкото си мислиш, Шара.

— Ти изобщо не знаеш какво е да си мръсен.

— Не ме познаваш. — Взира се в нея. Устата му трепва. Сълза избива във вътрешното ъгълче на дясното му око. — Мога да ти дам Уиклов. Той си го заслужава. Вземи го. Вземи го и го погребете.

— Тъжно е някак, че си готов да преследваш с такъв фанатизъм колкаштаните.

Той се изсмива горчиво, мрачно.

— А нима не го *заслужават*? Тоест собственото ми проклето *семејство*... Ако искаш да си говориш с някого за гонения, защо не се обърнеш към хората, които са посветили живота си на това, дори сега, без своя... — оглежда се и снишава глас — бог?

— Добре де, но те все още са твоят народ, нали така? Онези, на които искаш да помогнеш. Ти какво всъщност искаш, Во — да реформиращ Баликов, или да го сравниш със земята?

Воханес е така поразен от въпроса ѝ, че остава без думи.

— Семейството ти колкаштани ли бяха? — тихо пита Шара.

Той кимва.

— Никога не си ми разказвал за това.

Лицето му отново пребледнява. Челото му се набръчква от тежки мисли.

— Да — казва той накрая. — Не съм ти разказвал. Не съм имал нужда да споделя — по онова време повечето хора в Баликов бяха колкаштани. И още е така. Голяма част от Континента е такава. Явно са свикнали да живеят без Божество. След каджа и Войната преходът се оказал много по-лесен за колкаштаните, отколкото за всички останали... — Налива си последното вино от бутилката, един от пръстените му звънти по стъклото, докато той я потупва да изцеди и последните капки. — Баща ми беше *богат* колкаштан, което още повече влошаваше нещата. За повечето колкаштани човек се появява на света с много неща, от които да се срамува, ражда се в срам, но за богатите колкаштани човек се ражда с още един, допълнителен грях — ражда се *беден*. Още нещо, от което да се срамуваш. Той беше строг човек. При всяко провинение трябваше сами да си отрязваме пръчка, дебела колкото пръста ни, с която да ни набие. Ако изберяхме пътника, той отиваше да отреже пръчка по *свой* избор. И макар във всяко друго отношение да беше скъперник, не се скъпеше на пръчки... — Надига отново чашата. — Брат ми го обичаше. И обичта им беше взаимна, струва ми се. Може би защото Волка беше по-големият, не знам... баща ми принципно не обичаше децата заради нахалството им да не се държат като възрастни. А когато татко умря, брат ми никога не прости... На никого. На света. На Сейпур най-вече — понеже ние, континенталите, смятахме, че Сейпур ни е докарал Чумата. Беше на петнайсет, когато се присъедини към група поклонници. Тръгнаха на поход към ледения север да търсят някакъв шибан храм. Остави ме на грижите на прислуга и бавачки, бях на девет тогава. Така и не се върна. Години по-късно научих, че всички са загинали, цялата група. Замръзнали. В очакване на чудо — Воханес вдига чашата към устните си, — което така и не се случило. Може би искам да съсипя Уиклов, да.

Може би той е пречка към бъдещето на Континента, защото не си го представям как работи за светлото бъдеще на страната ни. Не, той винаги ще е втренчен назад, в мъртвото, глупаво, прашно минало. Така или иначе, точно за него не смятам да роня сълзи.

Шара затваря очи. „Колко заразна е развалата ми и колко лесно се разпространява“ — мисли си тя.

— Ако отново ми го предложиш, ще трябва да го взема.

— Направи го, Шара. Щом с това си вадиш хляба, ще се радвам да използваш уменията си върху Уиклов.

Шара отваря очи.

— Добре. Ще го направя. Предполагам, че съдържанието на депозитната кутия е в другото куфарче?

— Правилно предполагаш. — Воханес го взема, слага го на масата и посяга да го отвори.

— Не, не — спира го Шара. — Недей.

— Какво? Защо?

— Аз... дадох едно злощастно обещание. — „А леля Виня никога не забравя дадените й обещания... както дадените, така и нарушените.“ Пита се дали е склонна към неподчинение, дали има смелостта да отвори куфарчето. Знае, че последствията ще са катастрофални, особено след заплахата на Виня. „Само в краен случай тогава“ — казва си тя и се чуди дали по този начин глупавите хора оправдават глупавите си решения. — Просто ми го дай, а министерството ще се радва да те компенсира.

— Искаш да ти дам *куфарчето*? — Воханес явно е потресен от тази мисъл. — Но то струва цяло състояние!

— Колко?

— Откъде да знам... Не си купувам аз куфарите. Имам си хора за това. — Сумти и оглежда куфарчетата. — Определено струват майка си и баща си...

— Прати ми фактура и ще те обезщетим изцяло.

Шара плъзва едното куфарче по плота на масата и го сваля на пода. Не е тежко. „Хартия? — мисли си трескаво тя. — Книги? Някакъв артефакт?“ После взема другото куфарче от Во. Става, с по едно куфарче във всяка ръка. Чувства се нелепо, сякаш си тръгва след приятна почивка на плажа.

— Защо става така — казва Воханес, докато я изпраща до вратата, — че след всяка наша среща по работа оставам с чувство на неудовлетворение? Сякаш нито един от двамата ни не е получил онова, което е искал.

— Може би защото работата ни е такава. Неподходяща.

Излизането от клуба е като да изплуваш от морски дълбини. „Ще се наложи да изхвърля тези дрехи — мисли си Шара. — Самият им плат е отровен...“

— О — казва някой. — Вие... госпожица Тивани?

Шара вдига поглед и изтръпва. В купето на дълга и скъпа бяла кола седи Иваня Рестройка, лицето ѝ е бяло като сняг, устните ѝ са с ярко, кървавочервено червило. Незнайно защо и как изглежда побезцветна, отколкото Шара я помни от приема у Воханес. Кичур черна коса се е измъкнал изпод кожената ѝ шапка, прекосява челото и се завива зад ухото ѝ. Ала въпреки тези грижливо режисирани щрихи жената се вира в Шара с нескрит шок.

— О — казва Шара. — Здравейте, госпожице Рестройка.

Тъмните очи на Иваня се плъзгат към вратата на клуба и помръкват от разочарование.

— Аха. Значи с вас е имал среща тази вечер.

— Да. — „Мисли бързо!“ — Предложи да ме представи на няколко местни бизнесмени. — Шара тръгва бавно към вратата на автомобила. — Знаете, че иска да работи със Сейпур по много направления. Беше много мило от негова страна да ме представи в клуба. — Добра лъжа, удобна и достатъчно близка до истината.

— В *този* клуб. Най-консервативния клуб в Баликов.

— Е, както се казва, времената, изглежда, се променят.

Иваня поглежда белите куфарчета в ръцете ѝ и кимва. Очевидно е, че не ѝ вярва.

— Познавали сте го навремето, нали?

Шара прави пауза.

— Съвсем бегло.

— Мм. Може ли да ви помоля нещо, госпожице Тивани?

— Разбира се.

— Моля ви... бъдете внимателна с него.

— Извинете?

— Той е шумен и енергичен на пръв поглед, но дълбоко в себе си е по-крехък, отколкото изглежда.

— Какво имате предвид?

— Каза ли ви, че си счупи тазобедрената става при падане по стълби? — прекъсва я Иваня и клати глава. — Бил е в клуб. Но не клуб като този. Е, и там мъжете ходят, за да се срещат с мъже, но... с това приликите свършват.

Сърцето на Шара подскача. „Това вече го знаем. Тогава защо ме изненадва толкова?“

— Полицията нахлула в клуба същата вечер — продължава Иваня. — Баликов, както знаете, така и не се е отърсил от колкаштанските си възгледи. Такива... *практики* тук са незаконни и абсолютно неприемливи. Полицаяте се отнесли брутално към мъжете, които заловили в клуба. Воханес едва не умря. Тазобедрените стави нарастват много трудно. — Усмивва се тъжно. — Но той никога не си взема поука. Точно затова влезе в политиката. Искаше да промени нещата. В крайна сметка полицейската хайка е била наредена от Ернст Уиклов.

Група пияни мъже излизат от клуба, смеят се. Пушек е залепнал по яките им като в любовна прегръдка.

— Защо сте с него? — пита Шара.

— Защото го обичам — казва Иваня и въздъхва тъжно. — Обичам го, обичам онова, което е и което иска да прави. И искам да се грижа за него. Надявам се, че вие искате същото.

Ярка светлина на автомобилни фарове се разлива по дългата бяла кола. Шара чува Питри да я вика от колата на посолството. Вратата на клуба се отваря, Воханес излиза, бялото му кожено палто блести под светлината на уличните лампи.

Иваня се усмивва.

— Довиждане, госпожице Тивани. Приятна вечер.

Шара още помни онзи ден — отдавна, към края на втория семестър през втората ѝ година във „Фадхури“. Качваше се по стълбите в неговото общежитие, когато Роошни Сидхури връхлетя от горната площадка, слизайки на бегом. Тя го поздрави, но Роошни,

целият потен и рошав, я подмина мълчаливо. А когато влезе в стаята на Во и го завари да седи без риза на стола при бюрото си, вдигнал крака на прозоречния перваз, преплел пръсти зад главата си, в главата ѝ звъннаха предупредителни камбани — защото Во седнаше на това място и по този начин само след като са правили любов.

Заприказваха се и тя приседна на леглото. Огледа незабелязано чаршафите и ги опипа.

Бяха омачкани. И с вдлъбнатини като от... колене. И още влажни от пот.

Роошни едва не я беше съборил, тичаше сякаш сградата зад него гори...

Тогава не повдигна въпроса. Но започна да наблюдава. („Винаги съм била такава — щеше да си помисли много по-късно. — Вместо да променя собствения си живот, само наблюдавам и действам зад кулисите.“) Наблюдаваше колко много време Во прекарва с млади мъже, как ги прегръща. Наблюдаваше как ги наблюдава, как се променя стойката му, когато е близо до тях — става по-спокойна, по-естествена.

„Той съзнава ли го? — беше се питала тогава. — А аз?“

Един ден не издържа и отиде без предупреждение в стаята му. Завари го с друго момче. Шара дори не му помнеше името, Рой някой си. Завари ги да се движат бавно и нежно в същото легло, където преди няма и два дни Во ѝ беше шепнал колко много я обича.

Как се изопнаха лицата им, когато тя се изкашля. Момчето хукна към вратата, а Во ѝ закрещя гневно. Тя стоеше и мълчеше.

Искал бе и тя да му се разкрещи. Знаеше го още тогава, усетила го беше. Но тя не го направи, не му угоди. Това не беше спор. Тя нямаше нищо общо с направеното от него. По-истинско предателство не можеше да си представи.

А най-лошото бе, че момчето много приличаше на нея. Шара никога не би имала и никога нямаше да има женствени форми; фигурата ѝ беше момчешка, с щръкнали рамене, малко дупе и бегъл намек за гърди. „Нима съм била просто заместител? — беше се питала по-късно. — Начин да наподобим забранена любов, без да си направим нищо забранено?“ Дори да беше така, тя все пак бе заместител, неадекватно подобие, встрани от естеството на истинската тръпка.

Той я умоляваше да каже нещо, да му отговори, да отвърне на удара. Но тя не го направи. Излезе от стаята му, а до голяма степен и от живота му до края на колежанския им престой.

(И досега се гордее с това в някаква степен — че е запазила спокойствие, хладнокръвие, контрол. Ала в същото време се срамува — нима е била толкова шокирана, толкова уплашена, така минала в дълбока отбрана, че дори не е събрала сили да му *изкрещи*?)

Посветила се бе на учението, внезапно завладяна от патриотичен плам. Той дойде при нея скоро след завършването си, месеци след сблъсъка им, събрал багажа си и готов да потегли с влак към пристанището и оттам към Баликов. Умолявал я бе да тръгне с него, да му помогне да стане мъжа, който така отчаяно иска да бъде. Опита се да я подкупи, да ѝ завърти главата с детски приказки, че можела да е принцеса, ако се съгласи да тръгне с него. А тя, цялата лед, цялата студена стомана, го беше наранила колкото ѝ стигаха силите: „Според мен, скъпо дете, ти не искаш принцеса, а принц. Но не можеш да имаш такова нещо у дома, нали? Там биха те убили, ако дръзнеш“, преди да затръшне вратата в лицето му.

„Един ден ще разбереш — беше ѝ казала леля Виня. — Ще проумееш. Себе си. И тогава всичко ще е наред.“

Един от малкото случаи, често си мисли Шара, когато леля Виня не позна. Абсолютно не позна.

ОЦЕЛЕЛИ

Когато навлязох сред хълмовете близо до Юкоштан, силно се изплаших. Луната беше жълтеникавокафява като петно от чай. Хълмовете бяха стръмни, голи и бели, с къси разкривени дървета тук-там. А теренът бе толкова неравен, че упорито те тласкаше надолу, караше те да вървиш по долините, изгубен в мрак. Или такова поне беше чувството.

Понякога зървах пламъци да танцуват по стволовете на кривите дървета. Имаше и крясъци в мрака — животни или хора, които се преструват на животни, или животни, които се преструват на хора. Понякога имаше гласове. „Ела с нас! — шепнеха те. — Ела танцувай с нас!“

— Не — рекох аз. — Аз имам задача. Имам Товар. Трябва да предам Товара си лично на Юков и на никой друг.

А те се смееха.

Как ми се искаше да съм си в Таалваштан. Да съм си у дома. Свети Тревски никога да не ми бе поверявал този Товар. Ала ме мъчеше и любопитство — не знам дали беше заради гласовете по вятъра, заради кикотенето от трептящите дървета или заради светлика на жълтата луна, но Юкоштан беше за мен място на скрити неща, на безконечна мистерия и аз тайничко исках да науча повече.

Завих и се озовах в долина, пълна с малки кожени шатри. В центъра гореше голям огън. Хора танцуваха около огъня, крещяха и пееха.

Лепнах се за едно дърво и гледах ужасен как хора се съвкупяват трескаво върху песъчливата земя.

Чух стъпки зад себе си. Обърнах се и видях старец с царска дреха да стои на пътеката. Косата му беше сплетена и вързана така, че да стърчи над главата му, каквато беше модата по онова време сред таалваштанските господа.

Той се извини, задето ме е стреснал. Попитах го какво прави тук и той отвърна, че е търговец от Баликов. Виждах, че мисли и мен за търговец, заради Товара ми.

— Дива работа, нали? — каза той и кимна към хората около огъня.

Казах му, че не разбирам как може да живеят така.

— Вярват, че са свободни — каза той, — но всъщност са роби на страстите си.

Каза ми, че палатката му е наблизо и добре скрита, и ми предложи подслон. Струваше ми се мил старец, затова приех и тръгнах след него между кривите дървета.

Докато вървахме, той каза:

— Понякога ми се иска да съм по-млад. Защото съм стар не само в тяло, тежи ми не само слабостта на остарялата плът, а и многото неща, които съм научил през годините. Понякога си мечтая да имах смелостта да съм толкова млад, толкова шумен, толкова свободен от окови и тегоби.

Казах му, че трябва да се гордее със себе си, задето е доживял до такава възраст, без да се поддаде на развалата.

— Изненадан съм — каза ми той. — Млад човек като теб, а нямаш никакъв интерес към тези забранени лудории?

Отговорих, че те ме отвращават, което си беше лъжа и аз го знаех.

— Не се ли питаш дали робията пред собствените страсти не би могла, поне в някаква степен, да те освободи?

Усецах, че се потя. Товарът тежеше непосилно на врата ми. Признах, че понякога мислите ми се отклоняват към забранени места. И че тази нощ се отклоняват по-често от обичайното.

Той се обърна рязко под тъмния балдахин на дърветата. Вече не го виждах, водех се само по гласа му.

— Юкоштан, самият град, също е забранено място, по свой начин — каза гласът му някъде пред мен. — Не знаеш ли това?

Подминах дрехата на стареца — явно я бе захвърлил в движение върху песъчливата земя.

Ято скорци излетя от дърветата напред и се издигна в нощното небе.

— Той се движи, променя се — каза гласът. — Танцува из хълмовете.

Подминах перука, увиснала на един клон — сплетената коса на стареца.

— Никога не е там, където очакваш да го намериш — каза гласът.

Подминах парче плат, метнато на един храст. Само дето не беше плат, а маска — маска на старческо лице.

Гласът му се понесе откъм дърветата:

— Точно като самия Юков.

Стигнах до полянка. В средата ѝ имаше ниска дълга шатра от животински кожи. По клоните на всички дървета около полянката бяха накацали скорци и всички те ме следяха с тъмни студени очички.

Виждах следи от стъпки, които водеха към входа на шатрата. Последвах ги и спрях отпред.

— Влез — прошепна развълнуван глас — и остави Товара си!

Поколебах се. Изкушението ми заговори. И аз го послушах.

Под погледа на скорците аз свалих дрехите си, събух сандалите. Треперех под студената ласка на вятъра. После влязох.

Ето как се запознах с Юков, Небесния танцьор, Многоликия, Властелина на песните, Пастира на скорците. И преди още да ме е докоснал, вече го обичах, така мисля.

Мемоари на св.
Киври,
жрец и съпруг-
съпруга на Юков, 982 г.

Малагеш тича.

Тича по склоновете на замръзнали хълмове, по кални пътища, около влажни гори. Тича, макар дъхът да изгаря дробовете ѝ, а краката ѝ да негодуват при всяка крачка.

На четирийсет и осем тя знае, че много скоро ще е прехвърлила границата, отсам която може да си причинява такива неща. „Затова, ако наистина искам да го правя — мисли си тя, — нека е сега, докато още го мога.“ Обича тичането, защото то е възможно най-чистият боен спорт — бориш се единствено със себе си, за всяка крачка. Толкова отдавна не се е била истински с противник (насиненото ѝ око пулсира болезнено при всяка крачка), че тичането, изглежда, е единствената останала ѝ битка.

Минала е почти седмица от последната ѝ среща с Шара Комейд, но Малагеш постоянно мисли за онова, което ѝ е казала „посланичката“. „Морето да ми е на помощ, надявам се момичето да греши“ — мисли си тя. Мисълта за това изпива силите ѝ, поредният хълм изглежда много по-непосилен от предишния, но Малагеш не може да се отърси.

„Един от боговете е жив. Може би те никога не са си тръгвали оттук.“

Малагеш, като всички в армията и като всички в Сейпур, е отраснала със стремежа да подражава на каджа, с желанието да бъде като него. Ала сега, когато на хоризонта се е появил реален шанс да осъществи мечтата си, тази идея я ужасява. Всички сейпурски деца са израснали в сянката на Божествата, които дебнат току отвъд границата на кошмарите им — гигантски тъмни неща, които не бива да се споменават, неща, плуващи в дълбините на историята... Шара говори за тях като да са били политици или генерали, но за Малагеш и останалите сейпури те ще си останат страшилища, таласъми, толкова ужасни, че дори от имената им те побиват ледени тръпки.

„Истинската война не ме плаши — мисли си тя. — Дайте ми нещо с окопи и оръжия. Нещо човешко. Нещо, което кърви.“ Като ветеран от Лятото на черните реки, Малагеш отлично съзнава иронията на тези си мисли — да си мечтае за онези ужасни дни на кал и гръмотевици, на сражение в мрака. Кратка и победна война, без съмнение, но война, която Малагеш горещо се надява да не преживее отново.

И все пак. По-добре онази война пред това.

„Колко самоуверено е момичето. Дали защото е чело толкова много? Или просто го носи в себе си, дарено ѝ е заедно с кръвта на каджа? Това ли е да си негова потомка?“

Ала в същото време се сееща как на следващия ден младата Шара Комейд трепери под одеялото си и с мъка успява да задържи чашата чай в ръцете си...

„Морето да ми е на помощ — мисли си тя, — надявам се момичето да греши.“

Връща се на бърз ход в кабинета си и намира на бюрото малък свитък. На стола е оставена бележка от един от заместниците ѝ.

Прегледахме архивите. Отделихме страниците, които са били ползвани през въпросния месец. Доста време ни отне. Добре ще е да дадеш на момчетата един почивен ден — само предлагам.

Малагеш преглежда набързо документите — двайсет страници от списъка с артефакти, които се пазят в Неспоменавания склад.

Малагеш никога не е чела този списък, не е искала да го чете, но сега хвърля око на една от страниците, спуска поглед по бележки, написани преди десетилетия от сейпурските войници, вече покойници, които са прибрали и заключили всички онези неща.

368. Рафт В5-158. Стъкло на Киври: Стъклено мънисто, което уж съдържа спящото тяло на св. Киври, юкоштански жрец, който си сменял пола всяка нощ като част от едно от чудесата на Юков. Вълшебно естество — неопределено.

369. Рафт В5-159. Малък железен ключ: Името е неизвестно, но когато се пъкне в ключалката на някоя врата, тази врата понякога се отваря към тропически лес. Моделът на действие все още не е установен. Артефактът е запазил вълшебните си свойства.

370. Рафт В5-160. Бюст на Аханас: Навремето е плакал със сълзи, които притежавали целебни свойства. Хора, използвали сълзите, проявявали и склонност към левитация. Артефактът е загубил вълшебните си свойства.

371. Рафт В5-161. Девет каменни чашки: ако бъдат оставени на слънце, чашките всяка сутрин се пълнят с козе мляко. Артефактът е загубил вълшебните си свойства.

372. Рафт В5-162. Ухо на Юков: Каменна каса за врата с релефни изображения, но без врата; железни колелца в основата. Смята се, че касата е имала близък и без значение къде е другото Ухо, ако вратите се отворят по правилния начин, човек можел да мине през едната и да излезе през другата. Смятаме, че близъкът е бил унищожен. Артефактът е загубил вълшебните си свойства.

373. Рафт В5-163. Закони на Колкан, книги 783 до 797: Петнайсет тома, посветени главно на възгледите на

Колкан за танцуването. Общо тегло 189 килограма. Не притежават вълшебни свойства, но съдържанието им определено е опасно.

374. Рафт В5-164. Стъклена сфера: Съдържала е малко езеро и надвиснало над водата дърво, където Аханас обичала да ходи, когато се чувствала угнетена. Артефактът е загубил вълшебните си свойства.

Двайсет страници. Почти двеста предмета с вълшебно естество, много от тях изключително опасни.

— О, да му се не знае — казва Малагеш. Тръшва се на стола си с подкосени крака. Изведнъж се е почувствала ужасно стара.

Чантата на Шара дрънчи и звънти при всяка нейна крачка по уличката. Отнело ѝ е почти цял ден да подреди чантата — вътре има нещица сребърни и перлени, пликчета с венчелистчета от маргаритки, духано стъкло — и макар да е опаковала нещата старателно, дреболиите са толкова много, че Шара звучи като човек-оркестър, който си търси уличен ъгъл, където да свири. Отдъхва си, когато стига до уличката и може да спре.

Оглежда внимателно уличката — една от стотиците задънени, тесни, забравени улички, съединителната тъкан на града. Тази следва извивката на сградата от запад, която е на не повече от три пресечки от къща Вотров.

Шара се вира в земята, където следи от гуми криволичат по камъка като следи от четката на неумел художник. „Завили са тук, на този ъгъл — мисли си Шара, — и са поели по уличката.“ Прави няколко крачки навътре, прескача една открита канализационна тръба, минава покрай купчина боклук. Черните следи на гумите се по-бледи тук, но все още се виждат. „Минали са през онази бабуна, над тръбата... — тя вдига поглед, спира го на преобърнат контейнер за смет и разпиляно стъкло... — бутнали са контейнера и...“

Следите от гуми изчезват.

— Спрял е — мърмори си тя, — слязъл е и...

И какво? Как е възможно човек просто да изчезне?

За разлика от Зигруд по-рано, Шара не си прави труда да проверява стените наоколо. Вместо това вади парче жълт тебешир и начертава линия напърно на каменния паваж. „Някъде по протежение на тази линия — мисли си — има врата. Но как да я открия?“

Оставя чантата на земята. Първият номер от арсенала ѝ е стар и елементарен. Вади бурканче, пълни го с маргаритки — „Свещени за Аханас — мисли си Шара, — заради постоянството, с което поникват всяка пролет“, — разтръсква буркана и изсипва листенцата. После взема топче кал от гробища, размазва го по дъното на буркана, после го изтрива внимателно и вдига отвора на буркана към окото си, все едно гледа през бинокъл.

Няма промяна във вида на уличката. В далечината обаче Шара вижда част от стените на Баликов и те греят в синьо-зеленикаво, достатъчно ярко, за да осветят вечерното небе.

Шара сваля буркана. Без него стените не греят, разбира се, а са прозрачни както обикновено. Но погледнати през лупа, която улавя Божествени дела, моментално изпъкват.

Експериментът ѝ показва, че през каквато и врата да са изчезнали нападателите в нощта на приема у Вотров, тя, за разлика от стените на Баликов, не е дело на Божествата.

„Кое би трябвало да е невъзможно — мисли си Шара. — Нещо, което помага на човек да изчезне, би трябвало да е Божествено по своята природа.“

Тръгва бавно по уличката. През последните четири нощи е идвала тук, както и на другото място, където Зигруд е станал свидетел на необяснимо изчезване. Ходи на местата и провежда подбрани експерименти, най-често без резултат. Няма какво друго да прави — Зигруд наблюдава госпожа Торскени в нейното жилище; Питри, Нидаин и още неколцина от служителите на посолството анализират инвестициите на Уиклов за последната година. Шара би искала да е при тях и да надзирава работата им, но познанията ѝ за Божественото я правят по-полезна тук.

Странно, но никой не е виждал Уиклов в града след излизането на госпожа Торскени от посолството. От канцеларията му са отговорили, че е в провинциалното си имение близо до Юкоштан „по семейни дела“.

„Толкова много изчезвания — мисли си Шара, докато се връща при чантата си, — и толкова малко отговори...“ А разполага с истинска съкровищница от отговори в бялото куфарче на Воханес, което чака в кабинета й... но засега не е склонна да рискува да вбеси Виня. Не и сега, когато има пред себе си друга гатанка.

Пробва и други трикове — посипва семена от мак по земята, но те не се подреждат по начин, който да сочи Божествен пробив в тъканта на света. Изписва върху пергамент една трета от химн на Воортя и минава с него по уличката — ако пергаментът се озове на свещена територия на Воортя, химнът би се дописал моментално с нечетливия почерк на Божеството. (Неуспехът на този експеримент не я изненадва — нито едно от чудесата на Воортя, дори най-дребните, не е сработвало след Нощта на червените пясъци.)

Още един трик.

„Как сте изчезнали?“

И още един.

„Как сте го направили?“

И още един.

„Как?“

Провежда един последен експеримент — търкулва по улицата сребърна монета. Ако тя срещне някакво Божествено препятствие, поставено там съзнателно или по случайност, ще спре и ще се прилепи към земята, като желязо, срещнало магнит. Но монетата не прави нищо такова, търкаля си се съвсем нормално и с намаляваща скорост, преди да се завърти около себе си и да се килне върху камъните.

Шара въздъхва, бърка в чантата и вади шише чай. Отпива. Вкусът е неприятен, явно твърде дълго са държали изсушените листенца на влажно място.

Въздъхва отново, разчиства си местенце на паважа и сяда в уличката с гръб към стената. Седи и си спомня последния ден на своето обучение, последния си час на сейпурска земя, последния път, когато е пила истински хубав чай.

— Как го направи? — попита леля Виня. — Кажи ми. Как?

Младата Шара Комейд, изтощена, обезводнена и гладна, стрелна с озадачен поглед леля си и продължи да се тъпче. Столовата на

тренировъчния лагер беше празна, ако не се брояха те двете, и мляскането на Шара почти ехтеше в голямото помещение.

— Придържаше се към историята си, без значение как те тормозеха и разпитваха — каза Виня. — Всеки път даваше правилния отговор. Всеки път, в продължение на шест дни. Знаеш ли колко често се случва това? Ако не греша, ти си едва втората или третата в цялата история на министерството. — Взря се доволно над очилата си в своята деветнайсетгодишна племенница. — Повечето се прекършват на третия ден, между другото, главно заради безсънието. И заради музиката — една и съща мелодия в ниските регистри, която се върти безспир. Разхлопва им дъските. И когато им зададеш въпрос, дават грешен отговор. Но ти издържа изпитанието, сякаш си в пълна тишина.

— А ти? — попита Шара с пълна уста. Дъвчеше варен картоф.

— Аз какво?

— Ти пречупи ли се?

Виня се засмя.

— Аз *измислих* изпитанията, скъпа, никога не се е налагало да минавам през тях. Е, кажи ми. Как го направи?

Шара отпи глътка чай.

— *Кое* как съм направила, леля?

— Как издържа? Не се пречупи цели *шест* дни на психически изтезания.

Шара се замисли, забола вилицата си в пилешкото.

— Не искаш да ми кажеш? — попита Виня.

— Ами... неудобно ми е.

— Аз съм ти *леля*, миличка.

— Освен това си и мой командващ офицер.

— О... — Виня махна с ръка. — Не и тази вечер. Тази вечер е последната ни вечер заедно за дълго време.

— *Дълго* време?

— Е, не *чак* толкова дълго, скъпа. Е... как?

— Мислех си... — Шара преглътна. — Мислех си за родителите си.

Устните на Виня се отпуснаха.

— О.

— Мислех си през какво са минали, преди да умрат. Чела съм за това. Знам, че Чумата е била... труден начин да си отидеш.

Виня кимна тъжно.

— Да. Така беше. Виждала съм го с очите си.

— Мислех си за тях и за всичко, през което Сейпур е преминал по време на континенталното робство... Безправиято, насилието, мизерията. И моето изпитание изведнъж ми се стори незначително, лесно. Музиката, безсънието, липсата на вода и храна, постоянните въпроси... Каквото и да ми направеха, не би могло да се сравни с другото. Никога.

Виня се усмихна и свали очилата си.

— Мисля, че ти си най-свирепият патриот, когото познавам. Толкова се гордея с теб, миличка. Особено защото... Е, за известно време бяхме притеснени.

— За какво?

— Ами... Винаги съм знаела, че обичаш историята, скъпа. Тя беше най-силният ти предмет в академията. И особено историята на *Континента*. А после, когато дойде при нас и ти дадохме достъп до класифицирани материали, до неща, които не се преподават дори във „Фадхури“... Ти седя часове наред, докато не научи наизуст всички онези мухлясали стари текстове! От правителствена гледна точка този силен интерес се смята за малко... нездравословен.

— Но текстовете обясняват толкова много неща! — каза Шара. — Информацията, която получавахме в академията, е била частична и разпокъсана, а в архивите изведнъж получих достъп до цялата истина, подредена и класифицирана по рафтовете!

— Основната ни грижа е настоящето, а не миналото — каза Виня. — Но трябва да призная, че основното ми притеснение беше друго. Боях се, че онова момче, с което се мотаеше в академията, може да ти е повлияло твърде силно.

Лицето на Шара се изопна.

— Не ме карай да говоря за него — сопна се тя. — Той е мъртъв за мен. Той е празен и непочтен, точно като родината си.

— Знам, знам — каза Виня. — Какво ли не ти мина през главата. Знам, че когато завърши училище, искаше да промениш света, да го издигнеш до собствените си стандарти, до разбирането си какъв би

трябвало да бъде Сейпур. — Усмихна се тъжно. — Знам, че това е и основната причина да започнеш разследването си срещу Раджандра.

Шара я погледна стреснато.

— Лелче... не... не искам да го...

— Не се страхувай от миналото, скъпа. Трябва да приемеш избора, който си направила. Ти заподозря Раджандра Адеш в нещо лошо. Вярваше, че той злоупотребява с фондове на Националната партия. И беше права. Той наистина злоупотребяваше с партийните фондове. Беше силно, неприемливо корумпиран. Вярно е. Вярвам, че като го разобличи, ти искаше да впечатлиш мен, да впечатлиш всички ни. Но трябва да разбереш, че когато корупцията е достатъчно силна, тя вече не е корупция, тя се е превърнала в закон. Непризнат, неписан, но все пак закон. Както в конкретния случай. Разбираш ли?

Шара сведе глава.

— Ти разруши кариерата на човек, който се смяташе за логичния наследник на министър-председателския пост. Унищожи ръководството на управляващата партия. Разследването ти тласна ковчежника на партията към опит за самоубийство. Но този нещастник не успя да доведе до успешен край дори собственото си самоубийство — направил опит да се обеси в кабинета си, но успял само да изтръгне водопроводните тръби от тавана. — Виня цъкна с език. — Ти си Комейд, скъпа, и това ти осигурява известна защита. Но последствията от действията ти ще траят години.

— Съжалявам, лелче — каза Шара.

— Знам. Чуй, светът е пълен с корупция и неравенство — каза Виня. — Ти беше отгледана като патриот, закърмена беше с любов към Сейпур и с вярата, че неговите добродетели трябва да бъдат предадени на целия свят... но това не е твоя задача. Твоята работа в министерството не е да изкорениш корупцията и неравенството, а по-скоро да ги използваш като инструменти, за да подпомогнеш Сейпур по всеки възможен начин. Твоята задача е миналото никога да не се случи отново, страната ни никога да не изпадне в положение на зависимост и мизерия. Корупцията и неравенството са полезни неща и ние трябва да ги използваме докрай. Разбираш ли?

Шара се сети за Воханес: „Ти виждаш света си през погледа на убеден циник...“

— Разбираш ли? — попита отново Виня.

— Разбирам — каза Шара.

— Знам, че обичаш Сейпур. Знам, че обичаш тази страна, както обичаше родителите си, и че искаш да почетеш паметта им, тяхната и на всички други загинали в борбата. Но ще служиш на Сейпур от сенките и ако е необходимо да предадеш добродетелите му, за да го опазиш, Сейпур ще очаква от теб да направиш тъкмо това.

— А после?

— Какво после?

— После, когато приключа... ще мога ли да се върна у дома?

Виня се усмихна.

— Разбира се, че ще можеш. Службата ти едва ли ще трае повече от няколко месеца! Много скоро ще се видим отново. А сега се нахрани добре и иди да се напиш. Корабът ти отплава утре сутринта. Оо! Толкова е хубаво, че племенницата ми работи за мен!

И как се бе усмихнала при тези думи.

„Утре сутринта — мисли Шара. — Преди почти шестнайсет години...“

За тези шестнайсет години е поела повече случаи и е свършила повече работа от кажи-речи всички оперативни агенти, пръснати по целия свят, а не само на Континента. И макар някога Шара Комейд да е била пламенен патриот, този плам е отслабвал с всяка смърт и всяко предателство, докато страстното ѝ желание да издигне Сейпур не се е ограничило до желание да го предпазва, което на свой ред се е свило до копнежа просто да види отново дома си, преди да умре — перспектива, която ѝ се струва все по-невероятна.

„Повторение, подготовка, плам и вяра — размишлява тя, докато отпива от шишето чай в уличката. — Всичко се свежда до толкова малко. Може би така се чувства човек, когато изгуби религията си.“

Нещо повече, започнала е да се пита дали наистина е в изгнание. Чуди се дали скандалът с Националната партия, колкото и катастрофален да е бил, е все още толкова пресен в съзнанието на Сейпур. Дали наистина затова я държат надалеч? Съжالياва, че не е проявила предвидливостта да завърже контакти в парламента, преди да я отпратят. (От друга страна, си дава сметка, че големият ѝ опит с

Божественото я прави също толкова опасна и нежелана като Неспоменавания склад. Има много причини родината да я отхвърли.)

— Посланик Тивани?

Шара поглежда през рамо. Питри стои в началото на уличката, колата е паркирана малко зад него. Явно толкова е била потънала в спомените си, че дори не го е чула кога се е появил.

— Питри? Какво правиш тук? Защо не работиш върху финансите на Уиклов?

— Съобщение от Зигруд — казва той. — Госпожа Торскени е била преместена. Казва, че Уиклов и някакъв друг мъж са я извели от дома ѝ. Даде ми някакъв адрес, друго не каза.

Шара прибира набързо нещата си. Притичва по уличката да прибере сребърната монета, после се мята на задната седалка на колата.

Изминали са четвърт миля, преди Шара да забележи, че сребърната монета е изгубила част от блясъка си. Тя я вдига към прозореца да улови светлината.

И се ококорва от изненада. После се усмихва доволно.

Монетата вече изобщо не е сребърна. Оловна е.

Автомобилът им минава през квартал на Баликов, поразен сериозно от Примигването. Шара гледа като омагьосана прерязаните сгради и изчезващите улици. Свиват по една пресечка — перачницата на ъгъла се разтяга, извива се и се гъне, преливайки се в половин банков офис на отсрещния ъгъл. Редица стари жилищни сгради се кипрят с необичайно големи и нагънати входни врати, които няма как да са изработени от човешка ръка и дори измислени от нормален човек. „Сигурно просто са се появили от нищото“ — мисли си Шара.

— Някакъв напредък с Уиклов? — пита тя.

— Така изглежда — казва Питри. — Права бяхте за тъкачниците. Потвърдихме, че е собственик на три от тях, които се намират в източната част на Баликов. Забелязахме също, че по времето, когато е започнал да купува тъкачниците, Уиклов е започнал да купува продукти на една *сейпурска* компания. „Видаши“ ООД.

— „Видаши“... — Името ѝ звучи познато. — Чакай... Предприятието за преработка на руда?

— Същото — казва Питри. Колата прави широк завой. — Според документацията Уиклов е купувал от тях минимални количества стомана. Всеки месец, като по часовник. Количествата са странни — варират между шестстотин и деветстотин килограма на месец. Не сме сигурни за...

Шара се навежда напред.

— Заради наредбата за проверките.

— Какво?

— Наредбата за проверките! Външното министерство прави проверки на всички покупки на суровини в големи количества! Газ, дървесина, камък, метали... Ако покупката е достатъчно голяма, искаме да знаем кой е купувачът. А покупките на стомана се проверяват, ако количеството е над...

— Хиляда килограма — съобразява Питри. — Той винаги купува по-малко, затова министерството не го е проверявало.

Дрогираното момче в арестантската килия е признало, че са вдигнали мерника на Воханес заради неговия „метал“. Кое то кара Шара да се пита... защо им е било да отвличат Воханес, ако вече са купували стомана законно?

„Освен ако аз не съм ги уплашила — мисли си тя. — Исках да разръчкам гнездото на стършели, нали така? Явно стоманата не е била достатъчна за целите им... Затова, когато Пангуи е бил убит, а министерството е пратило свой агент, са се изнервили сериозно.“

Зяпа през прозореца и мисли трескаво. „Какво толкова строят? За какво им е толкова много стомана?“

Продължава да си блъска главата, докато не зърва нещо да наднича към нея над покривите — гигантска черна кула, десететажен абаносов конус, изпъкващ на фона на сивкавото вечерно небе.

Сърцето ѝ спира.

„О, не — мисли си тя. — Не е възможно да са я завели там. Не и там...“

Още не е идвала да я види. Не е за вярване, че все още изобщо съществува.

„От всички неща, които каджът е разрушил, защо е пропуснал точно това?“

Питри паркира в една пряка. Мракът в един стар вход се раздвижва. Зигруд излиза от сенките и тръгва към тях.

— Моля те, не ми казвай, че са влезли там — казва Шара, докато слиза от колата.

— Къде? — пита Зигруд.

— В камбанарията.

Зигруд вдига вежди.

— Защо питаш?

Шара въздъхва и наглася очилата си.

— Покажи ми.

В кварталите, които Примигването е засегнало най-сериозно, улиците са почти непрогледни нощем — никой не е успял да положи газови тръби тук, защото разместванията стигат дълбоко под земята. Една строителна компания прави храбър опит да изгради газопровод, но скоро се натъква на железен лист, дебел метър и половина, десет метра висок и дълъг (според приблизителните изчисления на инженерите) четвърт миля. Никой не успява да даде смислено обяснение за съществуването му в глинестата почва под улиците. Накрая, като при множество други отклонения, и това е отписано като случаен и необясним страничен ефект от Примигването и макар железният лист да не е непреодолимо препятствие, строителната компания се отказва от концесията, вероятно заради опасения какво друго ще открие заровено под Баликов.

В центъра на този повреден квартал се намира голям празен парк. Млади ели растат във влажната почва — млади, защото са засадени сравнително скоро, след като естествената растителност на Баликов е загинала заради рязката промяна в климата. Зад елите има дълга сграда с гигантска кула в северния край — камбанария със странна скелетоподобна конструкция, която навремето е приютявала комплект камбани, но понастоящем е празна. Основата на конструкцията се състои от порутени глинени стени с плосък покрив, който времето не е пощадило — покривът е изкорубен и нагънат като поле, през което е минал глетчер.

— Там ли влязоха? — пита Шара.

— Не — отговаря Зигруд и сочи дълга и зловеща на вид общинска сграда в дъното на парка. — Уиклов и другият мъж я

вкараха там, в другата сграда. До камбанарията. Какво те притеснява толкова?

— Притеснява ме, защото *това* — Шара кимва към черната кула — е най-старата конструкция в Баликов, ако не броиш стените. Била е в самия център на града, макар изкривяващите ефекти на Примигването да са променили това. Тя е Центърът на Престола на света. Обикновено я наричат само Престола на света, макар често да наричат по същия начин и самия град, чужденците най-вече.

— Храм?

— Нещо такова. Уж било като сейпурския парламент. Домът на Божествата. Макар че си го представях много по-величествено — чела съм, че прозорците били с *изумително* рисувано стъкло... Сега изглежда доста скромно, ако трябва да съм честна. Явно твърденията, че и тази сграда е пострадала от Примигването, са верни. В първоначалния си вид е била много по-висока, всяко Божество е имало своя камбана и песента на всяка камбана имала различни... различен ефект.

— Например?

Тя свива рамене.

— Никой не знае. Точно затова не ми е приятно, че съм тук. Значи Уиклов е дошъл лично?

— Уиклов и още един мъж. Дойдоха и заведоха Торскени в онази малка сграда. После, преди четирийсет минути, Уиклов и помощникът му си тръгнаха. От Торскени няма и следа.

— Доста смело от тяхна страна да действат толкова открито. Къде отидоха?

Зигруд смръщва вежди.

— Нека позная — казва Шара. — Направили са няколко завоя по улиците, после внезапно са...

— Да, изчезнаха — довършва вместо нея Зигруд. — Това им е за трети път. Но аз отлично помня — почуква се по слепоочието толкова силно, че се чува звук, — всички места, където тези хора се изпаряват. И всички те са или в *този* квартал, или в съседния, на запад.

— Тоест кварталите, които са пострадали най-сериозно от Примигването — казва Шара. — Което подкрепя една теория, която съм на път да докажа. — Плъзга ръка по изронената тухлена стена зад

тях. — Тези хора използват за свои цели някакъв дефект или ефект, предизвикан от Примигването.

— Откъде знаеш, че не е чудо?

— Защото използвах всички познати ми трикове за търсене на чудеса — казва Шара — и не открих нищо. Не е дело на Божествата, значи ни остава само Примигването като възможна причина. Редно е да отбележим обаче, че никой никога не е успял да проучи адекватно Примигването. Континентът пази увредите си както зла старица пази отколешна омраза. Мисля да се занимая с този въпрос, когато ни остане време... но засега ще изследваме наличното.

Наближават общинската сграда и Шара изостава, за да даде време на Зигруд да огледа. Той прави кръг около сградата, после клати глава и ѝ махва да отиде при него.

— Нищо — казва ѝ. — Вратата не е заключена. Никой не се вижда през прозорците. Но пък голяма част от сградата няма прозорци.

— Какво е това място?

— Някакъв общински строеж. Може да е бил част от програма за обновяване на квартала, не знам. Но явно са го зарязали.

„И аз бих го зарязала“ — мисли си Шара.

Зигруд отива при вратата и вади черния си нож. Надниква през прага, после мълчаливо влиза. Шара изчаква секунда-две и също влиза.

В сградата почти няма мебелировка или украса. Стаите се низжат една след друга по дължината ѝ, свързани с тесни врати. Най-голямата забележителност на сградата е наличието на газ — за разлика от почти всички други постройки наоколо. Малки сини пламъчета горят по тавана и хвърлят слаба светлина.

— Оставили са осветлението включено — мърмори си Шара, но Зигруд бързо вдига пръст пред устните си. Кривва глава, ослушва се и прави гримаса, сякаш е доловил обезпокоителен шум.

— Има ли някой? — тихо пита Шара.

— Не мога да преценя.

Зигруд продължава напред и надниква във всяка стая, преди да подкани Шара с жест. Всички стаи са еднакви — малки и празни. Госпожа Торскени я няма. Вратите, забелязва Шара, са в една линия — ако са отворени и погледнеш през първата, ще видиш през последната...

Само дето последната врата е затворена, а през ключалката ѝ прониква блед жълтеникав светлик.

„Това никак, ама никак не ми харесва“ — мисли си Шара.

Зигруд спира отново.

— Ето, пак го чух... Някой се смее — казва накрая.

— Някой се смее?

— Да. Дете. Много... тихо.

— Откъде?

Той сочи затворената врата.

— И не чуваш нищо друго?

Зигруд клати глава.

— Добре — казва Шара. — Да действаме.

Очакванията ѝ се оправдават и всички стаи до затворената врата са празни. Скоро и тя чува звука — тих смях, сякаш зад вратата си играе дете.

— Надушвам нещо — казва Зигруд. — Сол и прах...

— И какво му е странното?

— Много са. — Посочва отново вратата, после приляква да погледне през ключалката. Снопчето светлина огрява присвитото му око; клепачът му потрепва.

— Виждаш ли нещо?

— Виждам... кръг на пода. Очертан с бял прах. Много свещи. Много. И дрехи.

— Дрехи?

— Купчина дрехи на пода. — След миг добавя: — Женски дрехи.

Шара го потупва по рамото и заема мястото му пред ключалката. Светлината, която прониква през ключалката, е ослепителна. Канделабри обточват стената в кръг, всеки с по пет, десет, двайсет свещи. Самата стая сякаш пламти — Шара усеща горещината по бузата си. После различава голям кръг, описан с нещо бяло върху пода — „Сол? Прах?“ — а в самия край на полезрението ѝ се намира купчината дрехи, от другата страна на белия кръг.

Сърцето ѝ се свива, когато тя си дава сметка, че тъмносинята материя е с почти същия цвят като дрехата на госпожа Торскени от последната им среща.

После нещо се появява пред погледа ѝ... Нещо прозирно и бяло, което се движи като в танц... подгъв на дълга бяла рокля? Шара трепва

стреснато, но не отлепва око от ключалката. Над „роклята“ различава гъста коса, лъскави черни къдрици на светлината на свещите... после бялото нещо изприпква настрани.

— Вътре има някой — тихо казва Шара.

Детският смях се чува отново. И все пак нещо не е наред...

— Дете — казва тя. — *Може би...*

— Дръпни се — казва Зигруд.

— Но... не знам...

— Дръпни се.

Шара отстъпва встрани и Зигруд натиска дръжката. Не е заключено. Той се навежда с ножа в ръка и полека отваря вратата.

Смехът моментално преминава в писъци на болка. От мястото си Шара не вижда какво има вътре... за разлика от Зигруд, а той явно преценява, че нищо не ги заплашва — зарязва бойната си стойка, хвърля смутен поглед на Шара и влиза в стаята.

— Чакай — казва тя. — *Чакай!*

И влита след него.

Нещата стават толкова бързо, че на Шара ѝ е трудно да се ориентира. Светлината от канделабрите е ослепителна, самите те са разположени толкова нагъсто, че ѝ се налага буквално да танцува между тях; на пода има широк кръг от бели кристалчета — сол вероятно; а в центъра на кръга, облечено в огромна бяла рокля, седи момиченце на четири-пет години с черни къдрици и яркочервени устни. Седи в кръга от сол и си търка коляното... или поне на Шара ѝ се *струва*, че си търка коляното, защото момиченцето буквално е потънало в бялата си рокля. Дори ръцете му не се виждат, само движение под бялата тъкан.

— Боли! — пици момиченцето. — *Боли!*

Миризмата на прах е много силна. Толкова е наситена, че все едно истинска прах е полепнала на пластове по гърлото на Шара.

Зигруд прави няколко крачки напред, изглежда несигурен как да постъпи.

— Не трябва ли да... направим нещо?

„Солта.“

— Чакай! — казва отново Шара. Посяга да го хване за ръкава, но Зигруд е толкова по-тежък от нея, че едва не я повлича, когато тя се опитва да го спре.

Момиченцето се гърчи от болка.

— Помогнете ми!

— Да не правя нищо, така ли? — пита Зигруд.

— Да! Спри! Виж. — Шара сочи пода. На две крачки от тях е най-близката точка на белия кръг.

— Какво е това? — пита Зигруд.

— Сол. Прилича на...

— Помогнете ми! — пици момиченцето. — Моля! Моля ви, *трябва* да ми помогнете!

Шара се вглежда в детето. Роклята е прекалено голяма за толкова малко момиче, а отдолу има някаква буца, сякаш тялото му е подутото от малформация...

„Знам какво е това“ — мисли си Шара.

— Просто спри, Зигруд. Нека опитам да... — Изкашля се. — Би ли ни показала краката си — казва на момичето.

Зигруд е озадачен.

— *Какво?*

— Моля ви! — писва отново момиченцето. — Моля ви, направете нещо!

— Ще ти помогнем — казва Шара, — ако ни покажеш краката си.

Малкото момиче простенва.

— Защо? Защо ви е да... Толкова *много* ме боли!

— Ще ти помогнем — казва Шара. — Ние сме лекари. Само ни покажи краката си!

Момиченцето започва да се клати напред-назад.

— *Умирам!* Тече ми кръв! *Моля ви*, помогнете ми!

— Покажи ни ги. Веднага!

— Правилно ли разбирам — казва Зигруд, — че според теб това не е малко момиченце?

Детето пици от болка. Шара клати глава.

— Виж. Помисли. Солта по земята, която я затваря в кръг... дрехите на Торскени, които сякаш са паднали на пода щом тя е влязла в кръга... — Детето, все още пищящо от болка, се опитва да стигне до

тях. Уж пълзи, но движенията му са изключително *странни* — изобщо не използва ръцете си („Дали изобщо има ръце?“ — пита се Шара), а се придвижва с нещо като отскоци от колене. Все едно е парцалена кукла с порцеланова глава, макар че лицето, сълзите и косата изглеждат толкова истински...

Но и за миг не показва краката си. Въпреки странните движения на детето краката нито за миг не се подават под роклята.

Вкусът на прах става още по-силен. Гърлото на Шара лепне, очите ѝ горят, сякаш са пълни със ситен пясък.

Има нещо под роклята. И то не е тяло на малко дете, а нещо много по-голямо...

„О, морето да не дава — мисли си тя. — Възможно ли е да...“

— Помогнете ми! — пищи момичето. — Боли ме! Много ме боли!

— Отстъпи назад, Зигруд. Не му давай да те наближи.

Зигруд прави крачка назад.

— Не! — крещи момичето. Пропълзява като червей до самия край на кръга, на крачка от тях. — Не! Моля ви... Не ме оставяйте!

— Ти не си истинска — казва Шара на момичето. — Ти си стръв.

— Стръв? — повтаря като ехо Зигруд. — За какво?

— За теб и мен.

Детето избухва в сълзи.

— Моля ви! Моля ви, само ме гушнете. Толкова отдавна никой не ме е гушкал...

— Зарежи представлението — гневно казва Шара. — Знам какво си.

Момиченцето надава писък, звукът е оглушителен, реже като бръснач.

— Престани! — крясва Шара. — Прекрати глупостите! Не сме толкова тъпи!

Письците секват рязко. Така рязко, че тишината е стряскаща.

Момичето не вдига поглед; седи, свито на две, застинало, безжизнено на вид.

— Не знам как изобщо си оцелял — казва Шара. — Мислех, че всички вие сте загинали по време на Голямата чистка...

Момичето обръща леко глава настрани и гъстите къдрици трепват.

— Ти си мховост, нали? От домашните любимци на Юков.

Момичето изправя гръб, но в движенията му има нещо механично, като да е марионетка, направлявана с конци. Лицето му, доскоро разкривено от сърцераздираща агония, сега е лишено от изражение, празно като на кукла.

Нещо се размърдва под роклята. Малкото момиче сякаш пропада в материята. Завихря се прах.

Създанието се изправя бавно сред белите дипли.

Един поглед към него и Шара започва да повръща.

Прилича малко на човек — има торс, ръце и крака. Но всичко е несъразмерно дълго, разтеглено някак и с твърде много стави, сякаш тялото е съставено предимно от кокалчета и костни ябълки, които се движат под гладката кожа. Крайниците са увити в бял плат, посивял от наслоена прах, а стъпалата са кръстоска от човешки и гъши крака, всеки с по три дебели сраснали пръста, завършващи с миниатюрни съвършени нокътчета. Но най-страшна е главата — тилът напомня донякъде за главата на оплешивяващ мъж с кръг от дълга сивкава проскубана коса около плешиво петно; вместо лице или челюсти главата се разтегля напред в нещо като широка дълга и плоска човка, която на свой ред навява мисли за гъска. Но приликата с гъша човка свършва дотук — „човката“ на това създание е направена от човешка плът с множество кокалчета, като ръце със сраснали пръсти, прилепени една към друга със „свързка“ при китките.

Мховостът изтраква с човка към Шара, звукът е влажен, чува се нещо като „фапфапфап“. Неяде в главата си Шара чува ехо от детски смях, писъци и плач. Месестата човка трака към нея и Шара вижда, че създанието няма хранопровод, нито зъби — навътре в човката има само от същата кокалеста космата плът.

Шара се превива на две и повръща отново, но запазва достатъчно присъствие на духа да се извърне настрана, така че да не засегне кръга от сол.

Зигруд се вира с празен поглед в чудовището, което крачи пред него като боен петел и го предизвиква на двубой.

— Това нещо — бавно пита Зигруд. — Да го убия ли?

— Не! — простенва Шара. Нов напън за повръщане. Мховостът изтраква с човка към нея и в главата ѝ отново зазвучават призрачните деца. „То ми се присмива“ — мисли си Шара. — Не нарушавай солния кръг! Само благодарение на него още сме живи!

— А момиченцето?

— Няма никакво момиченце... Това създание е вълшебно, но вълшебството му е тъмно.

Изплюва жлъчка на пода. Мховостът прави войнствен жест. Човешкото в движенията му е отблъскващо, но и ясно като послание — все едно създанието казва на Шара: „Хайде! Ела ми!“.

— Убил си госпожа Торскени, нали? — пита тя. — Довели са я тук и тя е нарушила солната бариера.

Мховостът поглежда купчината дрехи и свива безразлично рамене. Пантомимата е гадна, но ефективна. „Онази старица?“ Махва с ръка: „Лесна плячка.“ После изтраква с човка към тях.

— Ще ми се — казва Зигруд, стиснал здраво ножа си, — да спре да трака така.

— Искан да нарушиш кръга. Докопа ли те, ще те глътне на една хапка.

Фапфапфапфап.

Зигруд я поглежда скептично.

— Това е същество от кости и кожа — обяснява Шара. — Но не от *свои* кости и кожа. Боя се, че някъде в него са преобразените останки на госпожа Торскени.

Мховостът ръчка корема си с многоставните си пръсти, сякаш да провери къде точно се намира споменатата госпожа.

„Шегаджия. Но това може да се очаква предвид кой е създателят му.“

— Как така си оцелял? — пита Шара. — Не трябваше ли да умреш заедно с Юков?

Създанието застива на място. Поглежда към нея с безокото си лице. После тръгва напред-назад, напред-назад, сякаш пробва ограниченията на кръга.

— Какво прави? — пита Зигруд.

— Ядосахме го — казва Шара. — Юков ги е създал в пристъп на лошо настроение. Известни са като „кокалявите“, „гласа под парцала“. Обичат да ни се присмиват, да ни дразнят. Единственият начин да ги

разкриеш е като ги накараш да си покажат краката, защото само тях не могат да скрият напълно. Но нямам представа как е оцеляло... Юков мъртъв ли е? — обръща се тя към съществото.

Без да спира нервната си разходка, мховостът клати глава. После набива спирачки, сякаш да се замисли, и свива рамене.

— Защо си тук?

Създанието отново свива рамене.

— Знаех, че могат да оцелеят *известно* време — казва Шара, — но не и че могат да издържат толкова дълго след смъртта на Божеството, което ги е създало.

Мховостът протяга отблъскващо дългата си и плоска ръка и я разклаща в смисъл „Може би да, може би не.“

— Двамата мъже, които са били тук — казва Шара. — Те ли те уловиха в този капан?

Създанието отново тръгва напред-назад. Шара решава, че пак го е ядосала, значи предположението ѝ е вярно.

— Откога те държат затворен в тази сграда?

Създанието имитира смях — Шара отново се диви на актьорските му умения — и махва презрително с ръка. „Какъв глупав въпрос!“

— Отдавна значи.

То свива рамене.

— Не изглеждаш недохранен. Още колко хора си убил?

Той клати глава и размахва пръст: „Не, не, не, не.“ После гали доволно и замислено корема си. „Защо реши, че са мъртви?“

Деца се смеят в къшетата на главата ѝ. Шара преглъща шумно, преди да е повърнала отново.

— Колко... Още колко хора са накарали да влязат в кръга?

Мховостът изтраква с човка. Свива рамене.

— Значи много.

Ново свиване на раменете.

— Как така си *оцелял*? — прошепва Шара.

Мховостът започва да танцува по периферията на кръга, върти се в изящни валсови стъпки.

— Много ми се иска да убия това нещо — казва Зигруд. Мховостът се обръща и разклаща костеливия си задник към Зигруд. —

Ама много — добавя той. — И преди сме убивали божествени създания...

— Чуй ме, чудовище — студено казва Шара. — Аз съм потомка на човека, който изби вашата раса, който свали и стъпка в прахта Божествата ви, който съсипа земята ви само за няколко седмици. Моят предтеча погребва десетки, *стотици* твои братя и сестри в калта и там те *гният* и до ден-днешен. Нищо не ме спира да сторя същото с теб. А сега ми кажи — твоят създател, Божеството Юков, *наистина* ли е изчезнал от този свят и никога няма да се върне?

Мховостът бавно се изправя. Сякаш размишлява върху нещо... и тези мисли го натъжават. После се обръща, поглежда Шара и поклаща глава.

— Тогава къде е?

Отново свиване на рамене, но не и наполовина толкова злобно или злорадо като преди — този път жестът е унил, смутен, като на дете, което се чуди защо са го изоставили.

— Двамата мъже, които са били тук. Единият е дебел и плешив, нали?

Съществуването започва да обикаля трескаво в кръг.

Това трябва да е „да“, съобразява Шара.

— А другият? Той как изглежда?

Мховостът видимо променя стъпката си, поклаща бедра — слага една ръка на кръста, другата чупи женствено в китката. Прави поредния кръг, като глади долната страна на човката си, все едно се наслаждава на собствената си красота...

„Това определено не се връзва с обичайната компания на Уиклов.“

— Как те улови Уиклов тук?

Мховостът спира, обръща се да я погледне и се превива на две в безмълвен смях. Махва ѝ, все едно е оценил шегата ѝ по достойнство: „Що за нелепа мисъл!“

— Значи не е бил Уиклов — казва Шара. — Тогава кой?

Създанието чупи отново китка, имитирайки женствена стойка, и клати глава по начин, който може да бъде определен единствено като „развратен“.

— *Другият* мъж те е уловил тук. Кой е той, другият мъж?

Мховостът подскача умело, пада на челна стойка, после тръгва на ръце в поредното кръгче.

— Кой е той?

Светлината в стаята примигва, пламъчетата на свещите танцуват. И всички те, забелязва Шара, са се навели под един и същи ъгъл...

„Вятър?“

Плъзва поглед по стените. В далечния ъгъл, дълбоко в кехлибарените сенки, съзира нещо като пукнатина в камъка — панел може би, или врата.

Взира се в пода. Солният кръг е възможно най-широк, почти от стена до стена; няма начин да стигнеш до вратата, без да минеш през заграждението на мховоста. „Като куче пазач...“

— Какво има зад онази врата? — пита Шара.

Мховостът я поглежда откъм пода, премята се отново и стъпва на крака. Кривва глава като куче и театрално чеше плешивата си глава с един четириставен пръст.

„Божествата — спомня си Шара — можели да бъдат убити единствено с оръжието на каджа. Но по-нисшите вълшебни създания били много по-уязвими и всяко си имало слабо място.“

Стига до решение.

— Колко хора си погълнал по време на принудителния си престой тук?

Съществуването отново се превива в престорен смях. Приближава се с танцова стъпка към Зигруд и се прави, че го оглежда, че опипва бедрата му, че го ръчка в корема...

— Смятам, че са били много — казва Шара. — Смятам също, че ти е било приятно.

С едно бързо движение мховостът се озовава пред нея и плъзга бавно пръст покрай човката си — жестът има откровено сексуален подтекст.

Шара поглежда към един от канделабрите наблизо.

— Тези са напълно незаконни, разбира се. — Взема една от свещите и я обръща. От долната ѝ страна, точно както е очаквала, има релефен символ — пламък между две успоредни линии. Емблемата на Олвос — пламък в гората.

— Тези свещи никога не угасват и горят със силна бяла светлина. — Приближава длан над пламъка. — Но топлината, която излъчват...

Тя е съвсем реална, не е илюзия.

Мховостът сваля ръка и отстъпва крачка назад.

— На бас, че госпожа Торскени буквално е хукнала към теб. Нали? — тихо казва Шара. — Видяла е малко дете в нужда.

Спомня си за старата жена, приведена над чашата хубаво кафе. „Опитах се да се науча. Исках да се науча на правото слово. Исках да знам. Но се научих единствено да се преструвам.“

Ядосан, мховостът изтраква към нея с човка: фапфапфапфапфа...

Шара замахва и хвърля свещта по него.

Съществува пламва на мига. Чува се силен пукот и от гърдите му изригва огън. След броени секунди вече е тъмна човекоподобна фигура, която се мята в облак от бяло и оранжево.

Някъде в главата си Шара чува детски писъци.

И за пореден път си спомня момчето в арестантската килия. „Винаги правя едно и също.“

Горящото създание се мята из солния кръг, сякаш отскача от невидими стени. Ивици пламтящ плат се носят около него като яркооранжеви черешови цветчета. Мховостът стиска главата си, чудовищната му паст е раззината в мълчалив вик.

Силуетът му се размива; пламъците постепенно угасват; облак прах се завихря между канделабрите. После не остава нищо, само следи от сажди по пода.

ПРЕСЪЗДАВАНЕ

И рече Олвос:

*„Нищо не се губи наистина.
Светът е като океан —
връща се като прилив по
местата стари,
бяга като отлив за пореден
път.*

*Ликувайте, че загубеното ще се
върне.*

*С усмивка чакайте награда за
добри дела.*

*Плачете, че всяко зло ще ви
настигне,
вас или децата ви, или децата
на вашите деца.*

Ще пожънеш каквото си посял.

*Ще посееш каквото си
пожънал.“*

Книга на
червения
лотос,
част
четвърта,
13.51–13.61

Шара пристъпва през солния кръг, готова да я сполети нещо ужасно — току-виж създанието възкръснало и се нахвърлило върху

нея, — но не се случва нищо особено.

Тя опипва пукнатината в стената, опитва се да пъхне пръсти в нея, но нищо не поддава.

— Ела да погледнеш — казва тя. — Да виждаш дръжка? Или копче? Или лост може би...

Зигруд я избутва нежно настрани с една ръка. После отстъпва крачка назад и изритва с все сила скритата врата.

Трясъкът в тихата стая е оглушителен. Половината от вратата се огъва навътре, другата се разпуква и се свлича на пода като счупено огледало. Бели валма горчив дим изригват към тях.

Шара докосва разбитата врата, по пръстите ѝ остават следи като от тебеширен прах.

— О — казва тя. — Хоросан.

Проточва врат да погледне през прага.

Пръстени стъпала се спускат надолу под остър ъгъл.

Зигруд взема един от свещниците. И казва:

— Като гледам, ще ни трябва.

Стъпалата нямат край. Спускат се все по-надолу, меки и влажни, оформени от тъмна, почти черна глинеста почва. Шара и Зигруд слизат мълчаливо. Не обсъждат току-що преживяния ужас, нито Зигруд я пита откъде е знаела как да се отърве толкова елегантно и ефикасно от чудовището. Преди осем-девет години сигурно са щели да го обсъдят надълго и нашироко, но вече — не. Толкова отдавна се занимават с тази странна своя професия, че едва ли е останало нещо, което да ги изненада — сблъскваш се с вълшебство, правиш каквото трябва по въпроса и се връщаш на работа. „Макар че това — мисли си Шара — беше най-неприятният ни сблъсък от доста време.“

— Накъде мислиш, че отиваме? — пита тя.

— На запад.

— Към камбанарията?

Зигруд се замисля и кимва.

— Значи скоро ще се озовем... под нея?

— Нещо такова.

Шара си спомня за газовата компания, която се отказала от концесията си в този квартал, вместо да рискува с подземията на

Баликов.

— Сещам се за един въпрос — казва Зигруд. — Как е възможно да се направи такъв проход, без никой да забележи?

Шара плъзга поглед по стените на тунела.

— Изглежда го използват от доста време. Има следи от износване. Но въпреки това ми се струва, че първоначално са го... не са го прокопали, а са го *прогорили*.

— Какво?

Тя сочи черните следи от сажди и по-песъчливите места, които изглеждат степени, като стъкло.

— Някой е *прогорил* толкова дълбока дупка? — пита Зигруд.

— Така изглежда — казва Шара. — Прилича на дупка, която пробиваш с горелка в метал.

— Виждала ли си такова нещо?

— Всъщност... не съм. Което, откровено казано, сериозно ме притеснява.

Бялата светлина на свещите танцува диво по пръстените стени. Странно течение гали страните на Шара. Тя нагласява очилата си.

Стъпалата сякаш се стапят под краката ѝ. Стените се отдръпват, стават каменни... не, каменни *стенописи*, при това със сложен и великолепен рисунък. Макар треперливата светлина да ѝ пречи, Шара е сигурна, че сред другите елементи на стенописа различава тънката фигура на Аханас и знака на Таалхаврас.

Стените все така се отдалечават. После изчезват напълно.

— О, да му се не види — казва Шара.

Светлината на свещите избутва мрака. Сенките се оттеглят като завеса и разкриват гигантска каверна...

Шара различава по нещо тук и по нещо там, по-близо и по-далеч...

— Да му се не види!

Оглежда се. Каверната е огромна и навява мисли за утроба — таванът и подът са вдлъбнати и се срещат в центъра на залата чрез нещо като каменна колона. Залата е разделена на шест атриума, които се събират в средата ѝ като венчелистчетата на приказна орхидея. А всеки сантиметър от стените, тавана и пода е покрит с глифи, символи и пиктограми, изобразяващи странни и смущаващи събития — мъж издърпва бодливо цвете от череп и връзва стеблото му около езика си;

три жени, претърпели вивисекция, се къпят в планински поток, очите им са като стъклени мъниста, а от брега ги наблюдава елен; жена зашива разрез под мишницата си, а от разреза се подава безизразно мъжко лице, сякаш човекът е защит вътре в нея; четири гарвана кръжат в небето, а под тях мъж вади вода от земята с копие... И така нататък, и така нататък, образи ужасни и иносказателни, чието значение ѝ се губи.

— Какво... — почва Зигруд, задавя се и кашля. — Що за място е това?

В центъра, където подът и таванът се събират, около колоната има мека пръст. „Откъде може да е дошла?“ — чуди се Шара. Тръгва напред, трудно ѝ е да прецени стъпките си по наклонения под.

Колоната, оказва се, не е една. Пет са и поддържат спирална стълба. Вижда се, че първоначално са били шест, но на някакъв етап са отстранили едната.

„Шест атриума — мисли си тя, — шест колони и шест Божества...“

Стълбата свършва със запечатан отвор в тавана, запълнен със слаб градеж от камъни и ронеща се глина.

— Разбира се — казва Шара. — Естествено!

— Какво? — пита Зигруд.

Шара оглежда една от колоните — изработена е майсторски, така, че да наподобява ствол на бор или елха, нагоре по кората пълзи огнена линия. Съседната колона е права и строга, един и същ сложен рисунък се повтаря отново и отново, нещо като визуално изображение на множество математически формули. Следващата колона прилича на палма, но вместо да е с характерната кора, от стъблото, под ъгъл нагоре, стърчат хиляди споени ножове. Съседната е „полазена“ от стари лиани с множество вдървенели стъбла, увити едно около друго, и е леко извита, сякаш създателят ѝ е искал да създаде впечатление за гъвкавост. Последната от петте колони е хаотично торнадо от цветя, листа, борови иглички, пясък, от какво ли не — от всичко.

Шара стиска юмруци и трепери като ученичка.

— Това е било! — извиква. — Това трябва да е било! Истинското! И през цялото време е било тук долу!

— Кое? — казва Зигруд с обичайното си безучастие.

— Не виждаш ли? Всички казват, че камбанарията на Престола на света се е смалила по време на Примигването! Но това не е вярно! Защото *това* е основата на камбанарията! — Тя сочи колоните около стълбата. — А по тези стълби се отива нагоре!

— И...

— И кулата изобщо не се е *смалявала*! Явно целият храм е *потънал* в калта! Онази смотана глинена барачка в парка никога не е била истинският Престол! А точно в това вярват всички, дори местните. Ето това тук! Това е Престолът на света! Тук са се срещали Божествата!

Неизбежно е откритието да завърти главата ѝ, да я изпълни с възторг, пък бил той и контрапатриотичен — та нали през целия си съзнателен живот се е занимавала с история. Ала една част от Шара е запазила достатъчно самообладание и точно тя се обажда сега:

„Това не може да е съвпадение. Най-свещената сграда в Баликов случайно потъва и така остава скрита близо осемдесет години? И точно Ернст Уиклов изкопава тунел под земята, който стига до нея? Никой не би направил такова нещо, ако не знае къде ще стигне, а няма как да знаеш за потъналия храм, освен ако някой не ти е казал.“

Шара издърпва една свещ от канделабъра на Зигруд.

— Върви да уведомиш Малагеш. *Тръгвай*. Ако населението на Баликов научи за това, че храмът още е тук, и се наложи публично да сложим ръка на него, ще си организираме повторение на бунтовете от Лятото на черните реки. Кажй ѝ да обяви Уиклов за издирване. Всички пропускателни пунктове във и около Баликов да си отворят очите за него. Вече имаме достатъчно да го задържим поне за разпит, ако не за друго.

— А ти какво ще правиш? — пита Зигруд.

— Ще остана тук да огледам.

— С една свещ?

— Всъщност тя е за теб. — Тя му подава свещта и посочва свещника. — А това е за мен.

Зигруд вдига вежда, свива рамене и ѝ връчва свещника. Тръгва назад към източния тунел. Слабата бяла светлинка на свещта се разлива след него по стъпалата, после бързо изчезва и Шара остава сама в гигантската каверна.

Свещите съскат и пукат. Някъде капе вода. Хиляди каменни очи я наблюдават безмълвно.

Минава известно време, докато се адаптира пространствено — напомня си, че каверната не е била подземна пещера, а надземен храм. Което обяснява гигантските зеещи отвори в стените на всички атриуми: някога те са били огромни прозорци и макар Шара да не вижда много добре от мястото си на стълбата, ѝ се струва, че с изключение на един всичките са счупени. „Значи това се е случило с прословутото рисувано стъкло на Престола — мисли си тя. — Лежи строшено и погребано под калта на Баликов...“

Плъзга поглед по шестте атриума. Всички са в различен стил, вероятно в стила на съответното Божество, точно като колоните, които поддържат спиралната стълба. Шара вижда символите на Олвос, Таалхаврас, Аханас, Воортя, Юков и...

— Хм.

Въпреки подземната си „консервация“ Престолът явно не е в идеално състояние — единият атриум е напълно лишен от стенописи или друга украса, сякаш бригада строители са слезли в подземието и щателно са изтъркали с шкурка пода, тавана и стените.

Вижда се обаче, че наскоро някой е правил опит да възстанови пода на празната камера, полагайки рисувани каменни плочи в тъмни цветове, по-тъмни, отколкото в другите атриуми. Реставрацията не е завършена, много от изображенията, надписите и символите са готови само отчасти и разказват половинчати митове и истории, а големи участъци от пода са съвсем празни.

Новите тъмни каменни плочи повтарят един и същ образ — човекоподобна фигура, седнала в центъра на стая, седи и слуша. Придружаващият фигурата символ е познат на Шара — стилизирана везна.

„Ръцете на Колкан. Който чака да претегли и отсъди...“

Поглежда зад себе си. Колоната, прилежаща към празния атриум, липсва.

Залива я абсурдно, но изключително силно усещане, че има пред очите си пример за редактирана история.

„Този атриум е бил украсен като останалите пет. Бас ловя обаче, че изведнъж се е опразнил през 1442-ра, когато Колкан е изчезнал от света. — Заглежда се в недовършената мозайка от нови пиктограми. — Но сега някой се е върнал да попълни архива.“

Подсмихва се. „Май гледат твърде буквално на термина Реставратори.“

Грандиозна задача — неизпълнима. По нейна преценка площта на тавана, стените и пода, които трябва да бъдат облицовани, възлиза на хиляди квадратни метри. А и който се е нагърбил с тази задача, явно не е имал представа каква е била оригиналната украса на атриума. И откъде са взели каменните плочи?

Коленичи да разгледа новата подова облицовка. Самите плочи са изключителни, тъмен гладък камък, какъвто Шара вижда за пръв път, а пиктограмите разказват истории и случки, които Шара не е чувала — Колкан, изобразен като силует с дълга роба и качулка, разрязва корема на гол човек, от разреза изригва ярка светлина и се плисва като дъжд по заоблените хълмове наоколо.

„Сигурно са от друг храм. — Шара плъзва пръст по едно от изображенията. — Някой е изкъртил тези камъни от оцелял храм на Колкан и се е опитал да го пресъгради тук, за да възстанови Колкан в Престола на света.“

„Би ли могъл Ернст Уиклов да направи нещо такова? По силите му ли е такова начинание?“

Улавя някакво движение встрани и вдига бавно глава. Нещо се гърчи на стената.

Взира се напрегнато и различава голяма празна рамка, която стои изправена само на метри пред нея. Явно е зърнала танца на сянката ѝ, която трептящите пламъчета на свещите хвърлят върху стената отзад.

Поглежда към другите камери. Там няма рамки. Онзи, който се е опитал да възстанови атриума на Колкан — вероятно същият, който е прокопал тунела с пръстените стъпала и се е сетил да заложи мховоста като пазач, — пак той е донесъл и рамката.

Шара отива при нея. Каменна каса за врата, висока приблизително три метра. Но пък в годините преди Примигването, спомня си Шара, континенталите са били доста по-високи от сега, когато масово страдат от недохранване. Като множество други неща, създадени по време на Божествената епоха, и тази каса е истинско

произведение на изкуството, каменоделецът е превърнал твърдия материал в съвършено подобие на гъста козина, сухо дърво, мек камък и скорци. Но нито един от тези артистични мотиви не е свързан с Колкан, поне доколкото се простират знанията на Шара. Колкан принципно е презирал украсата като такава.

Тя докосва каменните скорци върху касата.

— А и не бяхте ли вие любимци на Юков?

Едва е докоснала рамката и тя се плъзга назад. Шара поглежда надолу, към основата ѝ. Касата е монтирана върху четири малки железни колелца. Шара я бутва още веднъж... с тихо изскърцване касата се плъзга още десетина сантиметра назад. „Защо му е на някого преносима каса за врата?“

Шара насочва поглед към прозоречната каса в стената на атриума. Първоначално всеки атриум си е имал прозорец с рисувано стъкло. Шара е чела десетки писма, описващи красотата на Божественото стъкло в Престола на света — сини и червени цветове, които окото не можело да различи докрай, но въпреки това *усещало*, — и макар да ѝ е тъжно, че всичко това вече го няма, по-силно е друго чувство, а именно почудата, че прозорецът на Колкан е непокътнат, но стъклото е прозрачно, без никакви рисунки. Размахва бавно свещника и наблюдава отражението му в стъклото — голям, прозрачен и съвсем обикновен прозорец. „Може би стъклописът е изчезнал, когато е изчезнал Колкан — мисли си тя, — но защо този прозорец е цял, а останалите са счупени до един?“

Вдига свещника и оглежда другите атриуми.

Някога, като съвсем малка, леля Виня я е завела в националната библиотека в Галадеш. До онзи миг Шара не си е давала сметка какво означават книгите, какви възможности предлагат — че можеш да ги защитиш завинаги, да ги съхраняваш, както инженерите съхраняват вода, че са бездънен ресурс на време и знание, уловени с мастило, вързани за хартия, подредени на рафтове... Мигове, превърнати в нещо физическо, недосегаемо, съвършено, като да запазиш мъртъв стършел в кристал с капчица отрова, провиснала завинаги от жилото му.

Тогава е изпитала нещо неописуемо. Нещо като... сеца се как двамата с Во са чели в библиотеката на академията... нещо като да се влюбиш за пръв път.

Да намери това под земята, сякаш целият опит, слова и история на Континента са били отмити от дъжда, просмукали са се през почвата и са се събирали капка по капка тук, в тази подземна кухня, бавно като калцифицирането на кристал...

В мрака под Баликов Шара Комейд крачи по древните камъни и се влюбва отново.

Стъпки. Шара откъсва поглед от една пиктограма на Олвос и вижда, че тунелът със стъпалата грее от светлина на свещи.

Появява се Малагеш, придружена от Зигруд и двама войници със свещници в ръце. Малагеш обхваща с бърз поглед гигантския храм, раменете ѝ се смъкват: „Да му се не знае и кашата“, — после въздъхва:

— Ох, мамка му!

— Изключително откритие, нали? — посреща я с ясен глас Шара и тръгва към нея.

— Може и така да се каже — мърмори Малагеш.

— Оставила си някой да пази входа, нали?

— Да, петима войници.

— Това — казва Шара, докато заобикаля една локва, — е гигантско. Гигантско! Най-значимото свързано с Божествата откритие, правено от Войната насам! Най-великата историческа находка във... ами в *историята*. Откритието дори на частичка от този комплекс, на парченце от някоя пиктограма, в Галадеш би се сметнало за революционна находка, но да откриеш *целия комплекс*, при това почти непокътнат, това е, това е... — Шара си поема дълбоко дъх, останала без думи. — Направо свят да ти се завие.

Малагеш зяпа извития таван. Бръсва с кокалчета белезите по челюстта си.

— Определено.

— Ето! Ела да видиш това! — Шара се навежда. — Тези няколко квадратни метра подова облицовка дават много повече информация за Аханас, отколкото сме открили за десетилетия. Почти нищо не знаем за нея! Както сигурно знаеш, Аханаштан е едно от местата, пострадали най-сериозно от Примигването. Почти целият град буквално изчезнал. В сегашния си вид градът е построен от нас, от Сейпур.

— Знаем.

— Но това изображение показва *защо* е изчезнал! То потвърждава теорията, че Аханас буквално е „отгледала“ града, посявайки вълшебни семена, от които пораснали живи сгради, домове, улици, лампи... Праскови, които греели нощем и осветявали града вместо улично осветление; лиани, които довеждали вода и отвеждали отпадъци, един вид водопровод и канализация... Удивително!

Малагеш се почесва по тъглчето на устата.

— Мда.

— И когато Аханас умряла, *всичко* това изчезнало. Нещо повече, тази находка ни дава второ обяснение за празнината в знанията ни за онзи период — ако изображенията са верни, то аханаштаните вярвали, че всички проявления на живота и следователно всички части на тялото са свещени. Те никога не вземали лекарства, никога не си режели косата и ноктите, не се бръснели, не си миели зъбите, не си миели дори... интимните части.

— Хм.

— Но не защото били нечистоплътни, а защото не се налагало! Аханас посрещала всичките им нужди! Хората живеели в пълна хармония със своя жив, органичен град. Но след Примигването, когато Континентът бил нападнат от болести, изглежда логично те да са отказали всякакво лечение, медикаменти... И измрели, почти всички аханаштани на Континента измрели! Можеш ли да си представиш! Можеш ли изобщо да си го представиш?

— Мда — казва Малагеш, после добавя кротко: — Даваш си сметка, че ще трябва да затворим тунела, нали?

— А ето този участък — казва Шара — показва... показва... — Свежда глава и издиша бавно. После вдига глава да погледне Малагеш. Малагеш се усмихва мрачно и кимва.

— Да. Даваш си сметка. Даваш си сметка, че няма начин да опазим нещо такова в тайна. Много е голямо. Ще сложим охрана, да. После някой ще започне да задава въпроси какво охранява тази охрана и ще продължи да пита, докато отнякъде не изтече информация. Или ще се опитаме да започнем разкопки, да проучим и документираме обекта, но някой ще се зачуди защо струпваме тук тежка техника и ще започне да задава въпроси и ще продължи да ги задава, докато отнякъде не изтече информация. Проблемите — Малагеш използва ръбчето на едно релефно изображение да заглади нокътя си, —

проблемите са неизбежни. Нещо по-лошо, *Уиклов* знае за това място и ако ние се опитаме да свършим нещо тук, това ще му даде силен коз в ръцете. „Вижте какво прави Сейпур, крие най-свещения ни храм в тайна под земята, осквернява го с мръсните си ръце.“ Можеш ли да си представиш такава ситуация? Можеш ли да си представиш какво ще последва, твое превъзходителство? Какви ще са последиците не само за твоето разследване, но за Континента, за Сейпур?

Шара въздъхва. Очаквала е тези аргументи, но се е надявала решението да не е толкова драстично.

— И ти наистина искаш да... да *затрупа*ш тунела? Смяташ, че *това* е най-добрата ни възможност?

— Ако можех, щях да го напълня с цимент, но за това трябва да са машини, които ще привлекат излишно внимание. При входа има няколко дебели греди, които изглеждат носещи. За един час ще приключим.

— Тук има *улики*. Някой е идвал редовно, полагал е усилия да възстанови атриума на Колкан. Дори са донесли каменна каса за врата, макар да нямам представа защо. Трябва да... *трябва* да са съучастниците на *Уиклов*!

— И си напълно сигурна в това? Дотам, че си склонна да рискуваш континенталите да разберат за това място?

Шара разтърква очи, после прави крачка назад и обхваща с поглед Престола на света.

— Само като го погледна и знам, че бих могла да посветя целия си живот на това изследване.

— Ако беше историк — казва Малагеш. — Но ти не си историк.

Шара трепва засегната.

— Ти си държавен служител, посланик Тивани — тихо добавя Малагеш. — И двете имаме своя дълг. И нито моят дълг, нито твоят, имат нещо общо с тази находка.

Шара чува думите на Ефрем Пангуи в главата си: „Коя истина искате да предпазите?“

Пламъчетата на свещите трептят. Хиляди сенки танцуват по стените, пода и тавана. Древни лица се зъбят, после потъват в сенките.

— Направете го — казва Шара.

Изкачването по стъпалата изглежда безкрайно. Шара трескаво се опитва да запечата в паметта си всичко, което е видяла, което е прочела долу. „Морето да не дава — мисли си — да изгубим и това.“

— Значи не е имало нищо вълшебно долу? — пита Малагеш.

— Аз поне не видях — разсеяно отвръща Шара.

— Е, това поне е облекчение — казва Малагеш. Вади от джоба на палтото си плик и го подава на Шара. — Преглеждахме откраднатите страници от инвентарния списък на Склада. Мисълта, че може да открием подобни неща извън Склада, на открито, ми причинява кошмари. Според нас тези двайсет страници — или нещо в тях — са причинили голямото вълнение сред Реставраторите. Предполагам обаче, че са получили преписи на много по-голяма част от списъка.

Извадката е единственото, което би могло да наруши концентрацията на Шара в момента. Тя грабва плика от ръката на Малагеш, скъсва го и чете:

356. Рафт В4-145. Травертинови ботуши: обувки, които незнайно как позволяват на носещия ги да прави крачки, дълги по няколко мили. С тяхна помощ Континентът може да бъде прекосен за по-малко от ден. **МНОГО ВАЖНО** е единият крак да е в постоянно съприкосновение със земята. Първоначално чифтовете бяха два, но тестващият ги подскочи и изчезна в небето. Другият чифт все още притежава вълшебни свойства.

357. Рафт В4-146. Килимчето на Колкан: малък килим, който **КАТЕГОРИЧНО** притежава способността да лети. **МНОГО** труден за управление. Според архивите Колкан е благословил всяка нишка на килимчето с чудото на полета, така че на теория всяка нишка може да издигне във въздуха няколко тона товар. Не сме провеждали такъв експеримент, нито смятаме да го правим. Артефактът е запазил вълшебните си свойства.

358. Рафт В4-147. Детска каручка: изчезва по новолуние и при пълнолуние се връща, натоварена с медни

монети с лицето на Юков. Веднъж се върнала, натоварена с кости (не били човешки). Артефактът е запазил вълшебните си свойства.

359. Рафт В4-148. Черчеве: първоначално служело за затвор на многобройни аханаштански престъпници, уловени в стъклото му. Когато Аханас изчезнала, черчевето кървило два месеца, а затворниците така и не били открити. Артефактът е загубил вълшебните си свойства.

360. Рафт В4-149. Законите на Колкан, томове 237 до 243. Седем тома по въпросите на женските обувки — как да бъдат изработвани, носени, изхвърляни, почиствани и прочие.

— О — мълви Шара. — Да му се не види!

Малагеш спира, колкото да драсне клечка кибрит в един камък, който стърчи от стената на тунела.

— Мда.

— *Такива* неща ли има в Склада?

— Може би тази част от инвентарния списък ги е заинтригувала, защото съдържа много неща, които все още са активни. Има доста стъклени артефакти, между другото.

— Божествата са обичали да използват стъклото като безопасно място за съхранение — измърморва Шара.

— Тоест?

— Ами, съхранявали са много неща в стъкло, крили са ги там. Божествените жреци владеели куп Освобождаващи чудеса. Изпращат обикновено стъклено мънисто, после правят съответното чудо, чупят мънистото и бум... — тя размахва ръце — появяват се купчини злато, имение, замък, невеста или... каквото се сетиш. — Продължава да чете, погледът ѝ се плъзга по страниците, съзнанието ѝ се мята между изумление и ужас. Ако не е ярката светлина от свещниците в стаята на мховоста, сигурно изобщо не би забелязала, че са излезли от тунела.

Малагеш кимва на двама млади войници, въоръжени с брадви и тежки чукове, и казва:

— Действайте.

Войниците влизат в тунела.

Шара чете последната страница.

Ръцете ѝ се свиват в юмруци, хартията едва не се разкъсва на две.

— Не! — казва тя. — Чакай, спрете!

— Да чакам? — пита Малагеш. — Какво да чакам?

— Виж — казва Шара и ѝ показва едно от описанията.

372. Рафт В5-162. Ухо на Юков: Каменна каса за врата с релефни изображения, но без врата; железни колелца в основата. Смята се, че касата е имала близък и без значение къде е другото Ухо, ако вратите се отворят по правилния начин, човек можел да мине през едната и да излезе през другата. Смятаме, че близъкът е бил унищожен. Артефактът е загубил вълшебните си свойства.

— Помниш ли — пита Шара — каменната врата в атриума на Колкан? Показах ти я преди малко.

— Да... — Лицето на Малагеш не се променя, когато тя вдига очи от списъка да погледне Шара. — Ти... мислиш, че...

— Да.

Малагеш млъкна замислено, после казва:

— Значи ако онова долу е другото Ухо...

— И ако близъкът му още е в Склада...

Двете се взират една в друга още секунда. После хукват обратно по стъпалата на тунела.

Зигруд и другите двама войници ги зяпват объркано, после тръгват след тях.

— Като се вземе всичко предвид — казва Малагеш от сенките, — пак ми се струва най-мъдро да разрушим тази проклетия.

Шара е вдигнала свещника високо пред себе си да огледа каменната каса.

— Предпочиташ да си тръгнем, без да сме разбрали дали някой е използвал вратата, за да стигне до Склада?

Малагеш дръпва толкова силно от пуретата си, че се чува звук.

— Може да са отишли там, да са пипнали нещо, дето не е трябвало да го пипат, и да са умрели.

— Ако е така, лично аз държа да разполагам с труп. — Шара оглежда напрегнато релефните изображения, търси думи, буква, ръчка, бутон... „Макар че те едва ли са имали нужда от механизъм — напомня си. — Механиката на вълшебното е била далеч по-абстрактна по своето естество...“

Зигруд е легнал на пода и зяпа нагоре, все едно се намира на слънчев склон, а над него има синьо небе.

— Може би — казва той — трябва да направиш нещо на *другата* врата.

— Дано да си прав — казва Шара. Цитира няколко стиха от Юкоштава, но вратата си остава безучастна. — Ако е така, този вход би бил на практика безполезен. Стига охраната на Склада да е добра.

— Добра е — сопва се Малагеш.

Шара пробва с възхвала на няколко ключови юкоштански светци. Вратата не се трогва. „Сигурно така се чувства развратник, който сваля момиче на купон“ — мисли си тя.

— Боя се — казва след малко, — че подходът ми е неправилен.

Малагеш преглъща широка прозявка.

— И какво те навежда на тази мисъл?

Шара зарейва поглед към една далечна пиктограма в атриума на Юков, изобразяваща оргия с изумителен брой участници.

— Юков не е бил почитател нито на думите, нито на показната лоялност. Винаги е предпочитал действието, дивата импровизация. — Начело на оргията стои фигура със заострена шапка и държи стомна с вино и нож. — Жертвоприношение чрез кръв, пот, сълзи, емоции...

Сеца се за един прочут пасаж от Юкоштава: „Онези, които не са склонни да се разделят с кръвта и страха си; които се мръщят на виното и лудориите; които се боят на прага на всяка нова възможност... защо да допускам такива в сянката си?“

„Вино — мисли си Шара, — и плътското.“

— Зигруд — казва тя. — Дай ми манерката си.

Зигруд надига глава и се мръщи.

— Знам, че си носиш. Не те укорявам. Просто ми я дай. И нож също.

Малагеш изтръсква пуретата си и от върха се разхвърчат искри.

— Не ми харесва накъде отива тази история — казва тя.

Зигруд се изправя тромаво, бърка под палтото си — чува се металически звън, чийто източник несъмнено са инструменти с неприятно предназначение — и вади шише от тъмнокафяво стъкло.

— Какво има вътре? — пита Шара.

— Уж било сливово вино — казва той. — Но ако се съди по концентрацията на парите... подозирам, че продавачът не е бил докрай откровен.

— А ти... опитвал ли си го?

— Да. И не ослепях. Така че... — Подава ѝ малък нож.

„Това или ще свърши работа — мисли си Шара, — или ще ме постави в много неудобно положение.“ Зигруд отваря бутилката и от алкохолните пари стомахът на Шара се надига. Тя преглъща решително и издърпва със зъби ръкавицата на лявата си ръка. После събира смелост и рязва дланта си.

Малагеш е ужасена.

— Какво правиш?!

Шара лепва устни до малката рана и засмуква кръвта. Кървенето е силно, устата ѝ се пълни, стомахът ѝ се обръща. Следващата стъпка е да отпие от алкохола и тя го прави.

Алкохол, оказва се, какъвто категорично не е опитвала преди. Съдържанието на стомаха ѝ се надига, изкачва се по хранопровода и стига до гърлото ѝ, но тя потиска решително напъна за повръщане. Обръща се трескаво към касата и изплюва сместа от кръв и алкохол, като се дави през цялото време.

Очите ѝ са така насълзени от усилието, че не вижда дали експериментът ѝ е дал резултат. Тиква бутилката и ножа в ръцете на Зигруд и се свлича на четири крака. Дави се в сухи напъни за повръщане, сухи, защото вече е изхвърлила съдържанието на стомаха си, когато е повърнала при вида на мховоста.

Чува как Малагеш мърмори нещо неразбираемо.

Чува и тихото изстъргване, с което черният нож на Зигруд напуска канията си.

— Какво? — грачи Шара и бърше сълзите си. — Какво става? Получи ли се?

Вдига поглед и открива, че ѝ е трудно да прецени.

Вътрешността на касата е напълно, непрогледно черна, сякаш някой е пъхнал вътре плоскост от черен графит. Един от войниците на Малагеш — млада жена — пристъпва зад касата и изчезва от погледа им. После подава глава иззад касата и пита:

— Нищо ли?

— Нищо — отвърща Малагеш. — Това ли... *това* ли трябваше да стане?

— Поне стана нещо — казва Шара. Взема свещника и се приближава към касата.

— Внимавай! — казва Малагеш. — Нещо може да... знам ли, да излезе.

От по-близо става ясно, че чернотата в касата не е чак толкова плътна, колкото изглежда — сянката се отдръпва бавно и Шара различава намек за високи четвъртити метални рамки от двете страни на входа; подът отвъд прага е настлан с нещо като старо дюшеме.

„Рафтове — осъзнава тя. — Това са безкрайни редици рафтове.“

— О, море и звезди — шепне Малагеш. — Какво е това?

„Най-вероятно — мисли си трепетно Шара — това е гледката от рафт В5-162, където се намира другото Ухо на Юков.“

Навежда се и взема буца пръст. Преценява разстоянието и хвърля буцата през прага.

Буцата прелита през отвора, навлиза в сенките и пада с ясно доловим звук на дюшемето.

— Минава — отбелязва Зигруд.

„Ето как — мисли си Шара — господарят Юков ни допуска в сянката си.“

Това я тревожи дълбоко, макар тя да премълчава тревогите си — преди няма и час е открила, че едно от божествените създания на Юков още е живо, а сега се оказва, че и едно от вълшебните му устройства все още работи. „Кой всъщност, освен самия кадж, е видял как Юков умира?“ — пита се тя.

Съсредоточава се върху настоящата задача.

— Да погледнем, а?

Навлиза в плътна сянка — пламъчетата на свещите в ръката ѝ почти угасват, — залива я нещо като вятър, от който настръхва, после под краката ѝ изскърцва дюшеме.

Преминала е.

Поема си дъх и моментално започва да кашля.

Вътре в Нespoменавания склад е спарено и задушно, много повече, отколкото в Престола на света — все едно влизаш в дома на старци клошари. Шара кашля мъчително, забила нос в окървавената кърпичка, с която е превързала порязаната си длан.

— Няма ли вентилация тук?

Малагеш е вързала кърпа пред лицето си, преди да влезе.

— И защо да има, мамка му? — казва тя с раздражение.

Зигруд влиза след нея. И да го притеснява миризмата, не го показва с нищо.

Малагеш се обръща да погледне към втората каменна каса, която си стои преспокойно на най-ниската лавица на рафт В5. Шара вижда как двамата войници на Малагеш ги наблюдават напрегнато от другата страна на входа.

— Как е възможно наистина да сме тук? — пита Малагеш. — Как е възможно да сме се озовали само за миг на мили извън Баликов, просто ей така?

Шара вдига свещника пред себе си. Рафтовете се редят покрай тях, издигат се на височината на три-четириетажна сграда. Някъде много високо над главите им има ламаринен покрив. Скелетоподобната форма на стара подвижна стълба дебне на десетина крачки от тях.

— Явно е възможно, защото очевидно сме тук — казва тя.

Тримата стоят в Нespoменавания склад и се ослушват.

Тъмният въздух е изпълнен с въздишки, скърцане, тихо жужене. Потракване на дребни монети, стържене на дърво. Въздушното налягане в помещението сякаш се променя постоянно — или нещо в Склада обърква възприятията на Шара, зальгва кожата, вътрешното ухо и синусите ѝ, или ѝ въздействат безброй сили, на приливи и отливи като океанско течение.

„Колко ли чудеса са тук, с нас — пита се Шара, — колко ли функционират тихо в мрака? Колко от вълшебствата на Божествените

все още ехтят в това място?“

Зигруд сочи надолу.

— Вижте.

Дюшемето е покрито с пластове прах, но точно в този участък прахолякът пази следи от скорошни стъпки.

— По всичко личи — казва Малагеш, — че нашият тайнствен противник честичко е минавал оттук.

Шара полага усилия да се съсредоточи — дирите тръгват в различни посоки, застъпват се на много места и това ѝ пречи да разчете картинката. Явно нарушителят често е минавал по тази пътека.

— Трябва да направим щателен оглед, да проверим дали нещо е било местено — казва тя. — И най-вече да проверим дали нещо *липсва*. Ако се окаже, че наистина липсва нещо, то най-вероятно ще е сред артефактите от тези страници, защото те са предизвикали в най-голяма степен интереса на Реставраторите. Така че... — тя разлиства страниците — нека започнем с рафтове В4, В5 и В6.

— Или пък просто е откраднал нещо напосоки — казва Малагеш.

— Да. Може и така да е станало. — „Благодаря ти — мисли си, — че подчертаваш колко безсмислени са усилията ми.“ — Всички имаме светлина, нали? Нека се разделим тогава, но не се отдалечавайте прекалено... идеята е да се махнем оттук възможно най-бързо. Едва ли има нужда да го казвам, но *не докосвайте нищо*. А ако ви се стори, че нещо се опитва да привлече вниманието ви... игнорирайте го.

— Възможно ли е тези... *предмети* наистина да имат свое съзнание? — пита Зигруд.

Шара се сеца за списък с вълшебни предмети, които или са били живи, или са твърдели, че са такива, и повтаря:

— Просто не пипайте нищо. Стойте далеч от рафтовете.

Тя поема рафт В4, Малагеш — В5, Зигруд — В6. Шара върви по своята пътечка и си мисли колко стар е този склад. „Рафтовете са на почти осемдесет години — мисли си, заслушана в скърцането. — И им личи.“

— Каджът е наредил да построят този склад като един вид временно решение, нали така? — прошепва тя, загледана в дългата пътечка пред себе си. — А ние десетилетия наред сме си затваряли

очите за този факт с безумната надежда, че проблемът ще се реши от само себе си.

Всяко място на рафтовете е маркирано с номерирана метална табелка. Друго описание на съдържанието няма, а ако се съди по списъка, предметите са подредени на случаен принцип.

Една от лавиците е заета почти изцяло от гигантска разглобена статуя. Лицето няма черти, ако не се брои фракталният рисунък, който обхваща цялата глава. „Таалхаврас — мисли си Шара, — или някое от превъплъщенията му.“

Дървена кутия с множество ключалки и стегната с вериги се гърчи енергично — от вътрешността ѝ се чува трополене, сякаш куп малки създания с остри нокти стържат по дървото. Шара я подминава възможно по-бързо.

На лавица над главата ѝ има златен меч, който грее със странна светлина. До него има дванайсет къси дебели стъклени колони без никаква украса. До тях — голяма сребърна чаша, щедро инкрустирана със скъпоценни камъни. После купища книги и свитъци.

Шара продължава напред. Минава покрай шейсет стъклени черчевета. Пиринчено стъпало. Труп, увит в одеяло и овързан със сребърна тел.

Краят на пътечката между рафтовете не се вижда. „Вълшебни предмети — мисли си тя, — създавани в продължение на над хиляда и петстотин години.“

Историкът в нея казва: „Какъв късмет, че каджът се е сетил да ги съхрани.“

Оперативният агент казва: „Трябвало е да ги унищожи до последното.“

— Посланик? — чува се гласът на Малагеш.

— Да?

— Каза ли... каза ли нещо току-що?

— Не. — Кратка пауза. — Поне така мисля.

Дълго мълчание. Шара се заглежда в колекция от сребърни палци.

— Възможно ли е тези неща да ти говорят в главата? — пита Малагеш.

— Тук всичко е възможно — казва Шара. — Не обръщай внимание.

Кофа, пълна с детски обувки.

Бастун, направен от конски косми.

Писалище, пълно догоре с древни пергаменти.

Платнена маска, която наподобява лицето на старец.

Дърворезба на мъж със седем еректирали члена с различна дължина.

Шара полага усилие да се съсредоточи, но съзнанието ѝ препуска през наученото, опитва се да свърже артефактите със стотиците континентални легенди, които е изучавала през годините. „Това ли е възелът, който задържал гръмотевична буря в себе си, и когато го развържеш, се изливал безконечен дъжд? Възможно ли е това да е лютня на ховтарик от двора на Таалхаврас, от чийто звук гоблените оживявали? Дали онова там не е червената стрела, направена от Воортя, която пронизала търбуха на разрушителна вълна и я превърнала в топло океанско течение?“

— Не — чува се гласът на Зигруд. — Не. Не е вярно.

— Зигруд? — казва Шара. — Добре ли си?

Тихо жужене на няколко метра от нея.

— Не! — казва Зигруд. — Това е лъжа!

Шара хуква по пътеката и скоро вижда Зигруд, който стои от другата страна на един рафт и се визира в малко излъскано черно кълбо, което лежи в кадифеното гнездо на кутия.

— Зигруд?

— Не — казва той, втрещен в кълбото. — Аз се магнах от онова място. Вече... вече не съм там.

— Той добре ли е? — пита Малагеш.

— Зигруд, чуй ме — казва Шара.

— Те умряха, защото... — Зигруд млъква, търси обяснение, — защото се опитаха да ме наранят.

— Зигруд...

— Не. Не! Не, няма!

Лъскавото черно кълбо се завърта леко наляво в кадифеното си гнездо; прилича на куче, което кривва глава, мисли си Шара, все едно казва: „Защо не?“

— Защото аз — ожесточено казва Зигруд — не съм крал!

— Зигруд! — повишава глас Шара.

Той примигва стреснато. Черното кълбо потъва леко в кадифето си, разочаровано сякаш, че са му прекъснали играта.

Зигруд се обръща бавно да я погледне.

— Какво?... Какво става?

— Ти си тук — казва Шара. — Тук, в Склада, с мен.

Той объркано разтрива слепоочията си.

— Нещата тук са... нещата тук са много стари — обяснява Шара.

— И според мен са отегчени. Сякаш... се хранят едно с друго. Като риби в пресъхващ вир.

— Не личи нещо да липсва — ръмжи той. — Рафтовете са пълни. *Прекалено* пълни, ако питаш мен.

— И при мен е така — обажда се Малагеш от съседната пътечка. — Не държиш да се катерим със стълбата, нали?

— Личи ли стълбата да е била местена? — пита Шара. — Огледай праха по пода.

Пауза, после:

— Не.

— Значи търсим нещо на долните лавици.

Шара свежда поглед към ниските лавици от двете страни на своята пътечка и продължава да търси.

Четири газени лампи от пиринч. Лакирана дъска без орнаменти. Детски кукли. Чекрък, чието колело се върти самичко.

После, на последното място, точно пред нея...

Нищо.

Може би нищо. Или поне нищо, което тя да може да види.

„Нещо липсва?“

Тръгва към празното място. Съзнанието ѝ вече е привикнало към гледката на чудати неща, която периферното ѝ зрение препраща постоянно, затова тя не обръща внимание на тази информация. Докато пристъпва към празното място, я спохожда разсеяна мисъл: „Не видях ли нещо лъскаво на пода току-що?“

„Жица?“

Усеща съпротивление при единия си глезен... дръпване, после нещо се скъсва с тъничък звук.

Метално дрънчене от съседния рафт; мъничък стоманен ключ се търкулва по дъските на пода.

В същия миг Зигруд крясва:

— Залегнете!

Валмо черен дим плъзва по пътеката вдясно от нея.

После цъфва огнено цвете, последвано от взрив.

Гореща вълна я облива отдясно, отнася я. Блъсва я силно в лавиците отляво, древни съкровища литват във въздуха — кожена торба се превърта и изплюва безкраен поток от златни монети; кълбо светла панделка пада на земята и се превръща в листа.

Прах, метал и старо дърво се въртят около Шара. Тя пада на пода, драпа към някаква лавица, но не може да се изправи.

Вдясно от нея бушува пожар. Дим се къдри към тавана като черна котка, която търси топлинката на слънчево място.

Вляво от нея статуята на Таалхаврас пада от лавицата. Зигруд се появява отнякъде и коленичи до Шара.

— Добре ли си? Косата ти е поопърлена...

— Що за проклето чудо беше това? — простенва Шара.

— Никакво чудо не беше — казва той и докосва главата ѝ отстрани. — Мина. Запалителна, струва ми се.

— Какво става, мамка му? — крещи Малагеш.

Някъде в мрака се обаждат множество тънки гласчета.

Пламъчета танцуват по прахоляка, прехвърлят се на най-долната лавица, полазват увития с одеяло труп.

— Трябва да се махнем — казва Зигруд. — Това място е толкова старо и сухо, че ще изгори за минути.

Шара поглежда към алчните пламъци. Рафтът вдясно от нея вече гори почти целият.

— Имаше празно място — казва тя, — на онази лавица там. Нещо е било взето. — Опитва се да посочи, но показалецът ѝ не я слуша и се клатушка като пияница.

— Трябва да се махнем оттук — повтаря Зигруд.

Чуват се силни припуквания. Нещо писука в пламъците.

— Какво става там, *мамицата му мръсна?* — реве Малагеш.

Шара поглежда Зигруд и кимва.

Той я мята с лекота на рамо и вика на Малагеш:

— Изчезваме!

Хуква по пътеката, завива наляво и продължава по права линия към каменната каса.

Рубиненочервено сияние прозира през гората от високи рафтове.

„Десетилетия — мисли си Шара. — Не, столетия. Повече.
И всичко това ще изчезне.“

Връщат се в Престола на света и Зигруд оставя Шара на пода.
Тя кашля дълго, после пита със слаб глас:

— Много ли съм зле?

Той я кара да раздвижи пръстите на ръцете и краката си. Тя го прави.

— Добре си горе-долу. Едната ти вежда е здравата опърлена. Част от косата ти е изгоряла. А лицето ти е червено. Изгарянето не изглежда сериозно обаче. Извадила си късмет. — Вдига глава да погледне огнения ад, който вилнее от другата страна на каменния вход. — Който и да е заложил онзи капан, изобщо не е знаел какво прави. Когато го чух... — Той клати глава. — Само едно нещо на света издава този звук.

Малагеш се е подпряла на един от войниците си, кашля и се опитва да запали поредната пурета.

— Значи мръсните копелета са *минирали* Склада? За всеки случай?

Вълна нажежен въздух се излива през касата.

„Във всеки момент — мисли Шара — те са една крачка пред мен.“

— Дайте да срутим проклетия тунел — казва тя. — И да приключваме с това проклето място.

В мрака на Склада легенди и съкровища се гърчат и умират в пламъците. Хиляди книги се превръщат в накъдрена пепел. Огънят изяжда картини отвътре навън. Разтопен восък от множеството свещи по рафтовете се стича на локви и образува разкривена дъга върху дървените дъски. В по-дълбоките сенки невидими гласове проплакват скръбно.

Ала не всички предмети са обречени.

Голяма глинена стомна на една лавица се къпе в жегата. Гледжосаната ѝ повърхност е изписана нагъсто със символи — символи на сила, на удържане, на контрол.

Нажеженият въздух топи мастилото на символите, то извира, напуква се и избледнява. Восъчният печат около тапата се стича разтопен по стените на стомната.

Нещо вътре в съда започва да ръмжи, осъзнало, че затворът му отслабва.

Стомната се клати. Пада от лавицата и се пръсва на пода.

Мрак се излива от счупената стомна. Съдържанието ѝ бързо се разширява, събаря рафтовете по пътя си като плочки за домино. Доскорошният пленник продължава да расте, докато не изпълва почти цялата височина на Склада.

Едно жълто око се отваря да попие пламъците, пушека, горящите рафтове.

Пронизителен глас във високите регистри надава победоносен рев:

— Свободен! Свободен най-сетне! Най-сетне свободен!

ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА

Добър съм с вас, деца мои, защото ви обичам.

Ала обичта и добротата не раждат чистота; чистотата се добива чрез трудности, наказания и законопочитание. Затова направих тези свещени създания да ви насочват по правия път, да ви дадат уроците, които аз не мога да ви дам, защото ви обичам:

Укма, крачец по небето и стената, пазач и шептящ. Той ще види във вас онези слабости, за които самите вие сте слепи, и ще ви накара да се борите с тях, докато надмогнете самите себе си.

Усина, пътница и бродница, през прозорци надничаща, пепеляшка. Пазете се от нещастника, когото заплювате, защото той може да е Усина, а нейното отмъщение е дълго и болезнено.

А за онези, които не могат да бъдат очистени, които не ще се покаят, които не признават срама, що живее в сърцата на всички ни, за тях е Урав, морски звяр и речен плувец, с много зъби и едно ярко око, обитателят на тъмните места. Онези грешници, които са слепи за светлината, ще прекарат цяла вечност в търбуха му, ще горят под презрението на погледа му, докато не познаят най-дълбоко моята правота, моята прошка и моята любов.

*Из „Колкаштава“,
том трети*

Вод Дрински седи на брега на Солда и се опитва да убеди сам себе си, че не е чак толкова пиян. Изпил е почти цяла стомна сливово вино и си повтаря, че ако наистина е толкова пиян, виното ще му е загорчало в устата, а то все още е така прекрасно на вкус. А и виното му е нужно, за да оцелее в студа. Ами да, я как се къдри на пара дъхът пред устата му! А реката влачи големи парчета лед, черната вода бълбука под по-тънките участъци, които са прозрачни като стъкло! Нощта е студена, значи му е простено, че си угажда с винцето, нали така?

Поглежда на изток към стените на Баликов, гигантски бели скали, грейнали под лунната светлина. Мръщи се на стените и казва:

— Тъй я! — Оригва се. — Простено ми е!

Зяпа и бавно си дава сметка, че на хълма зад него има някаква странна примигваща оранжева светлинка.

Огън. Един от складовете в комплекса, изглежда, гори.

— Леле-мале. — Чеше се по главата. Трябва ли да извика някого? Към момента това му се струва трудно осъществимо, затова той отпива нова глътка, въздъхва и казва отново: — Леле-мале.

Тъмна сянка се появява при телената ограда около комплекса със складовете. Нещо грамаданско.

Протяжен писък. Тъмният силует се блъсва в оградата, металната тел се опъва и се къса като струни на лютня.

Нещо голямо се спуска бързо по склона. Вод решава, че е мечка. Трябва да е мечка, защото само мечка може да е толкова голяма и толкова шумна, да реве и да ръмжи така... Само дете звукът е като на нещо много, *много* по-голямо от мечка.

Стига до дърветата и скача.

Пияният го вижда само за миг. Съществува дими... сигурно е избягало от пожара горе. Ала въпреки дима Вод различава нещо тлъсто и буцесто, нещо с много нокти и пипала, които лъщят под лунния светлик.

Нещото скача в реката, ледът се пропуква под тежестта му с гръмовен трясък и създанието изчезва в тъмната вода. Вод вижда нещо да се движи под леда — сега изглежда по-скоро дълго и гъвкаво, като красиво водно цвете. С грациозни движения създанието почва да плува към белите стени на Баликов. Обръща се за миг и Вод зърва мека

жълта светлинка в единия му край, нежна фосфоресценция, от която го полазват ледени тръпки.

Съществото изчезва във водите. Вод поглежда към строшения лед, лед, дебел поне две стъпки. Което показва, че каквото и да го е пробил, е било много, ама много тежко...

Надига стомната и надниква в гърлото ѝ. Май точно от тази марка няма да си купува повече.

Фиврей и Соврена седят до мъждукаща лампа в малка барачка под моста на Солда. Малцина ходят за риба по това време на годината, но те двамата знаят тайна, която е неизвестна на повечето — точно под моста, където реката е най-широка и най-дълбока, се събират стотици пъстърви, вероятно да потърсят храна и топлина, поне според теорията на Фиврей.

— Бягат възможно най-далече от вятъра — казва той всеки път, когато спуска черната корда през малката дупка в леда.

— И добре правят — казва Соврена.

— Ти какво, оплакваш ли се? Колко хвана снощи?

Соврена приближава ръцете си към пламъка на мангала. Ръкавиците му са дебели, но пак е премръзнал.

— Шест.

— А предната нощ?

— Осем. Но има сериозна опасност да си изгубя също толкова пръста на краката от измръзване.

— Да бе — сумти Фиврей. — Един истински рибар не мрънка. Това е мъжка работа. Трябва да си мъж, за да ловиш риба.

Само дето другата мъжка работа, мисли си Соврена, е свързана с меките и топли обятия на жена. Защо да го прави по-малко мъж, че предпочита да е там, вместо тук?

Чува се тих звук, като от лек плисък.

— Хвана ли се нещо? — пита Соврена.

Фиврей проверява плевката си, която стърчи над петнайсетинасантиметровата дупка в леда — бялото флагче трепти едва доловимо.

— Не. Сигурно само си играят със стръвта.

После се чува и пронизително стържене, сякаш някой търка стъкло с длани. Преди Соврена да е казал нещо по въпроса, собствената му плувка започва да танцува.

— И при мен е същото — казва той. — Не кълве, но... се движи.

Фиврей подръпва кордата.

— Може би... Чакай. — Подръпва отново кордата. — Закачила се е в нещо.

Соврена гледа как плувката на приятеля му се плъзва към ръба на дупката.

— *Сигурен* ли си, че не кълве?

— Не поддава. Все едно куката се е закачила за камък. Откъде идва това ужасно стържене, мамка му?

— Може да е вятърът? — Воден от любопитство, Соврена подръпва своята корда. И тя не поддава. — И при моята е същото. И *двете* корди да са се закачили за нещо? — Клати глава.

— Може течението да е довякло боклуци и куките да са се закачили в тях.

— Тогава не трябваше ли просто да се скъсат? — Соврена оглежда леда под краката им. Може да е плод на въображението му, но му се струва, че вижда слаба жълта светлина да прозира отдолу.

— Какво е това? — пита той и сочи.

Фиврей се втренчва в жълтата светлинка.

— Това пък какво е?

— Нали и аз това питам?

Двамата зяпват светлинката, после се споглеждат.

Огънят в мангала е разтопил малко сняг върху леда. Двамата стават и разчистват с крака още сняг, докато ледът става почти прозрачен.

Фиврей ахва.

— Какво, да му се... Небеса, какво?...

Нещо се е лепнало от долната страна на леда, точно под краката им. Соврена се сеца за една морска звезда, която е виждал преди време, донесена от океанското крайбрежие, само че това тук е много по-голямо, сигурно почти десет метра в диаметър и с много повече крайници, някои — широки, други — тънки и деликатни. А в центъра има ярка светлинка и паст с много зъби, която се е впила в леда, засмукала го е, а черните венци издават дразнещия стържещ звук.

Припукването и стърженето се усилват. Соврена поглежда краищата на крайниците — те завършват с малки нокти, които стържат леда под тях в свършена окръжност.

— О, не!

Светлинката примигва два пъти. „Око — мисли си Соврена. — Това е око.“

Ледът под тях поддава със силен пукот и зъбатата уста се отваря безмълвно.

Винаги когато времето се развали чайната на Восковени прави невероятен оборот. Самата Магя Восковени отлично разбира, че клиентите не идват непременно заради качеството на чая, който предлага заведението — наясно е, че готвачите ѝ са некадърни смотаняци. Не, идват, защото — благодарение на несметните количества вряща вода, къкрещи чайници и десетките малки лампи — в чайната на Магя винаги е горещо и влажно, атмосфера, която не е най-привлекателната при нормално време, но е истинско съкровище през зимата.

През последните десетилетия търговията с чай на Континента е ударила тавана — от презряна сейпурска ексцентричност чаят се е превърнал във все по-предпочитана напитка покрай все по-студения климат по тези ширини. Има и един допълнителен фактор, който Магя е преоткрила сред почти забравеното древно билкарство — ако прибавиш малко мак при запарката, чаят става много по-... много *по-отпускащ*. След като е приложила това свое откритие на практика, Магя е учетворила оборота.

Оглежда клиентелата си от вратата на кухнята. Хората са се лепнали за масите като бежанци, които търсят подслон. Косите им се къдрят лъскави в горещината. Пиринчените лампи хвърлят призми оранжева светлина върху дървените стени. Западните прозорци, които обикновено разкриват гледка към един красив участък от реката, сега са така замъглени, че приличат на препечена филийка с твърде много масло.

Един мъж на бара едва успява да напипа чашата си и мига отнесено.

Магя спира едно сервитьорче, кима към мъжа, казва: „Онзи там е прекалил“, и отпраща момчето към клиента.

— Пълно е, като се има предвид часът — казва друг от сервитьорите и спира да си избърше челото.

— Прекалено пълно, в интерес на истината — казва Магя. — Само на втората галерия има места.

— Как може да е *прекалено* пълно?

— Не бива алчността да става по-силна от мъдростта, приятелю.

— Магя се потупва замислено с пръст по брадичката. — Другата седмица няма да слагаме от специалната добавка.

Сервитьорът не успява да прикрие учудването си.

— Никак?

— Никак. Предпочитам да не събуждам подозрения.

— Но какво ще кажем на хората, когато започнат да се оплакват от... от *качеството* на чая?

— Ще кажем, че сме били принудени да сменим сорта и че затова ароматът е друг. Не знам, някакво сейпурско търговско изискване. На това ще повярват. Ще им обещаем скоро да оправим нещата.

Двойка на бара — мъж на средна възраст, прегърнал много натруфена и много пищна млада жена — маха да привлече вниманието на сервитьора. „По времето на баба ми — мисли си Магя — тези двамата биха ги бичували на площада. Как се променят нещата...“

— Върви — казва тя. — Дай им нещо да си напълнят устата, та да млъкнат.

Магя, която винаги е нащрек за неприятности, съзира нещо в галерията — пламъчето на една от лампите е започнало да трепти.

Изсумтява, качва се по стълбите и вижда, че е сгрещила — не пламъчето трепти, а цялата лампа подскача на веригата си, мята се като риба, ухапала въдица.

— Какво, да му се... — Проследява с поглед веригата до гредата, за която е закачена.

Гледа изумена как гредата се *изгърбва* нагоре, сякаш на покрива има нещо, което я дърпа. Мазилката по тавана се напуква и пукнатините пълзят като в лед под непосилна тежест.

Първата ѝ мисъл е да погледне към прозорците, но прозорците са замъглени заради кондензацията... Ала и този път се оказва, че греша

— нещо е избърсало отчасти конденза от външната страна на западните прозорци.

„Но какво? — пита се Магя. — Нали сме на реката, на десет метра над нея?“

Отива при прозореца, изтрива влагата отвътре и надниква през полупрозрачното стъкло.

Първото, което вижда, е единична жълта светлинка на речния бряг долу.

Второто, което вижда, е нещо голямо, черно и лъскаво, което се е лепнало за стената на чайната; прилича на дървесен ствол, омазан с катран, но в същото време се движи, разгъва се и сякаш пълзи по стената.

А третото, което вижда, е точно пред нея — нещо като дълъг тънък черен пръст се вдига от другата страна на прозореца, тъмният нокът в края му се приближава и потропва деликатно по стъклото.

— Ка-кво... — заеква Магя.

После се чува трясък, от тавана ваят мазилка и трески, а безценната влажна топлина на Чайна Восковени изчезва в черното зимно небе, излита като балон през отвора, където допреди миг е имало покрив и горна част от стена.

Магя мига срещу вятъра. Повечето клиенти само зяпат сащисано, но някои започват да пицят. Долната половина на западната стена също се срива, полита към замръзналата река и повлича галерията с все Магя Восковени.

Докато пада, Магя вижда, че същата съдба е сполетяла и много от клиентите. „Ще се размажем на леда — мисли си трескаво Магя, — ще се разтечем като сурови яйца.“ Ала в безкрайните секунди, докато се премията във въздуха, Магя вижда, че ледът всъщност не е там — под нея са само жълтата светлина, маса от гърчещи се пипала и една разкривена, пълна със зъби паст, която се отваря в очакване.

— Казах, че искам всички налични войници да помогнат на пожарните бригади! — крещи Малагеш на долния етаж. — Гледай да подчертаеш това възможно най-дебело в телеграмата! И обясни на ефрейтора, че ако доловя в действията му дори сянка от неохота по този въпрос, последствията ще са жестоки!

Шара примижава в кабинета си. Малагеш е превзела всички кабинети на долния етаж, разпраща една след друга телеграми по всички телеграфи в посолството, сложила е постове на всички входове. При други обстоятелства би ръководила операцията от собствения си щаб, но посолството се е оказало много по-близо.

— Свържете се с генерал Ноор от форт Сагреша — креци Малагеш. — Редно е да бъде уведомен за това, кажете му и че се нуждаем от подкрепления, всичко, което може да ни отдели. Уведомете ме веднага щом получите отговор, дори изрично да съм казала да *не* ме прекъсвате!

Шара разтрива слепоочията си и мърмори:

— Морето да ми е на помощ! Тази жена не може ли да говори, без да вика?

Няма нищо против, че Малагеш е поела командването в този критичен момент — а и случилото се е в нейната юрисдикция, — което дава възможност на Шара да остане настрана. Ала тайничко ѝ се иска Малагеш и хората ѝ да се разкарат от посолството.

Зигруд седи в ъгъла на кабинета и точи черния си нож. Стържещият звук сякаш става все по-силен, буквално ехти в главата ѝ.

— Точно сега ли трябва да го правиш? — пита тя.

Зигруд намалява натиска на острието върху точилото.

— Май не си в настроение.

— Едва не изгорях!

Той вдига рамене и плюе върху ножа.

— Не ти е за пръв път.

— Да, но този път подпалихме и унищожихме стотици години безценна история! — изсъсква тя, понеже не смее да го изкрещи.

— Е, и?

— Е, и... това е най-големият *провал* в професионалната ми кариера! А аз не обичам провалите. *Не съм свикнала да се провалям.*

Стърженето на острието в точилото се забавя още.

— Вярно е, че за пръв път правим такава грешка.

— Де да беше една! Откакто сме стъпили в Баликов, правим само грешки! — Надига чашата си с чай, както моряк надига бутилка с уиски.

— Е, от друга страна е добре да приключиш с грешките си наведнъж.

— Оптимизмът ти изобщо не ми помага — казва тя. — Почти съжалявам, че дойдохме тук.

— Почти?

— Да, почти. Защото колкото и... колкото и *затънала в лайна* да е тази операция, пак не бих я поверила на никой друг в министерството. Само си помисли какво би станало, ако Комалта беше тук, или Юсуф!

— Те още ли са живи? Мислех, че вече са им видели сметката.

— Именно! — Тя става, отива при прозореца и го отваря. — Имам нужда от чист въздух. Главата ми направо се пръска от този шум! — Вдишва дълбоко, заслушва се, после разтърква отчаяно очи. — Дори улиците тук крещат! Няма ли поне едно тихо място в този проклет град... Чакай, колко е часът?

Зигруд застава до нея.

— Късно е. Много е късно за толкова шум. — Кривва глава. — Това наистина са крясъци. Мислех, че преувеличаваш.

Шара плъзга поглед по тъмните улици на Баликов.

— Какво става?

Нов вой в нощта. Някой търчи по улицата долу и пищи.

— Нямам представа — казва Зигруд.

Долу Малагеш гневно диктува отговор до генерал Ноор, че не ставало въпрос за пряко нападение, което би било заплаха за сигурността, но че Ноор трябвало да реагира сякаш е *било* пряко нападение, защото те имат нужда от съдействие *веднага*.

Шара отваря прозореца докрай. Откъм реката долита трясък. Над покривите се издига облак бял прах.

— *Сграда* ли се срути току-що? — пита тя.

Още хора тичат по улиците. Прозорци светват, отварят се врати. Някакъв мъж пита високо какво става, повтаря въпроса си няколко пъти. Накрая му отговарят: „Има нещо във водата! Във водата!“

Шара поглежда Зигруд, но не се сеца какво друго да каже освен едно глуповато: „Какво?“

В същия миг от долния етаж се чува крясък:

— Шара! — вика Малагеш. — Някакъв идиот те търси!

Шара и Зигруд слизат долу. Питри стои на входа, препречил пътя на полицаи, който пристъпва нервно от крак на крак.

— Съобщение от полицейското управление на Баликов — казва Питри. — За посланик Тивани от капитан Несрев.

— Отърви се от този, моля те — казва Малагеш. — Бездруго съм затънала до шията в лайна.

Шара напразно търси останки от вътрешното си спокойствие.

— За какво става въпрос?

Полицаят преглъща шумно, лицето му лъщи от пот.

— Ъ-ъ, евакуираме всички жилищни и административни сгради покрай реката. Посолството е приоритет — казва го жално, сякаш да се оплаче, че точно на него се е паднало това задължение, — така че трябва да напуснете сградата незабавно.

Малагеш довършва диктовката на поредната телеграма и се обръща към тях.

— Чакай, какви ги дрънкаш, по дяволите? Никъде няма да ходим.

— Ами... капитан Несрев...

— Капитан Несрев е чудесен офицер, но не може да ни казва какво да правим. Посолството е сейпурска територия.

— Ние... отлично знаем това, губернаторе, но... капитанът *изрично* настоява двете с посланика да се евакуирате.

— Защо? — пита Шара.

Полицаят се поти все по-обилно.

— Ние такава... още не можем да кажем със сигурност.

— Свързано ли е с онова, което се случва по улиците? — пита Шара.

Полицаят кима неохотно.

— А какво *точно* се случва там?

Полицаят, изглежда, се колебае дали да им каже, после раменете му увисват, сякаш се кани да направи срамно признание.

— Има... има нещо в река Солда — казва накрая. — Нещо голямо.

— И?

— И то... убива хора. Грабва ги от бреговете.

Малагеш прокарва ръка по челото си.

— О, морето да не дава...

— Излиза на брега и напада сградите — продължава полицаят. — То е... огромно. Не знаем какво е, но евакуираме крайречните

квартали. А това включва и посолството.

— И това нещо се е появило сега? — пита Шара. — В рамките на последните няколко часа?

Полицаят кимва.

Шара и Зигруд се споглеждат мълчаливо. Погледът на Шара казва: „От Склада?“, а Зигруд кимва сурово: „Без никакво съмнение.“

— Благодаря, че ни уведомихте, полицай — казва Шара. Протяга ръка и Зигруд ѝ мята палтото. — Ще напуснем посолството по най-бързия начин. Къде е Несрев в момента?

— Заел е позиция на моста Солда, дебне онова нещо — казва полицаят. — Но защо пита...

— Чудесно. — Шара си облича палтото. — С радост ще се присъединим към него.

Ниските зидове на моста Солда не предлагат заслон от студения вятър, затова почти всички са клекнали и надничат над парапета. На Шара ѝ се иска да се е увила в кожи от глава до пети, а ботушите ѝ да имат тройна подметка от гума. Колкото до Малагеш, тя не е спряла да псува, откакто са излезли от посолството, макар че през последните минути дори нейните псувни са започнали да зъзнат. Капитан Несрев седи, облегал гръб на зидания парапет, и приема рапорти и пратеници от своите офицери, които са заели позиции по улиците и в къщите край реката. Единствен Зигруд стърчи над парапета и оглежда широката заледена река; коленичил е, но мразовитият вятър брули лицето му.

Шара надниква над зида. Солда прилича на пъзел, с грамадни дупки в леда, някои свършени кръгове, други също толкова свършени полумесеци. Две къщи на западния бряг са с напълно откъртени фасади — парчета бял варовик лежат в калта като буци сирене.

— Там... — пита Шара, — там ли е нападнало?

— Да — казва Несрев. — Станало е преди да ни уведомят. Цяло чудо е... — Капитанът млъква стреснато, но Шара му махва да продължи. — Имаме късмет, че не е атакувало моста. Да се надяваме, че мостът е прекалено голяма хапка за това нещо, каквото и да е то. Следващият мост е чак на четири мили оттук.

— Колко са жертвите? — пита Малагеш.

— Засега знаем за двайсет и седем загинали или в неизвестност — отговаря Несрев. — Грабнати от бреговете на реката, всмукани през леда или измъкнати от къщите им.

— Да му се не види — мърмори Шара. — Какво... какво знаете за това чудо?

Несрев се колебае, после бавно казва:

— Описват го... като морско чудовище с много ръце.

Кратко мълчание, докато Шара осмисля казаното; Несрев и офицерите му я наблюдават, чакат да видят реакцията ѝ.

— Нещо като дракон? — пита тя накрая.

Несрев видимо е облекчен, че посланикът приема думите му сериозно.

— Не, по-скоро като... като морско животно, но исполинско.

Шара кимва замислено. „Многоръко морско създание. Това значително стеснява възможностите...“

— Имате ли представа какво може да е това нещо? — пита Несрев.

Част от една полуразрушена сграда се откъсва от основата си и пада в реката.

— Имам няколко идеи — казва тя. — Но... Хм. Да речем, че според мен става въпрос за нарушение на СР.

За пръв път опитният капитан Несрев изглежда искрено шокиран.

— Казвате, че това нещо е *Божествено*?

— Най-вероятно. Не всичко Божествено е било добро и ползотворно.

— И какво ще направите? — пита един от лейтенантите на Несрев. — Ще му напишете глоба?

Зигруд изсумтява.

Шара се надига.

— Виждаш ли го?

— Виждам... — той накланя глава и примижава — нещо.

Всички надникват над парапета. На стотина метра южно от тях бледа жълтеникава светлина се плъзга под дебелия лед към източния бряг.

— Микхаил и Орност са там — казва с тревога Несрев. — Точно зад стената на брега.

Жълтата светлинка спира. После над реката долита звук от хрущане и пукане. Шара гледа с изумление как върху леда се появява широка окръжност, сякаш нещо под водата внимателно изрязва кръг.

— Виктор — обръща се Несрев към един от лейтенантите си, — иди там и кажи на онези двамата да се махат, веднага.

Офицерът хуква.

Леденият кръг бавно потъва. „Доста сръчно създание“ — мисли си Шара. Жълтата светлина се придвижва бавно към центъра на дупката. Несрев избухва в дълга серия от цветисти псувни. Нещо много малко и тънко се подава от дупката в леда и прави предпазлив кръг, сякаш души въздуха. След това множество тънки неща — пипала? — се появяват по краищата на отвора.

Жълтата светлина потъва. „Готви се — осъзнава Шара, — готви се за скок...“

А после то изскача от дупката, парчета лед литват като снаряди; движението е толкова стремително и мощно, че водни пръски стигат чак до тях, на моста, въпреки разстоянието.

Несрев и офицерите му започват да крещат; Малагеш затиска устата си с длан; Шара и Зигруд, свикнали с подобни ужасии, само гледат безмълвно.

Не е точно медуза, не е точно сепия, нито гигантска скарида, а десетметрова комбинация от трите — полупрозрачно същество с дълъг гръб с черна коруба и нещо като глава, почти изцяло скрита от грозд размятани пипала, достатъчно дълги да стигнат до брега на реката, вдигнати за удар като копията на рота пиконосци.

Две фигурки се раздвижват на брега и хукват с писъци. Едната е твърде бавна, очевидно — пипало се стрелва към нея, удря я като камшик и фигурката се завърта около себе си.

— Боговете да не дават, *не!* — шепне Несрев.

Ала друг офицер дотичва със запалена факла и я хвърля към атакуващите пипала. Създанието реагира с кратко колебание, точно колкото офицерите да се отдалечат на безопасно разстояние.

Съществото изпълзява нагоре по брега и надава след тях крясък, който странно напомня на птичи. Пипалата му претърсват брега на реката, увиват се около камъни и ги мятат по изтеглящите се офицери. Нито един не ги уцелва, повечето се стоварват върху покрива и стените

на една малка къща. Съществото надава още два пъти птичия си крясък, преди да се хлъзне назад към отвора в леда и да потъне.

— Богове — възкликва Несрев. — *Богове!* Какво е това нещо?

Шара кимва, доволна, че се е оказала права в догадката си.

— Мисля, че знам какво е. — Забърсва с шала си стъклата на очилата. „Онзи, който дебне в тъмни места — спомня си Шара, — повлича недостойните и ги поглъща...“ — Според мен, капитан Несрев, ние току-що видяхме с очите си пословичния Урав.

Кратко мълчание.

— Урав?! — пита един офицер. — Урав *Наказващия?*

Несрев му махва трескаво, посяга му почти, сякаш да каже: „А бе ти даваш ли си сметка кой те чува?“

— Спокойно, капитане — казва Шара. — Напълно нормално е да сте чували за него. Да, Световните регулации забраняват да го признавате на глас, но... настоящата ситуация е... извънредна, да речем.

— Мислех, че Урав е герой от детска приказка — казва унило друг офицер.

— О, не. — Шара клати глава. — Колкан често пращал демони, така наречените „фамилиари“, или други божествени създания да му вършат работата. Сред тях Урав бил най-лошият и най-опасният, както и личният му фаворит, изглежда. — Гледа как жълтото око се върти под леда, ту към единия бряг, ту към другия, вероятно в търсене на грешници. „А за Урав — мисли Шара — кажи-речи всички са такива.“ — Създание на дълбините, в чийто търбух душите на прокълнатите треперят под страшния му взор.

— И какво, по дяволите, прави тази гадина в моя град и защо убива невинни хора? — повишава глас Несрев.

— Не съм сигурна — лъже Шара. Спомня си нещо, което е чела в Галадеш — че след внезапното изчезване на Колкан Урав полудял. Юков се видял принуден да го залови, примамил го в стомна с дестилирани човешки грехове и го затворил там.

„И ако всичко това е вярно — мисли си, — стомната е можела да се озове само на едно място.“

Проклина се мълчаливо, задето се е спънала в онази жица. „Кой знае какво друго съм пуснала на свобода?“

— И какво можем да направим срещу такова нещо? — пита Малагеш.

— Ами — казва Шара, — някои нисши Божествени създания могат да бъдат убити с конвенционални средства. Те имат известна самостоятелност на действията, което пък ги прави уязвими. Така де, помислете си за Голямата чистка — тя е била осъществена с помощта на ножове, копия и брадви.

Офицерите изглеждат смутени — не са свикнали такива забранени теми да се обсъждат на глас. Някои са не просто смутени, а скандализирани и гневни. По-добре, че Шара не е допуснала грешката да спомене за собствения си опит в това отношение — последният е само отпреди няколко часа.

— Не ми харесва идеята — казва Несрев — да излагам на риск хората си, като им наредя да стрелят по това нещо в леда.

— Стрелите и без това не могат да пробият леда — казва Малагеш.

— Да изчакаме ледът да се стопи — предлага Несрев. — Или пък да запалим огънове върху него и като се стопи, тогава да решим какво ще правим.

— И какво ще направите? — пита Малагеш. — Ще го нападнете с лодки? С копия? Все едно е кит?

Несрев се колебае и поглежда към офицерите си — те изобщо не изглеждат ентузиазирани.

Зигруд издава друг от тихите си звуци, сякаш преценява нещо наум. После казва:

— Аз мога да го убия.

Тишина.

Всички бавно се обръщат към него.

Шара го поглежда с тревога. „Сигурен ли си, че искаш да тръгнеш по този път?“ Но изражението на Зигруд е неразгадаемо.

— Какво? — казва Малагеш. — Как?!

— То е... — Зигруд изкривява лице в спечената гримаса, която прави всеки път, когато се мъчи да преведе някакъв дрейлингски израз — водно нещо — довършва накрая. — А аз съм убивал много водни неща.

— Но... такова... вие *сериозно* ли? — пита Несрев.

— Убивал съм — повтаря Зигруд — много водни неща. Това ще е различно... — Гледа съсредоточено как Урав понечва да изреже нова дупка в леда, преди да се откаже. — Но не *чак* толкова различно.

— Какво точно ще искате от моите хора? — пита Несрев.

— Не мисля... — Зигруд се почесва замислено по брадичката, — не мисля, че твоите хора ще ми трябват.

— Ти сериозно ли твърдиш, че можеш сам, без чужда помощ, да убиеш Божествена ужасия като онова там? — пита Малагеш.

Зигруд се замисля, после кимва.

— Да. Обстоятелствата са благоприятни. Реката не е голяма.

— Солда е широка почти една миля! — казва Несрев.

— Но не е море — казва Зигруд. — Нито океан. С каквито съм свикнал аз. А и е покрита с лед... — Свива рамене. — Напълно е възможно, да.

— Чудовището вече уби почти трийсет души тази нощ, сър — казва Несрев. — Лесно ще убие и вас.

— Може би. Но. Ако стане така... — Зигруд вдига отново рамене. — Значи ще умра.

Несрев и другите офицери го зяпват невярващо.

Шара се изкашля тихо и казва:

— Преди да продължим този разговор, първо бих искала да попитам капитан Несрев дали одобрява.

— Защо ви интересува моето мнение, по дяволите? — пита Несрев. — Вашият човек е решил да си сложи главата на дръвника, така че вие решавате.

— Да, така е, но въпреки Световните регулации онова нещо под леда все пак е свещено за голяма част от Континента — казва Шара. — То е създание от легендите, на които се основава вашата култура. То е част от наследството ви. Ако искате да ви го убием — да убием, на практика, една жива легенда, — то ние държим да получим изричното ви разрешение в този смисъл.

Несрев се вкисва.

— Тоест искате да си вържете гащите.

— Може би. Но Урав е неразделна част от немалко *ваши* легенди. Ние, от своя страна, сме чужденци. Някои континентали биха сметнали, че убийството на Урав е равносилно на светотатство, че като го убиваме, ние унищожаваме безценно произведение на изкуството.

— Да де — казва Малагеш. — Само дето в конкретния случай производението на изкуството изскача от реката и убива хора.

Шара кимва.

— Така е.

Несрев се начумерва. Докато си блъска главата над неприятната дилема, трима полицаи се появяват задъхани и залитащи на моста. Единият е Виктор, когото капитанът е пратил да извика Микхаил и Орност, преди чудовището да ги е докопало; другите двама, изглежда, са въпросните Микхаил и Орност. Единият стиска дясната си ръка над лакътя, ръката му е цялата в кръв.

— Микхаил е ранен — казва Виктор. — Уловило го е за ръката и... и е отхапало няколко пръста.

Несрев мълчи. Обръща глава да погледне към меката светлинка под леда. После казва:

— Вие двамата, връщайте се в управлението. Микхаил да иде в болницата. — Обръща се към Зигруд. — Какво ви трябва?

Зигруд поглежда към реката и казва замислено:

— Ще ми трябват... седемдесет метра дебело здраво въже, три дължини моряшко въже от по трийсет метра, фенер, две алебарди, три яки харпуна и няколко галона мас.

— Няколко галона *какво*? — възкликва Малагеш.

— Мас — повтаря Зигруд. — Най-добре китова, ако имате... иначе свинска, ако нямате. Или лой.

Малагеш поглежда Шара, която свива рамене, сякаш да каже: „И аз нямам представа какво е намислил.“

Зигруд поглажда брадата си.

— Ще искам и да напалите хубав огън за след това. Защото, за да свърша тая работа, най-вероятно ще трябва да съм гол.

— Ленено семе — казва Шара и ръси семето в казана с топла телешка лой. — Дяволска трева. Сплетена с шест възела. И кедрова смола. — Поглежда назад към количката със съставки, която са й докарали от посолството. Откъм реката отекуват писъци — за пореден път. Шара не им обръща внимание. — Сол и сребро... това може да се окаже по-трудно. — Пуска малка сребърна лъжичка в торба с морска

сол и разтръсква силно торбата. — Но да се надяваме, че ще свърши работа... — Изсипва торбата в казана.

Питри я наблюдава, едновременно омаян и възмутен.

— Наистина ли вярвате, че това ще има някакъв ефект?

— Надявам се — казва Шара. Загребва шепя нишесте от стрелян корен и го прибавя към сместа. — Всеки от Божествените фамилиари е имал непоносимост към определени елементи... Както обикновено, можем само да гадаем дали тази непоносимост е била съзнателно заложена от Божествата, един вид реверанс към смъртните им последователи, начин те да се защитят срещу създанията на своите Божества, или е била случаен страничен ефект, който Божествата не са могли да предвидят. Така или иначе, Божествените създания са реагирали бурно на тези елементи — всяко съприкосновение с тях причинявало задушаване, парещ обрив, парализа и дори смърт...

— Нещо като алергия? — пита Питри.

Шара застива, осъзнала, че Питри току-що е казал нещо, което сейпурските историци от години се опитват да формулират.

— Да. Точно това всъщност.

— И Урав е алергичен към... към *всичко* това?

— Нямам представа. Това са елементи, за които се знае, че често са отблъсквали Божествени създания. Надявам се — казва тя и пуска в казана щипка пелин, — че ще се окаже чувствителен към някое от тях. Стрелям напосоки, но пък стрелите ми са много.

Зигруд и офицерите на Несрев са почти готови — успели са да праметнат дебелото въже около моста и да го вържат здраво. Вижда се как морякът в Зигруд излиза на повърхността — той връзва възли за секунди, премята на раменете си тежки намотки въже, катери се по моста като котка. Премята трите дължини моряшко въже през парапета и те падат с трясък на леда долу. Зигруд спуска и останалата дължина от дебелото въже, близо трийсетина метра. Засега Урав остава в неведение за действията им — тормози доковете на миля надолу по течението на реката и издирва всеки, който е пропуснал или пренебрегнал заповедта за евакуация.

Зигруд отива при оръжията, които чакат, увити в намастен брезент. Взема един харпун, чийто назъбен връх е дебел колкото ръката на Шара; в задния му край има халка, предназначена за много дебело въже. „За каква чудовищна риба — мисли си Шара — е предназначен

този харпун?“ Зигруд пробва еластичността на харпуна, кимва доволно, после кляка и прокара пръст по острието на алебардата.

— Добро желязо. Майсторска изработка.

— И си докрай убеден — пита Шара, — че планът ти е разумен?

— Правила сме такива неща и преди — казва той. — Защо сега да е по-различно?

— Това сега изобщо не е като онова с мховоста.

— *Онова* — изсумтява презрително Зигруд — беше детска игра.

— Добре де. Но не е и като онова с дорновата в Аханаштан — казва Шара. — Не е някое нещастно... някое обикновено дяволче или таласъм, които да убиеш на бърза ръка!

— Сега ще кажеш, че не е и като онова с дракона.

— Драконът беше *малък* — казва Шара. Разперва ръце да покаже. — Освен това дракончето накрая го убих аз.

— След като аз свърших цялата работа — изсумтява Зигруд.

— Отношението ти е несериозно. Колкото и забавни да са нашите подвизи, *това* — тя сочи с пръст към реката — е най-истинското и могъщо проявление на Божественото, което светът е виждал от десетилетия!

Той свива рамене.

— Както вече казах, то е водно нещо. В същността си всички водни неща са еднакви. Без значение кой ги е направил или откъде са дошли.

— И наистина си толкова сигурен в себе си, че искаш да го направиш съвсем *сам*?

— Колкото повече време си в морето — обяснява той, — толкова повече научаваш. А колкото повече научаваш, толкова повече разбираш, че помощта и съдействието са досадни и опасни дори. — Съблича палтото, ризата и панталона си. Отдолу носи дълго бельо, впито и старомодно. Целият е в релефни мускули, плещите, гърбът и вратът му са огромни, но въпреки тези впечатляващи размери в Зигруд има нещо стройно, вълче почти — прилича на животно, което гори много повече енергия в преследване на плячката си, отколкото получава от изяждането ѝ. — В крайна сметка сблъсъкът със смъртта е занимание самотно.

— Понякога... кълна се, че понякога ми идва до гуша от тъпите ти пози! — казва Шара.

Зигруд вдига глава да я погледне, смутен и даже стреснат донякъде.

— Сигурно си мислиш, че лаконичните ти нелепици са добродетел — продължава Шара, — но за мен не са, нито за мен, нито за никой, който цени живота ти, нищо че самият ти не даваш пукната пара! — Взира се в него, без да крие страха си. — Не те моля да правиш това. Разбираш ли? Никога не бих поискала от теб да направиш това.

— Знам — казва той.

— Тогава защо?

Той се замисля.

— Защо? — повтаря въпроса си Шара.

— Защото само това мога — казва той и свива рамене. — И го мога добре. Мога да спася живота на много хора тази нощ. А ще рискувам единствено своя.

Шара мълчи.

— Ще ме благословиш ли, Шара Комейд?

— Аз благословии не раздавам — казва тя. — Но приемам решението ти. Макар то да не ми харесва.

Той кимва, казва: „Добре“ и сваля фланелката си. Шара и преди го е виждала гол до кръста — и не само, — но всеки път сърцето ѝ се свива при вида на безбройните ужасни белези, които се къдрят по гърба и ръцете му — белези от жигосване, от бой с бич, от порязвания, наръгвания... ала знае, че най-страшното нараняване се крие под ръкавицата на дясната му ръка.

Зигруд посяга да свали и останалата част от бельото си.

— Не мисля — казва Шара, — че е крайно наложително да събличаш *всичките* си дре...

— Да бе — казва Зигруд и събува дългите си долни гащи без капка смущение.

Шара въздъхва. Несрев и неговите офицери — всичките мрачни и солидни баликовци — зяпват при тази небрежна проява на откровена голота. Малагеш се хили хищнически и казва:

— От време на време се случва да си харесвам работата.

Зигруд вече е съвсем гол, ако не се броят ботушите, канията за ножа му (която в момента е стегната около дясното бедро), ръкавицата, която носи на дясната си ръка, и златната гривна, която носи на лявата.

Бръква в казана с топлата лой и загребва шепа. Вдига високо вежда при вида на пелина и другите съставки — „Застраховка“, обяснява Шара, — вдига рамене и започва да се маже по раменете, гърдите, ръцете и бедрата.

— Ако имаш нужда от помощ с мазането, само кажи — подхвърля Малагеш. Шара я стрелва с отровен поглед, на което Малагеш реагира с широка усмивка.

Лицето и косата си Зигруд намазва последни — когато е готов, прилича на нещо праисторическо, на мръсно и диво същество от зората на човечеството.

— Май съм готов — казва и поглежда към Несрев. — Ако се стигне дотам, гледай да държите онова нещо около моста.

— Не знам доколко ще ни е по силите — казва Несрев. — Но ще се опитаме.

— Само това искам от вас — казва Зигруд. — Искам онова нещо да се занимава с мен. С мен, ясно? — Несрев кимва. — Добре.

Зигруд поглежда наляво и надясно по моста, сякаш не е съвсем сигурен, че конструкцията ще издържи. После взима оръжията и тръгва към брега.

Малагеш му подава фенер и казва:

— Късмет, войнико.

Зигруд взема фенера и кимва разсеяно, сякаш го е поздравил познат по време на разходка из парка.

Спира до Шара, сваля златната гривна от лявата си ръка и ѝ я дава.

— Ще я пазя — казва тя.

— Знам. Ако все пак умра тази нощ... — казва той и млъква разколебано, зареял поглед към ледената шир на Солда. — Семейството ми... Би ли?...

— Знаеш, че винаги бих направила необходимото за твоето семейство — казва Шара.

— Да, но ще им разкажеш ли за... за мен? Кой съм бил?

— Само ако преценя, че е безопасно.

Той кимва, благодари ѝ и се спуска към брега.

Шара повишава глас след него:

— Слушай, Зигруд... ако се стигне до това, възможно е Урав да не те убие.

Той поглежда назад.

— Ъ?

— Твърде възможно е хората, които е погълнал тази вечер, да не са мъртви. В известен смисъл може и да са *по-зле*. Според Колкаштава в търбуха на Урав погълнатите са живи, но търпят страшно наказание, измъчва ги болка, срам, съжаления... Под неговия поглед надеждата умира.

— И как така те гледа, щом си в корема му? — пита Зигруд.

— Урав е създание с вълшебно естество. Представи си търбуха му като особен вид ад. И единственото спасение е да те благослови Колкан.

— Ти можеш ли да ми дадеш тази благословия?

— След изчезването на Колкан никой не е получавал тази благословия вече близо триста години.

— Тогава какво имаш предвид?

— Че ако потръгне зле и прецениш, че Урав всеки миг ще те погълне, че е *необратимо*... — тя свежда поглед към канията, стегната за бедрото му, — може би ще е за предпочитане *сам* да решиш нещата.

Той кимва бавно. После ѝ благодари отново и добавя:

— Може би ще е добре да слезеш от моста, между другото.

— Защо?

— Защото никога не се знае как ще се обърне един хубав бой.

Ботушите на Зигруд потропват кухо при всяка негова стъпка върху леда. За опитното му ухо този звук е красноречив — ледът е дебел шейсетина сантиметра. „Добър лед — мисли си той — за шейни и коне.“

Върви по заледената река. Вятърът хапе и брули ушите му. Хиляди ледени люспици са полепнали в мазнината по ръцете и краката му като инкрустация със скъпоценни камъчета и скоро той се превръща в леден човек, който крачи по широко сивкавобяло поле и събира в себе си слабата лунна светлина.

Това му напомня друг подобен случай — язди по леда, шейната стърже зад него, тропот на конски копита; поглежда през рамо и вижда Хилд и дъщерите им, сгушени под купчина кожи в шейната, смеят се и пищят...

„Не искам да мисля за тези неща.“

Примигва и фокусира погледа си върху въжетата, които висят от моста. Светлините на Баликов му се струват изгубени в далечината, сякаш гигантският метрополис е малко курортно градче на далечен бряг.

Колко пъти е виждал такива гледки в моряшките си дни? Десетки? Стотици? Спомня си гигантските канари на дрейлингските брегове и мъждукащите светлинки сред малките колиби, плъзнали в ниското. Спомня си какво е да се събудиш от крясъците на скалните птици, които кръжат около върховете.

„Не искам да мисля за тези неща“ — повтаря си той. Ала спомените се надигат болезнено, като забрал трън, който тялото ти изкарва навън.

Смехът на водата. Облачните дни. Огньовете, напалени по заскрежените плажове.

Помни последното си плаване. Млад мъж, който се връща у дома и няма търпение да види семейството си. Ала когато хвърлят котва на дрейлингския бряг, заварват селата в паника.

„Кралят. Убили са краля и всичките му синове. Палят къщите. Палят града. Какво да правим?“

Помни ужаса, с който го е изпълнила онази новина... Тогава не проумява, не може да разбере как е могло да се случи. Без значение колко пъти задава въпроса: „Всичките му синове? Сигурни ли сте?“, отговорът винаги е еднакъв: „Династията Харквалд вече я няма. Всички крале са мъртви, а ние сме изгубени.“

Ледът пука под краката на Зигруд. „Светът е страхливец — мисли си той. — Светът не се променя в лицето ти; не, той чака да му обърнеш гръб и тогава ти скача...“

Зигруд върви по замръзналата Солда. Мазнината по тялото му се е втвърдила, млечнобяла и напукана — Зигруд прилича на великан, излязъл от свецоливница. Върви към дебелото въже, което виси от средата на моста. Мостът му се е сторил тесен преди, някакви си десетина метра ширина, но сега, погледнат отдолу, прилича на исполински черен кокал, извит на дъга в небето.

Казва си, че мостът ще издържи. Ако го направи както трябва, мостът ще издържи.

Чува плясък на вода. Поглежда надясно под сенките на моста и вижда съвършен кръг, изрязан в леда. Нещо дървено се клатушка, уловено в капана на дупката. Барачка вероятно, с все обитателите ѝ.

Стига до провисналото дебело въже. Прави в края му клуп, после използва моряшки възел да стегне примката. Възелът му е познат до болка — ръцете му огъват, промушват и затягат въжето сами.

Връзва възела и си спомня.

Спомня си как тича към дома си, след като е чул новината за нападението. Спомня си как го намира изгорял и празен, нивите си — опожарени и посипани със сол.

Спомня си как изравя крехките бели кости от влажната пепел на изгорялата спалня. Спомня си как изкопава гробовете в двора. Купчината обгорели кости, смесени, с липсващи елементи, объркана човешка мозайка.

Невъзможно му е да разпознае в тях съпругата и дъщерите си. Но разделя някак костите, погребва ги и плаче.

„Стига. Достатъчно.“

Зигруд навързва и останалите въжета към клупа, после стяга краищата им към харпуните. Забива харпуните в леда, в редица през петнайсетина метра.

Поставя фенера пред централния харпун и с върха на алебардата изрязва в леда четири дълбоки и дълги радиални черти, които се срещат в точка току пред фенера — в готов вид произведението му прилича на гигантска звезда. После сяда върху пресечната точка, с гол задник върху леда, слага алебардата напъряко на коленете си и чака.

Патица надава скръбен крясък.

Письци откъм източния бряг. Вятърът вие.

Той се стареае да се съсредоточи, но спомените са безмилостни.

Спомня си как е чул, че се създава нова нация, наречена Дрейлингски републики, но както името, така и гръмкото название „нация“ са нелепи — въпросните републики са обикновени пиратски държавици, проядени от корупция и алчност.

Зигруд, съсипан от мъка и ярост, предпочита да се бие като мнозина други. И пак като мнозина други се проваля, заловен е и хвърлен в Слондхайм, скалния затвор, който е по-лош и от смъртта, така казват хората.

И го казват с право. Зигруд не е сигурен колко години е прекарал сам в малката килия, преживявайки с рядка овесена каша, безумен в мрака. Отчасти вината си е негова — всеки път, когато го извадят от карцера, той налита да убива и често успява. Накрая решават, че няма право на повече шансове, че ще живее в мрак до смъртта си.

Ала един ден прозорчето във вратата на килията се отваря и Зигруд вижда лице, каквото не е виждал досега. Женско лице с тъмна кожа и дълъг нос, с черни очи и тъмни устни, и *стъкло* на лицето — по едно малко стъкло крѳгче пред всяко око. Ала тези безсъдържателни мисли се изпаряват в миг, когато лицето казва: „Съпругата и децата ти са живи и здрави. Издирих ги. Ще се върна утре, ако искаш да говорим.“

Прозорчето се затваря с трясък. Стѳпките затихват и се стапят.

Така Зигруд е видял за прѳв път Шара Комейд.

Колко години са минали оттогава? Десет? Единайсет? Няма значение. Тези нови години не значат нищо за него.

Зигруд примигва с едното си око; клепачѳт лепне от лойта.

Мисли за децата, които са пораснали далече от него, за младата жена, която някога му е била съпруга. Пита се дали има нов съпруг, а децата му — нов баща.

Поглежда към ръцете си, покрити с белези, лѳщящи от мазнината. Рѳце, които не разпознава като свои.

Мека жѳлта светлинка примигва под леда в далечината.

Зигруд разтѳрква длани да отстрани мазнината, пробва захвата си върху дрѳжката на алебардата.

„Точно така трябва да бѳде — мисли си. — Студ, мрак и очакване на смъртта.“

Така че чака.

Жѳлтата светлинка се приближава, движенията ѳ са плавни и грациозни. Нещо потропва по леда, като слепец с бастунче, мисли си Зигруд. „Вслушва се във вибрациите — осъзнава той, — за да прецени какво има над повърхността.“

Ледѳт под Зигруд припуква. Жѳлтата светлина е само на шест-седем метра от него; самата светлина е широка трийсетина сантиметра. „Като окото на гигантска сепия — мисли си той и си спомня как много,

много отдавна е ял око на сепия, задушено в рибен бульон. — А онази сепия здравата ни озори, преди да се предаде...”

Не вижда през леда, но чува как нещо потропва тихо по него на пет метра, може и по-малко. Поглежда и вижда окръжност, която се затваря около него; вижда също, че правилно е преценил размерите на създанието — окръжността пресича четирите линии, които е издълбал в леда, а самият той седи в центъра на голяма бяла торта, разрязана на осем равни парчета.

Изправя се бавно. Ледът стене под тежестта му, отслабен от разрезите. Зигруд взема харпуна и застава в центъра на кръга.

Нещо тъмно се гърчи под него. Жълтата светлина се насочва към краката му.

„Чудя се — мисли си Зигруд — дали ще разбере какво си на вкус...”

Харпунът е в дясната му ръка, вдигнат за удар. Той си поема дълбоко дъх.

После, доста преди съществото да е довършило окръжността си, Зигруд вдига алебардата в лявата си ръка и я забива с все сила надолу.

Отслабеният лед се пропуква и Зигруд пропада в ледената вода.

Урав — така го е нарекла Шара — отстъпва, изненадан от натрапника. Зигруд е миниатюрен в сравнение с исполинското му туловище, като врабче, литнало срещу буреносен облак.

Зигруд вижда безброй размахани крайници, гигантско жълто око, прошарено с черни капилляри, под него уста, широка два метра... но тя все още не е отворена.

Замахва с харпуна. Назъбеното острие потъва дълбоко в черната плът на Урав, само на сантиметри от окото.

Устата на Урав се отваря рязко, но повече от болка, отколкото за нападение. Окото се завърта да фокусира Зигруд, който замахва с алебардата и уцелва устата. Лъскави зъби литват във водата като фойерверки.

Урав се гърчи от болка и гняв. Пипалата му се стрелват напред, увиват се около краката на Зигруд, но дебелият слой мазнина им пречи да се захванат... а има и друго, пипалата се дръпват рязко назад като опарени — Зигруд вижда как мехури покриват черната кожа там, където се е допряла до него.

„Ако Шара разбере, че номерът ѝ е сработил — мисли си Зигруд, — ще ми отрови живота с надувките си.“

Водата около него ври. Зигруд усеща как ново пипало се опитва да улови глезена му, но и то, като другите, се изхлузва. Урав насочва цялото си внимание към Зигруд, безчетните му крайници се прегрупират трескаво за атака.

„Излизай, веднага“ — мисли си той, посяга с лявата си ръка, напипва въжетото, подръпва го за проба — то държи здраво — и се издърпва нагоре, към леда.

Тялото му е в шок от температурната разлика, но Зигруд стиска зъби и хуква към харпуна отдясно. Чува как ледът зад него се чупи, поглежда през рамо — Урав се мъчи да скъса въжетото, троши леда около него, но поне засега въжетото удържа.

Вбесено, създанието изскача над повърхността, стотиците крайници издърпват напред буцестата му глава. Едно пипало се стрелва напред и хваща лявата ръка на Зигруд; нокътят пробива дупка в кожата на бицепса му; Зигруд полита напред за миг, после усеща, че го влачат назад.

Запъва крака да устои; пипалото не го пуска, макар черната кожа да съска като сланина в нагорещен тиган около мястото на допира. Урав ръмжи от болка и гняв, дъвче леда, дроби го на парчета, сякаш да каже: „Не, не, няма да те пусна!“

Зигруд посича пипалото с алебардата, веднъж, втори път. Това се оказва достатъчно то да отслаби хватката и с тихо изпукване Зигруд се изхлузва.

„Слава на морето — мисли си, докато тича, — за кравите с тяхната лойчица...“

— Стреляйте! — крещи Несрев от моста горе. — Стреляйте по проклетото нещо!

Стрели пронизват въздуха, забиват се в леда. Няколко се забиват в дебелината на Урав; той врещи и се мята, изпъва до скъсване въжетото и то вибрира като струна на китара.

Зигруд стига до втория харпун, но Урав е насочил вниманието си към хората на моста. Пипалата му се издигат като гнездо кобри и удрят по моста над него. Хор от крясъци, две тела литват във въздуха и падат от другата страна на моста. „Моля те, нека не е Шара“ — мисли си Зигруд.

Едно от пипалата се прибира, уловило гърчещ се полицай, и набутва нещастника в зейналата паст. Гигантска пукнатина плъзва в леда под натиска на разгорялата се битка.

„Това не влиза в плана ми“ — мисли си Зигруд.

Хуква напред, стиснал алебардата под едната си мишница, и хвърля втория харпун. Едва не пропуска, защото Урав се мята неистово, изпънал докрай въжетото, но харпунът все пак се забива дълбоко в гърба му. Чудовището надава нов вой и се обръща рязко. Жълтото му око намира Зигруд. Той зърва за част от мига дебело пипало, което се носи стремително към него като дънер по река... после светът избухва в безброй искри и той полита по леда.

Би трябвало да последва нова атака, но атака няма. Зигруд надига глава и вижда, че Урав се е оплел във въжетата, само че моряшкото въже, което Зигруд е хвърлил с първия харпун, междувременно се е скъсало, което превръща въжения капан само във временна пречка.

Зигруд ръмжи, тръска глава, вслушва се в тялото си — крайниците му са в работен режим, макар и не в най-добрата си форма. Алебардата се е хлъзнала заедно с него, но дръжката ѝ е счупена, което превръща оръжието в обикновена брадва. Зигруд взема скъсената алебарда и тръгва към третия и последен харпун.

„Нека се оплете още — мисли си. — Нека се изтощи, а после го пребий до смърт. Сечи дробовете му, докато не се удави в собствената си кръв...“

Откъм моста Солда политат камъни.

„Освен ако чудовището не събори моста!“

Урав нанася по моста нова серия удари. Още камънак пада във водата.

Само ако Несрев не бе дал заповед за стрелба! Само ако Урав бе останал съсредоточен единствено върху него!

„Ето затова мразя да ми помагат.“

В агонията си Урав е разбил леда под моста на парченца. Парчето с последния харпун на Зигруд подскача във водата като поплавък. Зигруд въздъхва и се гмурва — студът е като чук по главата, — доплува до парчето лед, измъква харпуна и издърпва въжетото, докато не стига до по-стабилен леден участък.

Крайниците му са безчувствени, ръцете и стъпалата му не дават признаци на живот. Урав се дърпа оплетен във въжетата, отваря уста за

крясък; без излишно колебание Зигруд мята харпуна и той се забива в небцето на чудовището.

Урав вие от болка, гърчи се, драпа да се измъкне от въжетата и открива мекия си черен желеподобен корем.

„Сега!“

Зигруд хуква напред с алебардата, навежда се под едно пипало, хлъзва се по леда, изправя се...

Вече е от вътрешната страна на пипалата. Започва да сече безмилостно гърбуха на чудовището.

Урав реве, пици, бори се. Черна кръв залива Зигруд. Той получава неясни сигнали от кожата си — ту за леден студ, ту за непоносима топлина, или и за двете едновременно. Но продължава да сече.

Спомня си как заравя костите в двора.

Удар с алебардата.

Спомня си как вдига глава в затворническата килия и вижда тъничък слънчев лъч да пробива мрака, как се мъчи да го задържи в шепи.

Удар с алебардата.

Спомня си как гледа смаляващия се бряг на родината от палубата на сейпурски кораб.

Удар с алебардата. Дава си сметка, че креци.

„Проклинам света не защото е откраднал от мен — мисли си, — а защото ми разкри, че никога нищо не е крал от мен, дълго след като ме беше променил необратимо.“

Урав стене, вие пронизително. Пипалата се отпускат. Чудовището се спихва като спукан балон, пада бавно назад като отсечено дърво, черно и гигантско. Въжетата скърцат под тежестта му, а Урав виси победен в мрежата им.

Зигруд чува триумфален рев откъм моста, чува го приглушен, като от дъното на кладенец. Ала ясно вижда, че органите в коремната кухня на чудовището все още пулсират, все още са живи. „Не е мъртво, още не е мъртво...“

Златно око се издига сред пипалата в краката му. Присвива се, оглежда го.

Внезапно отпуснатите пипала се съживяват. Литват нагоре, хващат най-слабата подпора на моста и дръпват.

Зигруд долавя появата на тъмна сянка отдясно, сянка, която бързо расте; после голям камък пробива леда само на метри от него.

— Мамк... — успява да каже.

Ледът под него се обръща като детска люлка и го запраща във въздуха. Зигруд прелита десетина метра, ако не и повече, после ледената вода поглъща всичко.

Вода напирва в носа и устата му. Промъква се в синусите, гъделичка белите му дробове като прашинка, която си вдишал и която всеки миг ще предизвика мъчителна кашлица.

„Не се дави!“

Въздухът гори в дробовете му. Той се преобръща, поглежда нагоре — небето е стопен кристал, непроницаемо.

„Не се дави!“

Вижда Урав над себе си — чудовището още се бори с въжетата. Над него стърчи силуетът на масивна черна арка — мостът.

Зигруд се изтласква с крака, насочва се към една разширяваща се пукнатина в леда отгоре.

Масивната черна арка на моста става... някак не така масивна. Видян през лещите на ледената попара, мостът сякаш изчезва, после гигантски камък, поне три метра в диаметър, пробива тъмната вода. Въжета от мехурчета се гърчат след него като опашки. Зигруд сменя рязко посоката, но вълната го изхвърля нагоре.

„Не се дави — мисли си той, — и гледай да не те смажат!“

Още камъни ваят в реката и предизвикват вълни, които го тласкат все по-нагоре и по-нагоре...

Водната повърхност е мембрана, която го държи в капан; Зигруд не е сигурен, че може да я пробие.

Драци с ръце по нея, отваря уста и вкухва зимен въздух.

Измъква се със сетни сили върху леда. Толкова далече от моста ледът е достатъчно стабилен; Зигруд поглежда назад и вижда, че мостът изобщо не е там — последните му останки се свличат във водата, предизвикват големи вълни... а Урав не се вижда никъде.

Зигруд, слаб и треперещ, коленичи върху леда и се оглежда за някаква надежда — огън, въже, лодка, нещо. Ала вижда само сфера от мека жълта светлина, която пори водата към него, разпаря леда като хартия.

— Хм — казва Зигруд.

Поглежда ръцете си. Лойта се е отмила напълно, а с нея и защитата, която му е осигурила Шара.

Отвсякъде го обгръщат пипала, зейва трептяща паст — с множество липсващи зъби, — а после нещо го бутва приканващо по гърба.

Зигруд отваря очи.

Седи насред просторна черна равнина. Небето над него е също толкова черно и единственото, което го дели от равнината, е гигантското жълто око на хоризонта, което хвърля слаба жълтеникава светлина по черния пясък.

Глас казва: „ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА.“

Зигруд се оглежда — наоколо е пълно със седнали трупове, пепеляви и сухи, сякаш нещо е изсмукало цялата им влага. Един е облечен в полицейска униформа, друг държи въдица. Всички трупове седят с лице към горящото око, а лицата им, макар и сиви и изпити до крайност, носят печата на ужасно страдание.

А после Зигруд вижда, че гърдите на труповете се надигат и спадат едва доловимо.

И си дава сметка: „Те са живи...“

Гласът казва: „ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА, ЗАЩОТО СИ ПАДНАЛ.“

Зигруд поглежда надолу. Все още е гол, само с ботушите си, ножа и ръкавицата на дясната ръка.

Докосва ножа и си спомня какво му е казала Шара: „Може би ще е за предпочитане *сам* да решиш нещата...“

Гласът казва: „ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА, ЗАЩОТО СИ НЕЧИСТ.“

Зигруд вади ножа и се замисля дали да не резне напърно китката си от вътрешната страна, да отвори вената... но нещо го кара да се колебае.

Гласът казва: „ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА И ЧРЕЗ БОЛКАТА ЩЕ СТАНЕШ ПРАВЕДЕН.“

Той чака, ножът е застинал на сантиметри от китката му. Черната равнина се разтича и завихря като боя, после бавно приема формата на старата му затворническа килия в Слондхайм, където тъмните дни са

изпивали живота му капка по капка. „Това ли е магическият ад на Урав?“ — пита се той. Така изглежда, но Зигруд не бърза да спусне ножа, още не.

Гигантското жълто око грейва на прага на килията му. Гласът казва: „ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА. ЩЕ ПОЗНАЕШ СТРАДАНИЕТО. ЩЕ СЕ ИЗЧИСТИШ ОТ ГРЕХОВЕТЕ СИ.“

Зигруд чака. Предполага, че всичките стари рани, счупвания и натъртвания от онзи период ще се съживят внезапно и едновременно и ще го потопят в море от болка... но това не се случва.

Гласът повтаря с известно раздражение: „ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА.“

Зигруд се оглежда, ножът чака на сантиметри от китката му.

— Добре де... — бавно казва той. — Кога?

Гласът мълчи.

— Не е ли ад това? — пита Зигруд. — Не трябва ли да страдам?

Гласът не отговаря. После стените бързо се променят в серия от ужасии — Зигруд лежи върху ложе от пирони; виси над изригващ вулкан; уловен е в капан на морското дъно; връща се в дрейлингските земи и вижда дим на хоризонта; ала нито един от тези сценарии не му причинява нито физическа, нито емоционална болка.

Той се оглежда и пита с искрено объркване:

— Какво става?

Стените се завихрят отново. Връщат Зигруд насред черната равнина в компанията на пепелявите трупове и жълтото око, което го гледа ядосано. Хрумва му, че магията не му действа, защото е дрейлинг, но в това няма никакъв смисъл.

После осъзнава, че дланта на дясната му ръка леко пулсира. Поглежда към нея, скрита в ръкавицата, и разбира.

Гласът казва: „БОЛКАТА Е ТВОЕТО БЪДЕЩЕ. БОЛКАТА Е ТВОЯТА ЧИСТОТА.“

— Но ти не можеш да ми покажеш болката — казва Зигруд и започва да сваля пръст по пръст ръкавицата си, — защото аз вече я познавам.

Издърпва ръкавицата.

В центъра на дланта му има отвратителен червен белег, който прилича на жигосване, но е вдълбан твърде дълбоко в плътта, за да е само това — кръг около стилизирана везна.

„Ръцете на Колкан — спомня си той, — които чакат да отмерят и отсъдят...“

Вдига дланта си към горящото жълто око.

— Докоснат съм от пръста на твоя бог — казва той, — но все още съм жив. Оцелях. Познах болката му и оттогава я нося със себе си. Нося я и в момента. Всеки ден. Затова не можеш да ме нараниш, нали? Не можеш да ми покажеш нещо, което вече познавам отлично.

Голямото око го гледа.

После примигва.

Зигруд се хвърля напред и забива ножа в него.

Застанали на брега, Шара и Малагеш гледат напрегнато към реката, там, където Урав се е оттеглил под повърхността.

— Тръгвайте! — крещи Несрев. — Хайде!

Шара и Малагеш са мокри до кости, след като са измъкнали с общи усилия Несрев от водата. Двете ръце и единият крак на капитана са счупени, това, плюс лека хипотермия.

— В името на боговете, махнете ме оттук — проплаква той, но Шара не му обръща внимание. Гледа към реката и чака някакво чудо... Урав да изплува например, да изплюе Зигруд и той да хвъркне с подскоци към тях като камъче, метнато по водна повърхност...

Ала тъмната вода е спокойна, ако не се брои лекото клатушкане на парчетата лед.

— Трябва да се махаме — казва Малагеш.

— Да! — повишава глас Несрев. — Да, за бога, нали точно това повтарям и аз!

— Какво? — тихо пита Шара.

— Трябва да се махнем от реката — повтаря Малагеш. — Онова нещо е много ядосано. Знам, че не искаш да оставиш приятеля си, но наистина трябва да се махнем оттук.

Полицаи си крещат заповеди един на друг от бреговете. Несрев стене и вика. Изглежда, никой не знае как да пресече реката. Не е ясно и кой командва, но по всичко личи, че полицаите са стигнали до единодушното решение да излеят върху реката керосин и да го запалят.

— Определено трябва да тръгваме — казва Малагеш.

Шара сваля плаща си, двете с Малагеш прехвърлят Несрев върху него и започват да го влачат нагоре по брега. Оцелелите офицери насочват на заден ход към водата фургон с варели. Не си правят труда да ги разтоварват и отварят, просто ги млатят с брадва, докато варелите не се пропукват и съдържанието им не изтича в реката.

Шара трескаво търси някакво решение, някакъв трик — молитва към Колкан, нещо, което е чела в Юкоштава... но не се сеща за нищо.

Огън пълзи по реката като гнездо от змии. Ледът съска, става гладък като мрамор и минава в трескаво отстъпление.

Почти са стигнали до крайбрежната алея, когато огненото одеяло изведнъж се разкъсва.

— Вижте! — казва Шара.

— О, моля ви! — скимти Несрев. — Моля ви, не спирайте!

Сгърченият силует на Урав пробива повърхността с пронизителен писък, чудовището бие трескаво с пипала по водата.

— Огънят! — крещи някой. — Работи!

Но Шара не е толкова сигурна. Появата на Урав не прилича на ответна реакция, по-скоро... сякаш чудовището е получило пристъп или нещо такова. Напомня ѝ за един старец, който е видяла преди време — човекът се разхождаше в парка, когато получи удар, падна и почна да се гърчи, а ръцете и краката му се мятаха конвулсивно.

Урав, пищящ и гъргорещ, си пробива път през леда, прецапва през езерото от огън, стига до брега, излазва по останките на моста и накрая се плюсва на крайбрежната алея. Гигантската му уста трепери, отваря се и се затваря, чудовището вие и скимти като уплашено куче.

— Какво става, мамка му? — пита Малагеш.

Урав отваря широко уста, надава протяжен писък... и от корема му, точно под зейналата паст, изскача малък черен зъб.

Не... не е зъб, а нож.

— Не — казва Шара. — Не, не е възможно...

Урав надава нов писък; ножът се развърта, после бавно си проправя път надолу, пори търбуха на чудовището. Гореща кръв плисва по земята, съска по повърхността на заледената река. Ръка със събрани на върха пръсти се промушва през дългия разрез.

— Това *трябва* да е някакъв майтап — казва Малагеш.

Следва нещо, което може да бъде описано единствено като отвратителен и извратен вариант на вагинално раждане — излив на

вътрешности, порой от смрадливи черва през отвора, после омазаният с кръв и нечистотии Зигруд се изсипва от търбуха на умиращото чудовище, пада по гръб на земята, зяпа миг-два небето, после се претъркулва на лакти и колене и повръща.

Шара тича към Зигруд, глуха за хора от по-близки и по-далечни триумфални викове. Ала щом приближава, забавя крачка — вонята е толкова силна и плътна, че прилича на стена. Но Шара мобилизира решителността си и продължава напред.

— Как!? — виква тя, коленичила до Зигруд. Някаква вътрешност виси от ухото му и тя посяга да я махне. — Как го направи? Как оцеля?

Зигруд се просва по гръб, диша тежко. Задавя го кашлица, той бръква в устата си и вади оттам парче дълга жилава тъкан.

— С късмет — казва през кашлицата. Мята жилавата тъкан настрани и тя плъосва с влажен звук върху купчина черва. — С късмет и глупост.

Нещо в мъртвото туловище на Урав се раздвижва и нова порция вътрешности се изсипва като смърдяща лавина. Шара издърпва Зигруд на крака, преди кашата да ги е заляла. Чак сега забелязва, че ръкавицата му я няма. Никога не е виждала дясната му ръка без ръкавица.

Зигруд поглежда невярващо чудовището.

— Като си помисля... — Притиска с пръст дясната си ноздра и издухва тъмна кръв през лявата. — Като си помисля, че цялото онова място е било събрано вътре в него...

— Какво беше? Наистина ли имаше ад в корема на Урав? Зигруд?

Той се смъква на колене, разтърсен от поредния пристъп на кашлица. Победоносни викове и дюдюкания набират сила над реката. Шара вдига глава и вижда, че по бреговете са се събрали не просто мъже в полицейски униформи, а и множество обикновени граждани, мъже, жени и деца, които излизат от домовете си да празнуват.

„Леле — мисли си Шара, — май половината град е видял какво стана.“

Проблясъци вляво — трима фотографи са разпънали триножниците си и въртят манivelите на камерите си за нова серия снимки.

А зад тях — човек, когото Шара не е очаквала да види.

Воханес Вотров стои в края на тълпата. Изглежда, този път е обърнал гръб на иначе зрелищния си гардероб в полза на тъмнокафяво палто и черна риза, закопчана догоре. Изглежда блед и изпит и гледа Шара с кротко презрение, както човек гледа насекомо, блъскащо се в стъклото на затворен прозорец. А после Шара забелязва, че Воханес не носи бастунчето си.

Тълпата се юрва покрай Воханес и фотографите. Зигруд и Шара се оказват в центъра на водовъртеж от поздравления, смях и триумфални жестове. Когато тя успява да погледне отново към фотографите, Воханес вече не е там.

СПАСЕНИЕ

Не обвинявам никого, че възхвалява историята на Сейпур — историята в крайна сметка е приказка, и тази приказка често е чудесна. Но трябва да я помним цялата, в нейната пълнота, и да не се поддаваме на избирателна амнезия. Защото Великата война не е започнала с инвазията на Континента, нито със смъртта на Божеството Воортя.

Започнала е, по-скоро, с едно дете.

Не знам името ѝ. Ще ми се да го знаех — тя заслужава името ѝ да се знае, предвид какво се е случило с нея. Но от архивите знам, че е живяла с родителите си във ферма в сейпурската провинция Малидеш, знам също, че не е била от будните деца, че природата я е докоснала по начин, който да затъпи остротата на ума ѝ. Като много деца на определена възраст, и тя била привлечена от огъня, а недоразвитият ѝ ум навярно е засилил допълнително този интерес.

Един ден през 1631-ва тя открила преобърната и изоставена каруца на пътя. Каруцата била натоварена с безчет кутии с хартия. И като видяло цялата тази хартия, и като знаело, че наблизо няма възрастни да го видят, момичето се изкушило, така поне аз си представям нещата.

Стъкнало си малък огън край пътя и започнало да гори листовете един по един.

После пътниците от каруцата се върнали. Били континентали, богати таалваштани,

които притежавали много оризища наблизо. И като видели момичето да гори хартията, се ядосали, защото, без да знае, то горяло преписи на Таалваштава, свещената книга на Таалхаврас, а за онези хора това било страшна простъпка.

Завели я при местния континентален магистрат и поискали правосъдие за проявената ерес. Родителите на момичето се молели за милост, изтъкнали, че детето е малоумно и не е знаело какво върши. Хората от градчето се присъединили към молбите им и настоявали наказанието да е леко.

Континенталите обаче казали на съдията, че щом един сейпурец е дръзнал да хвърли в огъня свещеното слово, следва и сам той да опита пламъците. И съдията, също континентал, се вслушал в аргумента им.

Изгорили детето живо на градския площад в Малидеш пред очите на всички. От архивите знаем, че го провесили на верига от едно дърво и напалили отдолу клада; а когато разплаканото дете се покатерило по веригата да избяга от пламъците, му отсекли ръцете и стъпалата и дали след това детето умряло от кръвозагуба, или от огъня, аз не знам.

Не мисля, че континенталите са очаквали хората да реагират така — те в крайна сметка били бедни сейпури, глупави и страхливи, свикнали с бруталните унижения. Ала екзекуцията на детето подпалила града, хората се разбунтували, нахлули в кабинета на съдията и пребили с камъни него и всичките му служители, включително и тъжжителите срещу момичето.

В продължение на една седмица празнували свободата си. Ще ми се да кажа, че Колониалното въстание е започнало тогава, че

Сейпур така се вдъхновил от тази проява на храброст, че каджът се възправил на мига и повел войската си към Континента. Уви, седмица по-късно с войска се върнали континенталите... и Малидеш вече не фигурира на никоя карта, останал е само обгорен участък земя покрай брега, буца спечена пръст, дълга една шеста от милята — гробът на разбунтувалите се малидешки.

Слухът за клането се разпространил като горски пожар. Тих гняв и дълбока ненавист плъзнали из колонииите.

Не знаем много за каджа. Не знаем дори коя е била майка му. Но знаем, че е живял в провинция Томей, непосредствено до Малидеш; знаем също, че е започнал експериментите си веднага след клането и че в резултат на някой от тези експерименти е създал оръжието, с което по-късно щял да отхвърли континенталното иго.

Лавина размества миниатюрно камъче в океана и по силата на съдбовното тайнство това миниатюрно камъче предизвиква цунами.

Има събития от миналото, които ми се иска да не знаех. Искан ми се никога да не са се случвали. Но миналото си е минало и някой трябва да го помни, да говори за него.

За изгубената
история,
доктор Ефрем
Пангуи

— Счупвания няма — казва докторът. — Възможно е да има пукнати кости. Категорично масивни натъртвания, до такава степен, че не бих се учудил да са натъртени и някои кости. Бих бил в състояние да определя по-точно нараняванията, разбира се, ако пациентът ми позволи да го прегледам както трябва...

Зигруд, облегнат на възглавници в леглото, със стомна картофено вино в скута, сумти. Едната половина на лицето му е яркочервена, другата е в преливащи се отънъци на сивото и черното, като загнил плод. На светлината на слабите газови лампи в посолството изглежда страшен. Дотук е позволил на лекаря да палпира корема му и да се убеди, че може да движи главата и крайниците си; извън това отговаря на всички въпроси със сърдито мучене.

— Не личи да има коремна болка — казва лекарят. — Което не е за вярване, ако позволите да отбележа. Освен това не виждам признаци на измръзване... което също изглежда невъзможно.

— Измръзване? — пита Зигруд. — Не съм чувал някой да е пострадал от измръзване. Какво е това?

— Намеквате — лекарят вдига вежди, — че дрейлингите по принцип не страдат от измръзване, никога?

— Ами, понякога е студено — отвръща Зигруд и отпива голяма глътка вино, — друг път е по-малко студено.

Лекарят, ядосан и объркан, се обръща към Шара.

— Бих казал, че ако изкара нощта, ще се възстанови напълно. Бих казал също, че ако го е грижа за оцеляването му *по принцип*, следва да се остави в ръцете на лекарите, а не да ни третира сякаш сме някакви... кождери.

Зигруд се изсмива грозно.

Шара се усмихва.

— Благодаря ви, докторе. Това е всичко.

Лекарят се покланя и мърмори нещо и Шара го съпровожда навън. Пред портите на посолството се е събрала тълпа, която ги е последвала от реката.

— Ще ви бъдем особено благодарни — казва Шара, — ако проявите дискретност и не обсъждате с никого видяното тук...

— Знаете, че съм длъжен да запазя лекарската тайна — казва докторът, — а и този преглед бе проведен толкова *зле*, че бих предпочел никой никога да не научава детайли от него. — Нахлупва шапката си и се отдалечава решително.

— Ето я! — вика някой в тълпата и портите грейват, окъпани в светлината на фотографски светкавици.

Шара се мръщи и затваря вратата. Фотографията е сравнително ново изобретение, на не повече от пет-шест години, но на Шара вече ѝ

е ясно, че ще я намрази. „Уловените образи — мисли си тя — водят до толкова излишни усложнения в работата ми...“

Тръгва по коридора към стълбището. Служители на посолството я стрелкат с уморени очи, всички са изтощени и чакат разрешение да се оттеглят за почивка. Малагеш се спуска на бегом по стълбите.

— Пожарът в Склада е изгасен. — Вдига шише до устните си и отпива. — Мисля да заключа посолството, докато стане ясно дали градът ще ни прости, че сме убили домашния любимец на техния бог, или ще се опита да ни линчува. Градските старейшини са гласували лично да се заемат с моста. Колкото до мен, смятам да се напия и да спя тук. Оставям на теб да се оправяш с другото.

— Добре.

— И гледай *наистина* да ме преместят в Джаврат, когато всичко това приключи!

— Добре.

Подминава Малагеш, влиза при Зигруд и присяда в долния край на леглото му. Зигруд прокара пръст по гърлото на стомната, отново и отново.

— Ето — казва Шара, вади гривната на Зигруд от джоба си и я слага в голямата му длан.

— Благодаря — казва той и я закопчава около лявата си китка.

— Наистина ли си добре? — пита Шара.

— Така мисля — казва той. — Оцелявал съм и след по-лошо.

— Сериозно?

Зигруд кимва, потънал в мисли.

— Как оцеля? — пита Шара.

Той я поглежда замислено, после вдига дясната си ръка, която е увита с медицинска марля. Развива внимателно марлята и показва на Шара розовочервеникавия релефен белег с формата на везна върху дланта си.

— С това.

Шара се вглежда в белега.

— Но това... това не е *благословията* на Колкан...

— Сигурно. Но си мисля, че... че наказанието и благословията на Колкан... Може би са едно и също нещо.

Шара си спомня как Ефрем чете от Книгата на червения лотос на Олвос и коментира на глас: „Божествата, също като нас, не са

разбирали докрай самите себе си и често несъзнателните им действия са по-красноречиви от съзнателните решения.“

Зигруд се взира в дланта си. Очите му блестят между подутите клепачи като мекото гръбче на бръмбар между твърдите крилца. Той примигва — пиян е, знае Шара — и казва:

— Знаеш ли как се сдобих с това?

— Отчасти — казва тя. — Знам, че е белег от Пръста на Колкан.

Той кимва. Мълчанието се проточва.

— Знаех, че го имаш — казва тя. — Знаех какво е. Но смятах, че не е редно да те питам за подробности.

— И правилно. Белезите са прозорци към горчивина... най-добре е да си останат затворени. — Разтрива дланта си и казва: — Нямам представа как са се сдобили с него в Слондхайм. Толкова рядък и мощен инструмент... Макар че приличаше на обикновено камъче, сиво камъче със... с релефно изображение на малка везна. Държаха го в кутия със специална подплата...

— Сива вълна, предполагам — казва Шара. — За колкаштаните тя е натоварена с особено значение.

— Щом казваш. Бяхме деветима. Държаха ни всичките в една килия. Пиехме ръждива вода от една пропукана тръба, серяхме в ъгъла и гладувахме. Не ни даваха никаква храна. Седмици наред. Но един ден тъмничарите дойдоха с това малко камъче в кутията и с едно пиле — цяло пиле, забележи — в чиния. И казаха, че ако един от нас успее да задържи в дланта си камъчето цяла минута, ще ни дадат да ядем. Всички се втурнаха да се пишат доброволци, само аз си мълчах, защото знаех що за хора са тъмничарите. Обичаха да си играят с нас. Насъскваха ни един срещу друг, често до смърт... — Свива лявата си ръка в юмрук и розовите белези по кокалчетата му побеляват. — Затова знаех, че има нещо гнило. Първият взе камъчето и моментално започна да пищи. От ръката му потече кръв, все едно са го намушкали. Изпусна го и то падна на пода с такъв трясък, все едно не е камъче, а *канара*... А тъмничарите взеха да се смеят и да викат: „Вдигни го, вдигни го“, но той не можа. Все едно камъчето тежеше хиляда тона. Тъмничарите можеха да го вдигнат, но само ако го хванат през сивия плат. Не разбирахме за какво става въпрос, но умирахме от глад, затова искахме да опитаме отново с надеждата да ни дадат нещо за ядене... Ала никой от другите не успя. Някои издържаха двайсет секунди. Други цели

трийсет. Кръв бликаше от ръцете им. Камъчето правеше ужасни рани. Рано или късно всички го изпускаха, макар да беше съвсем мъничко. Мъничкият Пръст на Колкан. — Отпива от виното. — А после... после дойде моят ред. Но преди да взема камъчето си помислих за... помислих си за всичко, което съм изгубил. Онова нещо в сърцето, което ни кара да се държим за живота, онзи огън, той беше угаснал в мен. *Все още* е угаснал, дори сега. И... и тогава си *пожелах* камъчето да ме смаже. Схващаш ли? *Пожелах* си болката. Взех го. И го удържах. — Обръща нагоре белязаната си длан, сякаш камъчето още е в шепата му. — Все още го усещам. В момента дори, усещам го. Държах го не за да се наям, а за да *умра*. — Ръката му се свива в юмрук. — Е, наядох се все пак. Държах Пръста на Колкан не една минута, а три. После те ми взеха камъчето, никак не бяха доволни, но все пак казаха: „Можеш да ядеш, защото спечели. Но преди това трябва да решиш дали сам да изядеш цялото пиле, или да го разделиш със съкилийниците си.“ И те всички се втренчиха в мен, не хора, а призраци, кльоцави, бледи, гладуващи, прозрачни почти...

Зигруд взема марлята да бинтова отново ръката си.

— Не се замислих и за секунда — тихо продължава той. — Тъмничарите ме преместиха в друга килия, сам, аз изядох цялото пиле и после заспах. Не мина и седмица, когато започнаха да вадят трупове от старата ми килия. — Стяга превръзката около ръката си. — Божествата може и да са създали много и различни видове ад — казва той, — но те всички бледнеят пред онова, което хората сами създават за себе си.

Шара затваря вратата на стаята му и спира в коридора. Краката ѝ треперят и тя със закъснение си дава сметка, че всеки миг ще припадне. Сяда на пода в коридора и си поема дълбоко дъх.

Ръководила е много оперативни агенти през годините и е загубила немалко от тях. И постепенно е убедила сама себе си, че е свършеният професионалист — ефективна в работата си, но без да се ангажира лично с детайлите, съхранила съвестта и здравия си разум в херметически запечатано мехурче, заровено далеч от грозната реалност.

Но да загуби Зигруд... Смятала е, че знае всичко за ужаса, но когато го е видяла да изчезва в тъмните води на Солда...

„Жив е — казва си тя. — Жив е и ще се оправи.“ Поне доколкото може да се оправи човек с толкова белези като него. Човек пребит, смлян почти, затворен в мъничка смърдяща стая.

Шара клати глава. „Как настоящето повтаря миналото“ — мисли си. Минали са само десет години, а ѝ се струват като цял един живот.

Спомня си колко малка беше вратата на каютата. Наистина много малка, повече като вратичка към таванско помещение, а зад нея — най-миниатюрната каюта на сейпурския боен кораб. Шара почука на вратата и звукът отекна по коридора в търбуха на кораба, но не получи отговор. Отвори вратата и вонята я удари като юмрук, а краката ѝ, вече омекнали от морската болест, буквално се подгънаха от миризмата. Помнеше и сейпурския лейтенант, който се покашля учтиво зад нея и я посъветва: „Моля ви, внимавайте с него, мадам“, и вероятно се чудеше защо това момиче, едва двайсет и пет годишно по онова време, си търси белята.

Тя пристъпи през прага. В каютата нямаше осветление, но въпреки това Шара различи силуета на едрия мъж, седнал с кръстосани крака в ъгъла. Приличаше на бито куче — косата му сплъстена, кожата покрита със стари и нови белези, немалко от тях инфектирани. Главата му беше наведена и тя не виждаше очите му — *окото* му, поправи се тя за пореден път, — но видя реакцията му на появата ѝ, силното трепване като на бито животно.

Шара затвори вратата, седна в ъгъла срещу него и зачака. Той не помръдваше.

— Напускаме дрейлингски води — каза му тя. — Не искаш ли да зърнеш родните брегове за последно?

Той не отговори.

— Още не си излизал от каютата си — продължи Шара. — Свободен си. Не искаш ли да се поразтъпчеш? Да се поразходиш след толкова години затвор?

Никакъв отговор.

— Не искаш ли поне да се изкъпеш? Имаме топла вода.

Гигантът изсумтя тихо, сякаш се е канел да каже нещо, но се е отказал в последния момент.

— Да?

Акцентът му беше толкова силен, че думите му бяха почти неразбираеми.

— Това... не е истинско.

— Кое?

Той махна с ръка.

— Всичкото.

— Напротив. Съвсем реално е, кълна се. Вратата ти е отключена. Свободен си.

Той поклати глава.

— Не. Не може да бъде. Те... Семейството ми...

Шара изчака още малко, но той не каза нищо повече.

— Живи са, както вече ти казах.

— Аз ги *погребах*. Държах костите им в ръцете си.

— Не знам чии кости си погребал, но не са били на семейството ти.

— Лъжеш.

— Не лъжа. Един твой слуга е извел от страната жена ти Хилд и двете ти дъщери преди клането. Прекосили са границата с Воортяштан само два дни преди това. През последните шест години живеят там, представят се за роднини на слугата ти. Работили са като фермери, не твърде добри, предполагам, предвид произхода на жена ти, която едва ли е хващала лопата преди това, но все пак са се справили колкото да преживяват.

Дълго мълчание. После:

— Какво... какво доказателство имаш, че ми казваш истината?

— Семейството ти не беше в пълна безопасност, когато ги открих. Търсеха ги — и още ги търсят. Твърде много хора имат интерес да издирят оцелелите членове на твоето семейство. Преместихме ги от Воортяштан, защото прецених, че там вече не са в безопасност. Оказа се по-трудно, отколкото очаквах... жена ти е, как да се изразя, има силна воля.

Зигруд се усмихва леко.

— Но се справихме. В знак на благодарност жена ти дала на един от нашите офицери малък подарък. — Шара бръкна в джоба си и извади малка торбичка от зебло. Отвори я и извади отвътре гривна от тъкано злато с релеф, изобразяващ бурни вълни.

Подаде му гривната.

— Това говори ли ти нещо?

Той впери жаден поглед в бижутото, така блестящо и чисто в мръсната му, нашарена от белези шепа. Пръстите му започнаха да треперят.

— Искаш ли да излезем на палубата? — попита нежно тя.

Той се изправи бавно, все още втрещен в гривната. Шара отвори вратата и той я последва навън и по стълбите, приличаше на сънено дете, което водят към леглото.

Шамарът на студения вятър спря Шара на място, тя се сгъна на две и пристъпи неуверено на палубата. Гигантът не трепна дори — прекрачи прага и впери мълчалив поглед в небето, поглед, пълен със страхопочитание. Докато го водеха на кораба, нито веднъж не беше погледнал нагоре и Шара се бе питала за причината. „Естествено — помисли си тя. — Кой знае откога не е бил навън. Небето сигурно го изпълва с ужас.“

— Ела — каза тя и го поведе към парапета. Тъмните скали на дрейлингския бряг дебнеха на хоризонта. — Моряците твърдят, че разстоянието е по-малко, отколкото изглежда. Макар че ти сигурно го знаеш и сам.

Той сведе поглед към златната гривна, сложи я на китката си и вдигна ръка да я огледа.

— Не мога да ги видя. Нали?

Тя поклати глава.

— Няма да е безопасно, нито за теб, нито за тях. Сега поне. Някой ден нещата може и да се променят.

— Какво искаш от мен? — попита той.

— Да искам от теб? Нищо не искам. Засега.

— Спасила си семейството ми. Мен освободи от затвора. Защо?

— Смятам, че информацията, която имаш за дрейлингските земи, може да се окаже изключително ценна — каза Шара. — И вероятно ще дестабилизира отношенията между Дрейлингските републики и Континента. — Намек за самодоволство се промъкна в гласа ѝ. Това беше първият голям разузнавателен удар в кариерата ѝ, а тя още не бе достатъчно опитна и не виждаше причина да крие гордостта си.

— Това не е достатъчно.

— Достатъчно за какво?

— За онова, което си направила за мен.

Шара замълча, защото не знаеше какво да каже.

— Поискай ми нещо — продължи той.

— Какво?

— Поискай нещо от мен. Каквото и да е.

— Няма какво.

Той се изсмя.

— О, има.

— Аз съм агент на сейпурското разузнаване — каза тя с известно раздражение. — Няма с какво ти да ми...

— Ти си още момиче — каза Зигруд, — младо момиче, което не може да управлява кораб, не може да се бие и което не е проляло капка кръв в живота си. Може да си умна, но определено имаш нужда от човек като мен. Само че гордостта ти пречи да си поискаш каквото ти е нужно.

Шара го стрелна с гневен поглед.

— И за какъв се предлагаш? За мой бияч? За моя *секретарка*? Би ли паднал толкова ниско?

— Ниско? — Обърна се да погледне отново морето. — Ниско... Нямах представа какво е да паднеш ниско. Нямах представа какво ми направиха там. То е неописуемо. Каквото и да ми донесе бъдещето сега — да нося вода, да сервирам ядене, да се бия, да убивам... все ми е едно, претръпнал съм. Претръпнал съм. — Повтори го, сякаш в опит да убеди сам себе си, после се обърна да я погледне, блед, преследван от призрази. — Поискай ми нещо. Поискай.

Макар лицето му да беше мръсно и покрито с белези, Шара изведнъж усети, че може да погледне под тази маска. И погледна под нея, и разбра, че по някакъв изкривен начин той я моли за позволение да умре, защото друго вече не е в състояние да си представи.

Шара погледна назад към смаляващите се дрейлингски канари. И направи нещо, което никога не би направила сега — оголи сърцето си и му каза истината, после даде обещание, без да знае ще може ли да го изпълни.

— Тогава те моля — каза бавно тя — да запомниш, че за теб това не е сбогом. Един ден ще ти помогна да се върнеш у дома. Ще ти помогна да пресъградиш разрушеното. Обещавам да те върна.

Той погледна към морето, окото му блестеше. А после, за неин ужас, се свлече на колене, стисна парапета и избухна в сълзи.

— И си сигурна, че няма да премислиш? — казва някой.

— Сигурна съм, че дори не ми позволиха да го обмисля — отвръща гласът на Малагеш. — Проклетият ви съвет дори не ми даде тази възможност.

— Те дори не могат да *гласуват!* — казва другият глас. — Събранието нямаше кворум! Достатъчно е да окажеш лек натиск, Тюрин!

— О, в името на всички морета — мърмори Малагеш, изтощена и пияна. — Не оказах ли достатъчно натиск тази нощ? Ще направя каквото ми казаха да направя, много благодаря, а съвсем ясно ми казаха да си *гледам работата*.

Шара влиза в кухнята и вижда Воханес Вотров, облечен в обичайното си бяло кожено палто, застанал пред Малагеш, която го гледа кисело над пълна чаша с уиски. Бастунчето на Вотров потропва в нетърпелив ритъм по тока на ботуша му.

— Мислех, че ще заключим посолството и няма да пускаме никого — казва Шара. — И особено него.

Воханес се обръща към нея с широка усмивка.

— Виж ти! Ето я и самата победителка, току-що излязла триумфално от смъртоносната схватка. Каква епична нощ, а?

— Во, наистина нямам време за прословутия ти чар. Как влезе?

— Като приложих прословутия си чар в щедри количества, разбира се — казва Воханес. — Моля те за помощ. Трябва да убедим губернатор Малагеш да се размърда. Пропускате уникална възможност!

— Отказвам да си помръдна задника — казва Малагеш — и на един сантиметър от този стол. Не и тази нощ.

— Но ситуацията в града е критична! — казва Воханес. — Едната му половина може да стигне до другата само ако заобиколи покрай стените! А за всички е ясно, че Баликов не разполага с ресурсите да възстанови моста в спешен порядък.

— Повечето строителни компании в града не са ли *твоя* собственост? — пита Шара.

— Е, така е... Но макар че моите компании биха могли да се заемат със задачата, строежът би се ускорил значително, ако кабинетът

на градския губернатор или на областния губернатор дадат едно рамо...

— И защо ни е да го правим?

— Наистина ли не виждате изгода в ситуация — пита Воханес, — при която целият град зависи от ваши проектант и предприемачи?

— И ще трябва да работим все с *негови* компании, разбира се — казва Малагеш.

— Това е само допълнителен плюс — казва Воханес.

— О, че е плюс, плюс е. За теб — казва Малагеш.

— Десетки загинаха тази нощ, Во — намесва се Шара. — Знам, че си имаш своя мисия и свои планове, но толкова ли не можеш да покажеш състрадание? Не трябва ли да скърбиш за съгражданите си?

Широката усмивка на Воханес се подкиселява и става грозна.

— Неприятно ми е точно аз да ти го казвам, *посланик* — отровно отвърща той, — но това съвсем не е първата беда, сполетяла Баликов. Нека си спомним улица „Ошкев“, която беше подкопана от подземна кухня в резултат от Примигването и внезапно пропадна вдън земя, повличайки две жилищни кооперации и едно училище. Тогава оплакахме дълго жертвите, скърбихме за тях, но каква полза? Ами когато Континенталната газова компания се опита да положи тръби в крайречния квартал и предизвика пожар, който не можахме да угасим *шест дни*? И тогава плакахме и скърбихме, но каква полза?

Шара поглежда към Малагеш, която свива рамене неохотно, сякаш да каже: „Не, не си го измисля.“

— В Баликов нещастията са наш постоянен спътник, госпожо посланик — продължава Воханес. — Скръбта и състраданието са декорация, която скрива от погледа истинския проблем — Баликов спешно се нуждае от помощ и реконструкция. *Истинска* реконструкция, която не можем да извършим сами!

— Съжалявам — казва Шара. — Не биваше да го казвам. — Сяда, при което краката ѝ си отдъхват с благодарност, и разтърква отново очи. — Но мостът едва-що се срива, а пак трябва да говорим за политика... — простенва тя. — За какво събрание става въпрос?

— Градските старейшини свикаха извънредно заседание — казва Воханес. — След като обсъдихме основния въпрос по спасителните работи, аз поисках да помолим Сейпур за помощ при възстановяването. Отхвърлиха предложението ми, макар да не

предложиха нищо друго като алтернатива. Само дето гласуването не е легитимно, защото съветът не беше в пълния си състав. Уиклов го няма никъде.

Пръстите на Шара потропват по плота на масата.

— Така ли?

— Да. Странно, нали? Никой не го е виждал от близо седмица, всъщност откакто събра тълпа пред портите на посолството да те обижда.

„Е, Зигруд го е видял и след това. Видял го е да води Торскени при мховоста, а после да изчезва в една пресечка...“ Шара мисли трескаво, после поглежда отчаяно към Малагеш за помощ.

— Само не ме карай да ставам, моля ти се — казва тя умолително.

— Няма — казва Шара. — Не и тази нощ. Това... Во, това *трябва* да изчака до утре сутрин.

— Желязото се кове, докато е горещо — казва той.

— Градската политика не я решавам аз!

— Но имаш много приятели на властови позиции, нали?

— Случилото се тази нощ вече подложи на сериозно изпитание въпросните приятелства, или предстои много скоро да ги подложи. — Тя въздъхва. — Во, нямаш представа какво се случи през последните няколко часа. Казвам ти го строго конфиденциално... истината е, че понесохте *големи* загуби. А още не знаем нито кои са враговете ни, нито какво целят! Не е сега моментът да чертаем големи планове. Тази нощ ще оставим Баликов да се оправя сам.

— Именно тази политика — възразява Воханес — доведе до появата на Реставраторите и пак тя ще е отговорна за всички последствия. Този град се гърчи в стените си. Но всяко нещастие е възможност, Шара. Нека се възползваме максимално от последната катастрофа.

— Тази нощ катастрофирах многократно, Во. — Шара се изсмива горчиво. — Помощта ми само ще ти навреди. До изгрев-слънце може и да съм изпаднала в немилост.

— Дълбоко се съмнявам в това. Особено сега, когато всеки мъж, жена и дете в Баликов ви мислят за истински герои.

И Малагеш, и Шара клюмат на столовете си, но при последното изявление на Вотров бързо се разсънват.

— Ка... какво? — възкликва Малагеш.

— Как така какво? — пита Воханес.

— Ами... това, дете го каза току-що, какво беше?

— О? Вие наистина ли не си давате сметка? Онази тълпа навън...

— Сочи към вратата. — За гневна тълпа ли я мислите? Която се опитва да събори портите и да ви убие с голи ръце? Не, те са *запленени*! Та вие убихте чудовище пред очите на ужасения град! Това е... Това е достойно за легенда, по дяволите!

— Но то беше свещено създание... — казва Шара. — На градския площад е имало храм на Урав! Местните са *почитали* онова нещо!

— Да, навремето. Преди повече от триста години! А сега то се опита да *избие* всички ни!

— Но... Но повечето работа я свърши Зигруд!

Той свива рамене.

— Е, явно и вие намазвате покрай него. Градските старейшини не знаеха какво да правят. Не е изключено да си първият сейпури, който е спечелил уважението на Баликов. И ако ти или някой в Галадеш си направи труда, Сейпур би могъл да пристигне на бял кон в града, да възстанови моста и да се превърне в спасител!

Шара и Малагеш седят и мълчат. Воханес вади цигара от малка сребърна кутийка и я пъха в цигарето си.

— Да се надяваме — казва той, — че няма да открият коя си в действителност. Предвид семейната ти история това може да породи някои изключително неприятни съпоставки, нали така?

Шара пие. Струва ѝ се съвсем на място — нали е войник сред войници, които празнуват оцеляването си, а мнозина други са загинали. Виното се смесва с умората. Воханес пие заедно с нея и Малагеш и скоро нощта се превръща от вечер на оголени нерви и ужасна травма в една от колежанските им запивки, когато седят в общата стая със състудентите си, клюкарстват и решително игнорират външния свят и неговата лудост.

„Колко хубаво беше — спомня си Шара — да се чувстваш един от компанията.“

Малагеш похърква на стола си във виолетовите часове преди зазоряване. Воханес помага на Шара да се качи по стълбите. Тя спира да си поеме дъх край широките прозорци на площадката. Звездите са полегнали върху одеяло от меки лилави облаци, подпрени от стените и покривите на Баликов. Гледката е колоритна до степен на безвкусица, като картина на сантиментален художник без чувство за мяра.

Воханес бавно доуцуква до нея, внезапно отпаднал.

— Аз... — Шара знае, че ще съжалява за тези си думи, но е толкова пияна, че не може да се спре. — Съжалявам, че си пострадал така, Во.

— Така стоят нещата — тихо казва той. И да знае, че тя знае как точно се е наранил, не го показва. — Само те моля за помощ да ги променим.

Когато най-сетне стигат до стаята ѝ, тя сяда на леглото и подпира чело на ръцете си. Всичко се люлее пред погледа ѝ, все едно е на корабна палуба.

— От доста време — казва в тъмното гласът на Воханес — не съм бил в женска спалня...

— С Иваня не...?

Той клати глава.

— Там... нещата стоят другояче.

Тя се отпуска назад в леглото. Воханес се подсмива доволно, сяда до нея и се подпира на една ръка — надвиснал е над Шара, хълбоците им се докосват.

Шара примигва изненадано и казва:

— Не знаех, че проявяваш интерес към това.

— Е, не е и... чак толкова различно.

Тя се усмихва тъжно. „Бедният Во. Вечно разкъсван между два свята...“

— Не те ли отвращавам? — пита Шара.

— Това пък откъде ти хрумна?

— Ами, не ти играя по свирката. Не ти помагам, нито на теб, нито на Баликов, нито на Континента. Аз съм ти враг, препятствие.

— Сейпурската *политика* ми е враг. — Той въздъхва. — Един ден ще те накарам да си промениш мнението. Може да стане и тази нощ дори.

— Не ставай смешен. Магнатите като теб често ли се възползват от пияни жени?

— Хм. Когато се прибрах, между другото, тръгна слух, че съм си намерил сейпурска любовница — казва Воханес. — Хората се възмущаваха. Мисля, че немалко сред тях ми завиждаха обаче... Но нито възмущението им, нито завистта имаха някакво значение за мен. — Очите му блестят... Възможно ли е да са насълзени? — Не тръпката на екзотичното ме беше привлякла към теб. Харесвах те заради онова, което си.

„Няма право да е толкова хубав, мамка му“ — мисли си Шара.

— Ако не ме искаш в стаята си — казва той, — само кажи и ще си тръгна.

Тя се замисля и въздъхва драматично.

— Винаги ме поставяш пред толкова трудни решения...

Той я целува по врата. Брадата му я гъделичка по устните.

— Хм — казва Шара. — Е... — Пресяга се, хваща кувертюрата и я отмята. — Предполагам — казва през смях, докато Во я целува по ключицата, — че ще е по-добре да се мушнеш под завивките.

— Кой съм аз да отказвам на посланика? — пита закачливо той и измъква ръце от бялото си кожено палто.

„Толкова важно ли е било онова събрание — пита се Шара, — че се е прибрал да се преоблече?“

Изглежда, го е изрекла на глас, защото Воханес я поглежда и казва:

— Не съм се преобличал. Цяла вечер съм с тези дрехи.

Шара се опитва да задържи тази мисъл, мисълта, че нещо не е както трябва, но той посяга да разкопчае ризата си и тя започва да мисли за куп различни неща едновременно.

— Как искаш да легна?

— А *ти* как би искала?

— Ами, питам заради... заради хълбока ти...

— О! О, да... Разбира се.

— Ето... Така добре ли е?

— Добре е. Много е добре даже. Ммм.

„Това е лоша идея“ — мисли си Шара, но бързо прогонва тази мисъл, за да се наслади на малката радост...

Опитва се да я прогони, но не успява.

— Во...

— Да?

— Ти... приятно ли ти е?

— Да.

— Сигурен ли си?

— Да.

— Питам, защото...

— Знам! Знам... просто... прекалих с виното...

— Сигурен ли си, че ставата не те боли? Да не те притискам?

— Не! Добре си си така! Абсолютно... добре си си.

— Ами... Може би ако се преместя насам... Ето така. По-добре ли е?

— Да. — Звучи изпълнен по-скоро с решимост, отколкото със страст. — Това е...

— Да?

— Това...

— ... да?

— Не би трябвало да е толкова... толкова трудно...

— Во... ако не искаш да...

— Искам!

— Знам, но... не е нужно да се чувстваш задължен или...

— Не, аз просто... просто... *Богове!* — И се свива до нея на леглото.

Секундите се източват в тъмната стая. Шара започва да се пита дали не е заспал.

— Съжалявам — тихо казва той.

— Недей.

— Май не съм мъжът, когото помниш — прошепва той.

— Никой не очаква това от теб.

Дишането му става тежко, сякаш се опитва да скрие сълзите си.

— „Светът е нашата топилна пещ — прошепва той. — И огънят ни оформя постоянно.“

Шара знае този стих.

— Колкаштава?

Той се изсмива горчиво.

— Може би Волка е бил прав. Веднъж колкаштан...

После млъква.

Шара се чуди що за мъж трябва да си, за да мислиш за брат си, когато лежиш гол в женско легло. После и двамата потъват в неспокоен сън.

Шара се събужда трудно, умът ѝ се мята в мазните тъмни води на махмурлука. Възглавницата жули лицето ѝ като шкурка; голите ѝ ръце са измръзнали, а стъпалата ѝ горят под юргана.

Глас като лай:

— Ставай. Ставай!

Възглавницата върху главата ѝ се повдига и жестока дневна светлина пронизва Шара като с нож.

— Ставай, да му се не знае!

Шара се обръща. Малагеш стои до леглото ѝ и държи сутрешния вестник все едно е отрязаната глава на враг.

— Какво? — казва Шара. — Какво?! — Слава богу, с гащи е. Колкото до Воханес, него го няма в леглото. Сигурно е избягал, пришпорван от срам, мисли си Шара и ѝ става болно. Дано не е така, защото противното би означавало, че Воханес има наистина лошо мнение за нея.

— Прочети това — казва Малагеш и сочи една статия във вестника.

— Какво?

— Прочети го бе! Просто чети.

Шара мушва ръка под възглавниците да си намери очилата. Слага ги как да е на носа си и първото, което вижда, е собственото ѝ лице в черно и бяло на първа страница във вестника. Снимката я показва как стои на брега на реката; зад нея се вижда мъртвото туловище на Урав, а в краката ѝ лежи Зигруд, целият омазан в кръв, лицето му скрито зад воал от мазна коса. Това, мисли си Шара, е най-хубавата снимка, която са ѝ правили някога, фотографът я е уловил в профил, стойката ѝ е царствена, вятърът развява леко косата ѝ, превръщайки я в мека абаносова река.

Текстът на статията удвоява изумлението ѝ:

Снощи централните квартали на Баликов станаха обект на внезапно, необяснимо и ужасяващо нападение откъм река Солда. Потвърдено бе, че гигантско същество, наподобяващо воден обитател (природата на съществото принуждава този вестник да го нарича само и единствено „съществото“, защото всяко по-прецизно определение би могло да предизвика последствия от съдебно естество), е доплувало срещу течението на реката, пробило е леда и е започнало да отвлича минувачи от нашите красиви крайбрежни алеи и да ги дави в ледените води.

Размерите и масата на това същество били толкова големи, че то успяло да събори няколко сгради край реката, преди градските власти да реагират. Цели двадесет и седем граждани са загубили живота си, а към четири часа тази сутрин още продължаваха да пристигат доклади за изчезнали хора. Бройката на откритите трупове е много помалка.

Полицейското управление на Баликов бързо организира атака с цел да залови или убие съществото, но в резултат то нанесе сериозни щети на моста Солда, толкова сериозни, че мостът се срути, убивайки шестима полицаи и ранявайки други девет, сред които уважавания капитан Миклав Несрев. По наша информация капитан Несрев вече е стабилен и се възстановява в лазарета на Дома на Седемте сестри.

Отстраняването на тази заплаха за града ни настъпи по един изумителен начин, защото съществото бе в крайна сметка надвито и умъртвено от човек, когото най-малко бихме очаквали да видим в ролята на свой спасител. Вестникът получи информация, че наскоро назначената в сейпурското посолство Ашара Тивани всъщност е Ашара *Комейд*, племенница на министъра на сейпурското външно министерство Виня *Комейд* и правнучка на противоречивия генерал Авшакта си *Комейд*, последният

кадж на Сейпур. Нашите източници потвърждават, че именно благодарение на нейните усилия и тактически умения съществото е било озапчено и убито.

„Посланикът и нейните помощници разпознаха природата на съществото и предписаха метод за неговото възпиране и отстраняване — каза наш източник в градската управа, който помоли да не споменаваме името му. — Без нейната помощ още десетки, а може би и стотици граждани на Баликов щяха да загинат.“

Няколко полицаи също се изказаха похвално за поведението на посланика по време на атаката: „Опитвахме се да евакуираме посолството, но тя настоя да дойде и да помогне — каза Виктор Поврой, сержант в полицейското управление на Баликов. — Заеха се без бавене със задачата, тя и колегите ѝ. Никога не съм виждал един толкова смел план да се съставя толкова бързо.“

На посланика и на градския губернатор Тюрин Малагеш трябва да благодарим и за спасението на капитан Несрев. „Без тях — свидетелства Поврой — той щеше да се удави или да измръзне до смърт.“

Все пак остават доста въпроси без отговор — защо госпожа посланикът е скрила истинската си самоличност? Как се е сдобила със специфичните познания, помогнали ѝ да надвие такова същество? И какво да очаква Баликов сега, когато на властова позиция в града си отново имаме член на рода Комейд?

Към този момент посолството все още не е излязло с официално изявление.

Шара гледа втренчено вестника с трескавата надежда думите да се разтанкуват и преподредят в съвсем различна история.

— О, не... — прошепва тя.

Да ти издухат прикритието... Да те разкрие врагът, да се сдобиеш с досие във вражеска централа, *това* е едно; всички оперативни агенти са подготвени за *това*.

Но да ти изтипосат името във вестника, да те разкрият не в тайните коридори на правителството, а в дюкяните, домовете и кръчмите по целия свят... Това е катастрофа.

— Не — повтаря Шара. — Не. Това... не може да бъде.

— Мдааа — проточва Малагеш.

— Този... вестникът е...

— „Континентална трибуна“.

— Значи не се продава само в Баликов, а...

— По целия Континент — казва Малагеш. — Да.

Реалността се стоварва отгоре ѝ.

— Ооо... О, не, о, не, о, не!

— Кой знаеше коя си в действителност? — пита Малагеш.

— Ти — казва Шара. — Зигруд, Во... Неколцина служители в посолството подозират, че съм повече от това, за което се представям, но беглото подозрение е едно, а съвсем друго е да ме обявят за...

— За правнучката на каджа — довършва вместо нея Малагеш. — Мда. Лошо. Знаем, че аз не съм казвала нищо. Никога не говоря с пресата.

— Зигруд не би го направил — казва Шара. — Значи остава...

Обмисля бързо възможностите.

Виня? Вече не знае какво да мисли за леля си. По всичко личи, че Виня играе двойна игра, че не може да ѝ се вярва. Но каквито и компромиси със съвестта си да е направила леля ѝ, те трябва да са политически и в името на все по-голяма власт. „А тази история може единствено да ѝ навреди. Най-вече политически.“

Упорито стеснява възможностите, пресява и отхвърля с надеждата да открие нещо друго, преди да е стигнала до неизбежния извод.

— Може да е бил само Воханес — казва накрая.

— Добре, но... *защо?*

„Дребнаво отмъщение за снощи, възможно ли е?“ — пита се тя. Едва ли. Или я наказва за отказа ѝ да се намеси в политиката на Баликов? Или...

— Възможно ли е... възможно ли е да ме използва с надежда да привлече вниманието на Галадеш? — пита Шара.

— И как ще постигне това, като ти съсипе прикритието? — Малагеш вдига вежди.

— Ами... Историята си я бива, не мислиш ли? Правнучката на каджа спасява изневиделица Баликов. Нещо, за което хората дълго ще говорят. А когато става въпрос за геополитика, приказките са равностойни на действия. Светът ще обърне погледа си към Баликов... и точно тогава Воханес ще направи своя ход. Така де, познаваш го. Во обича светлината на прожекторите.

— Да, но... това ми изглежда като възможно най-глупавия начин да пришпориш Галадеш към действие — казва Малагеш. — Нали?

Шара няма еднозначно мнение по въпроса. Помни и какво е казал Во снощи: „Веднъж колкаштан...“

Определено пропуска нещо, сигурна е. Така или иначе, знае, че повече не може да вярва на Во, че е било глупаво да му се довери, че е сгрешила непростимо, допускайки до делата си един толкова страстен, прекършен, раздвоен човек като него.

Някъде наблизо се чува нещо като кашлица; все едно някой си прочиства гърлото.

Малагеш поглежда към прозореца и казва:

— Какво беше това?

Колкото до Шара, тя добре познава този звук; чувала го е през цялото си детство — съставен е от две трети нетърпение и една трета снизходителност...

— Нищо няма отвън — казва Малагеш, надзъртайки зад завесите на прозореца. — Ако не броим тълпата, разбира се. Не съм си въобразила този звук обаче, нали?

Шара поглежда към прозореца със затворени капаци до бюрото си. Долното ляво стъкло трепти странно, а отраженията са леко изкривени.

— Губернаторе — казва Шара, — би ли... би ли ме извинила за малко?

— Ще повръщаш ли?

— Не е изключено. Просто трябва да... да помисля.

— Ще бъда долу — казва Малагеш, — но не разчитай още дълго да се мотая тук. Предвид мащабите на кашата, която предстои да почистят, много скоро ще трябва да се върна в щаба.

— Разбирам.

Малагеш излиза и затваря вратата. Шара застава пред прозореца точно когато в стъклото се появява лицето на леля й.

— Изглежда... че имам не по-малко вина от теб — казва Виня.

Шара мълчи. Не помръдва. Не говори. Само гледа. Колкото до Виня, тя е също толкова резервирана и хладна. Двете се гледат през стъклото с еднакви изражения, маски, зад които се промъкват подозрение, болка и недоволство.

— Трябваше да те спра много отдавна — казва Виня. — Интересът ти към Континента винаги е бил прекален. Но вместо да обуздая този интерес, аз ти се доверявах все повече, оставях те да действаш по свое усмотрение, без контрол от моя страна... И сега съжалявам. Може би трябваше по-често да те връщам у дома. Може би ти си права. Сега ми се иска да не бе отсъствала толкова дълго, да имаше поглед върху случващото се у дома, върху промените, които настъпват в парламента... Да усетиш сама подводните течения, деликатния баланс...

„Аха. Застрашила съм политическата ѝ кариера.“ След като само преди няколко часа е преживяла пожар и сблъсък с Урав, Шара не открива в себе си съчувствие към парламентарните несгоди на леля си. Всъщност не открива у себе си желание изобщо да участва в този разговор. Стига ѝ да слуша и да наблюдава как намеренията и мотивите на Виня кристализират в стъклото на прозореца като първа есенна слана.

— Общият тон се промени драматично и рязко, буквално за един ден. Десетилетия наред никой дори не се замисляше за сътрудничество с Континента, но сега... Сега сме отворени за тази идея. Сега изневиделица сме *любопитни*. Въпреки всичките ми дългогодишни усилия министрите изведнъж решиха да преосмислят отношението си към Континента. А секретарите и асистентите им вкупом се втурнаха да преглеждат кореспонденцията си с Континента и едно име, оказва се, изскача под десетки молби и петиции. Вотров, Вотров, Вотров...

Стомахът на Шара трепва. Не е очаквала това. Е, донякъде го е очаквала — само преди броени минути е стигнала до извода, че именно Во е разкрил истинската ѝ самоличност пред пресата, но определено не е вярвала, че безумният му ход може да *сработи*! И то точно преди изборите за градски старейшини...

— Сигурно чакаш — казва Виня — да ти съобщя решението си, тоест какви действия ще предприема.

Шара свива устни, примигва, но с това реакцията ѝ се изчерпва.

Виня клати глава.

— Трябваше да ти забраня да влизаш в Склада. Да се сетя, че предвид манията си по Континента няма да издържиш на изкушението.

Шара вдига вежда.

— Чакай... За какво?...

— Нищо чудно, че щом си научила за съществуването му, на секундата си решила, че трябва непременно да идеш там — продължава леля ѝ. — Да проникнеш по един или друг начин в Склада, да си пхнеш носа където не ти е работа и да преровиш рафтовете му.

— Чакай! Лельо Виня, не съм *искала* да влизам в Склада! *Наложил се!*

— Сериозно? Виж ти. Последно разбрах, че си разпитвала чистачка в университета за смъртта на доктор Пангуи. Следващото, което чувам, е, че си проникнала в Склада, в сградата с най-строго ограничен достъп, която съществува понастоящем в света, че си го подпалила и после си отишла да се сражаваш с речни чудовища с Божествен произход, битка надлежно отразена на първа страница! С провалено прикритие! Искрено се опитвам да проумея как се е стигнало до това, Шара! И виждам само един възможен отговор — че ти, понеже си обсебена от мухлясалите мъртви богове, си намерила начин да идеш в Склада, водена от едното любопитство, сякаш той е някакъв проклет музей, който да разгледаш... успяла си да го подпалиш, като едва не си загинала в пожара, и междувременно си пуснала на свобода някакво страховито Божествено създание!

Шара зяпва. Сащисана е, буквално и напълно — всички налудничави неща, които е преживяла през последните две денонощия, изглеждат дребни и незначителни в сравнение с това.

— Аз... Складът беше *миниран!*

— Така ли? От Реставраторите? — Виня произнася името, сякаш говори за банда неграмотни селяни, които си изкарват прехраната с отглеждане на картофи.

— Да!

— И как са влезли там?

— Ами, те... Използвали са чудо!

— Аха. — Виня кима. — Чудо. Те, чудесата, са много удобно нещо. Особено предвид че повечето от тях, поне на теория, отдавна не би трябвало да са активни. И защо им е било да минират Склада, пълен с неща, които са свещени за тях?

— За да си прикрият следите!

— И накъде водеха следите им, скъпа?

— Към... Искали са да откраднат нещо!

— И то е?

— Не знам! Складът беше миниран!

— И *ти* си задействала мината.

Шара е толкова ядосана, че само отваря и затваря уста.

— Влизали са в Склада — успява да каже накрая — с помощта на едно древно Божествено чудо. Правили са го в продължение на месеци!

— И какво са смятали да правят с предмета, който са откраднали от Склада?

— Не знам.

— Не знаеш?

— Да! Засега! Знам, че онзи предмет... има нещо общо със стоманата. — Това прозвучава жалко дори в собствените й уши. — Разследването още тече.

Виня кима и бавно се обляга в стола си, потънала в мисли.

— Говори с Малагеш! Говори със Зигруд! Или с друг някой тук!
— вика Шара.

— Репутацията на Малагеш също пострада — казва Виня, — защото Складът беше в нейната юрисдикция, а сега от него има само купчина пепел. Колкото до твоя дрейлинг, по-скоро бих се консултирала с бясно куче, отколкото с него. Но най-вече, скъпа Шара, ме смущава фактът, че нито един друг агент на Континента не докладва за подобен заговор.

— Да, защото тези хора са дяволски добри! За разлика от нас! Когато пристигнах в Баликов, заговорът вече течеше с пълна сила. Машинациите им са започнали много преди аз да се озова тук!

Виня клати глава, загрижена и дори притеснена, сякаш слуша бръщолевенето на малоумен роднина по време на семейна вечеря.

— Не ми вярваш — отчаяно казва Шара.

— Шара, ти отиде в Баликов по свое усмотрение да разследваш голям международен скандал. А успя да предизвикаш още по-голям, много по-голям. Слава на морето, че Континентът не знае за Склада. Ако знаеха, че си опожарила стотици години история, щяха да поискат твоята глава — и моята също! Можеш ли изобщо да си представиш последствията? И сякаш не стига това, ти успя да си провалиш и прикритието, което на този етап не ме изненадва особено. Или си суетна и глупава, или безразсъдна и глупава, не съм сигурна кое от двете бих предпочела. Забелязвам, че още не си споменала и дума за убийството на Пангуи. Ако не греша, това беше основната причина да те оставя в Баликов... нали така? Ровичкането ти в тези грандиозни и тъмни заговори да е хвърлило случайно светлина върху смъртта му, кой го е убил и защо?

Шара поглежда към бялото куфарче на Воханес под бюрото си и казва ожесточено:

— Сигурно щях да разполагам с нещо, ако ми беше разрешила да прегледам материалите от депозитната кутия!

Виня изправя рязко гръб.

— Ако дръзнеш да го направиш, това ще е неподчинение на пряка министерска заповед! Аз първа ще проуча този материал! И ако сметна, че може да ти бъде от полза, *тогава* ще ти дам достъп до него! Така действа йерархията в командването! На нея е стъпила цялата ни разузнавателна агенция! И аз няма да позволя на арогантната си племенница да прецака системата само защото си мисли, че ако прочете достатъчно прашни книги, ще стане най-прозорливия агент на света! Болезненият ти интерес към Божественото винаги е бил недостатък, а не предимство! И нека ти кажа, а ти ще ме слушаш внимателно, че първата ми инстинктивна реакция е да прекратя мисията ти в Баликов и да те кача на първия кораб, който потегля насам!

Въпреки разгорещения спор, въпреки обещаното наказание, въпреки всичко сърцето на Шара трепва от радост. Да се прибере у дома в Галадеш... Ала защо има упоритото чувство, че разочарованието на Виня е някак *твърде* дълбоко? „Възможно ли е Виня да ме дискредитира допълнително, активно?“ Тази мисъл изглежда безумна в първия миг, но после Шара си дава сметка, че

самата тя често е прилагала този прием срещу враговете си — защо да убиваш някого, когато можеш да го направиш на глупак?

— Но — продължава Виня — не мога да го направя. Заради онова, което си направила ти. Тук, в Сейпур, ти си героиня, Шара. Спасителката на Баликов. Да живее бляскавата героиня, победила угроза, която сама е създала! По коридорите на властта се говори какво ли не, всички са пощурели, и аз нямам никаква идея как ще приключи всичко това. Ще ми се да им кажа как си оплескала нещата, но това би означавало да им кажа за Склада, което определено не мога да направя. Затова, вместо да рискувам своята функционираща и *продуктивна* политика, ще си кротувам, и толкова. Няма да направя нищо, освен да им дам онова, което искат — теб.

— Мен?

— Да. *Повишавам* те, скъпа. Вече не си временно изпълняващ длъжността посланик, вече си нашият пълноправен главен дипломат в Баликов. Слагам те там, където няма как да съсипеши операции.

Шара пребледнява.

— О, не!

— О, да. Излизаш на сцената на обществения живот, под светлината на прожекторите. Временно си отстранена като агент на разузнаването. Губиш правото си на достъп до засекретена информация и до данни за всякакви мисии. Не си прави труда да отправяш запитвания до други агенти на министерството, защото те ще остават без отговор. На практика ще бъдеш лицето на Сейпур в Баликов, лице, което всички познават и до което всички ще се допитват. И без съмнение ще бъдеш посрещната с аплодисменти на новия си пост — отровно добавя леля й.

Гади й се. Няма нищо, *нищо* по-страшно за един оперативен агент от това да го сложат на обществен пост, открит и уязвим за всички задължения и ограничения, които така лесно е заобикалял в сенките на предишната си кариера.

— Подозирам, че ще си страшно заета — казва Виня. — По всичко личи, че Баликов и Сейпур умират да си говорят. И ще си говорят чрез *теб*. Не знам дали с онзи тип Вотров заедно сте сглобили тази схема, но ако е така, сигурно много се гордееш със себе си, защото тя определено сработи... аз пък ще се погрижа по-голямата част от товара да падне на твоите рамене.

„Значи това е наказанието ми — мисли си Шара. — Бих предпочела да ме осъдят и затворят. Но пък Виня никога не е била склонна да проявява милост.“

Шара се изкашля. Има все по-силното чувство, че играе на батлан с противник, който тайно играе друга игра по други правила, но в момента е така отчаяна, че е готова на всичко.

— Лельо Виня... чуй ме.

— Да?

— Ако... ако ти кажа, че в Баликов съществува реална и много сериозна опасност... че съм станала свидетел, от първа ръка, на доказателство, което сочи, че едно от Божествата, в някаква форма, е *оцеляло*... Какво би направила тогава?

Виня я измерва с пренебрежителен поглед.

— Това ли е голямата ти тайна? Ужасното ти подозрение? *Затова* ли отиде в Склада?

— Да. Сигурна съм. Напълно съм сигурна, лельо Виня.

— О, Шара... ще направя онова, което направих, когато чух това твърдение за последен път, преди два месеца. И предпоследния път, преди седем месеца. И многото пъти, когато съм го чувала преди това... Получавам средно по десетина доклада годишно, в които се твърди, че боговете не са мъртви, че още беснеят някъде и планират завръщането си. Получаваме най-редовно такива доклади още от войната насам. Ако ги натрупам един върху друг, купчината ще се извиси колкото триетажна сграда! И всички те са напълно убедени, че това ще се случи... защото Континентът е убеден, че това ще се случи, че Божествата им ще се върнат. Това е тяхната глупава легенда, отчаяната им мечта, също като дрейлингите с техния Даувкинд. Изгубени крале и кралици, които един ден ще се върнат при тях с издути от вятъра платна... Това са глупости, Шара.

— Но... аз съм най-опитният експерт по всичко Божествено. Това не значи ли нещо?

— Ти си най-вманиаченият ни по всичко Божествено агент — меко я поправя Виня. — А това е различно. Можеш да имаш своите интереси и дребни забежки, Шара, но преди всичко си слуга на Сейпур.

Шара едва не повишава глас: „Като теб ли? Кой те държи на къса каишка, лелче? Кой ти е влязъл под кожата? Как така изведнъж стана

толкова по-потайна и толкова по-иррационална отпреди?“ Но не го казва, разбира се — противното би означавало да разкрие подозренията си пред Виня, а да ѝ дава подобно предимство би било глупаво.

— Може пък да ти се отрази добре — казва Виня. — Току-виж най-после си извлякла някаква поука за себе си.

Шара кимва. Изглежда съкрушена, но вътрешно си мисли: „Вярвам, че вече научих много, лелче.“

— Неприятно ми е да го кажа, но ще те помоля повече да не се свързваш с мен по този начин, скъпа — казва Виня. — Поне докато нещата не утихнат. Трябва да сме особено внимателни сега, предвид случилото се. А чудесата, както добре знаеш, са нещо много опасно. — Усмивва се тъжно. — Довиждане, миличка.

Бръсва с пръсти стъклото и изчезва.

Шара стои в празната стая и се чувства по-сама отвсякога.

Шара затваря бавно капациите на прозореца. Ръцете ѝ треперят от гняв. Никога не се е чувствала толкова *неоправдана* — все едно е видяла със собствените си очи как екзекутират предишното ѝ аз и не е могла да спре екзекуцията. „Прекалено свършено е — мисли си тя. — Виня ме смаза прекалено свършено. Точно затова ме е толкова яд — тя знаеше точно какво да каже.“ Кое то с нищо не намалява гнева ѝ, разбира се.

Иска ѝ се да има някого, с когото да поговори за това. Ала единственият човек, с когото е разговаряла откровено за Божественото, е Ефрем Пангуи, през няколкото дни, които са прекарвали заедно.

Поглежда бялото куфарче под бюрото.

Прави няколко крачки, измъква куфарчето, слага го на плота и мисли.

Шара Комейд е завършила школата на външно министерство с рекордно висок резултат. Завършила е академията „Фадхури“ с пълно отличие. И винаги е била една от малцината оперативни агенти на висока позиция в министерството, които лично пишат докладите си и ги предават навреме — добродетел, с която Шара искрено се гордее.

Винаги е била добрият войник. Винаги по устав. „И ето докъде ме доведе това.“

Ала все още няма куража да отвори куфарчето.

„Просто помни — казва си тя, — че вече нямаш кариера, която да изложиш на риск.“

Ключалките се отварят с остро изщракване и капакът се повдига.

Вътре има купчинка документи, вързани с канап. Листовете са изписани с дребен разкривен почерк и не е нужно Шара да се вглежда в наклоненото „т“ или кривото „м“, за да познае почерка на Ефрем. Първият лист се различава от останалите, явно е писан набързо и в последния момент.

Вероятно разполага само с днешния ден да изчете материалите. След историята с Урав хората на Виня много скоро ще пристигнат в посолството.

Шара се настанява удобно на стола и развързва канапа.

Здравейте.

Щом четете това, значи сте намерили депозитната кутия, която принадлежи — въпреки серията измислени имена — на доктор Ефрем Пангуи от Галадеш.

Това едва ли е новина за вас, а и предвид факта, че единствената препратка към съществуването на тази кутия е една бележка, шифрована с микс от стари езици, гбешатски, чотокански, дрейлингски и аврантийски, здравият разум подсказва, че само човек със задълбочен опит в превода на стари езици би бил в състояние да стигне до тази кутия.

Така че май трябва да кажа: Здравейте, Шара.

Щом четете това, значи аз или съм мъртъв, или съм изчезнал, или съм на сигурно място под ваша протекция. Дано да е последното. Надявам се, че докато четете това, аз съм с вас и двамата се смеем на драматично писание, което се е оказало така излишно.

Засега обаче аз никак не съм убеден, че е излишно.

Прилагам личния си дневник (или поне онази негова част, която успях да изнеса от кабинета си), воден по време на престоя ми в Баликов, от дванайсето число на месеца на скорпиона до четвърто число на месеца на плъха.

Надявам се, че информацията в дневника ще послужи да бъде довършено моето проучване. Докоснах се до една истина в Баликов, която е достатъчно опасна да се притесня за живота си... само дете не съм докрай сигурен *каква е* тази истина. Вие обаче сте в известен смисъл по-мъдра и по-опитна от мен, затова се надявам да успеете там, където аз се провалих.

Надявам се да се видим пак, а ако не — желая ви успех в проучването и добро здраве.

Искрено ваш,
Ефрем Пангуи,
Месец на плъха, 16-ти

ДНЕВНИК НА ЕФРЕМ ПАНГУИ

МЕСЕЦ НА СКОРПИОНА, 12-ти

БАЛИКОВ

Това е нелепо.

Преглеждам бележките си в своя кабинет (по-неуютно и тъмно място трудно може да се намери), както и списъка от склада на министър Комейд, и съм поразен от чудесата, които сме запазили, които сме съхранили, както и от непосилния размер на поставената ми задача.

Засега съм отхвърлил едва три четвърти от подбора и съставянето на списък от документи — закони и едикти, издадени от континентални жреци. Божества или Божествени представители, всичко, което влиза в графата на значимите „политически промени“ (задължен съм да използвам този ужасен термин за онова, което търся в действителност). Купчината документи вече стига до коляното ми. Случвало се е да се пошегувам, че ще умра, затрупан от бумага, но точно сега това не ми звучи като шега, а като предсказание. Материалът е изумителен, да, само преди броени месеци бих убил да се сдобия и с малка

част от него... а сега имам чувството, че се давя в съкровища.

Бележки, бележки... дано намеря място, където да ги държа...

МЕСЕЦ НА СКОРПИОНА, 27-ми

Вече се появява някакъв модел.

Трябва да допусна, че е възможно да съм пристрастен. Търсех най-очевидната връзка — Нощта на събора и основаването на Баликов — и макар да съзирам достатъчно индикации за наличието на връзка, това още не значи, че съм прав.

Но фактите остават.

През 717-та, когато Божествата и техните народи все още се боричкали за територии, един таалваштански жрец написал поредица есета за ползата от съюз с Юкоштан. Тези есета станали изключително популярни в цял Таалваштан, хората се събирали и ги четели на глас.

През 720-та на другия край на Континента група вооръжештански поборници помогнали на странстващ олвоштански монах да се прибере у дома и после надълго обсъждали колко общи неща имат със своите съседи, нищо че са във война с тях. Научаваме това от няколко писма, изпратени до върховния вооръжештански дякон, който на свой ред е отбелязал, че одобрява това отношение.

През същата година в Аханаштан един окръжен магистрат пише на сестра си за градско събрание, по време на което нееднократно била изразявана симпатия към колкаштаните въпреки проточилата се война на шест фронта.

И прочие, и прочие... Мога да цитирам поне още трийсет примера за нескрита симпатия към „вражеските“ Божества — и още примери изскачат почти ежедневно от моята купчина с документи, — въпреки че по същото онова време Божествената война се водела с пълна пара.

После — „внезапно“ — през 723-та шестте Божества се почувствали длъжни да се съберат в Нощта на събора, на мястото, където по-късно щял да се издигне Баликов, да изгледят противоречията си и да създадат пантеон от повече или по-малко равностойни Божества... В същото време всички религиозни текстове, които съм чел, твърдят, че Божествата са стигнали сами до тази идея, без да се консултират със своите смъртни последователи! Пак според тези текстове това решение било взето „еднолично“ от Божествата, което звучи логично, защото няма причина един бог да се допитва до богомолците си, както един политик би се допитал до своите избиратели. Ала изглежда очевидно, че тази промяна е къкрела от години сред техните паства от смъртни!

Двете групи — на смъртните и на Божествата — не са били толкова стриктно разделени, колкото се опитва да ни внуши историята.

Това е едно много смело заключение, разбира се, сродно на това да отгатнеш дестинацията на кораб според посоката, в която вятърът тласка морските птици... ала все пак оформя силуета на онова, което очаквах да видя.

Ще ми се да можех да пиша на Шара за това. Но не съм докрай сигурен, че интересът ѝ към мен е бил искрен — така де, с хората като нея човек никога не знае.

Има едно кафене, където свикнах да ходя, съвсем близо до Престола на света. Баликов е объркан град, Примигването все още вибрира в костите му, но в това кафене аз гледам как децата играят и се карат, как жените клюкарстват, мъжете пушат, пият, играят карти и ухажват жените, в повечето случаи неуспешно.

Хората се влюбват и се дърлят за глупости дори на лудо място като това. Животът продължава и това е добре.

МЕСЕЦ НА ЛЕНИВЕЦА, 15-ти

Красноречив е фактът, че аз, отколешен любител на библиотеките, започвам да се уморявам от задачата си.

Нямам търпение да приключа с това и да продължа със следващата си задача, а именно проучването на каджа. Нелепо е, че за този човек, чийто профил краси монети, знамена и прочие, знаем почти толкова малко, колкото и за Божествата. Особено оскъдна е информацията за това как всъщност е успял да ги убие. Разбирам защо министърката поиска от мен да проуча най-вече този въпрос, а аз, в глупостта си, я убедих, че континенталите все още се чувстват исторически свързани с Божествата и затова проучването на тяхното естество би донесло по-голяма геополитическа полза.

Чуйте ме само. Говоря като Шара.

Следващата задача винаги ни се струва по-интересна, вярно, но истината е, че аз винаги съм бил запленил от каджа. Той се появява внезапно, син на богато колаборационистко семейство, изплува на повърхността на историята и пори устремно вълните ѝ. Проучил съм множество фамилни дървета, без да открива почти нищо за него. Според част от информацията баща му дори не се е женил! Възможно ли е кадждът да е бил роден от незаконна връзка? И бил ли е изобщо син на онзи човек?

Вече не говоря като Шара. Дрънкам като махленска клюкарка.

Понякога ходя в онези квартали на Баликов, които са пострадали най-тежко от Примигването. Там стълбите приличат на ниви с гигантска царевица, издигат се към небето и свършват като отрязани. Децата играят шантава игра — предизвикват се кое ще се качи най-нависоко, после хукват обратно по стълбите.

Тичат нагоре-надолу по стълбите, отново и отново, вечно бързат, но така и не отиват никъде.

Симпатизирам им.

Трябва да се съсредоточа: да проуча нишките на историята, датите и календарите и да видя дали съвпадат.

И ако не съвпадат, както очаквам да стане, какво означава това за Континента? Какво означава за Сейпур?

МЕСЕЦ НА ЛЕНИВЕЦА, 29-ти

Вчера срещнах нещо, което май не е позволено от закона — олвоштанска монахиня.

Поне мисля, че беше монахиня — не съм сигурен. Почивах си, приседнал на слънце край Солда, и скицирах моста (който е много по-тесен от нормалните мостове, но да не забравяме все пак, че е бил предназначен за пешеходци и конници) и стените зад него, когато тя се появи — ниска жена без коса и с оранжева роба.

Попита ме какво правя и аз ѝ казах. Показах ѝ скицата си и тя много я хареса.

— Съвсем точно сте уловили същината — каза тя. — А уж чудеса вече нямало!

Попитах я за името ѝ. Тя отвърна, че нямала име. Попитах я за името на ордена ѝ. Тя отвърна, че нямала орден, а само няколко значки за храброст. (Последното беше шега предполагам.) Попитах я какво мисли за Баликов. Тя сви рамене и отвърна, че бил в процес на „преизмисляне“.

Попитах я какво означава това.

— Забравянето — каза жената — е красиво нещо. Когато забравиш, отваряш широко вратите на промяната. Континентът трябва да забрави. Той се опитва да помни на всяка цена, а това е лошо. За да стане гъсеницата пеперуда, трябва да забрави, че някога е била гъсеница. Направи ли го, ще е все едно никога не е имало гъсеница, а от самото начало е имало само пеперуда.

Думите ѝ ме поразиха толкова дълбоко, че за известно време потънах в мисли. Жената метна две камъчета в реката, поклони ми се и си тръгна.

МЕСЕЦ, НА КОСТЕНУРКАТА, 2-ри

Изумителни открития, и страшни. Дискусиите, които открих и които са се водили непосредствено преди началото на Великото разширяване, хвърлят ярка светлина

върху странните отношения между Божествата и смъртните.

През периода 768–769 година:

В Аханаштан един жрец стоял на брега и всеки ден проповядвал размислите си за чуждите земи; във Воортяштан един майстор фехтовач посочил планинските каньони на изток, под (по онова време) Дрейлингските земи, и коментирал как ли пада дъждът от другата страна на планината, с което вдъхновил многобройни експедиции; по-късно, в Юкоштан, певица-скорец (непременно трябва да проуча този термин) изпяла тридневна поема за океанските течения, които те отнасят към далечни земи и далечни хора, и прочие, и прочие.

Видно е, че континенталите са мислели за земи извън своите. Намерих истинска съкровищница от текстове, които разсъждават за териториите извън географските познания на континенталите по онова време.

Изчетох куп Божествени декрети и други документи от същия период, без да открия и една дума за земите отвъд бреговете на Континента!

Странно е, че Божествата са запазили мълчание по този въпрос, който очевидно е вълнувал тяхното човешко паство.

Забележете обаче как се променя общият тон на континенталите през периода 771–774 година:

В Колкаштан един градски съдия заявил, че щом Континентът е благословен от Божествата, значи всичко му принадлежи — континенталите притежават звездите, облаците, вълните в океана; във Воортяштан една „жрица на бесилото“ попитала защо правят оръжия, които няма да проливат кръв, защото няма войни, в който да се бият, и поставила въпроса дали това не е грях; в Аханаштан една мослинга (нещо като монахиня?) написала поетичен епос за това какво ще стане, когато Аханаштан порасне толкова голям (жив ли е бил градът? трябва да проуча допълнително този въпрос), че започне сам да си вреди, пораждайки дисхармония, глад и изтощение. Въпросният

епос станал изключително популярен, предизвикал множество дебати и общо усещане за тревожност, имало дори такива, които настоявали мослингата да бъде хвърлена в затвора.

Континенталите, макар и периферно, определено са мислели за експанзия. Очевидно е, че са се страхували от изтощение и глад, и нещо повече — чувствали, че заслужават да се разширят и да придобият нови места.

Божествата обаче не мислели за разширение — Колкан полагал основите на философията, която скоро щяла да доведе до периода на личното му правосъдие, а Таалхаврас, най-саможивият от Божествата, строил стените на Баликов (а според мен точно през онзи период Таалхаврас е променил цялото естество на града по много по-дълбоки и невидими с просто око начини). Всички Божества си имали своите грижи и нехаели за екзистенциалните проблеми на своите народи.

И въпреки това през 772-ра всичките шест Божества се срещнали в Баликов и решили — решение, което доскоро се смяташе за един напълно необясним и спонтанен жест — да започнат Великото разширение, инвазия и завладяване на всички съседни народи и страни, включително Сейпур.

Архивите сочат, че самите континентали са били донякъде изненадани от това решение — макар че не виждам защо, след като същото нещо е занимавало умовете им от години.

Аргументът, който изтъквам, може да изглежда неубедителен, но той почива на множество писмени доказателства — през годините открих близо шестстотин други примера за подобно явление, макар и в много по-малък мащаб: укази, издадени едва след като се е създадала значима обществена подкрепа; закони, написани след като всички така или иначе вече ги спазвали; наказания и предразсъдъци, които се били наложили много преди Божествата — или техните институции — да ги припознаят като свои...

Списъкът е дълъг.

Моделът е безспорен — континенталите вземали решения, формирали си мнение... а Божествата ги превръщали пост фактум в закони и укази.

Така че кой е водел и кой е следвал? Възможно ли е гореизложените доказателства да сочат към система на управление, базирана на неофициални допитвания до народа?

Понякога се чудя дали континенталите не са били като рибен пасаж — една рибка сменя едва доловимо посоката си, стотици други следват примера ѝ и така, докато целият трептящ облак не смени курса си.

А Божествата са били сумарното олицетворение на този облак? Олицетворения, да речем, на всенародното подсъзнание? Или са черпели силата си от мислите и молитвите на милиони хора, ала в същото време са били поробени от тези мисли и молитви — гигантски страховити марионетки, принудени да танцуват в ръцете на милиони кукловоди?

Тази теория, това познание, може да бъде изключително опасно, струва ми се. Континенталите черпят толкова гордост и сила от мисълта, че са имали одобрението на Божествата... Но дали е възможно да са чували само ехо на собствените си гласове, усилено хилядократно в прехода им през странни пещери и тунели? Когато са говорили с Божествата, дали не са разговаряли с гигантски отражения на самите себе си?

И ако съм прав, това ще означава, че континенталите изобщо не са получавали заповед да нападнат Сейпур, никой не им е заповядвал да ни поробят, нито да наложат бруталния си режим над целия познат свят — боговете са осъществили инвазията, защото континенталите са я поискали.

Всичко, което знаем, е лъжа.

Откъде са дошли боговете? Какво са представлявали?

Трудно ми е да спя напоследък, измъчват ме какви ли не мисли. Късно вечер се качвам на покрива на

посолството да поиграя карти, това ме успокоява сякаш. Белезите в небето се виждат ясно. То е като пътна карта на сблъскващи се реалности...

Толкова много е забравено. Ако този град е такава, то тази такава е грозна.

МЕСЕЦ НА КОСТЕНУРКАТА, 24-ти

Министърката е доволна от напредъка ми, но помоли за още доказателства, които потвърждават тезата ми. Вече съм натрупал огромно количество противоречия в историята на Континента и по моя преценка те са достатъчно, но щом министърката иска още, ще ѝ ги намеря.

И все пак, случи се нещо абсурдно — сред купищата документи в кабинета си открих писма (в много лошо състояние), писани от войник, който е бил приближен на лейтенант Сагреша — и следователно приближен на самия кадж! Как е възможно да съм пропуснал това? Да съм ги подминал? Понякога ми се струва, че някой бърника в документите ми в университета. Но може и да е само глупава параноя, не знам.

Но онова, което е написал войникът, отваря очите ми широко.

От известно време подозираме, че каджът е използвал някакъв вид метателно оръжие — топ, пушка или арбалет, — заредено със специален вид огън или светкавица, срещу които Божествата са били беззащитни.

Ала сега ми се струва, че сме подхождали неправилно към въпроса — питаме се какво е било оръжието, а не какво е изстрелвало. Ала този войник говори за „твърд метал“ или „черно олово“, които каджът произвеждал, съхранявал и пазел! Ето например в откъса, където описва екзекуцията на Божеството Юков:

„Последвахме каджа до едно място в града — храм в бяло и сребърно, стените му приличаха на звездно небе, имаше много лилаво стъкло. Не виждах бога в храма и се

разтревожих, че може да е капан, но нашият генерал не беше притеснен, зареди своето черно олово в ръчното си оръдие и влезе. Мина време и ние започнахме сериозно да се тревожим, но после се чу изстрел и нашият генерал излезе бавно от храма, като плачеше.“

Ценно парченце история, без съмнение, но и революционно също така!

Ами ако не оръдието е било важно? А металът, който е използван за изстрела? Знаем, че каджът се е интересувал от алхимия, имаме писмени паметници за неговите експерименти. Ами ако е изобретил материал, срещу който Божествата са били беззащитни, както ние сме беззащитни срещу стрела в сърцето?

Още по-странно, войникът пише, че каджът споменал за „джинифрит“, който живеел в бащиното му имение в Сейпур. Известно ни е, че някои сейпурски колаборационисти са получавали Божествени слуги като награда, но би било скандално да се потвърди, че не друг, а каджът е имал толкова близък контакт с Божествено създание! Слугите дженифрити оправяли леглата на господарите си, сервирали им храна, вино... Не ми се мисли как биха реагирали хората, ако се разкрие, че каджът е бил обгрижван по такъв начин.

Ще се опитам да науча още нещо по въпроса, преди да изпратя тази информация на министърката.

МЕСЕЦ НА КОТКАТА, 20-ти

Не знам как новите ми разкрития биха се отразили на репутацията на каджа... Открих още писма, писани от приближени нему хора, от периода непосредствено след завладяването на Баликов, когато каджът потънал в толкова дълбока депресия, че не говорел с никого.

Потвърдих, че тайнственото оръжие на каджа наистина е използвало муниции от „черно олово“ или „твърд метал“ — метал, чиято реалност не можела да бъде променена чрез Божествена намеса. Както Божествата, така

и техните слуги, били беззащитни срещу веществото — каджът просто е трябвало да измисли начин да го изстрелва, така както е било измислено обикновеното огнестрелно оръжие.

Ала как го е открил... Това не бях очаквал.

След бруталното Клане в Малидеш, когато сейпурите се разбунтували заради ужасната екзекуция на малоумното момиче, каджът явно толкова се вбесил, че наистина започнал да провежда експерименти, както гласи официалната историческа версия. Новото е, че разбрах кой е бил обектът на експериментите му — семейният слуга джинифрит! От прочетеното излиза, че тези експерименти са приличали на изтезания, на чудовищни изтезания дори. Джинифритът бил обвързан да служи на семейство Комейд и да изпълнява волята им безпрекословно и каджът го принудил да му съдейства в експериментите, горял и изтезавал създанието, докато не открил материал, който действа не само срещу джинифрита, а срещу всички Божествени създания, включително самите Божества... и след като успял, екзекутирал слугата, който бил с него още от детството му.

Дали това ще го издигне още повече в очите на радикалните националистически фракции в Сейпур? Или и те, като мен, ще бъдат ужасени от разкритието? Все още не съм открил нищо за произхода на каджа по майчина линия... Дали и той, също като Божествата, не се е появил, без обяснение, на сейпурския бряг, изплют от морето на историята?

МЕСЕЦ НА МЕЧКАТА, 19-ти

Боя се, че ме грози опасност.

Следят ме, сигурен съм. Таксиджията на улицата, чистачката в университета, вестникопродавецът, който постоянно виси на моята улица, без да продаде и един вестник... наблюдават ме.

Днес си направих експеримент — изпратих доклада си до министърката чрез нашето устройство за телекомуникация, като държах улицата под око. Вестникарят висеше там, както обикновено, но след минутка дотича някакъв младеж, прошепна му нещо на ухо и се отдалечи на бегом... Вестникопродавецът остана още няколко минути на улицата, после се махна.

Възможно ли е да четете докладите ми? Възможно ли е някой да прихваща комуникацията ни?

И как да съобщя за това на министърката? Дали да не се свържа някак с Шара? Или да говоря с губернаторката?

Какво изобщо бих могъл да направя, без те да ме засекат?

МЕСЕЦ НА ЧУЧУЛИГАТА, 6-ти

Вече съм сигурен — част от черновите ми са били откраднати, липсват страници и от списъците с предмети от губернаторския Склад... Но не знам дали мога да се доверя на губернаторката. Подозирам, че сред служителите ѝ има информатор!

Градските старейшини са ми вдигнали мерника. Искат им се тълпата да ме линчува, да ме убие... Организируют протести пред университета, а от посолството не мога да очаквам помощ, защото главният ни дипломат е малоумен. Как изобщо можах да дойда тук!

Започнах да изпращам на министърката съобщения, които — надявам се — ще събудят у нея подозрения или дори гняв. Бавя докладите си, после ги изпращам непълни и с глупави извинения. Това би трябвало да ѝ подсказва, че нещо не е наред.

Само дето започнах да подозирам и нея. По цял ден мисля за Благословените и какво може да означава това не само за Сейпур, а и за Континента...

Лъжа ли е всичко, в което вярваме?

МЕСЕЦ НА Ч., 29-ти

Трябва ли изобщо да пиша за това честно

Честно честно

Правописът ми бяга

Благословени

Следете прозорците, следете

МЕСЕЦ НА ПЛЪХА, 4-ти

Историята не ще ни позволи да забравим — тя се маскира, подлъгва ни, че е някой друг, някой нов и чудесен... Но не ни дава да забравим.

Мисля, че ще умра в Баликов.

И може би точно тогава какавидата ще се отвори...

Шара обръща нежно последния лист и го поставя върху другите. Долу някой вика за още кафе; друг му отговаря, че кафето идва. Гълъби гукат на покрива на посолството, клюкарстват на собствения си език.

Прималява ѝ. Едва не пада от стола.

Светогледът е набор от хипотези, от общоприети аксиоми, неизменяема постановка на нещата, която е такава, защото винаги е била такава и не може да е друга. Всяка друга постановка, всеки друг свят е непълно непонятен за този светоглед.

Шара винаги е смятала, че определени светогледи са по-гъвкави от други — някои са късогледи и строго ограничени, други са доста по-широки, с пропускливи граници и ръбове, през които идеите и събитията преминават, без да срещнат съпротива... Шара винаги е смятала, че притежава светоглед от втория вид.

Ала сега... Сега има чувството, че всички хипотези и аксиоми, които са оформяли нейния свят, се разпадат под краката ѝ и тя всеки миг ще пропадне в бездна...

Колко крехко и мъничко нещо е светът.

Всички мистерии, убийства и интриги от последните дни се смаляват до пълна безсъдържателност.

„Лъжа е. Всичко е лъжа. Всичко, на което са ни учили, е лъжа.“

Стяга купчинката листове с нова връзка, връща вързопчето в куфарчето и го затваря.

СВЕЩЕНИЯТ ГРАД

*Аз пея и играя,
танцувам и подскачам
и весели шарки тъка,
ала не ме ядосвайте, деца,
че в огницата на Баликов няма
толкова син пламък,
нито толкова силна буря в
Южното море,
нито стихия толкова страшна
на света,
които да се мерят с гнева ми.*

*Казвам се Юков
и не забравям.*

Юкошта
ва, книга
шеста

Дните се търкалят.

Срещи и още срещи. Шара вече не е личност, а персонаж, физическото въплъщение на поста си. Пост, който би трябвало да ѝ дава власт, но в действителност ѝ връзва ръцете. Мести се от една съвещателна зала в друга съвещателна зала, изслушва просбите на Баликов, просбите на Континента, просбите на данъкоплатците, на търговците, на богатите, на бедните... Ежедневието ѝ се е превърнало в дневен ред, който тикват в ръцете ѝ, щом прекрачи прага на поредната съвещателна зала, парад на скучни и безсъдържателни имена: „Днес имате среща с Асоциацията за законодателно сътрудничество на квартал Киври“ — казва ѝ някой, или: „Чакат ви от

Комитета за културна благотворителност“, или: „Следващата ви среща е с представителите на Лигата за градско планиране и прерайониране на централен Баликов“.

Няма по-жесток ад от работата в комисии, скоро решава тя — нещо, което Виня без съмнение знае. Какво ли удовлетворение изпитва леля ѝ при мисълта, че я е насадила на пачи яйца, мисли си Шара. Ето я, участва в комисии, които решават кой да бъде номиниран за председател на други комисии, после участва в заседание на комисия, което има за цел да формулира дневния ред на бъдещи заседания; след това участва в заседание, което трябва да реши кой да бъде назначен да назначава назначения за комисиите.

Шара издържа всичко това с усмивка, което, по нейно мнение, си е истински подвиг — защото вътрешно кипи от пощръклели тайни. На моменти ѝ се струва, че градът е претъпкан с тиктакащи бомби, които могат да се взривят всеки миг, че само тя знае за тях, но не може да отвори уста, за да предупреди останалите. Всяка сутрин се буди обляна в студена пот и скача от леглото да прегледа вестниците, убедена, че на първа страница я чака някакъв смъртоносен заговор, избухнал на броени пресечки от посолството.

Ала светът кротува. Сейпурски кранове възстановяват моста над Солда. Voxанес не я е търсил след среднощното им фиаско и Шара още не може да реши дали това го оневинява, или напротив — дори да не мисли, че именно той е провалил прикритието ѝ, пак не е сигурна дали ще е в състояние да го погледне в очите. Отсъствието на Ернст Уиклов се е проточило твърде дълго. Малагеш, след като е получила няколко остри телеграми от офиса на районния губернатор, се връща неохотно към обичайните си задължения. Още един пример за дългата ръка на леля Виня, мисли си Шара.

Ала на първо място в съзнанието на Шара са страниците от дневника на Пангуи и тя с мъка удържа усмивката си, докато изслушва тревогите на Баликов и на Континента и едновременно с това си мисли: „Само лъжи. Всичко това са лъжи. Всичко, в което тези хора вярват, всичко, в което *Сейпур* вярва, е построено върху лъжи. И аз съм единственият жив човек на този свят, който го знае.“

А най-вбесяващото е, че не се е приближила и на йота до убицеца на Пангуи. След всички престъпления, предателства и ужасни

разкрития истината за убийството, което я е довело в Баликов, продължава да ѝ убягва.

„Натискай и натискай, дърпай нишките, докато не се разплетат...“

Не е виждала Зигруд повече от седмица. Това всъщност е добре — пратила го е да наблюдава тъкачниците на Уиклов. Самият Уиклов може да е изчезнал, но тъкачниците си стоят, а именно те са единият елемент от троицата на Реставраторите (останалите два са стоманата и откраднатото от Склада). Виня изрично я е предупредила да се въздържа от агентурна дейност, да, но да стоиш на улицата и да наблюдаваш сграда не е непременно част от тайна операция, нали така?

С други думи, засега Шара наблюдава и чака.

По-точно чака да се стъмни. Защото се надява тази нощ да свърши малко истинска работа.

Зигруд — клечи в уличката — вдига глава. Толкова е тъмно, че ако не знаеш кое око му липсва, няма да го различиш в мрака.

— Закъсня — казва той.

— Млъкни — сопва се Шара и подтичва към него. — Цяла вечер се опитвам да избягам. Тези заседания са като крадци — следят те, изчакват да си отклониш вниманието за миг и точно тогава ти скачат. — Спира, задъхана е. Зад Зигруд, напрако на уличката, има единична тебеширена линия, същата тебеширена линия, каквато Шара е начертала преди седмици, докато се е опитвала да проумее как е възможно човек да изчезне посред бял ден в сърцето на голям град. — Но си ли ги?

Зигруд вдига една брезентова торба.

— Не беше евтино.

— Е, не съм и очаквала старите пари да са евтини. Дай да видя.

Сяда на паважа и преглежда съдържанието на торбата — три килограма монети, всичките от различен вид и с различен номинал. Но имат две общи неща — всички са много стари и всички са от Континента.

— Изглежда, сме покрили всички градове — казва Шара. — Таалваштан, Воортяштан, Колкаштан, Аханаштан, Ол... Чакай малко.

Олвоштан?

Зигруд вдига рамене.

— Това е безценен артефакт! — възкликва тя.

— Помоли ме да намеря възможно повече различни монети. Не ме питай какво ми струва това...

Шара оглежда монетите.

— Така... Добре. Много различни маркировки, много различни значения... Въпросът е кое от значенията има значение?

Зигруд я стрелва с празен поглед.

— Какво?

— Нищо — казва Шара. — Има само един начин да разберем. — Обръща се и мята монетите отвъд тебеширената линия. Те падат със звън върху бетоновата настилка, подскачат, дрънчат и накрая падат сред боклуците.

Зигруд и Шара тръгват по уличката да ги огледат.

— Сребро, сребро — мърмори си Зигруд. — Сребро... А. Ето тук. Олово.

Шара протяга ръка, Зигруд слага монетата в шепата ѝ, после двамата продължават напред.

— Сребро, сребро, сребро... Сребро... Олово. Пак сребро... Две оловни...

Шара и Зигруд се срещат в тази уличка две ноци всяка седмица. Шара би искала да са три, но дневният ѝ ред не го позволява — има куп вечерни събития, приеми, вечери и прочие, които изискват присъствието на главния дипломат. Ала именно тази уличка и нейната невидима врата занимават мислите на Шара денем и нощем.

Как функционира тази уличка, според какво? Според календарните дати? Според часовете на денонощието? Според фазите на луната? Или зависи от какъв ъгъл се приближаваш? Но по думите на Зигруд първият изчезнал бил паднал през тези невидими врати, а вторият минал през тях, така че последното предположение е малко вероятно. Или трябва да има човек от другата страна на входа, за да ги пусне? Или действа само за мъже, но не и за жени? „Стига, това е нелепо.“

Проба и грешка, проба и грешка. Отхвърляш всички възможности, докато не остане само една.

Шара събира оловните монети. Шепата ѝ е вече пълна. Сяда на улицата да ги разгледа една по една.

— Е? — казва Зигруд.

Шара продължава да брои под нос.

— Е?

— Да! Да. Точно както си мислех — всички оловни монети са или юкоштански, или колкаштански, или олвоштански. Останалите са си останали сребърни.

Зигруд пали лулата си. Петносаните тухлени стени грейват в оранжево, грейва и окото му.

— Е, и?

— Е, и, каквото и да се случва в тази уличка, то се случва на определени предмети с определена маркировка. Реакция... като при химическите реакции. Необходимо е нещо специфично. Не заклинание, нито някакъв жест, а... не знам. Нещо, което изглежда по определен начин.

— Като пазач — казва Зигруд.

— Като какво?

— Като пазач, който варди портите на крепост. Носиш ли си значката? В правилните цветове? Правилното знаме ли развяваш? Ако не — няма да минеш.

— Да, сигурно би могло да се оприличи на унифор... — Шара млъква рязко. Извъръца се бавно да погледне към уличката.

— Какво? — пита Зигруд.

— Униформа... Зигруд... кое е последното, изчезнало в тази уличка?

— Онзи, дето караше колата.

— Да. Но искам да мислиш за тази уличка като за портата на крепост. Тук има нещо невидимо, което действа като пазач, точно както каза ти...

— Проверява му униформата — казва Зигруд. — И?

— И се питам — Шара вдига глава към него, очилата ѝ лъцят на лунния светлик, — ще можеш ли да се сдобиеш с традиционните колкаштански дрехи, с които бяха облечени нападателите в къщата на Воханес.

Зигруд въздъхва.

— Ох, да му се не знае!...

Още една студена нощ, поредното опушено от тънки облаци небе, поредната бледа като старо петно луна. Зигруд излиза иззад ъгъла с тежка раница на гръб и Шара се изправя.

— Този път ти закъсня. Защо се забави толкова? Трудно ли намери дрехите?

— Дрехите — бавно отвърща той — не бяха проблем. Нося ги. — Бърка в раницата и ѝ подава една.

Дрехата е от сива вълна. Платът е тъкан толкова плътно, че прилича на тюленова кожа. „Нищо чудно — мисли си Шара. — Колкаштаните не биха допуснали и най-нищожния шанс нещо да се види през дрехата.“

— Браво... Браво! — казва тя. — Искам ли да знам как си се сдобил с това?

Той свива рамене.

— Наложил се да поухажвам няколко полицаи. Кое е поредното доказателство, че най-лесното решение е най-доброто. Те, изглежда, ме харесват. След Урав.

Шара опипва подгъва на дрехата, малките ѝ пръсти шарят по тъканта.

— Хайде, хайде... Трябва да... Чакай! — Платът при врата е твърд, не просто колосан, а сякаш е покрит със засъхнала боя или... — Чакай, това... Това кръв ли е?

— Мислиш ли, че съм имал време да ги пера?

Шара въздъхва.

— Е. Работата изисква жертви. Така... Хм. Да. Тук. — Напипва нещо твърдо в яката на дрехата, обръща яката и започва да дърпа вълнените нишки. В яката има тънко медно колие със символа на Колкан. Опипва останалата част от дрехата и открива твърди бучки при китките, глезените и на кръста — всички те са дребни бижута със стилизираната везна на Колкан.

Шара се засмива от сърце.

— О, да! Най-после! Точно както очаквах! Не са монети, но имат подобна маркировка. Това е истински пробив! И е толкова очевидно! Не знам как не се сетих. — Поглежда усмихната към Зигруд, очаква и той да е усмихнат, но той я гледа сериозно, напрегнато. — Какво има?

— Ами, чудя се... как да ти кажа нещо.

— Как да ми кажеш нещо? С прости думи и право в очите, надявам се.

Той търка брадичката си.

— Хубаво. Тъкачниците... онези, дето искаше да ги държа под око...

— Да?

— Отначало всичко изглеждаше нормално. Просто... Вълна, преди, работници, килими. Скука.

— И?

— Днес обаче, и вчера, в две от тъкачниците... видях един човек. И на двете места.

Шара отпуска бавно ръце, без да пуска дрехата.

— Кого?

Зигруд разтърква брадичката си още по-силно.

— Вотров.

— Какво?!

— Знам.

Шара го гледа втренчено.

— *Воханес Вотров* е ходил в тъкачниците?

Зигруд кимва, примижал е.

— Да.

— Но... *защо* ще ходи там?

— Нямам представа. Но го видях. *Воханес Вотров* от плът и кръв. Е, не мина през централния вход, опита се да се вмъкне през задния, но аз го видях. Реших, че може би иска да купи тъкачниците, да натрие сол в раната на *Уиклов*, но не — проверих и тъкачниците все още са собственост изцяло на *Уиклов* и няма признаци някой да им е хвърлил око. Затова закъснях.

— И си... И си сигурен.

— Сигурен съм. *Воханес Вотров*. Ясно като бял ден. Но не изглеждаше никак добре между другото. Болнав някак. И определено не беше доволен от живота. Хрумна ми, че прилича на умиращ. Дори дрехите му не бяха обичайните. Облечен беше като някакъв монах.

Всичко това обърква Шара толкова силно, че тя напълно забравя за уличката.

— Казваш, че *Воханес Вотров* се държи като съучастник на *Рестаураторите*?

Зигруд вдига ръце сякаш да се защити.

— Само ти казвам какво съм видял. Вотров се промъкна в едната фабрика на Уиклов, свърши си работата, после отиде в другата фабрика. Стори ми се, че хората там го познават. Ако трябва да гадая, тази му визита не ще да е първата.

— Тогава защо... Защо ще ни *казва* за тъкачниците, защо ще събужда подозренията ни към тях, щом самият той... прави каквото там прави?

Зигруд свива рамене.

— Изглеждаше болен. Мисля, че нещо не е наред с този човек, честно.

С тези си думи Зигруд потвърждава едно подозрение, което Шара таи от известно време — че *Воханес Вотров* не е на себе си. Действията му са прекалено необясними. Защо му е било да разкрива самоличността ѝ пред медиите? И защо сега, след като е получил от сейпурското правителство точно каквото е искал от него, защо не говори с нея, официалния представител на Сейпур в Баликов? И защо той, чийто живот е осакатен от колкаштанското възпитание, мълви стихове от Колкаштава в бездните на пиянски сън?

Единственият смислен отговор гласи, че *Воханес* е по-раздвоен, отколкото е подозирала. Може би достатъчно раздвоен, за да става въпрос за психическо заболяване, за човек, който не знае какво прави.

— Нищо не можем да направим по въпроса — казва накрая Шара. — Трябва да... трябва да продължим с нашите си дела.

— Добре — казва Зигруд. — Та какво казваше?

Шара полага усилия да се съсредоточи.

— Дрехите. В тях са пришити малки талисмани. Малки медальони, гривни и метални дреболийки със символа на Колкан — нещо като монетите, но по-засукано. Следователно тези дрехи, попаднат ли в съприкосновение с това място на уличката, предизвикват някакъв вид реакция, точно като монетите, които търкулнахме.

— Тоест...

— Тоест... — Шара сгъва дрехата на стегната топка, обръща се и я мята към тебеширената линия.

Само дето дрехата така и не я преминава.

Зигруд примигва.

Топката сива вълна е изчезнала.

— Добре — казва Шара. — Ако трябва да съм честна докрай, не бях сигурна, че ще се получи.

— Какво?...

— Чувствам се и някак виновна обаче... надявам се, че тази не е била единствената дреха, която си изкрънкал от полицаите...

— Какво стана, мамка му?

— Изглежда, съм права — казва тя. — Тази уличка е пострадала много сериозно при Примигването, много дълбоко. И не само уличката. А самата *реалност*. — Изтупва ръце и се обръща към тебеширената линия. — Това е първият пример за остатъчна реалност, наблюдаван от Великата война насам.

— След Войната, след като Божествата били убити, минало известно време, преди реалността да реши какво точно се очаква от нея — казва Шара. — В даден град животът се въртял около един абсолютен принцип, в съседния град — около друг, често противоположен на първия. След смъртта на Божествата тези два района трябвало да се помирят и да решат какво е истинското им състояние. И докато този процес течал, се наблюдавала така наречената...

— Остатъчна реалност — довършва Зигруд.

— Именно. Места, където правилата били в състояние на стазис, един вид висящи, нерешени. Дълбока рана във фундаменталната природа на реалността, причинена от Примигването.

— Добре де, но как е възможно тук реалността все още да дава дефекти и никой да не го е забелязал?

— Може би защото тук — Шара обхваща уличката с жест — остатъчната реалност се слива с общия пейзаж. — Районът прилича на останалата част от Баликов, разкривен, изроден, белязан; сгради, уловени в капана на други сгради; улици, които завършват с оплетени стълби. — Очевидно е, че Баликов така и не се е възстановил от Примигването.

— И от другата страна на това... — Зигруд сочи към невидимия „вход“ и явно се чуди как да го нарече, — на тази *остатъчна*

реалност, има друга реалност?

— Така смятам. И по-точно, има реалност, където е важно кое Божество почитаеш, чии символи, маркировки и белези носиш.

— Значи е вярно, дето казват, че по дрехите те посрещат...

— Още колко носиш? Дрехи имам предвид.

Зигруд поглежда в раницата.

— Три.

— Дай ми най-малката. Ще минем отвъд.

Двамата се обличат — дрехата на Шара ѝ е абсурдно голяма, Зигруд едва се побира в своята.

— Наистина ми се ще да ги беше изпрал — казва Шара. — Тази е цялата в засъхнала кръв.

— Сигурна ли си, че ще подейства? — пита Зигруд.

— Да. Защото самият ти едва не си преминал.

Зигруд смръщва вежди.

— Сериозно?

— Да. Когато си видял първото изчезване, онзи, дето скочил отвисоко в уличката. Каза, че си зърнал за миг високи тънки сгради в бяло и златно... И според мен единствената причина да ги видиш се крие в *това* — добавя Шара и посочва дясната му ръка, скрита в сивата ръкавица.

— Защото съм докоснат от Пръста на Колкан — казва Зигруд.

— Носел си знака на Божеството, затова „входът“ е бил склонен да те пусне. Отчасти поне.

Шара си слага колкаштанската качулка и пристъпва към тебеширената линия.

— Нека аз мина пръв — казва Зигруд. — Отвъд тази черта е вражеска територия. Никой не е ходил там, освен хората, които ни нападнаха.

Шара се усмихва широко. Отдавна не ѝ се е случвало и чувството е приятно.

— Половината си живот чета за други реалности. Не бих отстъпила на никого шанса първа да вляза в такава, дори с цената на живота си.

И пристъпва напред.

Промяна няма, нищо общо с усещането, когато е пристъпила в Неспоменания склад. Всъщност дори не е сигурна, че се е получило — все още е в пресечката, под краката ѝ има каменен паваж, пред нея има улица, която не изглежда по-различно отпреди.

Шара свежда поглед. В краката ѝ се валя колкаштанска дреха, овързана на стегната топка.

Обръща се и вижда как Зигруд се появява от нищото в средата на пресечката. Окото му примигва изпод качулката и той пита:

— Преминахме ли?

— Така ми се струва — казва Шара. — Но това място не изглежда много по-различно от...

Млъква по средата на изречението, загледана над рамото на Зигруд.

— Какво? — пита той, после се обръща да погледне на свой ред и възкликва: — О!

Първата ясна разлика е налице — отвъд съседната сграда е ден. При това не какъв да е ден, а *прекрасен ден* — ден с безоблачно небе, толкова синьо и красиво, че да те заболи сърцето. Шара поглежда назад — там небето над сградите е мастилено, опушено. Нощното небе, което помни отпреди малко. „Има сериозно несъответствие дори във времето...“

Ала това е нищо в сравнение с другата разлика — отвъд края на пресечката, там, където започва прекрасният ден, се издигат исполински, великолепни бели небостъргачи, обточени и увенчани със злато, облицовани с керамика с растителни елементи в сложен рисунък, надупчени от крехки на вид бели арки и декоративни прозоречни ниши, целите в стъкло и перли.

— Какво — казва Зигруд — е *това*?

Шара, затаила дъх, изтичва на улицата и открива, че целият квартал, докдето ѝ стига погледът, е застроен с прекрасни бели като лилии сгради, всяка със свой собствен фриз. Стените са покрити с калиграфски елементи, наподобяващи преплетени лиани или редове писано слово. Една сграда например е покрита с гигантски стихове от вооръжтанската Книга на копията. Мозъкът на Шара прегрява от усилието да разпознае множеството изображения: „Загубата на свети Варчек при Зелената зора... Таалхаврас поправя арката под света... Аханас спасява слънчевото семе...“

— О, морето да ми е на помощ! — Трепери цялата. Свлича се на колене. — Морето да ми на помощ...

— Къде сме? — пита Зигруд.

Шара си спомня казаното от свети Киври: „Беше като да живееш в град, направен от листцата на цвете.“

— В Баликов — казва тя. — Но в стария Баликов. Свещения град.

— Мислех, че всичко това е било унищожено — казва Зигруд.

— Не... *изчезнало* е! — казва Шара. — По време на Примигването Баликов се е смалил значително, цели квартали просто са изчезнали. Някаква част сигурно е била унищожена, но явно не всичко. Това... тази част от Баликов е оцеляла, отделила се е от нашата реалност, но не напълно, доколкото е останала достъпна чрез „входове“.

Прашинки танцуват, уловени в снопове слънчева светлина. Кристалните прозорци на един вътрешен двор хвърлят по улицата златни призми.

— Значи това се опитват да си върнат? — Вдига глава да обхване с поглед небостъргач, висок половин миля и увенчан с голям златен купол. — Нищо чудно.

— И това е само част от прежното величие на града — казва Шара. — Много повече е било безвъзвратно изгубено, заедно с всички хора, които са се намирали в поразените сгради.

Фонтан с формата на букет жасмини ромони жизнерадостно. Водни кончета прелитат от цвят на цвят, зелените им очички отразяват светлината.

— Хиляди значи — казва Зигруд.

Шара клати глава.

— Милиони. — После се замисля. — Чакай. Искам да пробвам нещо...

Протяга ръце напред и започва да мърмори нещо. Първите й три опита са неуспешни.

— Какво правиш? — пита Зигруд.

Но при четвъртия опит...

В ръцете ѝ се появява стъклено кълбо колкото ябълка. Шара се засмива доволно.

— Работи! *Работи!* Я да видя дали... — Завърта кълбото така, че да улови слънчев лъч. Кълбото изведнъж грейва, свети с ярка и чиста златна светлина. Шара се засмива отново, поставя кълбото на земята и го търкулва към Зигруд. Той го спира с крак. Кълбото продължава да грее, осветява го отдолу нагоре.

— Чудо — казва Шара. — От Книгата на червения лотос на Олвос. Това чудо никога не е сработвало във... така де, в *нашия* Баликов, ако можем да го наречем така. Но тук...

— Тук работи, и още как.

— Защото тази реалност се подчинява на други правила. Гледай само... търкулни кълбото към мен. — Шара се навежда да го вземе, после го хвърля високо във въздуха и казва със силен глас: — Спри и покажи! — Светещата сфера увисва на три метра над главите им и окъпва улицата около тях в мека светлина. — Имало е такива в целия град, вместо улично осветление. Страхотно, нали?

— Да, и издайнически освен това — казва неодобрително Зигруд. — Свали го, ако обичаш.

— Ами... май всъщност не знам как се прави това.

Зигруд измърморва нещо, навежда се, взима един камък и го хвърля по кълбото. Шара извиква и прикрива с ръце главата си. Камъкът улучва право в целта, кълбото се пръсва в облак прах и лекият вятър го издухва.

— Е, вече знаем, че тук камъните се държат като камъни — казва Зигруд.

Обикалят Стария Баликов — както го е кръстила Шара, — без да са сигурни какво точно търсят. Градът е изоставен — градините са голи, дворовете са празни. Но иначе всичко е чисто и бяло под жаркото слънце. Колкаштанските дрехи ги пазят донякъде от жегата. Градът е прекрасен, но Шара е предубедена — постоянно си мисли за теорията на Ефрем. „Боговете ли са създали това място — пита се тя, — или просто са построили онова, което континенталите са искали от тях?“

Случва се да надзърнат в пресечка или в прозорец и да видят нещо неочаквано — вместо още бели сгради или просторна стая

виждат кални, заринати в боклуци улици, пълни с намръщени континентали, или канавка, която се оттича в Солда, или просто гола тухлена стена.

— Още остатъчна реалност — казва Шара. — Връзка към Новия Баликов... *нашия* Баликов.

Зигруд спира пред един прозорец, който гледа към кухнята на старица. Жената тъкмо почиства пьстърва.

— И те не ни виждат?

— Ехо! — виква Шара през прозореца. — Извинете!

Старицата си мърмори:

— Мразя пьстърва. Боговете са ми свидетели, че мразя пьстърва...

— Явно не ни чуват — казва Шара. — Хайде.

След още няколко пресечки стигат до голямо имение с бяла къща, извити като конски подкови арки, множество морави (сега тревата е полузадушена от плевели) и десетки изкуствени езерца, позиционирани така, че да отразяват оформената като цвете цитадела.

— Кой ли изтъкнат човек е живял тук? — пита се на глас Шара. — Висш жрец, или някой от Благословените може би...

Зигруд сочи една от арките.

— Някой, когото познаваме всъщност.

На най-горната част на арката има релефен надпис: КЪЩА ВОТРОВ.

— А — тихо възкликва Шара. — Трябваше да се сетя... Воханес спомена, че къщата им е изчезнала по време на Примигването. Но нямах представа, че е била *толкова* красива.

— Какво имаше предвид с онова за „благословените“? — пита Зигруд.

— Благословените са хора, които са се съешавали с някое от Божествата — обяснява тя. — Родените от такива съюзи деца са били герои, светци... хора с необичайно добър късмет, митични фигури. Светът се пренареждал около тях, за да им угоди.

Сега се за един от последните текстове в дневника на Ефрем, където фигурира самотната дума: „Благословените“.

— Сигурно е било хубаво да си такъв — казва Зигруд. — И ти мислиш, че семейството на Вотров е било от тях?

— О, не, ни най-малко. Родовете на Благословените са подробно документирани. Ако Вотров са били сред тях, не биха допуснали някой да забрави за това. Чакай... Виж. — Сочи към двора, където буренаците в една от моравите са стъпкани. — Някой е бил тук. При това наскоро.

Зигруд отива при посоченото място и кляка да огледа следите.

— Много хора. *Много*. Мъже, струва ми се. Следите са пресни, точно както каза. — Навлиза внимателно сред плевелите. — Повечето са носили нещо. Нещо... тежко. — Сочи напред, към друга арка с форма на подкова, която води надолу по склона на хълм. — Там са отишли. — После сочи към къщата на Вотров. — А оттам са дошли.

— Можеш ли да проследиш дирята?

Той я поглежда с вдигната вежда, все едно казва: „Наистина ли ми задаваш такъв въпрос?“

Шара се чуди дали да не се разделят, но решава, че идеята не е добра. „Ако се загубим, как изобщо ще излезем оттук?“

— Ще тръгнем по дирята към мястото, където са отишли — казва тя. — А ако ни остане време, ще проверим и мястото, откъдето са дошли.

Крачат по бели улици, през дворове, около градини. Тишината изнервя Шара и скоро тя започва да се стряска при всеки отблясък, да съзира стрела във всяко отражение.

„Всички континентали заговорничат срещу нас. Изобщо не трябваше да пускам Воханес в леглото си.“

— Защо не подскачаш? — пита Зигруд.

— Какво? Да подскачам ли?

— Мислех — обяснява той, — че ще почнеш да подскачаш от вълнение, че си видяла Стария Баликов. Ще търчиш като алтава, ще скицираш това и онова...

— Както е правел Ефрем. — Шара се замисля. — Ще ми се да беше така. Ако можех, с радост бих прекарала тук остатъка от живота си. Само че тук, в Баликов, всяко парченце история има ръбчета, остри като бръснач, и колкото по-отблизо се вглеждам в тези ръбчета, толкова повече стават раните ми.

Къща с форма на вулкан стърчи над ромонящо поточе в легло от бели камъни.

— Аз пък не мисля, че това е в природата на историята — казва Зигруд.

— Така ли? А какво е тогава?

— Това — казва той — е природата на *живота*.

— Сериозно? Доста депресираща гледна точка, ако питаш мен.

— Животът е пълен с красиви опасности и опасни красоти — казва Зигруд. Поглежда към небето и бяла слънчева светлина се отразява в белезите му. — И те ни нараняват по начин, който ние не виждаме. Раната се разширява на вълни като... като водна повърхност около хвърлено камъче, и докосва мигове в далечното бъдеще.

— Може и да е вярно.

— Мислим си, че се движим, че тичаме, че напираме напред, но според мен в много отношения тъпчем на място, уловени в капана на миг, който сме преживели много отдавна.

— И какво да правим тогава?

Той вдига рамене.

— Да се примирим.

Вятърът запраща малка топка прахоляк в краката му, после я подгонва нататък по бялата каменна уличка.

— Мястото ли ти навява тези мисли? — пита Шара.

— Не. — Зигруд клати глава. — Стигнал съм до този извод много отдавна.

Издут кристален прозорец на покрива на кръгла къща улавя синьото небе, разтяга го и образува съвършен лазурен мехур.

— Ти не си човекът, когото освободих от затвора — казва Шара.

Той вдига отново рамене.

— Възможно е.

— Ти си по-мъдър от него. По-мъдър си и от мен. Мислиш ли за завръщане у дома?

Зигруд спира напред крачка; погледът му обхожда паветата с цвят на сметана. После казва:

— Не.

— Не? Никога?

— Те вече не ме познават. Много време мина. Сега те са различни хора. Като мен. И не биха искали да видят в какво съм се превърнал.

Тръгват отново по следата. След кратко мълчание Шара казва:

- Мисля, че грешиш.
- Мисли каквото искаш.

Дирята сякаш няма край.

— Не биха могли да вкарат коли тук — размишлява на глас Шара. — Остатъчната реалност не би го позволила, защото автомобилите не са съществували по онова време.

— Поне един-два коня да бяха вкарали.

— И да ни ги оставят? Виж, това би било невиждан къс... — Шара млъква рязко и спира, загледана в една висока закръглена сграда вляво.

— Какво? — пита Зигруд.

Шара плъзга поглед по стените и прозорците с форма на осмоъгълна звезда и виолетово стъкло.

— Сега пък какво? — пита отново Зигруд.

Шара е спряла погледа си на фасадата и на надписа в горната ѝ част — съкратен цитат от Юкоштава: „ОНЕЗИ, ЩО ТРЕПЕРЯТ ОТ СТРАХ, ИЗПРАВЕНИ ПРЕД ИЗБОР ИЛИ ВЪЗМОЖНОСТ, ЗАЩО ДА ГИ ДОПУСКАМ В СЯНКАТА СИ?“

— Чела съм за това място — измърморва тя под нос.

— Аз пък мислех, че си чела за всяка сграда в този град.

— Не! Не, четох за това място... съвсем наскоро.

Тръгва напред и докосва белите стени. Спомня си откъса от дневника на Ефрем, където професорът цитира писмо на сейпурски войник за смъртта на Юков: „Последвахме каджа до едно място в града — храм в бяло и сребърно, стените му приличаха на звездно небе, имаше много лилаво стъкло. Не виждах бога в храма и се разтревожих, че може да е капан, но нашият генерал не беше притеснен, зареди своето черно олово в ръчното си оръдие и влезе.“

Шара е затаила дъх. Тръгва към вратата на храма — боядисано в бяло дърво с резба, наподобяваща звезди и животинска козина — и я отваря.

От другата страна на вратата има голям празен двор. Стените са високи и затварят яркосиньото небе като в рамка. В центъра на двора има пресъхнал фонтан с четири малки пейки околоръст.

Шара тръгва бавно към пейките. Докосва и тях, сякаш да се увери, че наистина са там.

„Тук ли е присядал богът? — мисли си. — Дали прадыдо ми е седнал до него, или е останал прав, надвиснал над Юков?“

Сяда бавно на една от пейките. Дървото изскърцва тихо.

„Наистина ли това е мястото, където е загинал Юков? Наистина ли съм го открила?“

Така изглежда. Струва ѝ се нереално, че го вижда с очите си, това място, уловено в капана на фрагмент от реалност, отдавна откъсната от истинския свят. И в същото време знае, че това е съвсем възможно. Периодът след Примигването е бил период на пълен хаос, фрагменти от реалности се появявали и изчезвали на случаен принцип...

Поглежда надясно. Ниска галерия обикаля двора, бели дървени колони поддържат тежки квадратни покриви.

В една от колоните има малка черна дупка. На височината на рамото ти, ако си седнал.

Ако си седнал и държиш, да речем, пистолет, насочен към нечия глава.

Шара отива при колоната, обзема я обезпокоителното усещане, че в дупката има нещо и то я наблюдава. Сякаш дупчицата ѝ казва: „Чаках те тук толкова дълго!“

— Зигруд — казва тя прегракнало. — Дай ми ножа си.

Той поставя в шепата ѝ дръжката на своя тежък черен нож. Шара си поема дъх и забива острието в дупката.

Чува се звън — ножът е опрял в нещо метално. Шара разширява дупката, стърже дървото с ножа да разхлаби хватката му около металния предмет.

Нещо малко и черно пада на земята. Шара се навежда да го вземе.

Парченце тъмен, почти черен метал, сплескано там, където е срещнало дървото на колоната, голямо колкото едра смокиня.

Шара го обръща насам-натам в шепата си, преценява тежестта му.

„Юков трябва да е мъртъв — мисли си. — Така трябва да е. Иначе това не би било тук.“

— Какво е това? — пита Зигруд.

— Това малко нещо — тихо казва Шара — е нещото, съборило боговете.

Продължават по дирята, която свръща и завива по широки и тесни улици, и накрая най-неочаквано свършва в центъра на нечия гостна.

— Къде са се дянали? — пита Зигруд. — Следите от стъпки свършват тук.

Шара коленичи да огледа пода, но не вижда нищо особено.

— Така и не разбрах как го правиш това с проследяването. Къде, казваш, свършват следите от стъпки?

Зигруд ѝ посочва едно място леко встрани от центъра на стаята.

— Друга остатъчна реалност, предполагам — казва Шара. — Силно ограничена и недоловима, освен ако не знаеш къде точно да я търсиш.

— И ти мислиш, че можем да се върнем през това място?

— Мисля, че нашата реалност — *истинската* реалност — не отказва преход никому. За разлика от тази. Въпросът е къде ще се озовем, ако минем оттук.

— Мисля, че ще е разумно този път аз да мина пръв — казва Зигруд. — Знаем, че враговете ни са някъде там и правят... нещо. Глупаво ще е да минеш първа. Съгласна ли си?

— Съгласна съм.

Зигруд пристъпва към посоченото място. Изчезва постепенно, първо краката му се стапят в нищото, после хълбоците и раменете, но всичко се случва толкова бързо, че Шара не знае дали да вярва на очите си.

Чака. После, за награда, главата и ръката на Зигруд се появяват от нищото.

Той ѝ махва да го последва, после слага пръст на устните си в знак да мълчи.

Шара мобилизира куража си и тръгва.

При предишното преминаване промените са били едва доловими, но този път промяната е рязка и пълна — белият град изчезва, заменен от синкаволилаво предутринно небе, оградено в рамката на скалисти

планински възвишения. Ниски чворести дървета се издигат от песъчливата почва, свели клони обратно към земята.

— Е — казва Зигруд, — някаква идея къде сме?

Шара мисли трескаво.

— Не сме в Баликов, това поне е сигурно. Интересно... Изглежда, няма фиксирана географска връзка между Стария Баликов и истинския Баликов.

Зигруд прави нетърпелив жест, един вид „карай по същество“.

— Мисля... че сме близо до Юкоштан. — Шара се протяга, хваща една клонка и разглежда листата. — Така мисля. Този вид хвойна расте само около Юкоштан. Използвали са плодчетата ѝ да ароматизират местното вино.

— Значи... Значи ли това, че по някакъв начин Юкоштан е замесен в тази история?

— Нямам представа — казва тя. Обръща се да огледа мястото, през което са преминали. То носи дребни белези от Примигването — пясъкът е стопен, а повечето дървета са разкривени, мутирала сякаш, — но извън това по нищо не личи, че е място на остатъчна реалност.

Шара отчупва клонка от едно дърво наблизко, обелва ивица от кората — сърцевината е яркозелена, — после забожда клонката в земята.

— Да показва откъде сме влезли — обяснява на Зигруд. — Хайде, води.

Дирята минава през една долина, после се изкачва все по-нагоре по склоновете, стига до едно било и...

— Залегни — прошепва Зигруд. — Залегни! — Стисва я за раменете и я поваля на меката песъчлива почва.

Шара лежи неподвижно и се ослушва. И тогава ги чува — гласове, трясък на чукове.

Зигруд надниква през ниските храсти.

— Видяха ли ни? — шепне Шара.

Той клати глава.

— Не. Но това, което аз виждам, е много странно.

— Може ли да погледна?

— Да, мисля, че да — казва той. — Те са доста далеч в долината долу... И са много заети.

Шара надига глава и изпълзява до място, откъдето може да види.

В цялата долина горят огънове, сякаш хората там се готвят за работа и през нощта. Но върху какво точно работят не е ясно — виждат се шест дълги и широки силуета от лъскав метал, които в първия момент Шара оприличава на исполински обувки, заострени отпред и четвъртити отзад като налъмите, които се носят във Воортяштан, само че в гигантските метални обувки има врати и прозорци, стълби и капандури... а в средата има нещо, което прилича на мачта, но без платно.

— Приличат на... — казва Шара.

— На кораби — довършва Зигруд. — Лодки. Гигантски лодки от метал, без море и без платна.

Шара присвива очи да различи по-ясно хората, които притичват около корабите, завиват винтове, заваряват метални листове. Всички работници са облечени в традиционни колкаштански дрехи.

— Определено са Реставратори — мърмори тя. — Но защо им е да строят метални лодки тук, наред сушата? Има стотици мили до океана, по дяволите! Сигурно за това им е трябвала стоманата...

— Не им е голяма флотилията — казва с известно пренебрежение Зигруд. — Само шест кораба. Ако намерението им е да *отплават*, няма да стигнат далеч.

Шара мисли трескаво.

— Почти по хиляда килограма стомана на месец за малко повече от година... не можеш да построиш много кораби с това. Но не виждам за какво друго би могла да им трябва стоманата!

— И после какво?

— Не знам. Може би са открили в Склада нещо, което да им създаде океан при нужда.

Осем мъже тикат нещо по рампа, водеща към търбуха на една от металните лодки. Въпреки оскъдната светлина сърцето на Шара спира при вида му и тя възкликва:

— Ох!

— Оръдие — казва Зигруд.

— Да — казва тя. — Сто петдесет и три милиметрово. Виждала съм такива само на сейпурски бойни кораби. — Насочва погледа си към оръдейните капаци в корпуса на другите кораби. — Изглежда, имат, или най-малкото планират да имат, *трийсет и шест* оръдия, проклети да са!

— И какво ще правят с тях? Ще обстрелват хълмовете? Ще воюват с катериците?

— Не знам — казва Шара. — Ти ще трябва да разбереш.

Пауза.

— Какво? — казва Зигруд.

— Аз се връщам в Баликов. — Шара поглежда през рамо и сърцето ѝ трепва, защото истинският Баликов не е тук. — В истинския Баликов да предупредя Малагеш. Но не можем да оставим Реставраторите тук да правят... ами... каквото там смятат да правят.

— Значи планът ти е да ме оставиш тук, за да се бия с шест метални кораба, натъпкани с оръдия?

— Искам да ги наблюдаваш. Кротувай, освен ако *те* не направят нещо.

— А ако се наложи *аз* да направя нещо, то ще е?...

— Ако можеш, внедри се сред тях. Имаш достатъчно опит. Ако се върна бързо в Баликов, до няколко дни ще докарам тук малка армия.

— *Дни? Няколко?*

Шара го стисва за рамото, пожелава му късмет и поема с пълзене обратно по склона.

Обратният път през белия град на Стария Баликов е тежък и странен. Шара упорито се опитва да насочи мислите си към множеството мистерии, които са се струпали на главата ѝ — закотвени на сушата кораби, които се готвят за инвазия; Воханес, който си сътрудничи с Уиклов и вероятно помага на Реставраторите да влизат и излизат от Стария Баликов, — ала мислите ѝ също толкова упорито се връщат към малката метална бучка в джоба ѝ, която подскача при всяка нейна крачка.

„Имам в джоба си нещо, което е вкусило кръвта на Божествата.“

Чак сега осъзнава, че това ѝ дава огромно технологично предимство — каквото и да са намислили Уиклов, Воханес и Реставраторите, никой от тях не подозира, че тя държи в ръцете си парченце, макар и миниатюрно, от оръжието на каджа. Но как да използва нещо, голямо колкото стъклено топче за игра?

Когато се връща в Баликов — истинския, настоящия Баликов, — смъква моментално колкаштанската одежда и отива право в

работилницата на един ковач.

— С какво да ви помогна? — Човекът се сепва, осъзнал, че пред него стои прочутата Повелителка на Урав.

— Искам да ми направите нещо — бърза да каже Шара, преди ковачът да я е засипал с коментари.

— О, а-а... Разбира се. Какво нещо?

Шара поставя на тезгяха малкото парче метал.

— Връх на стрела — казва тя. — Или малък нож.

— Добре, но... кое бихте предпочели? Стрела или нож?

— Най-добре да е нещо, което може да служи и за двете. Искам да е възможно най-универсално.

Човекът взема топчето черен метал.

— И какво ще ловувате, ако мога да попитам?

Шара казва с усмивка:

— Каквото ми падне.

ГД КОМЕЙД ДО ГУБЩАБ512
ИЗВЪНРЕДНА СИТУАЦИЯ ТОЧКА
РЕСТАВРАТОРИ ПЛАНИРАТ МАЩАБНО
НАПАДЕНИЕ ТОЧКА
МОЛБА ЗА ПРЕМЕСТВАНЕ И ПОДСИЛВАНЕ НА
ВСИЧКИ ВОЙСКИ В БАЛИКОВ ТОЧКА
СЕЙПОС512

ГРАДГУБ МАЛАГЕШ ДО СЕЙПОС512
ДА НЕ СИ СЕ ПОБЪРКАЛА ТОЧКА
ИЗОБЩО НЕ ТРЯБВА ДА РАЗСЛЕДВАШ ТОВА
ТОЧКА
ДАЙ ПОДРОБНОСТИ ТОЧКА
ГУБЩАБ512

ГД КОМЕЙД ДО ГУБЩАБ512

НЕ МОГА ДА ДАМ ПОДРОБНОСТИ ТОЧКА
НЕ ОТ НЕСИГУРНОСТ ТОЧКА
ЗАРАДИ ДЪЛЖИНА НА ТЕКСТ ТОЧКА
ВЪПРОС ЗА ЮРИСДИКЦИЯ БЕЗ ЗНАЧЕНИЕ
ПОРАДИ СТЕПЕН НА ЗАПЛАХА ТОЧКА
МОЛЯ МОБИЛИЗИРАЙ ВОЙСКАТА НЕЗАБАВНО
ТОЧКА
СЕЙПОС512

ГРАДГУБ МАЛАГЕШ ДО СЕЙПОС512
МОЛЯ БЪДИ ПО-ТОЧНА ЗА СТЕПЕНТА НА
ЗАПЛАХА ТОЧКА
НЯКАКВИ ПОДРОБНОСТИ ПОНЕ ТОЧКА
ПРЕМЕСТВАНЕ ПЕТСТОТИН ВОЙНИЦИ В
ГРАДСКИ РАЙОН НЕ Е КАТО ПРЕМЕСТВАНЕТО НА
КАРУЦА С КАРТОФИ ТОЧКА
ГУБЩАБ512

ГД КОМЕЙД ДО ГУБЩАБ512
ПОТВЪРДЕНО РЕСТАВРАТОРИ ИМАТ НАД 30
153-ММ ОРЪДИЯ ОБИКНОВЕНО НА ВЪОРЪЖЕНИЕ В
БОЙНИЯ ФЛОТ НА СЕЙПУР ТОЧКА
МИШЕНАТА НЕИЗВЕСТНА ТОЧКА
СЕЙПОС512

ГРАДГУБ МАЛАГЕШ ДО СЕЙПОС512
АКО ТИ УГОДЯ ЩЕ ПОЕМЕШ ЛИ УДАРА ТОЧКА
И КАКВО ЩЕ СТАНЕ С МОЯ ДЖАВРАТ ТОЧКА
ГУБЩАБ512

ГД КОМЕЙД ДО ГУБЩАБ512

АКО ВОЕННАТА РЕАКЦИЯ ЗАКЪСНЕЕ МОЖЕ И
ДА НЯМА МИНИСТЕРСТВО КОЕТО ДА УДАРИ ПО
НАС ТОЧКА

ЗА ДЖАВРАТ ДА НЕ ГОВОРИМ ТОЧКА
СЕЙПОС512

ГРАДГУБ МАЛАГЕШ ДО СЕЙПОС512
ЗАПОЧВАМ МОБИЛИЗАЦИЯ НЕЗАБАВНО
ТОЧКА

АКО ЗАРАДИ ТЕБ ПОДПАЛЯ НОВА ВОЙНА
НЯМА ДА ТИ ПРОСТЯ ТОЧКА
ГУБЩАБ512

ГД КОМЕЙД ДО ГУБЩАБ512
ВОЙНАТА ВЕЧЕ Е ЗАПОЧНАЛА ТОЧКА
СЕЙПОС512

„Ще ми се поне веднъж да спя осем часа без прекъсване — мисли си Шара. — Бих платила за тях. Бих ги откраднала. Бих убила.“

Но Шара няма време да спи. Работи при свръхкъси срокове — войската на Малагеш ще пристигне след броени часове — и в същото време усеща, че пропуска нещо. Пропуска нещо, макар буквално да се дави в информация — дневника на Ефрем, списъците от Склада, анализа на финансовите транзакции, историята на Континента, дъщерните компании на Вотров, собствениците на тъкачниците... Всичко това марширува пред вътрешния ѝ взор, обърква я до степен на пълно изключване, докато в главата ѝ не остава само една мисъл: „Моля те, само се успокой, спри да мислиш и се успокой, просто спри, спри, спри...“ Почукване на вратата.

— Не! — вика Шара.

Пауза. После гласът на Питри:

— Ами, мисля, че ще...

— Не! Никакви ангажименти! Никакви срещи! Предупредих те!

— Знам, но...

— Всички заседания се отменят! *Всички*. Кажим им, че... Кажим им, че съм болна! Кажим им, че *умирам*, ако трябва, пет пари не давам.

— Добре, ама... ама това е по-различно. — Питри влиза бавно в стаята. — Писмо е.

— О, Питри... — Тя разтърква очи. — Защо ми причиняваш това? От Малагеш ли е?

— Не. От Вотров. Едно момче го донесе на сребърен поднос. И е... такава, много е странно.

Шара взема бележката. Тя гласи:

КОГАТО ИГРАЕШ ТОВОС ВА, ЕДИН ХОД МОЖЕ
ДА СЛОЖИ КРАЙ НА ИГРАТА, НО ЧЕСТО МИНАВА
ИЗВЕСТНО ВРЕМЕ, ПРЕДИ ПРОТИВНИКЪТ ТИ ДА
РАЗБЕРЕ, ЧЕ ВСИЧКО Е ПРИКЛЮЧИЛО.

ЗНАМ КОГА СЪМ ЗАГУБИЛ.

ЕЛА ПРИ НОВИЯ МОСТ СОЛДА, НО МОЛЯ ТЕ,
ЕЛА САМА.

НЕ ИСКАМ ПРЕСАТА ДА РАЗБЕРЕ. НЕ ИСКАМ
ДА ПОСТРАДА ДОБРОТО, КОЕТО СЕ ОПИТАХ ДА
НАПРАВЯ.

В.

Шара прочита писмото няколко пъти.

— Не може да бъде.

— Той за какво говори? — пита Питри.

— Представа нямам — казва Шара. Възможно ли е Вотров наистина да се е забъркал с Реставраторите? Изглежда нелепо, но ако е така, възможно ли е военната мобилизация да е подложила крак на плановете им? И нещо повече, как изобщо е разбрал Вотров за мобилизацията?

Във всичко това няма никакъв смисъл. Или Воханес е полудял — вариант, който Шара все още не е готова да изключи, — или на нея ѝ липсва много голямо парче от пъзела.

— Какво ще правите? — пита Питри.

— Е, ако ме беше помолил да се срещнем в дома му или на друго място, където ще сме насаме, бих отказала, разбира се. Но новият мост Солда е публично място, при това изключително популярно напоследък. Трябва да е луд, за да ми посегне там.

Но това все още не отговаря на въпроса какво ще прави Шара. „Един оперативен агент се грижи лично за своите източници — казва си тя. — И макар че Воханес не е точно източник, поне със сигурност е мой.“ Ала дълбоко в себе си се противи на мисълта, че друг представител на министерството ще се разправи с Во. Повечето метежници и вражески агенти изчезват безследно и завършват дните си в ужасни мъки.

„Ако се налага някой да издърпа Во от ръба на пропастта — мисли си тя, — това трябва да съм аз.“

— Питри, донеси ми палтото, моля те, и бутилка чай — казва Шара. — И ако не се върна до два часа, кажи на Малагеш веднага щом се появи тук да щурмува с хората си имението на Вотров. С този човек става нещо адски странно.

Питри излиза да изпълни заръките ѝ, а Шара прочита за пореден път писмото. „Когато играя с Во, никога не знам каква точно е играта.“

Но може би този път ще разбере.

Разходката се отразява добре на главата ѝ — пищящите ръгащи се въпроси постепенно избледняват, изтикани от чудатия пейзаж на Баликов, виещите се стълби и лъкатушните улички, и скоро Шара се чувства като обикновен човек, излязъл на разходка покрай реката.

„Не е за вярване — мисли си тя. — Зад този порутен град се крие легендарен рай и е достатъчно да драснеш с нокът по реалността, за да го намериш.“

Чайки и патици се съревновават за коричка хляб.

„Но каквито и чудеса да са създали Божествата — напомня си тя, — изглежда, и те са били роби на Континента, почти толкова зависими от него, колкото и Сейпур.“

Група бездомници си пържат риба в импровизирани тигани на брега на реката. Един от тях, очевидно пьян, твърди, че всичките му риби са парчета от Урав, останалите му викат да седне.

Шара изведнъж решава, че когато тази история с Уиклов и Вотров приключи — а как ще се развият нещата може само да гадае, — ще напусне министерството, ще се върне в Стария Баликов и ще продължи делото на Ефрем. Преди два месеца би сметнала идеята да напусне за пълна лудост, но сега по всичко личи, че леля ѝ смята да държи кормилото на властта до живот, а при тези обстоятелства Галадеш и неговите институции никога няма да приемат Шара с отворени обятия. Освен това последните открития са подновили интереса ѝ към миналото на Континента. Цялата ѝ кариера в министерството бледнее пред няколкото часа, които е прекарала в Стария Баликов, той е като глътка чист планински въздух след дълъг престой в задимено помещение.

А и тайничко Шара няма търпение да пробва други чудеса. Какви ли други чудеса са активни в Стария Баликов? Дали там можеш да минаваш през стени, да призовеш храна от небето и земята, или даже да летиш, или...

Или даже...

Шара забавя крачка и спира.

Три чайки се дърлят в небето за обелка от картоф.

— Да летиш — казва тя тихо.

Сега се за един от предметите в списъка на Нespoменавания склад:

Килимчето на Колкан: малък килим, който КАТЕГОРИЧНО притежава способността да лети. МНОГО труден за управление. Според архивите Колкан е благословил всяка нишка на килимчето с чудото на полета, така че на теория всяка нишка може да издигне във въздуха няколко тона товар.

Летящо килимче, всяка негова нишка — благословена.

Тъкачници, където е лесно да разплетат килимчето.

И малка армада метални кораби сред хълмовете, далече от океана.

Момчето в полицейския арест, което шепне: „Не можем да летим във въздуха с дървени лодки.“

Може би изобщо няма да им трябва океан.
— О — прошепва Шара. — Да му се не види!

Чул звънтежа, Зигруд надига глава. Насочва вниманието си от пътищата, водещи към долината, към шестте кораба в ниското. Работниците вдигат платната, монтират някакви неща при левия и десния борд на корабите. Самите платна са странни — Зигруд е виждал много платна, но тези, изглежда, са предвидени за ветрове с брутална сила. Колкото до още по-странните неща, които стърчат от бордовете, такива неща Зигруд вижда за пръв път. Те са дълги, широки и тънки, съставени са от множество подвижни елементи. Приличат на рибешки перки... Всъщност, колкото и да е невероятно, приличат най-вече на...

— Криле — прошепва той.

Гледа как работниците подготвят корабите.

„Кротувай — казала му е Шара, — освен ако *те* не направят нещо.“

Това определено се брои за нещо.

Той плъзва ръка да провери дали ножът му е на място в канията, после запълзва по склона.

Новият мост Солда е плетеница от скелета и подпори. Сейпурски инженери със сейпурски кранове полагат гигантски бетонни основи в студената вода. Континентали зяпат от бреговете и покривите на къщите, неохотно впечатлени от тази демонстрация на сила.

Мислите на Шара все още се гърчат трескаво около последния извод, до който е стигнала: „Можеш да построиш корабите навсякъде, да ги закотвиш навсякъде, защото никой, *абсолютно никой* не би очаквал нападение от въздуха.“

Ала и друг нахален въпрос си пробива път с лакти в главата ѝ: „Ако Воханес стои зад това, защо Реставраторите ще нападат дома му?“

Е, очевидно ще има възможност да го попита лично — той седи на една пейка наблизко, праметнал крак връз крак, с ръце в скута, и зяпа крайбрежната алея, но не в посоката, от която идва Шара. Не е с

обичайното си изискано облекло, а отново е предпочел тъмнокафявото палто и черната риза, закопчана догоре, както го е видяла Шара в нощта на Урав.

Сеща се какво ѝ е казал Зигруд: „Дори дрехите му не бяха обичайните. Облечен беше като някакъв монах.“

Шара плъзга поглед по навалищата. Никой не обръща внимание на Воханес. Струва ѝ се, че той я е видял, но въпреки това не поглежда открито към нея, а е извърнал глава, така че тя вижда само тила му...

— Какво става с теб, Во? — пита тя, когато го приближава. — Болен ли си? Луд ли си? Или наистина си забъркан в това от самото начало?

Той се обръща към нея с усмивка. Не носи обичайния си бастун.

— Последното, слава на боговете — казва ведро.

Шара застива, със закъснение осъзнала защо е избягвал погледа ѝ до последния възможен момент.

Лицето му много прилича на лицето, което тя познава — същата волева челюст, същата грееща усмивка. Но очите са по-тъмни и са хлътнали дълбоко в черепа.

Шара не чака; обръща се и хуква.

Някакъв човек — всъщност нисък и съвсем обикновен на вид младеж, — който уж се разхожда небрежно, ѝ подлага крак и я спъва. Шара се просва на земята.

Непознатият става от пейката и тръгва към нея с приятна усмивка.

— Чудех се дали ще дойдеш — казва той, — но прецених, че онова с товос ва ще наклони везните. В крайна сметка аз го научих на тази игра. Радвам се да видя, че си ухапала въдицата!

Шара понечва да се надигне. Непознатият насочва ръка към нея и измърморва нещо. Чува се звук като от камшик. Шара поглежда надолу и осъзнава, че е станала съвсем прозрачна — вижда съвсем ясно каменните павета под краката си, или по-скоро там, където би трябвало да са краката ѝ.

„Шкафът на Парнези“ — казва си Шара миг преди някой да притисне парцал към устата ѝ. Изпарения се просмукват в носа ѝ, погледът ѝ се замъглява, силите ѝ изчезват.

Шара пада назад в ръцете им — двама мъже, може би трима. Непознатият — уж Воханес, но друг, — си изтрива носа и казва:

— Чудесно. Да вървим.

Понасят я по крайбрежната алея. Изпаренията проникват все по-надълбоко в мозъка ѝ. „Защо никой не ми помага?“ — мисли си тя. Но хората наоколо само зяпат любопитно групичката и се чудят защо тези мъже се правят, че носят нещо тежко.

Шара се предава; изпаренията я обгръщат, тя заспива.

СЕМЕЙНИ ВРЪЗКИ

*През полето снежно,
по заледената река,
през злачната дъбрава
ще те чакам аз.
Ще те чакам вечно.*

*Огънят ми ще гори —
светлинка в студа.
Светлинка за теб и мен,
защото те обичам много.*

*Ще ти се стори, че ме няма,
но знай, че огънят ми тук е
за онези със любов в сърцата,
що искат да я споделят.*

Книга на
червения
лотос,
част
втора, 9.12–
9.24

Шара се събужда с лице към гола сива стена. Тънка струйка въздух се промъква в дробовете ѝ, после я разтърсва силна кашлица.

— О-о! — казва весело някой. — Виж ти! Кой ни се събуди?

Шара се обръща на другата страна. Мислите ѝ са неясни и бавни. Намира се в гола стая без прозорци, която незнайно защо ѝ се струва позната.

В стаята има две врати, едната е отворена, другата — не. Непознатият стои пред отворената врата, облечен е с колкаштанска дреха. Усмивва й се. Очите му са като мокри камъчета, хлътнали дълбоко в черепа.

— Наистина не разбирам — казва той — какво толкова е намерил в теб.

Шара примигва бавно.

„Хлороформ — спомня си. — Ще мине почти час, преди главата ми да се проясни...“

— Доколкото се вижда с просто око, ти си най-обикновена дребна сейпурка — продължава той. — Ниска, мръснокафява... е, може би глиненокафява би било по-точно, землисто кафява, непривлекателен тъмен цвят, който не подхожда на човешката плът... с характерните за расата ви слаба брадичка и клонест нос. Китките ти, като при повечето от твоята раса, са ужасно тънки и крехки, а ръцете ти са ужасно космати, което вероятно важи и за останалата част от тялото ти. Сигурно се бръснеш доста често, или пък не, но дори да го правиш, пак не би могла да се сравниш дори с най-грозната жена от Свещените земи. Гърдите ти не са провисналите грозновати неща, които се срещат често сред твоята порода, но не са и особено хубави... всъщност толкова са малки, че направо не съществуват. А очите ти, скъпа... Какви очила само! Очите ти функционират ли изобщо? Чудя се какво ли е да си такова грозно джудже? Колко ли тъжен е животът ти, живот на същество от пепелявите земи, на същество, направено от глина... — Поклаща глава, все така усмихнат. Усмивката му хем прилича на усмивката на Воханес, хем е неин изроден вариант — при Во тя е пълна с напираш, неподражаем чар, при този тип говори за трудно сдържана ярост. — Ала истинското естество на твоето престъпление, истинската простъпка, на теб и на целия ти род, е че *отказвате да го признаете*. Отказвате да признаете собствените си недостатъци, своите жалки, грозни недостатъци! Нямате срам! Не криете телата си, плътта си! Не пълзите в краката ни! Не осъзнавате, че вие, недокоснатите от Божественото, лишените от благословия, непозналите просветление, сте *ненужни*, непредвидени, безполезни! Претенциите ви са гигантски и това е най-големият ви грях, ако изобщо приемем, че съществува като вас са способни на грехопадение.

Прилича на Воханес в толкова отношения — голяма част от жестовете, стойката, маниерите са като на Во. Ала в този тип има нещо... хем по-декадентско, хем по-деликатно. Нещо в начина, по който върти ханша си или скръства ръце... Шара се сеца за мховоста, за женствената му походка, имитираща някого, когото към онзи момент още не познаваше.

Преглъща и пита, макар вече да знае:

— Кой?...

— Ако реша да те счупя — казва той, — отвътре ще си празна... Глинена черупка на човек, забележителна само с подобие то си на човек. Какво толкова видя в нея, Воханес?

Непознатият поглежда към ъгъла на стаята.

Воханес седи на пода в ъгъла, обвил с ръце коленете си. Лицето му е цялото в рани от побой, едното му око е затворено от оток, кожата — жълто-зелена като на жаба, по горната му устна ръждавее засъхнала кръв.

— Во... — прошепва Шара.

— Надявах се да открия в нея изкушение за плътта — продължава мъжът, — което да обясни залитането ти. Но по нея почти няма плът, която да изкуши твоята. Честно, нямам представа какво привлекателно си открил в това същество. Наистина не откривам нищо привлекателно в нея, братле.

Шара примигва.

„Братле?“

— В... В... — заеква тя.

Непознатият се обръща към нея и вдига високо вежда.

Шара чува в главата си думите на Воханес: „Беше на петнайсет, когато се присъедини към група поклонници. Тръгнаха на поход към ледения север да търсят някакъв шибан храм.“

— В... *Волка?* — успява да изрече. — *Волка Вотров?*

Той се усмихва.

— А! Виж ти. Значи ми знаеш името, малко глинено дете?

Шара напразно се мъчи да подреди упоените си мисли.

— Мислех... мислех, че си мъртъв...

Той клати глава и се усмихва широко. После казва:

— Смъртта е за слабите.

— „За онези, които искат да ме познаят — цитира Волка, — за онези, които искат да ги види окото ми и да бъдат обичани, не можа да има твърде силна болка, нито твърде ужасно изпитание, нито твърде страшно наказание, през което да преминат. Защото вие сте мои деца и трябва да страдате, за да бъдете велики.“

И се усмихва снизходително на Воханес.

— Колкаштава — казва Шара.

Усмивката на Волка се стапя и той я поглежда студено.

— Книга втора, ако не се лъжа — казва Шара. — Писанията му до свети Морнвиева по повод племенника му, който бил смазан от лавина.

— И Морнвиева толкова се засрамил — казва Волка, — задето е попитал Татко Колкан защо е станало така, задето си е позволил да го разпитва така непочтително, че...

— Че отсякъл дясната си ръка — казва Шара, — дясното си стъпало също, избол дясното си око и си отрязал десния тестис.

Волка се усмихва до уши.

— Толкова е странно да чуя как същество като теб изрича такива неща. Все едно да чуеш птица да говори.

— Намекваш — казва Шара, — че като ни изтезаваш, ни правиш по-добри?

— Няма да ви изтезвам. Поне не повече от това, което вече понесе малкото ми братче. Но иначе би ви направило по-добри, да. Бихте познали срама. Изтезанието би угасило горделивия блясък в очите ти. Знаеш ли изобщо за какво говориш?

— Бас ловя, че според теб Колкан е жив — казва Шара.

От усмивката на Волка не е останала и следа.

— Къде си бил, господин Вотров? — пита тя. — Как си оцелял? Казано ми бе, че си мъртъв.

— О, но аз наистина умрях, малко пепеляво момиче — казва Волка. — Умрях в една планина далеч на север. И бях прероден. Пречистен и прероден.

Той обръща ръката си — в шепата му играят пламъчета, макар свещ да няма.

— Старите чудеса още живеят в мен. — Той стисва невидимите пламъци в шепата и светлината угасва. — Беше изпитание на духа.

Точно затова тръгнахме към манастира на Ковашта — да си изпитаме силите. Всички други умряха по време на нашето поклонничество. Всички мъже, много по-големи от мен. По-опитни. По-силни. Умряха от глад или от студ, или се разболяха и болестта ги отнесе. Само аз продължих упорито напред. Само аз се оказах достоен. Само аз си пробих път през вятъра и снега, само аз открих в планинските недра Ковашта, последния манастир, забравения дом на нашия Татко Колкан, където е сънувал своите свещени закони и е въвел ред в света. Прекарах там почти три десетилетия от живота си, сам сред онези стени, хранех се колкото да не умра, пиех разтопен сняг... и четях. Научих много неща. — Посяга с показалеца си и докосва нещо — сякаш в касата на отворената врата има стъкло и той прокарва пръст надолу по средата му, пръст, който е побелял и леко сплескан при върха от съприкосновение с твърда повърхност. — Камбанката на пеперудата. Едно от най-старите чудеса на Колкан. Първоначално го използвали да подтикнат грешници към изповед. Работата е там, че тази бариера не пропуска въздух, а всички ние сме най-склонни да признаем истината, когато сме на прага на смъртта... Но не бойте се. Не това е вашата участ. — Поглежда Шара. — Вие се провалихте, между другото. Вашият народ.

Шара мълчи.

— Разбираш ли?

— Не — казва Шара. — Не знам какво имаш предвид.

— Естествено. Примитивно същество като теб... Защото там, в манастира, аз намерих *него*. — Бърка под дрехата си и вади медальон, закачен на връв около врата му. Медальонът представлява везната на Колкан. — Медитирах години наред и не чувах нищо. И накрая един ден реших да медитирам, докато не *умра*, докато не чуя шепота му, защото смъртта е за предпочитане пред горчивото мълчание... Едва не умрях от глад. А може и да съм умрял. Ала после го чух как шепти в Баликов. Чух Татко Колкан! Той изобщо не е умира! Изобщо не се е махал от този свят! Изобщо не е бил... *докоснат* от вашия кадж! — Последната дума прозвучава като животинско ръмжене и Шара зърва за миг зъбите му, жълтеникавокафяви.

— Получих видение. Видение, че съществува част от Баликов — истинския Баликов, Свещения град, — останала недокосната от вашето влияние! Град скрит от вас и от всички! И тогава разбрах, че

все още има надежда за моя народ. Че има светлина сред бурята, спасение за светите и послушните. Можех да се върна и да освободя всинца ни от робството. Просто трябваше да стигна до него, да го намеря и да го освободя... Нашият баща. Нашият изгубен баща.

— Точно като в детството ни — казва Воханес. — Все тичаше при татко...

Блажената радост на Волка угасва.

— Млъкни! — зъби се той. — Млъкни! Затвори си мръсната предателска уста!

Воханес мълчи.

Волка го гледа и трепери.

— Твоята... твоята *опетнена* уста! Какво е докосвала устата ти, мръсно пале такава? Каква плът е докосвала? Женска? Мъжка? *Детска*?

Воханес завърта очи.

— Каква проява на лош вкус.

— Ти знаеше, че си сбъркан — казва Волка. — Винаги си бил сбъркан, Во. Винаги е имало нещо сбъркано в теб, някакво несъвършенство, което трябваше да бъде изтръгнато овреме.

Воханес подсмърква отегчено и си изтрива носа.

— Какво ще изтъкнеш в своя защита?

— Не знаех, че имам нужда от оправдания — казва Воханес.

— Татко беше съгласен с мен. Това знаеше ли го? Веднъж ми каза, че му се иска ти и майка да сте *умрели* при раждането ти! Това би му спестило грижите за жена със слабо сърце и син със слаба воля.

Воханес го гледа безразлично, после казва:

— Това разкритие изобщо не ме изненадва. Татко беше толкова мил човек.

— Петниш името на татко само за да подсилиш омразата ми към себе си, сякаш е възможно да те мразя повече.

— *Пикал* съм на името на татко — тросва се Воханес, — на името на Вотров и на името на *Колкан*! Радвам се, че каджът не го е убил, защото сега, когато сейпурите го заколят като другите богове, ще мога да клекна на брадичката му и да му се изсера в устата!

Волка го зяпа, останал без думи.

— Няма да ти се удаде тази възможност — прошепва след миг. — Ще ви оставя живи, теб и нея, за да ви осъди лично Колкан според

собствените си закони. Ти дори това не знаеш, нали? Той е тук, в Баликов, и претегля греховете на града. Наблюдава те. Чака. Знае какво си направил. Аз ще издигна Престола на света от неговата гробница. И когато Колкан се появи, ти ще познаеш болката, братле.

Междувременно Шара е стигнала до извода, че тази гола, празна стая определено ѝ е позната — спомня си как мховостът ѝ се беше изсмял, как тя бе метнала свещта към гърдите му, спомня си пръстените стъпала, които се спускат надолу...

„Знам точно къде се намираме — мисли си тя, — знам и къде е Колкан.“

— Той е долу, нали, в Престола на света? — казва на глас.

Волка я поглежда, сякаш му е зашлевила шамар.

Воханес смръщва вежди.

— Тук, в това отвратително старо място?

— Не, не. Долу, под земята, където е скрит истинският Престол, на метри под нас. — Затваря очи. Изпаренията на хлороформа още замъгляват ума ѝ, но въпреки това една мисъл изплува на повърхността. — А Божествата са обичали да използват стъкло за съхраняване на информация... Аханас криела затворници в стъклото на прозорец, държала и малко ваканционно място в една стъклена сфера. Юков съхранил тялото на свети Киври в стъклено мънисто. А когато бях долу, в Престола на света, очаквах да видя прочутото цветно стъкло, за което разказват легендите... но всички прозорци бяха счупени. Всички освен прозореца в атриума на Колкан. Тогава ми се стори странно, че стъклото на прозореца е цяло и непокътнато, но прозрачно, без рисунък.

Отваря очи.

— Там са го затворили другите богове, нали? Там е прекарал като затворник последните триста години. Жив бог, окован в стъклото на прозорец.

— Не разбирам напълно какво става — казва с весела усмивка Воханес, — но определено е забавно, нали, Волка?

— Как смяташ да го освободиш? — пита Шара.

Волка я гледа с гняв, диша толкова тежко, че въздухът свири в ноздрите му.

— Освен — казва Шара — ако не е простичко заклинание за освобождаване... което би знаел всеки жрец.

— Не всеки жрец — казва дрезгаво Волка.

— Значи е нещо доста по-силно. Да речем... — бавно казва Шара. — Да речем, нещо останало в Ковашта? От някой монах? Нещо, което си намерил в подземията на манастира?

Волка ръмжи, сякаш са го ударили между очите.

— Още ли си толкова сигурен, братко — пита Воханес, — че тя е по-низша от теб?

— А Уиклов? — пита Шара. — Той ще участва ли? Ти му дърпаш конците, нали? Ти си затворил мховоста тук и си го държал като куче пазач.

— Онова, дето се случи с Уиклов, ще изглежда като благословия в сравнение с това, което чака теб — казва троснато Волка. — Уиклов беше... Той беше вярващ. Истински колкаштан. Но след като те отведе до Престола на света и ти разбра как съм намерил Склада с откраднатите предмети... това не можеш да му го простя.

— Какво му направи? — пита Шара.

Волка вдига рамене.

— Рано или късно трябваше да установя дали Камбаната на пеперудата наистина работи. Никога не я бях виждал в действие. Уиклов... сметнах, че Уиклов е подходящ обект. Напомних си, че всички ние сме просто инструменти в ръцете на Божествата. Не ми пречеше, че преследваш Уиклов. Ти *очевидно* нямаше представа, че аз изобщо съществувам, защото бях започнал да градя плановете си години преди ти да се появиш.

— Но все пак те стреснах, нали? — казва Шара. — Когато се появих, си решил, че е добре да побързаш. Точно затова си организирай нападението над къщата на Воханес — за да го принудиш да ти даде нужното.

— Появата на правнучката на каджа би стреснала всеки истински континентал — казва Волка. — А и аз знаех коя си в действителност. — Зъбите му се видяха отново, кафяви като старо дърво. — С часове и дни се бях взирал в портрети на каджа, мислех за него, мразех го, мечтаех си да съм бил там, за да изтръгна живота му, да спра историята, преди да ни е довела дотук... И още щом те видях — щом видях очите ти, носата ти, брадичката, — видях как миналото

оживява. Разбрах, че си от неговата кръв. След това беше лесно да открия коя си и още по-лесно да го съобщя на сънародниците си.

— Чакай... Значи *ти* си провалил прикритието ми? — Шара поглежда Воханес, който мести поглед между двамата, очевидно изпуснал нишката на разговора.

— Само че те не се разбунтуваха срещу теб, не те обесиха на площада, както очаквах — казва Волка. — *Ръкопляскаха ти*, задето уби Урав, едно от свещените деца на Колкан. Наистина не мога да реша дали имаш талант за това, или се радваш на невиджан късмет. Като днес например. Наистина ли ни проследи до *истинското* имение Вотров, или просто случайно попадна на него?

— О — казва Шара. — Бил си в къщата, нали? Когато двамата със Зигруд се прехвърлихме в Стария Баликов. Видял си ни.

— Ако нещата бяха минали по план, сега изобщо нямаше да изпълнявам този ритуал — казва Волка. — Но твоята намеса за пореден път ни принуждава да бързаме. Ти отиде в истинския Баликов. Видя корабите. Затова, уви, новата ера ще трябва да започне днес.

— Ще разрушиш града с бойните си кораби, така ли? — пита Шара. — И защо изобщо са ти нужни летящи кораби, щом ще освобождаваш Божество? Не може ли Колкан просто да ни посочи с пръст и да ни вкамени?

— Защо да се занимаваме с града? — казва Волка. — Разделяй и владей, това е много по-разумен подход. Сейпур разчита на морето, силата му е в корабите. Нашите въздушни кораби ще отлетят право към Сейпур и ще засипят със снаряди пристанищата и корабостроителниците му още преди вашата богохулна нация да е разбрала какво става. Надявахме се да построим още кораби, но и шест ще са достатъчни. При цялата си военна мощ Сейпур не очаква нападение от въздуха. Ще ги засипем с огън от облаците. Ще сеем разрушение от небето като ангели. Ще кастрираме грешната ви страна, както тя заслужава.

Изглежда нелогично, но това разкритие я ужасява повече от мисълта за възкресението на Божество. „По шест оръдия на кораб — пресмята трескаво тя. — Общо трийсет и шест оръдия. Само за един ден могат да съсипят инфраструктурата ни и да осакатят бойния ни флот за месеци, дори за години напред. Ще се сражаваме с вързани зад гърба ръце.“

— Това е добро дело, между другото — казва Волка. — *Праведно*. Светът е нашето изпитание, нашата топилна пещ. И с всяко изгаряне пещта ни оформя. Ще познаете болката. И двамата ще я познаете. Така трябва. И когато плътта ви изгори, когато се отървете от греховете си, някаква част от вас, някое парченце кост може и да оцелее и да бъде спасено, да се окаже достойно за него. — Поема си въздух. — О, ще се изправите пред зора му, и двамата. И колко доволен ще бъде той от мене, че съм му довел не просто един от най-чудовищните предатели на старите нрави, а и дете от плътта на онзи, що уби боговете.

Волка отстъпва настрана. Двама едри мъже в колкаштански дрехи застават на входа. С тихо изпукване Камбаната на пеперудата се изключва. Двамата мъже пристъпват към Шара и Воханес, повалят ги грубо на пода и връзват ръцете им. Шара все още е твърде замаяна, за да се съпротивлява, а Воханес видимо щади нараняванията си.

— А, Волка? — казва Шара, докато я изправят на крака. — Относно коментарите във връзка с външността ми... Ти нали знаеш, че оригиналните континентали са били почти толкова тъмни на цвят като сейпурите? Днешните са по-светли заради промяната в климата, защото нямате толкова слънце като преди. И макар че си в правото си да изпитваш възхищение към светлия цвят, той не е, как да се изразя, *божествена* характеристика. Но щеше да знаеш това, ако беше чел и други божествени текстове освен тези на Колкан. Той е предпочитал да не споменава за плътта, още по-малко за цвета на кожата.

Волка се опитва да наподобява царствена стойка. После прошепва:

— Лукчетата говорят само лъжи.

И си тръгва.

Капитан Мивск Ашковски от кораба „Морнвиева“ се визира през зелените лещи на очилата си към дивия хаос на зората. Облаци са се лепнали за хоризонта като вестникарски заглавия. Някъде под тях — на няколко мили може би, Мивск не е сигурен — се намира сивкавият масив на Континента.

Мивск бърка в джоба на куртката си, вади часовник и прави няколко бързи сметки.

— Два часа! — реве той да надвика силния вятър. — Два часа до брега!

Екипажът надава победоносни викове. Всички са облечени с дебели термокостюми, всички носят специални очила и маски, всички са вързани за палубата на „Морнвиева“ с дебели въжета. Якоби вече е станал жертва на силен повей откъм десния борд — вятърът го е съборил през парапета. Другарите му са успели да го изтеглят, разбира се — морав, ругаещ и плюещ.

„Два часа“ — мисли си Мивск. След два часа ще разбере на какво е способен корабът „Морнвиева“ с двайсет и тримата си души екипаж, шестте оръдия и тристата полета. Дотук се е убедил, че може да лети много бързо и много високо над земята. А дори не е бил докрай сигурен, че ще излети, защото не всички опити с Килимчето на Колкан са били успешни. При първия си опит са използвали само една нишка от килимчето и когато жрецьт на Волка е прочел активиращото заклинание, нишката се е издигнала толкова бързо, че свещеникът не е успял да отскочи и тя му е отрязала половината лице.

„Вълшебствата — е отбелязал Волка — изискват неотклонно внимание.“ Минали са месеци, докато проектират конструкция, която да стабилизира влакната — в случая на „Морнвиева“ нишките са пет и всяка издига по осемстотин тона, — и още толкова месеци да се сдобият със стоманата, необходима за изграждане на конструкциите. И през цялото това време Мивск — макар да се има за силно вярващ — така и не е повярвал докрай, че ще се получи.

Но ето ги тук, по-високо и от най-високата сграда в Аханаштан, летят устремно във въздуха с платна като мечове и огромни криле.

„Не забравяй — напомня си той, — че имаш задача. Задача и дълг. Не летим в небето за твоята слава, Мивск Ашковски, нито твоята, нито на екипажа, а за славата на Татко Колкан.“ Тайничко Мивск няма търпение да види как ще реагира Колкан на унищожението, което оръдията ще посеят сред онези нещастници сейпурите. Като никога сейпурите нямат шанс. Мисълта как великите, чудовищно големи корабостроителници на Галадеш избухват в пламъци... Тази мисъл кара сърцето му да пее.

Мивск се спуска в трюма за седми или осми път да нагледа оръдията. Никой континентал не е притежавал подобна огнева мощ и гледката на големите тежки оръдия, по-дълги и по-дебели от ръката на

Мивск, го изпълва с чувство за могъщество, каквото не е изпитвал никога. И всичко е механизирано — достатъчно е да дръпнеш една ръчка и оръдието стреля.

Мивск проверява трите оръдия отляво — св. Киври, св. Ошко, св. Василий, всичките изглеждат чудесно. После и тези отдясно — св. Шовска, св. Говрос, св...

Мивск спира пред св. Тошкой. Висок мъж с колкаштанска дреха се е навел над дулото на оръдието и наднича през отвора в палубата към корабите „Узина“ и „Укма“, десния фланг на малката им армада.

Капитан Мивск го гледа смутено.

— Кой?... Кой?...

— Никога не бях плавал на въздушен кораб — отбелязва мъжът.
— Плавал съм на много неща, но не и на въздушен кораб.

Мивск иска да го попита защо не си е сложил очилата, защо не е с униформа, защо не се е обезопасил с въже, но всички тези въпроси са абсурдни, защото Мивск знае, че в екипажа му няма толкова едър човек... нали така?

Мъжът се обръща към Мивск; под качулката мътно проблясва само едно око.

— Като обикновен кораб ли плава? — пита той.

— Ами... — Мивск поглежда зад себе си, чуди се как да реагира на тази странна ситуация. — Защо не си на палубата, моряко? Защо не си вързан за мачтата? Така може да паднеш от...

— А оръдията? Стават ли за въздушен бой?

— Аз... Защо?

— Така си и мислех. Да. Да, струва ми се. — Мъжът килва глава и разсъждава на глас: — Шест оръдия на борда и още пет кораба в армадата... По един изстрел на кораб... Не би трябвало да е проблем. — Той кимва. — Благодарско. Това е безценна информация.

Мълниеносно движение, почти недоловимо за погледа, и капитан Мивск изведнъж се сдобива с чувството, че е глътнал голяма буца лед.

Поглежда надолу и вижда дръжката на много голям нож да стърчи между ребрата му. Корабът под него се завърта.

— Добре е капитанът да умре — казва мъжът, — преди да е видял смъртта на екипажа си. Иди си тихо и с благодарност.

Последното, което вижда Мивск, е как гигантът е застанал зад св. Тошкой и прицелва оръдието в кораба „Узина“.

Водят ги по познат маршрут, познат на Шара — по тесните празни коридори към стаята на мховоста — кръгът от сол още си е на пода, — и оттам към тунела, спускащ се към Престола на света, който междуременно е напълно възстановен.

— Сринахте тунела, но ние лесно го възстановихме — казва Волка. — Едва ли ще се сетиш с помощта на кое чудо го направих.

Не ѝ е хрумвало, че тунелът е изкопан с магически средства, но сега отговорът ѝ се струва очевиден.

— Свещта на Овски — казва тя.

Лицето на Волка се изопва, той махва с ръка и ги повежда по тунела, като крепи в шепа своя невидим пламък. Воханес се изкисква.

„Още не е освободил Колкан — мисли си Шара. — Може би Малагеш... Може би тя ще успее да...“ Всъщност, дава си сметка, в момента Малагеш сигурно щурмува имението Вотров. Или това, или укрепява посолството. Нито едното, нито другото може да им е от полза. А Зигруд е далеч отгук, близо до Юкоштан. С други думи, сами са.

Тунелът сякаш няма край. Шара си представя как Колкан ги чака в края му, глиненият човек, седнал в дъното на пещера, с очи сиви и празни.

— Съжалявам, Во — прошепва тя в мрака.

— Няма за какво да съжаляваш — казва той. — Срам ме, че се наложи да се запознаеш с това лай...

— Тихо — прекъсва го един от пазачите им и го удря в бъбреците. Воханес изскимтява и продължава с мъка напред.

Стигат до Престола на света и Воханес ахва сащисано:

— Да му се...

На Шара ѝ се иска да изпита силното вълнение, което е изпитала първия път, но сега храмът ѝ се струва тъмен и разкривен, пълен с черни къошета и шепот.

Двайсетина и повече Реставратори с колкаштански одежди стоят в атриума на Колкан пред празния прозорец. До прозореца има стълба.

„Това се случва наистина.“

Волка тръгва по стълбището, което води нагоре към камбанарията на Престола. Вдига ръце — дланите му светят с

оранжева светлина.

— Нека първо върнем храма към прежното му великолепие — казва той. Сочи към Шара и Воханес, мърмори си нещо под нос. Чува се неприятен звук, все едно плъзгаш пръсти по стъкло. Ръцете на Шара още са вързани, но тя опипва предпазливо с палеца на крака си и среща невидима стена. „Камбаната на пеперудата, задействал я е отново.“

— Гледайте да не дишате много — казва с усмивка Волка. — Тази е значително по-малка.

Ухилен като самодоволно момченце, той изкачва стъпалата към камбанарията и изчезва от погледа им.

— Явно е успял да възстанови и камбанарията — казва Шара.

— Тихо — сгълчава я един от Реставраторите.

— Само преди няколко дни беше пълна с пръст.

— Тихо!

— И какво ще направиш, ще ни удариш през бариерата? — казва Воханес.

Реставраторът пристъпва заплашително към тях, после спира, сякаш внезапно се е сетил, че има друга, по-важна работа.

— Трябваше да се сетя, че ще стане така — казва Шара. — Трябваше да се сетя.

— Шара, млъкни — прошепва Воханес. — Слушай, ти... Имаш някакъв скрит коз, нали? Както винаги?

— Ами... не. Всъщност нямам.

— Но нали мобилизирате войската? Те ще забележат, че липсваш... нали?

— Може и да забележат, но със сигурност няма да ме търсят *тук*.

— Добре, но... Шара, моля те. Моля те, измисли нещо! — изсъсква той. — Трябва да измислиш нещо! Трябва, защото аз определено няма да измисля нищо. Нямам представа какво се случва! Затова, моля те... *нещичко*?

Шара мисли трескаво, но истината е, че няма представа как да излязат от Камбаната на пеперудата, чудо, за чието съществуване дори не е подозирала. А дори да излязат, какво могат да направят? Ранен накуцващ мъж и замаяна от хлороформ четирийсет и пет килограмова жена срещу двайсет и пет Реставратори? „Бих могла да си отворя път навън с взрив от Свещта на Овски... стига да *знаех* заклинанието. Но

не го знам. Знам, че съществува, а това не е същото.“ Ако само имаше някакъв друг начин да се скрият или да използват подземен тунел, или...

... или да изчезнат.

— Шкафът на Парнези — тихо казва тя.

— Какво? — шепне Воханес.

— Шкафът на Парнези. С негова помощ ме отвлече брат ти. Слага хората в невидим въздушен джоб, който е скрит както от смъртно око, така и от Божествено. — „Защото е направен от Юков — спомня си тя, — за един от неговите жреци, който искал да се среща тайно с любимата си в женски манастир на Колкан. Би ни свършил работа идеално в момента.“

— Значи дори ако Колкан се появи тук лично...

— Ще сме скрити. На сигурно място.

— Страхотно! Ами... Ами, действай тогава!

— Не мога, защото ръцете ми са вързани — прошепва Шара. — Знам наизуст нужния стих от Юкоштава, но има и един *жест*, който го съпровожда.

— Мамка му — казва Воханес. Вдига глава да погледне към Реставраторите. — Добре. Дай да се преместим малко...

Завъртат се бавно и застават с гръб един към друг. Воханес се опитва да развърже възела около китките ѝ.

— Не знам дали ще стане — казва тихо Шара. — Възлите са стегнати здраво.

Един от Реставраторите се изсмива.

— Пипате се, а? Перверзник такъв!

— Май за пръв път докосваш жена, а, Вотров? — добавя друг.

Воханес не им обръща внимание, а прошепва:

— Мислиш ли, че брат ми наистина може да върне Колкан?

Шара поглежда към прозрачното стъкло в атриума на Колкан.

— Ами... Склонна съм да приема, че там наистина има *някакво* Божество.

— Но... не Колкан?

— Аз си говорих с това Божество, между другото — казва Шара. — Така мисля поне. В нощта, когато нападнаха къщата ти. Видях много сцени от различни божествени текстове... Но нито една не беше ясна. Нещо повече, видях с очите си, че много от чудесата на *Юков* все

още са активни — включително Шкафът на Парнези, — и вече не съм сигурна, че Юков е мъртъв.

Воханес сумти и продължава да чопли възела.

— Тоест, казваш, че... че не знаеш.

— Точно така.

— Супер.

Подръпва упорито възето около китките на Шара. Тя с горчивина си дава сметка, че това е най-интимният им контакт след онази злополучна нощ, когато са убили Урав.

— Радвам се, че съм тук с теб — казва Воханес. — Тук, в края на всичко това.

— Когато се освободим, стой близо до мен — казва тя. — Шкафът на Парнези не е голям.

— Добре, но искам да ме чуеш... Радвам се, Шара. Разбираш ли?

Шара мълчи. После казва:

— Не би трябвало.

— Защо?

— Защото когато прикритието ми бе провалено... Реших, че ти си го направил.

Той спира да подръпва възето около китките ѝ.

— Аз?!

— Да. Ти... Ти изведнъж получи всичко, което искаше, Во. Всичко. А и ти беше единственият външен човек освен Малагеш, който знаеше коя съм в действителност. Освен това те бяха забелязали при тъкачниците, макар че явно не си бил ти. Трябва да е бил...

— Волка. — Шара не го вижда, но усеща колко е неподвижен. — Но... Шара, аз никога не... аз *никога* не бих ти направил такова нещо. Никога. Не бих могъл!

— Знам! Сега го знам, Во. Но тогава мислех, че... мислех, че си болен! Че ти има нещо. Изглеждаше толкова нещастен, толкова унил...

Усеща го как се оглежда.

— Може би не си грешала за това — тихо казва той. — Може би наистина ми има нещо. Но от друга страна, може би не е имало начин да бъда нормален.

— Какво имаш предвид?

— Имам предвид... така де, виж ги само. С такива хора съм отраснал! — Реставраторите са се събрали в атриума на Колкан и

коленичат на пода за молитва. — Виж ги! Те се молят на болката, на наказанието! За тях омразата е свещена, за тях всичко, което ни прави хора, е *грешно*. Естествено, че ще съм смахнат! Никой човек не може да порасне нормален в такава среда!

Някъде отдалече се чува звън на камбана.

— Какво е това? — пита Во.

— Трябва да побързаме — казва Шара.

Друга камбана пропява с тих глас.

— Защо?

Още една камбана. И още една. И още една. Всички са с различен тон, сякаш някои са големи, а други — съвсем малки, но по-важно е друго — всяка камбана предизвиква резонанс в определена част от мозъка, сякаш само въпросната част може да я чуе, и излива в главата на Шара чужди усещания. При звука на една ѝ се струва, че вижда горещи, потънали в омара тресавища, оплетени лиани и китки цъфнали орхидеи; когато забива друга, Шара чува трясък на метал, крясък на гарвани, вой на битка; при следващата усеща в устата си вкус на вино, сурово месо, захар, кръв и нещо, което може да е единствено сперма; при следващата чува оглушителен трясък на сблъскващи се канари и я притиска ужасна тежест; а после, когато и последната камбана се включва в звънтежа, Шара усеща по ръцете си зимен мраз и треперлив огън в краката и сърцето.

„Една камбана за всяко Божество — мисли Шара. — Не знам как го е направил, не знам дори какво точно прави, но е намерил начин да събуди гласа на всички камбани в Престола на света.“

— Какво става? — пита Воханес.

— Погледни към прозореца — казва Шара — и ще разбереш.

Смътен светлик се е появил в прозореца и с всяка пулсация се усилва. Златна слънчева светлина, сякаш слънцето е толкова силно, че прониква през пръстта, за да огрее това тъмно и мрачно място.

„Не слънцето огрява през пръстта — мисли си Шара. — Ние се издигаме.“

— Той го движи — казва тя. — Издига го. Издига Престола на света.

Докато войниците на Малагеш укрепват умърлушено двора на посолството, светлината започва да се променя.

Самата Малагеш надзирава работата им от портата. Зидовете на посолството са високи и бели, с железен парапет на върха, и макар да са доста красиви, не са добри за отбрана. Освен това посолството се намира на открито, уязвимо място, клекнало в пресечната точка на две големи улици — едната минава покрай стените, другата прекосява цял Баликов и води право към портите на посолството. Ако надзърне през решетките на портата, Малагеш може да види чак до центъра на Баликов, по права линия. „Ако Шара е права за онези оръдия — мисли си тя, — налице са приблизително милион ъгъла, от които могат да ни обстрелват с тях.“

Въпреки тези недостатъци на отбраната Малагеш не прищпорва чрезмерно хората си, най-вече защото тайничко се надява, че Шара ужасно много греша. Но когато чува камбаните в далечината, а сенките на металния парапет започват да танцуват по каменната настилка на двора, устата ѝ провисва така, че пуретата пада в краката ѝ.

Малагеш се обръща. Слънцето се движи — макар стените на Баликов да го замъгляват, то пак прилича на капка разтопено злато, която се плъзга с висока скорост от мястото си току над хоризонта, прави пируети наляво, уголемява се едва забележимо и скоро се спуска към другия хоризонт, сякаш се кани да залезе.

„Възможно ли е цял един ден да се изниза току-що пред очите ни?“ — пита се Малагеш.

Вривата на камбаните бие по сетивата ѝ, сякаш с всеки удар те рушат невидими конструкции и ги пресътворяват.

Жълто-оранжевата слънчева светлина пулсира над покривите. Един лъч се спуска надолу, все едно е пробил през плътни облаци, макар небето да е чисто, и се отразява в камбанарията в центъра на града, която на свой ред грее с ярка светлина.

Малагеш и войниците ѝ извързват очи от ослепителния светлик, а когато отново поглеждат натам, виждат как светлината на слънцето — на *заязващото* слънце — лъщи по исполински излъскан купол. Малагеш заслонява очите си с ръка.

Гигантска кремавобяла катедрала с изящна орнаментика стърчи в центъра на Баликов, камбанарията ѝ е висока почти половин

километър.

— Какво е това? — пита един от лейтенантите. — Откъде се взе това чудо?

Малагеш въздъхва и си мисли:

„Мразя, когато песимистите се оказват прави.“

— Хайде! — вика тя. — Бъдете така добри да свалите очите си от пейзажа и да се хванете на работа! Имаме двор за укрепяване! Започнете инсталирането на батареята зад стените на посолството!

— *Огневата* батарея? — пита един от сержантите, младо момиче на двайсетина години, и изтрива нервно потното си чело. — Губернаторе, сигурна ли сте?

— Абсолютно. Размърдайте се, а ако предпочитате да ви дам начална скорост с ботуша си по изисканите ви задници, няма проблем! Какво сте ме зяпнали? Размърдайте се, проклетници!

КАКВОТО ПОЖЪНЕШ

Изгубен съм в океана на съдбата и времето, но поне имам любов.

Надпис върху
стената на общата стая в
академията „Фадхури“

Волка се спуска по стълбището на камбанарията.

— Добра работа свърших — казва им. — И мисля, че Татко Колкан ще остане доволен.

Воханес се изсмива с отвращение.

— А сега — Волка е стигнал до края на стълбата — нека го върнем у дома. — Поглежда настрани към Воханес и Шара, които са затворени в капана на Камбаната. — Може би след това ще се прегърнем като истински братя. Може би той ще те очисти. Може би ще покаже милост.

— Ако те е направил по свой образ и подобие, Волка — казва Воханес, — значи дълбоко се съмнявам.

Волка изсумтява и тръгва към атриума на Колкан. Реставраторите са се наредили около прозрачното стъкло на прозореца, коленичило паство, което чака своя пророк. Волка минава спокойно между тях — незнаяно защо Шара се сеща за млада госпожица, която е дошла на първия си бал, — и спира пред един от мъжете.

Връзките около китките на Шара са се разхлабили доста.

— Не се отказвай, Во — казва тя отчаяно. — Моля те.

Воханес изсумтява, дръпва по-силно.

— Чукът — тихо казва Волка.

Мъжът, пред когото се е спрял, вади дълъг сребърен чук. Волка го взема внимателно, отива при стълбата и бавно се качва по стъпенките към стъклото.

Шара почти е успяла да извади единия си палец от примката, но това я е затегнало на друго място, около китката.

Волка вдига сребърния чук към устните си и му нашепва нещо напевно.

„Не искам да го виждам — мисли си Шара. — Не мога. Нека е някой друг, само не Колкан...“

Извива трескаво въжетата. Нещо горещо капва върху дланта ѝ. Усеца как едното въже се плъзва през кокалчето на кутрето ѝ, после и през палеца.

Сребърният чук започва да трепти, ръбовете му се размазват, сякаш самият метал вибрира, изпълнен с енергия, която трудно може да удържи.

Воханес стисва здраво въжетата; Шара се хвърля напред с цялата си тежест и с надеждата да се скъсат, но уви...

Волка вдига чука високо. Жълто-оранжевата слънчева светлина се отразява в метала.

Горещите капки по дланта на Шара са се слели в ручейче, плътно и мокро.

„Някой да направи нещо“ — мисли си тя.

Волка надава вик и замахва силно с чука.

Стъклото се счупва с тих пукот.

Златна светлина се излива през прозореца и огрява белия каменен под на храма. Подът бързо се превръща в слънце, в звезда, ослепително сияние, чисто, ужасно, студено.

Вик се изтръгва от гърлата на Воханес и Шара, те навеждат глави заслепени. Светлинната вълна е толкова силна и неочаквана, че в желанието си да ѝ обърнат гръб двамата губят равновесие и падат на пода. Нещо изстъргва грозно в китката на Шара — в най-добрия случай я е изкълчила лошо.

После — тишина. Шара изчаква, сетне надига глава да погледне.

Мъжете в колкаштански одежди зяпат нещо пред себе си.

Пред счупения прозорец стои някаква фигура, по раменете ѝ се сипва слънчева светлина.

Прилича на човек, но е много висок — близо три метра. Облечен е в дебела дълга сива роба, която крие лицето му, ръцете и стъпалата; ала главата му се обръща наляво-надясно озадачено някак, той — ако

наистина е „той“ — оглежда обстановката и коленичилите мъже, сякаш току-що се е събудил от странен сън.

— Не — прошепва Шара.

— Жив е — казва Волка. — *Жив е!*

Закачулената фигура обръща глава да го погледне.

— Татко Колкан! — виква Волка. — Татко Колкан, ти се върна при нас! Спасени сме! Спасени сме!

Волка се смъква бързо по стълбата, присъединява се към коленичилите мъже, които са все така неподвижни, отпуска се на колене и се просва по очи, прострял ръце в краката на Божеството.

— Татко Колкан — казва Волка, — добре ли си?

Колкан мълчи. Прилича досущ на статуя, само ветреецът развява леко робата му.

— Нямахте те много, много години — казва Волка. — Ще ми се да ти кажа, че заварваш света праведен и добър. Но за жалост, откакто теб те няма, всичко се обърка. Нашите колонии се разбунтуваха, убиха братята и сестрите ти и поробиха всички нас!

Мъжете около него кимат хорово и поглеждат уплашено нагоре към Колкан, явно очакват да реагира остро. Но Колкан мълчи неподвижно под сивата си роба.

— Во — прошепва Шара.

— Да?

— Прави каквото правя аз — прошепва тя. Все още със стегнати на гърба ръце, тя се превърта по очи, надига се на колене и се привежда силно напред, докато челото ѝ не опира в пода.

— Какви ги?...

— Покаяние — тихо обяснява Шара. — Колкан обича покаянието.

— Какво?

— Просни се ничком пред него! И не прави *нищо друго!* Всичко друго ще бъде сметнато за обида!

Воханес неохотно се превърта по лице и опира чело в пода.

„А ако Колкан не ни обърне внимание — мисли Шара, — току-виж съм успяла да се измъкна от примката, нали Во я разхлаби.“

— Воортя беше убита в колониите — казва Волка. — Таалхаврас и Аханас загинаха в началото на нашествието. А Юков, страхливецът Юков, се предаде и беше екзекутиран! Колониалите ни управляват, все

едно сме кучета, забраниха със закон обичта ни към теб, Татко Колкан. Забранено ни е да те боготворим, да те пазим в сърцата си. Но ние те чакахме търпеливо, Татко Колкан! Аз и моите последователи запазихме вярата си и направихме всичко по силите си да те върнем! Дори възстановихме атриума ти в Престола на света! Донесох камъните чак от Ковашта, та като се върнеш, да те посрещнат знаци на почит и обожание! Освен това заловихме най-еретичния предател на твоите нрави, както и дете от кръвта на човека, който съсипа нашата Свещена земя! — Волка сочи назад към Шара и Воханес и се сепва за миг, когато ги вижда проснати ничком в знак на покаяние. — Умни страхливци са те, оставят се на твоята милост. Но нима с всинца ни не е така! Ние всички се оставяме на твоята милост, Татко Колкан! Ние сме твоите отдадени слуги! Създадохме небесна армия да се бие за теб, но се боим, че тя не ще е достатъчна! Умоляваме те да ни помогнеш, заедно да скъсаме оковите си, да се надигнем и да върнем на света прежната праведност и величие!

Престолът на света мълчи. Шара извива леко глава, за да вижда какво става, едновременно с това се опитва да измъкне едната си ръка от примката.

Колкан върти глава и оглежда малобройното си облечено в черно паство.

Премества тежестта си на другия крак и плъзва поглед по другите атриуми.

Сетне нейде в храма се чува глас; Шара не го чува с ушите си, а нейде в главата си — приглушен глас като звук от трошаци се скали, макар гласът да изрича само една дума:

— КЪДЕ?

Волка се поколебава и вдига глава.

— К-къде какво, Татко Колкан?

Колкан все така оглежда Престола на света. Гласът прозвучава отново:

— КЪДЕ СА ПЛАМЪКЪТ И ВРАБЧЕТО?

Волка примигва и поглежда назад към своите хора, които са също толкова сащисани като него.

— Аз... не знам какво имаш предвид, Татко Колкан.

— КОГАТО МЕ ПОСРЕЩАТ — казва гласът, — МЕ ПОСРЕЩАТ С ПЛАМЪКА И ВРАБЧЕТО.

Дълга пауза.

— ЗАЩО НЕ ГИ НОСИТЕ?

— Аз... никога не съм чувал за този ритуал, Татко Колкан — казва Волка. Надига се, коленичил като последователите си. — Прочел съм толкова много за теб, но... но теб те няма на този свят от стотици години. Явно този ритуал ми е убягнал.

— ОБИЖДАШ ЛИ МЕ? — пита гласът.

— Не! Не, не! Не, Татко Колкан, никога не бихме направили такова нещо! — Последователите на Волка клатят трескаво глави.

— ТОГАВА ЗАЩО НЕ ГИ НОСИТЕ?

— Ами, просто... просто не знаех, Татко Колкан. Дори не съм сигурен какво точно...

— НЕЗНАНИЕТО — казва гласът — НЕ Е ИЗВИНЕНИЕ.

Колкан пристъпва напред и свежда поглед към паството си. Главата му се поклаща, сякаш Божеството вижда в коленичилите много неща.

— НЕДОСТОЙНИ СТЕ.

Волка е занемял от потрес.

Гласът казва:

— МИЛИ СТЕ ПЛОДОВЕ ВЪВ ВОДИТЕ НА ОКЕАНА. СМЕСИЛИ СТЕ ЛЕН И ПАМУК В ДРЕХИТЕ СИ. СЪЗДАЛИ СТЕ СЪЖКЛО С МНОГО ДЕФЕКТИ. ЯЛИ СТЕ ОТ ПЛЪТТА НА ПОЙНИ ПТИЦИ. ВИЖДАМ ТЕЗИ ГРЕХОВЕ ВЪВ ВАС. НЕ СТЕ СЕ ПОКАЯЛИ ЗА ТЯХ. А СЕГА, КОГАТО СЕ ПОЯВИХ, НЕ МЕ ПОСРЕЩАТЕ С ПЛАМЪКА И ВРАБЧЕТО.

Волка и последователите му се споглеждат, не знаят какво да правят.

— Т-татко Колкан, моля те — мълви Волка. — Моля... прости ни. Следвахме всички твои закони, които успяхме да издирим, за които знаехме. Но ние те освободихме, Татко Колкан! Моля те да ни про...

Колкан го посочва. Волка млъква като вкаменен.

— ПРОШКАТА — казва гласът на Колкан — Е ЗА ДОСТОЙНИТЕ.

Колкан плъзва поглед по последователите на Волка.

— Вие сте като прахта и камъка, и калта.

Шара не е видяла никаква промяна, никаква ярка светлина или друго, но мъжете в колкаштански одежди вече не са хора, а статуи от

тъмен камък.

Волка стои пред Колкан, все така застинал, но жив — Шара вижда как очите му се въртят трескаво.

— А ТИ... — казва гласът на Колкан, — ТИ СИ МИСЛИШ, ЧЕ НЕ СИ КАТО ПРАХТА И КАМЪКА, И КАЛТА. ЩЕ ТИ БЪДЕ НАПОМНЕНО, ЧЕ СИ ТАКЪВ.

С каквото и да го е държал Колкан, то явно се вдига, защото Волка се строполява на пода, останал без дъх.

— Да, аз... — казва той. — Ще го направя, Татко Колкан, ще го запомня... — Задавя се, полита напред и писва от болка. — Ох! Ох, коремът ми... — Шара вижда как коремът му се издува и расте, голям като на бременна жена. Ужасена, тя обръща лице към пода.

Писъците на Волка стават все по-силни и скоро преливат в гъргорене. Шара го чува как пада на земята. Камбаната на пеперудата се стопява с пукот; Волка мълчи, макар Шара да го чува как се мята.

— ЩЕ ПОЗНАЕШ БОЛКАТА.

Чува се звук като от разпаряне на дебел здрав плат. Неспособна да устои, Шара поглежда изпод мигли. Черни заоблени камъни, стотици, се изсипват от пръсналия се корем на Волка, лъщят от кръвта и купчината расте пред очите на Шара.

Задавя се. Колкан вдига леко поглед и тя отново забива лице в пода.

— ХМ — казва гласът.

Двамата с Воханес мълчат. Шара чува треперливия му дъх до себе си.

— ТАЗИ ГЛЕДКА Я ПОЗНАВАМ ДОБРЕ — казва гласът. — ГЛЕДКА, КОЯТО ХАРЕСВАМ. МОЖЕ ДА Е МИНАЛО ВРЕМЕ, НО ОНЕЗИ, ЩО СА ОТ ПЛЪТ, ВСЕ ОЩЕ ИМАТ НУЖДА ОТ ОТСЪЖДАНЕ.

Шара усеща как крайниците ѝ се вдървяват. Чуди се дали Колкан не ги превръща в камък, но явно не — само е парализирана като Волка преди малко.

Тихо изпукване и Воханес започва да се плъзга към Колкан, все едно каменният под на храма е конвейер. С периферното си зрение Шара вижда как Воханес поглежда назад към нея, ужасен, шокиран. „Не ме оставяй! — казва сякаш. — Недей!“

— ЗАСТАНИ ПРЕД МЕН — казва гласът на Колкан. — И НЕКА ЧУЯ ПРОСБАТА ТИ.

Шара не вижда, но чува гласа на Воханес:

— П-просбата ми?

— ДА. ПРОСНАЛ СЕ БЕ В ПОЗАТА НА СРАМ И ПОКАЯНИЕ. ИЗЛОЖИ ПРОСБАТА СИ И АЗ ЩЕ ОТСЪДЯ.

„Точно като частните му отсъждания преди да издаде първите си закони — мисли си Шара. — Но Во няма представа за какво иде реч.“

Дълго мълчание. После Воханес казва:

— Аз... аз не съм стар човек, Татко Колкан, но съм виждал и живял доста. Аз... загубих семейството си. Загубих приятелите си. Загубих дома си, при това в повече от един смисъл. Но... нека не те *разсейвам* с тези мои истории.

Ударението, което слага върху „разсейвам“ е толкова тежко, че граничи с вик. При други обстоятелства Шара би завъртяла очи. „Не е от най-деликатните послания, Во...“

— Покайвам се, Татко Колкан — казва Воханес. Гласът му става по-силен. — Наистина. Тъжен съм. Засрамен съм. По-точно, срам ме е, защото *искаха* от мен да се срамувам, защото *очакваха* да се срамувам. — Преглъща. — И ме е срам, защото поне в известна степен им угодих. Угодих им, срамувах се от себе си и се мразя за това. Мразя се, защото не открих друг начин да живея. Тъжен съм. Тъжен съм, защото се родих в свят, където се смята за нормално да живееш в отвращение от себе си. Тъжен съм, защото съотечествениците ми вярват, че да си човек е нещо грозно, нещо гадно, нещо нежелано. Това е... това е шибан позор. Позор, наистина.

Ако Шара можеше да се движи, устата ѝ щеше да провисне от шок.

— Покайвам се — казва Воханес. — Покайвам се за всички връзки, които този срам съсипа. Покайвам се, че допуснах моят срам и нещастие да заразят и други. Чукал съм и мъже, и жени, Татко Колкан. Лапал съм безброй пишки и безброй хора са лапали моята. Чукал съм и мен са ме чукали. И беше страхотно, прекрасно. Забавлявах се върховно и с радост бих го направил отново. — Изсмива се. — Имах късмета да срещна и да държа в обятията си прекрасни хора — красиви, добри, умни хора, повярвай ми, — и дълбоко съжалявам, че допуснах себеомразата ми да ги прогони. Обичах те, Шара. Обичах те.

Справих се много зле с това, но наистина те обичах по своя си сбъркан начин. И още те обичам. Не знам дали ти си създал света, Татко Колкан. Не знам и дали ти си създал моите хора, или те сами са се създали такива. Но ако *твоите* думи са ми внушавали като малък, ако *твоите* думи са насърчили това отровно отвращение от самия мен си, това нелепо самобичуване, тази разрушителна идея, че да си човек, да обичаш и да поемаш риск е *грешно*, тогава... Е. Тогава, *наври си го отзад*, Татко Колкан.

Дълга, дълга, дълга пауза.

Сетне — гласът на Колкан, треперещ от ярост:

— ТИ СИ НЕДОСТОЕН.

Письци огласяват Престола на света.

Шара се бори с парализата, иска да скочи и да се втурне към Во, но не може — каквото и чудо да е използвал Колкан, то я натиска като канара.

Иска да пици заедно с Воханес, макар неговите письци да стават все по-ужасни — письци на непоносима, немислима болка, все по-силни и по-силни, резултат от изтезанията, на които го подлага Колкан.

А после чудото се вдига и тя е свободна.

Надига се и поглежда. Колкан стои пред Воханес, опрял в челото му единия си дълъг, едва подаващ се изпод ръкава на робата пръст; Воханес трепери, плътта му се гърчи, сякаш Божеството излива в главата му безкрайна агония и болка, излива ги там, напълно забравило за Шара.

„Иди при него!“ — мисли си част от нея.

Друга част казва: „Во подмами Колкан да направи това, за да избягаш ти. Колкан е толкова ядосан, че временно е забравил за теб... добре помисли как да използваш този шанс.“

Разплакана, тя измъква ръцете си от разхлабените въжета, затваря очи, казва наум стиховете от Юкоштава и начертава с жест врата във въздуха.

Чува се звук като от удар с камшик. Шара пристъпва в Шкафа и става невидима за собствените си очи.

Колкан вдига глава. Воханес се срива на пода, бял като сняг, неподвижен.

Шара затваря очи и затаява дъх — Шкафът на Парнези не скрива звука.

Колкан се повлича напред, върти глава, докато оглежда Престола. Шара усеща исполински натиск, сякаш потъва все по-дълбоко в океана. „Търси ме, опипва за мен...“

— ШКАФЪТ — казва гласът на Колкан. — ПОМНЯ ТОВА.

Повръща ѝ се от ужас. Колкан е само на четири стъпки от нея, три метра висок, мръсен, вонящ на гнилоч изпод надиплените си роби.

— МОГА ДА СРИНА ТОЗИ ХРАМ — казва той. — И ДА ТЕ СМАЖА. АКО ОЩЕ СИ ТУК.

Поглежда нагоре, към тавана на Престола.

— НО ИМАМ ДА СВЪРША ПО-ГОЛЕМИ НЕЩА.

И изчезва, сякаш изобщо не е бил тук.

Шара още не смее да си поеме дъх. Мести трескав поглед из Престола на света, страх я е, че Божеството дебне в някоя сянка.

Отгоре долита бумтящ глас:

— ТОЗИ ГРАД Е СТАНАЛ НЕДОСТОЕН.

— О, не! — възкликва Шара. Поглежда към Воханес, иска ѝ се да иде при него. „Всичко по реда си — сопва се гласът на оперативния агент в главата ѝ. — Скръбта може да почака.“

— Съжалявам, Во — прошепва тя, изправя се и хуква към изхода.

Из цял Баликов, на рибните пазарища и в уличките, край Солда и в чайните, гражданите зяпат великанската бяла катедрала, която се е появила внезапно в града им, и се сепват при гласа на Колкан, който ехти по улиците.

— НАРУШИЛИ СТЕ БЕЗЧЕТ ЗАКОНИ — казва гласът.

Деца прекъсват играта си и се заслушват.

— ЛЯГАЛИ СТЕ ЗАЕДНО ЗА УДОВОЛСТВИЕ.

Уличен метач, стиснал дългата дръжка на метлата си, се обръща бавно да погледне към небето.

— ОБЛИЦОВАЛИ СТЕ ПОДОВЕ С БЯЛ КАМЪК.

Старците в клуб „Гошток-Солда“ се споглеждат, после свеждат погледи към шишетата с вино и уиски.

— ЯЛИ СТЕ ПЛОДОВЕ С ЯРЪК ЦВЯТ — казва гласът. — И СТЕ ДОПУСНАЛИ СЕМЕНАТА ИМ ДА ГНИЯТ В КАНАВКИТЕ.

В една бръснарница край Солда сащисаният бръснар е махнал половината мустак на един дядо; дядото, също толкова сащисан, още не е забелязал липсата.

— И СТЕ ИЗЛИЗАЛИ ДЕНЕМ С ИЗЛОЖЕНА ПЛЪТ. ЖИВЕЕТЕ С ЧУЖДА ПЛЪТ. ПОГЛЕДНАЛИ СТЕ ТАЙНИТЕ НА ПЛЪТТА СИ И СТЕ ГИ ОПОЗНАЛИ И ЗАТОВА АЗ ПЛАЧА ЗА ВАС.

В лазарета към Дома на Седемте сестри капитан Несрев, все още бинтован, оставя лулата си и вика на сестрите:

— Какво става, да му се не знае?

— ЗАБРАВИЛИ СТЕ КАК ТРЯБВА ДА ЖИВЕЕТЕ — казва гласът.

Пауза.

— АЗ ЩЕ ВИ ПРИПОМНЯ.

Слънчева светлина с цвят на охра се разлива над Баликов. Гражданите засланят очи, извързват се от прозорците...

А когато поглеждат отново, виждат, че гледката се е променила — сякаш всичко в града е било пренаредено, избутано настрани да отвори място за...

Старица на ъгъла на „Св. Гошток“ и „Св. Гиели“ пада благоговейно на колене и шепти: „Боговете са ми свидетели... Боговете са ми свидетели...“

... стройни красиви бели небостъргачи, обточени и увенчани със злато. Приличат на гигантски бели чапли, които газят в сивото тресавище на модерен Баликов.

— ЗАБРАВИЛИ СТЕ ВСИЧКО, НА КОЕТО СЪМ ВИ УЧИЛ — казва гласът. — ВЪРНАХ СЕ ДА ВИ ГО ПРИПОМНЯ. ЩЕ БЪДЕТЕ ОЧИСТЕНИ ОТ ГРЕХА. ЩЕ ИЗТРЪГНА ОТ ВАС ИЗКУШЕНИЕТО.

Вятър подухва по улица „Св. Василий“. Сякаш насън, десетки пешеходци внезапно се отправят към средата на улицата и застават там рамо до рамо с лице на север. Сред тях има майки, бащи, синове, дъщери и никой от тях не реагира на уплашените викове на приятели и роднини, които питат какво става.

Вятърът набира сила. Гражданите на Баликов са принудени да заслонят очите си с ръце и да извърнат лица. Чува се дрънчене, сякаш вятърът незнайно как е довял на улицата хиляди метални съдинки. Когато хората свалят ръце и поглеждат, не могат да повярват на очите си.

На мястото на пешеходците сега стоят петстотин бронирани войници. Броните им са гигантски, дебели и лъскави, покриват всеки сантиметър от телата им; толкова са плътни, че сякаш не са войници, а съживени брони. Шлемовете им наподобяват лъскави образи на пиццящи демони; мечовете им са грамадни, почти два метра дълги, облизва ги студен огън.

Единствено Шара Комейд, която поглежда през рамо към войниците, докато тича към посолството, знае, че ги е виждала някъде. Нима само преди броени седмици е накарала Зигруд да свали онази картина от стената на ГД Труни и да я скъса?

Гласът на Колкан казва:

— **ЩЕ ПОЗНАЕТЕ БОЛКАТА И ЧРЕЗ НЕЯ ЩЕ ПОЗНАЕТЕ ПРАВЕДНОСТТА.**

Войниците се обръщат към хората по тротоарите и вдигат мечовете.

Малагеш вижда Шара да тича към укрепленията и ѝ крясва:

— Какви ги дрънка тоя глас, по дяволите?

— Това е Колкан! — казва Шара, едва си поема дъх.

— *Богът* Колкан?

— Да! Говори за законите си.

— Облицовка от бели камъни? Плодове с ярък цвят?

Войници помагат на Шара да се покатери през укреплението.

— Това също е част от законите му, да!

— И откъде, мамка му, се взеха тези бели сгради?

— Това е Стария Баликов — казва Шара. — Части от Баликов, какъвто е бил *преди*. Явно е изтеглил всичко обратно и е разбутал сегашните сгради, за да отвори място на новите.

— Нямам... — Малагеш търси думи. — Нямам ни най-малка представа какви ги дрънкаш! Забрави за това, въпросът е какво смята да прави той. И какво да правим *ние*?

По улиците отекват писъци. Малагеш заслепява с ръка очи да види.

— Насам тичат хора — казва тя. — Какво става?

— Виждала ли си картината „Нощта на червените пясъци“ от Ришна?

— Да?

— Помниш ли континенталната армия, която е противник на каджа в нея?

— Ами, да... — Малагеш сваля ръка, обръща се и зяпва Шара с ужас.

— Да — казва Шара. — Явно Ришна е била много точна в детайлите.

— Кол... Колко са?

— Стотици — казва Шара. — И ако прецени, Колкан винаги може да направи още. Той е Божество все пак. Но е възможно аз да имам оръжие, за което той не знае.

Двете хукват по стълбите към кабинета на Шара. Шара отваря едно чекмедже на бюрото си и вади парчето черен метал, което е дала да преработят във връх на стрела.

— За това ти говоря.

— И какво е то?

— Металът, с който каджът е убил Божествата — казва Шара. — Не подлежи на божествено влияние. С това парче каджът е екзекутирал Юков, прострелял го е в главата. Трябва само да примаим Колкан навън, после някой би могъл да стреля по него с това, точно като през Войната.

— Добре... Ако приемем, че всичко, което казваш, е вярно, не е ли логично по време на Войната каджът да е имал стотици и дори хиляди от тези малки парченца метал?

— Е... да.

— Но сега само ти имаш такава?

— Да.

— Добре. Как ще го примаим?

— Ами...

— И какво ще стане, ако не го уцелим?

— Ами тогава... ще трябва да си приберем стрелата, предполагам.

Малагеш я зяпва с равни дози изумление и раздразнение.

— Нямах време да съставя план! — казва Шара.

— Сериозно? По нищо не личи.

— Нямах представа, че всичко това ще се случи *сега*!

— Да, ама се случва! И да си призная, главен дипломат, според мен тоя план няма да сработи!

Подът под краката им се разлюлява. Отвън викат войници. Шара и Малагеш стигат до прозореца точно навреме да видят как една четириетажна сграда на десетина пресечки от тях се срутва, сякаш я събарят тежки машини. От прахоляка и отломките се появяват силуети в лъскава стомана, вдигнали право нагоре гигантските си мечове.

— Достатъчно силни са да рушат *сгради*? — ахва изумено Шара.

— И какво казва планът ти за тях? — пита Малагеш.

Шара наглася очилата си.

— С какво оръжие разполагате?

— С обикновени арбалети, плюс пет малки оръдия за многократна стрелба. — Малагеш събира палеца и показалеца си в кръгче. — Навиваш ги и те изстрелват ей толкова големи снарядчета два пъти в секунда.

— По-големи оръдия нямате, така ли?

Малагеш клати глава.

— Не. Споразумението забранява използването на преносима тежка артилерия на територията на Континента.

— И според теб тези снарядчета ще могат ли да пробият бронята на онези... неща?

— Ами, бронята им е божествена, така че...

— Да, но може би Колкан все още не знае за барута — разсъждава на глас Шара.

— Не съм склонна да поема този риск. Бих предложила да се оттеглим... Само дето онези неща се движат много бързо.

— А дори да се оттеглим, това няма да ни спаси от летящите бойни кораби — казва Шара.

Малагеш я зяпва невярващо.

— *Какви* летящи бойни кораби?

— Нямам време да ти обяснявам сега. Имаме ли работещ телеграф?

Малагеш клати глава.

— Линията замлъкна преди няколко минути. Всъщност всичко електрическо спря да работи.

— Явно е от влиянието на Колкан. Не можем да се оттеглим, не виждам как ще останем тук, не можем да предупредим и Галадеш... —

Шара разтвива слепоочията си. „Винаги съм се питала дали ще умра за страната си, но никога не ми е хрумвало, че ще умра по този начин“ — мисли си.

Поглежда назад към отвореното чекмедже, иска й се — пълна глупост — да намери там още едно парченце черно олово.

Вместо това вижда кожена торбичка. Знае какво има вътре — десетина малки бели хапчета.

— Хм — измърморва тя под нос. Взема торбичката и надниква в нея.

— Ако ти хрумва нещо гениално — казва Малагеш, — съветвам те да го измислиш възможно най-бързо.

Шара изважда едно хапче и го вдига пред очите си.

— Философски камък.

— Опиатът, който даде на онова хлапе в полицейския арест?

— Да. Помага ти да общуваш с Божествата, но също така...

Подсилва действието на много чудеса.

— И?

„Това е самоубийство“ — мисли си Шара.

— И? — повтаря Малагеш.

„Да не го направя също е самоубийство.“

Накрая казва с неохота:

— Аз знам доста чудеса.

— Така! — крещи Малагеш. — Отворете си добре ушите!

Още една сграда се срива, само на няколко пресечки, и сейпурските войници се споглеждат смутено, но Малагеш продължава:

— Още от деца всички вие сте си мечтали да станете като каджа, нали? Представяли сте си как вие водите онези битки, как вие печелите онези победи, как се къпете в славата. Е, нека ви припомня, момчета и момичета, един исторически урок... — Нещо избухва близо до брега на реката; огнена топка с диаметър двацетина стъпки се издига във въздуха между два високи бели небостъргача. — Помните ли как Нощта на червените пясъци се е сдобила с името си? Помните ли как каджът извел опърпаната си войска от стотина освободени роби в пустинята Хадеш и се озовал лице в лице не само с Божеството Воортя, а и с пет хиляди бронирани континентални воители. Воители,

които адски много приличали на онези там. — Тя сочи към улицата, където сребристи силуети посичат хора, каруци, автомобили, сгради, всичко. — Врагът ги превъзхождал многократно, на равен терен, без абсолютно никакво стратегическо предимство за каджа и неговите хора! Всеки нормален военачалник би стигнал до извода, че са обречени. Аз бих стигнала до извода, че са обречени. Но не били, защото каджът извадил оръжие, заредил го със специален снаряд и стрелял *право в проклетото лице на Воортя!* — Почуква се с показалец по средата на челото. — И веднага щом Воортя умряла, броните на онези континентали — които били толкова дебели, толкова тежки, толкова непробиваеми и толкова магически *леки* — изведнъж станали точно толкова тежки, колкото биха били без магията на Божеството. И армията се *сринала* под тежестта им. Без своето Божество онези ужасни воители били беззащитни, затиснати под стотици килограми желязо и стомана! И войската на каджа, шайка необучени роби и фермери, които цял живот търпели издевателствата на подобни воители, се нахвърлили отгоре им и ги довършили с ножове, камъни и *шибани градински инструменти!* — Един от крановете при новия мост се клати напред-назад като метроном, после плъосва в ледените води на Солда. Ята скорци се вият над града, пищят и чирикат. — За една нощ избили пет хиляди мъже! Избили ги както лозар реже грозде от асма! Газели в кръв до глезените! И точно затова, момчета и момичета, наричаме онази битка *Нощта на червените пясъци!*

Шара стои в средата на двора, брои хапчета и се опитва да прецени правилната доза. „Ще полудея ли? Ще се намърда ли Колкан в мозъка ми да ме унищожи? Или просто ще се гътна мъртва и ще оставя хората си на произвола на съдбата? Или просто ще ми се разхлопа сърцето, както когато прекаля с чая...“

— А сега нека ви припомня *сегашното* ни затруднение! — казва Малагеш. — Шансът определено не е на наша страна, знам! Каузата ни изглежда загубена! Но ние сме *обучени* войници! И имаме на своя страна правнучката на каджа, която само преди месец отърва града от разбеснялото се изчадие на Колкан! Мечтали сте си да изживеете отминала слава, изгубени мигове от историята? Толкова ли са ниски стандартите ви? Днес вие ще *творите* история! Вие ще сте героите, за

чийто подвиг хората ще пеят и след сто години! Вие сте легенда! И ще се увенчаете с победа!

За пълна изненада на Шара войниците надават кръвожаден вик и започват да скандират: „Комейд! Комейд! Комейд!“

Шара поаленява като червено цвекло и мърмори под нос: „Леле-мале“.

— А сега заемете позиции при укрепленията — казва Малагеш — и се целете право в тъпите *очи* на онези неща, чувате ли? Може да са бронирани, но не са свършени!

Войниците надават победоносен вик и се втурват към укрепленията зад зидовете на посолството. Малагеш се приближава към Шара.

— Как се справих?

— Отлично — казва Шара. — Трябва с това да си изкарваш хляба.

— Много смешно — казва Малагеш и надзърта през решетката на портата. — Онези чудовища знаят, че сме тук. Като гледам, отделят по десетина за разрушаването на всяка сграда, на нас може да отделят и повече. Ти готова ли си?

Шара се колебае.

— Това е пет пъти повече, отколкото дадох на момчето в ареста.

— И?

— Нямам абсолютно никаква представа дали количеството е в правопрпорционална връзка със силата на ефекта.

— И?

— Искам да кажа, че дори това да проработи, има голям шанс да умра от свръхдоза.

Малагеш вдига рамене.

— Нищо чудно. Добре дошла в клуба на войниците. Дай да видим ще можеш ли да свършиш нещо полезно, преди да се гътнеш, става ли?

— Как е възможно да... Как можеш да говориш толкова спокойно за това?

Малагеш не отделя поглед от маршируващите бронирани воители.

— То е като плуването — казва тя. — Мислиш си, че си забравил как се прави, но после скачаш във водата и хоп, все едно изобщо не си излизал оттам. Ако ще го правиш, главен дипломат Комейд — казва тя

и сочи хапчетата в шепата на Шара, — действай. Защото много скоро ще разберем дали оръжията ни струват нещо срещу тези проклети чудовища.

Бронираният войни се строят в редица и тръгват към посолството с прецизността на метроном. Умопомрачително дрънчене изпълва улиците и се излива над стените. Малагеш заема позиция при първата батарея и крещи с цяло гърло:

— Целете се в онзи най-вдясно!

Оръдията се завъртат бавно към война вдясно, който не реагира по никакъв начин.

Малагеш изчаква бронираният да навлезат в обсег, после спуска рязко ръка и рева:

— Огън!

Оръдията — картечници всъщност — изобщо не звучат като оръдия, установява Шара, а по-скоро като гигантски триони в дъскорезница. Бронзови гилзи изхвърчат в неясни дъги откъм задния край на картечниците и трополят по двора на посолството. Шара наблюдава напрегнато, с надеждата че бронираният войн ще стане на кайма. Нищо подобно — войнът забавя крачка, малки дупки и вдлъбнатини се появяват по нагръдника, лицето и краката. Звукът е като от кухненски шкаф, препълнен с тенджери и тигани, които се изсипват на пода, щом отвориш вратичките.

Картечниците стрелят без прекъсване; бронираният войн започва да залита върху помлените си крака и след близо половин минута непрекъснат обстрел пада на земята. Моментално ято скорци излитат от множеството пробойни в бронята му, а тя се разпада, все едно се е държала на конци. „Скорци — мисли си изненадано Шара. — Но те са от любимите номера на Юков.“ Войнът отзад прескача безучастно разпарчетосаната броня, сякаш смъртта на другаря му е без никакво значение.

Малагеш поглежда към Шара и клати мрачно глава: „Безсмислено е.“

— Не спирай обстрела! — крещи обаче на хората си и те засипват с куршуми настъпващите войни, което ги забавя, но по нищо не личи, че може да ги спре.

„Десет бронирани — мисли си Шара. — Ще минат цели пет минути, докато ги избием всичките.“

Воините са на сто метра от стените на посолството. Стъпалата им дрънчат и трещят при всяка крачка.

— Действай, Шара! — крещи Малагеш. — Не можем да ги удържим!

Шара поглежда малките бели хапчета в шепата си.

Седемдесет метра.

— Действай!

„Проклетата да съм — мисли си Шара, — съдбата си проклинам от сърце.“

Вдига рязко шепа към устата си и глътва таблетките.

Чака. Не се случва нищо.

Бронираните са на петдесет метра от стените.

— Ох, майчице — казва Шара. — О, не. Изобщо не действат! Нищо не...

Млъква задавена. После се накланя леко напред, притиснала ръце към стомаха си, едната ѝ ръка литва към устата.

— Не се чувствам... — Преглъща. — Мм, чувствам се стра...

Пада на колене, закашля се и започва да повръща, но от устата ѝ не излиза полусмляна храна или стомашен сок, а цели реки от бял сняг, сякаш вътре в нея има цяла замръзнала планина, по чиито склонове се спуска лавина и се излива през устата ѝ с все камъните, откъртените клони и буците тъмна кал.

Един от войниците извърща отвратно поглед и възкликва:

— Морето да ми е на помощ...

Светът се нагъва около нея като вълнички. Ярки цветове разцъфват устремно в периферното ѝ зрение. Небето е пергамент; земята е катран; белите небостъргачи на Баликов пламват като факли.

„Лелемайчицелелемайчицелелемайчицелелемайчице...“

Кожата ѝ е огън и лед. Очите ѝ горят в черепа. Езикът е твърде голям за устата ѝ. Шара пици цели пет секунди, преди да се овладее.

— Посланик? — вика Малагеш. — Добре ли си?

„Това са просто страничните ефекти от опиата“ — казва си Шара.

На камъните пред нея се появяват изписани думи: „ТОВА СА ПРОСТО СТРАНИЧНИТЕ ЕФЕКТИ ОТ ОПИАТА.“

— Какъв интересен опият — казва Шара, но думите излизат от мънички устица, които са се появили върху ръцете ѝ. — Прекрасен опият!

— Ако ще правиш нещо — креци Малагеш и думите ѝ оформят огнени въртулки във въздуха, — направи го!

Шара вдига поглед към настъпващите бронирани воители. Преброява ги и вика: „Девет!“. Знаела е защо това е важно, но причината изчезва от съзнанието ѝ още преди викът да е отекнал. Вижда ясно, че бронираните са ходещи плетеници от множество сложни чудеса, но вътре има истински хора, принудително мобилизирани в служба на Колкан. „Ала веднага щом бронята пострада безвъзвратно — вижда тя, — чудото ги превръща в скорци и ги отпраща... Което определено е в стила на Юков.“

Изтичва при укрепленията и вика на напиралците воители:

— Каква броня носите? На Колкан или на Юков? На кое Божество служите? — Те, разбира се, не ѝ отговарят. Шара започва да се смее лудешки. — О, чакай. Чакай! Забравила бях! Забравила, забравила, забравила!

Двайсет метра.

— Какво си забравила!? — креци Малагеш.

— Забравила бях, че знам Свещта на Овски! — отвърща щастливо Шара. — Чела съм за това чудо много отдавна!

Стои с лице към взвода бронирани воители... „Бостански плашила“ — мисли си и си припомня природата на това чудо: „Всички сърца са като свещи. Фокусирай светлината на своето и тя ще премахне всички препятствия.“

Представя си воините като метална стена пред себе си.

Воините затрептяват със златна светлина като мед. После...

Сякаш гигантска колона от нажежен вятър преминава през тях; воините пламват в горещо червено, размазват се пред погледа ѝ...

... и внезапно на улицата се появява гигантско ято цвърчащи скорци. Издигат се вкупом през каньона от сгради към небето, тъмен гръмотевичен облак, от който ваят кафяви и черни перца.

От бронираните воители е останало плискащо се езерце разтопен метал. Само долната част на краката им е запазила формата си —

прасците им стърчат от жълто-червените вълнички като девет чифта зарязани метални ботуши.

Шара поглежда към ръцете си. Върху дланите ѝ, с големи букви, пише: „НЕ МОГА ДА ПОВЯРВАМ, МАМКА МУ!“

— Не мога да повярвам, мамка му! — вика Малагеш. Войниците крещат победоносно и невярващо, удрят с арбалетите си по зида на посолството.

Още трима бронирани тичат по улицата към тях. Оръдията за многократна стрелба се насочват към тях и откриват огън. Воините потрепват, сякаш им е студено, но не спират.

„Чудесата са като формуляри — мисли си трескаво Шара. — Готови и попълнени формуляри за доставка на нещо. Внасяш ги и получаваш исканото! Но не е задължително да го правиш по този начин! Можеш да ги попълваш в движение, стига да си наясно с правилата!“

— Какво крещи тя? — пита Малагеш.

— Нещо за попълване на формуляри... — отговаря смутено един от войниците.

Шара посочва най-левия брониран воин. „Ти си човек, който носи броня — внушава му тя, — но бронята ти е направена от обикновени лъжици!“

Бронираният се стапя като пясъчен замък, пометен от вълна, срива се в облак от хиляди разпиляващи се метални лъжици, които дрънчат по паважа. Ново ято скорци се издига към потъмняващото небе.

Шара избухва в смях и ръкопляска като дете на цирково представление.

— Какво, *по дяволите*?! — казва Малагеш.

Шара посочва другите двама и крещи: „Лъжици! Лъжици!“, и те се разпиляват на лъжици като първия. Още скорци излитат, сякаш някой е съборил гнездата им.

— Лесно е! — крещи Шара. — Сетиш ли се как става, после е лесно! Просто никога не съм мислила за това по правилния начин! Има толкова много мускули, които да използваш, просто не знаем за тях!

После небето потрепва — сякаш е от хартия и някой отзад, някой много голям, току-що го е докоснал.

Във въздуха се появява пулсация, която, изглежда, усеща единствено Шара.

Чува гласа на Колкан да прошепва тихо в ухото ѝ: „Олвос? Ти ли си това?“

Усмивката на Шара замръзва.

— О — казва тя. — Леле!

— Какво? — пита Малагеш.

Гласът в главата на Шара казва: „Олвос? Какво правиш? Защо не ни помогна?“

— Какво става? — пита нетърпеливо Малагеш.

— Той знае, че съм тук — казва Шара. — Колкан знае, че съм тук.

— Може просто да имаш халюцинации... — казва Малагеш.

Гласът казва: „Олвос? Сестро-съпруго? Защо се криеш от мен, от нас?“

— Не са халюцинации — казва Шара. — Едва ли мога да си изхалюцинирам нещо толкова шантаво.

— И какво ще правиш?

Шара разтърква брадичката си.

— Ще трябва да си изградя свои собствени укрепления срещу тази конкретна атака.

Обръща се с лице към града. „Но защо ме мисли за Олвос?“

Усеща как нещо като ръка се пресяга към мозъка ѝ да улови тази мисъл. „Олвос? — казва гласът. — Ти ли си наистина? И ти ли си наранена като нас?“

Трябва да изчисти ума си. Трябва да изчисти ума си.

Заема се с физическата реалност наоколо — бронирани войници са създадения с чисто физически характеристики, затова тя променя улицата по протежение на посолството (сейпурските войници зяпат сащисано, докато павата и асфалт изчезват) и я пълни с ледена вода: „Вода толкова студена, че да натроши метал...“

Плътна панделка от мъгла се е опнала пред посолството. Двама бронирани се появяват изпод развалините на дюкян и тръгват към тях; оръдията за многократна стрелба дават кратък откос, после войниците навлизат в реката от завихрена вледеняваща мъгла; чува се

характерното съскане на бързо свиващ се метал и воините се покриват със скреж от глава до пети. При следващия откос на оръдията броните им се пръскат като стъкло и стотици кафяви скорци литват към небето.

Гласът... или гласовете са два?... в главата ѝ пита: „Защо се биеш с нас? Нещо лошо ли си направила?“

„Трябва да издигна бариери — мисли си Шара. — Трябва да го държа навън...“

Информацията, осъзнава Шара, може да бъде получавана по толкова много различни канали и толкова малко канали могат да общуват помежду си — точно както антената не може да получи телеграма, както радиопредавателят не може да прочете и най-простичкия документ, макар всичко да е в крайна сметка просто информация. Човешкият мозък има ограничен брой канали — много малко антени и много малко предаватели... Ала мозъкът на Шара, дава си сметка тя, внезапно се е сдобил с неограничен брой антени и предаватели и цялата информация, която доскоро ѝ е изглеждала скрита, сега се влива право в него.

Шара плъзва поглед по Баликов и вижда конструкцията зад реалността, машинарията, която я поддържа, безчетните колелца, вериги и подпори, вижда колко ръждясала и аварирала е тя. Колко феноменално сложен е бил този град преди Примигването — много по-сложен, отколкото би могъл да си представи обикновеният човек! „Ето това е сътворил Таалхаврас — мисли си тя — преди да умре... Верига от безброй чудеса, които се трудят кротко зад кулисите.“

Заема се да построи около себе си убежище от отломките на подреалността. В очите на Малагеш и войниците Шара прилича на диригент, които ръководи невидим оркестър, виждат движенията на ръцете ѝ, но не и невъзможно тежките късове, които тя придвижва от едно място на друго, Божествените структури, за които техните очи са слепи. „Все едно скалъпваш навес — мисли си Шара — от отломките на мост.“

Гласът в главата ѝ казва: „Защо бягаш от нас? Защо ни изостави, Олвос?“

Шара се чуди: „Какво става, по дяволите?“

Тъкмо премества един голям къс да запуши пробойна, когато светът изведнъж почернява и тя вижда...

... Колкан стои пред нея в море от мрак, сивата му роба потрепва от невидимо течение. „Те ме затвориха — шепне Колкан. — Заклучиха ме, натикаха ме в едно тясно къоше на вселената само защото се опитах да помогна на своя народ... А после Юков дойде при мен. Дойде в килията ми и ме нарани. Нарани ме толкова много...“

Колкан изчезва и на негово място се появява кльоцав мъж с тривърха шапка със звънчета и шутовска одежда, ушита от животински кожи. „Налагаше се! — казва сопнато той. Гласът му е като пищенето на хиляди скорци. — Те ни избиваха! Убиваха децата ни! Хвърляха труповете им да гният в гигантски масови гробове! Трябваше да направя нещо! Трябваше да се скрия някъде!“

Видението избледнява. Шара се къпе в студена пот и трепери неистово.

„Трябва да ги блокирам — казва си тя. — Трябва да ги блокирам.“

С периферното си зрение вижда как неколцина бронирани се приближават, навлизат в мъглата и замръзват.

— Огън! — дава заповед Малагеш. Оръдията ги натрошват на малки парченца и улицата се изпълва със скорци.

Шара изпробва с мисъл своята невидима бариера. Различава пробойните, защото, погледнато през тях, небето е като жълт пергамент. „Навън — мисли си тя. — Колкан превръща истинския свят в подобие на своя. Божественото му влияние пресътворява реалността на Баликов.“ Привлича още Божествен материал да запуши пробойните, но преди да е приключила...

Колкан се появява и казва: „Ти беше по-стара от мен, единствената по-стара от мен. Аз те слушах, Олвос. Когато си тръгна, аз се уплаших и попитах паството си какво да правя... Мисля, че направих страшно много грешки, Олвос...“

Колкан изчезва отново. Появява се кльоцавият мъж с тривърхата шапка и крясва ядосано: „Търсих те къде ли не, Олвос! Само ти беше оцеляла освен мен! Имах нужда от помощта ти! Наложих се да имитирам собствената си смърт, да съсипя собствените си творения, оставих децата си да умрат! Години наред трябваше да се крия заедно с Колкан в неговата отвратителна килийка!“

Шара полага усилия да се съсредоточи.

„Юков също е жив — мисли си тя шокирано, докато запълва пробойната. — Но защо се появи само Колкан, когато Волка счупи стъклото?“

Толкова много малки дупки... Толкова много мънички местенца, през които да се промъкне той... или те... или то... или каквото е там.

„Така няма да го спра — мисли си Шара. — Така само се отбранявам, отлагам всичко, а Баликов гори и хора умират.“

Още петнайсет бронирани воители пристъпват в ледената мъгла и замръзват. Оръдията на Малагеш ги разкъсват. Скорци излитат като рояци мухи.

Колкан се появява пред нея: „Какво да правя сега? Какво да правим?“ После изчезва.

Появява се Юков, бесен. „Избий ги всичките! Избий ги заради онова, което ни сториха! Кръвосмешение, майцеубийство, горчивина и ужаси! Собственото ми потомство, собственото ми Благословено дете се надига срещу нас и ни избива като овце! Нека изгорят! Нека изгорят!“

И тогава Шара разбира. „Не... не, не е възможно. Видях само едно Божество в Престола на света, чух само един глас... нали?“

Трясък и дрънчене от стъпките на бронирани воители. Писък на оръдия за многократна стрелба. Писукане на милиони скорци...

После небето се сгърчва като повърхността на тъмно езеро.

Гласът на Колкан проехтява из целия град: „СТОП.“

В същия миг взводовете от дрънчащи бронирани воители спират на място.

Шара усеща как гигантско око се завърта да я погледне.

Поглежда към улицата пред посолството — висока закачулена фигура стои и наблюдава от пет-шест пресечки разстояние.

Колкан килва глава.

— ТИ — казва гласът му — НЕ СИ ОЛВОС.

Шара трескаво се мъчи да манипулира Божествената машина около себе си, опитва се да я прегрупира в движение, да защити хората си, да защити своите съотечественици.

Колкан клати глава.

— НОМЕРЦА И ИГРИЧКИ.

Въздухът потрепва. Реки от бронирани воители изникват с маршова стъпка от улички и пресечки и се строят на булеварда,

който води към посолството.

— ВСИЧКО Е САМО НОМЕРЦА И ИГРИЧКИ.

Морето от бронирани воители се обръща към посолството и тръгва в строй.

— Не — прошепва Шара. — Не, не, не...

В същия миг усеща гигантски, настървен натиск върху защитата, която е съградила — реката от вледенена вода започва да се разваля, Божественото ѝ убежище скърца и стене, мозъкът ѝ вибрира. Лудост се влива в мозъка ѝ като вода в потъващ кораб. Тя се опитва да отвърне на удара. „Аз съм като насекомо — мисли си тя, — което се опитва да тласне назад спускащо се стъпало.“

Вледеняващата вода изчезва. Улиците са залети от бронирани воители. Трима от тях мятат гигантските си мечове по зидовете на посолството. Остриетата разсичат белия камък, сейпурски войници отхвърчат с крясъци от една установка. За изненада на Шара дребният Питри Сатурашни надава тъничък боен вик, заема мястото им при оръдието и открива огън. Шара се опитва да използва Свещта на Овски, но дори искра не се получава — сякаш кислородът е изсмукал напълно от въздуха.

Всичко я притиска и притиска, и притиска, поройни води, които всеки момент ще прелеят през дига...

„Ще умра, както са умрели безброй мои сънародници“ — мисли си тя.

Хиляда Божествени воители напират срещу невидимите ѝ стени.

„Смазана под машинарията на Божественото.“

После един от войниците край нея надава вик:

— Вижте! В небето! Кораби! В небето плават кораби!

Шара усеща спад в натиска. Срива се на земята, задъхана и полумъртва.

Надниква над зида и вижда Колкан да гледа нагоре — явно този обрат в събитията е изненада и за него.

Шара се дави в кашлица и си мисли: „Не, не! Нима вече са унищожили Галадеш? След всичко това нима битката е вече загубена?“

Опитва се да погледне през сълзите в очите си... и с объркване осъзнава, че в небето има само *един* кораб.

После чува гласа на друг войник:

— Ама тоя кораб под *дрейлингски* флаг ли плава?!

Малагеш казва:

— Знам го този флаг. Той е на крал Харквалд. Какво става, мамицата му?

— Зигруд — казва Шара.

Корабът „Морнвиева“, обслужван до неотдавна от двацет и три членен екипаж и обитаван понастоящем от един-единствен гратисчия, пори облаците и вятъра като насън. Зигруд стои на руля, пуши лула и внася лека корекция в курса.

Засмива се. Не помни кога се е смял за последно. На кораб е за пръв път от години, пуши си лулата... Полузабравено блаженство, което не е вярвал, че ще преживее отново.

„Няма по-голяма наслада — мисли си той — от това да плавам отново.“ Към мачтата пред него е заварен много голям пръстен; някога към този пръстен са били вързани двацет и три дебели въжета, осигуряващи двацет и тримата членове на екипажа. Сега от пръстена висят само краищата на двацет и три срязани въжета, размятани от силния вятър.

Откровено казано, това е най-лесният абордаж на Зигруд за всички времена — оказало се е достатъчно да насочи по едно оръдие към останалите кораби в армадата, да произведе по един изстрел с всяко (едва по-късно е съобразил, че този кораб едва ли е конструиран за едновременна стрелба с толкова много оръдия и че е цяло чудо дето не се е разпаднал от тази злоупотреба), след това да изтича на палубата, докато наоколо цари хаос, да среже осигурителните въжета, да грабне руля и да наклони кораба съвсем лекичко...

Усмива се хищно при спомена за малките тъмни фигурки, които се премятат във въздуха, устремени към последната прегръдка на майката земя.

Реставраторите са заложили всичко на предположението, че Сейпур ще се окаже напълно неподготвен за обстрел от въздуха; но на свой ред не са предвидили възможността за престрелка въздух-въздух.

Зигруд вижда посолството долу, вижда и реката от сребристи воини на улицата отпред, вижда и гигантската закачулена фигура, която стои в тила им.

Застопорява руля по набелязания курс и слиза на бегом в трюма. Не е имал представа какво да очаква — със сигурност не е очаквал *това*, — но предвидливо е подготвил всички оръдия за стрелба и сега остава да внесе някои минимални корекции.

„Право напред — напомня си той. — Започваш с челото на онази сребърна ивица и караш назад.“

— Огън — нарежда сам на себе си Зигруд.

Звукът на първото оръдие е като от срутването на цяла планина.

— Залегни! — крясва Малагеш, но Шара не я слуша.

Обръща се към улицата, изтегля нагоре плътна стена от мек сняг и ѝ нарежда да увисне във въздуха. Първото каре бронирани воители експлодира. Макар Божествената броня да е здрава и непробиваема за много неща, Божествата явно не са включили в сметките си сто и петдесет милиметрови оръдия.

Шара и всички останали зад импровизираните укрепления на посолството литват назад. Метални отломки се забиват с трясък във фасадите на къщите. Шрапнели навлизат в стената от сняг, губят скоростта си и накрая се плъзват бавно към земята. Небето е почерняло от скорци.

Още един гръм разтърсва небето, после трети, и четвърти, и пети, сякаш над главите им беснее невъобразима гръмотевична буря. Силни експлозии маршируват по улицата към Колкан, който стои с кривната под ъгъл глава, сякаш си казва: „Това е много необичайно. Всичко това е много необичайно.“

Зигруд наблюдава пораженията, които оръдията му нанасят на божествената армия, със задоволство. Променя леко курса на „Морнвиева“ и насочва носа към закачулената фигура. „Двеста гюлета, взривени едновременно, сигурно ще вдигнат доста пушилка“ — мисли си.

Зърва бяло здание с кристален покрив, сграда, която е виждал в Стария Баликов — „Как са се озовали тук всички тези бели сгради?“, — застава при страничния парапет на палубата и мобилизира куража си.

— Този път едва ли ще оцелея — казва на глас. После свива рамене. „Какво пък. Винаги съм мислил, че ще умра на кораб.“

Скача. Кристалният покрив полита към него твърде бързо; Зигруд вижда в него трептящото отражение на небето.

„Ръката ми — осъзнава той. — Вече не ме боли.“

После небето се разкъсва.

Шара се надига точно навреме да види как търбухът на стоманения кораб разсича пушилката над тях. Миниатюрна тъмна фигурка полита от палубата му право към една от белите сгради.

Колкан гледа любопитно как металният кораб се спуска към него, все по-ниско и все по-бързо, крилете забърсват фасадите на къщите от двете страни на улицата и къртят камъни, които ваят по тротоарите.

Шара си дава сметка какво ще се случи. Хвърля нов слой сняг, после още един, и още един, и крещи:

— Махнете се от стените! Всички да слязат от стените!

Колкан гледа с известно изумление как носът на кораба лети право към него, смръщва чело...

Светът се превръща в огън.

Шара е глуха, няма, сляпа... Светът трещи, звънти, чирика, пърха с криле, а щедрата доза опиат, който Шара е взела, със сигурност не помага. Чува Малагеш да пъшка някъде наблизо:

— Ръката ми, ръката ми. Тъпата ми *ръка*...

Шара се надига и поглежда през портите, които са изкривени и разкъсани. В първия миг вижда само огън и дим. После вятърът бавно и нежно издухва пушилката.

Сградите, магазините, къщите по булеварда, водещ към посолството, до една са все едно срязани през средата. Носещи дървени греди и части от гостни стаи висят над оголените основи. Самата улица е раздробена, прилича на димяща канавка, пълна със ситен камънак. Скорци са кацнали по первазите на прозорците, по тротоарите и мълчаливо наблюдават... нещо.

Колкан стои в средата на улицата, леко приведен, робите му се развяват като дрипи в пушилката.

„Не — мисли си тя. — Не е Колкан.“

Изправя се, вади от джоба си стрелата от черно олово и тръгва с накуцване по улицата към смълчаното Божество.

— Заболя те, нали? — вика му.

Божеството не отговаря.

— Не си се сблъсквал преди с разрушителния потенциал на нашата модерна епоха — казва тя. — Може би модерният свят не те харесва, точно както ти не харесваш него.

Божеството вдига глава да я погледне, но извън това не прави нищо.

— Можеш да продължиш битката, предполагам. Но мисля, че дълбоко в себе си не го искаш. Този свят вече не те иска. Нещо повече, *ти* не го искаш.

Божеството казва гневно:

— АЗ СЪМ БОЛКА.

Шара застава пред него и казва:

— И удоволствие също.

Божеството се поколебава, после казва:

— АЗ СЪМ СПРАВЕДЛИВОСТ.

— И корупция.

После, предизвикателно:

— АЗ СЪМ РЕД!

— Ти си хаос.

— АЗ СЪМ ВЕДРОСТ!

— Ти си лудост.

— АЗ СЪМ ДИСЦИПЛИНА!

— Ти си бунт.

Разтреперано от ярост, Божеството казва:

— АЗ СЪМ КОЛКАН!

Шара клати глава.

— Ти си Юков.

Божеството мълчи. Макар да не вижда очите му, Шара знае, че са вперени в нея.

— Юков е симулирал смъртта си, нали? — казва Шара. — Видял какво се случва с Континента, затова решил да фалшифицира смъртта

си, скрил се и пратил тук свое копие. В крайна сметка той бил Божеството на измамата. Старите текстове казват, че се скрил в стъклото на прозорец, но ние не знаехме какво означава това, или поне аз не знаех... до днес. Докато не видях затворническата килия на Колкан — прозрачно стъкло на прозорец...

Божеството скланя глава. Сякаш трепери леко. После посяга и сваля качулката си.

Колкан е — суровият мъж, направен от глина и камък.

Юков е — кльоцавият, вечно засмян мъж с кожи и звънчета.

Двамата в едно — двете Божества вплетени едно в друго, набутани едно в друго, споени в една личност. Главата на Колкан с разкривеното лице на Юков, стърчащо под тъгъл от врага на Колкан; една ръка от едната страна, раздвоена ръка с два стиснати юмука от другата; два крака, но единият с две стъпала...

Съществува се вижда в нея с неясен, умопомрачен поглед, нестабилно, изтерзано подобие на човек. После лицата му се набръчкват и то започва да плаче. Двете усти пищят на два гласа:

— Аз съм всичко! Аз съм нищо! Аз съм началото и краят! Аз съм огънят и водата! Аз съм светлината и мракът! Аз съм хаосът и редът! Аз съм животът и смъртта! — Обръща се към разрушените сгради на Баликов. — Чуйте ме! Чуйте ме! Както ви слушах аз! Ще ме чуете ли? Просто ми кажете какъв да бъда за вас! Кажете ми! Моля ви, просто ми кажете! Моля ви!

— Ясно — казва Шара. — Затворническата килия е била предназначена единствено за Колкан, нали?

— За да се скрие там, Юков трябваше да се *превърне* в Колкан — казва Божеството. Запушва с ръце ушите си, сякаш да се спаси от непоносима врява. — Твърде много неща, твърде много и едновременно. Трябваше да бъда твърде много неща. Трябваше да служа на твърде много хора. Твърде много, твърде много... Светът е прекален. — Поглежда умолително Шара. — Не искам повече да правя това.

Шара свежда поглед към малката черна стрела в ръката си.

Божеството проследява погледа ѝ, кимва и казва с двете си усти:

— Направи го.

Въпреки всичко Шара се колебае.

— Направи го — повтаря Божеството. — Така и не разбрах какво всъщност искат. Така и не разбрах какъв им трябвавам. — Смъква се на колене. — Направи го. Моля те.

Шара минава зад Божеството, навежда се, опира черното острие в гърлото му и казва:

— Съжалявам.

— Благодаря ти — отвръща Божеството.

Шара подпира с другата си ръка челото му и дръпва острието настрани.

Божеството изчезва на мига, сякаш никога не го е имало.

Трясък и стонове изпълват въздуха, стотици бели небостъргачи се сричат, безчет скорци излитат с писъци.

КАКВОТО ПОСЕЕШ

Добрият историк пази миналото в главата си и бъдещето в сърцето си.

За изгубената
история,
доктор Ефрем
Пангуи

Шара лежи във ваната с топла вода в тъмната стая и се опитва да не мисли. Снежнбялото бельо лепне по кожата ѝ. Очите ѝ са превързани с бинт, който да спира светлината, ала въпреки това пред вътрешния ѝ взор избухват изблици от цветна светлина и ярки думи, а главата ѝ още кънти с пулса на чудовищна мигрена. На моменти искрено съжالياва, че не се е гътнала мирно и кротко; не е очаквала философският камък да я възнагради с такъв адски махмурлук и халюцинации.

Дава си сметка, че трябва да е благодарна и за малкото медицинска помощ, която получава. Болниците в Баликов преливат от ранени и осакатени хора. Единствено тук, в лазарета на губернаторския щаб, има място за Шара и нейните другари.

Чува да се отваря врата, после и нечии тихи стъпки.

Шара се надига и пита с предрезгавял глас:

— Колко?

Влезлият сяда бавно на стола до ваната.

— Колко? — повтаря Шара.

Гласът на Питри:

— Надхвърлихме две хиляди.

Шара затваря очи под превръзката. Усеща горещи сълзи да пълзят по бузите ѝ.

— Генерал Ноор казва, че тази бройка, въпреки всичко, е добра новина. Толкова много от Баликов бе разрушено — е, имам предвид

онази част от Баликов, която си беше тук и *преди* да се появят небостъргачите от Стария Баликов. От друга страна, почти всички „нови“ сгради се сринаха, когато вие убихте Колкан.

— Не беше Колкан — казва дрезгаво Шара. — Но карай по същество, моля те.

— Е, ами, генерал Ноор твърди, че две хиляди жертви са малко, предвид мащаба на разрушенията. Според него вие сте отклонили вниманието на Кол... ъъ, на Божеството, забавили сте го и това е дало на града време да се евакуира. А и ако съм разбрал правилно, немалка част от хората са били преобразени в птици. Няколко часа след смъртта на Божеството започнаха да се връщат към човешката си форма. Бяха объркани, измръзнали и... ъъ, съвсем голи.

— Сериозно?

— Да. Хълмовете около Баликов изведнъж се напълниха със стотици голи хора. Измръзването се очерта като проблем, но вече успяхме да ги съберем и да им раздадем дрехи. Ноор пита дали имате обяснение за случилото се.

— Това е един от любимите трикове на Юков, трик с масово действие — казва Шара. — Когато искал да скрие някого, той го превръщал в ято скорци. Предполагам, че за да спаси хората от наказанията на Колкан, Юков е прострял тази защита над тях — вместо да пострадат, те просто са се издигали в небесата като птичи ята. Как са загинали толкова много хора?

Питри се изкашля.

— Повечето са били затиснати от срутили се сгради, но останалите са загинали по време на евакуацията, която... която е приличала повече на масово бягство. Жертвите са били стъпкани от тълпата.

„Каква неутрална дума «жертви» — мисли си Шара. — И колко ли е приятно да си седиш на бюрото и да отмяташ човешкия живот като статистика.“

— Това е трагедия, Питри — казва тя. — Ужасна, чудовищна трагедия.

— Е, да, но... онова си беше *техният* бог, нали така? И правеше онова, което *те* бяха поискали от него, нали?

— Не — казва Шара. После добавя: — И да.

— Генерал Ноор си дава сметка, че възстановяването ви ще е по-скоро душевно, отколкото физическо, но... все пак ме помоли да ви питам за... за някакви подробности.

— Повишили са те, Питри. Поздравления.

Питри се изкашля отново, неудобно му е.

— Нещо такова, да. Вече съм асистент в кабинета на областния губернатор. Най-вече защото почти всички служители в посолството и в щаба на градския губернатор са... неразположени.

— Ти се държа много храбро по време на битката. Заслужил си повишението. Как е Малагеш?

— Стабилна е. Ръката й... не можах да я спася. Била е буквално смазана. Но пък поне е лявата, а не дясната.

Шара изстенва.

— Малагеш се държи обаче — продължава Питри. — Настоява да пуши в болницата, докарва персонала до истерия. Не ги слуша, и толкова. Зигруд обаче...

Шара се напруга. „Моля те — мисли си тя, — само не той...“

— Шашнал е докторите.

— В какъв смисъл?

— Ами, първо с това, че изобщо е жив — казва Питри. — И докато вадели стъклата — килограм и половина стъкло, забележете — и шрапнелите от раните му, лекарите открили... — Чува се шумолене на хартия, която Питри вади от джоба си. Списък. — Открили четири върха на арбалетни стрели, един куршум, пет стрелички... това ще да е нещо екзотично, предполагам. Доколкото знам, само племената използват такива... — „От Кивос — мисли си Шара. — Тогава му казах, че трябва да отиде на лекар.“ — И шест зъба, акулски вероятно. Лекарите смятат, че всички тези неща са му останали от наранявания, случили се доста преди, въ, преди тази битка.

— Да, знам. Но той ще се оправя, нали?

— Да. Е, сигурно ще трябва да полежи в болницата, но иначе — да. Не е за вярване, но изглежда ще се възстанови напълно. Освен това изглежда доста... весел.

— Весел? Зигруд?

— Въ, да. Попита ме как съм, после ми даде пари и ми заръча да осигуря... — Питри се изкашля отново, — въ, нощна жена.

Шара клати глава. „Еха. Оставяш света на самотек за няколко дни и всичко започва да се променя.“

— Извинявам се, че пак ви питам — казва Питри, — но генерал Ноор настоя да науча от вас възможно най-много за въпроса с Божеството или Божествата, или...

Тя не отговаря. Обляга се бавно назад във ваната.

— Дори да не сте стигнали до окончателни заключения... Дори ако разполагате само с *догадки* за случилото се, той без съмнение ще се радва да ги научи.

Шара въздъхва. „Ако можеше водата да отмие спомените ми — мисли си тя. — Да ги отмие докрай.“ Разказва накратко теорията си, че Юков се е криел заедно с Колкан в стъклото на прозореца.

— Подозирам също, че именно той, Юков, е потопил Престола на света под земята, за да опази скривалището си. Но точно преди да го направи е изпратил при каджа свой фамилиар, може би мховост в собствения си образ, да се предаде. Него е екзекутирал каджът и когато това станало, Юков „прерязал“ конците на много свои божествени създания, зарязал творенията си на произвола на съдбата... с едничката цел всички да си помислят, че наистина е мъртъв.

— Тогава защо е направил всичко това сега?

— За отмъщение предполагам — казва Шара. — Юков бил много весело Божество, докато не го ядосаш. Тогава ставал страшно отмъстителен. Юков знаел, че каджът притежава оръжие, срещу което той е безсилен, затова явно е решил да чака, докато заплахата отmine, и тогава да се появи отново. Мога само да гадая как е смятал да осъществи завръщането си. Може би е създал „канал“ за връзка с всеки, който положи сериозни усилия да се свърже с някое от Божествата. Ако не друго, това би обяснило как се е свързал с Волка Вотров. Но както вече казах, мога само да гадая. Съмнявам се обаче, че е предвидил страничните ефекти от съкилийничеството си с Колкан.

— Това, че са се слели?

— Да. Онова обезобразено същество, с което разговарях, каза, че затворът е бил направен *само* за Колкан. След като се самонастанил в килията му, Юков бил бавно, но сигурно споен с Колкан, един вид абсорбиран от него, асимилиран. Дватамата били коренно различни — хаос и ред, сладост и въздържание... В крайна сметка именно Юков

убедил останалите Божества да затворят Колкан. Крайният резултат бил обърканото, налудничаво същество, което ме помоли да го убия.

— Ноор иска да му потвърдя, че други Божества няма да се появят.

— Мога единствено да потвърдя, че никой не знае къде се намира Олвос, която понастоящем е единственото оцеляло Божество. Но нея никой не я виждал от близо хиляда години, а и не мисля, че тя би била заплаха за някого. Олвос не е показала никакъв интерес към човечеството след изчезването си, а е изчезнала много преди да се роди кадждът.

— И... бихме искали също така да потвърдим, че силите, които употребихте под въздействието на философския камък, не могат да бъдат наподобени. Че това няма да се повтори.

— Тук не мога да съм толкова сигурна... Но не вярвам някой да го повтори. Континентът бавно, но сигурно се отърсва от Божественото, което означава, че философският камък ще дава достъп до все по-малко сила.

— И това е било достатъчно, така ли? По времето, когато Континентът е бил на върха? Гълташ шепа хапчета и се сдобиваш с богоподобна сила?

Шара се подсмива.

— В случай че си забравил, Божеството едва не ме смаза като нахална муха щом привлякох вниманието му към себе си. Силите ми определено не бяха богоподобни. Но иначе, да, наистина е ставало по този начин. Има писмени свидетелства за жреци и дякони, които вземали големи количества философски камък и правели невиджани чудеса... и често малко по-късно умирали. — Плъзва ръка по челото си. — Откровено казано, почти им завиждам.

Питри се умълчава. После казва:

— Вестниците в Галадеш... Пишат, че сте ге...

— Недей — прекъсва го Шара.

— Но вие сте в центъра на...

— Не искам да слушам. Те представа си нямат какво означава това. Не трябва да празнуват, а да *скърбят*. Да, повечето загинали са континентали. Да, пак континентали бяха хората, които — объркани и подведени — освободиха своя континентален бог и го помолиха да ни нападне. Ала преди тази катастрофа многократно ме молиха Сейпур да

помогне на Континента, по един или друг начин. Боя се, че вече е било твърде късно, когато тези молби стигнаха до мен. Но получих предупреждение, че това ще се случи, и вместо да взема мерки, предпочетох да се вслушам в политиката.

— Ноор твърдо е решил да помогне на оцелелите, главен дипломат. Сейпур ще помогне на Баликов да оцелее.

— Да оцелее — повтаря Шара и се потапя още малко във водата. — Да оцелее — и после какво?

Вода изпълва ушите ѝ и се плисва по лицето ѝ, ала въпреки това ѝ се струва, че чува гласа на Ефрем Пангуи — един мъртвец сред хилядите, но неговата смърт ще я преследва до края на дните ѝ, в това Шара е сигурна.

Три дни по-късно Шара обикаля съвземания се град заедно с комисията, назначена от генерал Ноор. Бронираната кола тресе и занася по изровените улици, което е особено неприятно за Шара и нейното упорито главоболие. Носи тъмни очила, защото ярката светлина все още я дразни; лекарите са ѝ казали, че увредата може да се окаже постоянна. Шара е приела тази новина неочаквано леко. „Погледнах неща, които не бива да се виждат, и явно ще трябва да платя цената.“

— Уверявам ви, че това не е необходимо — казва генерал Ноор, настръхнал от неодобрение. — Държим нещата под контрол. А вие трябва да си почивате, главен дипломат Комейд.

— Като главен дипломат на Баликов — отговаря тя, — мой дълг е да се интересувам от добруването на поверения ми град. Ще ходя където си искам. А трябва да се погрижа и за някои неща от лично естество.

Видяното ѝ къса сърцето — родители и деца, целите бинтовани, полеви болници, препълнени с пациенти, сковани набързо бараки, редици дървени ковчези, някои от тях съвсем малки...

„Ако бях разкрила Волка по-рано — мисли си Шара, — всичко това можеше да не се случи.“

— Точно като при Примигването — казва тя. — След Примигването е било точно така.

— Предупредихме ви — тихо казва Ноор при един полеви лазарет, — че гледката няма да ви хареса.

— Това и сама го знаех — казва Шара. — Но съм длъжна да го видя.

— Има и светлина в тунела. Получаваме доста местна помощ. — Ноор сочи към отделение на полевата болница, където работят гологлави и боси континентали със светлооранжеви роби. — Тези хора обсадиха канцелариите ни и в много случаи взеха нещата в свои ръце. И нека кажа, че помощта им е безценна, истински дар. Дават ни глътка въздух, докато чакаме още помощ от Галадеш.

Една от олвоштанските монахини — ниска набита жена — се обръща към Шара и се покланя дълбоко.

Шара отвръща с поклон. И осъзнава, че плаче.

— Госпожо главен дипломат — казва Ноор стреснато. — Вие... Искате ли да ви върнем в посолството?

— Не, не — казва Шара. — Не, всичко е наред. — Отива при олвоштанката, покланя се и казва: — Благодаря ви от сърце за това, което правите.

— О, то не е нищо — отвръща монахинята с мила усмивка. Очите ѝ са големи и с необичаен червеникавокафяв цвят, като кехлибар. — Не плачете, моля ви. Защо са тези сълзи?

— Просто... Толкова е хубаво, че сте дошли, макар никой да не ви е молил за помощ.

— Напротив, помолиха ни — отвръща жената. — Страданието ни повика. Трябваше да дойдем. Моля ви, не плачете така. — И хваща Шара за ръката.

Шара усеща нещо сухо и ръбато в шепата си. „Бележка?“

— Все пак ви благодаря — казва Шара. — Благодаря ви от сърце.

Жената се оттегля с поклон, а Шара се връща при Ноор и неговите хора от комисията. Когато остава сама, бръква в джоба си и вади бележката, която ѝ е дала жената.

ПОЗНАВАМ ПРИЯТЕЛ НА ЕФРЕМ ПАНГУИ. ЩЕ
ВИ ЧАКАМ ПРЕД ПОРТИТЕ НА ГУБЕРНАТОРСКИЯ
ЩАБ ДОВЕЧЕРА В ДЕВЕТ И ЩЕ ВИ ЗАВЕДА ПРИ ТЯХ.

Шара отива при един лагерен огън и хвърля бележката в пламъците му.

Въздухът извън стените на Баликов е студен, но не колкото преди. Шара гледа малкото облаче пара пред устата си и изведнъж осъзнава, че иде пролет. „Сезоните не се трогват от нищо, дори от смъртта на Божество.“

Звездният светлик смекчава очертанията на хълмовете отгатык стените на губернаторския комплекс. Луната е бяло петънце зад облаците, шосето — панделка с цвят на кост.

Откъм мрака долита звук на стъпки. Шара вдига поглед да се увери, че пазачи няма.

— Там ли сте? — пита тя.

Отвърща ѝ шепот:

— Насам.

Пламък на свещ потрепва в края на гората, после бързо изчезва от погледа ѝ. Човекът със свещта сваля качулката си и отдолу лъсва светлото петно на бръсната глава. Шара тръгва натам и скоро различава чертите на жената с оранжевата роба от полевата болница.

— Коя сте вие? — пита Шара.

— Приятел — отвърща жената. Дава знак на Шара да се приближи още. — Благодаря ви, че дойдохте. Сама ли сте?

— Да.

— Добре. Оттук ще ви водя аз. Моля ви да вървите плътно до мен, защото малцина са минавали по този път, а той може да бъде опасен.

— При кого ме водите?

— При друг приятел. Виждам, че имате още много въпроси. Познавам един, който би могъл да отговори на част от тях. — Обръща се и повежда Шара през гората.

Петънца лунен светлик пълзят по раменете на жената.

— Нещо друго можете ли да ми кажете?

— Мога да ви кажа *много* неща — казва жената. — Но те няма да ви помогнат.

Подразнена, Шара млъква, решила да следва мълчаливо водачката си.

Пътят завива, лъкатуши, обикаля. Шара започва да се пита дали е било разумно да се съгласява на среща извън губернаторския комплекс; миг по-късно си дава сметка, че гората е много по-голяма от очакваното...

Теренът започва да се изкачва. Двете внимателно прекосяват каменисти долчинки, ромонящи върху бели камъни поточета, борови горички.

„Кога са засадили борове тук?“ — мисли си Шара.

Задъхала се е и дъхът ѝ образува големи облачета пара. Прехвърлят билото на каменисто възвишение и пред тях се открива снежен пейзаж. „А аз тъкмо си помислих, че времето се затопля...“

— Какво е това място?

Без да се обръща, жената ѝ махва да продължи напред. Босите ѝ крака оставят следи в снега.

Спускат се по замръзнали хълмове, прекосяват замръзнала река. Светът е като алабастър, безцветен свят, където лунна светлина и лед се завихрят и пресичат на черен фон. Ала право напред яркочервен огън пламти в една борова горичка.

„Това го знам — мисли си Шара. — Чела съм за това.“

Влизат сред боровете. Около големия огън са наредени стволоче като пейки, на каменна плоча върху пън са подредени малки каменни чашки и грозноват метален чайник. Шара очаква, че някой ще ги посрещне, ще се появи иззад някое дърво например, но на полянката няма никого.

— Къде са? — пита тя. — Къде е приятелят, с когото трябваше да се срещна?

Жената отива при каменната масичка, взима чайника и налива две чашки.

— Не са дошли още ли? — пита Шара.

— Тук са — казва олвоштанката. После съблича робата си. Гърбът ѝ е гол. Под робата не носи нищо освен поличка от кожи.

Обръща се и подава на Шара една от чашките; тя е топла, сякаш се е гряла на открит огън. „Но чашата не беше при огъня, беше в ръката на тази гола жена, при това съвсем за кратко“ — мисли си Шара.

— Пий — казва жената. — Стопли се.

Шара държи чашата, но не отпива. Вместо това гледа подозрително жената.

— Не ми ли вярваш? — пита тя.

— Не те познавам.

Жената се усмихва.

— Сигурна ли си?

Светлината на огъня се отразява в очите ѝ, които греят като яркооранжеви скъпоценни камъни. Дори след като жената се отдалечава от огъня, лицето ѝ остава огряно от мека треперлива светлина.

Светлина в мрака.

„Не — мисли си Шара. — Не. Не, не може да бъде.“

— Олвос? — прошепва тя.

— Какво умно момиче — казва жената и сяда.

— Как?... — заеква Шара. — Как?...

— Още не си отпила — казва Олвос. — Трябва да опиташ. Вкусно е.

Тотално объркана, Шара отпива от каменната чашка. Божеството е право — отварата е топла, уханна и сгрява приятно стомаха ѝ. С миг закъснение Шара осъзнава, че...

— Чакай... Това *чай* ли е?

— Да. Сирланг от Сейпур. Много го харесвам. Макар че е адски трудно да се намери от добрия.

Шара свежда невярващ поглед към чашата си, после поглежда към огъня и към гората около себе си. Накрая успява да каже:

— Но... но аз мислех, че си си тръгнала.

— Тръгнах си — казва Олвос. — Огледай се отново. Да виждаш Баликов? Не. Тръгнах си и съм доволна, че си тръгнах. Приятно е да съм тук, насаме с мислите си, далече от целия онзи шум.

Шара мълчи и си мисли: „Възможно ли е, след като преживях толкова много, да съм влязла право в капан?“

— В момента се питаш — казва Олвос — дали не съм те довела тук, за да си отмъстя.

Шара не успява да скрие тревогата си.

— Е, тръгнах си, вярно, но все още съм Божество. И това е *моето* място. — Олвос потупва дънера, на който седи. — Това не мога да го загубя. А онези, които идват при мен тук, те не могат да скрият сърцата си от погледа ми. Ти се чудиш, Шара Комейд, правнучка на Авшакта си Комейд, последния кадж на Сейпур, дали не съм те подмамила далече от Континента, за да те хвана сама и да те убия — да те убия заради престъпленията на семейството ти, заради собствените ти престъпления, за безчетните щети, които нанесохте със своите войни и закони. — Очите на Олвос светят ярко като два огнени кръга, скрити наполовина под клепачите ѝ. После огънят в очите ѝ потъмнява. — Но това, както се казва, би било глупаво. Изключително глупаво и безполезно. И съм донякъде разочарована, че ме подозираш в подобни намерения. В крайна сметка нали предпочетох да напусна света, когато Континентът реши да се превърне в империя? Не само защото беше *нередно*, а защото беше и късогледо решение — времето си има начин да струпва безобразията върху главите на онези, които са ги извършили... дори те да са Божества.

Шара все още се опитва да осмисли случващото се, но Олвос е толкова различна от обобщения образ на Божество, който си е създала, че мислите ѝ се разбягват. Олвос се държи не като Божество, а като шивачка или рибарска съпруга.

— Затова ли си напуснала Континента? Защото не си била съгласна с Великото разширяване?

Олвос вади дълга тънка лула. Тиква чашката ѝ в пламъците на огъня и дръпва няколко пъти да я разпали, като междувременно наблюдава Шара, сякаш се чуди що за компания би открила в нейно лице.

— Прочела си бележките на господин Пангуи, нали?

— Д-да? Ти откъде?...

— Значи знаеш, че според него Божествата не винаги са следвали само собствените си приумици.

— Той, изглежда, е вярвал, че... че е имало нещо като подсъзнателно гласуване.

— Доста груб термин — казва Олвос. — Но не и съвсем неточен. Ние сме... или *бяхме*... Божества, Шара Комейд. Ние извличахме сила от сърцата, умовете и вярата на своя народ. Ала щом черпиш сила от нещо, пред същото това нещо си безсилен. — Олвос очертава с лулата

си полукръг в пръстта. — Хората вярват в бог — довършва кръга, — а богът им казва в какво да вярват. Това е кръговрат, като водата, която се влива в океана, оттам се изпарява в небето, превръща се в дъжд, който пада на земята и тръгва отново към океана. Но има и разлика и разликата е в това, че идеите имат *тежест*. Те имат *инерция*. Роди ли се една идея, тя започва да се разпространява и да расте, става все по-тежка и по-тежка, докато не повлече и самото Божество.

Олвос се визира в огъня и чисти с палец и показалец полепнала по лулата пръст.

— За какви идеи говориш? — пита Шара.

— За пръв път го забелязах в Нощта на събора. Усещах в себе си идеи, мисли и натиск, които не бяха мои. Правех разни неща не защото исках да ги направя, а защото чувствах, че *трябва* да ги направя. Сякаш бях герой в приказка, която пише някой друг. В онази нощ и аз като другите Божества избрах да се обединим, да създадем Баликов и да заживеем в мир, така поне го виждахме тогава... Ала онова усещане ме разтревожи дълбоко.

— Тогава как си успяла да си тръгнеш? — пита Шара. — Ако си била обвързана към желанията на своя народ, как са се съгласили те да те пуснат, да изоставиш света им?

Олвос я стрелва с презрителен поглед. „Не можеш ли сама да се сетиш?“

— Освен ако — казва Шара — твоите хора не са те *помолили* да си тръгнеш...

— Точно това направиха.

— Но защо?

— Е, аз си мислех, че съм се справила доста добре с тях — казва Олвос с нещо като гордост. Поглежда чашата на Шара. — *Всичко* ли успя да изпиеш?

— Ами... Да.

— Леле. — Олвос клати глава, цъка с език и й налива още чай. — С толкова чай и кон от мъртвите можеш да върнеш. Както и да е... Ако гледаш съвестно на работата си — а ти, като един вид политик, вероятно разбираш какво имам предвид, — та, ако се справяш наистина добре, хората ти постепенно се научават да се справят и без теб. Много бързо установих, че не е редно да говоря на хората си отвисоко, а е по-добре да сляза при тях, да бъда с тях рамо до рамо, да

им показвам как се прави едно или друго, вместо само да им го казвам. Подтикнах ги сами да постъпват по този начин помежду си, един към друг — че не им трябва книга с правила какво да правят и какво не, че е достатъчно да се водят от собствения си опит. И когато започнах да усещам онова... онази инерция в себе си, онези идеи, които ме дърпаха и тласкаха, заплашваха да ме повлекат със себе си и да повлекат всички останали заедно с мен... тогава се допитах до най-близките си последователи и те просто... — Олвос се усмихна доволно, злорадо дори, но и с някакви отломки от прежна изненада, — те просто казаха, че вече нямат нужда от мен.

— Шегуваш се.

— Не — казва Олвос. — Отношенията на човечеството с Божественото са отношения на взаимна изгода и в онзи момент ние заедно взехме решението да се разделим. Но еманципацията на човечеството, възприемането на определен светоглед, начин на мислене, който да следваш самостоятелно, без Божествени насоки... това не винаги дава добри резултати. — Клати глава. — Бедният Колкан... Той така и не разбра нито себе си, нито своите хора.

— Той ми говори — казва Шара. — Каза ми, че е разчитал на теб, в някаква степен.

— Да — тъжно казва Олвос. — С Колкан бяхме първите две Божества. Ние първи се досетихме как точно сработва системата. Но на Колкан винаги му беше някак по-трудно да ръководи своето представление. Склонен бе да се вслушва твърде много в хората си, позволи им да му казват какво да прави, а аз го гледах отдалече как сядат и ги слуша търпеливо... Както им казах, преди да си тръгна, всичко това щеше да свърши зле.

— Значи според теб Колкан не носи цялата отговорност за стореното от него?

Олвос сумти.

— Хората са странни, Шара Комейд. Те ценят наказанията, защото според тях наказанията са признание за значимостта на собствените им действия, за *собствената* им значимост. Така де, никой не те наказва за нещо незначително. Вземи колкаштаните например — те си мислят, че предназначението на света е да ги посрамва, да ги унижава, наказва и изкушава... Всичко се върти около тях, всичко! Да, светът е пълен с гадни неща, болезнени неща, но пък

се върти само и единствено около тях! А Колкан просто им даде онова, което искаха.

— Това е... лудост.

— Не, това е *суета*. И аз гледах отстрани как същата тази суета насочва Божествата по пътеки, които щяха да доведат тях и народите им до разруха... суета, която аз предвидих и за която ги предупредих, но те предпочетоха да не ме чуят. Тази суета не е нещо ново, госпожице Комейд. И не е изчезнала само защото Божествата вече ги няма. Не, тя просто се премести другаде.

— В Сейпур, това имаш предвид, нали?

Олвос поклаща глава, но не става ясно дали това е знак за отрицание, или потвърждение.

— Сега обаче се намираме в повратен момент, повратна точка в историята, когато или ще се вслушаме в суетата си и ще продължим по същия път... или ще изберем една съвсем нова пътека.

— И си дошла при мен да ти помогна в това? — пита Шара.

— Е — отвърща Олвос, — не ти беше *първият* ми избор, но...

Нещо в огъня изпуква силно; литват искри, танцуват за кратко във въздуха, после угасват със съскане в разкаляната почва.

— Свързала си се с Ефрем, нали? — казва Шара.

— Да.

— Отишла си при него край реката, докато е рисувал, и сте разговаряли.

— Направих и доста повече — признава Олвос. — От време на време се намесвам, Шара Комейд. Е, може би това не е точната дума, „намесвам“... *подбутвам* нещата по-скоро. Що се отнася до Ефрем, на него му помогнах малко с проучването, подсказах му коя посока ще е най-плодотворна, наглеждах го от време на време.

— Ефрем би дал мило и драго да си поговори с теб, както го правя аз сега.

— Без съмнение. Той беше толкова умно, толкова състрадателно създание... Дълго време се надявах, че ще намери начин да отклони от себе си недоволството, което пораждаше с присъствието си. Но явно съм грешала. Излиза, че един толкова стар гняв може да бъде изкоренен единствено чрез насилие. Макар още да тая надежда, че рано или късно ще успеем да надмогнем това.

Шара допива втората си чаша чай и се сеца за нещо, което ѝ е направило впечатление, когато е прочела дневника на Ефрем за пръв път.

— Ти ли си оставила на бюрото му писмата на онзи войник? Познавах Ефрем и ми се стори много странно, че е могъл да пропусне нещо толкова важно.

Олвос кимва с изопнато лице.

— Аз бях. И това може да се окаже най-голямата ми грешка. Надявах се, че Ефрем ще долови колко опасни могат да са онези писма. Но не стана така. Вместо да запази информацията за себе си, той сметна, че трябва да я сподели с *всички*... Той не умееше да пази тайни, смяташе, че истината, цялата истина, трябва да бъде разгласена. Това беше най-голямата му добродетел и най-голямата му грешка.

— Но... кое в онези писма е било толкова важно? — пита Шара. — Черното олово?

Олвос оставя лулата си.

— Не, не. Е, това също, но... Нека те попитам нещо, госпожице Шара Комейд... Не си ли се питала как се е *сдобил* твоят праядо с черното олово?

— Провел е опити върху домашния си джинифрит... нали така?

— Да, вярно е — казва Олвос. — И все пак шансовете да създаде подобен материал са пренебрежимо малки, не мислиш ли?

Шара търси отговора сред онова, което е запомнила от писмата, но не открива нищо.

— Не смяташ ли — бавно пита Олвос, — че създаването на черното олово прилича на чиста проба *вълшебство*?

Думата размества едно камъче в ума на Шара и то цопва в морето на мислите ѝ.

Ефрем беше написал: „Не знаем много за каджа. Не знаем дори коя е била майка му.“

— А *не всички* са били способни да правят чудеса — добавя Олвос.

Лек вятър се заиграва с боровете, разгаря пламъците на огъня.

Из дневника на Ефрем: „Слугите джинифрити оправяли леглата на господарите си, сервирали им храна, вино... Не ми се мисли как биха реагирали хората, ако се разкрие, че каджът е бил обгрижван по такъв начин.“

Голяма цепеница се обръща в огъня като кит в океана.

От разговора ѝ с Юков: „Собственото ми потомство, собственото ми Благословено дете се надига срещу нас и ни избива като овце!“

Снежинки се сипят бавно и умират мълчаливо в пламъците.

— Благословените бяха герои, бяха легенди, Шара Комейд — тихо казва Олвос. — Деца с божествен произход, с които целият свят се съобразяваше.

Силен световъртеж затиска Шара.

— Ти... Твърдиш, че...

— Причината никой да не се сети коя е майката на каджа — замислено добавя Олвос — е, че никой никога не би повярвал на подобна догадка.

— Казваше се Лиша — тихо обяснява Олвос. — Като дете на Божество, тя сама по себе си беше доста силна. Ала беше и сладурана — добросърдечна, тиха, не твърде умна, но готова да помогне всекому... и най-вече на баща си. — Дръпва силно от лулата си. — Жреците на Юков искаха да си осигурят подкрепа в Сейпур, защото именно сейпурската царица и грозде осигуряваха благосъстоянието на Юкоштан. И така, Юков предложи да даде дъщеря си *под наем* — изразът явно не ѝ харесва, защото лицето ѝ се изкривява от отвращение, — за известно време на онзи сейпурски големец, който би им бил най-полезен за тази цел. В офертата нямаше нищо сексуално, не, щерката на Юков просто трябваше да служи на онзи тип. Ала скоро се случило нещо, което Юков не бил предвидил — Лиша и избраният сейпурец се влюбили. Пазели го в тайна. Тя останала при него като... *прислужница*. — Шара долавя студения гняв, който се надига у Олвос. — А когато тя родила, произходът на детето бил толкова опасен и толкова ужасен, че го скрили и от самото дете.

На Шара ѝ прилошава.

— Каджът — прошепва тя.

— Да. Баща му починал, когато детето било още малко. Така и не му казали, че божествената прислужница в къщата им била негова майка. Той, струва ми се, бил закърмен с омраза към Божественото, а майка му — понеже беше мекосърдечна и не твърде умна — не е искала да го разстройва. После се случило онова в Малидеш. — Нещо

горещо пада в снега и угасва със съскане. Не е дошло от огъня, осъзнава Шара, а е гореща сълза, стекла се по лицето на Олвос. — И Авшакта си Комейд решил, че трябва да се направи нещо.

Олвос се опитва да продължи, но напразно.

— Значи е изтезавал собствената си майка — казва вместо нея Шара, — за да открие как се убиват Божества.

Олвос кимва мълчаливо.

— И макар сам да не подозирал какъв е произходът му, именно поради него, поради факта, че е Благословен, съумял да създаде нещо, с което да отхвърли господството на Континента.

— След като убил презряната си домашна прислужница, разбира се.

Шара затваря очи. Истината е толкова страшна, че едва не я сломява.

— Толкова отдавна живея с този товар — казва Олвос. — Можех само да намекна за това на господин Пангуи... но не съм го споделяла в прав текст с никого. Сега ми олекна, като го изрекох на глас. Олекна ми да споделя с някого какво се случи с милата ми дъщеря.

— Твоя дъщеря? Значи двамата с Юков?...

— Той беше изключително очарователен мъж — признава Олвос, — и макар да долавях лудостта в него, не устоях на чара му.

— Разбирам — казва Шара.

— Юков беше и умен освен това и бързо се сети как стоят нещата, когато каджът нахлу на Континента. Разбра, че благодарение на собствената си горделивост и арогантност е подписал смъртната присъда на Континента и на останалите Божества. Преди да се скрие при Колкан, последният му акт на отчаяние и горчивина бе да използва фамилиар и да уведоми страховития завоевател за истинския му произход.

— Ясно — казва Шара. — След като убил Юков, каджът изпаднал в дълбока депресия и буквално се пропил до смърт.

— Горчивината ражда горчивина — казва Олвос. — Срамът ражда срам.

— Каквото посееш, това ще пожънеш — казва Шара, — и каквото пожънеш, това ще посееш.

Олвос се усмихва.

— Ласкаеш ме с този цитат. — Усмивката ѝ се стопява. — Толкова отдавна живея с това знание... И през всичките тези години знаех, че равновесието на силите в този свят, в този храбър нов свят на политика и машини, се крепи на *лъжи*. Сейпур и Континентът се мразят взаимно, слепи за факта, че всеки от тях е продукт на другия. Мислят се за отделни, а са свързани неразривно. Когато се появи Ефрем, реших, че е време тайната да излезе на бял свят. Но ти си даваш сметка какво означава това... за теб, нали?

Шара чува ясно и гръмовно всеки свой дъх, всеки удар на сърцето си. Усеща пулса си в слепоочията и зад ушите.

— Да — казва тя отпаднало. — Означава, че аз и... и... и моето семейство...

Огънят е толкова горещ, че очите ѝ пресъхват.

— ... имаме Божествено в себе си — довършва тя.

— Да.

— И сме олицетворение на онова, от което се страхува нашият народ.

— Да.

— Точно затова Колкан и Юков ме взеха за теб.

— Предполагам, да.

Шара плаче, не от скръб, а от ярост.

— Значи... значи всичко, което съм постигнала, е фалшиво?

— Фалшиво?

— Светът се съобразява с Благословените, нали така? Помага им да постигнат велики неща не заради уменията или силата на духа им, а заради произхода им. Нима нищо от постиженията ми не се... *брои*?

Олвос дръпва от лулата си и казва:

— Не забравяй, че с всяко следващо поколение способностите на Благословените отслабват. Често в много голяма степен и много бързо. — Измерва Шара с поглед, очите ѝ блестят. — Би ли казала, че си имала лесен живот, госпожице Комейд?

Шара изтрива очите си.

— Н-не.

— Получавала ли си всичко, което поискаш?

Спомня си как Во пада на земята, блед и безжизнен.

— Не.

— Смяташ ли — пита Олвос, — че е възможно това скоро да се промени?

Шара клати глава. „Ако трябва да гадая — мисли си, — бих се хванала на бас, че в скоро време животът ми ще стане значително по-труден.“

— Ти не си Благословена, Шара Комейд — казва Олвос. — Макар да имаш далечна роднинска връзка с мен и с Юков, светът се държи с теб като с обикновен човек, тоест с пълно безразличие. Смятай се за късметлийка. *Другите* ти роднини обаче... Там нещата може и да стоят различно.

Студен вятър облизва тила на Шара.

Нещо изпуква силно в огъня и праща искри високо във въздуха.

— Разбирам — казва тя.

Олвос я наблюдава изпод клепачи, преценява я.

— Доста неща ти казах, Шара Комейд, информация, която малцина имат или подозират. Чудя се... какво смяташ да направиш с нея?

Гняв, съжаление, скръб и тъга се преплитат в ума на Шара, вият се и се гърчат като фойерверки и някъде под хаотичния им рисунък, под трескавите им и безплодни конвулсии, към повърхността се издига една идея.

Олвос кимва.

— Добре. Току-виж съм се оказала по-мъдра от очакваното. Божествата не винаги познават себе си; може би и ние сме само инструменти в ръцете на съдбата като всеки обикновен смъртен... и може би, когато спрях избора си на Ефрем, това е било просто стъпка в правилната посока, стъпка, която да ми доведе *теб*.

Шара диша бавно.

— Мисля — казва тя, — че е време да се прибирам.

— Добре. — Олвос кимва и посочва между дърветата с лулата си. — Ако минеш през онази цепнатина, ще се озовеш в спалнята си. Можеш да си тръгнеш, когато поискаш.

Шара се изправя и поглежда надолу към Олвос.

— Ще те видя ли някога пак?

— *А искаш* ли да ме видиш пак?

— Ами... всъщност би ми било приятно.

— Е... и двете знаем, че ако постъпиш, както аз мисля, че ще постъпиш, и ако *успееш*, пътят ти ще те отведе далече оттук. А аз не искам да напускам това място. Вече не казвам на последователите си какво да правят, но ми е приятно да ги държа под око. — Почуква с лулата по пръста си. — Но ако се върнеш някога, може и да ти разреши едно посещение.

— Добре — казва Шара. — Имам само още един въпрос.

— Да?

— Откъде се взехте?

— Аз?

— Ти и другите Божества, всички вие. Откъде дойдохте? Съществувате просто защото хората вярват, че съществувате? Или сте нещо... друго?

Олвос се замисля над въпроса ѝ, изглежда сериозна и тъжна.

— Не е толкова просто. — Цъква с език. — Божествата притежават странната способност да пренаписват реалността. Това знаеш ли го?

— Разбира се.

— Но не само *вашата* реалност. Не само реалността на народите ви, а и нашата собствена реалност. Всеки път, когато хората повярваха, че идвам от някое ново място, аз наистина идвах оттам и сякаш никога не бях идвала от друго. И не само това — забравях каква съм била преди, все едно никога не съм го знаела. — Поема си дъх. — Аз съм Олвос. Аз извадих горящия златен въглен на света от пламъците на собственото си сърце. Създадох звездите от собствените си сълзи, когато скърбях за слънцето през първата нощ. И се родих, когато всичкият мрак на света стана твърде тежък, изстърга сам в себе си и се появи искра, и тази искра бях аз. Само това знам. И нямам никаква представа какво съм била преди да науча тези неща. Опитвала съм се да разбера нещо за произхода си, търсила съм, но както знаеш, историята прилича на спирална стълба, която създава илюзията, че се изкачва нагоре, но всъщност не отива никъде.

— Да, но защо Сейпур така и не се сдоби със свой бог? Само заради лош късмет?

— Ти видя какво стана, Шара — казва Олвос. — Познаваш и историята. Наистина ли си сигурна, че за Сейпур липсата на бог е било проява на *лош* късмет? — Изправя се и целува Шара по челото.

Устните ѝ са толкова топли, че почти парят. — Бих ти пожелала късмет, дете мое — казва тя. — Но ми се струва, че ще избереш сама да ковеш късмета си.

Шара се отдалечава от огъня и минава между двете дървета.

Поглежда през рамо да се сбогува, ала вижда само голата стена на спалнята си. Обръща се объркана и погледът ѝ попада върху леглото.

Присяда в края му и се замисля.

— Тюрин — шепне Шара. — Тюрин!

Малагеш изсумтява и отваря едва-едва едното си око.

— Морето ми е свидетел — казва дрезгаво. — Радвам се, че си дошла да ме видиш, но непременно ли трябваше да е в два през нощта?

Малагеш не е здравата и енергична жена, която Шара помни отпреди два дни — изгубила е много килограми оттогава, очите ѝ още са отекли и насинени. Лявата ѝ ръка свършва малко под лакътя със стегната превръзка от бял бинт. Малагеш вижда, че Шара гледа натам.

— Искрено се надявам — казва Малагеш и вдига чуканчето си, — че и без лява ръка ще мога да плувам в Джаврат. Важното е, че ръката, с която държи чашата, оцеля.

— Добре ли си?

— Добре съм. Ами ти, момиче? Изглеждаш... жива. Това е добре. Черните очила са, хм, е, да речем, че са интересни...

— Жива съм — казва Шара. — Тюрин, виж, аз... Искан ми се да не беше...

— Спести си го — прекъсва я Малагеш. — Тая реч, дете се каниш да ми я изнесеш, аз вече съм я изнасяла. И то на момчета и момичета, дете знаех, че няма да се върнат от боя. Жива съм. И толкоз по-добре. Вината не е твоя. Ако не друго, поне се сдобих с отлично основание да ме преместят оттук.

Шара се усмихва едва-едва.

— Ще ме преместят, нали? Джаврат все още е в дневния ми ред... нали?

— Има много голям шанс да се случи, да — казва Шара.

— Това ми звучи като клауза за измъкване. А аз не помня да съм подписвала договор. Помня, че казах: „Ако направя това, ще уредиш да ме прехвърлят в Джаврат“, и помня, че ти рече: „Добре“. Ти нещо друго ли си спомняш?

— Обадох се тук-там в министерството, на служители средно ниво, които ми дължат услуга — казва Шара.

— И сега следва или „а“, или „но“...

— Така е. — Шара побутва очилата на носа си. — А аз се качвам на влак за Аханаштан след два часа. Утре отплавам за Галадеш.

— И? — Малагеш я стрелва с подозрение изпод вежди.

— Ако изчезна... не, нека говоря направо. Ако ме убият по време на пътуването или след като пристигна в Сейпур, то тогава само до няколко месеца ти ще бъдеш прехвърлена в Джаврат.

— Ако те какво?

— Ако оцелея, от друга страна — продължава Шара, — то настоящата ситуация ще се промени драстично.

— Какво толкова ще се промени?

— Ами, министерството на външните работи например.

— И как ще се промени?

— Е, като за начало вероятно ще престане да съществува.

Някъде в болницата някой започва да кашля.

— Сигурна ли си, че не си си ударила нещо главата, докато...

— Мисля, че двете с теб вършихме едно и също, Тюрин — казва Шара. — Ти беше инструктирана да не се намесваш в делата на Баликов, така че нищо тук да не се промени. Аз, от своя страна, се месех постоянно в делата на Континента, но отново с цел нещата да си останат същите — Континентът да си остане все така отчайващо беден и цялата търговия да се насочва към Сейпур. „Да оставим Континента на Континента“ — цитира по памет Шара. — Което ще рече беден, див и изостанал.

— Не е нужно да ми цитираш официалната политика. Пропилях две десетилетия от живота си да я прилагам на практика. Е, казвай какво си намислила.

— Искам да променя това. А за да го променя, ми трябва съюзници на Континента — казва Шара.

— О, мамка му.

— Особено тук, в Баликов.

— О, мамка му.

— А кого друго бих предпочела за свой съюзник, ако не генерал Тюрин Малагеш — казва Шара.

— Аз съм преди всичко губернатор, но военният ми чин е полковник.

— Ако оцелея и направя каквото съм намислила — казва Шара, — няма да е така.

Малагеш примигва и се изсмива кухо.

— Искаш да го играя първи лейтенант? Да бъда новата Сагреша? Вече ти казах, че не се интересувам от повишения. Искам да *изляза* от играта.

— А аз смятам да променя играта изцяло — казва Шара.

— О, в морето да се продъни... Ама ти сериозно ли говориш?

Шара си поема дълбоко въздух.

— Всъщност да. Не съм сигурна колко радикални промени мога да наложа, но смятам да се постарая и да наложа колкото се може повече. Миналата седмица министерството предаде Баликов. Предаде теб, Тюрин. Министерството се провали и хиляди загинаха.

— Ти... Ама ти наистина ли си мислиш, че може да успееш? Сериозно ли си вярваш, че не си, знам ли... — Малагеш се изсмива, — че това не е проява на някаква адски тъпа наивност от твоя страна?

Шара свива рамене.

— Миналата седмица убих Божество. В сравнение с това едно министерство едва ли би ме затруднило, не мислиш ли?

— Е, това ми звучи като много добър аргумент.

— Ще ми помогнеш ли, Тюрин? Ние с теб сме обучени за слуги и в продължение на години двете обслужвахме предимно политиката. Сега ти предлагам първата реална възможност наистина да служиш на народа си.

— Ох, мамка му... — Малагеш прокарва дясната си ръка по белезите на лицето си и мълчи замислено. — Е. Редно е да призная, че всичко това ми изглежда доста интересно.

— Надявах се да стигнеш до този извод.

— А и когато проверих за последно, генералската заплата беше два пъти по-висока от полковнишката...

Шара се усмихва.

— Достатъчно по-висока, за да прескачаш често-често до Джаврат.

Шара се промъква по болничния коридор към стаята на Зигруд.

„Така ли се съставят правителства? Като торМОЗИШ болни хора посред нощ?“

Влиза в отделениято и спира пред морето от легла — всяко със своя товар, някои от пациентите с гипсирани ръце и крака, други обинтовани целите, — и се пита с кой свой избор е докарала тези хора до болничното легло и дали е можело да бъде различно. Гласът на Зигруд се процежда през стената до нея:

— Чувам те, Шара. Ако ще влизаш, влизай.

Шара отваря вратата и влиза. Зигруд прилича на обинтована планина, цялата в шевове и тръбички; течности се вливат в него, други се изливат в различни торбички; гъст шев марширува от лявата вежда нагоре към линията на косата му; лявата му ноздра е сцепена, а лявата буза прилича на сурова пържола. Извън това несъмнено си е Зигруд.

— Как разбра, че съм аз? — пита тя.

— Стъпките ти са толкова леки, като на коте.

— Ще приема това като комплимент. — Присяда на леглото му.
— Как си?

— Защо идваш чак сега?

— А на теб защо ти пука?

— Не трябва ли?

— Онзи Зигруд, когото познавам и когото наех преди десет години, не е от хората, на които им пука особено за каквото и да било. И не ми казвай, че досегът до смъртта те е накарал да погледнеш на живота по нов начин. Не ти е за пръв път, често се е случвало пред собствените ми очи, но досега никога не си се променял само защото си погледнал смъртта в очите.

— Някой май се е разприказвал — казва Зигруд, после се замисля. — Да ти кажа, и аз не знам как стана така. Когато скочих от онзи кораб, мислех, че ще умра, че повече няма да ме има, точка. Само че тогава изведнъж и за пръв път се почувствах... добре. Почувствах, че светът, който напускам, е добър. Не страхотен, но добър. И ето, че

сега съм жив в един свят, който може и да се окаже добър. — Свива рамене. — Или пък просто ми се иска отново да плавам.

Тя се усмихва.

— Как се е отразило това на евентуалните ти планове за бъдещето?

— Защо питаш?

— Питам, защото ако всичко мине по план, вече няма да съм действащ агент. Ще се върна в Галадеш и ще се заема с административна работа. И вече няма да се нуждая от твоите услуги.

— И ще ме зарежеш? Ще ме оставиш да изгния тук, в това легло?

— Не. Административната работа, която имам предвид, е изключително важна. Пост, който все още си няма име. Ако всичко мине по план, вероятно ще трябва да му измисля някакво. Но определено ще ми трябва сериозна презокеанска подкрепа. По всичко личи, че ще имам силен съюзник в Баликов, но това няма да е достатъчно.

— Тоест?

— Ако, да речем, Северното море изведнъж се укроти...

Обърканото изражение на Зигруд се сгърчва в тревожна гримаса.

— Не.

— Ако, да речем, персона, която повечето дрейлинги смятат за мъртва, изведнъж се появи на бял свят...

— Не!

— Ако легитимността на заговора, убил крал Харквалд, бъде сериозно подкопана и на пиратството се сложи край...

Зигруд е скръстил ръце на гърдите си, потропва с пръсти по бицепсите си и фучи мълчаливо.

Нещо се излива през една от тръбичките с тихо цопване.

— Няма ли поне да го обмислиш? — пита Шара.

— Дори когато баща ми още беше жив — казва Зигруд, — идеята да... управлявам не ми беше по сърце.

— Е, аз не искам това от теб. Пък и никога не съм одобрявала монархиите. Моля само — казва Шара строго и бавно, — ако ти, Даувкинд, изгубеният принц на Дрейлинговите брегове...

Зигруд подбелва очи.

— ... се върнеш в пиратските градове-държави на Дрейлингските републики, при това с *пълната и безспорна* подкрепа на Сейпур... — Личи си, че Зигруд вече я слуша внимателно, — не е ли възможно това да положи началото на *някаква* реформа? Не биха ли разчели в това дрейлингите *някакво* обещание?

Зигруд дълго мълчи.

— Знам — казва накрая и се чеше ожесточено, забил пръсти дълбоко в бинтовете по ръцете си, — знам, че не би ме помолила за такова нещо, ако не си го обмислила сериозно.

— Така е. Но може и изобщо да не се стигне до това. Връщам се в Сейпур, но... възможно е да не оцелея по пътя.

— Значи трябва да дойда с теб!

— Не — казва Шара. — Няма нужда да идваш. Отчасти защото съм сигурна, че ще успея. Но освен това искам да станеш господар на собствения си живот, Зигруд. Искам да чакаш тук, да се възстановиш напълно. И ако нищо в министерството на външните работи не се промени, това ще е знак, че съм мъртва.

— Шара...

— И ако стане така... — тя вади малък лист и го слага в ръката му, — то тук е написано името на селото, където са скрити жена ти и дъщерите ти.

Зигруд примигва невярващо.

— Ако умра, искам да отидеш при тях, Зигруд — казва Шара. — Веднъж ти ми каза, че съпругът и бащата, когото са познавали, е мъртъв, че огънят на живота в теб е угаснал. Но според мен това е тъпотия, суетна тъпотия. Според мен ти, Зигруд же Харквалдсон, се *страхуваш*. Страх те е, че децата ти са пораснали, че семейството ти няма да те познае и няма да те приеме.

— Шара...

— За едно нещо съм копняла през целия си живот, Зигруд, и то е да познавах родителите си. Да познавах хората, които винаги са ми служили за пример. Това никога няма да стане, за мен, но твоите деца може и да извадят късмет. И мисля, че ще те приемат с широко отворени обятия.

Зигруд се визира в хартийката, която е стиснал с две ръце, после изсумтява:

— Изобщо не бях подготвен за такова нападение.

— Досега не се е налагало да те убеждавам за нищо — казва Шара. — Вече знаеш защо съм толкова добра в работата си.

— Онази простотия с Даувкинд... — казва Зигруд. — Тя е само детска приказка! Вярват, че синът на крал Харквалд е... знам ли... принцът от приказките! Казват, че щял да се върне от морето, яхнал вълна и свирещ на флейта. Флейта! Представяш ли си?! Няма да очакват... мен.

— След всички битки, в които си се сражавал, трепериш точно от тази?

— Да убиваш е едно — казва Зигруд. — *Политиката* е друго. Шара го потупва по ръката.

— Ще се погрижа да имаш помощник. И няма да е само политика, уверявам те. Много от пиратските крале ще те посрещнат на нож. Не се бой, Зигруд, подвизите ти далеч не са останали в миналото. — Поглежда си часовника. — Закъснявам. Влакът ми тръгва след час, а трябва да се подготвя за последната си среща.

— Чий мозък още ще промиеш, за да постигнеш своето?

— О, този път няма да убеждавам — мрачно казва Шара и става. — Този път ще разчитам на обикновени *заплахи*.

Зигруд прибира грижливо хартийката.

— Ще се видим ли скоро пак?

— Вероятно. — Тя се усмихва, хваща ръката му и целува едно загрубяло от белези кокалче. — Ако си свършим работата както трябва, може да се срещнем като равни на световната сцена.

— Каквото и да се случи — на теб, или на мен — казва Зигруд, — знай, че винаги си била чудесен приятел, Шара Комейд. Познавам много малко добри хора. Но ти си един от тях.

— Макар че често си се изправял лице в лице със смъртта заради мен?

— Лице в лице със смъртта... ха! — Единственото му око грее на светлината на лампата. — Какво е това между добри приятели? Нищо работа.

Под светлика на зората стените на Баликов се обагрят в прасковен цвят. Издуват се пред нея, издигат се от виолетовия пейзаж пред ускоряващия влак. „Алабастрови ли са стените на дневна

светлина? — мисли си тя. — Или с цвят на кост? Коя дума ги описва най-точно? Какво да напиша? Какво да кажа на всички?“

Колелетата на влака тракат и пицят. Шара докосва прозореца, призрачното отражение на лицето ѝ е уловено в стъклото.

„Не трябва да забравя. Не трябва да забравя.“

Няма да мине през Баликов. Влакът потегля от губернаторския комплекс право към Аханаштан. Няма да види сриващия се храм на Престола. Няма да види крановете при моста Солда. Няма да види строителните бригади, които вадят бели камъни от руините, камъните на Свещения град, нито ще види какво ще строят с тях след това. Няма да види армадите гълъби, които кръжат между колоните дим с началото на деня. Няма да види как търговци разпъват рогозките си на пазара и подреждат стока за продан, няма да чуе амбулантите, които крачат по улиците и хвалят на висок глас стоката си, все едно нищо не се е случило.

„Няма да те видя — казва тя на града, — но ще те помня.“

Стените все така се издуват; после, когато влакът ги подминава, се смаяват зад нея.

„Когато се върна при теб — мисли си тя, — ако се върна при теб, ще те позная ли? Пак ли ще си същият град от спомените ми? Или ще си странник за мен?“

Би могла да зададе същите въпроси към Галадеш, родния си град, който не е виждала от шестнайсет години. „Ще го позная ли? Ще ме познае ли той?“

Стените са се свили до миниатюрен цилиндър в прасковенобяло, консервена кутия, плаваща върху черни вълни.

„Миналото може да е минало — казва им тя, — но аз ще ви помня.“

Шара чака повече от два часа. Засега корабът се придвижва леко и плавно, но много скоро ще излязат в открито море, където вълните далеч не са толкова кротки.

Каютата на Шара е най-голямата, която търговският съд може да предложи, а Шара е обещала щедра плата от хазната на министерството щом пристигнат в Галадеш. „Кон за кокошка — мисли

си тя. — Сигурно съм най-печелившият товар, който този кораб е превозвал.“

Гледа през люка на каютата си. От другата страна на малкото прозорче се блиска Южното море, но в стъклото се вижда голям тъмен кабинет с голямо писалище от тиково дърво.

Леля Виня най-сетне пристига. Изглежда ядосана и нетърпелива. Рови трескаво в бюрото си, отваря чекмеджета и шкафове.

— Къде е? — мърмори си тя. — Къде е!? Тези въпроси, тези трижди проклетите *въпроси*! — Загребва наръч документи, хвърля им един поглед и ги праща ядно в кошчето.

— Изглежда, си имала тежко заседание — казва Шара.

Виня вдига рязко глава и фиксира с поглед образа на Шара в прозореца на кабинета си.

— Ти...

— Аз.

— Какви ги вършиш? — остро казва Виня. — Трябва да издам заповед за задържането ти! Да се правят чудеса на Континента е акт на държавна измяна!

— Е, значи толкова по-добре, че вече не съм на Континента.

— Какво?!

— Това очевидно не е кабинетът ми — казва Шара и обхваща с жест помещението зад себе си. — Намирам се на кораб в Южното море и пътувам, както вероятно се досещаш, към Галадеш.

Устата на Виня се отваря и затваря, но думи не излизат.

— Прибирам се у дома, лельо Виня — казва Шара. — Вече не можеш да ме държиш надалеч.

— Какво?... Мога, и още как! Ако се прибереш, ще те хвърля в затвора! Мога да те пратя в *заточение*! Действаш срещу изричните заповеди на външното министерство, а това на практика е *държавна измяна*! Хич не ми... изобщо не ми пука *колко* популярна си сега, представа си нямаш с каква власт разполагам и че не се отчитам пред никого!

— И каква точно власт е тази, лелче?

— Властта да елиминирам всяка заплаха за външното министерство, без да давам обяснения, без да уведомявам и искам разрешение от тъпите надзорни комисии!

— Дали пък точно това — бавно пита Шара — не се е случило с доктор Пангуи?

Праведната ярост на Виня изчезва. Раменете ѝ се смъкват сякаш внезапно е останала без гръбнак.

— Ка-какво?

— Добре ще е да седнеш — казва Шара.

Но Виня е толкова шокирана, че не може да помръдне.

— Както искаш — казва Шара. — Ще бъда кратка. Да речем, че според мен нейде сред купищата телеграми, излъчвания и заповеди, които идват от министерството — нейде сред закодираните, неразгадаеми, класифицирани и на практика *несъществуващи* комуникации, — има съобщение до някой изпълнителен агент, тип мутра, каквито министерството има немалко на Континента, съобщение, което информира въпросния агент, че е налице заплаха за националната сигурност в лицето на доктор Ефрем Пангуи от университета в Баликов, и че въпросният агент е натоварен да елиминира тази заплаха по най-дискретния начин, както и да унищожи всички деликатни материали, които открие в кабинета му. — Шара побутва очилата на носа си. — Правдоподобно ли ти звучи?

Виня е бледа като платно.

— Искаш да прекратиш този разговор веднъж и завинаги, нали, лелче? — казва Шара. — Но в същото време искаш да знаеш какво знам и как съм го научила. Да разбереш например дали знам, че причината доктор Ефрем Пангуи да бъде обявен за национална заплаха те засяга лично.

Шара изчаква, но леля ѝ мълчи и не помръдва. Само едно мускулче на бузата ѝ потрепва конвулсивно.

— Знам — казва Шара. — Знам, лелче. Знам, че си Благословена, Виня. Знам, че си потомка на най-големия кошмар, който преследва Сейпур до ден-днешен.

Виня примигва. Сълзи се стичат по страните ѝ.

— Ефрем Пангуи се е досетил за произхода на каджа, докато е бил в Баликов — продължава Шара. — И понеже е бил почтен човек и историк със силно чувство на отговорност, е изпратил доклад, без да си дава сметка, че така подписва собствената си смъртна присъда. За него истината е била истина и дори за миг не му е хрумнало да я прикрие.

Виня, която близо петнайсет години е отстоявала атаките на зрялата възраст, сега сядна на стола си с бавните движения на старица.

— Новината никак не ти е харесала, разбира се — казва Шара. — Точно както не е харесала на каджа, когато са му я съобщили. Било е очевидно, че Ефрем няма намерение да я премълчи, той беше историк, а не шпионин. Затова ти си реагирала, както се реагира при заплаха за националната сигурност, тоест — елиминирала си го.

Виня преглъща шумно.

— Така е станало, нали, лельо Виня?

Виня се бори със себе си близо половин минута. После казва тихо:

— Аз... просто исках онова да изчезне. Исках да повярвам, че... да повярвам, че никой никога не ми го е казвал.

Морски пръски обливат корпуса отвън. Някой на палубата казва виц, последван от гръмогласен смях.

— Защо? — пита Шара. — Защо изобщо ми позволи да остана в Баликов? Знаела си, че има вероятност да разбере какво е станало. Защо не използва властта си да ме отзовеш, да ме пратиш другаде?

— Защото... ме беше страх.

— От какво?

— От теб — признава Виня.

— От мен?

— Да — казва Виня. — Винаги съм се страхувала от теб, Шара. Още когато беше дете. Сейпур винаги е бил склонен да те харесва повече от мен, заради родителите ти. А аз имам много врагове. За тях не би било трудно да ме отстранят просто като подкрепят теб.

— И затова си ми позволила да остана в Баликов?

— Знаех, че ако те принудя да си тръгнеш, това ще породви подозрения у теб — казва Виня. — Винаги си била такава, привързваш се към някого и не знаеш мярка. Ако те отклонях от целта ти, само щях да наля масло в решимостта ти. А и вярвах, че сме унищожили всички записки на Ефрем. Надявах се, че... ще поскърбиш една седмица за приятелчето си, после ще си тръгнеш от Баликов, за да се заемеш с поредната дребна задача, и всичко ще приключи.

— Но после хората на Волка нападнаха имението на Вотров — казва Шара — и всичко се промени.

Виня клати глава, после казва:

— Представа си нямаш какво ми беше да прочета онзи доклад. Да разбере не само че съм потомка на... на *чудовища*, а и че всичко, което съм постигнала, е било... било е *даром*! Не е било резултат на *усилията* ми, а просто... просто съм го получила наготово! Беше ужасно, вбесяващо, обидно... Не разбираш ли какво значи това? Че аз, че *ние*, имаме частица от Божественото в себе си?

Шара свива рамене и отвърща:

— Отгледана бях да мисля за каджа като за бог, повече или по-малко. Спасител, когото да почитам и по когото да се равнявам. Откровено казано, новата информация не променя драстично нещата за мен, в лично качество.

— Но нищо от стореното не е реално! Всичко е лъжа. Каджът е лъжа. Сейпур е лъжа. Министерството...

— Да — казва Шара. — Министерството също.

Виня изтрива очите си.

— Мразя да плача. Няма по-грозна и унижителна гледка. — Взира се гневно в Шара през люка на каютата. — Какво смяташ да правиш?

Шара се чуди в какви думи да облече следващото.

— Изглежда, Благословените често свършват трагично — казва накрая. — Каджът избил повечето от тях по време на Великата война. После самият той умрял самотен и нещастен на Континента. А сега ти...

— Не би посмяла — прошепва Виня.

— Така е, не бих — признава Шара. — И не мога. Ти притежаваш много по-голяма и смъртоносна сила от мен, лелче. Макар че ако ме убиеш сега, когато всички са вперили очи в мен, несъмнено ще привлечеш твърде много внимание, толкова много, че дори ти не би могла да си го позволиш. Затова ти давам възможност да избереш друго — оттегли се и ми предай юздите.

— На... на *теб*?

— Да.

— Да ти дам... да дам на *теб* контрола върху всички генерали по целия свят? Да дам на *теб* контрола върху цялото ни разузнаване, върху всичките ни тайни операции!?

— Да — отвърща спокойно Шара. — Контролът или ще е в моите ръце, или няма да е в ръцете на никоя от нас. Защото ако не се

оттеглиш, лелче, аз ще разкрия пред всички ужасната ни семейна тайна.

Ако се съди по вида ѝ, Виня всеки миг ще повърне.

— Ако разбирам правилно, акциите ми доста са се повишили напоследък в Галадеш — казва Шара със скромна усмивка. — Така де, аз все пак съм първият човек след каджа, който е убил Божество — две Божества, ако трябва да сме по-точни, срещу трите на каджа. А преди това видях сметката на Урав. Така и не сме избирали друг кадж след Авшакта, но не се и съмнявам, че доста хора в Сейпур обсъждат тази възможност. Затова вярвам, че заговоря ли, ще ме чуят. И в това си качество смятам, че времето ти в министерството е приключило, лелче.

Виня търка с длани лицето си и се полюшва напред-назад на стола.

— Защо?...

— Защо какво?

— Защо правиш това? Защо ми го причиняваш?

— Не го правя заради теб, лелю Виня. Не се ласкай с тази мисъл. Нещата се променят. Преди четири дни в Баликов възкръсна самата история и отхвърли настоящето, точно както настоящето отхвърля нея. И сега сме на кръстопът. Можем да запазим света какъвто е сега — разбалансиран, цялата власт в ръцете на един народ...

— Или?

— Или можем да работим заедно с Континента — казва Шара — и да си създадем равнопоставен партньор, който да ни търси сметка за грешките.

Виня зяпва.

— Искаш да... да *издигнеш* Континента?

— Да. — Шара наглася очилата си. — Всъщност смятам да похарча милиарди, с които да възстановя благосъстоянието му.

— Но... но те са *континентали*!

— Те са хора — казва Шара. — Помолиха ме за помощ. И аз ще им я дам.

Виня разтрива слепоочията си.

— Ти... ти...

— Смятам също така — продължава Шара — да отменя Световните регулации и да разсекретя всички документи за историята

на Континента.

Леля Виня се навежда напред, бяла като платно.

— Не мисля, че можем да си изградим добро бъдеще — казва Шара, — ако не знаем истината за миналото. Време е да бъдем честни за миналото на света — и за настоящето му.

— Ще повърна — казва Виня. — Искаш да им *върнеш* знанието за техните богове?

— Техните богове са мъртви — казва Шара. — Онези дни са в миналото. Това знам аз. Време е всички ние да продължим напред. Надявам се след време да разкрия дори истината за майката на каджа... макар че дотогава може да минат няколко десетилетия.

— Шара... Скъпа...

— Ето как ще станат нещата, лелче — казва Шара. — Ще обясним на хората, че положението се е променило, което е самата истина, и че старите нрави и старите воители, които се придържат към тях, ще трябва или да се адаптират към новото, или да си отидат. Самата ти можеш да се оттеглиш елегантно и без много шум — ще отстъпиш властта си на новото поколение, тоест на мен, която наскоро се е увенчала с несравнима победа. Може дори да получиш признание за предвидливостта си, задето си ме оставила в Баликов, вместо да ме изтеглиш... мда, това би било чудесен детайл. А аз ще се постарая да излезеш с чест от положението, да оглавиш някой изследователски институт или добро училище, където ще се грижат за теб подобаващо. Или мога просто да те *изместя*. Спомена, че имаш врагове в Галадеш, лелче. В момента аз разполагам с много голяма кама, която да им дам и която те охотно да забият в гърба ти.

Виня я зяпа невярващо.

— Ти... Ти наистина...

— Пристигам след два дни, лелче — казва Шара. — Помисли си. Бръсва с два пръста стъклото на люка и леля ѝ изчезва.

Слънчевата светлина отскача от облаците, бяга по вълните, къдри се по палубата. Високо над кораба чайки кръжат и пикират грациозно от течение в течение. Корабът се накланя ляво на борд и Шара стисва по-силно керамичната кутия. Така и не е придобила усет към корабоплаването, факт, за който членовете на екипажа бързо са се

досетили и който ги притеснява, затова Шара се радва, че днес морето е спокойно.

— Скоро ли, капитане? — пита тя.

Капитанът прекъсва разговора си със своя помощник.

— Бих могъл да ви дам точно време — казва ѝ, — ако вие ми дадете точни координати.

— Дадох ви ги, капитане.

— Точката, цитирам: „по средата между Сейпур и Континента“, не е същото като точни координати, ако позволите да отбележа, госпожо главен дипломат.

— Няма нужда да е съвсем точно — казва Шара. — Е, кога ще наближим?

Капитанът клати глава.

— След час, да речем. При толкова спокойно море и такъв попътен вятър може и по-скоро. Защо питате всъщност?

Шара се обръща и тръгва към кърмата, стиснала кутията под мишница. Плъзва поглед по бурната вода отзад и дирята от прехода им. Ивицата странно спокойна, почти гладка вода се проточва с мили, после вълните бързо я поглъщат.

Взира се дълго в морето. Вятърът гали косата и палтото ѝ. Пръски морска вода искрят по стъклата на очилата ѝ като скъпоценни камъчета. Въздухът ту е приятно топъл, ту приятно хладен.

— Пътуването беше много дълго, нали, Во? — казва тя на керамичната кутия. — Ала като погледна сега назад, ми струва, че е събрано само в миг.

Чайка се спуска ниско и крясва към Шара, може би ѝ иска нещо.

Отказали са да го кремират, разбира се — на Континента кремацията е нещо еретично. Но тя пък е отказала да го погребат в гробницата на Вотров, да го положат сред същите онези хора, които са превърнали живота му в ад, затова го е взела със себе си, същността му прецедена и събрана в малка кутия, освободена от болката, от спомените, от всички изтезания, на които са го подложили родината му и богът му.

Няма да плаче. Така е решила. Няма за какво да плаче: има го само случилото се.

— Родилни болки — казва тя на глас. — Това беше животът ни, нали? Колелцата на времето потракват и се движат, и раждат нова

епоха.

Студен вятър я шамаросва в лицето.

— Но преди епохата да се роди има болка, силни контракции.

Жалко, че трябваше да се случи на нас, но...

Капитанът ѝ виква, че приближават.

— ... рано или късно пеперудата трябва да излезе от какавидата си...

Развърта капака на кутията. Сърцето ѝ забива по-бързо.

— ... и да забрави, че някога е била гъсеница.

Нов жален крясък откъм чайките.

Шара обръща керамичната кутия; облаче фина пепел излита, подхваната от вятъра, и бавно се посипва върху ивицата спокойна вода зад кораба.

Шара хвърля кутията зад борда и тя бързо потъва в тъмните води.

Шара гледа вълните, пита се какво ли знаят те, какво ли помнят.

„Времето смълчава всичко и всички — мисли си тя. — Но аз ще говоря за вас, за всички вас, докато времето ми свърши.“

После се обръща и отива на носа да погледне напред към слънцето, вятъра и светлите нови вълни, да зърне свидния дом.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.